

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY.

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

AZ ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS
ÉRTESÍTŐJE.

XVII-IK ÉVFOLYAM.

1895.

KIADÓTULAJDONOS:

A BUDAPESTI ÖNKÉNTES TÜZOLTÓ-TESTÜLET.

FŐSZERKESZTŐ:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

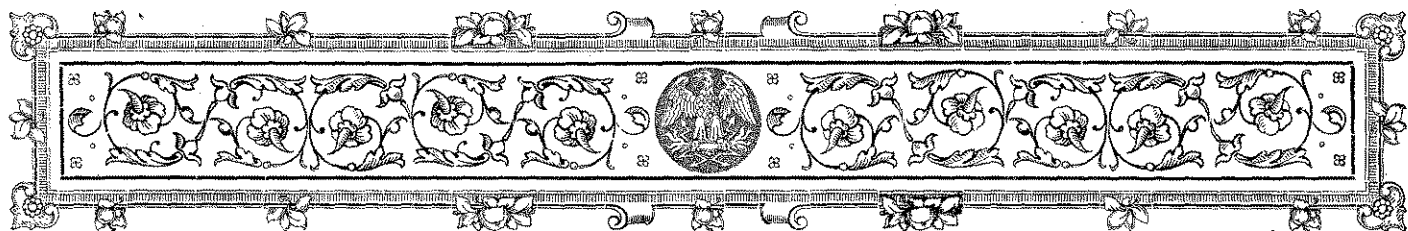
KÁLMÁN GÉZA.

BUDAPEST.

RÓZSA KÁLMÁN ÉS NEJE KÖNYVNYOMDÁJA.

1895.

TARTALOM.

	Oldal		Oldal
Előfizetési felhívás	1, 175	Az orsz. szöv. elnökségének átirata a kiállítás igazgatóságához a minta szertár tárgyában	147
A tűzoltóságok aktiójának előkészítése. <i>Markusovszky Béla</i>	1	Az orsz. szöv. elnökségének felirata a belügyminiszteriumhoz a mintaszertár tárgyában	148
Várady Ferencz † <i>K.</i>	5	Meghívó az ezredéves ünnepélyen való részvétel tárgyában 1896. január 5-én tartandó értekezletre	159
Martinengő Nándor † <i>K.</i>	29	Meghívó a központi választmány 1896. január 6-án tartandó ülésére	159
Felhívás az V. orsz. tűzoltó szaktanfolyam látogatására	42	Az orsz. kiállítás igazgatóságának átirata a minta-szertár tárgyában	160
Magyarország tűzoltó intézménye és a millenium. <i>M.</i>	59	Jegyzőkönyv a közp. választmány augusztus 18-án tartott üléséről	171
A szaktanfolyam kérdéséhez. <i>M. I.</i>	99	Az orsz. szöv. elnökségének felterjesztése a belügyminiszteriumhoz az alapszabályok jóváhagyása tárgyában	172
László főherczeg † <i>K. G.</i>	131	Jegyzőkönyv a veszprémmegyei szöv. választmánynak deczember 6-án tartott üléséről	175
Hivatalos rész.			
Meghívó a közp. vál. márcz. 25-iki ülésére	16	A magy. kir. belügyminiszterium leirata az alapszabályok jóváhagyása tárgyában	176
Jegyzőkönyv a fehérvármegyei szöv. vál. márczius 24-iki üléséről	33	Titkári jelentés 1895. aug. 19-től 1896. jan. 5-ig terjedő működéséről	176
Fejérvármegye alispánjának körrendelete	35	Általános rész.	
Jegyzőkönyv az orsz. szöv. közgy. vál. 1894. évi szept. 8-iki üléséről	00	60 Kassa szab. kir. város tűzrendészeti szabályrendelete 2, 17, 36, 49, 63	
Átirata a közp. választmánynak az ezredéves kiállítás igazgatóságához	45	61 Állandó felügyelet és örködés. <i>Markusovszky Béla</i>	16
Meghívás a veszprémmegyei szöv. választmányának május 5-iki ülésére	47	Tűzrendőri óvintézkedések ipartelepekre. <i>Breuer Szilárd</i>	35, 47
Meghívó a központi választmánynak június 29-iki ülésére...	60	62 Fejérvármegye alispánjának évi jelentéséből	48
Belügyminiszter körrendelete az V-ik orsz. tanfolyam tárgyában		Az V. orsz. tanfolyam tantárgyainak beosztása	89
Kimutatások		Az V. orsz. tanfolyam órarendje	90
Jegyzőkönyv a veszprémmegyei szöv. választmányának május 5-iki üléséről		Az V. orsz. tanfolyam	102
Az orsz. szöv. elnökségének felhívása a versenyekre való jelentkezés tárgyában	75	67 A XII. orsz. congresszus rendező bizottságának meghívása	103
A kolozsvárt rendezendő versenyek sorrendje és a szerek ismertetése		Kerékpáros tűzoltók	134
A magyar orsz. szöv. congresszusa alkalmával rendezendő versenyek szabályzata		77 Zilah rend. tan. város szab. rend. a kötelezett tűzoltóság szervezetéről	134, 150, 161, 177
A magyar orsz. szövetség congresszusai alkalmával rendezendő kiállítások szabályzata		78 A tűzoltók kiképzéséről. <i>Harangi F.</i>	161
Jegyzőkönyv a közp. vál. márczius 25-én tartott üléséről	86	Technical rész.	
Titkári jelentés	88	A jelképes támadásokról. <i>iff. Szidanits Ferencz</i>	4
Jegyzőkönyv a királyhágón inneni szöv. augusztus 18-án tartott üléséről	115	A levegő hatása a szivattyu működésére	4
Jegyzőkönyv a központi választmány június 29-én tartott üléséről	131	Veszprémben a László-utczában volt tüzeset tűzrajza	6
Kimutatás az 1895. évben adományozott szolgálati érmekről	133, 149, 160	A budapesti önkéntesek új szerkocsija 2 ábrával	18
		A szívó-tömlő bánásmódjáról. <i>Harangi F.</i>	19
		Védekezés röptűz ellen	64

	Oldal
Matoicsy Elek rendfentartó kordona 2 ábrával... ..	91
Tanulmányok. Levegő és víz	116, 137, 151
Párnázott ugróponyva 3 ábrával... ..	136
Tanulmányok. Légsúlymérő	162
A petróleum lámpák robbanásáról. S7. F.	179

Testületek köréből.

A gyöngyösi önkéntes testület közgyűlése	7
A csáktornyai önk. testület közgyűlése	8
Az ujbpesti ö. t. főparancsnok évi jelentése	9
A nezsideri önk. testület évi jelentése	10
Az I. répczevidéki önk. tűzoltó testület jelentése	21
A berettyó-ujfalui önk. t. t. főparancsnokának évi jelentése 1894-ről	21
A mező-kövesdi ö. t. testület közgyűlése	22
Várady Ferencz temetése	23
A kassai önk. t. testület közgyűlése	37
Martinengó Nándor temetése	37
A közp. választmány ülése márcz. 25-én	49
A debreczeni önk. tűzoltó testület közgyűlése	52
A szabadkai önk. t. testület közgyűlése	53
Az alcsuthi önk. tűzoltó szakasz évi jelentése	66
A bácsbodroghvármegyei szöv. választmány ülése máj. 30-án	92

	Oldal
Az aradi önk. tűzoltókar közgyűlése	93
A közp. választmány ülése június 29-én	103
Bárány N. Ernő 25 éves jubileuma	106
Torontálmegyei tűzoltó tanfolyam	109
Zalaegerszegi ö. t. testület közgyűlése	110
Az alcsuthi ünnepély... ..	117
Az orsz. nagygyűlés	126, 138, 152, 165
A székelyhidi ö. t. testület parancsnoksága évi jelentése	141
A beodrai ö. t. testület parancsnokságának évi jelentése	153
Zagyva-róna-inaszói ö. t. t. közgyűlése	154
A bácsmegyei szöv. választmányi ülése és közgyűlése	163
A tokaji ö. t. testület közgyűlése	164
A bácsmegyei tűzoltó-tanfolyam	180
A győri önk. tűzoltó testület 25 éves jubileuma	181

Hírek.

10, 11, 24, 25, 38, 39, 53, 54, 68, 69, 94, 95, 111, 127, 143, 155,
166, 167.

Hirdetések.

11, 12, 13, 14, 25, 26, 27, 28, 39, 40, 41, 42, 54, 55, 56, 57, 58,
69, 70, 71, 72, 73, 74, 95, 96, 97, 98, 111, 112, 113, 114, 127,
128, 129, 130, 143, 144, 145, 146, 155, 156, 157, 158, 167, 168,
169, 170, 183, 184, 185, 186.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reclamatiók a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.

Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Előfizetési felhívás.* — A tűzoltóság actiójának előkészítése. — *Általános rész.* Kassa sz. kir. város tűzrendészeti szabályrendelete. — *Technikai rész.* A jelképes támadásról. A levegő és szivattyu működése (3 ábrával.) Tűzeset Veszprémben (1 ábrával). — *Testületek köréből.* A gyöngyösi önk. tűzoltók közgyűlése A csáktornyai önk. tűzoltók közgyűlése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

a „Tűzoltó-Közlöny“ 1895. évi XVII. évfolyamához.

„Tűzoltó-Közlöny“ mint eddig, úgy ezután is feladatának fogja tekinteni a tűzoltóságok fejlődésére hatni. E célból lehető legértelmesebb tudósításokat közöl a testületek beléletének mozgalmairól, e mellett szakcikkek és újdonságok közlése által kívánja a szakszerű fejlődést elősegíteni.

A „Tűzoltó-Közlöny“ előfizetési ára:

Egész évre 2 frt 40 kr.

Félévre 1 frt 20 kr.

Szövetségi tagtestületek és azok tagjai a lapot egész évre 1 frt 20 krért rendelhetik meg.

Gyűjtőknek 6 előfizető után 1 tiszteletpéldány jár.

Előfizetések postautalvánnyal a kiadóhivatalhoz: **Budapest, IV., Molnár-utca 26.**

SZ. alá küldendők.

A „TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY“ kiadóhivatala.

A tűzoltóság actiójának előkészítése. *)

Erélyes ellenőrzéssel szervezett állandó örködés képezi egyedüli garantiáját annak a nem lényegtelen praeventív követelménynek, hogy a tűz hamar észrevételessék és azonnal jeleztessék is.

Kérdés már most, melyik legközelebbi teendő a fontosabb? Az-e, a melyik a szakértő-segítség (tűzoltóság) megérkezéig a legerélyesebb oltó beavatkozást forszirozza, még az esetre is, ha a tűz hirtelen nagy kiterjedésével szemben előreláthatólag meghátrálni leszen kénytelen: avagy célirányosabb pusztán kísérletet tenni valamely rationális oltó-művelettel s az első kísérlet meghiusulta után rögtön arra fordítani minden igyekezetet, hogy az

avisált szakértő-segítség megérkezéig rendelkezésre álló percek alatt, az actio előre is támogatva és kiegészítve legyen, vagy hogy a segítség actioba lépésének teljes hátya előkészítettessék?

Szerintünk úgy áll a dolog, hogy ha valamely épületnek, mondjuk gyártelepnek, a megelőző tűzrendészet szempontjából még oly, kitünő is a berendezése, csak igen kétes értéke marad e tűzoltó-berendezésnek, ha nem annak kezelésében jártas, tehát a kellő higgadsággal bíró emberek veszik azt a tűz eloltása céljából igénybe. Észszerűtlen kísérletezés, ügyetlen oltó beavatkozás, csak a drága időnek elpocsékolására és a végeredmény kockázatására vezetnek. Holott, ha ugyanez a néhány ember, a kinek első, még oly rationális beavatkozása véletlenül már teljesen meddő próbálkozásnak bizonyult, nem erőszakolja tovább az ugyis kárba veszendő vállalkozást, hanem a helyett siet inkább a tűzoltóság értesítésének

*) Mutatvány Markosovszky Béla „Megelőző tűzrendészet“ című most megjelent művéből.

megtörténtéről meggyőződést szerezve, az érkezendő segítség számára készíteni elő a terrenumot, — úgy ezzel az oltó beavatkozás eredményessé tétele céljából kétségek nélkül többet, sokat, sőt mindent megtett, a mi észszerűleg megtehető volt.

Ha pedig ez áll, akkor a megelőző tűzrendészet jól felfogott követelményei szerint valamely gyártelep vezetősége csak két teljesen ellentétes módon járhat el helyesen. Vagy tart egy, az állandó felügyeletet is a maga embereivel teljesítő gyári tűzoltóságot, melyet minden szükségessel ellátva olyan erőssé tesz, hogy az bármely pillanatban teljes hatályal vehesse fel a keztyűt: vagy pedig csak egyszerű tűzörököt tart kellő számban, kiknek a folytonos örködésen kívül, legfeljebb még az a kötelességük, hogy a lehetőleg hamar észrevett tüzet azonnal jelezzék s a tűzoltóság útjából lehetőleg minden akadályt eltávolítsanak a helyszínén.

Középut, *harmadik* eljárási mód nincs!

Az a gyárvezetőség tehát, a melyik akarná is, meg nem is, hogy neki tűzoltósága legyen; vagyis a melyik »gyári tűzoltóságnak« csufoltatja a legszükségesebbel sem rendelkező, elégtelen létszámu, egyenruhába bujtatott munkásainak igénytelen csapatját: az nemcsak teljesen célt tévesztve jár el, sőt ennél is rosszabbat művel, a mennyiben fél munkát végez. A fél munka pedig éppen olyan veszedelmes, mint a fél műveltség.

Lássuk azonban közelebbről, hogy miben is áll voltaképen annak a tűzoltói beavatkozás sikerének praeventív uton való előkészítése, biztosítása?

Az orvosi tudomány azt mondja, hogy minden betegség, vagy általában abnormis állapot, csak reactio (visszahatás), más szóval, a kórhátánnyal szemben reagáló természet (organismus, test) saját védekezésének a tüneteit látjuk, szemléljük csupán, midőn azok összegét beteg állapotnak nevezzük. Ebből folyólag a melyik gyógyszerrel a test reactioját, a beteg állapotban nyilvánuló actioval szemben túlsulyra juttatni sikerül: az a gyógyszer segít. A míg azonban az ezer meg ezerféle baj, betegség közepette, melyeknek a tünetei az emberi testen, majd

így, majd meg amugy jelentkeznek, szegény doktoroknak ugyancsak fő a fejük, hogy a sok orvosok közül, melyeknek néha se szeri se száma, melyiket alkalmazták: addig mi a tűzzel, ezen a mi egyetlen gyuladással veszedelmünkkel szemben, már rég bírjuk annak univerzális hatású gyógyító szerét — ez a víz!

Ha igen sokat nyújtunk belőle, ha oltó beavatkozásunk túlerős, akkor épp úgy mint az orvosoknál, pejus morbo medicina, vagyis segíteni akaró műveletünkkel több kárt okozunk, mint a mennyit maga a baj elpusztított volna. Nekünk is azt kell tehát felvennünk, a mit az orvosi tudomány már rég megállapított, hogy a csirájában el nem fojtott bajnál, vagyis a már kitört tűzvész esetén, első sorban nem mi tűzoltók és illetőleg nem a mi univerzális gyógyító szerünk segít; hanem a józan praeventiva által teremtett akadályok kell hogy útját állják a tűznek s a tűzoltóság feladata csupán az, hogy e természetes vagy mesterséges akadályok révén létesített védelmet (reactiot) kiegészítse, túlsulyra segítse.

Ebből némelyek szerint az következne, hogy tehát legjobb bevárni a veszedelmet s mikor a szépen kifejtett baj már reánk szakadt, akkor nézni vele szembe bátran, elszántan?! A jelen egész könyvnek az a célja, hogy e felfogásnak épp az ellenkezőjét bizonyítsuk s leghelyesebb eljárás gyanánt épp az ellenkezőt állítsuk az olvasó elé.

A ki bevárja a nagy tűz kifejlődését, a nélkül, hogy valamit tenne akár a *támadás*, akár a *védelem előkészítésére nézve*, az hiába rohan neki később, vakmerő, hősködéssel, mitsem kimélve, a veszedelemnek; a legtöbbször csúfosan lesz kénytelen meghátrálni. A ki ellenben praeventív úton, vagyis már a tüzet megelőzőleg, olyan helyzetet teremt, mely a bármi okból kitört tűzzel szemben, ha csak bizonyos időre is, elégséges ellenállást biztosít s oltóbeavatkozásával, ez előre megteremtett kedvező helyzet által nyújtott védelemnek a felhasználása mellett, csupán kiegészítőleg foly be: az helyesen, az racionálisan járván el, fellépésének is meg lesz a kellő hatálya.

Szóval többet észszel, mint erővel!

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Kassa szabad királyi város törvényhatóságának tűzrendészeti szabályrendelete.

I. Általános határozatok.

1. §.

A tűzrendészet célja a tűzvész kitörését megakadályozni, és, ha a tűz mégis kitört, azt lehetőleg mielőbb eloltani.

A tűzrendészeti intézkedések első sorban megelőzők, másodsorban pedig a gyors és sikeres oltásra irányulók.

2. §.

Mint hogy az 1886. XXII. t.-cz. 21. §-ának g) pontja szerint a tűzrendészetet a község kezeli: Kassa sz. kir. város területén a tűzrendészeti intézkedések megtétele, a hivatkozott törvényszakasz analog alkalmával, a városi törvényhatóság illetékes szerveinek hatáskörébe tartozik.

Ehhez képest e szabályrendelet végrehajtás s általában a tűzrendészetnek kezelése I. fokban a v. rendőrfőkapitány, II. fokban a városi tanács és III. fokban a városi törvényhatósági közigazgatási bizottság hatáskörébe vág.

3. §.

A tűzrendészet kezelésével járó kiadások, a mennyiben e részben ez a szabályrendelet vagy más törvényes jogforrások másképp nem rendelkeznek, a város pénztárából fedeztetnek.

II. Tűzoltók.

4. §.

Ez idő szerint Kassa sz. kir. város területén a tűzoltó szolgálatot a következő közegek teljesítik:

1. a város által fizetett s ez idő szerint a toronyörökkel együtt 12 egyénből álló hivatásos tűzoltók, a kiknek fizetését időről-időre a városi közgyűlés állapítja meg és a kiknek számát a közgyűlés a szükséghez képest bármikor fölemelheti; továbbá a város rendőr-legénységnek a tűzoltói szolgálatra kitanított és a rendőrségi szolgálatnál nem feltétlenül szükséges tagjai:

2. a kassai önkéntes tűzoltó-testület tagjai;

3. az Eissler Józsiás és fiai czég székgyára munkásaiból alakított gyári tűzoltóság!

4. a cs. és kir. 6. sz. hadtestparancsnokságnak 1892. évi június hó 19-én kelt 2996. számú intézkedése értelmében az önkéntes tűzoltók parancsnoksága által a tűzoltásban

kiképzett egyelőre 48. főből álló katonai tűzoltó különítmény és

5. a kéményseprők és az ő segédszemélyzetük.

Az 1886. XXII. t.-cz. 136. §-a nyomán, a mely törvénytörvényes szakasz szerint „közveszély, tudniillik hófuvás, árvíz, tűz stb. eseteiben az elüljáróság, tekintet nélkül az előző §-ban tett kivételre, a összes gyalog- és szekeres erőt a veszély elhárítására betudás nélkül felhasználja:” a rendőrfőkapitány jogosítva van a tűzoltóparancsnok megkeresésére és szükség esetében köteles is, első sorban az összes kassai munkaképes ácssegédek és a szükséghez képest más kassai munkaképes egyéneket is az oltásban való segédkezésre kényszeríteni. Az oltásban ily intézkedés folytán segédkező egyének teljesített munkájukhoz viszonyított díjazásra igényt tarthatnak s ezt a díjazást a rendőrfőkapitány előterjesztésére a tanács állapítja meg.

Az e §-ban felsorolt összes személyek a tűzvészén kívül más esetekben, pl. házomlás, robbanás stb. valamint az elemi csapásokból eredő veszedelmek, ugymint földrengés, vízáradás stb. is kötelesek a szükséges mentési munkálatokban részt venni.

III. Megelőző tűzrendészet.

5. §.

A megelőző tűzrendészet egyik legfőbb fontosságu alkotó eleme, az építési rendszabályok, Kassa sz. kir. város területére vonatkozólag az építkezési szabályrendeletben vannak összefoglalva s ez okból az ide vonatkozó rendelkezések a tűzrendészetéről szóló e szabályrendeletben külön fel nem sorolhatók.

6. §.

A rendőrhatalóság fel van jogosítva, hogy mindama cselekményeket és mulasztásokat, a melyek a helyi viszonyok szerint könnyen tűzvészre idézhetnek elő, habár azok a fennálló törvények és rendeletek vagy városi szabályrendeletek által nincsenek is megtiltva, időről-időre kiadó csatandó rendeletek által eltávolítsa.

7. §.

Tűzvész megelőzése céljából a rendőrfőkapitányság évenként legalább egyszer a város összes lakóházait és egyéb épületeit, s ezek közt a közintézeteket is az 1888. évi 53,888/II. számú tűzrendészeti kormányrendelet 10. §-ában említett tűzvizsgálat s illetőleg tűzrendészeti szemle alá venni köteles.

E tűzrendészeti szemle célja meggyőződést szerezni az oltószerek, kutak és egyéb víztartók állapota, s a kémények és takaréktűzhelyek tisztasága felől, s általában figyelemben tartani és megvizsgálni mindama tárgyakat és állapotokat, a melyek a tűzvész kitörésének előidézésére vagy a tűzvész terjesztésére nem alkalmasak.

A rendőrhatalóság a megejtett tűzrendészeti szemle eredményéhez képest köteles a fennálló törvényes korlátokon belül megfelelő módon intézkedni az iránt, hogy mindaz, a mi a tűzvész kitörésére okul szolgálhat, mellőztessék vagy eltávolíttassék és hogy mindaz, a mi a tűzbiztonság érdekében kívánatosnak mutatkozik megtéssék.

A rendőrhatalóság ilyes rendelkezései, ha a veszély

megelőzése rögtönös intézkedést nem kíván, az illetőknek rendszerint írásban kézbesítendő.

8. §.

A kémények tisztántartásáért első sorban az illető kerületbeli kéményseprő mester s a háztulajdonos, esetleg házkezelő, a takaréktűzhelyek és egyéb tüzelő készülékért minden egyes önjogu lakófel felelős.

A kémények tisztítása és seprése csakis az erre engedélylyel bíró s munkájukért felelős kéményseprő iparosok és segédek által havonként legalább egyszer, azonban minden oly helyiségben, a hol a napnak nagy részén át és gyakran éjjel is tüzelnek, a tisztítás minden 14 napon belül, sőt nagyobb tüzelést igénylő műhelyekben a szükséghez képest többször is eszközözendő.

9. §.

A kéményseprők kötelesek a kéményeken seprés közben észlelt repedéseket vagy egyéb hiányokat a háztulajdonosnak vagy megbízottjának, ugyszintén a rendőrfőkapitányi hivatalnak is azonnal való intézkedés végett, továbbá a szabályszerű időközökben eszközözendő seprést akadályozó háztulajdonosokat vagy lakókat névszerint bejelenteni.

10. §.

Az orosz vagy ehhez hasonló szerkezetű kéményeknek szándékolt kiegészítését tartozik minden kéményseprő a tűzoltó-örtanyán bejelenteni.

Oly kémények kiegészítésekor, a melyeknél a körülmények nagyobb mértékű óvintézkedéseket igényelnek, az illető kéményseprő mester kérelmére a tűzoltó-parancsnok köteles a helyszínére tűzoltó-közegzet esetről-esetre kiküldeni.

11. §.

A városi törvényhatóságnál a kéményseprési iparra vonatkozólag érvényben álló szabályrendeletnek egyéb intézkedései továbbra is érvényben maradnak.

12. §.

Amaz épületek és telepek, a melyekben nagymennyiségű gyúlékony vagy tűzfogó anyagalmaz van elhelyezve, névszerint a gőzmalmok, szeszszőgyárak, fatelepek és faraktárak, a parkettgyárak, a dohánygyár, a kéményítőgyár, a likörgyárak, a nagyobb asztalos- és bodnár-műhelyek, vendéglők, katonai raktárak és egyéb ezekhez hasonló: legalább egy 100—150 mm. átmérőjű fecskendővel, a telepen levő minden egyes épülethez az annak fedelégéig érő két-két darab létrával, minden egyes épületnek fedelén megerősített fedéllétrával, a telepen, annak nagyságához arányban álló ásott kúttal, vagy ennek hiányában egy megfelelő űrmértékű s folyvást telt víztartóval (reservoir, esetleg cisterna) kellő számú csákllyákkal, vízvedrekkkel, az épület padlásán elhelyezendő víztartókkal és legalább két darab nagyobb lámpával ellátandók. Ily épületek és telepek a távbeszélő hálózatba a tulajdonosok költségére bevonandók.

Azt, hogy mely épület- és teleptulajdonosok kötelezendők minderre, esetről-esetre a tűzrendőri szemlét megejtő küldöttség véleménye alapján a városi rendőrfőkapitány határozza el s ilyes határozatáról a kötelezett felet értesíti. Ily határozatok birtokon belül, esetleg azon kívül felelbeztethők.

(Folytatás következik.)

TECHNIKAI RÉSZ.

A jelképes támadásokról.

Nem lesz talán időpazarlás, ha a jelképes támadásokkal tűzoltási tudományunk, ezen csekélynek látszó, de felette fontos részével bővebben foglalkozunk.

A jelképes támadásokat, egyáltalán támadási gyakorlatokat, mi nálunk csak kétféle célból tartják.

1. A gyakorlati vizsga alkalmával olyan célból, hogy a vizsgázónak, ki a támadást vezeti képességeiről tegyen bizonyosságot.

2. Diszgyakorlatkor vagy egyéb hozzá hasonló alkalmakkor, hogy a testületről magárról adja látható jelét annak, a mit tud.

Igen ritkán tapasztalható az, hogy támadások tartatnának olyan célból, hogy a legénység is, s azok között főképp az altisztek szokjanak hozzá az egységes vezényelthez, a nyugodt, de biztos cselekedethez, a kapott parancsnak pontos teljesítéséhez. Áll ez különösen az őrparancsnokokra, a kik első sorban vannak arra hivatva, hogy a támadást részleteiben a legénységgel végrehajtsák.

Sőt, minthogy a legjobb tisztek csak az őrparancsnoki karból kerülhetnek ki, nélkülözhetlen dolog, hogy az egyes és arra alkalmas őrparancsnokok önálló támadásokat végezzenek. Tudjuk azonban jól, hogy egy-egy gyakorlat alkalmával is, s különösen támadásoknál életveszélylyel járó mentési gyakorlatok fordulnak elő, de még máskülönbben a támadás kiviteléhez szükséges egyéb functiók teljesítésénél is gyakran forog kérdésen egy vagy másik bajtársnak élete; ezért feltétlenül szükséges, hogy a vezénylő tisztek együttesen éber figyelemmel kísérjék a támadás kivitelével megbízott őrparancsnok minden intézkedését, hogy a szükséges pillanatban közbelépjenek.

Szerény nézetem szerint ezen támadási gyakorlatok kiváló képző hatást gyakorolnak, nemcsak az egyes egyénekre, hanem az összes résztvevőkre. Sőt rendkívül tanulságosak azokra nézve is, kik nem vesznek abban tényleg részt, hanem csak mint szemlélők vannak jelen. Igaz magyar közmondás, hogy »Más kárán tanul az okos.« s ezért ha valahol hiba fordul elő s az kellő módon helyrehozzatik, nemcsak az okulhat a ki a hibát elkövette, hanem az is, a ki a hiba elkövetését s annak orvoslását figyelemmel kísérte.

Kivánatos tehát, hogy minden gyakorlat végén tartassék egy-két támadási gyakorlat, illetve jelképes támadás. Magától érthető dolog, hogy az ujonczok s különösen az a részök, kik még gyakorlaton nem vettek részt, csak mint szemlélők, s csak szükségesetén mint rendtentartók vagy egyéb nem kiváló fontosságú ténykedők vegyenek részt.

Hogy azonban az ilyen támadások minden irányban megfeleljenek, szükséges, hogy azok, kik ezen támadásokat elrendelik, — értem itt a gyakorlatra kivonulandó parancsnokokat, — már előzetesen állapítsák meg az egyes támadások mikéntjét, s legyenek figyelemmel a gyakorlat minden fontosabb kellékére.

Határozzák meg előre írásban s rajzban, hogy mi? hol? és milyen terjedelemben ég. Adják meg pontosan a támadás kiviteléhez felhasználható szerek és legénység minőségét és mennyiségét.

Minthogy a vízszerezés kérdésének megoldása, szintén elsőrendű dolog, legyen gondoskodva a kellő vízforrásról is. Czélszerű többféle vízforrást feltételeznünk a támadásnál, hogy ezek közül válaszsza ki magának a támadás végrehajtásával megbízott egyén a legcélszerűbbet. Hogy minden tévedést kizáróan cselekedhessék, szükséges meghatározni a vízforrások távolságát a tüztől s bennök levő víz mennyiségét. Hasznos dolog az is, ha a támadással egybekötve

életmentési feladatot adnak a próbára tett őrparancsnoknak. Természetesen itt is a legnagyobb ovatossággal kell eljárunk a feladat kitüzésénél, s annak végrehajtását a legszigorubban kell ellenőriznünk.

Ha az egyes támadások megelőzőleg már így elő vannak készítve, nem fog előfordulni az, hogy olyan képtelen s értelmetlen támadásokat kell megoldania a tiszt aspiránsnak, hogy sem ő maga nem tudja, de még az sem tudja, a ki a támadási feladatot feladta, hogy mi a lényege a feladott tételnek. Számtalanszor voltam tanuja annak, hogy a hirtelen s kellő alapos meggondolást nélkülöző támadások, olyan fejtelenségre s meddő vitákra adtak okot, melyek a testületben uralkodó összhangot hosszabb időre is megzavarták.

Szerény nézetem szerint tehát feltétlenül szükséges minden gyakorlat alkalmával olyan támadási gyakorlatokat tartani, a melyek részleteiben is megvannak állapítva; illetve melyek olyan részletesen és pontosan vannak feladva, hogy azok iránt legkevesebb kétség sem fordulhat elő.

Ha aztán ilyen támadásokról van szó, nem lesz nehéz objectiv kritikával megítélni a feladat megoldását.

Hogy ha szabad egy classicus hasonlattal élnem, úgy áll a dolog a támadással és megoldásával, mint az iskolában a feladott kérdéssel és felelettel. Ha pl. a tanár a tanítványtól azt a feleletet akarja nyerni, hogy »Az elefánt emlős vad állat« s rosszul kérdezve, azt kérdezi »Milyen állat az elefánt?« Bizonyára nem a tanítvány a hibás, ha azt feleli »Nagy állat,« »Okos állat,« Tanulékony állat.« Az a kérdés úgy legyen feltéve, hogy csak egyféle képen lehessen reá felelni.

Az a támadási tétel is olyan legyen, hogy csak egyféle képp lehessen azt helyesen megfejteni.

A mi azt illeti, hogy vizet használjunk-e? arra nézve azt tapasztaltam, hogy tökéletesen elég ha száraz tömlőkkel s csak néha-néha a körülményekhez képest dolgozunk tényleg vízzel.

Fontos dolog az is, hogy a használandó szereink állapotáról, különösen azokról a melyek tartosságától s épségétől emberélet függ, a használat előtt meggyőződjünk.

Ilyen formán elő készítve a támadási gyakorlatokat, biztosak lehetünk, hogy azok, mint kiváló képző hatású tényezők a kívánt eredménnyel fognak jární. Önként érthető, hogy a vizsga-gyakorlatokkor és a dísz-gyakorlatokkor előforduló jelképes támadások, mint olyanok szintén így, de sőt nagyobb figyelemmel készítendőek elő! Disz-gyakorlatokkor az általános előkészítésnek leglényegesebb része a helyes munkafelosztás, hogy kinek-kinek teendője a legrészletesebben meg legyen határozva írásban is, hogy minden kétséget kizáróan lehessen erről mindenkinek tudomást szerezni, szükséges részletes tervet minél több példányban előállítani.

Igaz! Elismerem, hogy ez és az előbb mondottak is nagy munkát rónak a tisztikarra. De az kétségtelenül hasznos munka! S a hasznos munka bizonyára meghozza gyümölcsseit.

Ifj. Szidanits Ferencz.

A levegő hatása a szivattyu működésére.

(3. ábrával.)

I.

Hogy a szivattyu működését — mely pedig a tűzoltónak legnélkülözhetlenebb eszköze — megérthessük, szükségképpen meg kell ismerkedni azon anyaggal, a mely főképpen szolgál arra, hogy a fecskendőnek minden tűzoltó előtt ismert működése létrejöhön.

Ezen anyag a levegő, a melyben élünk.

Ismeredjünk meg tehát először a levegővel magával, aztán annak tulajdonságaival, a légnyomással, a légsűrítéssel és légritkítással.

A levegő, a melyben mozgunk s a melyet belelegzünk, főképpen két elemnek, az élenynek (oxigén) és légenynek (nitrogen) vegyülete, mely azonban számos más elemmel és testtel van keverve, mint szénsav, víz és ammónia, mely alkotórészek mindenütt és mindig találhatók a levegőben, s bármily éghajlat alatt, bármely magasságban mindig ugyanazon arányban, nevezetesen 100 térfogatnyi levegőben van 21 térfogat éleny és 79 térfogat légeny, a többi alkotórészek csak ezred vagy tizedred részben vannak jelen.

A levegő alkotásánál fogva egy szintelen, szagtalan, izetlen, átlátszó gáz, mely finom terjengősségénél fogva mindenüvé behatol és mindent kitölt.

A levegő a föld felületét eddig még biztosan meg nem határozott magasságig környezi, s miután — daczára láthatatlanságának — egy testet képez, tehát súlya van, ennél fogva a benne levő tárgyak felületére bizonyos nyomást gyakorol.

Hogy azon nyomás alatt mégis a tárgyak össze nem roskadnak, oka abban rejlik, hogy a levegőnek ezen nagy nyomása minden oldalról egyenlően nyilvánulván, az ellentétes nyomások egymást egyensúlyba hozzák, vagyis az egyik irányban nyilvánuló nyomás hatását a másik vagyis ezzel ellenkező irányban nyilvánuló nyomás hatása megsemmisíti.

A levegő nyomásáról egyszerű kísérlet által is meggyőződhetünk.

Vegyünk például egy poharat, melynek kerülete hibátlan, töltsük meg azt vízzel addig, míg a vízszint a pohár szájával egyenlő magasságu lesz, akkor ha rá egy sima papírlapot nyomunk úgy, hogy az a pohár száját mindenütt érintse, az egészet megfordíthatjuk a nélkül, hogy a víz kiömlene. Mi ennek az oka?

Bizonyára nem más, mint az, hogy a levegő a pohár nyílását elfedő papírlapra nyomást gyakorol, még pedig oly nagyot, mely a pohárba bezárt víz súlyával legalább is egyenlő, így azon nyomást, melyet a víz az alatta levő papirosra gyakorol, vagy mely azt a pohár szájától eltolni igyekszik, ellensúlyozza, azaz a papirost oly erővel szorítja vissza a pohárhoz, a mily mértékben a beszorított víz azt elnyomni törekszik. S ezen állapot mindaddig tart, míg a vízoszlop (mely belülről kifelé nyom) és a légoszlop (mely kívülről befelé nyom) egyensúlya meg nem zavartatik.

A légnyomás jelenlétét először Toricelli nevű olasz természettudós mutatta és bizonyította be 1643-ban. A bebizonyítás, melyet kiki eszközölhet, következőleg eszközölhető: Ha egy \square cm. belső ürfelületű és 80 cm. hosszú üvegcsövet egyik végén ujjunkkal vagy csappal (1. ábra) elzárva, azt higanynal teletöltjük, aztán másik végét szintén elzárva egy tálkában levő higany alá merítjük akkor, ha a csőnek higany alá merítet végéről ujjunkat elveszszük, azt fogjuk látni, hogy a csőben levő higanyoszlop a csőből nem fog kifolyni, hanem egy csekély sülyedés után megáll. Ha ezen oszlopot a tálban levő higany felszínétől a csőben levő higany felszínéig lemérjük, azt körülbelül 76 cm. hosszúságúnak fogjuk találni.

Ezen higanyoszlopnak ily jelentékeny magasságban való megmaradásának oka az; hogy a levegő csak a tálban levő higany felületére, tehát egyoldalulag hat, minthogy a csőben levő higany felett annak esése folytán teljesen légüres tér támadt. Ha most ezen egyoldalú nyomás hatását megszüntetjük az által, hogy a csőben levő higany felett keletkezett légüres térbe levegőt bocsátunk, a mi bekövetkezik, ha a cső végéről ujjunkat elveszszük, akkor a higany-

oszlop a tálba fog visszafolyni a higany saját súlyának következtében.

Mindenesetre érdekes lesz tudni, hogy a légnyomás egy ily \square cm. csőben mily magas vízoszlopot képes fenntartani vagyis milyen hosszú csövet kellene venni, ha ezen meghatározó kísérletet vízzel akarnók megejteni.

Erre nézve szükséges ismernünk azon különbséget, mely a víz és higany fajsúlya között van. (Fajsúly alatt értjük valamely testnek azon súlyát, mely ezen testben egy bizonyos egységül felvett térfogat és meghatározott hőmérséklet mellett található.) P. o. a víznek fajsúlya, — minthogy $+4^{\circ}\text{C}$ hőmérséknel a legsűrűbb, tehát legnehezebb is, ezen hőfoknál egy köb decziméter (= 1 liter) 1 kilogrammot nyom, — 1 lesz, vagyis a többi csepfolyós testek fajsúlyának meghatározásánál alapul, egységül vétetik.

Az ilyenmü meghatározásokkal foglalkozó tudósok szerint a víz és higany fajsúlya közti különbség, ha a víz fajsúlyát egynek vesszük, számértékben kifejezve 13,5 vagyis egy köb cm. higany egy köb cm. víznél ugyanazon hőfok ($p. 4^{\circ}\text{C}$) mellett mérve, 13 és félsezer súlyosabb.

Ezt tudva, már most meghatározhatjuk azon vízoszlop magasságát, melynek a 76 cm.-nyi higanyoszlopot ellensúlyozni kell. Ha ugyanis a higanyoszlop magasságát a higany fajsúlyával szorozzuk, megkapjuk a vízoszlop magasságát cm.-ekben, ugyanis $13,6 \times 0,76 = 10260$ cm., vagyis 10 m. Azért ha a Toricelli kísérletet vízzel akarnánk megmutatni, ahhoz egy 10 m.-nél hosszabb üvegcsőre volna szükségünk.

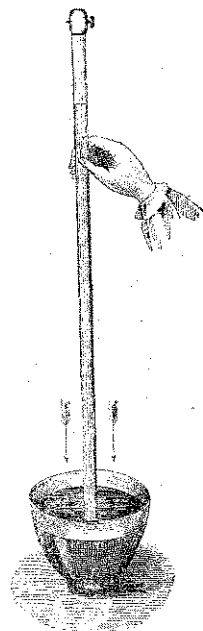
És most foglalkozunk a légritkítás és légsűrítés tümenyével.

Ha egy bizonyos térbe zárt levegőt egyszer-kétszer vagy bár hányszor oly nagy térbe eresztjük, ezen elzárt levegő ezen nagyobbított tért szintén be fogja tölni, azonban ez csak úgy lehetséges, ha előbbeni sűrűségét elvesztve kiterjed. A levegő ezen sűrűségének és térfogatának megváltoztatása magában foglalja a légritkítás tümenyét

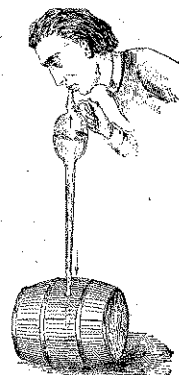
Ezen tümenényt azonban ugyanazon térfogat mellett is lehet előidézni. Ugyanis ha egy üveg-lopónak egyik végét ujjunkkal elzárjuk, másik végén pedig a benlevő levegő egy részét kiszívjuk, ismét előáll a légritkítás tümenyeye. Hogy csakugyan légritkulás állott be, arról könnyen meggyőződhetünk, merítsük e végből a lopónak ujjunkkal elzárt végét víz alá és ekkor nyissuk ki a nyílást, azt fogjuk látni, hogy a víz a lopóba felemelkedik és pedig csak egy bizonyos magasságba. (2. ábra). Mi ennek az oka?

Ennek oka az, hogy a lopóban megritkított levegő, nem lévén képes a külső levegőnek, a tálban levő vízre ható nyomásának ellen állani, összenyomul s az általa elhagyott helyre a víz tödül be mindaddig, míg sűrűsége a külső levegő sűrűségével egyenlő nem lesz, minek megtörténte után a víz betódulása megszűnik s a lopó csővében függve marad, annak bizonyosságául, hogy a külső és belső levegő között volt különbség ki lett egyenlítve.

Megjegyzendő, hogy az alatt a felső nyílást — mivel éppen lopóról van szó, tehát nyelvünkkel — mindig zárva kell tartani.

1. ábra.

2. ábra.

Zárjuk el most ismét az alsó nyílást s ez által a csőbe felszökött vizet, s ennek megtörténte után nyissuk ki a felső nyílást, akkor ezen cselekmény által a csőben levő víz teljesen magára van hagyva úgy, hogy ha ujjunkat a nyílásról elveszszük, a víz saját súlya következtében vissza fog esni s visszaesésével újra előidézi a légritkítás tünetnyét, miről meggyőződhetünk, ha azon pillanatban, midőn az alsó nyílásról ujjunkat elveszszük, a felső nyílás felett füstöt fuvunk el, ekkor ugyanis a víz esése folytán a csőben levő tér nagyobbodik, ennél fogva a bennlevő levegő kiterjed, azaz megritkul, mi által az egyensúly ismét meg lesz zavarva, ennek helyreállítása végett pedig kívülről tódulván be levegő, az a nyílás felett elfujt füstöt is magával fogja ragadni.

A mi most már a légsűrités tünetnyét illeti, ennek meghatározására nem szükséges hosszabb magyarázatokba bocsátkozni. A légsűrités, mint neve is mutatja, éppen ellenkezője a légritkításnak, miért is ha egy bizonyos térben levő levegőt kisebb, felényi vagy negyedrésnyi térbe szorítunk össze, meg van a légsűrités. A kettő közti hatás is ellenkező, mert mint láttuk, a légritkítás hatása, hogy úgy fejezzem ki magamat, mintegy vonzásban, a légsűrités hatása pedig, mint mindjárt látni fogjuk, a taszításban nyilvánul.

Vizsgáljuk az esetet kísérletileg.

Vegyünk egy palaczkot, melyet félig vízzel töltöttünk meg, aztán egy dugó segítségével zárjuk el légmentesen. A dugó közepébe egy oly hosszú cső legyen illesztve, hogy annak vége a palaczk fenekére érjen. (3 ábra).

3. ábra.

Igy fel lévén a palaczk szerelve a kinyuló csővön fujjunk bele levegőt, e befúvás által a víz felett összegyűlő levegő megsűritetik. E befúvást mindaddig lehet ismételni míg a fuvó-készülékkel a levegő sűrithető.

Ha ekkor a sűritést megszüntetjük a csövet pedig nyitva hagyjuk, a víz erős sugárban fog kiszökni, erőssége azonban azon arányban fogy a mily arányban terjed ki a bennszorított levegő.

A levegőnek ezen tulajdonsága alkalmassá teszi azt, különbféle módon, különbféle célokra való hasznos felhasználására.

Szükségtelen mindazon eszközök felsorolása, melyek a lének fent elsorolt fontos tulajdonságain alapulnak, csakis azon egyet vizsgáljuk, mely bennünket közelebről érdekel, s melyet közönségesen szivattyunak vagy fecskendőnek neveznek.

Veszprémben, a László-utczában (Temetőhegy) volt tüzeset.

November hó 21-én reggel 1/2 6 órakor a Temetőhegy nevű városrészben, a László-utczában, Stumpfhauser Mihály tulajdonát képező 1025. számú házához tartozó istálló a benne felejtett égő petroleum lámpától kigyuladván, tűz támadt.

Mint hogy akkor még majdnem mindenki aludt, a tüzet csak akkor vették észre egyes ébren volt szomszédok, mikor az már a szomszéd 1025. 1024. 1026. a Mátyás-utczában 1040. és 1039. számú házakba is belekapott, lévén azok mind náddal fedve.

A tűzoltóság a vett jelzésre Jenőfy Ferencz alparancsnok vezénylete alatt 1 nagy mozdony- és 1 kocsifecskendővel, s a szerkocsival kivonulván, a tüzet megtámadta.

A fecskendők, mint rendesen, úgy most is lajtokból tapláztatott. A vízszerezők részben a Temetőhegy mögött levő nagy tóból, részben pedig a Temetőhegy alatt folyó Séd patakából szereztek a vizet.

A László-utczán a nagy mozdonyfecskendő szereltetett osztóvillára. Egyik sugár a kigyuladt házra vezényeltetett, a másik sugár pedig a következő két ház közé, mert itt 3 ház égett. A Mátyás-utczában a kocsifecskendő szintén osztóvillára szereltetett. Egyik sugár a szomszéd házak védelmére, másik pedig a tűz eloltására volt rendelve.

A Honvédség részben a rendet tartotta fenn, részint odaadó munkájával nagy segítségére volt a tűzoltóságnak. Sajnálattal kell megemlékezni arról, hogy Racskó József nevű csővezetőre véletlenül egy támfal esett s lábán nagy mérvű zúzódásokat szenvedett, úgy hogy most ágyban fekvő beteg.

A házak biztosítva voltak. Összes kár a hivatalos becslés szerint 1409 forintot tesz ki.

Tűz kitörés: 1894-évi november hó 21. reggel 1/2 6 óra.

A tűzoltás tartama: Ugyanazon nap d. e. 9 óráig.

A tűzoltásnál résztvett a testület Jenőfy Ferencz alparancsnok vezetése alatt 7 tiszt és 33 altiszt s tűzoltó.

Tűzoltáshoz kivonult szerek: 1 mozdonyfecskendő, 1 kocsifecskendő, 1 szerkocsi és vizes lajtok.

Vízszerezés: Hordókkal.

Tűz helye: László- és Mátyás-utca.

Jelmagyarázat:

 = Tűz (égőház.)

 = Nád fedelű háza, } cs. zs. = cserépszindely,
} t. zs. = faszindely.

K. F. = Kocsifecskendő.

Sz. k. = szerkocsi.

M. F. = Mozdonyfecskendő.

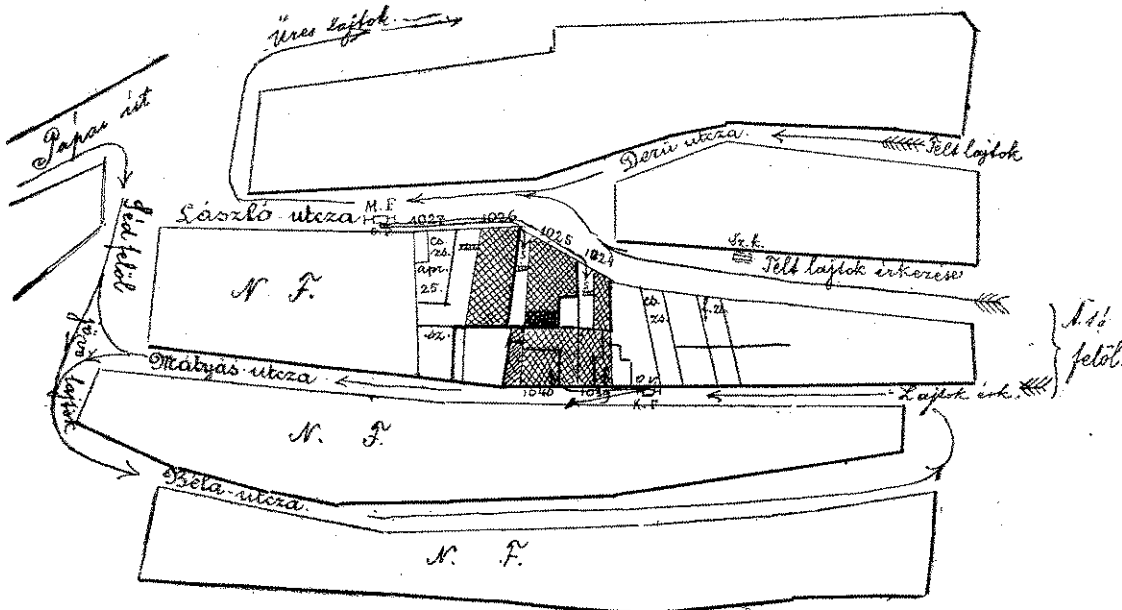
O. V. = Osztóvilla.

—> s. = Tömlő,

— sugár.

 = Létra.

Megjegyzés: Az idő csendes volt, de mert a házak igen sűrűn vannak összeépítve, s mert náddal voltak fedve azért terjedt a tűz oly rohamosan.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A gyöngyösi önk. tűzoltók közgyűlése.

A gyöngyösi önk. tűzoltó-testület ez évi rendes közgyűlését folyó hó 20-án tartotta a nagy számban megjelent pártoló és működő tagok részvétele mellett.

A gyűlés tárgyai voltak: a főparancsnok jelentése az 1894. évi működésről, melyet alább egész terjedelmében közlünk; továbbá a főparancsnok helyettesi állásnak, mely Bende Dezső lemondása által megüresedett, Deutsch Adolf tiszteletbeli taggal történt betöltése, valamint az eddigi összes tisztikar újból megválasztása.

Helyben hagyatott a felügyelő bizottság által is rendben talált 1894. évi pénztári és vagyon leltár, melyek szerint a testület 1894. évi bevételei a múlt évről áthozott pénzmaradvánnyal 4389 frt 65 kr.
Kiadás 2956 » 70 »
Maradvány 1432 frt 70 kr.,
melyből különböző alapokon, mint takarékpénztári betét, 1412 frt 64 kr. van elhelyezve s 20 frt 06 kr. készpénz mint egyenleg kezeltetik.

Szertári érték a legutóbbi becslés szerint, a kopások leszámításával: 5200 frtot tesz ki, melyhez a pénzvagyont adva 1432 frt 70 kr.
A testület vagyona 6632 frt 70 krt tesz ki. Ehhez képest úgy a pénztárnok, mint a szertárnok és felügyelő bizottságnak a felmentvény 1894-ik évre megadatott.

Az 1895. évi költségvetés a pénzmaradvánnyal 3807 frt 10 kr. bevételi összegben 2347 frt 20 kr. kiadás ellenében 1459 frt 90 kr. pénzmaradvánnyal állapított meg. Végül a tisztikarnak eredménydús működésükért a közgyűlés által jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

*

A főparancsnok évi jelentése ekként szól:

Tisztelt közgyűlés!

Érvényben levő alapszabályaink 20. §-a értelmében az 1894. évi testületi működésünkről s a testület beléletében történt lényegesebb mozzanatokról a következőkben van szerencsém beszámolni.

Hogy főtörekvésünk: a testület magasztos célja, az emberbaráti intézmény fejlesztése volt, — úgy most, mint mindenha, — azt mondanom fölösleges.

Hogy mennyiben tettünk eleget önkéntes hivatásunknak, annak bírálata nem reánk, hanem a kívül állókra, a közvéleményre tartozik. S arról minden tag működésének lelkiismerete és öntudatával történt egybevetése után következtethetést vonhat.

Jelen beszámolásom tehát csak a száraz tényekre fog szorítkozni.

Testületünk vagyon-leltára, melyet a közgyűlésnek részletezve lesz szerencsém bemutatni, a múlt jelentésem megtétele óta a lefolyt évben 365 forint 52 kr. kopás és használat levonása után 772 frt 23 kr. értékű befektetéssel, vagyonnal gyarapodott, melyet semminemű adósság nem terhel.

A szükséges javítások és kisebbszerű dolgok beszerzésén kívül nagyobb befektetéseink a mászóház építése s a Magirus-féle nagy gépezetes toló-létra és két gyűjtő-kocsi beszerzése voltak.

Ugy a szerek beszerzésénél, valamint egyéb kiadásainknál is a parancsnokság mindig a legszigorubb takarékosági elveket tartotta szem előtt, összeegyeztetve a hasznosat, a célszerűt az olcsóval és alkalmassal. Múlt évben megállapított költségelőirányzatunkat tul nem léptük,

hanem egyes tételek kimerültével, más ki nem meritett alapra teljesítettük kiadásainkat.

Összes vagyonunk tehát a lefolyt évben szerelvényekben és készpénzben 6632 frt 70 kr., vagyis összesen 773 frt 23 kr. gyarapodást mutat. Figyelembe véve, hogy a lefolyt évben is 2 fizetéses egyént saját pénztárunk terhére alkalmazva tartottunk.

Ezen előhaladásunkhoz nagyobb adományokkal a nemes várostól nyert 1000 frt s a pártoló tagok tagdíjain kívül járultak a következők: Trieszti biztosító társulat 50 frt, Bank részvénytársaság 40 frt, Takarékpénztár 20 frt, Takarékszövetkezeti 20 frt, Fonciére 20 frttal.

Testületünk önkormányzati, bel- és személyi ügyeit az alapszabályok szerint a közgyűlés és a parancsnokság intézvéni, ez okból a múlt évben tartatott egy közgyűlés és tizennégy parancsnoksági ülés. Ezekben elintéztetett a közgyűlés által 11, a parancsnokság által 96 ügy. — Végül főparancsnok által elnököleg elintéztetett 105 ügydarab.

Működő tagjaink száma ez évben a múlt évihez képest gyarapodást mutat, mely körülmény szintén haladásunkat bizonyítja. A múlt évben számlált 57 működő taggal szemben most 77, tehát 20 taggal több mutatkozik.

Szolgálati statisztikáink a következők:

Tüzesetek voltak a lefolyt évben a városban s az összeépült Gy.-Püspöki községben:

I. Február 15. reggel egynegyed hat órakor raktár-tűz Lázár Dávid utócai cég üzletében, (működési idő $\frac{3}{4}$ óra.)

II. Márczius 4-én reggel $\frac{1}{4}$ órakor Kecskeméti András házánál fedéltűz, (működési idő 1 óra.)

III. Márczius 24-én reggel hét órakor 2066. hszám alatt a halas tónál egy kunyhó égése, (működési idő fél óra.)

IV. Julius 25-én d. u. 4 órakor egy ház Gy.-Püspökiben, (működési idő $\frac{1}{2}$ óra.)

V. Julius 26-án délelőtt egynegyed tíz órakor a Kossuth Lajos-utczában három ház égése, (működési idő 7 negyed óra.)

VI. Ugyancsak ez nap 11 órakor Gy.-Püspökiben Rucska János és szomszédai háza: 3 ház összes mellék-épületeivel, valamint

VII. e közben $\frac{1}{2}$ órakor ugyancsak Gy.-Püspökiben kiütött másik tűz 2 háznál, tartó t délután 3 óráig, vagyis egy folytában a három tűznél öt és háromnegyed órai folytonos működés.

VIII. Ugyanaz nap esti 8 órakor ismét tűz jeleztetett dr. Borhy László kertjében, hol lerakott szalma égett és oltatott el rövid munkalat után.

IX. Augusztus 2-án beltűz Bernáth Ignác istállójában, rövid $\frac{1}{4}$ óra alatt elfojtva.

X. Augusztus 28-án éjjel háromnegyed 12 órakor Csébány József 1234. számú házána a szomszédos épület égésével, mely tűznek lokalizálása és teljes eloltása két és fél órát igényelt, és végül

XI. szeptember 15-én a takarékszövetkezeti és hitelintézet házában reggel három órakor felszer és jégverem égése, (egy órai működéssel.)

Vidéki tűznél, amennyiben a városhoz tartozó p.-benei erdőszéknél kiütött tüzet és a július 24-én kiütött p.-benei erdőszéknél számítani lehet, a kivonult tűzoltóság azonban csak az előbbinél működött.

Kémény, illetőleg csirájában elnyomott tüzekről hat esetben tétetett jelentés. — Vak lárma egy esetben okoztatott.

Ezekből látható, hogy testületünknek a lefolyt évben is volt oly napja (július 26), mely munkásságát próbaköre

tette, de az isteni gondviselés s bajtársak kitartásával sikerült az elemeket megfékezni.

Éjjeli őrség tartatott július 10-től szeptember 30-ig, 83 éjjelen át két-két önkéntes s egy-egy hivatásos által, egy ügyeletes tiszt és egy ellenőrző főtiszt vezérlete alatt.

Tartatott 23 gyakorlat, ezek közül 16 rend, három toló-létra, 4 jelképes tűztámadás gyűjtő-kocsi gyakorlattal és egy záró díszgyakorlat.

Színházi őrség huszonegyszer tartatott négy-négy önkéntes és egy-egy hivatásos által, egy ügyeletes tiszt felügyelete alatt.

Volt négy díszkivonulás a márczius 15-iki és október 6-iki nemzeti ünnepek alkalmával, valamint boldogult Kossuth Lajos hazánk nagy fiáért tartott két gyász isteni tisztelet alkalmával.

Begyakorlás és rendfentartói munkálatokra az idén is 20—25 huszár állott rendelkezésre.

Különösen czélszerűnek és üdvösnek bizonyult a »Kapitány vizeshordók« rendszerének behozatala, mely nélkül a nyári roppant szárazság mellett lehetetlen lett volna a tüzeket lokalizálni s így az egy napon történt négy rendbeli nagy tüzeset sem volt képes azt kimeríteni, daczára, hogy a szomszéd községben kiűtött tüzekhez is a városból mozgósítottak a vizeshordók. — Ha ez intézmény betartása a hatóság által szoroson ellenőriztetni fog, úgy vízhiány városunkban soha sem fog előállani.

Ugyancsak czélszerű haladó lépés testületünknel az is, hogy a felső toronyban április hó 1-től október 1-ig nappali őrszolgálat rendeltetett, mely őrszolgálat ez évben már éjjelre is kiterjesztetett s így leküzdve van az is, hogy a kilátást akadályozó felső torony az alsó toronyban levő ör szeme elől elzárva lévén a földött városrésze legalább a nyári hónapokban kellő felügyelet gyakorolható, nem csak, de még illetőleg két-két ór ügyel fel éjjel-nappal a város tűzbiztonságára.

Rövid jelentésem keretében sajnálattal kell megemlékeznem azon lesújtó körülményről, hogy testületünknek két tagját ragadta ki körünkbel a kérlelhetlen halál, az egyik Csika József bajtárs, kit augusztus 24-én, a másik Páhy Árpád bajtárs, kit szept 9-én kísértünk örök nyugvó helyeikre. Legyen könnyű nekik a föld, nyugodjanak békességben.

Testületünk tagjai a múlt év január hó 1-től kezdődőleg, mit már múlt évi jelentésemben jelezni voltam szerencsés, baleset ellen biztosítottak, ezen üdvös intézkedés gyümölcsét Ferenczy Sándor bajtárs volt kénytelen igénybe venni, amidőn az augusztus 28-iki tüzesetnél 21 napra munkaképtelenné vált s ez idő alatt naponta 1—1 frt segélyben részesült.

A bajtársiasság szorosabb összeköttetésére és a testületi szellem fejlesztése czéljából a farsangi jól sikerült tánczestélyt s a június 29-én tartott fényes nyári mulatságon kívül közvacsorák tartattak márcz. 15-én, szeptember 2-án és november 20-án, melyek közül csak egy, a szept. 2-iki volt a testület barátai és támogatói részéről felajánlott összegből, míg a többi a tagok saját költségére rendeztetett.

Végül egy igen meglepő s testületünk önzetlen működéséhez illő elismerést kell közölnöm a tisztelt közgyűléssel, mely Gyöngyös város közönségétől a képviselőtestület által testületünk részére kinyilvánított, (Felolvastatott a városi képviselőtestület elismerő nyilatkozata.)

Mielőtt jelen beszámolásomat befejezném, szoros kötelességet vélek teljesíteni, ha a testület tisztikarának, önfeláldozó bajtársaimnak s a testületet támogató pártolóknak ez úton mondok forró köszönetet és kérem, hogy jóakarattal nemes czélu testületünket a jövőben is támogassák.

Kelt Gyöngyösön, 1895. január 20-án.

Kozmári Dezső,
főparancsnok.

A csáktornyai önk. tűzoltó-testület 1895. január 13-án tartott rendes évi közgyűléséről.

Jelen voltak: Nuzsy Mátyás elnök, Alszeghy jegyző és Deák, Bencsák, Szeivert, Bernyák, Benedik B., Döring, Ceizek, Bujanics, Matanovics, Bors, Zrinyi, Reszer, Horvatics, Debics, Marinovits, Blau, Hepp Ede, Godina, Megla A., Vengert, Hernstein, Partlics Kelemen, Bedics, Szőke, Horváth György, Baranics Hampmer, Budai, Kipke, Baumann, Vrbnyák, Pulai, Morandini, Masztnak, Bohin, ifj. Szirk, Pollák Samu, Megla István, Pruszác, Kukovecz, Neumann Salamon, Vugrincics, dr. Schwartz, Mátján, Stolczer tag urak.

1. Elnök üdvözlöli a megjelent tagokat és a csáktornyai önk. tűzoltó-testület 20 éves fennállását bizonyító mai rendes közgyűlést, az alapszabályok 6. §-a értelmében határozatképesnek és megnyitottnak nyilvánítja és a mai közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére Megla István és Bernyák Károly tag urakat kéri fel.

2. Elnök jelenti, hogy a választmány a folyó ügyek elintézése czéljából a múlt évben két ülést tartott; az első ülésen a választmány határozatából kifolyólag fel lettek szólítva a rendfentartó-osztály tagjai, valjon akarnak-e a nevezett osztály tagjai maradni, ha igen, akkor tartsák kötelességüknek az előirt szabályzatok szigorú betartását. Ezen felhívásnak következtében 12 tag azonnal kijelentette, hogy ők a szabályok intézkedéseinek teljesen alávetik magukat és tagul maradnak, ezekhez járult még 3 új tag s így a rendfentartó-osztály létszáma 15 tagból áll.

A mi a testület vagyoni állapotát illeti van szerencsém jelenteni, hogy a testület vagyona készpénzben 1007 frt 26 kr. a segélyező-egylet készpénzvagyona 2975 frt 39 kr. és a leltár értéke 3847 frt 99 krt tesz ki. Tudomásul vétetett.

3. Parancsnok jelenti: Az elmúlt évben a működő tagok sorába felvétetett 7 új tag, kilépett 3 és meghalt 2; a tagok száma ma 65. — Tartott 8 gyakorlatot, 3 köz-, 3 választmányi- és 2 segély-egyesületi gyűlést. Tüzeset nem fordult elő. — Résztvett a megyei tűzoltó-szövetség közgyűlésén Zala-Szt.-Gróthon aug. 19-én, hol egyesületünket hivatalosan Szeivert és Dittrich urak képviselték. — Továbbá jelenti, hogy egyesületünk az 1875. évi április 18-án történt megalakulása óta minden megszakítás nélkül működik s így fennállásának husz éves örömmünepét a folyó év egyik nyári hónapjában szándékozik a lehető legszűkebb körben, csakis a szomszédos társtestületek bevonásával megtartani s ugyanezen alkalommal lesznek a szolgálati érmek is kiosztva. Helyeslőleg tudomásul vétetett.

4. A számadások felülvizsgálására kiküldött bizottság jelenti, hogy a számadásokat rendben és helyesen kezelték taláta s kéri a pénztárnoknak a felmentvény megadását. Az elvi számadás következő:

Bevétel.

Pénztári maradvány 1893. évről	962.38
Tánczvizgalom tiszta jövedelme	50.55
Molnár Lajos adománya	10.00
Csáktornyai takarékpénztár	50.00
Muraközi takarékpénztár	40.00
Gróf Festetich Jenő adománya	25.00
Magyei mérnöki hivatal	10.00
Csáktornya község adománya	120.00
Katonai elszállásolás után	11.49
Különféle	5.00
Tagsági díj	136.00
Tagsági díj hátralék	6.00

1426.42

Kiadás.

Tűzoltó szaklapokra	6.10
Tűzkár elleni biztosítás	6.46
Egyleti szolgálta fizetése	120.00
Tagsági díj Budapest és Zalaegerszeg	6.05
Utalványok mellett	229.28
Különféle számlák	89.28
Tagsági díj hátralék	6.00
Takarékpénztárban	963.25
	<u>1426.42</u>

A közgyűlés a bemutatott zárszámadást tudomásul vette s Deák József pénztárosnak köszönete nyilvánítása mellett a fölmentvényt megadta.

5. Parancsnok bemutatja a segélyező-egylet felülvizsgált számadásait, mely szerint az évi bevétel 90 frt, az évi kiadás 46 frt 90 krt tesz ki, ez utóbbiban van a magyar országos tűzoltó segélyalapba 1894. év január 20-án beküldött 13 frt 50 kr. tagsági díj. A segélyező-egyesület vagyona készpénzben 2975 frt 39 kr.

Tudomásul vétetik s Godina Miklós pénztárnoknak köszönet szavaztatik.

6. Elnök bemutatja a testület szerelvényeiről felvett leltárt 3847 frt 60 kr. értékében.

Tudomásul vétetett. Egy példány Debics János szer-tárosnak átadni s egy példány az irattárba helyezettini rendeltetik.

7. Elnök jelenti, hogy a választmány a közgyűlés utólagos jóváhagyásának reményében az évenként megtar-tani szokott táncmulatságot f. hó 19-ére tüzte ki s a meghívókat kinyomatta szétküldötte és a rendező-bizottságba a következő tag urakat választá be: Nuzsy elnöklete alatt: Szeivert, Morandini, Deák, Hirschmann, Leó, Masztnak, Dittrich, Löbl, Pulai, Frász, Bohin, Bors, Kipke, Mayder, Matanovics.

A közgyűlés a választmány előrelátó intézkedését a táncmulatságra vonatkozólag köszönettel vette tudomásul.

8. Elnök jelenti, miszerint az alapszabályok 9 §-a értelmében az egylet tisztikarának mandátuma a mai nap-pal lejárt s midőn úgy az ő mint tisztitársainak nevében a beléjük helyezett bizalomért e helyen ünnepélyesen kö-zszönetét nyilvánítaná, fölkéri a közgyűlést az új választás elrendelésére.

Dr. Schwarcz A korelnökké választatván, a közgyűlés egyhangulag következőkép alakítá meg a tisztikart:

Elnök: Nuzsy Mátyás.	
Aelnök: Ziegler Kálmán.	
Jegyző: Alszeghy Alajos.	
Pénztárnok: Deák József.	
Ügyész: Wollák Rezső.	
Orvos: dr. Schwarcz Albert.	
T. szertáros: Pruszác Alajos.	
Szertáros: Debics János.	
Parancsnok: Szeivert Antal.	
Alparancsnok: Morandini Bálint.	
Tűz-rendőr parancsnok: Wollák Rezső.	
Tűz-rendőr alparancsnok: Benedik Béla.	
Mászó szakaszparancsnok: Masztnak.	
Szivattyu szakaszparancsnok: betöltetlen.	
Szakaszvezetők: {	Pulai Henrik
	Zrinyi János
	Matanovics Péter
	Klein Mór.
Segély-egyleti pénztáros: Godina Miklós	
Jegyző: ifj. Szirk Frigyes	
Örségvezető: Bujanits Sándor.	

Választmányi tagok:

1 Tódor József	7 Masztnak József
2 Rosenberg Lajos	8 Godina Miklós
3 Pálya Mihály	9 Klein Mór
4 Hirschman Leó	10 Kukovecz Ferencz
5 Bencsák Ferencz	11 Zrinyi János
6 Bernyák Károly	12 Frasz Tamás.
9 §. Elnök bemutatja az 1895. évre felvett követ-kező költségvetést:	

Bevétel:

Pénztári készlet 1894. évről	1007.20
Csáktornya mezőváros adománya	120.00
68 pártoló tag után á 2 frt	136.00
	<u>1263.26</u>

Kiadás:

Egyleti szolgálta	120.06
Tagsági díj	6.05
Tűzkár elleni biztosítás	6.46
Két szaklapra	7.10
Beszerzendő kocsi-fecskendőre	800.00
Szolgálati érmekre	20.00
Különféle kiadásokra	100.00
Az egylet képviselőjének hivatalos utazásaira	20.00
Várható pénzmaradvány	184.65
	<u>1263.26</u>

Elfogadtatott azon megjegyzéssel, miszerint Csák-tornya város képviselőtestülete felkérendő; sziveskednék a költségvetésünkben kocsi-fecskendő beszerzésére fölve 800 frt-hoz még hiányzó összeget megszavazni és kiutalványozni, hivatkozva a képviselő-testületnek a régi szerkezetű kocsi-fecskendők eladása alkalmával begyűlt pénzösszegnek mire való fordítását célzó határozatára.

10. §. Baumann tagtárs indítványára a közgyűlés egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavaz az egész tisztikarnak és a működő tagoknak.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

Az újpesti tűzoltó-testület főparancsnokságának jelentése.

Kimutatás az 1894. évi tűz esetekről.

1894. évi január elejétől december hó végéig 31. tűzeset történt, és pedig 4. kéménytűz, 4. tetőtűz, 1. szoba-tűz, 2. műhelytűz, 1. pincze, 2. kamra, 1. szárító, 1. bódé, 1. udvari kátrány, 3. kirakat, 2. szalma-kazal, 2. istálló, 5. gyári tűz, 2. a község határán kívül.

1. Ezek közül különösen megjegyzendő a Wolffner-czég gyár égése, mely július hó 1-én gyulladt ki és égett 5-én estig, ezen idő alatt az újpesti önk. tűzoltók folyto-nosan szolgálatot teljesítettek.

2. A magyar leszámítoló hajó és gépgyár égése, mely szeptember 1-én éjjel 1. órakor gyulladt ki, hol a gépmű-hely teljesen leégett, a tűz tovább terjedését az összes tűzoltóságnak az önk. tűzoltóság közreműködésével sikerült megakadályozni.

3. A magyar pamutszövő részvénytársaság gyár égése, mely november hó 27-én reggel 7 órakor gyulladt ki és égett a felhalmazott pamut-készlet egész december 5-ig, úgy azonban, hogy a biztosító-társaság felhívására 16-ig az újpesti önk. tűzoltóság tíz-tíz emberével naponta szolgálatot teljesített, és így sikerült a tűz tovább terjedését és körül-belül 4000 frt értékű pamut-készletet megmenteni.

4. A szomszédos Rákos-Palota községben szintén 2 tüzesetnél működtek az újpesti önk. tűzoltók köze. Az önk. tűzoltók 1894. évben 28. rendes és 1. díszgyakorlatot tartottak.

Kelt, Újpest, 1895. január hó 11-én.

Busfy István,
titkár.

Schóber Károly,
tűzoltó-főparancsnok.

A nezsideri önk. tűzoltó-testület évi jelentése 1894-ről.

I.

A működő tagok állománya volt 1894. január 1-én 69 és pedig 14 tiszt és tisztos, 11 mászó, 36 szivattyús, 4 kürtös és 4 rendfentartó. Kilépett 1 tiszt, 5 tűzoltó, meghalt 3 tűzoltó, kizáratott 4 tűzoltó, maradék 56 ember, belépett 18 ember, így a tagok létszáma 1894. december 31-én, 74.

II.

Szolgálati-érmét kapott két egyén 10 évi, és hat egyén 5 évi szolgálat után.

III.

Tüzeset volt helyben: 1. (erdőégés márczius 31-én este 7 órakor); a környékben 4: 1. február 17-én este 8 órakor 12 csűr. 2. szeptember 4-én délután 1/2 3-kor

1 csűr. 3. szeptember 12-én délután 1/2 4-kor 2 csűr Párdorfon. 4. október 23-án délután 4 órakor 1 csűr.

IV.

Gyakorlat volt 11 és pedig: 1 tiszti, 5 iskolai, 3 támadási és 2 menetgyakorlat. Téli elméleti-iskola 10 tartott és pedig 4 tiszti és 6 legénységi. Vásári-őrség tartott 4 ízben 52 emberrel.

V.

Díszkivonulás volt 13, 6-szor temetéshez, 2-szer templomi-ünnepélyhez, 1-szer Pálffy Daun Vilmos gróf főispán fogadására, 1-szer az elnök névnapja alkalmával, 1-szer az új tagok felavatásához, 1-szer a megyei szöv. gyűlésére, 1-szer a brucki tűzoltók 25-éves jubileumára.

VI.

Mulatság tartatott 3 ízben.

Pénztári kimutatás.

Pénzkészlet 1894. január 1-én a nezsideri takarékpénztárban	358 frt 21 kr.
Bevétel	309 » 95 »
	<u>Összesen: 668 frt 16 kr.</u>
Kiadás	263 frt 97 kr.
Pénzmaradvány 1894. december 31-én mint vagyon	404 frt 19 kr.

H I R E K.

— Szabadka sz. kir. területén az elmúlt 1894. évben előfordult tüzesetek és a városi tűzoltóság statisztikai kimutatása. A szabadkai városi tűzoltó-parancsnokság jelentése szerint az elmúlt évben 106 tüzeset és 12 vaklárma fordult elő; és pedig a tüzesetek fajai szerint volt 32 tető, 3 bolti, 6 szoba, 2 pincze, 40 kazal, 1 malom, 1 gyári, 4 mezei, 10 kémény és 7 gerendatűz. Legtöbb tüzeset volt július hóban (20) és legkevesebb (5) december hóban. A fenti tüzesetek közül reggeli 6 órától esti 6 óráig volt 87, esti 6 órától reggeli 6 óráig volt 19 tüzeset. Kár-észet volt 96; bennégett 2 drb ló és 1 drb borju, a kár-összeg kitesz 21,381 frt 50 krt, ebből biztosítás útján megterült 4998 frt 50 kr., nem volt biztosítva 16,383 frtnyi érték. A városi tűzoltó-parancsnokság eljárta 89 tűzrendőri vizsgálaton; elintézt 976 ügydarabot. A városi tűzoltóság tartott 51 összeggyakorlatot; elméleti oktatás 12 esetben tartatott; gyakorlatkép riasztás volt 7 esetben. Színházi, czirkusz s egyéb őrségi szolgálatot teljesített 286 esetben. Géppróbánál segédkezett 15; kéményégetéshez ki lett vezelve 114 esetben.

— Önkéntes tűzoltó-testület Csantavéren. Vasárnap, január 13-án alakult meg az önk. tűzoltó-testület Csantavéren, dr. Hadzsy János topolyai önk. tűzoltó főparancsnok és Scossa Zoltán szabadkai hivatásos főparancsnok közbenjöttével. Az alakuló közgyűlést Szokola Gyula közs. jegyző nyitotta meg egy lelkes beszéddel, amelyben kiemelte a tűzoltóság nemes és emberbaráti célját, s a beszéd végén köszönetet mondott dr. Hadzsy János és Scossa Zoltán tűzoltó-főparancsnokoknak, amiért meghívásukra Csantavéren megjelentek és az önk. tűzoltó-testület megalakulását lehetővé tették. Megválasztottak: elnökké: Szokola Gyula közs. jegyző; alelnökké: dr. Békeffy Gyula ügyvéd; titkárrá: Basch József; főparancsnokká: Rekvényi János tanító; alparancsnokká: Jordán Béla közs. aljegyző; szertárnokká: Schäffer P. József. A többi tiszti állások betöltése csak a begyakorlás befejezte után fog megtörténni. Az új tűzoltó-testületnek van 30 pártoló, 20 alapító és 40 működő tagja.

— Mentő-csapat Veszprémben. Mindinkább kezd hódítani azon eszme, hogy a tűzoltó-testületekkel karöltve, vagy azok keretében mentő-csapatok szervezettek, szolgálni a humanizmus ügyét. Újabban a veszprémi önk. tűzoltó-testület parancsnoksága határozta el ily mentő-csapat létesítését s e célból a következő felhívást bocsátotta ki: »A veszprémi önk. tűzoltó-testület parancsnoksága okulván a tüzeseteknél előforduló baleseteken és a tűz színhelyén uralkodó zürzavarokon, mit legtöbbször avatatlan és illetéktelen egyének beavatkozása és lármázása által okoztatnak, elhatározta, hogy 1894. decz. hó 30-án, vasárnap d. u. 2 órakor tartandó alakuló közgyűlésén »Mentő és rendfentartó osztály«-t fog szervezni, melynek szervezeti és szolgálati szabályait a parancsnokság megbízásából Blázy Imre p. isk. tanár, osztályparancsnok dolgozta ki. A szabályzat 3 fejezetre oszlik. Az I. fejezet tárgyalja a mentő és rendfentartó osztálynak a testülethez való viszonyát. A II. fejezetben részletesen van leírva a megfult, horzsolási sérüléseket, mélyebben ható sebzéseket, nagyobbfoku zuzódásokat, égési sebeket szenvedett, valamint a vízbe fult, föld és törmelék által eltemetett egyéneknek nyújtandó első segély mikéntje. Tárgyalja, hogy mikép kell banni oly egyénnel, kinek valamely végtagja el van törve s hogy mikép kell a sérültet rendeltetési helyére szállítani, s végül körülírja az orvos teendőit. A III. fejezet tárgyalja a rendfentartó osztály teendőit. A helyi rendőrséghez való viszonyát, a kordonhuzás mikéntjét, a megmentett holmíknak őrzési módját. A vízszállításnál követendő eljárást. A rendfentartóknak a fecskendők kezelésénél való felhasználását. A sötétebb utcák s bejáratainak és más sötétebb helyeknek a körülményekhez képest való megvilágítás módját. A rendfentartók és mentők gyakorlatait, jelvényét és jogait. A parancsnokság felkéri tehát a Veszprémben lakó orvos urakat és intelligens fiatalokat, hogy ezen felebaráti intézményt szíves pártfogásukba venni s abba minél nagyobb számban belépni sziveskedjék. Beiratkozni lehet decz. 30. napjának d. u. 2 óráig az őrtanyán kitett tagsági könyvbe.«

Külföldi tűzoltóságokról. Az *antwerpeni* tűzoltóság áll: 4 tiszt, 1 orvos, 2 gépészmérnök, 2 őrpáncsnok, 4 őrpáncsnok helyettes. 12 csővezető, 2 kürtös és 80 szivattyús összesen: 107 főből, a kik 9 órásán vannak elhelyezve, következő szerekkel: 3. gőzfecskendő, 2 hajó-gőzfecskendő, 2 nagy fecskendő, 24 kiscfecskendő, 2 tömlő-kocsi, 1400 m. bőrtömlő, 3000 m. impregnált kendertömlő, 3 toló-létra, 25 horgos-létra, 4 mentőzsák, 12 ugróponyva, 2 szerkocsi, 2 személyszállító kocsi, 2 füstkészülék, 2. gyógyszerláda. *Posen város* tűzoltósága áll: 2 tiszt, 1 őrpáncsnok, 5 gépész, 5 távirász, 4 csővezető és 50 tűzoltó, összesen: 68 főből. A központi őrségen, mely naponként tart gyakorlatot, 27 ember van, a mellékörségek csak vasárnaponként gyakorolnak. A csapat tagjai rangfokozat szerint fejenként 2, 3, 5, 9000 márkáig van baleset ellen biztosítva. A tűzjelző-hálózatban van 40. tűzjelző, 28. telefonállomás és 12 Morse-gép. A vízvezetékben 300 földalatti és 45 földfeletti hydráns áll a tűzoltóság rendelkezésére. *Morva és Szilézia* tartományok tűzoltó-szövetségének 1893. év december 31-én 196 önk. tűzoltóság volt tagja 15,688 pártoló és 24,758 működő-taggal, melyeknek következő szerek álltak rendelkezésére 14. gőzfecskendő, 555. kocsifecskendő, 277. mozdonyfecskendő, 518 kiscfecskendő, 37. hydrophor, 1235 hydráns, 130,000 m. tömlő, 135 víz-hordó, 189 szerkocsi, 295. tömlő-motola 14. hydranskocsi, 29. személyszállító-kocsi, 6725. veder, 777. tetőlétra, 993. horog-létra, 736. támasz-létra, 222 toló-létra, 17. mentőtömlő, 24. ugróponyva, 110. gyógyszerláda. Tartottak 1893. évben 8284. gyakorlatot, s kivonultak 1589. tűzhöz.

— **Tűzoltóság hat szál emberből.** Nagy-Kikindáról írják a *Magyarországnak*: A nagy-kikindai önk. torna- és tűzoltó-testület már 20 esztendő óta szolgálja a várost a legnagyobb buzgósággal és kötelességtudással. A kikindai szerb-elem mindig távol tartotta magát a magyar tűzoltó-

testülettől, mely a város részéről csekély 800 frt évi szubvenczióban részesült. A testület nemrégiben a tűzrendészet fejlesztése érdekében memorandummal járult a tanács elé és a felszereléseknek kiegészítését, jelző állomások létesítését, illetve a szubvenczióknak felemelését kérelmezte, mire a városi közgyűlés az eddigi szubvencziót is megvonta a testülettől. Ugyanakkor a képviselőtestület elhatározta, hogy 6 szál emberből álló városi fizetett tűzoltóságot alakít. Világos ebből, hogy a közgyűlésnek az volt a célja, hogy a támogatásra szorult magyar organizmust akarta megszüntetni, mert 6 emberből álló tűzoltósággal csak nem akar egy 23 ezer lakossal bíró város tűzbiztonsága felett örködni. Ha ehhez még hozzá vesszük, hogy Nagy-Kikinda óriási határáról (50 ezer katasztrális hold) az összes szalmát behordják és hogy a város fele még szalma és nádtetők, lehetlen, hogy evégre ne mosolyogjunk, a városatyák ezen bölcs gondoskodását. A tűzoltó-testület a reá nézve sérelmes intézkedés ellen felebbezett. A felebbezésből meritjük már azt, hogy a képviselőtestületnek a célja, alattomos célja, még az is, hogy megvonván a magyar testülettől a szubvencziót az önk. tűzoltó-testület fenmaradását lehetetlenné tegye, s így könnyű szerrel a testület felszereléséhez jusson. Így azután magyar tűzoltó-testületből könnyen lehetne szerb tűzoltó-testületet csinálni.

— **Önk. tűzoltó-testület Bács-Martonoson.** Folyó évi január hó 6-án, vasárnap, alakult meg az önk. tűzoltó-testület 30 taggal Bács-Martonoson. A testület elnöke: Haás Béla jegyző; főparancsnoka: dr. Benedek István lett. A község évi 600 frt segélyt szavazott meg az önk. tűzoltó-testületnek.

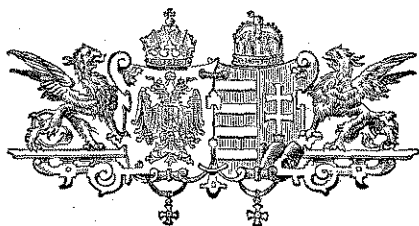
Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebbi tűzoltószere-, szivattyu- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

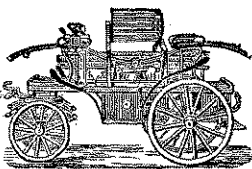
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka.

— **Ára 1 frt 50 kr.** —

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— **Ára 30 kr.** —

Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngytyúk-u. 3. sz.

Tűzoltó-felszerelések.

*
 Gözfecskendők
 Mozdony-fecskendők.
 Kocsi-fecskendők.
 Talyiga-fecskendők.
 Puttony-fecskendők.
 Extincteurök.
 Szer- és személyszállító kocsik.
 Tolólétrák.
 Dugólétrák.
 Horoglétrák.

*
 Vízfordó kocsik.

*
 Tömlőmotolák.

Gummi- és kender-tömlő.

Füst-álarczok.

Vászon víztartó-kádak.

Vízfordó-vedrek.

Fáklyák.

Mentőeszközök.

Vészvonalatok.

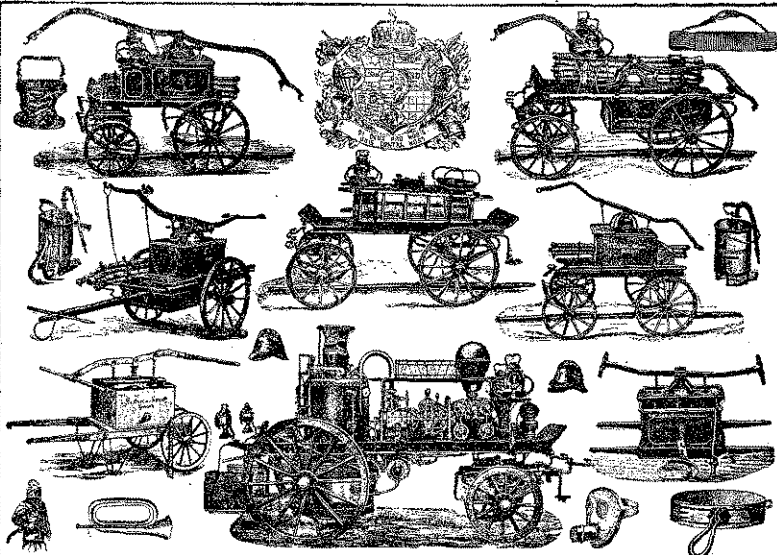
Bontó eszközök.

*
 Alapított 1865.

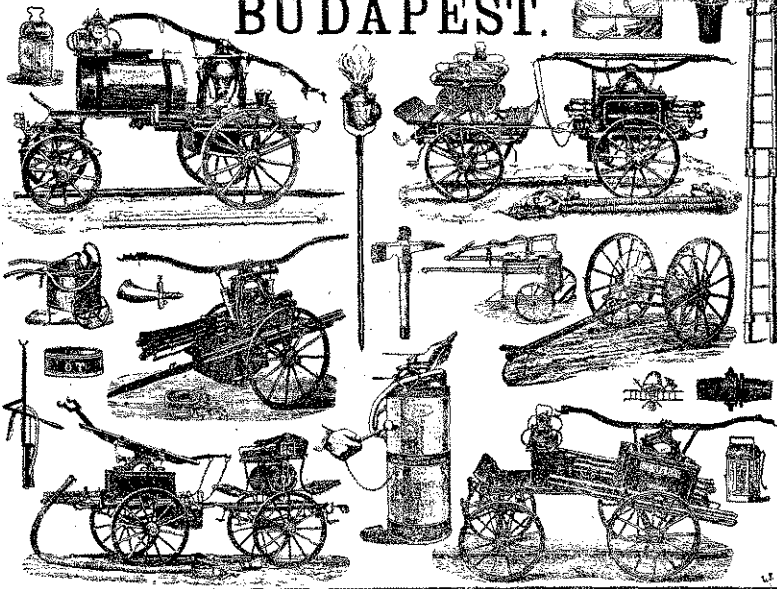
A magyar királyi belügyminiszterium által
 52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési feltételek.

Öt évi jótállás munká- és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
 BUDAPEST.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-uteza 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
 Sisakok.
 Mászóövek.
 Szivattyu-övek.
 Sapkák.
 Mászó-csákányok.
 Szivattyu-balták.
 Tiszti-övek.
 Rőzsekések.
 Kéthangu jelzők.
 Jelzősípok.

*
 Kürtök.

Mászólámpák.

Mentőkötélek.

Cső- és tömlő-kötélek.

Tömlőkötők.

Füstszivacsok.

Kürt- és jelző-zsinórok.

Rangjelző rosetták.

Vállzsinórok.

Füst-szemüvegek.

*
 Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Várady Ferencz. — Hivatalos. Meghívó vál. ülésre. — Általános rész. Állandó felügyelet (örködés) és ellenőrzés. Kassa sz. kir. város tűzrendészeti szabályrendelete. — Technikai rész. A budapesti önkéntesek új szerkocsija (2 ábrával). A szívó-tömlő bánásmódjáról. — Testületek köréből. Az I. répczevidéki önk. tűzoltó-testület 1894-ik évi működéséről szóló jelentése. A berettyó-újfalusi önk. tűzoltó-testület főparancsnokának évi jelentése. A mezőkövesdi önk. tűzoltó-testület közgyűlése. Várady Ferencz temetése. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Csikszenháromsági
Várady Ferencz.

Megdöbbenéssel vettük a leverő gyászhiért, hogy a nemes emberbarát, a bőkezű adakozó, a hivatását a szó nemes értelmében híven teljesítő lelkipásztor, a magyar tűzoltóknak általánosan tisztelt és szeretett főpapja hirtelen elhunyt.

Annál inkább volt megdöbbenő a hír, mert váratlanul jött, hiszen a kik ismerték, az életerős, élte javában levő férfiúnak még évtizedeket ígérhettek, ugy nemes hivatásának teljesítésére, mint emberbaráti szeretetéből fakadó jótétemények gyakorlására.

Ki hitte, ki gondolta volna, hogy a teremtés ura ily korán szállítja el hív szolgáját, számonkérendő sáfárkodását

Várady Ferencz 1845-ben született Aradon, lelke hajlamát követve lelkipásztor lett, s előbb mint németsági, majd 4 év óta mint csákovai plebános teljesítette nemes feladatát, osztatlan szeretetét nyervén nemcsak saját híveinek, hanem a másvallásu polgártársainak is.

Buzgó és bőkezű támogatója volt minden

humanus, így a tűzoltó-intézménynek is. Nem csak élénk érdeklődéssel kísérte ezen intézmény fejlődésének mozzanatait, hanem maga is élénk részt vett azokban, megjelenvén az eszme terjesztése céljából rendezett vándorgyűléseken, ünnepélyes »Veni Sancte«-val nyitván meg azokat.

A fiatal lelkipásztor érdeklődését a magyar tűzoltók országos szövetségének Aradon másodizben tartott nagygyűlése azzal kívánta jutalmazni, hogy a magyar tűzoltók főpapjának választotta. Ő elfogadta a közgyűlés által felajánlott címet, teljes odaadással teljesítette ebből kifolyó köteletségét.

Az országos tűzoltó-segélyező szövetség megalakításakor első volt a ki annak létesítéséhez 1000 frt alapítvánnyal járult.

Nem volt oly tűzoltói mozgalom a hol ő meg nem jelent volna képviselni az embernek istenben vetett hitét s isten áldását kérni le munkálkodására.

S ime, a szeretett és tisztelt férfiú már nincs többé, a nemesen érző szív nem dobog, nem érez, kezét nem nyujthatja ki, hogy jótékonyt gyakoroljon, ajkai nem mondanak áldást munkánk sikerére, nemes lelke elszállt urához, istenéhez, gyarló testét elfedé az anyaföld.

Emléke éljen közöttünk, áldás és béke lebegjen hamvai felett.

K.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

103. sz.
1895.

M e g h i v ó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányára 1895. évi márczius 25-én hétfőn, gyümölcsoltó-boldogasszony napján délelőtt 9 órakor Budapesten a IV. ker. elüljáróság üléstermében (IV. ker. Magyar-utca 23. sz. a. II. emelet 14. ajtó) választmányi ülést tart, melyre a napirend aluli közlése mellett, a t. választmányi tag urat van szerencsém meghívni.

N a p i r e n d.

1. Elnöki megnyitó.
2. Bejelentések.
3. Az 1894. évi szeptember 8-iki választmányi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése.
4. Titkári jelentés.
5. Pénztáros jelentése.
6. Jelentéstétel az alapszabályok módosításának akadályairól.
7. A millenium megünneplése módozatainak megállapítása tárgyában kiküldött bizottságok jelentései, és pedig: a) a kiállítási mintafalú,

- b) a történeti kiállítás,
- c) a tűzoltóság történetének megírására szóló pályázat, végül,
- d) a statisztikát illetőleg.

8. A gyakorlati szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság jelentése.

9. A kolozsvári orsz. közgyűlés ügye.

10. A sopronvármegyei szövetség választmányának előterjesztése, hogy a vármegyei szövetségek az eddigi egyenkinti tagdíjak helyett egy bizonyos átalány összeget fizessenek az országos szövetségnek.

11. Harangi Ferencz előterjesztése egy tűzoltói csővezető-gép tárgyában.

12. Netaláni egyéb indítványok és előterjesztések.

Kelt, Budapesten, 1895. márczius 12-én.

Elnöki megbízásból:

Dr. Szily József
szöv. titkár.

Jegyzet: 1895 márczius 24-én délelőtt 10 órakor ugyanott, a milleniumi bizottságnak ülése, márczius 24-én délután 1/23 órakor a gyak. szakbizottság a csepelrakparti IX. ker. örségen próbagyakorlatot tart. Este 8 órakor Pannoniában találkozás.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Állandó felügyelet (örkődés) és ellenőrzés.*)

A hogy a tűzbiztonság és életbiztonság között a legszorosabb kapcsolat áll fenn, azonkép a szoros értelemben vett »Megelőző Tűzrendészet« és a »mentő tevékenység« (tűzjelzés és tűzoltás közt sem igen lehet stricte határvonalat húzni. Például a tűznek a jelzése már határozottan odartartozik a mentő tevékenység keretébe. És mégis, hogy a kitért vész azonnal észrevehető és közhírré tehető, illetőleg az észrevett tűz, megbízható módon nyomban jelezhető legyen, okvetlenül praeventive kell megtennünk a szükséges intézkedéseket. S bár a helyszíni szemlék (telepengedélyező eljárások) során, a tűzjelzés mikéntje figyelmen kívül volna hagyható, mégis kénytelenek vagyunk már itt is legalább érinteni a tűzjelzést, hangsúlyozva kiemelendőnek tartván, hogy valamely középület, gyártelep vagy sok ember gyülekező helyül szolgáló bármily helyiség, egyedül akkor dicsekedhetik azzal, hogy a tűzrendészet követelményeinek megfelelő berendezéssel bír, ha gyors értesítést lehetővé tevő, megbízható tűzjelzővel is rendelkezik. Két objektum közül bizonyára az lesz tűzbiztonság szempontjából a fokozottabb igényeket jobban kielégítő, a melyik rövidebb úton és megbízhatóbb módon képes hírül adni illetékes helyen a maga veszedelmét.

A tűzjelző gépek beszerelésére tehát a telepengedélyező eljárásnál figyelem fordítandó.

Ott lehet azonban a tűzjelző-gép, ha nincs a ki, mint hozzáértő, alkalomadtával ne csak banni tudjon vele, hanem tényleg fel is használja azt!

És ez a körülmény, tudva azt, hogy az emberek mennyire elvesztik a fejüket vész esetén, nem is olyan neveléses, mint a minőnek látszik. A mindennapi tapasztalat ugyanis kétségbevonhatatlanul tanusítja, hogy a hol

nincsen egy valakinek, avagy váltakozva ugyanazon szolgálót teljesítő egynéhány embernek egyenesen kötelességévé téve az, hogy tűz esetén ő jelezze a veszélyt: akkor rendszeren *mindenki* megfélekedzik a tűzjelzőről, avagy mindenki a *másiktól* várja vagy tételezi fel a tűzjelző-gép működtetését. Ha pedig nagy sokára valakinek véletlenül mégis eszébe jut a tüzet jelezni, ugy bizonyosan oly időben lép-teti a jelzőgépet functióba, a mikor már vagy máshonnan is nyerhetett a tűzoltóság értesülést, vagy pedig már tökéletesen egyre megy, hogy egyáltalán megtörtént-e külön is a tűz jelzése?

Szabályként előirandó azért, hogy a tűzjelző-gépnek, a legszigorubb felelősség terhe mellett, megbízott kezelője *minden tüzet*, akár kitért az már, akár csak keletkező féltben van; sőt még a csirájában elfojtottat is *feltétlenül tartozik jelezni* a tűzoltósághoz.

Lehetséges, hogy így járva el, az avisált tűzoltóságnak, megérkezésekor, egyéb dolga sem lesz, mint csak azt konstatálni, hogy a tűz de facto eloltott; hanem ezt a tűzoltó természetesen csak a helyszínének előzőleg és *személyesen megejtett gyökeres átvizsgálása* után jelenthetvén ki: összehasonlíthatlanul nagyobb megnyugvás jöhet így létre, sőt a teljes megnyugvás »conditio sine qua non«-ja másképp el sem képzelhető. Mert bármily tűz helyszínének, egy felelősségre nem is vonható laikus által, avagy egy, mint szakember, felelősséggel tartozó tűzoltó által való átvizsgálása, sem a formára, sem pedig a lényegre nézve — egymással párhuzamba nem is állítható; elannyira, hogy a hol valamely gyorsan eloltott tűznek színhelyén pár óra mulva ismét lángok törnek elő, ott, a nélkül, hogy a helyszínén járt volna az ember, az esetek számának 99%-ban apodyctice kimondható, miszerint a tűz első elfojtása után a színhely átvizsgálását *nem tűzoltó* eszközölte.

Hanem, hogy valamely tűz már keletkeztekor nyomban jelezhető legyen, ahhoz szükséges, hogy ugyszólván mindjárt az első pillanatokban észrevétessék az. S viszont

*) Mutatvány Markosovszky Bélának »Megelőző Tűzrendészet« című most megjelent művéből.

ez a rögtönös észrevezés csak akkor lehetséges, ha az illető telepen erélyes ellenőrzés alatt állandó felügyelet, vagyis éjjel-nappali *folytonos őrködés* van rendszeresítve.

A folytonos őrködés tehát vagy az *állandó felügyelet*, mely a kitörő félben levő tűz rögtönös észrevezésének alapfeltétele, a jó praeventívának oly kiegészítő része, vagy mondjuk kelléke, a mely semmi esetre sem kicsinyelhető.

Faluhelyen néhol újabban azt a szokást veszik fel, hogy a tűzoltó-testület tagjai maguk végzik a járóri teendőket, a mik körülbelül kongruálnak a gyártelepek tűzöreitől megkívántakkal. A szokás mindenestre csak helyeselhető; sajnos csak az, hogy csupán éjjelre hozták be ezt a rendszert.

Hogy a tűz azonnal észrevehető legyen, erre — és ez az általános hiedelem — nappal kevesebb gond fordítandó, mint éjjel. Pedig a tüzesetek statisztikája azt mutatja, hogy a *nagyobb* tüzek rendszeren a *nappal folyamán* keletkeznek és aránylag sokkal kevesebb tűzvész támad éjszaka. Honnan van ez?

Először onnan, hogy nappal a felügyelet nélkül hagyott gyermekek gondatlan játéka is szerepet játszik. Azután ugy ipari, mint házi célokból egyiránt nappal fokozottabb a tüzelés. Végre pedig a nappali elfoglaltság mellett a minden polgárral közös őrködési kötelezettség sokkal lazább, még a rendszeret tekintetében legpéldásabb életüeknél is, a kik éjjel le sem tudnának feküdni a nélkül, hogy széjjel ne nézzenek a házuk tájékán.

Mindezzel ellentétben éjjel a belénk nevelt, avagy akaratlanul nagyobb elővigyázaton kívül még bakterek is őrködnek; álmosan ugyan és csak immel-ámmal, hanem mégis őrködnek.

És a vidéki tűzoltóságok helyes új szokása csupán a bakterek*) által eddig is teljesített éjjeli őrködést tette fokozottabbá, nappal ellenben, a mikor a tüzek keletkezésének esélye, a nagyobb mérvű tüzelés, a gyermekek gondatlansága stb. révén határozottan nagyobb, akkor még mindig nem teljesítettik megbízhatóan ez a felügyelet. Városokban itt-ott találkozunk ugyan a nappali toronyőrség intézményével, a mi valamicskét szintén ér; hanem arra, hogy főleg mikor a munkabíró nép künn foglalatokodik a mezőn, naposokat is kellene beosztani a nappal végzendő járóri teendőkre, — még mindig nem akarnak rátérni az emberek. Pedig nappal törődött öregek is elláthatnák ezt a »tűzre-vizre« vigyázó fontos szolgálatot, melyet ha kiegészítene az a másik lényeges kellék, hogy a faluháza körül 1—2 nem öreg ember is készen állna segítő karral a nyomban való beavatkozásra, bizonyára megbecsülhetetlen eredményét látná ez intézkedésnek a falvak sokasága.

Nagyobb városokban és különösen oly gyártelepeken, a hol az üzem éjjel-nappal folytonos, valamivel kevesebb különbség mutatkozik a napnak különböző szakaira nézve. Nappal ugyan itt is több tűz keletkezik, hanem azért éjjel is épp oly nagy és veszedelmes tüzek támadnak, mint a nap folyamán. Gyárakban azért az őrködés éjjel ugy, mint nappal, egyforma legyen.

A felügyelet minden állandósága daczára is vannak azonban olyan időszakok, melyekben a gyárak vezetői jól teszik, ha megkettőztetett éberséggel vannak. Ily legfőbb vigyázatot s ellenőrzést igénylő időszak a *munkaszünet ideje* és különösen a munka általános beszüntetése vagy az *üzemszünetelés utáni* idő. A míg ugyanis együtt vannak a munkások, a könnyebben észrevett tüzet rögtönösebben el is fojtják; a távoztukat követő időben támadt vagy észrevett tűz ellenben, ha nem megkettőzött őrködés áll vele szemben, okvetlenül nagy veszedelemmé fajul.

Ezért *legfőbb feladata a gyári tűzoltóságoknak* a munka beszüntetése utáni időben foganatosítandó körjáratok ismételt teljesítése az összes munkatermekben és általában a munkaidő beálltáig való *folytonos és szigorú őrködés*. Minthogy pedig ellenőrzés nélkül a még oly jól szervezett felügyelet is el szokott lanyhulni, azért szükséges az állandó őrködést *állandó s erélyes* kontrol alá helyezni. Hogy ez ellenőrzésnek gyárakban szintén épp a munkaszünet idején kell a legszigorubbna és legtökéletesebbnek lenni, az magától értetődő.

A színházakban, akár csak a gyártelepeken, hasonlóképpen nem az a körülmény bir befolyással a tűz keletkezésének eshetőségére, hogy nappal van-e, avagy éjszaka? Hanem igenis befolyással van az, vajjon a világitásos próbák és az előadások *utánra* előirt *alapos* és minden helyiségre kiterjedő *vizsgálat* megtartott-e? meg hogy van-e kellőképpen ellenőrzett *állandó* őrködés és felügyelet? (Hogy az ily vizsgálatnál mikre kell kiterjeszteni a figyelmet, azt részletesen megolvashatni az idecsatolt függelékben.)

A mely színházban ez hiányzik, ott csaknem kárba veszett minden egyéb praeventív intézkedés. A mely színházban ellenben az előadások előtt és *után*, a soha el nem mulasztott alapos vizsgálatot követőleg, az átkutatott épület helyiségeiben folytatólag, állandó tűzörök végzik szigorú ellenőrzés mellett a gondos ügyeletet, ott a lappangó tűz sem maradhatván észrevétlenül, az egyéb megelőző intézkedések részbeni hiányossága daczára is, a legtöbbször el lesz hárítható a nagyobb veszedelem.

Kassa szabad királyi város törvényhatóságának tűzrendészeti szabályrendelete.

(Folytatás.)

13. §.

Minden fazsindelyvel fődött belvárosi háztelken legalább, a ház fedeléig érő egy darab létrának és egy tűzoltó pamacsnak (szikracsapó), végre kút hiányában legalább egy hektoliter víznek folyvást rendelkezésre kell lenni.

14. §.

Szivarozás, dohányzás és reágyújtás általában mindama helyeken, a hol gyulékony és tűzfogó tárgyak vagy árucikknek vannak felhalmozva (pl. vasuti raktár, malmok, serfőző, likörgyárak, dohánygyár stb.) tilos. Ily helyeken a dohányzást tiltó táblák és figyelmeztetések már a bejáratoknál is szembetűnő módon alkalmazandók.

15. §.

Köztereken és utcaterületeken a sütés és főzés általában tilos: kivételnek e tilalom alól a gesztenye és a vásári pecsenyesütők, ezek azonban tartoznak szél esetére könnyen és kellő módon elzárható sütőkályhákat használni.

Különös figyelmet érdemlő esetekben a rendőrfőkapitány adhat az ily sütésre és főzésre való engedélyt, de csak az ebből eredhető tűzveszélyt megelőző kikötések betartásának kötelezettsége mellett.

16. §.

A belváros területén feltétlenül tilos; de a külvárosokban is tilos nagyobb mennyiségben száraz takarmányokat, szalmát, terményeket és egyéb gyulékony és tűzfogó tárgyakat, anyagokat vagy árucikkeket nyílt helyen, rendőrhatalósági engedély nélkül garmadába, halmokra, boglyákba vagy kazlakba lerakni, hacsak azok a körülfekvő épületektől legalább 60 méternyi távolságra nem esnek.

*) Azért használom ismételtén a *bakter* szót, mert nem akarnám őket összetévesztetni a tűzörökkel. A bakter rendszeren törődött, álmos és jobbára tehetetlen ember; a tűzöröknél ellenben e tulajdonságoknak egyikét sem szabad megtűnünk.

17. §.

Szalma és takarmányneműek csak oly padlásokon helyezhetők el, a melyek pléhvel vagy cseréppel, szóval tűzmentesen vannak fődve.

Ilyen padlások, ha e célra használatnak, ruhaszártásra s egyéb gyakori használatra való tárgyak és anyagok vagy bolti árucikkek elhelyezésére nem szolgálhatnak, ezenkívül mindig zárva tartandók s lehetőleg csak nappal, az alkonyat beálltával pedig csakis tűzbiztos lámpával szabad azokba bemenni.

18. §.

Takarmányok, szalma és termények betakarításánál a csűrökben, szérükön, istállókban, padlásokon s általában könnyen gyuló anyagok közelében dohányozni, tüzelni, szivarozni, rágyujtani, nyílt világgal járni és lövöldözni tilos.

19. §.

Takarmányok és termények betakarításánál és cséplés alkalmával az ott alkalmazott munkásoknak maguknál gyufát tartani tilos.

20. §.

Gőzgépekkel való cséplés és nyomtatás csak a városon kívül, a kiépült házsorok közt levő utolsó háztól számítva legalább 200 méternyi távolságban eszközölhető. Éjjelenként és viharos időben géppel csépleni tilos.

21. §.

A takarmány vagy élet és gabonaneműek elhelyezésére használt, a város beépített területén fekvő csűrök

mindegyikénél megfelelő ürtartalmu víztartónak kell, vízzel folyvást megtelt állapotban rendelkezésre állani; azonkívül e helyeken legalább egy alkalmas kézi- (mankós vagy puttony-) fecskendő, 4 drb oltó-pamacs, két létra és 4 tűzi horog is készen tartandó.

22. §.

A város beépített területén a disznóperzselés, rözse és gazégetés általában tilos; a beépített területen kívül az ily perzselést és égetést megelőzőleg, erre a rendőrkapitányi hivataltól engedély kérendő és az égetés időpontja a tűzoltó őrtanyán bejelentendő.

23. §.

Malmokban, asztalos, esztergályos, kötélverő műhelyekben, üvegesek raktárhelyiségeiben és általában az istállókban, minden helyiségek világítására csak zárt lámpásokat vagy gyertyákat szabad használni.

24. §.

Szappanosok, húsfüstölők és mindazok, a kik zsiradékok olvasztásával foglalkoznak, az esetleg kiüthető tűzvesz elfojtása végett, olvasztó helyiségeikben megfelelő mennyiségű homokot és hamut készletben tartani kötelesek; ezenkívül minden olvasztó-üst illetőleg kazán mellett oly fedőnek kell kéznél lennie, a melylyel ez edények, ha a bennük levő zsiradék kigyuladt, befödhetvén, ezzel a keletkezett tűz eloltható legyen.

(Folytatás köv.)

TECHNIKAI RÉSZ.

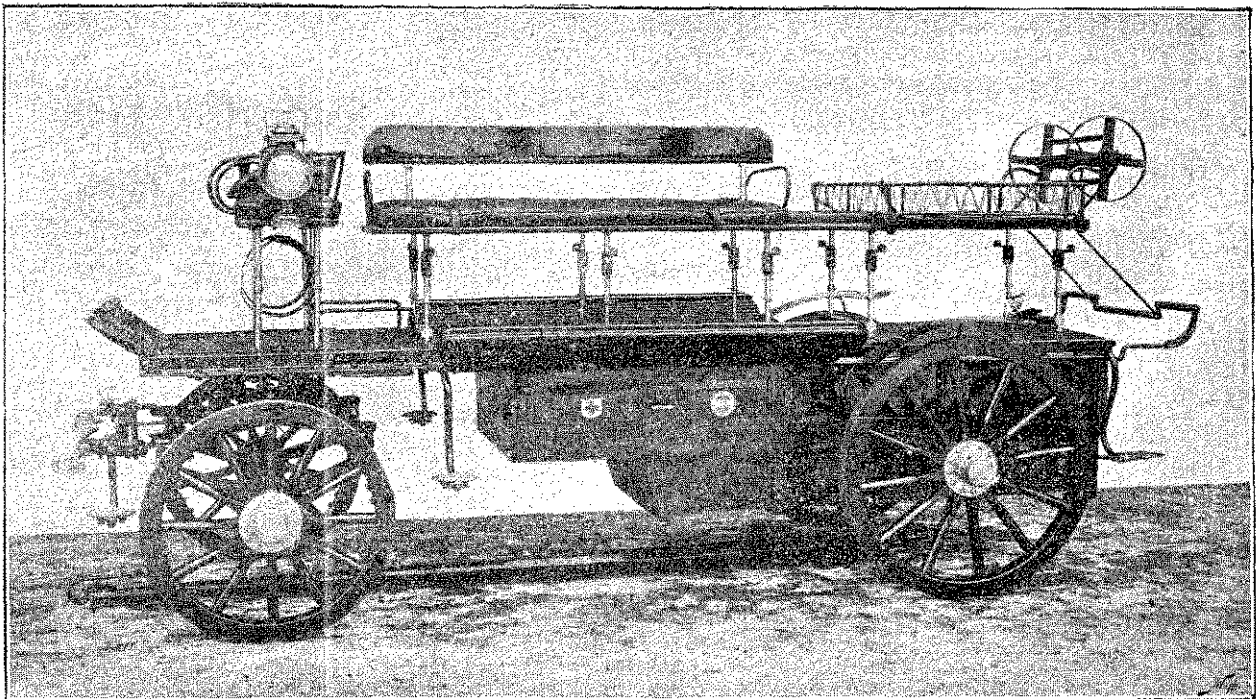
A budapesti önkéntesek új szerkocsija.

(Két ábrával.)

A tűzoltóságok részére készíttetni szokott szerek között talán egyedül a szerkocsi az, melynek készítése sok gondot okoz, nemcsak a megrendelőnek, hanem méginkább a készítőnek. S ezen nehézség nyilvánvalóan onnan ered,

mert a szerkocsi nem oly általános szer, mint a fecskendők bármelyike, vagy a vizes hordók, hanem olyan, a melyhez rendszeren különféle és sokszor a legellentétesebb igények fűződnek, s rendszeren ezek összehozatala, elsimitása képezi a megoldandó feladatot, mely rendszeren a készítőt inkább terheli, mint a rendelőt.

Annai azonban áll, miszerint a megrendelőnek is

1. ábra.

tisztában kell lenni azzal, hogy mit kíván, s előre kell kívánságait precizizálni tudni, mert csak így lehet a dolgot tisztázni, s csak így lehet a készítőnek is magát a rendelő intencióihoz lehetőleg alkalmazni.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a testület használatában levő szerkocsinak tíz év óta teljesített szolgálat után, tartalékba való helyezését, egyúttal pedig új szerkocsi beszerzését határozta el.

A régi szerkocsi hiányát ismerve, összegezte a parancsnokság az újra való követelményeit, melyek három pontban foglalhatók össze és pedig: a rárakandó szereknek — a régihez képest — alkalmasabb módon és könnyen hozzáférhetően elhelyezésére, az ülések magasságának és az egész kocsi súlyának meghatározására vonatkoznak, a két utóbbira előlegesen megállapítván, hogy az ülések magassága 1500^{mm}; a kocsi maga pedig 1000 kgr. lehet.

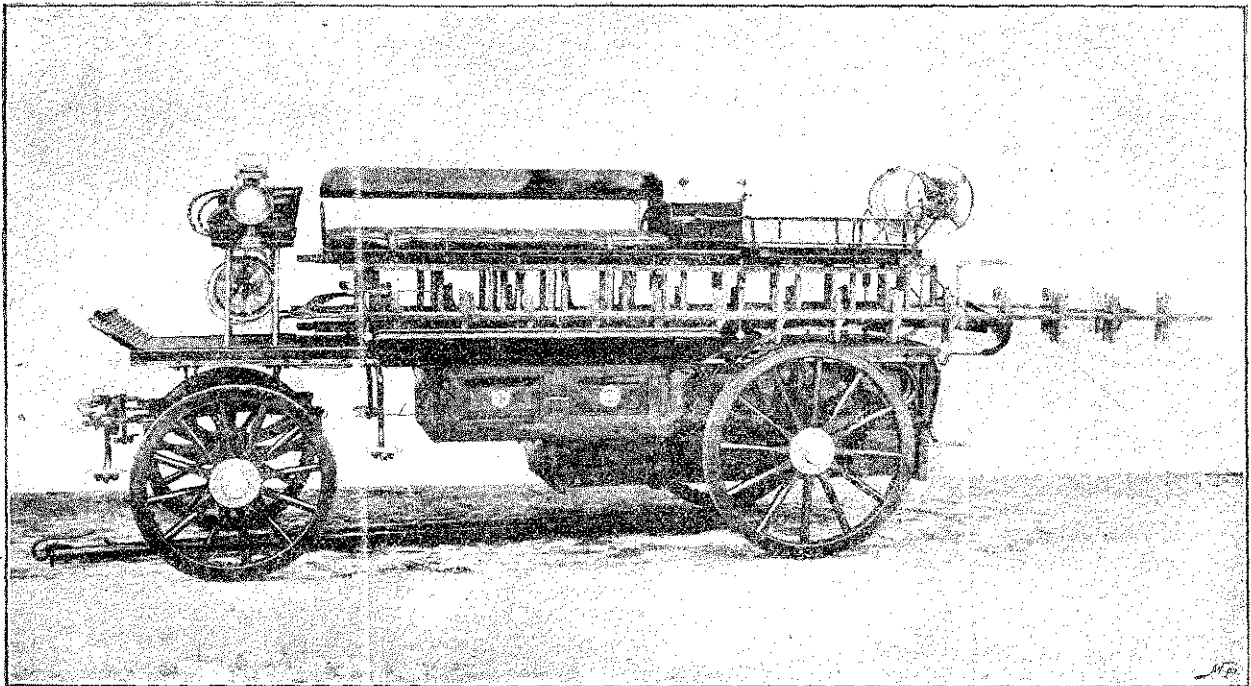
A kibocsátott pályázati felhívások alapján beérkezett ajánlatok és rajzokból ítélkezve a bizottság, mint minden tekintetben legcélszerűbbet a *Geittner és Rausch* budapesti

Az alsó láda szintén három részre oszlik, melyek egyikében nyerne elhelyezést az ásók, lapátok, kaparók és villák, a másikban a szurokfáklyák, a harmadikba contemplálva lett a füstálarcz, ezen harmadik osztály a kocsi jobb oldaláról, míg a másik kettő a kocsi hátuljáról férhető hozzá.

A szerláda felett, a kocsi hosszirányában nyert elhelyezést 5 pár vastámaszon, először 8 ember számára való ülés, továbbá a hátsó kerekek felett egy tömlőkosár, nedves tömlők felvételére, az ülés és kosár közötti térre egy fúvó helyeztetett, míg a kosáron egy motola lett szerelve levehetőleg, a füstálarczhoz szükséges légvezetőtömlő számára.

Az ülés alatt nyer elhelyezést egy három részű gráci dugólétra 2 támasztóruddal, míg a jobb és bal oldalra egy-egy tető- és két-két mászólétra van szerelve, a bakülés 3 emberre készült, elkülönített helylyel a kocsi számára, az ülés alatt pedig egy teljesen felszerelt puttonyfecskendő nyert elhelyezést, a mint mindez a 2-ik ábrán kivehető.

Általában el lehet mondani, hogy az egész alkotás sikerült és a követelményeknek, a helyi viszonyokat is te-

2. ábra.

tűzoltószer-gyárosok ajánlatát fogadta el és őket bizta meg az elkészítéssel.

A cég feladatát szépen oldotta meg, s míg egyrészt az első pontban foglalt követelményeknek teljesen megfelelőleg alkalmazkodott, úgy a második és harmadik pontbani előírásról sem lépett túl.

A szerkocsinak áttekinthető képét mutatja az első ábra, melyhez magyarázatképpen következőket fűzzük: A kocsiváz teljesen vasból készült és rugókon nyugszik, az első kerekek teljesen aláfordíthatók, míg a hátsó kerekek sárhányóval vannak ellátva. A kocsikeret közt függ a kettős (felső és alsó) szerláda, mely fából készült és következő beosztással bír: és pedig a felső szerláda három — egy nagy és két kisebb — rekeszre oszlik, a nagy rekeszben nyer elhelyezést egy mentőtömlő, egy ugróponyva és egy mentőzsák, azonban oly helybőven, hogy egész kényelmesen meg lehet ezen szereket benne kettőztetni, ezen osztály úgy a kocsi hátulján, mint mindkét oldalán hozzáférhető. A két kisebb osztályok közül a baloldali a gyógszerláda, a jobb oldali pedig a kézi szerek, illetve szerszámok elhelyezésére szolgál, az egész három kettős ajtóval — melyek excenteres tolózárral bírnak — zárható.

kintetbe véve, teljesen megfelel. Legnagyobb előnye, a szereknek alacsonyan való elhelyezésében van, ha figyelembe vesszük, hogy ezen és a régin a szerek elhelyezési helye és az ülések niveauja között félméter magasság különbözet van, ugyanazon kerékmagasság mellett, belátható mennyivel könnyebben kezelhetők maguk a szerek és mennyivel fokozottabb a biztonság a súlypontnak úgyszólván közvetlenül a tengelyek felé való helyezése által. —k.

A szívó-tömlő bánásmódjáról.

Manapság már talán minden szakjártas tűzoltó fogja tudni a csiga szívó-tömlő készülési módját, mert a ki egyszer saját tapasztalatából akar okulni, széjjel is fejt egy ilyen teljesen haszonvehetetlené vállott, mézgázott vászonborítékos csiga szívó-tömlőt, s így csakhamar meg fog győződni arról, hogy az nem egyébből, mint vas vagy rézsdorony csigamenetes bordavázból, mézgázott csinvatvászonból és a közé kent mézgaoldat közrétegéből áll.

A tömlőváz, gyűrűzet alaku csigamenet, míg mindkét végei 10—12 czmnyi hosszban sima kerekdedre vannak meghagyva, még pedig azon okból, hogy a hollandi csa-

varok csőrészei simán, erőszakolás nélkül legyenek a tömlővégekbe beilleszthetők és hogy a két vagy három egymáshoz közeli, három vagy négyszer körül csavart rézsodrony kötések a vájat helyein szorosan üljenek a tömlő végtest falaiban köröskörül.

Az ilyen szívó-tömlő ára bizony nem valami csekély! s mégis szállítás közben, gyakorlatoknál történő vigyázatlan meghurcolás, gondatlan vagy nyers bánásmód mellett, valamint a tűzszolgálatban s több itt egyenként fel nem sorolható okoknál fogva igen is gyakran és alaposan rongáltatnak meg.

S ha egyszer surlódás, kidörgölés, vagy valamely észre se vett élesebb tárgy kihatása, avagy ütődés által légáthatósá válik, a kijavítási mód tudata és ahhoz alkalmazandó valódi anyag hiányában, vászon, rongy, kőc, ólompírpéppel (Miniumkitt) s minden laikusán kigondolható furcsábbnál furcsább házi anyagokkal kötözgetik, de magától értetődik, hogy mind ezen nevetséges eljárásokkal a bajon mit sem változtatnak, a tömlő tovább is csak légáthatós marad, noha még különben rendszeres javítás mellett jó szolgálatot is tehetne, a drága felszerelést örök nyugalomra ítélve, a lomtárba dobják.

Sokan kinevetnek nállunk az ingyen történő fáradozásomért! és még sem tagadom itten, hogy mint szenvedélyes önkéntes tűzoltó-tiszt szent ügyünk fejlesztéseért mindent megteszek, a mi csak csekélységetől kitelhet, s midőn privát foglalkozásom a közel vagy távoli községekbe visz, ottani dolgaime végeztével, már tűzoltói érzékem, szenvedélyem és kötelesség érzetemenél fogva is segítők polgártársaim védelmére az elhanyagolt vagy elrontott tűzoltószerek és felszerelések bajain; hogy ne tennem én ezt, midőn én a nemes egyenruhát viselő önkéntes tűzoltó vagyok! így szereztem meggyőződést a szívó-tömlőkkel való nyers elbánás és megrongálásáról.

Két alkalommal keserves mosolygva nevető szemtanu nézője voltam, midőn szivattyúszerezés gyakorlata alkalmával a kovács szivattyumester szertárnok által készített téglalízt- és gyantából kevert pép, más alkalommal pedig téglalízt és sűrű terpentínből kevert tömlő-kötésektől pépragasos lett a gyakorlóknak magánpénzen vett csinos egyenruhájok, de mindezen hozott áldozatok után is a légáthatóság nem szünetelt, szuszogott a tömlő, a szer vizet csak nem szállított.

De még helyenként az is gyakran megtörténik, hogy vas, jobban réz vagy fakalapáccsal, avagy pedig erőszakos feszítéssel letörlik a hollandi anyák füleit s ezzel a csavarmenetű hollandi anyaházat, és sokszor beleszakítják a csigatömlő végekbe a réz tokszárat.

Meggyőződésem szerint nem csak hogy tűzoltó-testületek legtöbbször nem tudják, hogyan vegyék ki simán a a tömlő belsérülése nélkül a tömlő végből a csavar csőrészt?

Nem fogok tehát ügyünknek kárára lenni, ha itt lehetően leírom azon kezelési, gondozási s ápolási módot, melyben én szívó-tömlőinket részesítem.

Új szívó-tömlőket először tartós szürke színre festek meg egyszer, ezután egy a bordák közül kevéssel kiülő kenderkötéssel szorosan körülgyűrűzöm s újra megfestem ahányszor az megkívánja, s ezen eljárást, a festést illetőleg, ismétlem minden év tavaszán, mert a mézgvázaszon a külső időjárás befolyása, valamint a használat által is veszti ruganyosságát és szívósságát, s így ez által mindezekről lehetősen hosszú tartósságra megóvóm, de ha mindennek daczára idővel merevedne, úgy még meleg vízbe való áztatás által is visszanyerem rugékonyságát, szívósságát, mert a melegpállítás által a mézga ismét frissebbé lesz.

Kidörzsölt vagy kikopott szívó-tömlőnél lebontom a kötél gyűrűzetét a hibás helyig, a hibás helyet letisztítom egy darabon, aztán ügyesen körül kenem mézga oldattal s

e czélra kapható vékonyabb mézgvázott vászonnal borítom körül, s valahányszor ezt ismétlem, annyiszor kenem sebesen az oldatot a felgöngyölt vászon felületére, de 3—4-szeres borításnál semmiképpen sem alkalmazok többet, ha a műtét megtörtént, úgy vissza alkalmazom a kötélgyűrűzetet s ezzel ismét jó karban van a tömlőm.

Ha azonban a vas vagy rézborda váz el volna törve, avagy a tömlő belső felülete nagyon fel volna tászkásodva, úgy, hogy az szükületet okozna a tömlőben, úgy már gyógyítani nem lehet, bontsuk fel a testet a vástól s használjuk fel kisebb süritésekhez. Ha a mézga oldat a gyors eljárást daczára is túlsűrűvé válnék, úgy öntsünk egy kis benzint az edénybe, zárjuk le s kavarjuk addig, míg ismét jól feloldva nem lesz s dolgozzunk tovább vele.

A hollandi csőrészt pedig úgy vehessük ki a tömlővégekből annak megsértése nélkül, ha megelőzőleg 50—55 fokú melegvízbe áztatjuk $\frac{1}{2}$ órán át, s így izzó vasat dugunk a tokszárba, ekként a tömlő végét pállítva, a tokszár csekély ütással vagy rongyba csavart kézhuzással is simán és hamar kijön.

A szívó-tömlőbe merevítő rudakat még előírás daczára sem alkalmas tenni, mert a tüzeknél és gyakorlatoknál történő buzgólkodó ügyeskedés mellett a ki- és belökdöséssel felsurooljuk a cső belmenyezetét s ez által korán tönkre teszük a nagy értékű tömlőt. Én a szer rámáján vagy oldalán levő tömlőfektető bőrburkolt kengyelek párját egy középső, elmozditható kengyellel szaporítom és így merevítő rúd nélkül is megadom a tömlőnek kellő fekvését.

A tömlőket pedig egyáltalán tél idején javítom, azonnal, mihelyt télire elgondoztam a szereket.

A szívó-tömlőket meleg helyiségbe viszem s egyik végükön jól bedugaszolva, teleöntöm vízzel, ez alkalommal meggyőződöm szivárgási helyeiről, melyeket veres irónnal magamnak kijegyzek s a javítást egészen biztosra veszem elé. hollandi csőrészek kötésénél jól kilágyított rézhuzalt alkalmazok s így nem szagatom, pocsékolom a huzalt s nem rontom a tömlőt.

Tüzesetek s jelképes támadások alkalmára vászonnal borított, két oldalán vas füles párnát vagy szalmába csavart vászonnal borított rudat használok kút vagy tartány áttétként a szívó-tömlő alá, hogy a szívó-tömlő a kút köréket vagy kemény tárgyhoz ne érjen s szabad függésében egy alólról felnyúló 2 águ kötéllel kötöm ki azért, hogy a vízoszlop terhétől ne szenvedjen.

A szívó csövet hirtelen sarokba nem hagyom görbiteni, hogy a borda ne törjék s ne törje ki a tömlőtestet, a vég- vagy talpszűrőbe pedig szelepet nem alkalmazok, mert semmi jelentőséget sem tulajdonítok ennek.*)

Igyekezünk bajtársaink kezeit a tömlő összekötéshez ügyessé tenni, nehogy ferde beillesztéssel csavarjaink menetei meghágassanak, költséget ne csináljunk a testületnek.

Támadó gyakorlatok, avagy a tüztől való bevonulás után a szereket kiszivattyúzása és kimosásával a tömlőket, tehát a szívó-tömlőket is, kiszivattyúztatom, kívülről pedig szivacsos tisztára mosatom, ha a ráragadt sár ekként nem volna leválasztható, úgy azt sűrű sárkefével lesuroltatom, de a szivacsosal is minden esetre tisztára mosatom.

A fagy is ellensége szívó-tömlőinknek, fagyponton túlhideg vagy nedves helyeken, mert a fagy kiszívja az anyag zsirtartalmát s a tömlő merév lesz, megcserepededik, töré-

*) Pedig van annak jelentősége és pedig az, hogy a szívó-tömlőben levő vízoszlopot fentartsa. Ha például egy bővízü, de mély kútból veszünk vizet, úgy hogy ez egyszer szívó-tömlőket alkalmazzuk, de a működés közben zavar áll be, mely miatt a szelepeket megnézni, tehát a szelepházat felnyitni kell, akkor a szelepnélküli tömlőkben levő víz vissza fog esni, s a szelepház elzárása, illetve a működés újbóli megkezdésekor a tömlőket ismét meg kell előbb tölteni vízzel, a mi mindig idővesztéssel jár. Mig ellenben ha szűrőben szelep van, a vízszög a 2-ik vagy 3-ik dugattyu nyomásnál már előáll, mert a tömlők tele voltak vízzel.

kenyé válik, ha azonban csigatömlőnk már fagyott volna, úgy ne hagyjuk tovább szenvedő állapotában, hanem 20 fokú melegtől 40 fokú melegségig melegítsük lassan és apránként, s aztán frissítsük fel a már megvitt fokú meleg vízben s hagyjuk hűvös helyen kiszáradni, de fagyott állapotban ne görbítsük s ne hajtogassuk a tömlőt, mert ilyen állapotban a süritett feszes mézgatest eltörik.

Ha ekként bánunk s gondozzuk szívó-tömlőinket, azok sokáig fognak szolgálni, értéket takarítunk meg s a sok munka és kellemetlenségtől kimélve leszünk.

Harangi Ferencz,
főszertárnok.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Az I. répczevidéki önk. tűzoltó-testület 1894-ik évi működéséről és állapotáról szóló jelentés.

(XVII. évi jelentés.)

(Felolvastatt Pór-Ládonyban, 1895. január 27-én tartott közgyűlésen.)

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1894-ik évet, melyről jelentésünket előterjeszteni szerencsénk van, ezzel a szokatlan hangzású jelzővel kell ellátnunk — *meddő*.

Üres volt ez az elmúlt év tagadhatatlanul, mert lefolyása sem a tűzoltás terén — a miért hála a gondviselésnek, — sem egyesületünk beléletében nem szolgáltatott oly természetű és terjedelmű anyagot, melynek ismertetésével a t. közgyűlés érdeklődését e jelentés iránt felkelteni, szíves figyelmét csak pillanatnyira is lekötni képesek lehetnénk.

E rövid bevezetéssel, úgy véljük, főbb vonásaiban be is mutattuk a közelebbi múlt esztendő; mindazáltal lássuk részletesen is: mi történt egyesületünk körében az előző évben.

*

Az elnökség május 6-án Nagy-Geresdre, június 29-én Pór-Ládonyba és a f. 1895. évi január hó 26-án Nemes-Ládonyba hívta össze a választmányt tanácskozás végett. Három választmányi ülés volt tehát mindössze; de a felmerült 25 ügydarab elintézése nem is igényelt ennél többet.

*

A szakaszok összesen 16 gyakorlatot tartottak, melyből a nemes-ládonyira 4, a pór-ládonyira szintén 4, a többi 4 szakaszra pedig külön-külön 2 gyakorlat esik. E szerint itt a múlt évihez képest ismét hanyatlás mutatkozik.

*

Tűzesetünk, a mint ezt fent már örömmel érintettük, kevesebb volt a múlt évben és ezek is szűkebb méretűek, mint a minők vidékünket néhány év előtt állandóan rettegésben tartották.

Június hó 14-én ugyanis Šajtos-Kálban egy sertés-ölgyuladt ki, melyet a helybeli szakasz elfojtott előbb, mint tovább terjedhetett volna.

Július 1-én Hegyfalú, vas megyei községben égett el egy lakóház és egy melléképület, melynek oltásában a pór-ládonyi szakasz vett részt 24 emberrel és egy fecskendővel.

Július 18-án d. u. Iván-Egerszegen támadt tűz; elégett 2 pajta a bennök volt takarmánnyal és gabonával együtt. Jelen volt a tompaházi szakaszból 12 ember a hydrophorral és a nagy-geresdi szakasz.

Szakaszaink egy része tehát — a mint ez az előadatokból kitűnik — az egész évet zavartalan csendben élte át. Ismételen hála érte a gondviselésnek!

*

A Sopronvármegyei tűzoltó-szövetség által a tűzoltó tisztek számára s különösen a vezénylet egyöntetűsége czéljából május hó 20-án — Sopronban — tartott gyakorlati előadáson szakaszparancsnokaink jelen voltak.

*

Ama nagy veszteség, mely nemzetünket nagy hazánkfiának — Kossuth Lajosnak — az 1894. évi márczius hó 20-án történt halála által érte, nem hagyhatta érintetlenül egyesületünket sem. Gyászolt szívében minden magyar; közöttük mi is. De hogy a nemzeti gyászban való részvételnek külső s maradandó jele is legyen, a választmány részvétét jegyzőkönyvében megörökíté, a szakaszokat pedig a testületi gyászlobogók kitűzésére utasítá.

*

A testület tagjainak sorában a következő változások merültek fel: Kiss Samu, sajtos-káli működő tag, meghalt; Horváth Ferencz és ifj. Haller József ugyanonnan eltávoztak. Hasonlóképp eltávozott Kocsis János, nagy-geresdi szakaszparancsnok is, kinek utódjává ifj. Sári Sámuel választotta meg a szakasz. Eltávozás következtében kiléptek továbbá: Kovácsics István Nagy-Geresdről; Sári István, Horváth János és Csaplovics János működő tagok Kis-Geresdről.

Végül Scholtisz Ferencz pór-ládonyi lakos, mint alapító tag, felvétetett.

Ha ezen változásokat a múlt évi létszámmal összevetjük, kitűnik, hogy egyesületünk ma 290 tagból áll.

*

Megemlítjük még, hogy pénztári bevételünk a múlt évben 343 frt 39 kr., kiadásunk 297 frt 19 kr. volt, vagyunk pedig 2197 frtra szaporodott.

A bevételek gyarapításához ez évben is hozzájárultak szíves adományaikkal és pedig: főparancsnok úr 50 frttal és Szarka Károlyné úrnő 5 frttal. Fogadják áldozatkészességükért halás köszönetünket.

Ezzel végére jutván, t. közgyűlés, jelentésünknek, kérjük méltóztassanak ezt szíves tudomásul venni!

Nagy Lajos,
test. jegyző.

A berettyó-ujfalusi önk. tűzoltó-testület főparancsnokának évi jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1894. év márczius hó 23-án tartott közgyűlés alkalmával a főparancsnok, Tamásy Géza barátom sok elfoglaltsága miatt a főparancsnoki állásról lemondott s a közgyűlés engem tisztelt meg bizalmával a főparancsnoki állásra.

Mondhatom, tisztelt közgyűlés, nagyon meggondoltam, hogy e nagy felelőséggel és terhes szolgálattal bíró állást elfoglaljam-e? A közgyűlés bennem helyezett bizalmának eleget tehetek-e? De bizva a testület derék s önfeláldozó tisztikarában s bizva a működő tagok odaadó s fáradságot nem kimélő munkájukban, e tisztséget elfogadtam s nem mulaszthatom el itt a közgyűlés színe előtt a legmélyebb köszönetemet nyilvánítani úgy a tisztikarnak, mint az önkéntes tűzoltóknak.

Az alapszabály értelmében tartozik a főparancsnok a közgyűlés színe előtt a lefolyt évről beszámolni, melyet tisztelettel a következőkben van szerencsém megtenni:

Volt a testületnek az elmúlt évben 103 pártoló és 53

működő tagja. Sajnálattal kell kijelentem, hogy a múlt év május 23-án Mezei János köztűzoltó állítólag vész alkalmával odaadó munkássága folytán meghült, betegségbe esett s meghalt. Temetése alkalmával a testület megadta a halott iránti tiszteletet.

A betegségbe esett tűzoltó kérelmét s a testületi orvos bizonyítványát úgy a parancsnokság, mint a választmány, ösmerve szegénységét, figyelembe vette s a segélyalaphoz 10 frtot utalványozott ki segélyezésére. Ezenkívül van még a testületnek a képviselőtestületi gyűlés határozata folytán 95 besorozott tűzoltója is, így tehát összesen 149 működő tagja.

Tartatott 3 választmányi gyűlés és pedig: ápril 26, november 23 és december 19-én, mely utolsó gyűlésen beterjesztettem, hogy a gépek annyira elromlottak, részint ócskaságuk, részint a sok használat folytán, hogy ezek kijavitása tetemes költségbe kerül. A választmány előterjesztésemet figyelembe vette, de mivel pénzbeli viszonyaink nem engedik meg az ily nagy kiadásokat, fel lettem kérve, hogy a képviselőtestületi gyűléshez adjak be egy kérvényt a gépek javítási költségeinek a községi pénztár által leendő fizetése iránt. Ezt megtettem és a képviselőtestületi gyűlés 223 számú végzése folytán a kért 306 frt 60 krt megadta, mely szíveségét a gyűlésen a testület nevében meg is köszöntem.

Az őrég kezdődött ápril 1-én s a folytonos esőzések következtében október 21-én befejeztetett. Volt 204 napali, 204 éjjeli és 10 színházi őrég.

Parancsnoksági gyűlés tartatott 5 ízben és pedig: ápril 15, június 18, augusztus 17, szeptember 23 és január 12-én. E gyűlésből kifolyólag lett elhatározva, hogy mivel a működő tagok száma a besorozottakkal tetemesen megsaporodott, 2 szakasparancsnoki állást állított fel, mely állásra a működő tagok közt pályázatot hirdettem s Ölmacher Leopold és Hannó István urak a vizsgára jelentkeztek, mely vizsgát sikeresen le is tették és Ölmacher Leopold a víz-osztályhoz, Hannó István úr a mászó-osztályhoz lettek beosztva.

Augusztus 17-én a működő tagok egybe lettek hívva egy osztályparancsnoki állás betöltésére, mivel Rosinger Vilmos osztályparancsnok úr alparancsnokká lett. Ekkor Veres András szakasparancsnok lett osztályparancsnoknak megválasztva. Így tehát a tisztikar teljes lett, mely áll 1 főparancsnok, 1 alparancsnok, 2 osztályparancsnok, 4 szakasparancsnok, 1 segédtsizt és 1 szertárnokból.

Ugyancsak aug. 17-én a parancsnoksági gyűlés jegyzőkönyvi kivonatát a működő tagok elé terjesztettem, mely szerint Steiner Benő köztűzoltó, ki az egyenruha viselést szegyele, őrsegen és gyakorlaton soha meg nem jelent, sőt a tisztikar egy tagját a legaljasabb kifejezésekkel illette, ennélfogva a testületből ünnepélyesen a működő tagok előtt kicsapatott, s nehogy helyváltoztatással más testületet is szerencsétlenszen, az országos Tűzoltó-Közlönybe is betétetni kívántatott.

Ugyancsak parancsnoksági gyűlésen lett elhatározva, hogy a testület számára készített egy törzskönyvet, melybe a működő tag neve, állása, rangja, szolgálatba való lépése és kilépése jegyzendő be. Azonkívül a be- és kiutalásokra szintén egy könyv használata rendeltetett el, melybe tételről-tételre bevezettetnek a főparancsnok által a be- és kiutalt összegek, mely tételek a pénztárnok aláírása által is látta-moztatnak.

Szintén főparancsnoki ülés határozatából 7 működő tag őrsegen és gyakorlatokon való meg nem jelenés miatt elsőfoku büntetésre, vagyis a főparancsnoki megdorgálásra ítéltetett.

Gyakorlat tartatott 6 ízben és pedig: május 6, 20, június 10, 24, szeptember 2 és 16-án.

A működő tagok legnagyobb része iparos és földmi-

velőből állván, tekintettel a nyári szorgos munkára, a parancsnokság figyelembe vette azon kérelmet, hogy a nyári legnagyobb munkaidőben gyakorlatok ne tartassanak.

A tűzoltó-testület megkerestetett a B.-Diószegen tartott zászlószentelési ünnepélyen való részvételre, mely alkalommal a testület általam és Jánosy Antal segédtsizt úr által képviseltetett, hol a testület nevében aranyszeget vettem a zászló rúdjába.

A debreczeni testület által is megkerestetünk az iránt, hogy a nevezett testület részére rendelt új gépek és szerelvények átvétele és bemutatásánál, azok megtekintésére jelenjünk meg. Ez alkalommal a testület Pazsár Gergely, Ölmacher Leopold szakasparancsnokok és Herman Sámuel szertárnok által volt képviselve.

A törzskönyv alapján 5 éves szolgálati érmet kapott 11 tag, mely ünnepély társas vacsorával volt egybekötve, mely alkalommal Mezey Mihály szövetégi elnök úrhoz is volt szerencsénk, ki az őranya és szertár megvizsgálása alkalmával örömeinek adott kifejezést, hogy a testület kellőképpen van ellátva gépekkel és más felszerelvényekkel.

Hála Istennek, a község, nagyobb tüzesetekről meg lett óva, kisebb tüzek voltak máj. 4-én Schvartz Herman-nál, máj. 21-én Kováts Jánosnál, jun. 1-én Kecskeméti Mihálynál kéménytüzek, jul. 30-án Kecskeméti Mihálynál szalmatűz, aug. 19-én Bokor Gyula bérletén és aug. 25-én Szabó Istvánnál szintén szalmatüzek, aug. 28-án Tirpák Lászlónál és nov. 25-én Diósi Bernátnál belső tüzek voltak.

Tisztelt közgyűlés! Mivel az alapszabály értelmében a tisztikar 3 éves szolgálatára lejárt, úgy a magam, mint a többi tisztársaim nevében ezen állásról lemondok, mit kérek tudomásul venni s helyettünk más tisztikart megválasztani.

Végül egész jelentésem tudomásul vételét kérve, vagyok

Berettyó-Ujfalu, 1895. január 27-én.

Tardy György,
főparancsnok.

A mezőkövesdi önk. tűzoltó testület évi közgyűlése.

Mezőkövesd város önk. tűzoltó testülete Holló Kálmán testületi alelnök elnöklete alatt folyó év február hó 23-án tartotta meg 1894. évi rendes közgyűlését, mely a nagy számmal megjelent működő, pártoló és alapító tagok élénk érdeklődése mellett folyt le.

1. Elnök az egybegyűlt tagok üdvözlésével a gyűlést megnyitván, vizsgálat alá vétetett az évi számadás, mely a választmány által 1895. év február hó 5-én megvizsgálatván rendben találtatott, s a nagygyűlésnek elfogadás végett ajánlatott.

A bemutatott s hiteles okmányokkal is igazolt számadás minden tételében rendben találva megállapított.

A bevétel	2823 frt 42 kr
A kiadás	651 „ 15 „

Maradvány: 2172 frt 27 kr.

Mely összeg takarékpénztárba gyümölcsözőleg van elhelyezve. Ezen maradványból, miután a múlt 1893. évben sem lett a tartalék és segélyalap semmivel sem szaporítva, utasítatik a pénztárnok, miszerint a már takarékpénztárban elhelyezett tartalékalaphoz 60 frtot, valamint a segélyalaphoz szintén 60 frtot, összesen tehát 120 frtot tegyen takarékpénztárba gyümölcsözőleg le, s ezen összeget 1895. évi számadásában rendes kiadásba vegye fel s mellékleti okmányul ezen jegyzőkönyvi kivonatát csatolja.

Miután a nagygyűlés a számadás helyessége s correct összeállításáról meggyőződött. Kardos Sándor pénztárnok-

nak a felmentvényt megadja s egyidejűleg neki a testület pénztárának díjtalan kezeléseért köszönetet szavaz.

2. Morvay János főparancsnok felolvassa a parancsnokság által szerkesztett s a testület életében 1894. évben előfordult különféle tüzesetek s mozzanatokot magában foglalt évi jelentést.

A felolvasott jelentést a közgyűlés örvendetesen veszi tudomásul s a tagok gyakorlati kiképzése és ügyes sikerdús tűzoltási eredményekért a parancsnokságnak köszönetet szavaz.

3. Morvay János főparancsnok által előterjesztetik a Harangi Ferencz testületi főszertárnok által a személyi felszereléséről, és a szerekéről szóló 1894. évi vagyonszámlára, mely 6405 frt 15 kr. ingó vagyont mutat fel.

A különös fukar gazdálkodással gazdagított, nagy gondnal, szakértelemmel, pontosan, példásan s helyesen összeállított vagyonszámla mindhárom példányát átvizsgálás után örömmel fogadtatott el s Harangi Ferencz főszertárnoknak, tekintettel a testület életében számos esetben tanúsított kiváló tehetsége, önfeláldozó készsége, különös szakértelme és szorgalmáért a nagygyűlés ez úton meleg köszönetét nyilváníti ki, — s egyúttal kéri őt — miszerint tűzoltói tudománya, bátorsága és munkásságával haladjon azon a nehéz úttörő úton, mely a testület hírnevét s felvirágzását előmozdítja, harcoljon azon ügyért mint elismert buzgó bajnok, — mely sok súlyos akadályokra talál, míg célját elérve, — dús sikerein örömmel ünnepet ül.

4. Előterjesztett a parancsnokság által az 1895. évi költségvetés.

A költségvetés, mely már a választmány által megvizsgáltatott, egyhangulag elfogadtatott.

5. Egy h. főparancsnok s egy választmányi tag választása: H. főparancsnokká Ligethy Béla, választmányi taggá pedig Kovács István őrparancsnok, vízmester választott meg.

6. Felolvasatott a választmányi gyűlés javaslata a tagok baleset elleni, ruhájoknak tűzkár elleni biztosítása iránt.

A nagygyűlés a javaslatot egész terjedelmében elfogadja, s megbizva a parancsnokságot, miszerint ezen ügyben a szükséges lépéseket tegye meg s annak idején az általa kidolgozott tervet, illetve költségvetést a legközelebbi rendkívüli közgyűlés elé terjeszse.

Midőn még a főparancsnok, elköltözés által leszerelt s kilépett 4 tag s két elhalt tag által a működő-tagok számapadását bejelenti, 8 működő új tag teszi le a fogadalmat s így a testület a számapadás helyett két taggal erősebb lett, mi örvendetes tudomásul szolgál.

Harangi Ferencz testületi főszertárnok, tiszti állásáról ünnepélyesen leköszönt, igérvén ezúttal, hogy mint egyszerű köztűzoltó hivatásához mérten — tett fogadalmának továbbra is eleget tesz, s hátralevő idejét tűzoltói becsülettel tölti be.

A nagygyűlés meglepetéssel hallgatta meg a váratlanul történt lemondást, azonban a főszertárnok leköszönését nem fogadta el.

Ezzel a gyűlés berekesztetett.

F. H.

Váradyi Ferencz temetése.

Az oly korán elhunyt országos tűzoltó főpap folyó évi február hó 25-én Csakován végbe ment temetése, oly impozáns volt, melyet Csakován még nem láttak, az ezrekre menő számban, délelőtt 9 órakor a plébánia házában egybegyűlt gyász közönség jelenlétében, dr. Engels János Temesvár József-városi, Hügel János német-sághi plébánosok, Rankov Lajos verseczi és Vagács Ödön nagy-kikindai segéd-lelkészek segédkezése mellett a gyászszertartás megkezdődvén a drága halott az ország különböző helyeiről megjelent tűzoltó főparancsnokok által a templomba vitetett.

Az isteni gyásztisztelet befejeztével dr. Engels János esperes tartotta meg a szószékről hatásos gyászbeszédét, méltatván a megboldogultnak kiváló és soha el nem heradhatható érdemeit, felsorolván annak adományozó bőkezűségét, hogy a rövid négy év alatt is, mióta Csakován plébánuskodott, 14.000 frtnyi adományokat tett és hogy kizárólag a drága halottnak köszönhető, a Csakován felépített és most már nemes céljának csak átadandó monumentalis egyemeletű díszes leányiskola létesítése stb.

Ezután a koporsó ugyancsak a tűzoltó főparancsnokok által a templomból kivive a templom bejárata előtt tétetett emelvényre hol Ternajgo Caesar új-aradi tb. főparancsnok következő gyászbeszédet tartotta.

Megdicsőült feledhetetlen halottunk végtisztelességének megadására egybegyűlt közönség!

Lelkünk legmélyeig meghatva, a kegyelet néma, de véghetetlen kínos fájdalommal állunk ime itt, ezen a kegyelet és szeretet és hála virágaiból font koszorúkkal egészen betakart rideg koporsó előtt.

Remegő szívem elfogja a bánattelt fájdalmat, a midőn ezen koporsóra tekintek, mely könyeim fátyolán át, oly ridegnek oly visszataszítóknak, oly iszonyatosnak és véghetetlen szomorúnak látszik.

Ajkaim remegnek midőn ezen országszerte nagyrabcsülit és általános szeretett férfitől, kedves barátomtól végbúcsút készülök mondani.

A többszörös kötelesség fokozott fájdalommal mondom tehát búcsút, egy a megszorított családtagok a magy. országos tűzoltó-szövetség Csakovár városbeli n. é. közönsége az Új-arad zsigmondházi tűzoltó-testület és az egész magyar haza nevében attól a férfitől, ki úgy a magán, valamint szent hivatása magával hozta életnek gyakran küzdelmes viharait, minden időben oly férfiasan tudta legyőzni.

Előtörékvés a mai kor jelszava, egyesülten a haladás, felvilágosítás, művelődés és a humanizmus magasatos eszméjével karöltve képezi lételet, alakfeltételét és jellegét a hazafias és jótékonyt gyakorló egyesületeknek, a melyek közül többeknek eme jobb hazába költözött, bár igen szerény, de adakozásba szívósan kitartó, szívjóságban pedig utólrhetetlen mintakép gyanánt szolgáló hű tagja volt!

Tisztelet gyászgyűlekezet! A világ egyetemének nagy alkotója remekművének ékkövéül hasonmására az embert életre teremté ugyan, de azért mindnyájunknak meg kell ám halnunk, — ez a természet bölcs és megmáshathatatlanság törvénye, — ugyanazért éljünk tehát úgy, hogy ha egyszer életünk lealkonyodik, egy tevékeny és munkásságtól gazdag életpályát hagyjunk magunk után, a minőt hagyott eme holt, — hogy ha majdan a végszámolás elkövetkezik, a mi koporsónk felett is valaki elmondhassa, a mit én mondok, hogy ez, a ki eme koporsóban nyugszik, hazaszeretet példány, a vallásosság, a becsületesség és ember-szeretet földi talált képe volt Váradyi Ferencz!

Most elérkezett a kínos vállópercz, a melyben még szent célok és buzgó törekvések által vezetett jótékony, s im már megdermedt kezeid áldásainak gyümölcseid nekem a haza, az emberiség és tűzoltó-testületek nevében im koporsódnál megköszönöm. Te áldottad meg és imádkoztál sikert Magyarország tűzoltó-szövetsége nemes törekvéseire. Te magyarosítád meg Német-Ság községet. Te adtál újból lendületet Csákova városának, azért legyenek áldottak az emberiség boldogítására célzó törekvéseid és halálod miatti fél sikereid. Legyenek a tulvilágon Isten trónja előtt, hol lelked most barangol, mindezek bőven megszentelve, megjutalmazva, mi most nem tehetünk egyebet, mint itt koporsódnál megígérjük neked, hogy emlékedet sziveinkben halásan megőrizzük fogjuk. Itt sírod felett őszinte meghatottsággal hangoztatjuk a búcsu szavakat; — nyugodj békében, hogy legyen a föld könnyű poraid felett, a polgári kegyelet örökjék hamvaidat takaró hantodon, s minket ott fent! az örökkévalóságban el ne feledj! — Béke, örök béke veled!

És most a hazafiai és polgári erények megérdemelt koszorúját az Új-Arad — zsigmondházi tűzoltó-testület — nevében koporsódra leteszem.

A koporsó ezután a négyes fogatu díszes gyászkocsira feltetvén, számos testület élén zászlóikkal megindult a menet a szomoru végső útra a széles utcán át a temetőbe.

A sírnál Doby László az egyház község, Krauszhaar Ferencz pedig a délvidéki paraszt-testület nevében vévén búcsút, a halott átadatott örök nyugalomra az anyai földnek, hogy ott lelhesse az érdemdús élete pályáján nem talált pihenőt.

Váradyi Ferencz meghalt és körünkőlörökre elköltözött, de lelke és emlékezete körünkbe mindig élni fog.

A csakovai tűzoltó-testülethez következő sürgönyök érkeztek:

Pera, (Törökország) február hó 24-én.

Legmélyebb részvételmet fejezem ki.

Szécsényi.

Versecz, február hó 23-án.

Szomorú híret sajnálattal vettük, küldöttség hétfőn reggeli vonattal érkezik.
Tűzoltó parancsnokság.

Győr, február hó 23-án.

Őszinte részvétünk, temetésre nem mehetünk.

Hauzer, főparancsnok.

Lugos, február hó 23-án.

Fogadják az egybegyűlt választmány legmélyebb részvétének kifejezését azon csapás miatt, mely önöket érte. Martovszky, elnök.

Szabadka, február hó 24-én.

Várady, főpap elhunyt az egész magyar tűzoltóság gyászba, melyben testületünk fájdalommal vesz részt. Önkéntes tűzoltóság.

Uj-Arad, február hó 24-én.

Tizenkét testületi tagunk éjjeli vonattal oda érkezik.

Martini, főparancsnok.

Arad, február hó 24-én.

A benneteket és a magyar tűzoltó ügyet Várady Ferencz főpapunk és elnökök elhalálása folytán ért veszteség felett érzett fájdalomunk és részvétünk kifejezését fogadjátok szívesen. Aradi pajtásaitok.

Sopron, február hó 24-én.

Egyletünk nagy szomorúsággal értesült közös veszteségünkről, mely fölött őszinte részvétünknek adunk kifejezést. Rösch.

Karánsebes, február hó 25-én.

Fogadják legbensőbb részvétünket, főtisztelendő Várady-bar a hazai önkéntes tűzoltóság testülete a pártfogót veszítette. Önkéntes tűzoltók.

Koszorukat helyezték:

1. Nemes szívü alapítójának, Várady Ferencz úrnak, a magyar tűzoltók országos segély-szövetsége.
2. Dísztagjának, a verseczi-tűzoltóság.
3. Unserem unvergesslichen Präses, Bauer-Verein.
4. Felejthetetlen barátomnak, Weigman József. Budapest.
5. A magyar tűzoltók fenkölt szellemü lelkipásztorának halála jeléül, a temesvári első tűzoltó-kar.
6. Az áldozatkész, nemes gyermekbarátnak, a mi asszonyunkról nevezett iskola-nővérek.
7. Erdemdús elnökünk, községi iskolaszék.
8. Seinem verdienstvollen Ehrenpräses, der Csakovaer allgemeine Gewerbe-Kranken-Unterstützung-Verein.
9. A felebaráti szeretet buzgó hirdetőjének és bajnokának, a csákovai izraelita hitközség.
10. Elnökének tisztelete jeléül, a csákovai veres-kereszt fiók-testülete.
11. Szeretett elnökének, a csákovai önkéntes tűzoltó-testület.
12. Nemtőjüknek, községi iskolai tanulók.
13. Ihrem unvergesslichen Seelenhirten. Röm. kath. Cultus-gemeinde.
14. Erdemdús tagjának, Csákova község képviselő-testülete.
15. Buzgó és hű tagjának, Temesvármegye közönsége.
16. Jóakaró elnökeinek, ipariskolai bizottság.
17. Im Namen der Getreuen. Die Familienangehörigen.
18. Seinem verdienstvollen Ehrenpräses, Csakovaer Leichenbestattungs-Verein.
19. Erdemdús bizottsági tagjának, a csákovai társas-kör.
20. Ihrem geliebten, Seelenhirten. Röm. kath. Kirchengemeinde.
- Vojtek
21. Igazi jóakarójuknak, községi tanító-testület.
22. A legnemesebb emberbarátnak, Uj-Arad, zsigmondházi tűzoltó-testület.

H I R E K.

Közgyűlés. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület f. hó 31-én délután 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését — az állami ipariskola II. emeleti tantermében, — melyre a testület működő-, alapító-, pártoló- és kedvelő tagjai ez uton is meghívotnak. A parancsnokság.

— **Segély.** A magyar veres-kereszt veszprémi osztálya dr. Óváry Ferencz indítványára 100 forintot szavazott meg a veszprémi önk. tűzoltó-testületben létesített mentő-osztálynak orvos- és kötőszerek beszerzésére.

— **A lugosi önk. tűzoltó-testület** a február hó 17-én tartott közgyűlésén Breuer Szilárd fővárosi tűzoltó segédtisztet dísztagjává választotta.

— **A berettyó-ujfalusi önkéntes tűzoltó-testület új tisztikara.** A testület által 1895. évi január 27-ik napján tartott 20-ik évi rendes közgyűlésen elnök előterjesztésére a tisztikar köv. választotta meg, elnök: Habokay József; jegyző: Bihari János; pénztárnok: Steiner Arthur; ügyvéd: Réthy Kálmán; orvosoknak: dr. Reichenberger Fülöp és Krauczly Sándor; választmányi tagokul: Tamásy Géza, Kerekes Gyula, Kinter Mihály, Diósi Bernát, Z. Szabó István, Szabó Elek, Kepes Albert, Balogh József, Schner Ignác és Zangó György urak; működő tagokul pedig: főparancsnok: Tardó György; alparancsnok: Rosinger Vilmos; osztályparancsnok: Jelinek Dávid és Veres András; szakaszparancsnokokul: Pazsár Gergely, Tóth Mihály, Ólmacher Leopold és Hannó István; szertárnok: Herman Sámuel; főparancsnoki segédtiszt: Jánosy Antal; I-ső csővezetőkké: Schner Ignác, Kohn Vilmos és Seres György; II-ik csővezetőkké: Szabó István és Zangó György urak választottak meg közfelkiáltással.

Közgyűlés. A szabadkai önk. tűzoltó-testület márczius hó 10-én tartotta évi rendes közgyűlését következő tárgysorozattal. 1. Évi jelentés. 2. Alapszabály módosítás. 3. A választmány és parancsnokság megválasztása. 4. Számvizsgálók választása. 5. Indítványok.

— **Új laktanya.** A fővárosi tanács elhatározta, hogy a Próféta-utczában levő VI-ik ker. tűzország roskadozó épülete helyett új laktanyát épített. Az építés megkezdése azon-

ban csak az új központi laktanya használatba vétele után fogatosították, a mikor is a VI. kerületi őrség a mostani központi őrségre vonul.

— **Gyász hírek.** Dr. Takáts Ádám, az ó-kanizsai önk. tűzoltó-testület alparancsnoka s a bács megyei tűzoltó-szövetség választmányi tagja, mult hó 3-án, rövid betegség után elhunyt. Temetése 4-én ment végbe, melyen a megyei testületek közül képviselve voltak a szabadkai, zentai, török-kanizsai, ó-becsei és mártonosi testületek küldöttségeik által.

Az ó-becsei önk. tűzoltó-testületet is súlyos veszteség érte, szeretett főparancsnokának Zavisits Istvánnak február 25-én történt elhunytával. Béke poraikra.

— **Új tűzoltó-egyesület.** Kishegyesen február hó 3-án alakult meg az önkéntes tűzoltó-testület. A testület megalakítását dr. Hadzsi János tapolyai tűzoltó főparancsnok és dr. Cziráky Gábor alparancsnok buzgólkodásának köszönhetjük, kik a jelzett napon 6 tűzoltótársukkal a község házában megjelenve, nagyszámu közönség részvétele mellett a már oly régóta vajudó önkéntes tűzoltó-testületet megalakították. Dr. Hadzsi a gyűlésen lelkes beszédben kifejtette a tűzoltó-testület nemes, emberbaráti és közérdekü hivatását, majd elősorolta a kényszer és fizetett tűzoltóságot terhes oldalait, kiemelte köztük az önkéntes tűzoltóságot. Gyujtó szavai méltó visszhangot keltettek, mert csakhamar mintegy 150 alkalmas egyén vétette fel magát, mire dr. Hadzsi megalakíthatónak nyilvánította ki a testületet. Ezután dr. Cziráky Gábor vette át a szót, ki a tisztviselők hivatását és kötelességeit szakértőleg ecsetelve megejtette a választást. Elnöknek: Cziráky József közs. jegyző; főparancsnoknak: dr. Frankl József közs. orvos; alparancsnoknak: Limbek Pál közs. aljegyző; titkárnak: Szokolovits Péter közs. pénztáros és szertárnoknak: Papp János vendéglős egyhangulag megválasztottak. A szükséges intézkedések elősorolása és megtétele után, bíró az ülést szétoszlatta, mire dr. Hadzsi és a jelenvolt többi tűzoltók lelkes éljenzés közt távoztak. Mi pedig

kedves kötelességet akarunk teljesíteni, midőn e helyen is hálás köszönetet mondunk dr. Hadzsi Jánosnak és vele megjelent tűzoltóknak, kik oly hathatósan segítettek elő bennünket egyeletünk megalakításában. Érdemesnek tartjuk felemlíteni, hogy a topolyai járásban Kishegyes már a harmadik község, hol dr. Hadzsi buzgólkodása és lelkesítése ily nemes czélu testületet teremtett.

— **Az oportói (Portugália) tűzoltóság létszáma** következő: 1. főparancsnok, 1 főfelügyelő, 2 segédtszt, 1 orvos, 1 ügyész, 3 csapatparancsnok, 2 gyakorlómeister, 20 altiszt, 19 első, és 20 másod-, 20 harmad és 62 negyed oszt. tűzoltó. Az irodai személyzet 1 titkár, 3 őrnök és 2 távirászból áll.

— **Vízpazarló városok.** Chicagóban a múlt esztendőben több mint egy millió köbméter vizet fogyasztottak el naponta, melyet nyolcz nagy szivattyú-telep szí föl és oszt szét a vízvezeték csőhálózatába. Hasonló vízpazarlást visznek véghez a többi amerikai városok is. Így Philadelphában 886,000, New-Yorkban pedig 823,500 köbmétert tesz ki napi vízszükséglet, míg a fölsorolt városoknál sokkal népesebb London csak 972,000 köbmétert fogyaszt naponként.

— **A tűzoltólaktanya építése.** Győr város tanácsa pénteken ülésén tartott ülésében elfogadta azt a végleges tervet és költségvetést, melyet a mérnöki hivatal a tűzoltólaktanyára nézve készített. E terv szerint az új tűzorségi laktanya melléképületeivel együtt 15 ezer frtba kerülne s valószínű, hogy építéséhez most már mihamar hozzákezdenek.

— **A frankfurti tűzoltóság áll:** 3 tisz, 5 altiszt, 37 csővezető és mászó és 50 szivattyúból, 9 kocsis és 14 loval, 3 őrségre beosztva.

A Kaposvári önk. tűzoltók bálját február hó 2-án tartották meg közepes sikerrel és így a kiadás a bevételt majdnem felemészti, holott a derek egylet sokkal több pártolást érdemelt volna. De a kik megjelentek, igen jól mulattak és tánczoltak virradtig. Az első négyest 52 pár tánczolta. Felülfizettek a következők: Berger Ignác főparancsnok 7 frt, Kapotsfy Jenő 4 frt, Babochay Kálmán gyógyszerész 3 frt, Golobits Pál timár varga, Hudecz József kőfaragó, Kemény Sámuel, Mang János vendéglős, Morgós József szabó, Szabados Imre gyógyszerész 2—2 frt, Csonka Lajos kovács, Sperleijn József vill. szerelő 1 frt 50 krt. Bütel Mihály vasuti 1 frt 20 kr., Badanti Antal lakatos, özv. Baratányiné, Hirschman Mór gőzm. tulajdonos, Kusz János m. á. ellenőr, Károlyi József vendéglős, Krausz Sámuel vendéglős, Krausz Sámuelné vendéglős, dr. Müller Nándor, Pozsgay Sándor géplakatos, Pelczman Péter főpinczér, Szabó Károly (Polány) birtokos, Szabó József dijnok, Szarka János asztalos, Tréder Elek vendéglős, Tivold Gyula, Vörös József hentes, Wolf Sándor p. titkár 1—1 frt, Acsai Istvánné, Herfort N. kályhás, Károlyi Józsefné vendéglős, Latka Frigyes, Németh János építőmester, Rónai János bognár, Rorer János vasuti, Riger József, Robinson Mór. Szikits János birtokos, Tóth Istvánné 50—50 kr. Összesen 52 frt 70 kr. Fogadják a felülfizetők a testület hálás köszönetét.

Szerkesztői üzenetek.

M B Kassa. A hiányzó számokat kérjük velünk tudatni, szivesen kiegészítjük az évfolyamokat. **D K Csaktornya.** A reklámált számok a kiadóhivatal által kétséget kizárólag expedáltak, azonban ugylátszik illetéktelen kezekbe kerültek. Pótolni fogjuk.

Főszerkesztő:

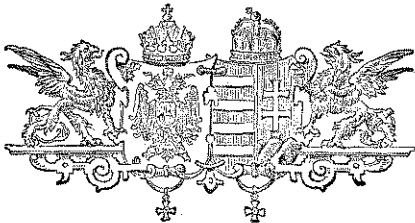
BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégibb tűzoltószersz., szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődjéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

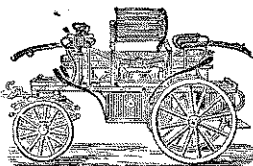
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kiténő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálnak.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

— **Ára 1 frt 50 kr.** —

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Irta:

Dr. Szily József,

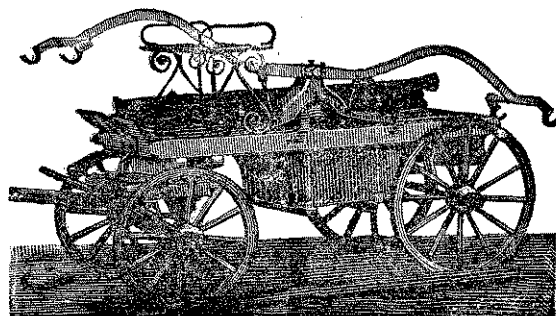
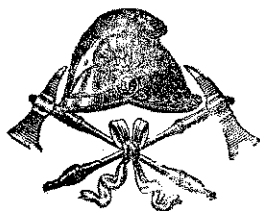
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— **Ára 30 kr.** —

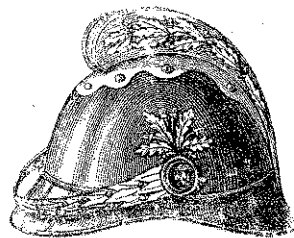
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngygyűk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

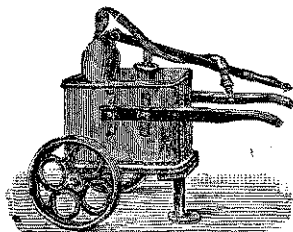
TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

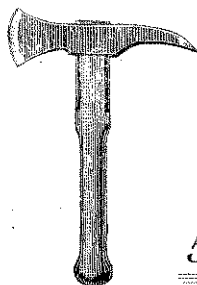
Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95 drb nagy falusi fecskendőt és 12 drb targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt úgy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Kocz Ármín s. k.

mint a sz.-udvarhelyi önk. tűz. egyt. alparancsnoka, biz. tag.

Csillag József s. k.
másztó oszt. parancsnok.

Szidanits Ferencz s. k.
budapesti önk. tűz. oszt. parancsnok.

Bárány N. Ernő s. k.

a főv. önk. tűz. test. főparancsnoka.

Ugron Gáspár s. k.
biz. tag.

Christe Loránd s. k.
a budapesti önk. tűz. test. 1. szék. szak.-parancsnoka.

Ugron János s. k.

Udvarhelymegye alispánja.

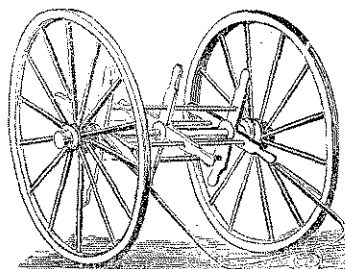
Soó Gáspár s. k.
biz. tag.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánljuk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztyűket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivő-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és feheremédek!

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,

harang- és érczöntöde

részvény-társaság.

Budapestén, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya szállít

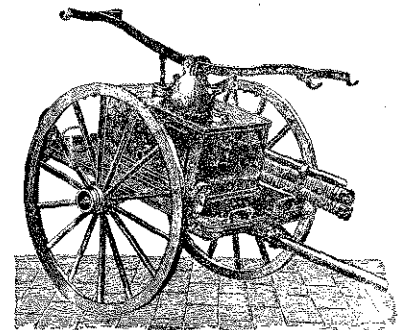
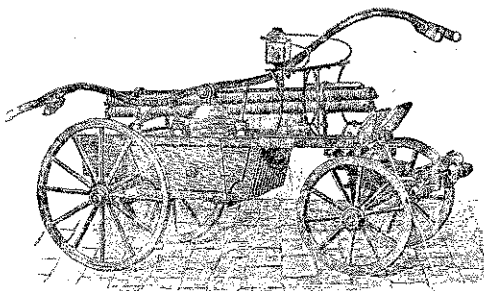
tűzi fecskendőket, gőz- vagy kézhajtásra kerti fecskendőket

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsi- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. **Utcaöntöző kocsikat, hímataragonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval.** Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra áti domittatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkben hazánkban 12000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tüzoltó-felszerelések.

*
Gőzfecskendők
Mozdony-fecskendők.
Kocsi-fecskendők.
Talyiga-fecskendők.
Puttony-fecskendők.
Extincteurök.
Szer- és személyszállító kocsik.
Tolólétrák.
Dugólétrák.
Horoglétrák.

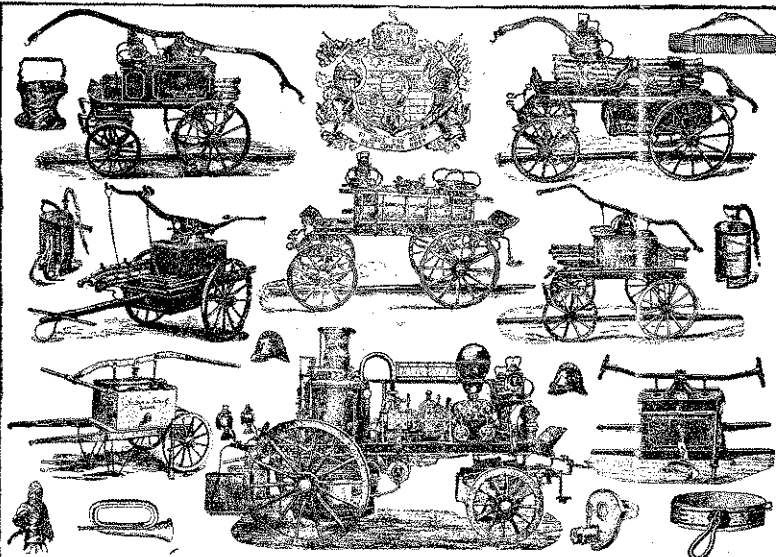
*
Vizhordó kocsik.
Tömlőmotolák.
Gummi- és kender-tömlő.
Füst-álarczok.
Vászon vitzartó-kádak.
Vizhordó-vedrek.
Fáklyák.
Mentőeszközök.
Vészvonatok.
Bontó eszközök.

*
Alapított 1865.

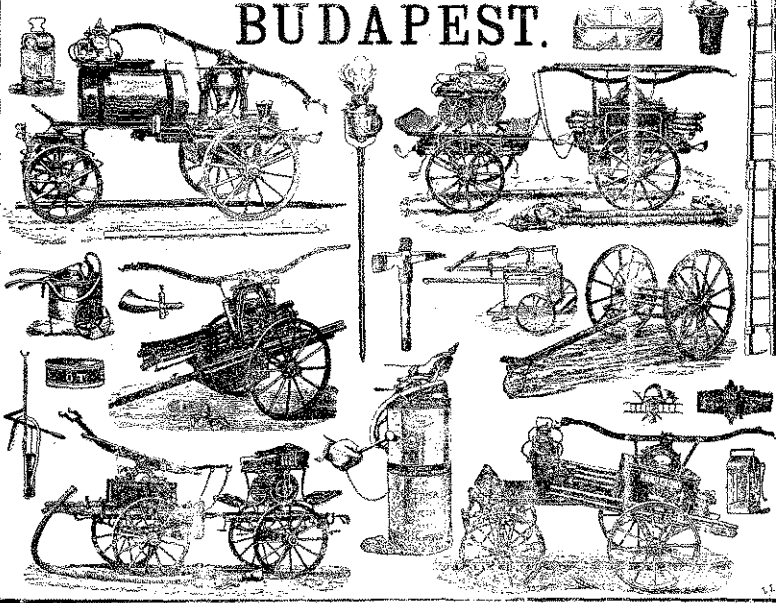
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
feltételek.

Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.
Mászóövek.
Szivattyu-
övek.
Sapkák.
Mászó-csáká-
nyok.
Szivattyu-bal-
ták.
Tiszti-övek.
Rözsekések.
Kéthangu jel-
zők.
Jelzősípok.

*
Kürtök.
Mászólámpák.
Mentőkötelek.
Cső- és tömlő-
kötelek.
Tömlőkötők.
Füstszivacsok.
Kürt- és jelző-
zsinórok.
Rangjelző
rosetták.
Vállzsinórok.
Füst-szemüve-
gek.

*
Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példányok ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Martinengó Nándor.* — A budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése 1894-ről. — *Hivatalos* A fejérvármegye tűzoltó szöv. vál. ülése jegyzőkönyve 1894. mársz. 24-ről. Fejérvármegye alispánjának rendelete a tűzszemlék tárgyában. Fejérvármegye alispánjának rendelete szakértők kérelmezése tárgyában. — *Általános rész.* Tűzrendőri óvintézkedések ipartelepeken. Kassa szab. kir. város tűzrendészeti szabályrendelete. — *Testületek köréből.* A kassai önk. tűzoltó-testület közgyűlése. Martinengó Nándor temetése. — *Hirek.* — *Hirdetések.*

†
Martinengó Nándor.

A magyar tűzoltóság nesztora az általános szeretet- és tisztelettel környezett férfiú, a felebaráti szeretet mintaképe, Martinengó Nándor a magyar országos tűzoltó-szövetség választmányának tagja, a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület érdemekben gazdag volt főparancsnoka, nincs többé.

E tudat fokozottabb mérvben tölti el fájdalommal keblünket, mert az elhunytban egyik legjobbját és érdemesebbjét veszítettük el ügyünknek, a kinek ez irányban működése nagyon régi keletű bár, de nem volt lankadó nemes életének utolsó perczéig. Mint úttörőt láttuk őt működni a tűzoltó intézménynek hazánkban való meghonosítása érdekében, láttuk őt küzdeni tovább kitartóan a nemes cél felé, nem rettenve vissza az akadályoktól, de sőt, nagyobb erőt, kedvet merítve az elért, habár olykor csak csekély, eredményből is.

Nem kimélt sem időt, sem fáradságot, de még pénzbeli áldozatoktól sem riadt vissza, ha arról volt szó, hogy a tűzoltóság ügyének propagandát csináljon. Nem a feltűnési viszketeg volt az indító ok, mely őt ösztönözte, hanem nemes lelkének és érző szívének hajlama, jót tenni a szükségben levőkkel és segíteni a szerencsétleneken.

Martinengó született 1821-ben Zágrábban. 1844-ben Pozsonyban a városi tanácstól nyert engedély alapján saját költségén magán torna- és vívó-iskolát létesített, melyben 1847-ben ő cs. és kir. fenségét József főherceget szövetségünk leg-

magasabb védnökét is tanítványai közzé számíthat. A 60-as évek elején körutat tett a külföldön a tűzoltó ügy tanulmányozása céljából s 1863-ban megkezdte működését a tűzoltóság meghonosítása érdekében. Így lett 1867-ben a „pozsonyi torna-tűzoltó testületnek“ nemcsak alapítója, hanem főparancsnoka is, mely bajtársai szeretete és bizalma folytán egészen a mult évig tartott meg, a mikor egészségi okokból lemondván tiszteletbeli főparancsnoknak választatott.

1870-ben gróf Széchenyi Ödön, akkor még budapesti önkéntes főparancsnokkal, Follmannal, Röschsel stb. tevékeny részt vett az országos tűzoltó-szövetség megalkotásában, melynek azóta megszakitás nélkül, nemkülönben az 1885-ben létesített „Pozsonymegyei tűzoltó-szövetség“-nek is választmányi tagja volt.

Kifejtett tevékenységét a hazai tűzoltó-testületek is méltányolva, kívánták őt elismerésükben részesíteni, egymásután választották meg őt tiszteletbeli tagul a budapesti, új-aradi, lugosi, újvidéki, fumei, kassai, selmeczbányai, nagyszombati, malaczkai, nagyikindai és még számos hazai, de még külföldi testület is.

Érdemei a legfelsőbb helyen is méltatásban részesültek, a mennyiben rövid egymásutánban lett kitüntette az arany-érem-, a koronás arany-érem-, és a Ferencz József-rend lovag-keresztjével. Mig újabban ő felsége a török szultán által a Medsid-rend III. osztályával és Tachlisi életmentő éremmel lett feldíszítve. Elköltözött halott hamvaid felett domboruló sírhantod előtt bánatos szívvel hajtjuk meg gyászba vont lobogónkat érdemeid elismeréséül, ki mint valódi emberbarát betöltéd tisztetted. K.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának

JELENTÉSE

62. szám.

1895.

az 1894. évről.

Tisztelt közgyűlés!

Testületünk mult évi működését föltüntető jelentésünket a tisztelt közgyűlés elé terjesztve, van szerencsénk első sorban jelenteni, hogy — mint azt testületünk kezdettől fogva is tette és legfőbb feladatai közé mindenha sorozta — a lefolyt évben is minden erőnkől arra törekedtünk, hogy a hazai tűzoltó intézmény tovább fejlesztéséhez és terjesztéséhez a lehetőség szerint mi is hozzájáruljunk, és ebben a testületünket megillető részt teljes mértékben kivegyük. Mind amellet összehasonlítva az ez évben elért eredményt a megelőző évekével, kénytelenek vagyunk beismerni, hogy e téren az utóbbi négy évhez képest hátramaradtunk, a mennyiben az eskütéri híd építése miatt foganatosított rombolások miatt éppen azon időtájban kellett kiköltöznünk régi iroda- és őrtanya-helyiségeinkből, mely időpont legalkalmasabbnak bizonyult be emberbaráti intézményünk fejlesztése- és terjesztésére létesített tűzoltó szaktanfolyamok tartására; másrészt pedig a tűzoltó laktanyának az eddigi gyakorlótér és mászóház helyén foganatosított építése miatt alkalmas, sőt egyáltalán semmiféle gyakorlótérünk és mászóházunk sokáig nem volt; és így — nem akarva bár, de a körülmények által kényszerítve, — kénytelenek voltunk a tűzoltó szaktanfolyam rendezésének eszméjét a lefolyt évben elejteni, mit a kellő megokolással a nm. m. kir. Belügyminiszteriumnak annak idején be is jelentettünk.

Ámde nemcsak kifelé való működésünkben voltunk hátráltatva a híd- és laktanyaépítésből eredő akadályokkal, hanem belső ténykedésünkben is, a mennyiben mászóház és gyakorlótérnek hosszabb időn át való nélkülözése miatt saját tagjaink kiképzését sem effectuálhattuk oly mértékben, mint azt eddig tettük és a mint azt ügyünk megérdemelte és követelte volna.

Más tekintetben azonban megtettük mindazt, mit az adott viszonyok között intézményünk fejlesztése érdekében tennünk kellett és lehetett, midőn a régóta divó gyakorlathoz hiven az ez iránt minket megkereső vidéki tűzoltó-testületek elméleti és gyakorlati kiképztetése céljából gyakorlómestereinket a lefolyt évben is kiküldöttük. Így id. Szidanits Ferencz osztályparancsnok a zala-szent-gróthi és vingai önkéntes tűzoltó-testületek beoktatásán 3—3 héten át buzgólkodott, míg kiküldetéséből visszatérve, megkezdte a ráczkevei önk. tűzoltó-testület tanítását, hová minden vasárnap lerándult. Zala-Szent-Gróthon való tartózkodása idejében tett

kirándulásai alkalmával pedig a türjei, végedi és zalabéri testületeket ismertette meg a tűzoltás elemeivel. Tomcsányi Béla szak. par. a topánfalvi önk. tűzoltó-testületet, Kálmán Géza a sásdit, Christe Loránd szak. par. pedig az oroszlamosi önk. tűzoltó-testületet gyakorolták be a lefolyt évben. Christe L. azonkívül a dunabogdányi társtestület tagjait is bevezette a legszükségesebb ismeretekbe és Oroszlamoson való időzése alatt az ottani testülettel tartott tanfolyamon a törökkanizsai járás több községének kiküldöttje is részesült a tanításában.

És itt megemlítendőnek találjuk, hogy a torontálmegyei tűzoltó-szövetség megkeresésére az általa Nagy-Becskereken megtartani tervezett tanfolyamhoz szakelőadóul és gyakorló mesterül ugyancsak Christe L. szakaszparancsnokot küldöttük; a tanfolyam azonban időközben beállott és nekünk idején bejelentett akadályok miatt megtartható nem lévén, Christe leutazása elmaradt.

Ugyancsak intézményünk fejlesztésének ügyén lendíteni iparkodtunk, midőn a nagym. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 1892. évi márczius 23-án 49,745/91. sz. a. kelt rendeletével a tűzoltás tanításának a tanítóképző-intézetekben való meghonosítását célzó intézkedésének ez évben is megfelelni iparkodtunk; nem késtünk e végből a budapesti állami polgári és elemi iskolai tanítóképző-intézetben a II. tanfolyamot megkezdni, melynek megtartásával Szidanits Ferencz oszt. parancsnokot biztuk meg, ki is a tanfolyamot szokott buzgalmával vezetvén, a május 20-án megejtett elméleti és ugyane hó 27-én megtartott gyakorlati vizsgálatnál érte befejezését. Ezen vizsgálatokon a nmélt. belügyi kormányt a tűzoltóügy iránt táplált előszeretetről ismert gyulafalvai Bulyovszky Aladár miniszteri titkár képviselte, a tanítóképző-intézet részéről dr. Kiss Áron helyettes igazgató, testületünk részéről pedig az előadó oszt. parancsnokon kívül Bárány N. E. főpar., Tomcsányi Béla és Tabak Lajos szak. parancsnokok voltak jelen.

Eme tanfolyam eredményeként jelezhetjük, hogy összes hallgatói azt igen buzgón látogatván, a záró vizsgálatokon igen szép jelét adták tudásuknak, minek folytán mind a 79 résztvevő tanítójelölt látogatási igazolványt és ez évvel a tanítóképző tanfolyamot végzett 28 tanítójelölt képesítő bizonyítványt is kapott.

Ezen jelentésünk kapcsán megemlítendőnek véljük még azt is, hogy a folyó évben is folynak tűzoltói előadások a nevezett intézetben, melyeknek megtartásával ismételten id. Szidanits Ferencz oszt.

parancsnokot biztuk meg, Geittner és Rausch tűzoltószergyár igazgatósága pedig a tanfolyamhoz szükséges tűzoltószereket készséggel és díjtalanul átengedni sziveskedett.

Testületünk tiszteletbeli főparancsnokait, u. m.: József főherceg ő Fenségét az évforduló alkalmából, és gróf Széchenyi Ödön pasát, a török tűzoltóság altábornagy-főparancsnokát, mint testületünk alapítóját, ugyanakkor, mind pedig a 9000-ik éji őrségünk emlékére szeptember 15-én rendezett társasvacsora alkalmával táviratban üdvözöltük. És ő Fensége nemcsak hogy kegyesen fogadta megemlékezésünk eme jelét, hanem azt meleghangu legmagasabb válaszára is méltatni kegyeskedett. Hasonlóképen igen szívélyesen megköszönte mindkét távirati üdvözlőnköt gróf Széchenyi Ödön pasa is.

Képviselve volt testületünk a lefolyt évben Alkér Gusztáv székesfővárosi I. alpolgármester, Rajkó János alcuthi tűzoltó parancsnoknak és az újpesti Wolfner-féle bőrgyár égése alkalmával hivatalos buzgalmának áldozatul esett Ambrus Kamill kerületi rendőrkapitány temetésén, a magy. áll. vasutak önk. tűzoltó-testülete bálján, az ó-budai hajógyár tűzoltóságának 1000-ik éji őrsége alkalmával tartott társasvacsoráján, az esztergomi önk. tűzoltó-testületnek május 13- és 14-én megtartott 25 éves jubileumi és zászlószentelő ünnepén, valamint a temesvári önk. tűzoltókarnak augusztus 19- és 20-án tartott 25 éves évfordulóján és a temesvármegyei tűzoltó-szövetségnek ugyanekkor tartott alakuló közgyűlésén. A hozzánk intézett megkeresések folytán pedig rendfentartás céljából kivonult testületünk a budapesti korcsolyázó-egyesület által rendezett jég-ünnepélyre, az egyházpolitikai reformokat támogató országos mozgalom végrehajtó bizottsága által márczius 4-én rendezett nagygyűlése, Kossuth Lajos dicsőült nagy hazánkfia drága tetemének a székesfővárosba való hazaszállítása és április elsején végbement temetése alkalmával, nemkülönben a május 12-én rendezett jótékonycélú kocsi-virágkorzóra. És testületünk kivonult tagjai mindezen alkalmakkor derekasan feleltek meg a testületünkhöz fűzött várakozásnak, mely ténykedésükért a testület elismerésben is részesült.

Lehetetlen itt a hála és elismerés érzetével meg nem emlékeznünk az összes fővárosi társtestületekről és azon számos vidéki bajtársainkról, kik megkeresésünkre teljes készséggel siettek a haza nagy halottja földi maradványainak örök nyugalomra tétele alkalmával vállainkra nehezdedt nagy munkánkban segítségünkre jönni és szíves közreműködésükkel nehéz feladatunkban minket oly határozottan támogatni sziveskedtek.

A parancsnokságban lényeges változások történtek a lefolyt évben. Az április 15-én megtartott rendes közgyűlés ugyanis az üresedésben volt III. szivattyus szakaszparancsnoki állásra Grossman Sándort választotta meg; míg Hevesi Zsigmond I.

mászó szakaszparancsnok és szertáros magánviszonyai miatt a székesfővárosból Szolnokra történt eltávozása miatt úgy a parancsnoki, mint szertárosi állásáról lemondott. Hevesi távozása azonban mindazáltal csak ideiglenesnek volt tekinthető, és a parancsnokság remélve, hogy Hevesi rövid idő múlva ismét visszajön a fővárosba, a lemondást el nem fogadta, hanem állásainak meghagyása mellett a szertár kezelésével előbb dr. Szily József főparancsnoki helyett, majd meg ennek polgári kötelességének teljesítésével járó nagymérvű elfoglaltsága miatt történt lemondása után id. Szidanits Ferencz osztályparancsnokot bizta meg.

Bár nem szorosán testületi ügy, de amennyiben testületünk érdekei ez által a fővárosnál hathatósabb képviseltetést és befolyást nyertek, felemlíthetjük, hogy Bárány N. Ernő főparancsnok a székesfőváros törvényhatóságának bizottsági tagjává választott meg a lefolyt év végén, és mint ilyen ez év elején a tűzoltó házi bizottmány tagjává is lett.

Ügybuzgó és szorgalmas tagjaink követésre méltó szorgalmának elismerésül és buzdításul a jövőre nézve a következő jutalmakat és kitüntetéseket osztottuk ki azok között: Peck István őrparancsnoknak 5 drb aranyat, Schnabl Boldizsár mászónak 4 drb aranyat, ifj. Szidanits Ferencz őrparancsnoknak 3 drb aranyat, Schwerth Frigyes őrparancsnoknak 2 drb aranyat s Klein József mászónak 1 drb aranyat és mindezeknek, valamint Mihajlovits Gyula őrparancsnoknak, Haussegger Menyhért és Benes László mászónak elismerő oklevelet, melyek nekik a közgyűlés alkalmával átadattak.

Az újpesti Wolfner czég bőrgyárának 1894. július 1-én történt égése alkalmával kifejtett határozatos és sikeres közreműködésünknek elismerésül meleg hangu és őszinte köszönetének nyilvánítása mellett a tulajdonos 200 frt jutalmat küldött testületünknek. Ezen összegből 100 forintot a szerbeszerzési alaphoz, 72 forintot a ruhaalaphoz csatoltunk, míg 28 forintot az oltásnál 32 órai hosszas és fáradhatatlan munkásságuk által magukat különösen kitüntető 5 testületi tagnak megfelelő arányban való jutalmazására fordítottunk.

Éveken át gyakorolt szokásunkhoz híven ez évben is leróttuk kegyeletünk adóját elhunyt bajtársaink irányában, midőn tagjaink halottak napján testületileg vonultak ki a temetőbe és Spetka János volt őrparancsnok és halálát a tűzben lelt Wágner Ferencz mászó sírját emlékbeszédek tartása mellett megkoszorúzták.

Egyes testületek és hatóságok vagy községek megkeresésére a lefolyt évben is készséggel állottunk azok szolgálatára mindenben, a mi teljesíthető volt. Így többi között a parancsnokság egyes tagjai több alkalommal működtek közre mint szakközégek a helybeli tűzoltószergyárakban készített tűzi fecskendők átvételénél, és a megejtett próbákról felvett jegyzőkönyvek egy példányának irattárunkban való

megőrzése mellett a jegyzőkönyvek másik példányát az érdekelteknek megküldöttük.

Az eskütéri hídnak tervezett építése miatt foganatosított rombolások keretébe beleesett úgy az őrszobánk és irodahelyiségünk, mint a városiak központi őrsége, melynek szertárában a mi szereink is nyerték elhelyezésüket. E miatt irodául a VIII. ker. Gyöngytyuk-utca 3. számú házában béreltünk egy lakást és ugyanott szertárul egy pinczehelyiséget. Mivel azonban az új szertári helyiség alkalmatlannak, ruházatra és felszerelésre nézve ártalmasnak bizonyult be, szertárunkat az irodahelyiség egy szobájában helyeztük el, a szertárnak bérelt helyiséget pedig ez évi februárius elsejétől sikerült kiadnunk.

Ezen költözködés alkalmával éji őrségünk és szereink a Stáhly-utcába áthelyezett központi őrségen nyerték elhelyezést, de éji őrségünk csak a városiak készülségi legénységével együtt, mi a szolgálatra megjelent tagjainkra éppugy, mint a városi legénységre nagyon kellemetlenül és zavarólag hatott. Hogy tehát az együttléből netán keletkező összeütközéseknek elejét vegyük, fordultunk a székesfővárosi tanácshoz a közös őrszoba kettéválasztása és részünkre bejáratal ajtónak töretése iránt, mely azt megengedvén, az elválasztás már csak a folyó évben foganatosíthatott.

Ezen elhelyezés folytán feleslegessé vált őrszobánkba a telefonnak bevezettetése, minek folytán a régi őrszobában elhelyezve volt telefonunkat dr. Szily J. főp. h. lakására vezettettük be.

Testületünk a lefolyt év augusztus hava 30. napján tartotta immár a 9000-dik éji őrségét, mely alkalommal a parancsnokság tagjai látták el az összes szolgálati teendőket, míg ezen őrség emlékére szeptember 15-én a kerepesi-úti Mozeszko-féle vendéglő külön helyiségében társas vacsorára gyűltünk egybe.

E lakomán számos fővárosi önkéntes és vidéki bajtárs tisztelte meg testületünket személyes megjelenésével, míg a távolabbi társtestületek közül többen távsürgöny útján küldték bajtársi üdvözlőket.

Megemlékezünk itt még a lefolyt évben megtartott bálról és aug. 4-én rendezett nyári mulatságról, melyek szép számban lévén látogatva, erkölcsi tekintetben mindkettő, a bál azonban még anyagi tekintetben is kiválóan sikerültnek mondható.

A lefolyt év szeptember elején székes-fővárosunkban megtartott közegészségi és demografiai kongresszus tiszteletére a budapesti összes tűzoltóságok által szeptember 8-án az Újépületben rendezett díszgyakorlaton testületünk 5 szerrel és 60 emberrel vett részt, mely közreműködésünkért testületünket a kongresszust rendező bizottság részéről nyilvánított meleghangu köszönet érte.

A parancsnokság az év folyamán hozzáérkezett, valamint beléletünket illető ügyek elintézése végett 28 parancsnoksági ülést tartott, melyeken

266 határozatot hozott. A titkári hivatalhoz 264 ügydarab érkezett be, melyek részben a par. üléseken, részben pedig ülésen kívül nyertek elintéztést.

A szerkocsi és a tömlőmotola évek hosszú során át való használat folytán oly állapotba jutottak, hogy ezeknek újakkal való felcserélését tartottuk szükségesnek. A kiirt pályázati hirdetményre beérkezett ajánlatok közül a szerkocsira nézve Geittner és Rausch cégét, motolára nézve pedig Walser F. részvénytársaságét találván legelőnyösebbnek, azokat a nevezett cégeknél megrendeltük. Walser a megrendelést idején teljesítette, míg Geittner és Rausch a szerződésileg kikötött időnek eltelte után szállította a megrendelt szerkocsit.

A hazai és külföldi szaklapok valamennyijét a lefolyt évben is járattuk, a kiadásunkban megjelenő »Tűzoltó-Közlöny«-t pedig, mint a magyar országos tűzoltó-szövetség hivatalos értesítőjét, a szövetség összes tagtestületeinek, ugyszintén a hazai összes törvényhatóságoknak a lefolyt évben is díjmentesen küldöttük szét.

Betöltött szolgálati idejük után Wolf Márk csövezető részére a XV éves, Peck István őrp. részére X éves, Endler Emanuel őrp. és Bundschuh Pál csövezető részére pedig V éves szolgálati érmet eszközöltünk ki a magyar országos tűzoltó-szövetségnél.

Haussegger Menyhért mászót törzskürtössé minősítettük, azonkívül pedig hosszas szolgálatuk, de különösen tűznél kifejtett sikeres működésük következtében Miksó Imre, Gujdár József, Kasza Gusztáv, Haussegger Menyhért, Steinhardt József, Szbenyi Gyula és Rákóczy Kálmán mászókat az elmúlt év folyamán csövezetőkké léptettük elő.

A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségének a múlt évben is 100 taggal tagja volt testületünk. De Istennek hála! azt igénybe vennünk nem kellett; és saját segélyalapunkat is csak 36 frttal terheltük meg tagjaink segélyezése céljából.

A testület vagyonának kezelését illetőleg utalunk a számvizsgáló bizottság betérjesztendő részletes jelentésére.

Éji őrségeink naponta pontosan tartattak meg. A tornaórák pedig, melyeknek vezetésével id. Szidanits Ferencz oszt. par. volt megbízva, szorgalmasan látogattak.

Testületünk beléletének mozgalmas képét egyébként az alább következő statisztikai adatok tüntetik elő:

Az 1893. évi december hó 31-én testületünknek 93 működő tagja volt; az 1894. év folyamán felvétetett 6 volt és 37 új tag, összesen 43; úgy, hogy a lefolyt évben összesen 136 működő tagja volt testületünknek. Ezek közül az év folyamán kilépett 28, töröltetett 9, összesen 37; a szaporodás tehát 6 volt, úgy, hogy a tényleges létszám 1894. évi december hó 31-én 99 fő volt. Ezen

kivül volt 14 tiszteletbeli, 2 alapító, 2 kedvelő és 11 pártoló tagja, míg a parancsnokságnak a nemműködők sorából 2 tagja volt.

A működő tagok létszámában — a legtöbb esetben a szolgálati idő folytonossága mellett — 24 évi szolgálati idővel van 2, 22-vel 1, 20-al 1, 19-el 1, 16-al 4, 14-el 5, 13-al 1, 12-vel 1, 11-el 3, 10-el 3, 9-el 3, 8-al 1, 7-el 4, 6-al 6, 5-el 1, 4-el 7, 3-al 8, 2-vel 14, 1-el 9, 1 éven alul 24.

Polgári foglalkozásra nézve: bankigazgató 1, orvos 4, gépészmérnök 2, építész 1, tanár 3, tanító 1, hivatalnok 7, gyáros 1, technikus 2, kereskedő 3, gépész 1, gépmester 1, fényképész 1, ezüstlemezelő 1, betűszedő 6, könyvkötő 1, pallér 2, kávé 1, kárpitos 6, kőfaragó 1, bádogos 8, lakatos 10, géplakatos 4, asztalos 5, vasesztergályos 7, szobafestő 1, mázoló 1, kőműves 1, cserepező 1, ács 2, nyerges 1, kovács 1, sarkantyus 3, cipész 3, kaptafakészítő 1, fényező 2, szerelő 1, gépmunkás 1.

Rangfokozatra nézve: parancsnok és tisztviselő 17, őrpáncsnok 14, csővezető 17, mászó 18, vizgázott szivattyús 11, ujoncz szivattyús 22.

Az elmúlt évben 365 éjjeli őrőség tartatott, melyeken 79 tiszt és 3346 ember, vagyis összesen 3425 fő vett részt; átlag tehát egy őrőségre majdnem 10 ember jutott.

Az őrőség 33 esetben vonult ki a tűzhöz, készenlétkben állt 1 esetben, míg riasztva 3 izben lett.

Az őrőség, eltekintve a parancsnoksági ülések alkalmával történt ellenőrzéstől, 28 izben volt felülvizsgálva.

Tűzesetknél testületünk 76 esetben volt képviselve; jelen volt ezeknél 61 parancsnok és 516 ember, összesen 577 fő, vagyis minden tűzesetnél átlag 1 parancsnok és 7 ember, összesen 8 fő vett részt.

A 76 tűzesethez szereink 33 esetben vonultak

ki, míg a többi 43 esetben azok a tűz helyére ki nem vitettek.

Esti 6 órától reggeli 6 óráig, vagyis az éjjeli időre esik 46, reggeli 6 órától esti 6 óráig, vagyis a nappali időre 30 tűzeset.

E tűzesetek közül januárban volt 6, februárban 2, márcziusban 6, áprilisban 5, májusban 1, júniusban 7, júliusban 11, augusztusban 10, szeptemberben 15, októberben 2, novemberben 6, decemberben 5 tűzeset.

Minőségre volt tetőtűz 20, szobatűz 3, bolt, tűz 2, pinczetűz 7, műhelytűz 9, raktártűz 4, istálló-tűz 2, félszertűz 4, fatelepégés 7, kazaltűz 7, szemétégés 2, fűgés 2, kéménytűz 3, vasuti kocsiégés 1, robbanás 1, villámcsapás 1, vaklárma 1.

A 76 tűzeset kerület és községenként a következőleg oszlik meg: az I. kerületre esik 7, a II-ra 1, a III-ra 2, a IV-re 5, az V-re 13, a VI-ra 11, a VII-re 5, a VIII-ra 10, a IX-re 6, a X-re 11; ezenkívül Újpestre 3, Rákosra 1, Szent-Mihály pusztára 1.

A lefolyt évben 22 gyakorlat tartatott, melyeken résztvett 62 parancsnok és 628 ember, összesen tehát 690 testületi tag, úgy, hogy egy gyakorlaton résztvett átlag 3 parancsnok és 28 ember. Ezen gyakorlatok közül 18 köz-, 2 vizsga-, 1 közöspróba- és 1 díszgyakorlat volt.

A vizsgagyakorlatokon tanusított képesség folytán szivattyússá minősített 6 ujoncz.

A téli vasárnapok délutánjain 10 előadás tartatott, melyeken 27 parancsnok és 333 ember, vagyis összesen 360 fő vett részt, úgy, hogy egy előadáson jelen volt átlag 3 parancsnok és 33 ember.

Testületünk szolgálati viszonyait illetőleg egyébként utalunk a legkissebb részletekre kiterjedő szolgálatvezetői évi jelentésre.

A parancsnokság.

HIVATALOS RÉSZ.

Fejérvármegyei tűzoltó szövetség.

13. szám.
szöv. 95.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának Székesfehérvárott, 1895. évi márczius 24-én tartott üléséről.

Jelen voltak: Verebi Végh István alelnök, Meszlényi Lajos ügyész és Vida Pál titkár szövetségi tisztviselők, Meszlényi Bencze velencei, Torma Béla pákozdi, Huszár János és Habert Ferencz abai, Meszlényi Pal kis-nyéki, Schweiger Ferencz polgárdi, Babel Ferencz sárosi, Paulovics Ferencz sz.-fehérvári, gróf Cziráky László iberényi, Rauscher Béla déli vasuti, Miss Mihály ráczalmási, Ultz Nándor moóri és Brunkala Imre aladányi tűzoltó-tagtestületek, illetve községek képviselői.

Elmaradásukat igazolták az alcuthi, adonyi, csákvári, Felmayer gyári és pázmándi testületek.

1. sz. Verebi Végh István alelnök az ülés határozat-képességet megállapítván, azt megnyitotta. Ez alkalommal elnök elismerő szavakban emlékezett meg Váradi Ferencz országos tűzoltó-szövetségi főpap és Martinengó Nándor pozsonyi főparancsnok elhunytáról, kik a hazai tűzoltó intézmény fejlesztése körül sok éven át fáradhatlan buzgalmat fejtettek ki, miért is javasolja, hogy nevezettek elhunytá felett a választmány fájdalomának adjon jegyzőkönyvileg kifejezést.

Ezen előterjesztés alapján a választmány a két jeles férfinak elhunytá felett élénk fájdalomának adván kifejezést, azt jegyzőkönyvileg is megörökíteni elhatározta.

2. sz. Böröndy Béla szöv. pénztárnok betérjeszti az 1894. évi január hó 1-től december hó 31-ig terjedő pénztári forgalomról szóló számadását, mely szerint a szövetség bevétele volt az előző évről maradt 306 frt 99 kr. maradvánnyal együtt 1061 frt 86 kr., a kiadása pedig 584 frt 22 kr. s így 1895. évre tőkemaradvány 477 frt 64 kr.

A betérjesztett számadást Meszlényi Bencze, Huszár János és Meszlényi Lajos kiküldött számvizsgálók felülvizs-

gálván, azt rendben találták, miért is javaslatuk alapján Böröndy Béla pénztárnoknak a szokásos felmentvény határozatilag kiadatott, fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönet nyilváníttatott.

3. sz. Tekintettel arra, hogy a vármegyei tűzr. szab. 14 §-a értelmében minden év tavaszán a községek előljárói által a község egész területén beható tűzszemle eszközöndő, az elnökség részéről e tárgyban javaslat terjesztett elő. E javaslatban indítványozta az elnökség, hogy a szemlék könnyebb s alaposabb teljesíthetése végett a községek részére tájékoztató minta-jegyzőkönyv adassék ki.

Az előterjesztett javaslatot a választmány beható tárgyalás alá vévén, azt elfogadta, s ily értelemben az alispánhoz megfelelő körrendelet kibocsajtása végett jelentés tétetni határozatott.

Kimondta egyszersmind a választmány, hogy a meny nyiben a beérkezendő jegyzőkönyvekből oly körülmény derülne ki, hogy a helyi tűzbiztonság és rendészet szempontjából felülvizsgálat szüksége merülne fel, ez esetben jogosított az elnökség a szövetség valamely tagját a helyszínére szövetségi költségen kiküldeni.

E kiküldött díjazására nézve megállapított fuvardíj czimén kilométerenként 10 kr., mely távolság ugy az odamenet, mint visszajövet felszámítható s a távolság mennyisége a község előljáróságával igazolandó. Ezenfelül naponta 2 frt napi-díj is megszavaztatott.

4. sz. Miután a szövetség vagyoni viszonyai a község támogatása vagyis az általuk fizetett tagdíjak által annyira kedvező, hogy a községek helyi tűzrendészetének fejlesztésére az eddigi mérvnél fokozottabb közreműködés fordítható a szövetség pénztárának terhére, ennél fogva az elnökség azon javaslatot terjesztette elő, miszerint keressék meg a vármegye alispánja egy oly értelmű körrendelet kibocsajtása végett, hogy azon községek, melyek tűzoltóságuk szervezése, azok begyakorlása vagy bármely tűzrendészeti ügyeik szakszerű elintézése czéljából szakértő kirendelését óhajtják, forduljanak kérelmükkel az alispánhoz, ki ennek alapján a megyei szövetség elnökségét hívja fel egyik alkalmas közegének kivezénylése végett. A kiadandó körrendeletben pedig különösen hangsúlyozandó, miszerint az ekként kivezénylendő szakférfiu költségei nem a kérvényező községet, hanem a szövetség pénztárát terhelendik. Ekként a szövetség arra fordítja a községek által adott segélyt, mire az tulajdonkép rendelve van.

Ezen javaslatot a választmány tüzetes megvitatás után magáévé tevén, határozatilag kimondta: miszerint az illetén kiküldetéseket az elnökség 220 frtnyi költségelőirányzat keretén belül teljesítheti, itt is irányadóul szolgálván a jelen ülés 3. számú határozatában megállapított fuvar- és napi-díj mennyiség.

5. sz. Félvétellett az iránt előadott javaslat, miszerint a korábbi években is foganatosítani szokott helyszíni szemlék a folyó évben is felújittassanak.

A javaslat alapján elhatározatott, hogy az eddigi módszer szerint eszközölt tűzrendészeti szemlék a tagtestületek saját kiküldötteik által folyó évben is megtartassanak és az erről szóló jelentések folyó évi május hó végeig az elnökséghez beterjesztessenek, a vizsgálat pedig a községek által az ezen jegyzőkönyv 3-ik pontjában jelzett szemlék felülbírálatára is kiteterjesztessék.

Kimondja azonban a választmány, miszerint ezen határozat alapján eljáró tagtestületi megbízott a szövetség pénztárából költségtérítményre igényt nem tarthat s e részben a testület saját körében intézkedjék.

6. sz. Tárgyaltatott az elnökség az iránt tett javaslata, mely szerint tekintve, hogy a megyei közgyűlés által 268 kgy.—8379/91. szám alatt alkotott s a belügyminiszter részéről 37,034/IV.—7. sz. a. jóváhagyott különleges szabályrendelettel a fejmegyei tűzoltó-szövetség tűzrendészeti ügyben rendes szakhatósággá van minősítve, s ebből folyó

feladatának teljesítése — a jelen ülés rendjén hozott határozatok szerint is — tetemes költséggel jár; ez okból keressék fel tehát az országos szövetség központi választmánya, miszerint szövetségünkkel szemben az évente 170—180 frtot kitevő tagsági díjat valamely méltányos módon mérsékelni sziveskedjék.

Ezen javaslat elfogadtatván az annak értelmében szerkesztendő kérvénynek az országos szöv. közp. választmány f. é. márcz. 15-én Budapesten tartandó ülésén leendő beterjesztésére s bővebb indokolására Vida Pál szövetségi titkár utasítottatott.

7. sz. Tanácskozás alá vétetett a vármegye területén jövőben leendő építkezés szabályozása tárgyában 461/19294. 1894. sz. alatt alkotott szabályrendelet azon tervezete, melyet a törvénzhatósági bizottság 1894. évi decz. 29-én tartott közgyűlésében elfogadva jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz felterjesztetni határozott s melyhez a megyei szövetség annak idején 181 szöv. 93. szám alatt kimerítő javaslatot nyújtott be.

Beható hozzászólás után abban állapodott meg a választmány, hogy mivel a tervezet előzetes hozzászólása alapján állapítottatott meg s bár javaslatából több részletnek elfogadása lett volna a tűzbiztonság jövőendő érdekében kívánatos, mindazonáltal a jelen jegyzőkönyvhöz csatolt hivatalos példány 3-dik §-ának második bekezdésében kifejezett feltételesség, a 15-ik §. második bekezdésében foglalt határozatlan rendelkezés és a 27-ik §. második bekezdésében a padlás-burkolat elszigetelő földrétegéről szóló részlet téves fogalmazása miatt a törvényes felszólamlási jog- és szakközégi kötelelem alapján beadványt intéz a vármegye alispánjához azon kérelemmel, miszerint észrevételezésünket a belügyminiszteriumhoz szintén felterjeszteni sziveskedjék.

8. sz. Bemutattatott Dunapentele község illetve tűzoltó-testülete számára a mai ülésre vonatkozólag küldött meghívó, mely az ottani postahivatal által azon okból küldetett vissza, mert Dunapentele nagyközségében tűzoltóság nem létezik. Tekintettel arra, hogy a tűzoltók hiánya a fennálló törvényes rendelkezésekbe ütközik, melyért a község előljárósága mint erkölcsi testület felelős, ennél fogva a visszaérkezett meghívó illetékes intézkedés végett alispán úrhoz beterjesztetni rendeltetett.

9. szám. Minthogy a szövetség tisztikarának alapszabályszerű megbízatása letelt Verebi Végh István alelnök tisztársai nevében is állásukról leköszön, kérvén az új választás megejtését

Az új választás foganatosítására Meszlenyi Bencze velencei főparancsnok kiküldetvén, annak vezetése alatt az következőleg ejtetett meg. Elnökké: Kempelen Imre mohai Ágnes-forrás tűzoltó-testületi főparancsnok, alelnökké: Verebi Végh István verebi tűzoltó-testületi főparancsnok, ügyész: Meszlenyi Lajos székesfehérvári ügyvéd, pénztárnokká: Böröndy Béla kölcsön-egyleti főkönyvelő s a székesfehérvári tűzoltó-testület titkára, végül titkárrá: Vida Pál megyei tisztviselő a székesfehérvári tűzoltó-testület tb. főparancsnoka s a mohai tűzoltó-testület segédtitkárja választattak meg újlag, ez utóbbi azonban megválasztatását csak oly feltétellel fogadta el, ha e feladattal őt a vármegye alispánja közigazgatási szempontból írásbeli rendelettel szintén megbizza. Ez utóbbi czélból az alispán felkérése végett egy 3 tagu bizottság nyomban kiküldetvén, annak kiváltságát teljesíteni alispán úr megígérte, miután a tűzoltó-szövetségi teendőket ő is fontos közigazgatási feladatnak tekinti.

Ezzel a tárgysorozat kimerítettvén az ülés elnök által bezárattott.

Kmft.

Felvett:

Vida Pál,
titkár.

Verebi Végh István,
szöv. alelnök.

5774. sz.
ki. 893.

Fejérvármegye alispánjától.

Körrendelet.

Miután a tűzr. ellenőrzéséről szóló 268. kgy.—8379/91. sz. törvényhatósági szabályrendelet 7. §-a alapján kibocsájtott korábbi rendeletem folytán a vármegye minden községe a fejérvármegyei tűzoltó szövetség kötelekébe lépve, ide tagsági díjakat fizetnek, a szövetség immár azon helyzetbe jutott, hogy a községek által adott anyagi támogatást eredeti céljára, a megyei tűzbiztonság fejlesztésére fordíthatja s a jelentkező községek vagy egyesek külön megterhelhetése nélkül szakba vágó közreműködését fokozottabb mérvben érvényesítheti; *a vármegyei tűzoltó-szövetség ily értelmű előterjesztése alapján* felhívom a megye összes községeit, miszerint mindazok, melyek tűzoltóságaiknak helyes alapokon való szervezése, azok begyakorlása, vagy általában valamely tűzrendészeti ügyeik rendezése céljából szakközeg kirendelését óhajtják, ez iránti szándékaikat közöljék velem s én intézkedni fogok, hogy ily szakférfiu a szövetség elnöksége által kirendeltessék, mely kiküldött ennek következtében az illető községgel a további teendőkre nézve közvetlen érintkezésbe fog lépni.

Midőn egyszersmind jelzem, hogy ezen hivatalos kiküldött útiköltségei nem a jelentkező községet, hanem a szövetség pénztárát terhelendik, elvárom a községektől, melyeknek tűzoltósági ügyei esetleg még nem volnának a tűzr. kormányrendelet szellemében rendezve, ezen kedvező alkalmat saját jól felfogott érdekükben felhasználni s nekem a tűzrendészet fejlesztésére vonatkozó törvényes feladatokat ekként könnyíteni törekedjenek.

Ezen rendeletem — netán ahhoz leendő alkalmazkodhatóság végett — a községben már létező önk. tűzoltó-testülettel közlendő.

Kelt Székesfehérvárott, 1895. április hó 2-án.

Huszár Ágoston,
alispán.

Község érdemes Elöljáróságának.

5772. sz.
ki. 95.

Fejérvármegye alispánjától.

A vármegyei tűzr. szabályrendelet 14. §-a köteleességévé teszi a községi birónak, hogy a tűzoltók parancsnokával s ha lehetséges egyéb szakértőkkel a község területén levő összes épületeket a helyszínén tűzszemle alá vegyék s az észlelt bajok elhárításáról gondoskodjanak s általában minden lehetőet elkövessenek, hogy a községben tűzvédelem szempontjából a netán létező hiányok orvosoltassanak.

Ehhez képest a tűzszemlék megtartását ezennel elrendelem. annak még a tavaszi hónapokban leendő foganatosítását meghagyom, s főszolgabíró úr útján a községeket útasítom, hogy ezen szemlékről a mellékelt minta szerint jegyzőkönyvet vegyenek fel s azt a netáni további lépések megtehetése végett a tűzoltó-szövetséghez beterjeszték.

Miről a tűzoltó-szövetséget f. évi 13. számú iratára tudomásvétel végett értesitem.

Székesfehérvár, 1895. április 2-án.

Huszár Ágoston,
alispán.

(Minta.)

J e g y z ő k ö n y v.

Felvétetett..... községben 189..... évi.....
hó..... napján a vármegye alispánjának számú
rendelete folytán a tűzrendészeti szabályok 14. §-a
alapján a községben teljesített tűzszemle eredménye
tárgyában.

A szemlélt teljesítették: N. N. községi bíró (vagy ennek törvényszerű helyettese) valamint (ha netán építész vagy kéményseprő is van jelen.)

Fentnevezettek a község területén levő összes épületeket egyenként, a községben levő köteles vagy önkéntes tűzoltóság létszámát, gyakorlottságát s működő képességét, ennek avagy a község tulajdonát képező fecskendők, egyéb tűzoltósági eszközök állapotát, a vízszerezés módjait, s a rendelkezésre álló víztartályok u. m. lajtok, kútak, medenczék igénybevehetőségét, a gyors kivonulásra szükséges előintézkedések mibenlételet személyes vizsgálat alá vevén, a következő tapasztalatokra jutottunk

(Itt elősorolandók ugy a nemlegesen, mint az igenlegesen észlelt körülmények; és a kinél vagy a miben hiányok merültek fel, ott a nevek s az elrendelt, vagy felsőbb helyen elrendelendő intézkedések felemlítendőek.)

Miről ezen jegyzőkönyv felvételén, az tudomás és netáni további eljárás végett a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség elnökségének beterjesztetik.

K. m. ft.

Felvette:

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Tűzrendőri óvintézkedések ipartelepeken.*)

A mai kor tűzbiztos magánépítkezése mellett a nagyobb, tehát ipartelepekkel bíró, városok tűzoltóságai ama meggyőződésre jutottak, hogy nagyobb, intenzívebb, tetemes kárral egybekötött tüzeset, a manap létező tűzoltói berendezések mellett, — csakis ipartelepeken lehet. Mert míg a lakház teljesen tűzbiztosan kell hogy épüljön s ott a tetőzetten kívül egyéb aligha ég le, addig az ipartelepek épületei, tekintettel főleg a felállításukhoz igényelt nagy költségekre, sok esetben fából épülnek vagy legalább belső

vízszintes beosztásuk az olcsóbb faanyaggal eszközöltetik s a legtöbb gyári épület nem egyéb, mint négy szilárd fal közötti faépitmény.

Természetes, hogy az folyton nagyobb hőségnek lévén kitéve, a lehető legszárazabb, tehát gyulékony állapotban van és ha véletlenül kigyuladva, az első pillanatokban el nem oltatik, oly intenzív tüzesetet szokott szolgáltatni, melynek eloltása nemcsak sok időbe kerül, hanem már különös oltóberendezéseket is igényel, eltekintve attól, hogy rengeteg kárral van egybekapcsolva és hogy a gyár teljes üzemét hosszabb időre megakasztja.

Mindenképpen tehát azon kell lennünk, hogy 1. tűz keletkezését lehetetlenné tegyük; 2. hogy ha mégis keletkezik, az még csirájában elfojtható legyen; és 3. hogy ha

*) Mutatvány Breuer Szilárdnak »A. tűzoltás és tűzrendészet« című most megjelent művéből.

mindez nem sikerülne, annak továbbterjedését megakadályozzuk, illetve azt eloltsuk. Ezen három ponton alapszik az egész gyári tűzrendészet.

Hogy a tűz keletkezését lehetetlenné tegyük, arra nézve rendszeren különös *gyárszabályok* hivatják intézkedni, melyek mind ama mulasztásokat és dolgokat eltiltják, a melyek tüzet okozhatnak. A tüzelőhelyek, kémények, kéménynyílások rendben tartása, minden gyulékony anyagnak azoktól való eltávolítása szintén üdvösnek mutatkozott, a mint általában véve legczélszerűbb minden ipartelepen a kályha-tüzelést vagy egészen beszüntetni, vagy a minimumra leszállítani. A kályhák alatt pedig a padozatot egy m² területen pléhvel kell borítani. A munka befejeztével minden tűzhelyen a tűz gondosan eloltandó, a parázs s hamu pedig zárt s nem gyulékony tartóban elhelyezendő. A világítást illetőleg legjobb a jól elszigetelt villamos világítás; a hol azonban gázlángzók vannak, ott arra kell ügyelni, hogy azok felett vaspléhernyő alkalmaztassék, illetve, hogy a lángtól vagy az általa okozott hőség folytán a felette s melléte esetleg elhelyezett gyulékony tárgy meg ne gyuladhatson, a mit az által is lehet részben elérni, hogy a lángzót sűrűbb dróthálalóval veszszük körül. Sok ipartelepen végül, mint pl. malmokban, csakis zárt üveglámpásokban elhelyezett lángok használhatók, mert a levegőben szálló anyagok (lisztport malmokban, szövődékekben fonál) rajta meggyuladhatnak és gyorsan tovább gyújtva, tűzvésztt okozhatnak.

Végül petroleum- és olajlámpások alkalmazása már azért sem ajánlatos, mert ugy is gyenge világosságot nyújtanak, de sőt az elsők, pl. munka közben ledöntve, felrobbanhatnak, tartalmaz meggyuladhatnak és így direkt nagyobb baj okozói lehetnének. Mindezekhez csatlakozik még két gyakrabban észlelt gyulási ok, t. i. tengelyek száraz járása folytán beálló tengelygyulás, általában a surlódás folytán keletkezett gyulás és bizonyos anyagok öngyulása. A szárazon futó tengelyek kenőcsének meggyulása igen könnyen észrevehető, mert annak szaga egyike a legerősebb égési szagoknak; sokkal veszélyesebb azonban az, ha valamely gépezetbe egy darab kovakő, aczél belekerül s annak surlódása szikrákat okoz, a melyek malmokban pl. kötőzetket, kötélverő műhelyekben, jutagvárakban a szagatógépek meggyulását szokta előidézni. Az öngyulás végül beállhat pl. kátrányneműek feldolgozásánál, petroleum stb. gyárakban a túlhevítés folytán, a midőn nem egyszer robbanással van egybekötve.

Mindezen tűzkeletkezési okoknak előzetes elhárítása azonban az emberi gyarlóság miatt lehetetlen s ez okból gondoskodni kellett arról, hogy legyen minden ipartelepen oly felügyelő személyzet, mely a fentebb elmondottak betartását ellenőrzi, de egyúttal a mégis bekövetkezett égést felfedezi, felkutatja és aztán elhárítja. Kell tehát minden ipartelepen megbízható *figyetett* s így felelősségre is vonható *tűzörtség*, mely ugy a munka ideje alatt, de főleg annak befejeztével bejárja a műhelyeket, megtekinti a tűzhelyeket, a hamu- és hulladéktartókat, a világítási és fűtési berendezéseket s melynek ellenőrzésére az ugynevezett *ellenőrőrök* alkalmaztatnak azon czélból, hogy őket tényleg a kiszabott út betartására kényszerítsük. Ily megbízható örök a legtöbb esetben felfedezendik az égést még első pillanatában, a midőn annak oltása még könnyű feladat.

De hogy ezt az örök megtehessék, gondoskodni kell erre szolgáló anyagokról, eszközökről is, a melyeknek olyanoknak kell lenniök, hogy velök egy, legfeljebb két ember elbánhasson, illetve azokat használhassa. Legegyszerűbb, ha minden munkateremben egy *hordó vizet* állítunk fel s melléje *egy-két vedret* akasztunk, de minthogy magasabb pontokat így lelocsolni nem lehet, jó lesz még egy *puttonyfecskendőt* is állítani. Az ugyanezt czélzó extinktörököt azért nem ajánlom, mert drágák, fentartásuk nagy gon-

dozást igényel s szükség esetében nehezen újra megtölthetők, mely hátrányok a puttonyfecskendőknel nincsenek. A hol vedrekre nagyobb súly lesz fektetve, ott ajánlható oly elrendezés, hogy egy víztartóban távcsőszerűleg s vezetékben futva több veder nyugszik egymás felett, mert ezek mindenkor a felsőbbik kiemelése után maguktól megmerülnek s így azonnal használhatók. Hogy a pléhveder ily álló szolgálatra alkalmasabb a kender vedreknél, az nem szorul bővebb indokolásra.

Nagyobb ipartelepek, kivált oly városokban, a hol városi *vízvezetékek* van, bevezetik ezt a gyártelepre, avagy saját reservoirukból táplálnak ilyent, főleg azt czélozván, hogy a vezetéken elhelyezett hidránsoktól azonnal használható sugarat kaphassanak. Ezen hidránsok tehát vagy minden műhelyben vagy azok előtt a külső fal mellett, de bármely esetben az ajtó közelében helyezettessenek el, mint-hogy ott ugy belülről, mint kívülről intézett támadáshoz felhasználhatók. A *hydránso* nyitására egy korongos (kerék) csap alkalmazandó, a kifolyási nyílás pedig egységes tömlőcsavarba végződjék. A gyors és 1—2 ember általi igénybe vételre való tekintetből a tömlő mindig rácsavarva legyen s sugárcsővel is birjon, ugy hogy ne kelljen egyebet tenni, mint a tömlőt kihuzni s a csapot megnyitni. Ezen czélra leghelyesebb a tömlőt egy oly szekrénykében (71. ábra, tömlőkeret) kigyóvonásban lefektetni, hogy a hydránstól jövő vége a szekrény alján, a sugárcső pedig a tömlőn felül fekdüdjék. A szekrény oly széles, hogy benne a tömlő lapos szélességében elférjen s pedig 0.50 m. hosszú kanyarulatokba fektetve; egyik oldala és az eleje nyitott, ugy hogy arra a tömlő kihuzható. Az egész szekrény pedig egy tengely körül forgathatólag van a falhoz erősítve, ugy hogy bármely irányban elfordulhat, ha belőle a tömlőt ki kell huzni; míg használaton kívül a fal felé fordítva tartatik. A tömlő hossza olyan legyen, hogy a műhely egész hosszában kifektethető legyen, de legfeljebb 15—20 m.; ha a műhely még hosszabb, akkor czélszerűbb a szekrénybe vagy melléte egy tartalék tekerccset elhelyezni, mert hosszú tömlő kezelése rendkívül nehézkes.

Azon esetben már most, hogy ha a tűzör a felfedezett tüzet egymagában már nem bírja elfojtani és hogy a legkisebb tűzről is társait, a telepen lakókat értesítse, gondoskodni kell a *tűz jelzéséről*. A tűzör kéthangu jelzővel, kürttel is adhat ugyan jelt, de az sokszor nem hallatszik s így nem biztos; ugyanaz áll a műhelyeknél elhelyezett tűzharangokról is. S így az újabb időben minden nagyobb ipartelep *villamos tűzjelző* berendezést létesít, mely az őrtanyán (a kapusnál stb.) egy központi jelfogó állomásból és minden műhelynél vagy benne elhelyezett tűzjelző állomásból áll. Ha már most az ör valahol tüzet talál, a néhány lépésnyire eső tűzjelzőt működésbe hozza s az oltáshoz lát. A központi állomáson lefutván a jelző száma, tudva van a tűz helye és a segélycsapat rögtön oda siethet. Ezen tűzjelző készülék néha, mint pl. a fővárosi vágóhídon, az elevátorban, villamos ellenőr-órával áll kapcsolatban:

(Folytatása következik.)

Kassa szabad királyi város törvényhatóságának tűzrendészet szabályrendelete.

(Folytatás.)

25. §.

Gyufa lehetőleg oly helyen tartandó minden háznál, a hova gyermekek nem könnyen férnek.

Raktározott gyufát nagyobb mennyiségben csak boltozott oly helyiségben szabad tartani, a hol más áruk vagy tűzfogó anyagok nincsenek.

26. §.

Hamut faedénybe helyezni vagy azt izzó parázzsal vegyesen vagy nem teljesen kihűlt állapotban személerakóhelyekre vagy padlásokra és általában tűzfogó helyekre kitölteni tilos.

27. §.

Gyaluforgácsot csakis pinczében vagy oly elzárható helyen szabad tartani, a melytől a tűzhelyek kellő távolságban vannak.

28. §.

Gázmérő vizsgálatnál égő gyertyát használni nem szabad.

Gázzal telt helyiségbe nyitott vagy zárt világgal bemenni tilos.

29. §.

Tűzgyújtás elősegítése végett a forgácsot vagy papírost petroliummal vagy borszeszszel leönteni tilos.

30. §.

Szesz és likörgyárakban pálinka és szeszraktárakban csakis zárt, lehetőleg Dawy-féle tűzbiztos vagy villamos lámpákat szabad használni. Nyílt világgal ily helyiségekbe menni tilos.

Mindeme helyiségekben az esetleg keletkező tűz elfojtása céljára nagyobb mennyiségű homok és megfelelő lapátok készletben tartandók.

31. §.

E szabályrendelet intézkedései által nem érintetnek: a robbanó anyagok gyártása, raktározása, forgalomba hozatala és szállítása tárgyában 1890. október 8-án 40.320. sz. a. kiadott belügyminiszteri szabályrendeletek, továbbá a lőporra és gyúlékony anyagokra vonatkozó országos érvényű biztonsági szabályok.

(Folytatása következik.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A kassai önk. tűzoltó-testület közgyűlése.

A kassai önkéntes tűzoltó-testület m. hó 24-én tartotta ezidei rendes közgyűlését élénk érdeklődés mellett. A közgyűlés lefolyása a következő volt: A napirend első pontján a választmány és parancsnokság évi jelentése felolvastatván, tudomásul vétetett és az abban foglalt intézkedések helyeseltettek. Nemkülönbön örvendetes tudomásul vétetett: a tagok nagy száma és a vagyon emelkedésében elért eredmény. Ugyanis a testületnek ez idő szerint van pártoló tagja 259, működő tagja 66, tűzoltókká kiképzett katona tagja 48, a vagyoni állás 16,160 frt 26 kr., továbbá, hogy az 1894-ben előfordult 30 tüzeseten kívül a hivatásos tűzoltókból alkotott mentőcsapat 42 esetben megbetegedett és baleset által megsérült egyénnek nyújtott segélyt, s hogy a vörös-kereszt egyesület részéről 1895. évtől egy teljesen felszerelt betegszállító kocsit (Fourgon) bocsátott a parancsnokság rendelkezésére. Örömmel konstataulta végül a közgyűlés, hogy nagyobb tűz városunkat nem pusztította. A közgyűlés az elismerés osztásában sem volt fukar. A parancsnokság, a melynek élén *Mihalik Béla*, főkapitány-helyettes áll, az általa előterjesztett tagoknak kiváló működésükért köszönetet mondatott s a javaslatba hozott jutalmak megnevezettek. Dicsérő okmányokkal lett ellátva: Balla Mihály szakasparancsnok, Jaschko Géza és Szegő Emil csövezetők. Pénzbeli jutalmakban részesültek: Kraushaar Ignác törzskürtös, Kraushaar Sándor kürtös, Andrassy Jenő mászó, Andrassy József mászó, Lukács Simon előszerelő, Kerekes Kálmán mászó, Halász József mászó, Zsarnay Antal szivattyús, Krupka Alajos mászó. A mászóház átalakításának tervezete elfogadtatott. A biztosító intézetekhez segélyezés iránti megkeresés elhatároztatott. Abauj-Tornavármegyének 100 frt alapító tagsági adományát köszönettel veszi s az alapító oklevél kiadása elrendeltetett, valamint özv. Dunkel Vilmosnénak 50 frt adományaért jegyzőkönyvi köszönet tudtul adandó. Saád Lajos volt elnök leköszörmése elfogadtatott s érdemeinek elismerésül egyeleti tiszteletbeli tagnak megválasztatott. 1894. évi számadás a számvizsgáló bizottság által rendben találtatott, jóváhagyatott, Hensch Ernő pénztárnoknak önzetlen működéséért köszönet nyilvánítás mellett felmentvény megadatott. Bevétel volt 2796 frt 48 kr., kiadás 2599 frt 79 kr., maradvány 196 frt 69 kr. Az 1895. évi költségelőirányzat a kíséző jelentés kapcsán elfogadtatott E szerint a bevétel 1516 frt 69 kr., a kiadás 1479 frt 29 kr., a maradvány

pedig 3 frt 40 krt tesz ki. Megejtetett a tisztújító választás is, melynek eredménye a következő: Díszelnök lett péch-ujfalussi *Péchy Zsigmond*, Abauj-Tornavármegye és Kassa város főispánja, elnök: *Benczur Géza*, alelnök: *Barts Pál*. A választmányba beválasztottak: pénztárossá Hensch Ernő, ügyészszé Dobrovay Lajos, mérnökké Legány Károly, építészszé Jakab Árpád, orvosokká dr. Földi Miksa, dr. Wandracsek Jenő. Parancsnokság pedig újból így alakult meg: főparancsnokká lett *Mihalik Béla*, főparancsnok-helyettes Korponay Mihály, osztályparancsnok Balla Mihály, szakasparancsnokok Weimann Jakab és Láng Ferencz. Az elnök pedig Kraushaar Ignácot tb. segédtestületé nevezte ki. Megválasztották a számvizsgáló bizottságot is, melynek tagjai Maurer Rezső, Markó Gyula, Freyberg Károly. Pótagok: Spielmann Károly, Mocsary József és Cselényi Béla.

Martinengő Nándor temetése.

Az általánosan ismert és közszeretettben álló férfiú temetése márczius hó 3-án ment végbe.

A temetést alapítójának és — a legutóbbi időig — főparancsnokának a pozsonyi tűzoltó-testület rendezte.

A testület számítván arra, hogy a temetésen távolabb vidéken levő tűzoltó-testületek képviseltetni óhajtják magukat, a temetésnek a fenti napra való tételét kérelmezték, mely az illetékes hatóság által engedélyezve is lett, valamint az is, hogy az a tűzoltó-laktanyából történjék.

E végből az új tűzoltó-szertár középső része gyász-kápolnává alakítottatott át s virágok közé állított katafalkra helyeztetett a testet rejtő érczkoporsó, melynek lábánál egy kis asztalkán az elhunytnak magas kitüntetései, sisakja, kardja és szolgálati vörös szalagja voltak elhelyezve. A koporsó mellett egy önkéntes tiszt és két tűzoltó felváltva állott díszőrséget reggel 8 órától este 7-ig.

A gyászszertartás 3 órakor vette kezdetét. A beszentelést báró *Horeczky* esperes plébános, pápai kamarás végezte nagy segédlettel.

A beszentelés után megindult a gyászmenet az utolsó útra. Az impozáns menet a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület egy osztálya nyitotta meg Sendlein János főparancsnok vezetésével, ezt követték Poór Rudolf főparancsnok helyettes vezetésével alatt az idegen tűzoltóságok és pedig: a budapesti önkéntes (képvisele dr. Szily

József főp. hely., Hármán Ödön oszt. par. és Tabak Lajos szak. par.-ból álló küldöttség által), továbbá Győr, Sopron, Bécs IX. ker., Stomfa, Nagylevárd, Szempcz, Rajka, Oroszvár, Nádas, Ligetfalu, Bazin, Nagyszombat, Modor, Szent-György, Vágszered, Tejfalú, Malaczká, P.-Széleskút, Főrév, Köpcsény, Cs.-Somorja, Grosz-Enzersdorf, Berg és Hainburg küldöttei. Ezután jöttek a »Rudolf trónörökös aggharczos egyesület«, »József főherczeg I. pozsonyi hadastyán egyesület«, a vörös kereszt pozsonyi főkjának sebesültvivő osztálya, a tűzoltó zenekar, az egyházi keresztvivő, a pozsonyi kir. főgymnasium növendékei, a lelkészek, a fejkeresztvivő tűzoltó, ezután a gyászkocsi, mely mellett a pozsonyi testület tisztjei és tisztesei mint fáklyavivők léptek, a kocsi után Frigyes főherczeg ő fensége képviselőjében báró Schell főhadnagy segédtséget, mellette a temetkezési vállalat egy díszbe öltözött tisztje lépdelt az elhunyt érdemeivel.

Azután a koszorúkkal megrakott kocsi következett, melyet a városi tanács, a városi képviselőtestület és a tűzoltó-testület választmányi tagjai követtek. A megyei tisztikart Klempa kir. tan. alispán vezette. Majd sorban következtek a helyőrség minden fegyvernemének tisztjei, a »vivő club«, a »torna-egyesület« s beláthatlan gyászközönség a lakosság minden rétegéből. A menet az országút, Lajos-utca, vásártér, kórház, Széchenyi- és temető-utcán át jött a Szt-András sírkertbe, hol a bejáratnál a másodszori beszentelés történt, mely után a pozsonyi dalkör egy gyászdalt énekelt. Itt a koporsó a kocsiról levéttetett és a sírig a tűzoltó tisztiek vitték, a hol harmadszor lett beszentelve, mely után a koporsó a sírba leeresztetett, mialatt a zenekar gyászdarabot adott elő.

Koszorukat helyezték a ravatalra: Ő fenségeik Frigyes főherczeg és Izabella főherczegnő leányai: Krisztina, Mária-Anna, Natália és Henriette (babér, gyöngyvirág és jáczintból, széles fehér szalaggal).

A városi tanács (pálma, babér és tölgy), »A pozsonyi önk. tűzoltó-testület alapítójának.«

»Felejtethetetlen mestertűnknek«, Kendeffy, Somsich, Uchritz, Zichy, Wolkenstein (babér, fehérrózsa, fekete szalag).

A pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület (babér és virág, vörösfekete szalag), »A hazai tűzoltóság étdemdús nesztörőjének.«

Az országos tűzoltó-szövetség (babér, nemzetiszín szalag), »Legrégibb választmányi tagjának.«

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület (orgona, bordeaux szalag), »Tiszteletbeli tagjának.«

A pozsonyi vivő egyesület tagjai (pálma és babér), »Szeretett mestertűnknek.«

A pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület tisztikara (babér, pálma és virág, fekete-vörös szalag).

A pozsonyi önk. tűzoltó-testület működő tagjai (babér, vörösfekete szalag).

A 72-ik gyalogezred tisztikara (babér, virág, kékszalag).

Sendlein János főparancsnok (babér). Széchenyi grófnő (babér). Palugyai Tóni és Károly (babér, virág, fekete szalag). A pozsonyi jótékonyági kör (szalmavirág, lila szalag). Plank Rudolf (babér, fekete szalag). A pozsonyi »Humanitás« (babér, virág, fekete szalag). Laf-ranconi család (pálma, babér és virág, nemzetiszín szalag). »Einigkeit« egyesület (babér, virág, fehér szalag). Pekovith Nándor (babér és virág). Pozsony széleskúti önk. tűzoltó-testület (babér, virág, fekete szalag). Spitzer Mór (babér, fekete szalag). Faith F. (babér). Voit Gyula (babér). Dr. Wagner (babér). Meleg F. (babér). Cs.-Somorjai önk. tűzoltó-testület (babér, fekete-vörös szalag). Weinstabl M., Grainer Kristóf (babér, lila szalag). Palugyai József és Hermin (babér és ibolya, lila szalag). Győri önk. tűzoltó-testület (babér és virág, lila szalag). Pozsonyi felső reáliskola (müvirág, fekete szalag). Ujarad-zsigmondházi önk. tűzoltó-testület (babér és virág, kék szalag). Pozsonyi dynamit-gyár tűzoltósága (babér és virág, sárga szalag). Stomfay önkéntes tűzoltó-testület (babér). Pozsonyi gáz- és vízmű (babér és virág, veres fehér szalag). Pozsonyi torna-egyesület (babér és virág, veres fehér szalag). Stubeck család (babér és virág). A bécsi IX. ker. önk. tűzoltóság (babér és rózsza, veres fehér szalag). Soproni önk. tűzoltó-testület (babér, pálma és kamélia, fekete szalag). Nagyszombati önk. tűzoltó-testület (babér, fekete-vörös szalag). Sczerbovszki Szaniszló fővárosi főparancsnok (pálma, virággal). Keresztessy J., Keresztessy S., Halap Zs és gróf Vay fő- és székvárosi vívmesterek (babár, fekete szalag.) Emlékül Martinengo N. felejtethetetlen társuknak stb.

Sürgönyileg nyilvánították részvétőket: Gróf Wolkenstein Öszvald főudvarmester. Gróf Cziráky Béla külügyminiszteri osztályfőnök. Szalavszky Gyula főispán. Duebek E. tiszt. főparancsnok, Bécsből. Křiska Titus, a morva és sileziai tűzoltó-szöv. elnöke. Doberlet, a laibachi önk. t. főp. Bóhm kerületi tűzfelügyelő, Kamnitzból (Csehország). Czerny, az I. bécsi önk. tűzoltó-testület főp. Schwarz Hermann München. Az iglói, löcsei, tescheni, klagenfurti, veszprémi, köszegi, lugosi, karánsebesi, nagykikindai, nagyszombati, ácsi, nagyváradi, galantha-p-széleskúti, szarvasi, temesvári I. parancsnokság, mosoni, m.-óvári, szabolczai, fumei, rumai, nagyszabeni, újarad-zsigmondházi önk. tűzoltó-testületek, az orsz. tűzoltó szöv. elnöksége, a mosonvármegyei szöv. elnöksége, az aradi önk. tűzoltókar. Gróf Erdődy István. Walsler Ferencz. Putsch Tóbiás. Giszter Gyula Reiszig Alajos. A budapesti vívmesterek stb.

Részvétíratot intéztek: József főherczeg ő cs. és kir. fensége, mint a magyar orsz. t. szöv. védnöke. Jung Lajos, a bajor tűzoltó-szöv. elnöke. Czermak Reginald, az osztrák tűzoltó szöv. elnöke. A steier tűzoltó-szöv. választmánya. A cseh tűzoltó-szöv. választmánya. A salzburgi tűzoltó szöv. választmánya. A badeni tűzoltóság (Bécs mellett). A tepliczi (Csehország), a gráci, a budapesti hivatásos, a bécsi hivatásos, a salzburgi, szabadkai, csáktornyai, zsolnai, győri, pécsi, fehértemplomi, verseczi, újvidéki, szempczi, modori, zalaegerszegi, bur-szt-györgyi, p. szt-györgyi, újpesti, dévényi tűzoltó-testületek. Sytaffy József malackai járási tűzfelügyelő stb. stb.

H I R E K.

— **Részvétírat.** József főherczeg ő cs. és kir. fensége Martinengo elhunyt alkalmából következő részvétíratot intézte a pozsonyi önk. tűzoltó-testület parancsnok-ságához:

»Martinengo Nándor tiszteletbeli főparancsnokuk jobb létre szenderülésének hírére a legmélyebb fájdalommal vettem.

Negyvenhét éve mult, hogy kedvelt vivő tanárom vala és azóta legőszintébb ragaszkodással vonzódtam hozzá, mint szeretett barátomhoz.

Hosszu tűzoltói működése alatt szerzett érdemeit hazánk összes bajtársai mindenkor élénken ismerték el és emléke közöttünk tovább élend.

Fogadja a pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület legbensőbb részvétem nyilvánítását azon súlyos csapás alkalmával, mely minket ért.

Fiumében, 1895. márczius hó 4-én.

József főherczeg s. k.

— **Megei tűzoltó tanfolyam.** A torontálmegyei tűzoltó-szövetség a mult évben közbejött akadályok miatt

elmaradt tanfolyamot ez évben május hó folyamán tartja meg, s e végből megkereste a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságát egy vagy két előadónak kiküldésére. A parancsnokság Christie L. szakaszparancsnokot küldte ki és erről a szöv. elnökségét értesítette.

— **A nagyszombati önkéntes tűzoltó-testület** közzétett kimutatása szerint a testületnek van 156 működő tagja, mely létszám következőleg oszlik fel: Törzs 15 fő, mászó szakasz 18 fő, mentő szakasz 21 fő, I-ső szivattyus szakasz 35, II-ik szivattyus szakasz 31 fő, a rendfentartó és víz-szerző szakasz 36 fő. A testület rendelkezésére áll: 6 különböző nagyságu fecskendő, 9 vizes hordó, 1 szerkocsi, 2 toló létra, 3 létraszállító talyiga felszerelve különféle létrákkal és egyéb bontó és mentő szerekkel. A testületi pénztár bevétel volt 2634 frt 28 kr, kiadás 2549 frt 74 kr., tehát a pénztár maradvány 84 frt 54 kr. Az alapítványi pénztár 5633 frt 17 kr. Letári érték 11,227 frt 50 kr.

— **Az országos szövetség** elnöksége e hó folyamán küldi szét a szövetség tagtestületeinek a legutóbbi választmányi ülésen hozott határozat értelmében megszerzett szak-

könyveket és pedig dr. Szily Józsefnek »Tűz és annak oltása. Csövezetés« és »Vizszerzés« című és Markusovszky Bélának »Megelőző tűzrendészet« című munkáit. Breuer Szilárdnak »Tűzoltás és tűzrendészet« című műve, valamint a »Gyakorlati szabály« átdolgozott új kiadása a jövő hó folyamán fog szétküldetni.

— **Ünnepelő tűzoltók.** A somogy nagy-bajomi önk. tűzoltó-testület működő tagjai *Fejérváry József* főparancsnok és *Kunsághy József* alparancsnok névünnepeinek alkalmából márczius hó 18-án társas vacsorát rendeztek. Estve 6 órakor a működő tagok nagy része, mintegy 60-an, a városházánál egybegyültek, a honnan Springár Ferencz osztályparancsnok vezetése mellett először Fejérváry József főparancsnok, majd Kunsághy József alparancsnok lakására mentek, a hol az ünnepeltet üdvözölték, ezután pedig meghívták őket a tiszteletükre rendezett vacsorára. A főparancsnok 7³/₄ órakor jelent meg a vendéglőben; a már rá várakozó tűzoltóság hosszantartó éljenzéssel fogadta a közszeretben álló főparancsnokot. Az első felköszöntőt Fejérváry József főparancsnok, Ő fensége, József főherczegre, mint a hazai tűzoltóság fővédnökére mondotta, a mit a tősztok egész serege követett. A tűzoltók csak a késő éjjeli órákban hagyták el a vendéglőt.

— **A pozsonyi önkéntes tűzoltó-testület** márczius 24-én tartotta évi rendes közgyűlését, melynek következő napirendje volt: 1. A bizottság évi jelentése és zárszámadása. 2. A vizsgáló bizottság jelentése és indítványa a felmentvény megadáása iránt. 3. Az 1895. évi költségel-

irányzat jóváhagyása. 4. Öt számvizsgáló bizottsági tag választása. 5. Netaláni indítványok. Az 1894. évről szóló pénztári kimutatás szerint a testületi pénztár bevétele volt 6893 frt 88 kr., kiadás 5877 frt 52 kr. Pénztár maradvány 1016 frt 16 kr. A tartalékalap vagyona 3120 frt 44 kr. A segélyalap vagyona 29,235 frt 54 kr. Az egyenruházati alap bevétele 1156 frt 45 kr., kiadás 820 frt, tehát pénztári egyenleg 336 frt 45 kr.

— **Kötelezett tűzoltóság Pápán.** Pápa város 1893-ban alkotott tűzrendészeti szabályrendeletében kimondta, hogy az önkéntes tűzoltóság mellett kötelezett csapat állítandó fel annak tartalékául és vezetése alatt. A szabályrendelet ezen szakasza márczius 1-én lépett kötelezőleg életbe. A kötelezett tűzoltóság kötelessége: Az őrszolgálat teljesítése. (A napi őrség létszáma 10 főben lett megállapítva.) Közreműködés tüzeseteknél. Évenként 4 gyakorlat és 2 előadáson való részvétel.

— **Tűzoltó-laktanya építés.** Szegeden a városi közgyűlés elhatározta, hogy 38.404 frt költséggel új tűzoltó-laktanyát épít.

Főszerkesztő:

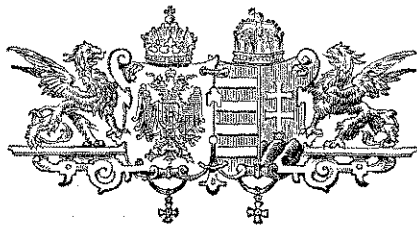
BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószere-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

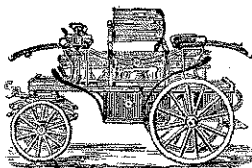
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kütűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálok.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

— **Ára 1 frt 50 kr.** —

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETES.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— **Ára 30 kr.** —

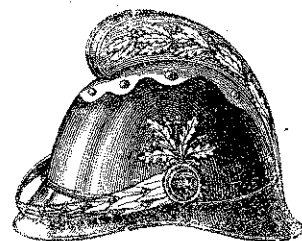
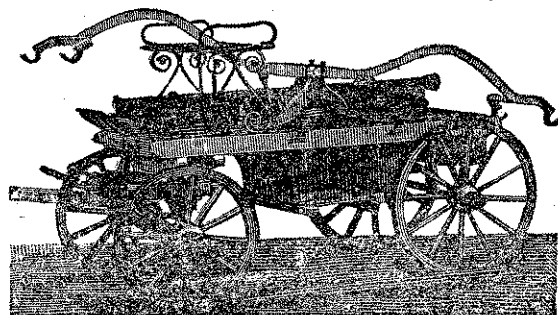
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngytyúk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

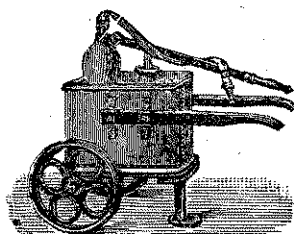

TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

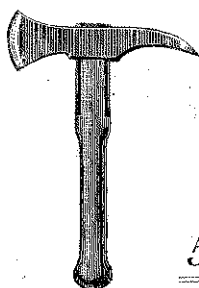
Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95 drb nagy falusi fecskendőt és 12 drb targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt ugy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Kocz Ármin s. k.
mint a sz.-udvarhelyi önk.
tűz. egyt. alparancsnoka, biz. tag.

Bárány N. Ernő s. k.
a föv. önk. tűz. test. főparancsnoka.

Ugron János s. k.
Udvarhelymegye alispánja.

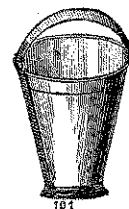
Csillag József s. k.
mászó oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.
biz. tag.

Soó Gáspár s. k.
biz. tag.

Szidanits Ferenc s. k.
budapesti önk. tűz. oszt. parancsnok.

Christe Loránd s. k.
a budapesti önk. tűz. test. I. szív.
szak.-parancsnoka.

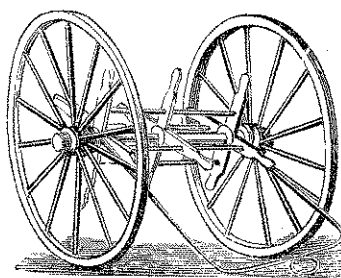

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és **jutányos árak mellett** készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki **felszerelést, dísz-sisakot** minden kiállításban, **rözszekéseket, baltákat és sipo-
kat, sapkákat** posztóból és bőrből, **paszományt, zsinórokat, kardbojtókat, keztyűket, gallérokat** stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivő-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehereműek!

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,

harang- és ércöntöde

részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya szállít

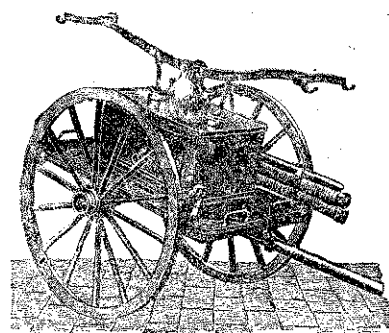
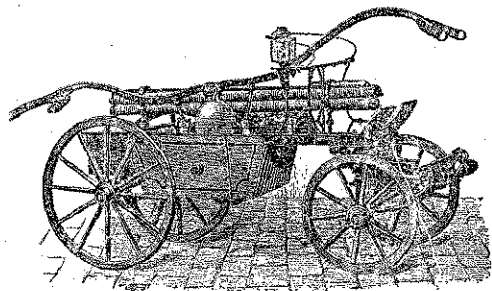
tüzi fecskendőket, gőz- vagy kézhajtásra kerti fecskendőket

községi egységes vészvonatokat,

továbbá **községek** s a szervezendő **tűzorségek** részére **kocsi- és mozdony-fecskendőket, vízhordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat,** és minden egyéb mentőeszközöket, és **köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek** egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. **Utczaöntöző kocsikat, hímbaragonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegődör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval.** Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra áti domíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkől hazánkban 12000 darabnál több van használatban.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tűzoltó-felszerelések.

*
 Gözfecskendők
 Mozdony-fecskendők.
 Kocsi-fecskendők.
 Talyiga-fecskendők.
 Puttony-fecskendők.
 Extingteurök.
 Szer- és személyszállító kocsik.
 Tolólétrák.
 Dugólétrák.
 Horoglétrák.

*
 Vízfordó kocsik.
 Tömlőmotolák.
 Gummi- és kender-tömlő.
 Füst-álarczok.
 Vászonzártó-kádák.
 Vízfordó-vedrek.
 Fáklyák.
 Mentőeszközök.
 Vészvonatok.
 Bontó eszközök.

*
 Alapított 1865.

A magyar királyi belügyminiszterium által
 52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
 feltételek.

Öt évi jótállás munka-
 és anyagért.

Képes árjegyzék in-
 gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
 gositással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
 Sisakok.
 Mászóövek.
 Szivattyu-
 övek.
 Sapkák.
 Mászó-csáká-
 nyok.
 Szivattyu-bal-
 ták.
 Tiszti-övek.
 Rőzsekések.
 Kéthangu jel-
 zők.
 Jelzősípok.
 *
 Kürtök.
 Mászólámpák.
 Mentőkötélek.
 Cső- és tömlő-
 kötélek.
 Tömlőkötők.
 Füstszivacsok.
 Kürt- és jelző-
 zsinórok.
 Rangjelző
 rosetták.
 Vállzsinórok.
 Füst-szemüve-
 gek.

*
 Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatások a kiadóhivatalhoz czímzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Felhívás az V. országos tűzoltó-szaktanfolyam látogatására. — *Hivatalos* A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának jegyzőkönyve. Előterjesztés az ezredéves orsz. kiállítás tek. igazgatóságának. A veszprémmegyei tűzoltó-szövetség vál. díszülés meghívása. — *Általános rész.* Tűzrendőri óvintézkedések ipartelepeken. Fejérmegye alispánjának évi jelentéséből. Kassa szab. kir. város tűzrendészeti szabályrendelete. — *Testületek köréből.* A központi választmány ülése A debreczeni önk. tűzoltó-testület közgyűlése. A szabadkai önk. tűzoltó-testület közgyűlése. — *Hirek.* — *Hirdetések.*

Budapesti önkéntes tűzoltó-testület.

80.

1895. szám.

Felhívás

az V. országos tűzoltó-szaktanfolyam látogatására.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a tőle telhető legnagyobb áldozatoktól sem riadva vissza, főtörekvései egyikének ismeri, hogy az emberbaráti szeretetben gyökerező tűzoltó-ügynek minél több és minél szakavatottab harcosokat neveljen.

E végből saját tagjainak lehető legalaposabb kiképzetésén kívül, régtől fogva gyakorlómestereket küld ki a vidéki tűzoltó-testületek szakszerű elméleti és gyakorlati kiképzetése céljából; 1890. év óta pedig, hogy a hazai tűzoltó intézménynek terjesztése és fejlesztése által is maga elé tűzött célznak minél derekasabban megfelelhessen, lehetőleg minden évben országos tűzoltó-szaktanfolyamot is rendez.

A megelőző években elért eredmény által buzdítva és a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet célzatainak mennél szélesebb körben leendő megvalósítása végett, de különösen a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszteriumnak 1890. évi 66,274.—V/10. számú rendeletével nyert megtisztelő megbízatása alapján a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a folyó év nyarán immár az

V. országos tűzoltó-szaktanfolyamot

tartja meg, alkalmat és módot óhajtván nyújtani ez által az emberbaráti tűzoltó-ügy iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltószakmában alapos kiképzetést nyerjenek, tűzoltó-testületek szervezéséhez és

azok szakszerű elméleti, valamint gyakorlati oktatásához megkívántató ismereteket megszerezhessék.

Felkérjük tehát a hazai testvér-testületeket, városokat, nagy- és kisközségeket, bajtársainkat és mindazokat, kik az emberbaráti szeretet szolgálatában álló nemes intézményünk iránt melegen érdeklődnek, hogy a f. évi július hó 23-tól augusztus 14-ig bezárólag Budapesten tartandó ötödik országos tűzoltó-szaktanfolyamra minél nagyobb számban jelentkezzenek, s használják fel az ezen szakmában való kiképzetésükre kínálkozó kedvező alkalmat.

Kellő tájékozás céljából a következőket közöljük:

A tanfolyam ideje:

Kezdődik 1895. évi július hó 23-án és tart bezárólag augusztus hó 14-ig.

Képesítő vizsgálatok:

Tartatnak augusztus hó 12. és 13-án ugy az elméleti, mint a gyakorlati részből.

Bizonyítványok:

I. Látogatási igazolvány.

Ebben fel lesz tüntetve, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyam ideje alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta. (Ez azonban minősítést meg nem képez.)

II. Képesítő bizonyítvány.

A tanfolyamot végzett hallgatók képesítő vizsgálatra jelentkezhetnek, ennek letétele esetén képesítő bizonyítványt kapnak, melyben az elméleti, valamint a gyakorlati tanterven kívül még az is

bennfoglaltatik, hogy az illető mily foku minősítést nyert.

Négy foku osztályozás lesz, u. m.: 3 tiszti (jeles, jó és elégséges) és 1 altiszti.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A részvételen való írásbeli jelentkezés határideje 1895. évi július 10-ike.

A jelentkezés a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságához, (Budapest, VIII. Gyöngygyútcza 3.) intézendő.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt ugy a gyakorlatokon, mint a szolgálatban, testületünk szer-tárából kiosztandó egyenruhát tartoznak viselni; beruházásuk és felszerelésük céljából július 23-án délelőtt kell a budapesti önk. tűzoltó-testület pa-rancsnokságánál személyesen jelentkezniök

A jelentkező tartozik az öt kiküldő hatóság, testület, vállalat, vagy magán személyek által kiállított s kiküldését igazoló bizonyítványát bemutatni.

Ugy az elméleti előadások és gyakorlatok meg-szakítás nélküli látogatása, valamint a szolgálatnak terv szerinti pontos megtartása szigoruan kötelező, mert különben látogatási bizonyítvány sem adatik ki.

A kik a tanfolyamot végig hallgatják, szak-vizsgát tenni azonban nem kívánnak, csak látogatási igazolványt kapnak; ellenben azok, kik az elméleti és gyakorlati szakvizsgát leteszik, a látogatási igazolványon kívül képesítő bizonyítványt is kapnak, mely a nagym. belügyi miniszter úr által a tan-folyamhoz kirendelt miniszteri biztos ellenjegyzésével elláttatik.

Tandíjat vagy beirási díjat senki sem fizet, mivel a tanfolyam teljesen díjmentes, sőt az eszkö-zök és szerelvények is díjtalanul állanak rendelkezésre.

A tanfolyamhallgatók tűzoltószér-gyárak s egyéb gyártelepek megtekintése, szakszerű próbákon és kísérleteken való megjelenés, színházak szerkeze-teinek és berendezéseinek tanulmányozása által tapasztalataikat gazdagíthatják. Éjjeli őrszolgálatra is beosztatnak, hogy így az előfordulható tüzesetek alkalmával a vész helyére kivonulva, a tényleges szolgálatot is tanulmányozhassák.

Hogy pedig a kevésbé tehetős község vagy testület kiküldötteinek is lehetővé tegyük a tanfolyam

látogatását, 25 tanfolyamhallgatónak testületünk költségén leendő csoportos elhelyezéséről is gondoskodunk. Az ingyenes elszállásolásban részesülni óhaj-tók ebbeli igényüket az írásbeli jelentkezés alkal-mával egyidejűleg tartoznak a parancsnokságnál bejelenteni. A bejelentés sorrendje a díjtalan elszállá-solásban való részesülés elsőbbségét biztosítja. Egy-uttal gondoskodni fog a parancsnokság arról is, hogy a tanfolyamhallgatói az étkezésnél is lehetőleg ked-vezményben részesüljenek.

Tanterv:

I. Elméleti rész:

(Előadás naponta d. e. 7-10-ig.)

1. Szervezés: a) alakulás, b) alapszabályok, c) szolgálati szabályok, d) ügykezelés, e) szolgálati teendők.

2. Tűzrendészet: a) statistika, b) óvintézkedé-sek, c) kormányrendelet, d) egyéb tűzrendészeti rendeletek. Építkezés.

3. Egyenruha, személyes felszerelés és rang-jelzés.

4. Tűzoltószerek: a) szivattyú alapszerkezete és működése, b) szivattyúszerek, újabb szerkezetek össze-hasonlítása és elbirálása, c) különféle szivattyúszerke-zetek, azok minősége és kipróbálása, d) mászó- és mentőszerek, e) a szivattyúk működési zavarai és a szivattyúk gondozása.

5. Vízszerezés: Folyam, vízvezeték, kútak, me-denczék stb.

6. Tűzjelzés: Riadó, kürt, kéthangu jelző, síp, sürgöny és telefon.

7. Tűzoltás és védelem. (Taktika): a) a tüzek minősége és támadása. b) Csővezetés, mentés.

8. Első segítség baleseteknél (gyakorlatilag is bemutatva).

II. Gyakorlati rész:

(Gyakorlat naponta d. u. 1/25-1/38-ig.)

1. Rendgyakorlatok; 2. Szerek gyakorlati ismer-tetése; 3. Szivattyú-szerelés; 4. Mászó- és mentő-gyakorlatok; 5. Jelképes tüztámadás és védelem.

Kelt Budapesten, 1895. évi április hó 10-én

A „Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület“ parancsnoksága.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának 1894. évi szeptember hó 8-án délelőtt fél 10 órakor a régi városháza tanács-teremben tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos szöv. alelnök.

Jegyző: Dr. Szily József szöv. titkár.

Jelen voltak: Bárány N. Ernő, dr. Csányi János, dr. Hadzsy János, Kozmáry Dezső, Szabó Gyula vál. ren-

des tagok; továbbá Lukács Gyula a barsvármegyei, dr. Pásztor Bertalan a hevesvármegyei és Nopaletzky Károly a budapesti szövetségek képviselőitében; végül Tomcsányi Béla pénztáros.

1. Elnök a választmányi ülés egybehívásának szük-ségességét a napirendre kitézött és leginkább a millenium-mal összefüggő kérdésekkel indokolja, majd üdvözölvén a megjelenteket, az ülést megnyitja.

2. Titkár azon jelentését, hogy Mezey Mihály, Ormóssy Károly, dr. Óváry Ferencz, Martinengó Nándor, Poltz

Rezső, Putsch Tóbiás, Rösch Frigyes, Sándor Miklós és Vida Pál vál. tagok elmaradásukat részint betegséggel, részint hivatalos elfoglaltságukkal igazolták, a választmány tudomásul veszi.

3. Az 1894. évi márczius hó 4-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyvét a választmány hitelesíti.

4. Titkár jelentése, hogy a folyó évre engedélyezett 2000 frt államsegély már felvétel, tudomásul szolgál.

5. Titkárnak az elnökség által a legutóbbi választmányi ülés óta teljesített működéséről szóló jelentését, mely szerint folyó évi márczius hó 4-ike óta 412, a folyó évben pedig összesen 522 ügydarab iktatott és nyert, a legutóbbi napokban érkezettek kivételével, elintéztet, valamint hogy márczius hó 4-ike óta 10 esetben adatott a belügyminiszterium felhívására szakvélemény, a választmány tudomásul veszi.

6. Kapcsolatban a titkári jelentéssel, elnök jelentést tesz a most folyó VIII. nemzetközi közegészségi és demografiai congressus tárgyában tett intézkedéseiről, annak lefolyásáról, valamint arról, hogy a congressuson az orsz. szövetséget ő és titkár képviselték. Jelenti egyben, hogy a mai nap délutánján a Budapesten székelő tűzoltó-testületek a congressus tiszteletére az Ujépület udvarán nagy díszgyakorlatot tartanak, melyre a választmány tagjait meghívja. A választmány az elnök intézkedéseit és jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi.

7. Elnök jelentést tesz Kossuth Lajos nagy hazánkfia temetése alkalmával történekről s elismerőleg szól azon kiváló szolgálatokról, melyeket a vidékről nagy számban egybegyűlt tűzoltók a temetési menet rendjének fentartása érdekében kifejtettek. Jelenti egyuttal, hogy a temetésen hivatalosan képviselt testületek között az orsz. szövetség is dr. Pásztor Bertalan vál. tag vezetése alatt 40 taggal volt képviselve. A választmány az elnök jelentését tudomásul veszi.

8. Titkár jelentést tesz az angol tűzoltóknak május 26-iki budapesti látogatásának körülményeiről s arról, hogy a székes-főváros tanácsa az elnökség előterjesztésére 200 frtot utalványozott a fővárosi hivatásos tűzoltóság főparancsnokának kezeihez, a fogadtatás költségeinek fedezésére. Ezzel kapcsolatban elnök, — nehogy jóhízemű eljárása félremagyarázásra adjon alkalmat, előadja Bécsbe utazásának indokait, melyek tisztán abban állottak, hogy az osztrák szövetség elnökével Czermák Reginálddal hónapok óta tervezett találkozását megvalósítsa, s majdan az ország határára üdvözölje az angolokat. Hogy Budapesten a fogadtatásban részt nem vett oly mértékben, mint a hogy az kívánatos lett volna, annak oka azon mellőzésében keresendő, melyben a rendezést és vezetést kizárólag magának vindikáló fővárosi főparancsnok részéről részesült. E tárgyban hosszas vita indult meg, melyben dr. Csányi, Nopalezky, Lukács és végül Bárány élesen keltek ki a fővárosi főparancsnokság eljárása ellen. Végül a választmány Bárány indítványára az ominotus ügy fölött napirendre tért.

9. Titkár jelenti, hogy a tagsági díjak befizetése iránt a testületek felhivattak s lett is eredménye, azonban egyes vármegyei szövetségek, mint például a pozsonyi, győri és barsvármegyei szövetségek következetesen hallgatnak. A választmány ezek újbóli felhívását határozta el.

10. Titkár azon jelentését, hogy a szövetségi iroda folyó évi november hó 1-től fogva a IV. ker. Molnár-utca 10. sz. alá helyeztetik át, a választmány tudomásul veszi.

11. Sáfrán János katori főparancsnok panasza a zalavármegyei szövetség elnökének közbenjárására békés uton elintéztetvén, a választmány e körülményt tudomásul veszi.

12. Pénztárnok előterjesztett jelentését, mely szerint a pénztári maradvány szeptember 7-én 10963 frt 45 krt tesz ki, a választmány örvendetes tudomásul veszi.

13. Elnök jelentést tesz az alapszabályok jóváhagyá-

sának akadályairól, mire a választmány többek hozzászólása után dr. Pásztor indítványára elhatározta, hogy a majdan jóváhagyandó új alapszabályok értelmében meg-ejtendő választásokat a még hátralevő idő rövidségére való tekintettel, a szabadkai közgyűlés által contemplált rendkívüli közgyűlés mellőzésével csakis a Kolozsvárott tartandó rendes közgyűlésre tűzi ki.

14. Az orsz. szövetségnek a milleniumi ünnepekben való részvétele kerülvén tárgyalás alá, a választmány a részvétel szükségességét belátván, elhatározta, hogy a magyar tűzoltóság történetének megírására 1000 korona pályadíjat tűz ki oly hozzáadással, hogy a 2-ik és 3-ik legjobbnak talált munkának jutalmazásától sem zárkozik el, míg a legjobbnak talált művet saját tulajdonaképen adja ki.

Elvileg a választmány továbbá szükségesnek tartja egy teljes statisztika egybeállítását, végül pedig kívánatosnak találja egy történeti kiállítás rendezését. A pályázati feltételek, a statisztikai kérdőpontok egybeállítása, valamint a történeti kiállítást illetőleg javaslatétel végett egy az elnök, Bárány, Csányi, Lukács, Kozmáry, Pásztor és titkárból álló bizottságot küld ki, mely bizottság magát a szükséghez képest kiegészítheti s jelentését a legközelebbi ülés elé terjeszti.

15. Markusovszky Béla »Megelőző Tűzrendészet« című művének elbírálására a választmány az elnök, Bárány, Csányi, Lukács és titkárból álló bizottságot küld ki, egyuttal pedig fölhatalmazza az elnökséget, hogy a bizottság kielégítő birálata esetén a fenti műnek 1000 példányát 500 frtért a tagtestületeknek díjtalanul való megküldés céljából vegye meg.

16. Dr. Pásztor a szabadkai kiállítási bíráló bizottság jegyzőkönyvét bemutatván, a jegyzőkönyv azzal adatik ki az elnökségnek, hogy azt a bizottság tagjaival irassa alá.

17. Titkár előterjesztésére a választmány a fogatékán levő gyakorló szabályzat II. kiadásban való közrebocsátását szükségesnek tartván, az elnök, Bárány, Csányi, Lukács és titkárból, valamint a szerzőből álló bizottságot megbizsa, hogy a szabályzaton a megfelelő javításokat tegye meg s a szabályzatnak mentől tökéletesebbé tétele céljából az egyes szerelési módokat gyakorlatilag is próbálja ki, eljárásának eredményéről tegyen jelentést, illetőleg a módosítások iránt javaslatot a legközelebbi ülés elé.

Ézzel a napirend kimerítettvén, elnök az ülést délután fél 1 órakor berekeszti.

Kmf.

Jegyzette:

Dr. Kék Lajos
elnök.

Dr. Szily József
szöv. titkár.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

184/95. sz.

Az ezredéves orsz. kiállítás tek. igazgatóságának.

Hivatkozással a nmélt. m. kir. kereskedelmi miniszter úrnak, mint az ezredéves kiállítás országos bizottsága elnökének mult évi július hó 11-én 1744. sz. a. kelt leiratára, valamint a tek. igazgatóság mult évi szeptember hó 22-én 1967. sz. a. kelt átiratára, a kiállítási mintafaluban tervezett minta-tűzoltói berendezés tárgyában van szerencsénk javaslatainkat a következőkben előterjeszteni:

A tűzoltói szertár és őrszoba egy a községházával kapcsolatban épült, de lehetőleg különálló oly épületben helyeztessék el, mely 10 méternyi utcai homlokzat mellett 8 méter mélységgel állítható fel, úgy hogy 80 m² alapterületre van szükség. Ezen 10 m. homlokzathoz 7 m. a szertárra, 3 m. pedig az őrszobára essék, ekként a szertárra a 8 m. mélység mellett 56 m², az őrszobára 24 m² alapterület jutván.

Az épület maga favázás fallal, deszkamennyezettel és cseréptetővel legyen építve olyképen, hogy a szertárból egy oda támasztott létrán át a padlásra lehessen jutni, mely padlás esős idő esetén tömlőszáritásra felhasználható. Az őrszoba deszkamennyezete a padláson védelmiül a hideg behatása ellen 5 mt. agyagréteggel vonandó be.

A szertár a szerek könnyű kihuzása céljából két 2·10 m. széles kétszárnyu, kifelé az utcára nyíló kapuval, és az őrszobába vezető ajtóval birjon, míg az őrszobának az utca felé egy ablaka és egy ajtója legyen.

A szertár 1¹/₂—2 hüvelyknyi fenyőfa padlóval birjon, míg az őrszoba ugyancsak deszkapadlózattal legyen ellátva.

A szertár középrészén a két kapu között a felső harmad magasságában kívülről ablakkal elzárható oly nyílással birjon, melyben az éjjeli órákban a szertár és a szertár előtti utcarész megvilágítása végett égő lámpa legyen elhelyezhető. A szertár előtti sík vagy csak nagyon csekély eséssel bíró tér kövezve legyen, míg maga az épület közepén fönt »Tűzország«, a szertár fölött lejjebb »Szer-tár«, az őrszoba fölött pedig »Őrszoba« felírásu táblákkal láttassék el.

A szertárban a következő tűzoltó-szerek nyernek elhelyezést:

1. egy 100 mm. hengerátmérővel és mélyen fekvő medenczével bíró szívó-nyomó szerkezetű és könnyen hozzáférhető központi szelepszervezettel bíró kocsifecskendő négy ülésel 4 drb 2 m. hosszú összesen 8 m. szívótömlővel, leszedhető felső tömlőmotolával, 8 db. 15 m. hosszú összesen 120 m. egységes csavarral ellátott nyomókender-tömlővel, 2 rugós szerkezetű kocsilámpával, 2 sugárcsővel, 4 szoporkával, a megfelelő csavarkulcsokkal, tömlőkötőkkel, szívó- és nyomótömlő csavarzathoz szükséges tömítő gyűrűvel vízmedenczével, háromjáratu csappal ellátott osztóval, fakalapáccsal, olajozóval felszerelve úgy, hogy ezen apró szerek egy külön e célra szolgáló s a kocsiszervezetre épített szekrényben nyerjenek elhelyezést olyképen, hogy minden egyes rész a maga helyén könnyen rögzíthető legyen.

2. egy 80 mm. hengerátmérővel bíró billenő szerkezetű kétkerekű szívó-nyomó szerkezetű targonca-fecskendő kézhuzatra berendezve a rúd végén oly vasfüllel, melynél fogva az esetleg az egyik lajtkocsihoz függeszthető legyen kivonulásnál. E fecskendő ugyancsak 8 m. szívó- és 120 m. nyomótömlővel, 1 sugárcsővel, 2 szoporkával, fakalapáccsal, csavarkulcsokkal, tömlőkötőkkel, tömítő gyűrűvel és olajozóval legyen felszerelve, s ez utóbbi apró szerek ugyancsak egy kis szerelődében nyerjenek elhelyezést. Ezen fecskendő nyomótömlői részben a fecskendő vízmedenczéjében, részben a kocsifecskendő vízmedenczéjében, illetve azon lajtnak szekrényében nyerhetnek elhelyezést, a melyhez a targonca-fecskendő kivonuláskor függesztve lesz.

3. Egy falajt 5 hectoliter irtartalommal, tágas és fedőlappal elzárható oly töltő nyílással, melyen át a fecskendő szívókosara kényelmesen a hordóba mélyeszthető. A hordó hátul háromjáratu csappal legyen ellátva olyképen, hogy egységes csavarzatu végén állandóan egy 4 m. hosszú nyomótömlő foglaljon helyet a víz lefolyasztására. A tömlővég menetközben vagy használaton kívül alkalmas módon a hordó hátsó részére legyen függesztve.

Az ülés alatti faládjában 10 drb. összecsapható vászonveder és a tartaléktömlők nyernek elhelyezést.

A kocsi hátsó részén erős és csukló izületes, oly vaspeczekkel birjon, melybe a targonca-fecskendő beakasztható legyen.

A hordó két oldalán 1 petroleum-fáklya, 1 csákány, 2 vaslapát, 2 vasásó, 2 villa és 2 kaparó nyerjen alkalmas módon elhelyezést.

4. Egy a fentihez hasonló nagyságu és szerkezetű lajt, mindazonáltal oly módosítással, hogy a hordó két oldalán a fentjelzett szerek helyett 3 drb. 2 m. hosszú

angol dugólétra és 1 drb 3 m. hosszú tetőlétra nyerjen elhelyezést.

A most felsorolt szerek a szertárban egymás mellett olyképen állíttassanak föl, hogy a kocsifecskendő mellett a létrás lajtkocsi, a másik lajtkocsi mellett pedig a hozzáfüggeszthető targonca-fecskendő álljon kifelé fordított s alátámasztott rudakkal.

Ezekon kívül a szertárban külön e célra szolgáló faállványon nyer elhelyezést 2 petroleum-fáklya, 2 rugós gyertyalámpa kézi használatra, egy parancsnoki vörös zászló vörös gyertyalámpával és 2 csomag gyufa.

Továbbá ugyancsak a szertárban legyen egy kocsi-emelő bak, egy rocska és egy a falra akasztott szekrényben a szerek tisztogatásához szükséges sárkefe és más kefék, rongy, szarvasbőr, szivacs, tisztító por és kenőcs, olajozó, 1 liter terpentinnel kevert borszesz, kocsikenőcs stb., a falon leltártábla. Végül a sarokba támasztva 3 tűzhorog, 3 szikracsapó legyen.

Az őrszobában két katonavaságu szalmazsákkal, szalmafejkával és 2—2 pokrócczal. Továbbá egy asztal, 4 szék, egy nagy kétajtós szekrény a fölös szerelések számára külön akasztó és fektető részszel, egy függő petroleumlámpa, egy belül fülled és szabályozható töltő kályha, egy köpölda, egy fali óra; egy zárható fiókkal ellátott íróasztal az íróeszközök, nyomtatványok, irattár stb. számára. Ugyanitt egy törzskönyv, könyvalaku őrségnapló, a falon kifüggesztve az egész óra szolgáló őrség és egyéb szolgálati beosztás, a község térképe, melyen a kútak kék színnel jelezve vannak, egy külön kútjegyzék a kútak tűzoltás céljaira miként való felhasználhatóságának feltüntetésével, a tűzoltók névsora azok rangjának és szakaszba beosztásának feltüntetésével, a kürt és sípjelk, utasítások a tűzhöz vonulás alkalmára, a tűzjelzésnek módjaival stb.

Az íróasztalon az őrségnapló mellett felfektetve az alapszabályok a szolgálati szabályrendelet, a létező tűzoltói szaklapok, míg az íróasztal feletti üvegszekrényben az eddigelé megjelent magyar tűzoltói szakmunkák és szaklapok kötött állapotban nyerjenek elhelyezést.

Mindezek mellett az őrszoba felszerelése gyanánt felveendő még egy kisebbszerű mosdószekrény a falra függesztett leltárjegyzék, valamint egy ellenőrző óra, melynek kulcsa egy az épület utcai falában levő szekrényében van el nem vihetőleg elhelyezve. Végül az épületnek udvar felőli részén egy legalább 10 méter magas és keményfa fokkal (ákác vagy kőris) ellátott fenyőszál legyen fölállítva egyrészt azért, hogy azon fölhatolva a figyelő őr, pl. gyanus világosság esetén mint magasabb pontról könnyen tájékozódást szerezzen, másrészt, hogy a fenyőszál tetején elhelyezett kereszttrudakra a végeiken levő csigák útján a nedves tömlők felhuzatván, ekként tömlőszáritásra szolgáljon.

Előadván fentiekben a szertár és őrszoba berendezését, kívánatosnak tartanánk, hogy a község háza az ahhoz okvetlen szükséges hivatalos és más egyéb helyiségeken kívül legalább még egy 2 pár lóra berendezett istállóval is elláttatnék, melyben az előre megállapított sorrend szerinti előfogatosok volnának hivatalos lovaikkal, legalább az éjjeli órákban készenléti szolgálatot teljesíteni, a miként hogy az őrszobában is minden éjjel 2 ember végeznék felváltva az őrszolgálatot.

Ugyancsak a tűzrendészeti kormányrendelet intencziójának megfelelőleg a kiállítási mintafalu minden egyes háza ellátandó, az illető községben használatos, s bár hason rendeltetésű, de szerkezetre sok tekintetben egymástól eltérő tűzoltó eszközökkel, melynek 2 hectoliter kapitányvíz, egy a tetőzetig érő támasztó-létra, 2 veder, 2 tűzhorog, 2 szikracsapó, egy lámpás, végül itt-ott egy-egy mankó vagy kézifecskendő, mint a melyek nélkül mintafalu nem is készíthető.

A kapitányvíz elhelyezésére kiválóan alkalmasok vol-

nának a petroleumos hordók, melyek tűz esetén esetleg igen könnyen a vész helyére is volnának szállíthatók.

Az általunk fentebb felsorolt tűzoltószerek és eszközöknek a kiállítás tartamára díjtalanul való átengedésére; eltekintve a Tarnóczy-féle részvénytársaságnak a tek. igazgatóság 1967/94. sz. átiratával közölt ajánlatától — mindhárom budapesti tűzoltó-szergyáros, nevezetesen a Geittner és Rausch gyár, a Walsér Ferencz-féle, valamint a Tarnóczy Gusztáv-féle részvénytársaság közvetlen hozzánk intézett beadványuk értelmében a legnagyobb készséggel vállalkozik, viszont s magyar országos tűzoltó-szövetség késznek nyilatkozik arra, hogy ezen annyira fontos kérdés megfelelő megoldása érdekében szaktanácsával bármikor közreműködend, de sőt kérjük is, hogy az elfogadandó tervek alapján kivételre kerülő munkálatok állandó ellenőrzése és felügyeletére a megfelelő megbízás megadassék, a midőn is amellet, hogy az őrszobára tervezett szakkönyveknek kiállítását magunkra vállaljuk, egyuttal magunkra vállaljuk azt is, hogy a tűzoltás népszerű ismertetését magában foglaló s a látogató és e szakma iránt érdeklődést tanúsító közönségnek kiosztandó füzetnek megszerkesztéséről gondoskodunk.

Ezekben előadva a kiállítási mintafalu tűzoltói berendezését illető javaslatainkat, tisztelettel kérjük a tek. igazgatóságot, miszerint az ezen kérdés megoldására hivatott bizottság tagjai közé még a végleges megállapodás előtt a magyar országos tűzoltó-szövetség képviselőjét, esetleg

képviselőit is meghívni, s elhatározásáról bennünket értesíteni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1895. április 25-én.

A magyar orsz. tűzoltó-szövetség.

Dr. Kék Lajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Veszprémmegyei tűzoltó-szövetségtől.

115./95.

Meghívás

a veszprémmegyei tűzoltó-szövetség választmánya által 1895. évi május hó 5-én d. e. 10 órakor Veszprémben, a városháza tanácstermében tartandó díszülésére.

Az ülés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
2. A mult választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
3. Elnök előterjesztései.
4. Méltóságos gróf Eszterházy Móríc Veszprémmegye főispánjához kiküldendő tisztelegő bizottság megválasztása.
5. Folyó évi junius hóban Siófokon tartandó közgyűlés elé terjesztendő ügyek megállapítása.
6. Esetleges indítványok.

Veszprém, 1895. április 19-én.

Blázy Imre,
főjegyző.

Dr. Óváry Ferencz,
ügyvezető elnök.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Tűzrendőri óvintézkedések ipartelepeken. *)

(Folytatás.)

Említettünk itt egy segélycsapatot is, mely segítségül megy a tűzörnek. Mi hát tulajdonképen ez? — Kisebb területen egy, nagyobb területen több tűzör teszi a körutat, s minthogy ezen szolgálat legfeljebb 2—4 órán át végezhető teljes éberséggel ugyanazon ember által, gondoskodni kell felváltásról is. Ezen felváltó örök az őrtanyán tartózkodni kötelesek és ezek képezik tűz esetén a segélycsapatot. A legtöbb ipartelepen azonban ezen *figetett tűzörök* száma nem nagyobb 4-nél s így 3 embernél több nem áll rendelkezésre; azért ezen csekély szám kiegészítésére a legtöbb nagyobb gyárban *önkéntes tűzoltó csapatot* szerveznek a munkások sorából, mely csapat azután rendes éjjeli őrséget állít minden nap. Oly gyárakban, a hol éjjelnappal foly a munka, a csapat fele a nappalosokból, másik fele az éjjelesekből van véve, úgy hogy egy-egy csapat mindenkor munkában áll s jóformán külön őrség sem kell. Egy ily szakasz létszáma 10—30 főnyi, az őrség létszáma pedig 4—6 főnyi legyen, ennyi ember már önálló ténykedésre képes levén.

Még nem nagy mérvet öltött tüzek oltására a csapat vagy őrség igénybe veendi tehát mindama oltókészletet, mely a kisebb tüzek oltására rendelkezésére áll, de ha a tűz már intenzívebb, akkor erősebb vízvezeteki vagy fecskendősugarak alkalmazására is kell gondolni, és azokat úgy használni, hogy a felhevített gépekben avagy felhalmozott anyagban a vízzel kárt ne tegyünk. A vízvezeteki sugarak szereléséhez felhasználhatók ugyan a hydránsok mellett elhelyezett tömlők is, de mégis szükséges lesz az őrség részére egy *kerékes tömlőmotólat* beszerezni, minthogy azzal a tömlővezeték szerelése sokkal gyorsabban végezhető. A hol a vízvezeték nyomása gyenge vagy talán egyáltalában nincs vízvezeték, ott egy *mozdony-fecskendő* is lesz szükséges, hogy sugarat előállíthassunk. Ezen fecsk

kendő lehet kétkerekű, ha csak a gyár területén akarjuk használni, vagy négy kerekű (esetleg vészvonat), ha külső tüzekhez is óhajt a csapat praxis szerzése tekintetéből kivonulni. Nagyságát illetőleg mondhatjuk, hogy tekintettel a kevés rendelkezésre álló szivattyuzókra, 100 mm. hengerátméretű teljesen megfelelő lesz, mert 2 sugárra ez is szerelhető. A fecskendő kiegészítéseképen kell még legalább 100 méter *tömlő*, 4 darab *szívótömlő*, 2 *sugárcső*, 1 *osztóvilla*, 8—10 *tömlőkötő*, továbbá a magasabb pontok elérésére egy 10 m. magas, háromrészü támrudas *grácsi dugólétra*; egy *Müller-féle* vagy *Stolcz-féle léghőkészülék* 50 méter légszállító tömlővel és fuvóval; 1—3 *tárcsás, billenő petroleumfáklya*, 4 *kaparó*, 4 *vasvilla*, 4 *lapát*, 1—2 *csáklya*, nagy ritkán 1—1 *ugróponyva s mentőtömlő*.

Általában véve a munkások mentését illetőleg nem igen szabad a mentőeszközökre számítani, hanem sokkal jobb *kellő számú kijáratról, lépcsőről* gondoskodni s arra törekedni, hogy minden nagyobb munkaterem legalább egy teljesen tűzbiztosan elhelyezett, a műhelytől falakkal elválasztott kőlépcsővel birjon. Az ugyancsak mentési célra használható tolólétrák beszerzése szintén nem ajánlatos, mert igen jól begyakorolt csapatot igényelnek. E helyett ajánlhatók minden épületre 1—2 *vaslétrát* a lépcsőházaktól távolabb eső pontokon állandóan a falhoz megerősítve elhelyezni olyképen, hogy azok az ablaksor előtt elfutva, egyuttal mentési és felhatolási célokra is szolgáljanak. Ily létrák a csővezetők felhatolását rendkívüli módon gyorsítják.

A hol vízvezeték nincs, ott természetesen gondoskodni kell a fecskendőt tápláló *kellő vízkészletről* is. Gyárakban vízkészletre amugy is szükség levén, egy *bővízü nagy kút* amugy is található lesz, de azonkívül is ajánlatos lesz több ponton földalatti *vízartókat* létesíteni s azokat pl. esővízzel megtölteni. Vízhordókra gyárakban nem igen lehet számítani.

Itt meg kell említenünk, hogy mihelyt a csapat vezetője annak tudatára jutott, hogy a tűz daczára a gyors s nagyobb mérvű beavatkozásnak, mégis nagyobb mérvűket ölthetne, gondoskodjék azonnal arról, hogy külső segély

*) Mutatvány Breuer Szilárdnak »A tűzoltás és tűzrendészet« című most megjelent művéből.

kéressék, azaz vagy a gyári *gőzsippal* a szomszédos telepek stb. értesíttessenek, vagy pedig a községi tűzoltóságnak telefonon, ha van, tűzjelzőn a tűz jeleztessék. Ez okból kívánatos, hogy minden gyártelep közvetlenül a városi tűz-őrségre futó *tűzjelzővel* legyen ellátva, minthogy annak működése sokkal közvetlenebb s gyorsabb, mint pl. Budapesten a nyilvános telefon, melynél az összekapcsolást sokszor csak $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ óra múlva lehet megkapni.

Nagyobb kérdés már most a nagy mérveket öltött gyárégés továbbterjedésének meggátlása. Ez sokszor nem az oltóberendezés nagyszerűsége, mint inkább az építkezés megfelelő volta által lesz lehetővé téve. Minden gyárépület ugyanis álljon lehetőleg kőből s vasból vagy ha tűzveszélyesebb anyagból épül, úgy válasszunk azt az összes emeleteken és a tetőzeten is át menő tűzfal által több részre; tegyünk minden 20—25 m. hossz után egy elég erős *tűzfalat*, melyben az ajtónyílások *vasajtókkal* elzárhatók, melyek mellett a lépcsők vagy a vaslétrák és a hydránsok vízvezető csöve is megy el, és biztosra lehet venni, hogy ha nagy gyárégésnél sikerül a tüzet valahol megállítani, úgy az ilyen tűzfal lesz, a hol az ajtó mögött a csővezetők biztosabb támponton állanak.

Másodszor tekintettel kell lenni az építkezésnél arra, hogy az egyes épületek egymástól *kellő távolban* álljanak és hogy *tűzbiztos fedélzettel* birjanak (pléh, tetőciment, tetőpép, cserép).

Az ily nagy gyárégésnek oltására természetesen rendkívül sok és erős sugár kell, a melyek viszont nagy vízmennyiséget feltételeznek. A sugarak előállítására oly *stabil gőzszivattyukat* alkalmaznak külön álló, a gyártól függetlenül elhelyezett gép- és kazánházakkal, melyek percenként 1—4000 liter vizet szállítanak s így 8—10 sugarat (14—20 mm. bőségben) pródúkálnak. Ezen gőzszivattyú (67. ábra) többnyire egy nagy kútból, reservoirból szívja a vizet. Nyomócsöve pedig földalatti vízvezetőcsövekkel áll összekötésben, melyek egyrészt a gyárépület emeleteire futó hydránsokat és a menyezeten alkalmazott *vízszórókat* táplálják, másrészt pedig *az udvaron* az egyes épületcsoportok között birnak hydránsokkal, hogy külső támadásokra is használhatók legyenek. Ily hydránsok egymástól távolsága legfeljebb 80 m. legyen; maga a hydráns pedig *földfeletti nyúlványba* végződjék, melyen 3—5 csavarnyújtvány tegye lehetővé a tömlők hozzácsavarását. A mennyiben a hydránsok földalattiak volnának, mindenkor tisztán tartandók és a legközelebbi falon felirattal (távolság megadása) jelzendők. Kocsi-gőzfecskendő beszerzése nem képes a sokkal nagyobb stabil gőzfecskendőt pótolni.

A *vízszórók* lefelé irányított csövégek, melyek nyílása egy szelep által záratik, a mely szelepet egy 50—60 hőfoknál olvadó fémtámaszt tart helyén. A menyezeten végigfutó vízcsövekre, 25—30 m. távolban egymástól vannak felszerelve, úgy hogy egy-egy vízszóró 7—9 m² padozatterületet boríthat vízzel, ha a tűz behatása alatt a puha fémtám elolvad és a szelep kiesik. Ha a cső átmérője 25 mm., akkor 3 drb 12 mm.-res szóró lehet rajta; 36 mm.-res csövön 9 drb; 52 mm.-resen 18 drb; 70 mm.-resen 40 drb egyszerre is működésbe jövő szóró, mely így a termet teljesen vízzel borítani képes.

Nagy területű ipartelepeken czélszerű lesz szereket (ügymint tömlőmotórlát, fáklyát, fecskendőt, létrát) több ponton elhelyezni, hogy a nagy távolság miatt későn érkező szerek hiánya miatt az oltás ne hátráltassék.

A tűz terjedésének meggátlására czélzó intézkedés az éghető épületrészeknek *impregnálása*, az égést nehezítő anyaggal való bemázolása is.

Végül meg kell még emlékezni a gyárakkal összefüggő fatelepekről és a szeszgyáraknál előforduló szérús kertekről is. Hogy ezek a gyártelep egy különálló és távolabbi fekvő részét képezzék, azt talán felesleges mondani, de kívánatos, hogy ezeknél is tartsunk tűzöri körjáratot, ne

akjuk a szélirányban az egyes rakásokat és hogy az egyes rakások (kazlak) között nagyobb hézagokat hagyunk, a rakásokat pedig túlmagasra ne rakjuk. A kellő vízmennyiség közelléte itt talán még fontosabb, mint a telep több részén.

(Folytatása követke. ik.)

Fejérvármegye alispánjának évi jelentéséből.

Tűzrendészetünket illetőleg a kisebb intézkedéseken felül kiemelem, miszerint a *tűzoltó-szövetség javaslata folytán* az éjjeli őrködésről szóló megyehatósági szabályrendelet oly értelmű módosítását a belügyminiszter is jóváhagyta, hogy a szaksterü tűzörseget teljesítő tűzoltó ezen szolgálata a rendes éjjeli őrszolgálati kötelezettségbe betudatván, ekként a lakosság kettős kötelezettsége megszűnjék s a hivatásos tűzoltói szolgálatra a polgárság buzdíttassék.

A megelőző tűzrendészetnek egyik főtenyezőjéül a czélszerű építkezés szolgálván, a jövőbeni építkezések, sőt részben a már létező állapotokra vonatkozólag is megalkottatott az építészeti szabályrendelet, melynek egyik lényeges alkotó részét a tűzbiztonsági intézkedések képezik s a mely szabályrendelet megelőző több *szaktanácskozmány* után a múlt év decemberi közgyűlésén elfogadtatván, felsőbb megerősítésre felterjesztetni rendeltetett.

Az új vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet elrendeli, hogy minden évben a községek tűzszemle alá vésessenek. Miért is a *tűzoltó-szövetség előterjesztése alapján* e szemlék az egész vármegyére vonatkozólag elrendeltettek s foganatosítva lettek.

Hasonló szemlék a f. évben nagyobb szigorral és körültekintéssel fognak ismételtetni s az észlelendőkhez képest a bajok orvosoltatni.

Intézkedés tétetett, hogy a tűzrendészeti ellenőrzésről szóló szabályok értelmében a megye összes községei a *vármegyei tűzoltó szövetséghez csatlakozzanak* és ekként tagsági díjaik befizetése által a szövetséget kitűzött czéljának — a megyei tűzrendészet ápolásának — elérésében gyámolítsák. — Ez intézkedés következtében ma már megyénk minden községe a szövetséghez tartozik s befizetett díjaikból némi összeg áll már is a szövetség rendelkezésére, melynek segítségével a f. évben fokozottabb mérvben állhat azon községek szolgálatára, melyek tűzoltósági ügyeikben közreműködését igénybe venni óhajtják.

A tűzkár bejelentések belügyminiszteri rendelet által másként szabályoztatván, a jövő évben azon helyzetben lesznek, hogy e tekintetben kimerítő jelentéssel szolgálhatnak.

A múlt évben felmerült tűzkárookra vonatkozólag egyébként tisztelettel jelentem, miszerint előfordult a megyében összesen 115 tüzeset E tüzeseteknél felmerült összesen 100,258 frt 92 kr. kárösszeg, melyből a biztosító társaságok által megtérített 54,204 frt 86 kr. kárösszeg. A felmerült tűzkárosodásnál az elégett tárgyak biztosítva voltak 75 esetben, míg biztosítatlan volt a vagyon 40 esetben, mely számadatokból világosan kitűnik, hogy a biztosítás eszméjének nagyobb mérvű terjedése lenne kívánatos.

A károk minőség szerint következőleg oszlanak meg, u. m. kalászos és szemes gabona nemű: 31 esetben, szalma: 25 esetben, takarmány: 19 esetben, lakház és gazdasági épületek: 14 esetben, gazdasági és házi eszközök: 13 esetben, élelmi szerek: 8 esetben, házi állatok: 3 esetben, bolti és raktári tűz volt 2 esetben.

Végül örvendetes tudomásul bejelentem, miszerint Alcsuth községben József cs. és kir. főherceg ő fensége áldozatkészségéből a tűzoltóság gyakorlatára szánt oly mintaszerű vas mászóház épült, mely eddigelé az országban páratlanul áll.

Kassa szabad királyi város törvényhatóságának tűzrendészeti szabályrendelete.

(Folytatás.)

IV. Tűzjelzés.

32. §.

A tűz kiütését a legközelebbi távbeszélőn vagy más alkalmas módon a tűzirtányára haladék nélkül bejelenteni köteles mindenki, a ki a tűz kiütéséről tudomással bír. Tűzjelzés végett a távbeszélő használatát késedelem nélkül köteles megengedni minden magán távbeszélő állomás tulajdonosa.

Tartozik továbbá mindenki az általa észrevett keletkező tüzet nyilvánosan kikiáltani vagy kikiáltatni.

33. §.

Vészjelzés által, tudva, hogy erre ok nem forog fenn a lakosok nyugalma megzavarni tilos. (1879: XL. t.-cz. 40. §-a).

34. §.

A székesegyház tornyában levő tűzőrök folytonos őrködést tartoznak gyakorolni. Ezek gyanus füst esetében kötelesek erről a tűzőrséget és a rendőrséget is telefon útján értesíteni.

Tűzvész esetében az örök a riadót harangkongatással és a tűz irányában kitűzendő zászlók és lámpákkal telzik.

A kongatás addig tart, a míg a tűzoltóság a vész helyére megérkezik.

35. §.

A megadott riadójel hallatára kötelesek a városban álló rendőrök és az éjjeli boltőrök a figyelő helyük közelében lakó tűzoltókat, a kiknek lakásai »Tűzoltó« felirású jáblákkal vannak megjelölve, ugyszintén a kéményseprőket is a tűzvészre figyelmeztetni.

36. §.

Tűzvész esetében, erről a katonai hatóság a tűzőrség által nyomban értesítendő.

V. Tűzoltás.

37. §.

A kiütött tűz oltására e város területén első sorban az önkéntes tűzoltó-testület működő tagjai és a nevezett testület parancsnoksága alatt álló, a város által fentartott hivatásos tűzoltók vannak hivatva, a kik a szakszerű tűzoltást a saját szolgálati utasításaik szerint végzik, a mely utasítások azonban az e szabályrendeletben foglalt rendelkezésekkel nem ellenkezhetnek.

38. §.

A tűzoltó-parancsnokság szükség esetében igénybe veheti a város területén létező s e szabályrendelet 4. §-ban névszerint felsorolt, s a jövőben netalán még azonkívül megalakítandó tűzoltóerőt is. Az ekkép igénybe vett s illetőleg szolgálattételre felhívott tűzoltók nem tagadhatják meg az oltási munkálatokban való közreműködést és e szolgálat idejére az önkéntes tűzoltó-testület parancsnokának intézkedéseit követni tartoznak.

39. §.

Mindama kassai lakosok, a kik állandóan lovas vagy igavonó fogatot tartanak, továbbá mindegyik bérkocsis, büntetés és a bérkocsi tulajdonosok iparengedélyük elvesztésének terhe alatt, kötelesek nagyobb tűzvész esetében az önkéntes tűzoltó-testületi főparancsnok vagy helyettese felhívására, a tanács által utólag utalványozandó díjazás ellenében, fogatjaikkal a tűz színhelyére vizet vagy más oltó-szereket is fuvarozni.

40. §.

Bérkocsisok, iparengedélyük elvesztésének terhe alatt kötelesek, a közúti vasut pedig vágányainak hosszában és menetrendje szerint ugyancsak köteles, az oltásra siető tűzoltókat és rendőr személyzetet haladék nélkül és díjmentesen a vész színhelyére elszállítani.

41. §.

A tűzvész helyére siető tűzoltóság által adott kürtjel hallatára kötelesek a tűzoltók fogatának menete irányában levő kocsik és egyéb járművek félre, a menet irányát keresztező irányban haladók pedig az előtte nyíló utca sarka mögé oly távolságban megállani, hogy általuk a haladó tűzoltóság menetében és kanyarodásaiban ne gátoltságok.

42. §.

A tűz miatt veszélyben forgó házak tulajdonosai, ha a veszélyeztetett házban laknak, továbbá az ily házak felügyelői vagy házmesterei és lakói kötelesek a házban levő valamennyi helyiség és raktár kulcsait kéznél tartani a végből, hogy a tűzoltó-parancsnok kívánságára bármelyik helyiséget vagy raktárt kinyithassanak.

Kötelesek továbbá a tűzoltó parancsnokság által kívánt felvilágításokat megadni és a tűzoltóknak működésükben minden irányban telhetőleg segítségükre lenni.

43. §.

A tűzoltó-parancsnok intézkedéseinek, sem a háztulajdonos, sem a lakók, sem a biztosító társulatoknak netalán jelenlevő küldöttei vagy egyéb magánszemélyek ellent nem mondhatnak és bárki irányában is súlyos beszámítás alá esik az ily intézkedésekkel szemben tanúsított ellenszegülés.

(Folytatása következik.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A központi választmány ülése.

Az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya f. évi márczius 25-én ülést tartott a IV. ker. előljáróság tárgyalási termében, melyen jelen voltak: *Dr. Kék Lajos* szöv. alelnök, *dr. Szily József* szöv. titkár, *Rösch Frigyes* sopronmegyei, *dr. Óváry Ferencz* veszprémmegyei, *Putsch Tóbiás* tátravidéki, *Wopaleczki Károly* budapesti, *Lukács Gyula* barsmegyei szöv. elnökök, továbbá *Polz Rezső*, *Bárány N. Ernő*, *Sándor Miklós*, *dr. Hadzsy János*, *Szabó Gyula*, *Vida Pál*, *Seidl Lajos* választmányi tagok és *Tomcsányi Béla* szöv. pénztárnok.

Elnök megnyitván az ülést, míg egyrészt örömeinek ad kifejezést, hogy a választmány tagjai szép számmal jelentek meg, más részről sajnálattal kell megemlítenie, hogy egyes tagok egyáltalán nem érdeklődnek az ügy iránt a mennyiben egyáltalán nem jelentek meg az üléseken.

Szomorú kötelességet is teljesít, midőn jelentést tesz azon veszteségről, mely a tűzoltó-szövetség főpapja Várady Ferencz és a tűzoltóság nesztora Martinengó Nándor vál. tag elhunytá folytán érte a szövetséget; javasolja, hogy az elhunytaknak érdemei jegyzőkönyvben megörökíttessenek és a gyászoló családokhoz részvétírat intéztessék. Elfogadtatott.

Titkár jelenti, hogy dr. Pásztor Bertalan hevesmegyei, Mezei Mihály nagyváradi szöv. elnökök, dr. Csányi János, Ormóssy Károly, Kozmosi Dezső vál. tagok elmaradásukat igazolták, jelenti továbbá, hogy a mosonmegyei szövetség elnökül Szerenyi Nándort választotta meg, hogy Hauser György györmegyei szöv. elnök leköszönt és az ügyvitellel Szabó Elek alelnök lett megbízva, s hogy az elhunyt Martinengő N. helyett Seidl Lajos póttag hivatott be.

Tudomásul szolgál.

Titkár felolvassa az 1894. évi szeptember 8-án tartott vál. ülés jegyzőkönyvét, mely észrevétel nélkül hitelesítettett.

Titkár előterjeszti jelentését az ügymenetről, mely szerint: 1894. szeptember 8-tól december 31-ig iktatva lett 127 ügydarab; 1895. január 1-től márczius 22-ig 123 ügydarab összesen 250 db. A 1894. évben összesen 649 ügydarab.

Véleményezés adatott három, u. m.

1. *Zenta* rendezett tanácsú város tűzrendészeti szabályrendeletének jóváhagyási záradékában a szalmaféléknek, a lakházaktól 50 méterben megállapított távolságát törölni kéri. Véleményeztetett, hogy a megállapított távolság meghagyandó, azonban a földművesnép érdekében megengedhető, hogy szeptember 30-tól, márczius végeig, ha fedett helyen lehet, vagy ha egy szekérnél nem nagyobb mennyiségű, behozható és 20 m. távolságban elhelyezhető.

2. *Kun-Félegyháza* város felebbezéssel megtámadott tűzrendészeti szabályrendeletére véleményezve lett, hogy a nyomtatás és cséplés a város belterületén eltiltassék, a takarmányféléknek a lakházaktól elhelyezése 40 méterben állapíttassék meg. A jelenben fennálló fatelepekre nézve az összeütközések elkerülése szempontjából nem volna kimondandó a kitelepítés kötelezettsége, hanem csak felhatalmazás arra nézve, hogy a kitelepítés eszközölhető legyen, ha az előirt kellő rendszabályok p. kút illetve víz és szükséges tűzoltó-szerek stb. nem foganatosítottak.

Kihagyandó, hogy közös parancsnokság alatt álljon az önkéntes és fizetett tűzoltóság, mert a fizetett legénység szolgál teendőket is végez. A tűzoltó szolgálati kötelezettség 20—60 év helyett 20—40 évben állapítandó meg. A vízfordás tűz esetén ne csak felhívásra, hanem anélkül is történjék mindaddig, míg annak beszüntetését a tűzoltó-parancsnok el nem rendeli.

3. *Eger* város tűzrendészeti szabályrendeletére véleményeztetett, hogy a gőzgéppel való cséplés a város belterületén eltiltandó; takarmányféléknek a lakóházak padlásán nagyobb mennyiségben elhelyezése ne engedessék, kívül pedig azoknak a házaktól való elhelyezése 40 méterben állapíttassék meg. Tűz esetén a vízszállításról ne csak az illető negyedben lakók gondoskodjanak, hanem a szomszédos negyed lakói is köteleztessenek.

Véleményezés alatt van három ügydarab; u. m. egy névtelen feltaláló beadványa, melyben egy gépet ismertet, mely az égő tárgyra vakolatot dob; Kolozsvár város felterjesztése a vízvezetéknel alkalmazandó csavarok tárgyában; Mező-Szt.-György községnek tűzoltó-szerek beszerzése ellen beadott felebbezése.

Polcz a kolozsvári vízvezetékre vonatkozólag megjegyzi, hogy a felterjesztés azért történt, minthogy a város előzőleg a tűzoltóságot nem kérdezte meg; időközben azonban ez megtörténvén ő az orsz. egys. csavar leírására hivatkozott; azért is ajánlja, hogy e tárgyban óvatosan kell eljárni, mivel nem szeretné, ha a csavarok nem egyeznének. Egyben megkérdi, hogy a kolozsvári testület alapszabálya nem volt-e véleményezésre kiadva?

Titkár mondja, hogy az alapszabályok csak a honvédelmi miniszteriumnak küldetnek át, de a szövetséghez nem.

Jelentése ezután tudomásul vétetett.

Pénztárnok előterjeszti a pénztár állásáról szóló jelen-

tését 1894. szept. 8-tól, 1895. márczius 24-ig bezárólag. Egyben jelenti miszerint a tagsági díjak lanyhán folynak be. A közvetlenül fizetők jobban teljesítik ebbeli kötelezettségüket, míg a szövetségek nagy hátrányban vannak, a tolnai, torontáli és hevesi szövetségek megalakultak ugyan, de tagegyleteiket nem jelentették be, ennél fogva azokat helyesen vezetni és ellenőrizni nem lehet, a bars megyei szövetség tagjai ugyan be vannak jelentve, de a szövetség egyáltalán nem fizet. A volt titkár tartozásából még 150 forint van hátra, ennek behajtása iránt kér intézkedést.

Dr. Óváry bejelenti miszerint a veszprémegei szövetség azért van hátralékban, mivel megyei tanfolyam alkalmával annak költségeit a megyei pénztár előlegezte, ezen költségekkel együtt a tagdíjak is a községektől behajjtva lettek, melyeket az alispán lefoglalt. A szövetség ugyan ez ellen felterjesztéssel élt, de a dolog még elintézve nem lett. Ha a kölcsön törlesztve lesz a tartozás itt is rendeztetni fog.

Elnök a volt titkár tartozására vonatkozólag újabb határozat hozatalnak szükségét nem látja, most elégnék vélné, ha az elnökség bizatnék meg a további intézkedés megtételére. S ha annak foganatja nem volna, intézkedjék a választmány.

Elnök javaslata elfogadtatott, egyebekben a pénztárnok jelentése tudomásul vétetett.

Vida az iránt intéz kérdést vajjon Várady koporsójára a szövetség nevében tétetett-e koszorú?

Elnök jelenti miszerint koszorú helyezettett a ravatalra a segélypénztár terhére, melynek az elhunyt igazgató tagja volt.

Elnök jelenti, miszerint az alapszabályok már jóvá volnának hagyva, csak az országos czimer használata miatt késik, melyre vonatkozólag csak most merült fel annyi évek múltán észrevétel. A czimer használati engedélyért külön kellett folyamodni. Az alapszabályok ellen különben a miniszteriumban nem tétetett semmi kifogás, így a czimer használata ellen sem; azonban a miniszterelnökségnél a dolog megakadt, a mennyiben nehézségeket támasztottak s mindenek előtt az 50 forintos díjnak lefizetése követeltetett, azonkívül a használandó czimer eredetiben is bemutatandó, miért is az utasítás szerint a Deutsch cégétől megszerzendő és felterjesztendő.

Kérdi hogy ily huzavona után nem volna-e jobb a czimer kérdést elejteni.

Dr. Óváry szerint a czimer használata a szövetséget jogosan megilleti, mert azt nem üzleti célokra használja, hanem mint a miniszterium szakközege, megütközéssel vesz tudomást a miniszterium huzavona eljárása felett, de a czimert meg kell szerezni, s annak megtörténte után lépéseket kell tenni, hogy a befizetett díjak visszatéríttessenek.

Elfogadtatott, elnök és dr. Óváry megbizattak, hogy együttesen informálják a miniszterelnököt az ügy állásáról, egyuttal nyújtsák be a visszatérítés iránti kérvényt is.

Titkár előterjeszti a kiállítási mintafalu tűzoltó-szertárának tárgyában kiküldött bizottságnak erre vonatkozó javaslatára. (Lásd a kiállítás igazgatóságához intézett előterjesztést a hivatalos részben.)

A javaslathoz szólva:

Sándor ajánlja hogy az őrszobán gyakorló szabály is legyen kifüggesztve.

Putsch a szertárban szeretné a szikracsapót is bemutatni.

Lukáts erre nézve nem ért egyet Putschal, a szikracsapót nagyon ügyetlen eszköznek tartja.

Vida inkább a védő ponyvákat óhajtáná bemutatni.

Dr. Óváry a szikracsapót felvétetni kéri azonkívül felkérendő volna az elnökség, odahatni, hogy a mintafalu házain az előirt szerek fellelhetők legyenek.

Seidl abban a véleményben van, hogy a dolgot nem kell complicáltatni, mert ezáltal költségessé is válik, s a

már most is idegenkedő községek még jobban el fognak idegenítettetni.

Dr. Szily egy hiányt fedezett még fel, s ez egy mászópózna, mely a szertár mellett állítandó fel s részben figyelésre, részben tömlő szárításra használtatnak.

A bizottság tervezete elfogadott és az elnökség felhatalmaztatott, hogy annak alapján az előterjesztést illetékes helyre megtegye.

Elnök a történelmi kiállításra vonatkozólag jelenté, hogy ezen bizottság nem volt összehozható és ennél fogva nem készülhetett javaslat, kérdi, hogy vajjon erre vonatkozólag a választmány fentartja-e határozatát, minthogy nem hiszi, hogy az több ok miatt keresztülvihető volna.

Putsch ennek keresztülvitelét egy szakértő egyénre kívánna bízni, Breuert óhajtáná megbízni.

Dr. Óvárynak ez ellen nem volna észévétele, azonban azt hiszi, hogy erre Breuer nem érne rá, mert itt csak úgy lehetne sikerrel eljárni, ha az illető az egész országot beutazná és úgy szedné össze illetve jelölné meg az ide illő tárgyakat.

Lukács a napirend b, c, d pontjait együttesen kívánna tárgyalni, a mennyiben ezekre együttes határozatot lehet hozni. Mindenek előtt jelezni kívánja azon visszás állapotot, hogy egyes választmányi tagok, kik a bizottságokba kiküldve lettek egyáltalán nem jelentek meg az értekezleteken, innen van aztán, hogy nem történik semmi a választmány kebelében s a történelmi kiállításra vonatkozólag is, ezért nem volt jelentés tehető. Külömben ezen dolgot nem látja keresztülvihetőnek. Magáévá teszi dr. Óváry nézetét a tárgyak kiszemelése és megállapítására nézve, a nélkül pedig csak a gyárosoktól vár támogatást; a dolog felett napirendre térést indítványoz.

Elnök konstatálja, hogy Lukácsnak sok tekintetben igaza van, azonban azt, hogy nem történik semmi azt elutasítja, mert ez ellen szól maga az ügyszakmai kimutatás. Hogy egyes albizottságok nem működnek, ez még nem jelenti az ügyszak fennakadását. A történelmi kiállítás kivihetőségében ő is kétkedett, azért nem is forszírozta a dolgot. A napirendről való levételnek ő nincs ellene.

Elnök e felszólalása után a történelmi kiállítás eszméje elejtetett.

Elnök jelenti, hogy a tűzoltás történetének pályázata tárgyában sem ülésezett a bizottság; ez időszertint elodázni, de nem elejteni szeretné e kérdést.

Titkár a fentartás mellett van, mivel csupán a pályázati feltételek kiírásáról van szó.

Bárány szintén így nyilatkozik; de legyen az a tűzoltás fejlődésének története; czirkuláre útján kellene a tesztületeket, városokat adatok beküldésére felhívni s azután azokat feldolgozni, valami eredménye mégis lenne a pályázatnak.

Dr. Óváry a mint a kiállítást a helyszüke miatt tartotta lehetetlennek, épp úgy lehetetlennek tartja egy nagy műnek megírását az idő rövidsége miatt, mert ez csakis a »tűzrendészet« története lehetne, ahhoz pedig a vármegyék levéltárait kellene átkutatni. Inkább ajánlja, hogy valamely szakmunka rendeltessék meg és osztassék ki a tagtestületek között.

Lukács a mű megírását pályázat útján nem látja keresztülvihetőnek, legfeljebb egy egyén direkt megbízása által. Csatlakozik Óváry nézetéhez és ajánlja a Breuer-féle »tűzoltás és tűzrendészet« megszerzését.

Polcz a történettel összefüggőnek tartja a következő pontban szereplő statisztika megírását is; ő is szeretné körözüvny útján az adatokat összegyűjteni és a jövőben bizna meg azután valakit a feldolgozással. Jelenleg a kormánytól kérne arra segílyt, hogy az összes megjelent irodalmi termékek megszerzeshetők s kiállithatók legyenek.

Sándor a megíratás mellett van, mert hiszi, hogy mindenünnen szívesen küldetnének be hozzávaló adatok.

Vida a szakkönyveket az őrtanyán óhajtja kiállítani. *Szeidl* javasolja, hogy dr. Szily műve, »a vízszerzés« is szerzessék be.

Bárány Szily másik pályanyertes művét, a »csövezést« is ajánlja beszerzésre.

Polcz megjegyzi, hogy mindezt az indítványok sorába tartozónak tartja.

Elnök kijelenti, hogy a pályaműből folyólag itt is tárgyalhatók. Markusovszky Béla »Megelőző Tűzrendészetnek« a beszerzése már befejezett tény; a »tűzoltás és tűzrendészet« című mű megírását tulajdonképp a választmány initiálta, de Breuer saját risikójára adta ki s így a megszerzés elintézésével kéri az elnökséget megbízni akképp, hogy a kedvezményes ár tekintetében a szerzőkkel meg egyezésre jusson és 1000 példányt rendelhessen.

Titkár a statisztika összeállítására vonatkozólag megjegyzi, hogy az 1895. év végén mutatózó adatok a belügyminiszter támogatásával lennének beszerzendők.

Lukács a kérdést elejtetni kívánja, mert az adatok úgy sem megbízhatók s ilyenek nem is lesznek mindaddig, míg azok a községeket beutazó felügyelők által nem lesznek összeállítva. A kérdőívek fogalmazása is lényeges, mert pl. a miniszterium ivében »tűrhető« fecskendők is szerepelnek, már pedig az csak jó vagy rossz lehet.

Polcz úgy tudja, hogy az új miniszteri rendelet szerint a statisztikát az orsz. statisztikai hivatal máris összegyűjti. Minthogy pedig pontos adatokat csakis a felügyelőkötől vár, javasolja, hogy elégedjek meg a választmány fenti hivatal adataival, de tegyen felterjesztést az iránt, hogy ott a kérdőívek kérdései helyesbítettessenek. Egyben pedig határozatot kér előbbi indítványára.

Elnök kimondja határozatilag, hogy az összes szakművek kiállitassanak; a történet és statisztika megírása pedig későbbi időkre halasztatik.

Elnök jelenti, hogy a gyakorlószabály új kiadása szükségesnek mutatkozván, az revízió alá vétetett, a bizottság a szerző Breuer Sz. e tekintetbeni javaslatait tárgyalta és előző nap gyakorlatilag is kipróbálta, és felkéri Breuert, hogy e tárgyban jelentést tegyen.

Breuer röviden ismerteti mindama módosításokat, a melyeket az ő és mások tapasztalatai célirányosoknak mutattak, nevezetesen megváltoztatandó a szerelők és szivattyuzók felvonulása olyképp, hogy az minden fecskendő alaknál keresztvezés nélkül eszközölhető legyen; módosítandó a szerelők felállása a tömlővezeték mentén, a nyomórudak felcsavarása, a gráci és angol dugólétra szerelése; a párkánylétra szerelése elhagyatik, a kúrjelek száma redukáltatnék a legszükségesebbekre; egyes meg nem felelő ábrák helyesbítendők, esetleg fényképészeti úton előállítandók.

Dr. Óváry szeretné, ha a szabály teljes kinyomatása mellett oly módosítási szelvények is nyomtatnának, a melyek a régi kiadás helyesbítését tennék lehetővé.

Polcz nem módosítaná bármily csekélyebb ok miatt a szabályt, mert attól fél, hogy a kiképzést nehezbíti és a választmány tekintélyét gyengitené, de a kolozsvári kongressusig új szabályt be sem lehet tanítani.

Dr. Szily, Lukács, Bárány csatlakozik Óváry nézetéhez, mire határozatba megy, hogy a gyakorlószabály 3000 példányban teljesen, 1000 példány függelékkeppen kinyomandó, minden tagtestületnek egy példány megküldendő, egyébként pedig az eddigi feltételek mellett elárúsítandó; az eddigi bizottság továbbra is gyakoroljon felügyeletet, az ábrák pedig fényképészeti úton állítandók elő.

A választmány dr. Kék és Wopaleczky abbeli ajánlatát, hogy a fényképfelvételeket eszközlik, köszönettel elfogadja.

Titkár előterjeszti *Kolozsvár* város átiratát, melyben kéri a közgyűlés napjainak megállapítását.

Polcz jelenti, hogy a kongressus tárgyában megindult

a mozgalom, a nagy bizottság megalakult, a különböző testületek megigérték a részvételt és támogatást, csak az lesz a baj, hogy a vízvezeték és csatorna építése éppen most folyik Kolozsvárt. A kongressus napjainál ajánlja augusztus 18., 19. és 20-ikát; vele kapcsolatosan ünnepelné a kolozsvári testület 20 éves jubileumát, osztaná ki a szolgálati érmeiket és tartana egy nagyobb támadási gyakorlatot; iskola-gyakorlat helyett verseny-gyakorlat rendezését tervezi s pedig zóna szerint, úgy hogy csak hasonló lakosságú községek tűzoltóságai versenyezhessenek egymással, míg a budapesti önk. tűzoltó-testület díjra egyáltalában nem versenyezhetne. A feladat lehetne fecskendő-szerelés, magasabb fokban csak mászás és zárt levélben feladott taktikai feladat megoldása; e szerint három díjat tervez; a nyertes testület kapná a díjat és okmányt, s minden a versenyben részt vett tagja szintén okmányt. A szövetségtől kéri egy díj kitűzését és a mászófal építésében való anyagi támogatást.

Bárány kijelenti, hogy a budapesti testület csak az első verseny első díjára reflektált és ezentúl díjért küzdeni nem szándékozik. Egyébként óhajtja, hogy minél kevesebb multság, de e helyett több szakszerű felolvasás legyen, melynek témáit a választmány tűzze ki, hiszi, hogy jelentkező elég lesz.

Lukács nem engedheti, hogy a budapesti önk. tűzoltó-testület határozottan kizárattassék a versenyből, mert ez azt jelentené, hogy vidéki testület nem lehetne olyan kiképzésű, mint az.

Vida a mentő-egylet gyakorlatát is szeretné látni.

Polcz kijelenti, hogy az is lesz s hogy a kárpátegylet több kirándulást is tervez.

A választmány a jelentést tudomásul veszi, a verseny-program kidolgozására kiküldi Lukács, Bárány, Szilyt s felkéri Breuert; ezen bizottságnak küldi be Polcz a kolozsvári tervezetet, úgy hogy a kettő összeegyeztethető legyen.

Titkár jelenti, hogy a sopronmegyei szövetség a tagdíjak helyett egy megyeszerinti átalányösszeg megállapítását kéri. Hasonló beadványa volt a Vas megyei szövetségnek is és akkor a választmány kimondotta, hogy a tagdíj leszállítását a jelenleg érvényben lévő alapszabályok nem engedik. Sopronnak is ugyanaz a válasz lenne állandó; majd ha az új alapszabályok meglesznek, úgy is lesz méltányosabb elosztás.

Rösch kifejti, hogy az alszövetségek anyagi helyzete nem engedi a működést, mert a tagdíjak nem folynak be rendszeresen és az orsz. szövetségnek adandó díj túlságosan nagy összeget tesz ki. Tavaly 660 frt tagdíjhátralékuk volt s ő kijelentette, hogy vagy behajtja az adóságot, vagy pedig feloszlik a szövetség, mert a felügyelőket díjazni kell. Mint-hogy pedig másféle jövedelem nincs, kell, hogy az orsz. szövetség tegye lehetővé.

Vida bejelenti, hogy a fehérmegyei szövetség tegnapi gyűlésén ugyanily megkeresést intézni határozott, melyet ezennel átnyújt.

Wopaleczky bejelenti, hogy a budapesti szövetségnek már 2 év előtt volt egy ily irányú határozata, melyet most bejelent.

Elnök kijelenti, hogy a választmány a tagdíjak leszállítását, illetve rendezését a jövő évtől kezdve javítani fogja.

Titkár bemutatja Harangi Ferencz beadványát, melyben ismerteti csövezetőgépet, melyet a szövetségnek ajánl. Felülbírálás végett kiadatik Lukácsnak.

Titkár ismerteti Wopaleczky Károly beadványát, melyben javasolja, hogy oly ártézi kutak vize, melyeknél a víz kifolyik és kárba vész, mellékelte rajzai szerinti cziszternák létesíttessenek a község különböző pontjain olyképen, hogy a víz csövekben vezetessék cziszternától cziszternához és mivel annak felső részén ömlik ki, azokat sorra megtöltene a község minden pontján. Véleményezés végett kiadott Báránynak.

Titkár jelenti, hogy annak idején a szerpróbálási, kiállítási, versenygyakorlati, szervezési szabályzattervezetek levétettek a napirendről, most azonban újra tárgyalandók lennének. Kiadatnak a régi bizottságnak.

Elnök felolvassa R. Czermák, az osztrák szövetség elnökének üdvözlő táviratát s jelenti, hogy ő az állami 25 évi kitüntetés tárgyában nevezettel tárgyalásba bocsátkozott s hogy Czermák felvetette azon eszmét, hogy a két szövetség együttesen járjon el Ő Felségénél és József-főherczegnél.

Bárány úgy tudja, hogy e tekintetben van már határozat, hogy t. i. elnök vegyen maga mellé több vál. tagot s járjon el, de tudtával ez nem történt meg.

Határozatba megy, hogy a két szövetség elnöksége Budapesten együttesen járuljon a király elé.

Polcz indítványozza, hogy a portómentesség iránti kérvény újítassék meg. Elfogadtatik.

Titkár jelenti, hogy az egységes csavarzat végleges alakja és méretei végre meg lettek állapítva, a kiküldött miniszteri szakértő által is elfogadva s így ezen új, sokkal rövidebb alak újból a miniszteriumhoz lenne felterjesztendő.

A választmány a csavarzat alakját elfogadja s felterjeszteni határozta azzal, hogy valamennyi gyáros köteleztessek annak gyártására, egy példányban pedig a szövetségnek is adassék ki.

Elnök köszönetet mond Polcznak a kongressus ügyében tett fáradozásaiért, mire a gyűlés véget ért.

A debreczeni önkéntes tűzoltó-testület közgyűlése.

A debreczeni tűzoltó-testület január 13-án tartotta az új szervezés után első közgyűlését.

A közgyűlésen *Szikszay Gyula* főparancsnok elnökölt, a városi tanácsot pedig, mint kiküldött, *Boczko Sámuel* főkapitány képviselte.

Elnök konstatálván, hogy a tagok kellő számban jelentek meg a gyűlésen, annak határozatképességét kimondja s a gyűlést megnyitja. Olvasztatik az évi jelentés; a testület lelki megnyugvással, önértettel és örömmel tekint vissza a lefolyt év eseményeire, annyival inkább, mert hiszen ez az év volt az, a melyben a tűzoltó-intézmény ujjaszületett s most már minden szükségessé felszerelve nézhet a testület a közelgő újév napja elé. Szerelvényekben semmi kívánni való sincsen s ha még a gőz-, vagy petroleum-fecskendő is beszereztetik, hosszú évek során sem mire sincs szükség. A városi hatóság közgyűlésén elfogadott alapszabály a miniszter által is helybenhagyatván, életbe lépett. A szolgálati szabályzatot úgy a hivatásos, mint az önkéntes tűzoltók részére a parancsnokság megalkotta és kinyomatta; ezen szabályzat értelmében fogja újév első napjától kezdve működését az új parancsnokság megkezdeni. A hivatásos tűzoltó-legénység teljes számban felfogadtatott. Az új laktanyát, a míg a katonaság ki nem vonul, a testület el nem foglalhatja, de az átalakítási munkálatokat a parancsnokság már elrendelte.

A tagok létszáma az év elején 66 alapító, 84 pártoló, 122 működő, összesen 272. Most a tagok összes száma 292. Szakvizsgát tett 13 szivattyús, 8 mászó, 2 őrpáncsnok. Szolgálati eredméllyel 5 tüntettetett ki. Tüzeset volt: 10 tetőtűz, 6 kémény-, 3 szoba-, 1 pincze-, 1 bolti-, 1 malom-, 1 pajta-, 2 tanyatűz, összesen 26 esetben. Vak tüzilárma 11-szer fordult elő.

Közgyűlés tartatott 2, rendkívüli közgyűlés 1, parancsnoksági ülés 15. Elintéztetett 166 ügydarab.

Pénztári állás a következő: bevétel volt 6673 frt 04 kr., kiadás 6672 frt. Pénztári maradvány 1 frt 04 kr. A közgyűlés a számvizsgáló bizottságnak és *Ganovszky*

Lajos pénztárnoknak a felmentvényt megadja. Az évi pénztárnoki jelentés tudomásul vétele után bemutattatik az évi költségelirányzat, mely 10,896 frtot tesz.

Ezután megtörtént a választás, mely közfelkiáltással történt. Főparancsnok lett *Szikszay Gyula*, helyettes főparancsnok *Publig Ernő*, osztályparancsnok *Nagy Gábor*, szakaszparancsnokok *Morvay Sótér*, *Bálint Imre*, *Molnár Matusalem*, *Malmeiszter Ádám*, titkár *Jablóczay Kálmán*, pénztárnok *Ganovszky Lajos*, szertárnok *Pósalaky Mihály*, mérnök *Stahl Geza*, orvosok dr. *Tihanyi Sámuel* és dr. *Legányi Gyula*, ügyész *Juhász Ignác*, segédtsit *Vinkler Mór* és *Francs Győző*, nyilvántartó tiszti titkári rangjelzéssel *Berkó János*, felülvizsgáló bizottság *Rutkay Ferencz*, *Lampenföld Mihály*, *Darvas Imre*.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérettek Komung János, Déni István és Brancs Károly.

A közgyűlés 5 óra felé ért véget. — A választást barátságos vacsora követte, melyben az egész parancsnokság s az összes tagok részt vettek. A gyakorló-mesteri állásra a pályázat január 1-ig meghosszabbított azon okból, mivel a parancsnokság lehetőleg oly egyénnel óhajtaná ezen állást betölteni, a ki a debreczeni helyi viszonyokat teljesen ismeri, mert a vizszerzési viszonyok ott igen nagy nehézségekkel járnak.

A szabadkai önk. tűzoltó-testület közgyűlése.

Vermes Béla főparancsnok f. évi márczius hó 10-én d. u. 3 órakor nyitotta meg a szabadkai önk. tűzoltó-testület közgyűlését, mely alkalmammal megemlékezett arról, hogy néhai id. Bajsai Vojnits Lukács volt testületi elnök elhalálása folytán mily nagy csapás érte az testületet, és hogy *Szigethy József* alelnököt súlyos betegsége gátolta meg abban, hogy a közgyűlésen megjelenjen. Ezután dr. *Vécsei Samu* egy. titkár felolvassa az évi jelentést, a mely tulajdonképpen 3 évről szól s melyből a következőket közöljük:

»A lefolyt ciklus legkiválóbb eseménye kétségtelenül a XI. orsz. tűzoltó-kongresszusnak városunkban való lezajlása, valamint az akkor megtartott zászlószentelési ünnep volt.

Az egész ország tűzoltóságának jelenlétében városunk és a környék társadalmának legkiválóbb képviselői előtt szenteltetett meg zászlónk. A zászlóanyai tisztet ifj. *Vojnits Sándorné* sz. *Rohonczy Szilárd* úrnő öngyűlése volt kegyes elvállalni.

A zászlószentelés napján megtartott országos verseny alkalmával mutatta be testületünk az országos szövetség választmány tagjainak jelenlétében diszgyakorlatát, mely nemcsak a jelenlevők dicséretét, hanem a szaklapok elismerését is teljes mértékben kiérdemelte.

Nem mulaszthatjuk el, hogy e helyen meleg köszönetet ne mondjunk Szabadka város közgyűlésének és tanácsának a testületünkkel szemben mindenkor tanúsított bőkezű pártfogásért. Különös köszönettel tartozunk *Mamusich Lázár* polgármester úrnak, ki intézményünk egyik megalapítója és fentartója volt. A polgármester úrnak nemrég lezajlott 10 éves szolgálati jubileuma alkalmával testületünk tisztikara díszalbumot nyújtott át, melyet a polgármester úr azzal a kijelentéssel köszönt meg, hogy testületünket további hatásos támogatásáról biztosította. Részletes működésünket a következő szám adatok jelzik: 1892. évben a testületnek 67 működő, 49 alapító és 167 pártoló, összesen 286 tagja. 1893-ban volt 72 működő, 50 alapító és 168 pártoló, összesen 293 tagja. 1894-ben volt 81 működő, 52 alapító és 167 pártoló összesen 290 tagja és 21 főből álló jól felszerelt zenekara.

A kongresszus alkalmával ötéves szolgálati érmet és okmányt 18 működő tag kapott. Az 1892-94 évben tüzészetünk volt 165, ebből 52 tetőtűz, 42 kéménytűz, 34 szobátűz, 4 pinczetűz, 1 gyári tűz és 62 kazaltűz.

Az 1894. év végéről való pénztári kimutatás szerint volt bevétel 4645 k. 38 fil., kiadás 4115 k. 86 fil. pénzmaradvány 529 k. 52 fillér, meg kell azonban jegyeznünk, hogy ugyszólván összes beruházási tartozásaink ma már le vannak fizetve s oly felszereléssel bírunk, melylyel egy vidéki önkéntes tűzoltóság sem vetekedhetik. A külön kezelt

fuvarpénztári bevétele 1894. év végeig 2784 k. 50 fil., kiadás 2553 k. 12 fil., pénzmaradvány 261 k. 38 fil. Az összes készpénz maradvány 1894. végén 790 k. 90 fil., melyhez még a be nem folyt jelentékeny összegű pártoló tagdíj fog járulni.

A testület vagyoneletára megfelelő becslés szerint tesz 24,396 k. 96 fillért, ha ebből 20%-ot rongáóldás és elhasználás címén levonunk, úgy a pénztári készlet hozzáadásával még mindig 20,223 k. 67 fil. tiszta összeget tesz a testület vagyommértéke.

Testületünk vezetését a parancsnokság vitte és a szükséghez képest üléseket tartott, melyen a folyó ügyeket az érkezett ügydarabokat és megkereséseket elintézte, véglegelte a XI. orsz. kongresszus teendőit, s végezte s ig. választmány teendőit és pedig abból, mert az ig. választmány soha összehozható nem volt. Ily körülmények között a parancsnokság czélszerűnek tartja, hogy az alapszabályoknak megfelelő módosítását hozza javaslatba az annak idején összehívandó rendkívüli közgyűlésnek.

A már jelzett ünnepélyeken kívül részt vettünk a svékes-fehérvári, soproni, aradi, zombori, szegedi, budapesti, temesvári és zentai társtestületek által rendezett ünnepeken.

Kiemeljük még azt, hogy a megyei szövetség határozata folytán Szabadkán 1895. évi május havában *Vermes Béla* főparancsnokunk elnöklété alatt tűzoltó szaktanfolyam fog tartatni, melyhez tanárokul *Scossa Zoltán* tb. főparancsnok, *Wenczel Lajos* parancsnok, dr. *Hadsey Antal* tapolyai főparancsnok, *Breuer Szilárd* budapesti hivatásos segédtsit és *Köhler István* tűzoltó-szergyáros tettek felkérve. E tanfolyam bevégeztével megtartandó vizsgálatokban a nagymélt. belügyminiszterium megbízottja fog elnökölni.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s úgy a pénztárnoknak, mint az egész tisztis és tisztviselői karnak megadta a felmentvényt. A határozat kimondása után *Vermes Béla* főparancsnok az egész tisztis kar és az összes tisztviselők nevében leköszönt, s az elnöki szék elfoglalására *Scossa Zoltán* tb. önk. főparancsnokot és hiv. parancsnokot kérte fel, a ki elfogalván az elnöki széket, javaslatba hozza, hogy a tisztis és tisztviselői kar azonnal választassék meg.

Mielőtt azonban a választás megejtetett volna, *Barna Gyula* főparancsnok állt fel, s kérte *Vermes Béla* orsz. képviselőt, hogy fogadja el a főparancsnokságot továbbra is, ez nemcsak az ő kérelme, hanem az összes önkéntes tűzoltóké, mert ő volt eddig is a lelke, — mindene az önk. tűzoltóságnak.

Ezután *Scossa Zoltán* vál. elnök proponálja, hogy a tisztikar következőképp választassék meg.

Főparancsnok: *Vermes Béla*.

Parancsnok: *Wenczel Lajos*.

Osztályparancsnokok: *Milassin Andor*, *Pinkovics Dénes*, *Vermes Lajos*, *Milassin Sándor*.

Szakaszparancsnokok: *Matkovics Miklós*, *Petonszky József*, *Szibenburger Károly*.

A választás egyhangulag közfelkiáltással történt.

A tisztikar megválasztása után *Scossa Zoltán* átadta az elnöki széket *Vermes Béla* főparancsnoknak, a ki javasolta, hogy a tisztviselői kar és választmány azonnal választassék meg.

Elnök: ifj. *Bajsai Vojnics Sándor*.

Alelnök: *Szigethy József*.

Titkár: dr. *Wécsey Samu*.

Ügyész: dr. *Brenner József*.

Pénztárnok: *Kopunovics Károly*.

Ellenőr: *Ivanics István*.

Mérnök: *Váli Gyula*.

Orvosok: dr. *Bartha Antal*, dr. *Milkó Izidor*, dr. *Schnier György*.

Választmány: *Birkás Gyula*, *Lichtnekert András*, *Fazekas Zsigmond*, *Petonszky Ferencz*, *Kunetz Albert*, *Odry Kálmán*, *Mamusich Lázár*, *Rottmann Imre*, *Milassin József*, *Pirniczer Vilmos*, *Gaal András*, *Zemina Tamás*.

A tisztviselői kar és választmány szintén egyhangulag lett megválasztva. Elnöklő *Vermes Béla* javaslatba hozza, hogy egy küldöttség menesztessék ifj. *Bajsai Vojnics Sándor* újonnan megválasztott elnökhöz. — Egyhangulag elfogadtatott.

Tárgyaltatott az alapszabályok azon részének módosítása a mely a választmány hatáskörét szabályozza. — Határozatott, hogy az alapszabályok e módosítása iránt egy rendkívüli közgyűlés hívassék össze.

Több tárgy nem lévén, *Vermes Béla* főparancsnok javasolja, hogy a jegyzőkönyv-hitelesítő bizottságba, *Petonszky József*, *Horváth Ödön*, *Pirisi József*, *Barna Gyula* és *Gaal András* választassanak meg. Egyhangulag elfogadtatott, s ezzel a közgyűlés 4¹/₂ órakor véget ért.

S. Z.

H I R E K.

József főherczeg ő csász. kir. fensége május közepén nyári tartózkodásra *Alcsuthra* érkezik. Ő fensége megérkezése után még a hó folyamán lesz az ő fensége bőkezűsége folytán az *alcsuthi* tűzoltó-szakasz részére — *Geitner* és *Rausch* cég által készített és felállított — vas mászótorony ünnepélyes felszentelése, melyre az előkészületeket

Dorner Béla tűzoltó-parancsnok már megtette csak ő fensége magas beleegyezése és az ünnepély napjának kitűzése van hátra.

Elhalasztott tanfolyam. A bács-bodrogmegyei tűzoltó-szövetség által május 5-16 tervezett megyei tűzoltó-tanfolyam elmarad, minthogy a főváros tanácsa *Breuer Szi-*

lárd tűzoltó-segédtsízet, a ki a tanfolyamnak egyik előadója lett volna, szolgálati okokból nem szabadságolta. Mindenesetre hiba volt, hogy a tanfolyam rendezőse ilyen eset bekövetkeztetésére nem számítva, a tantolyam érdekében nem gondoskodott helyettesítőről. A tanfolyamra 80 hallgató jelentkezett.

Gyász eset. A pancsovai önkéntes tűzoltó-testület nagy veszteség érte, ugyanis alapító elnöke, majd hosszú ideig főparancsnoka, most tiszteletbeli főparancsnoka *Weifert Károly* az arany érdemkereszt tulajdonosa ápril 21-én elhaláztott. Béke poraira.

Közgyűlés. A budapesti önkéntes tűzoltó-testület márczius hó 31-én tartotta évi rendes közgyűlését, mely egyszerűsített közgyűlés is volt, ez magyarázza meg azt, hogy a d. u. 3 órakor megnyitott ülést $\frac{1}{2}$ 10 órakor zárta be *Bárány N. Ernő* elnöklő főparancsnok. A megnyitó után *Tomcsányi B.* titkár terjesztette elő a parancsnokság évi jelentését, melyből kifolyólag egyes tagok által tett számos és hosszadalmas interpellációkra adott felvilágosításai után elnöklő főparancsnoknak, a jeletés tudomásul vétetett. Hasonlóképpen tudomásul vétetett a pénztárnok és vizsgáló-bizottság jelentése is, melynek alapján az illető kezelő-tiszteknek a felmentvény megadatott. A költségvetési előirányzat elfogadása után következett a tisztikar megválasztása, mely következőleg történt. Főparancsnok: *Bárány N. Ernő*; főparancsnoki helyettes: *dr. Szily József*; mászóoszt. parancsnok: *Herman Ödön*; szivattyus oszt. parancsnok: *id. Szidanits Ferencz*. I-ső mászó szak. parancsnok: *Oszetzky Lajos* tiszteletbeli oszt. parancsnok; II-ik mászó szak. parancsnok: *Tomcsányi Béla*; III-ik mászó szak. parancsnok: *Kálmán Géza*; I-ső szivattyus szak. parancsnok: *Christe Lóránd*; II-ik szivattyus szak. parancsnok: *Tabak*

Lajos; III-ik szivattyus szak. parancsnok: *Flóris Áron*. Titkár: *Tomcsányi Béla*. Pénztárnok: *Tabak Lajos*. Szertárnok: *id. Szidanits Ferencz*. Szolgálatvezető: *iff. Szidanits Ferencz*. Orvosokká: *dr. Magyarevits Mladen*, *dr. Gerber Béla*, *dr. Lisznyay Elemér*. Gépészmérnök: *Kálinger Mihály*. Építész: *Grundl József*. Parancsnoksági tagok: gyulafalvai *Bulyovszki Aladár*, *Peringer Ferencz* és *Schlesinger Pál*. Szivattyu-mester: *Walter Ferencz*, és *Köhler István*. A gyűlés bezárása előtt *Bárány* főparancsnok kiosztotta a szolgálati érdemeket és a parancsnokság által kitűzött jutalmakat: XV. éves szolgálati érmet kapott: *Kálmán Géza* szak. parancsnok és *Wojf Márk* csövezető; X éves érmet: *Peck István* őrparancsnok; V éves érmet: *Tabak Lajos* szak. parancsnok, *Endler Emanuel* őrparancsnok, *Bundschuh Pál* és *Mikszó Endre* mászók. Jutalmat és elismerő oklevelet kaptak. *Peck István* 5; *Schnabel Boldizsár* 4; *iff. Szidanits Ferencz* 3; *Hausegger Menyhért* 2; *Polyák J.* I aranyat; *Mihálylovits Gyula*, *Mikszó Imre* és *Wessely Ferencz* elismerő oklevelet.

Gyakorlómesteri állás. Nyiregyháza város közgyűlése egy tűzoltó gyakorló-mesteri állást létesített, mely 600 frt évi fizetés, 80 frt ruha átalány és szabad lakással, javadal-mazással jár. A gyakorló-mester egyúttal a fizetett legény-ség parancsnoka és az építészeti bizottság jegyzője.

Főszerkesztő:

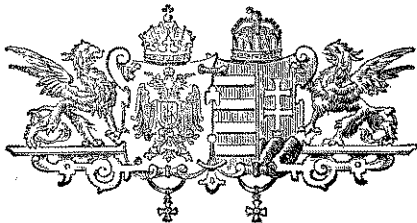
BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

— Alapított 1816-ban. —

Hazánk legrégebbi tűzoltó-szer-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

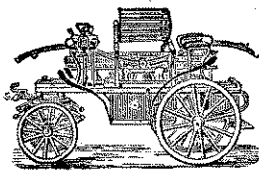
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó szereket**, valamint kitűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

— Előnyös feltételek! * 50 évi kezesség! —

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szak. parancsnoka.

— Ára 1 frt 50 kr. —

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

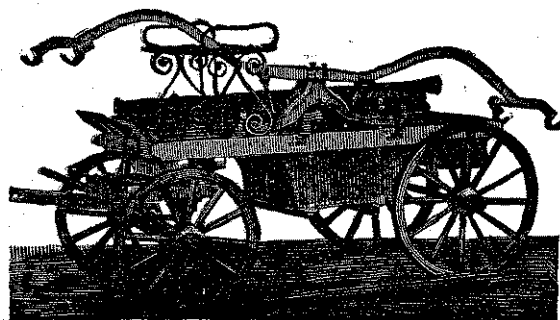
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— Ára 30 kr. —

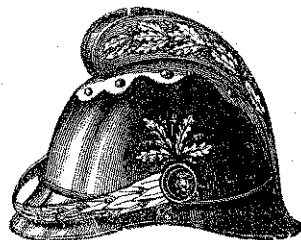
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngygyűk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

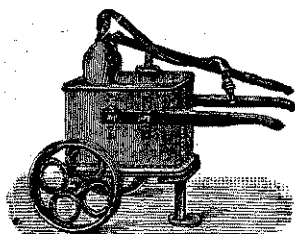
10 évi
részletfizetés mellett!

TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

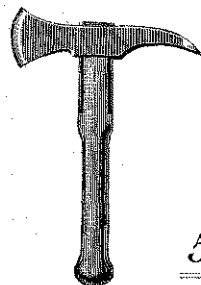
Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-
gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95 drb nagy falusi fecskendőt és
12 drb targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kiprobáltuk és azok a bemutatott minta-
fecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és
mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt ugy a kiállítás, mint működési képesség
tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket
érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Koncz Ármin s. k.
mint a sz.-udvarhelyi önk. tüz. egyt. alparancsnoka, bír. tag.

Bárány N. Ernő s. k.
a főv. önk. tüz. test. főparancsnoka.

Ugron János s. k.
Udvarhelymegye alispánja.

Csillag József s. k.
mászó oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.
bír. tag.

Soó Gáspár s. k.
bír. tag.

Szidanits Ferencz s. k.
budapesti önk. tüz. oszt.-parancsnok.

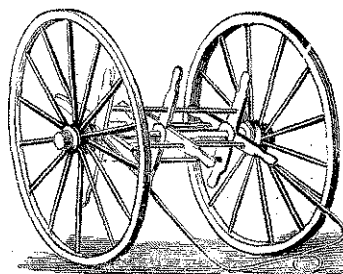
Christe Loránd s. k.
a budapesti önk. tüz. test. I. sőt. szak.-parancsnoka.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

BUDAPEST

Magyar királyi udvari
szállítók.

BÉCS

Császári és királyi
ausztriai udvariszállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari
szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari
szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánljuk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipoikat, saphákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztüköt, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sörgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és felszerelmek!

— Mindennemű sport-öltönyök! —

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,

harang- és ércöntöde

részvény-társaság.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya szállít

tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket

☛ **községi egységes vészvonatokat,**

továbbá községek s a szervező tűzörségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordókocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzörségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utczaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra áti domittatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tűzoltó-felszerelések.

- * Gözfecskendők
- Mozdony-fecskendők.
- Kocsi-fecskendők.
- Talyiga-fecskendők.
- Puttony-fecskendők.
- Extincteurök.
- Szer- és személyszállító kocsik.
- Tolólétrák.
- Dugólétrák.
- Horoglétrák.

Víz- és kocsik.

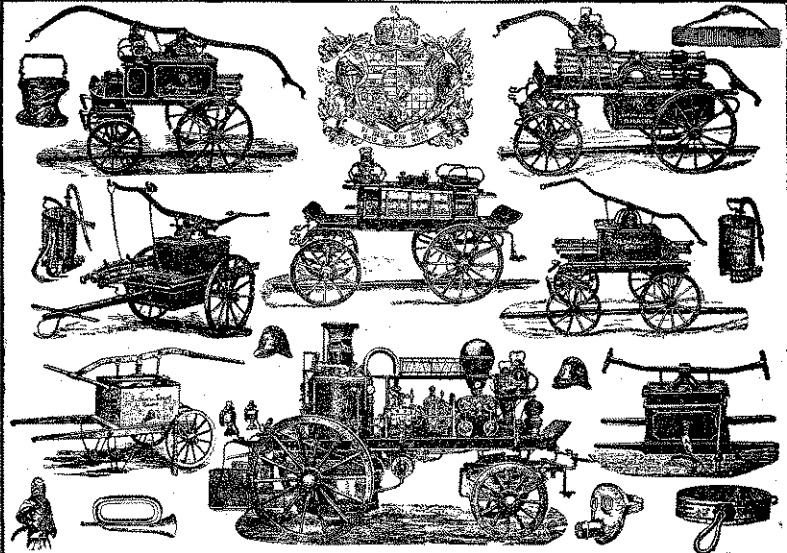
- * Tömlőmotolák.
- Gummi- és kender-tömlő.
- Füst-álarczok.
- Vászon víztartó-kádák.
- Víz- és kender-vedrek.
- Fáklyák.
- Mentőeszközök.
- Vészvonatok.
- Bontó eszközök.

Alapítattott 1865.

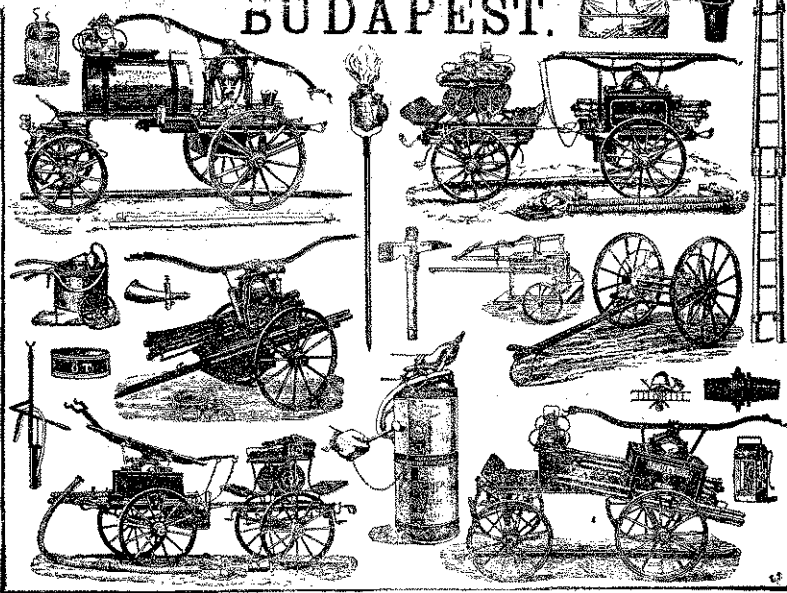
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési feltételek.

Öt évi jótállás munka- és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrásy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

- * Sisakok.
- Mászóövek.
- Szivattyú-övek.
- Sapkák.
- Mászó-csákányok.
- Szivattyu-balták.
- Tiszti-övek.
- Rözsekések.
- Kéthangu jelzők.
- Jelzősípok.
- * Kürtök.
- Mászólámpák.
- Mentőkötélek.
- Cső- és tömlő-kötélek.
- Tömlőkötők.
- Füstszivacsok.
- Kürt- és jelző-zsinórok.
- Rangjelző rosetták.
- Vállzsinórok.
- Füst-szemüvegek.

Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség köteleikébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reclamátiók a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Magyarország tűzoltó-intézménye és a millenium. — *Hivatalos.* Meghívó a vál. ülésre. Miniszteri leiratok (I., II.) Kimutatások. Alapszabály megerősítés. Jegyzőkönyv. — *Általános rész.* Kassa szab. kir. város tűzrendészeti szabályrendelete. — *Technikai rész.* Védekezés a róptűz ellen. — *Testületek köréből.* Az Alcsuthi önk. tűzoltó-szakasz évi jelentése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

Magyarország tűzoltó-intézménye és a millennium.

E cím alatt e lapok 1893. évi 5. számában Bárány N. Ernő bajtárs felhívta a figyelmet arra, miszerint Magyarország 1000 éves állami fennállásának megünneplése alkalmával nem volna célszerűtlen, ha kulturális fejlődésünknek — a művelt világ előtt való bemutatása alkalmával — a még csak 25 éves multtal bíró, tehát még elég zsenge tűzoltó-intézmény is mint egyik számbavehető tanubizonysága bemutatva lenne, s ígérte, hogy ha majd az általános országos program napvilágot lát, akkor e tárgyra vonatkozólag programot is nyújt, melyhez hozzászólását kéri az ügy iránt érdeklődőknek.

A dolog ma már megérett, az országos kép már ismeretes, csak a részletes kidolgozás szükséges. Tisztelt bajtársunk úgy látszik vagy elfelejtette akkori ígérteit vagy ha nem, úgy bizonyosan bokros elfoglaltsága akadályozta annak betartásában, pedig ő a ki az 1889-iki párisi kiállítás alkalmával rendezett tűzoltó-ünnepélyen részes volt, leg-hivatottabb lett volna egy kép keretének megvázolására, melynek alapján aztán a hazai testületek hozzájárulása mellett az országos tűzoltó-szövetség, a vázlatot részleteiben kidomborítva, mint hangulat-keltő képet, az illetékes tényezők közbenjárása és hozzájárulásával beillesztette volna az országos nagy program keretébe.

Minthogy azonban az eddig, sajnos, alig történt valami, időszerűnek tűnik a dologt feleleveníteni, annyival is inkább, minthogy az idő eljár, s ha a nagy nemzeti ünnep magasztosságához méltó-

képen kívánunk részt venni és annak emeléséhez hozzájárulni kell, hogy a dologgal már foglalkozunk.

A szabadkán tartott országos tűzoltó-közgyűlés ugyan kimondotta, hogy az ezredéves ünnep alkalmával a kolozsvári ez éven tartandó közgyűlésen megállapítandó program szerint az ország székes fővárosában díszközgyűlés tartassék, azonban ugy tudom, miszerint ezen díszközgyűlés programja még megállapítva nincs s ezzel a választmány sem foglalkozott, pedig ha egyébbről sem volna szó mint erről, már akkor is kész tervezetet kellene előterjeszteni megvitatás végett, nem pedig ott állítani össze a programot, annyival is inkább, mivel a közgyűlés a program megállapításával nem foglalkozhat, de meg, az alkalomhoz méltó ünnepély sorrendjének kidolgozása, több időt és higgadt megfontolást igényel, mint a mennyit a közgyűlés kerete megenged.

Nem volna méltó a nagyszerű eseményhez az sem, hogy Magyarország tűzoltóságainak és magának e humanus intézmény fejlődésének bemutatása csak egy díszközgyűlésben — mely az e célból teendő egyéb ünnepi pontozatoknak csak betetőzése, koronája kell hogy legyen — és a kiállítás területén létesítendő mintafaluban bemutatandó mintafalusi tűzoltó szertárban összpontosuljon.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter úr, mint a kiállítás elnöke tudomás szerint felhívta a különböző társulatokat, hogy a kiállítás évében nagyobb szabásu mozgalmat fejtsenek ki s lehetőleg hassanak oda, hogy a külföldi hasonló társulatokat meghíván, ezáltal mozdítsák elő azt, hogy a művelt nemzetek érdeklődése jobban felköltessék.

Miért maradna csak a tűzoltóság hátra, miért nem tartaná szükségesnek megmutatni azt, hogy mennyire haladt azon 25 év alatt, a mely alatt maga a nemzet test is szabad mozgást nyert. Hogy talán hátrább vagyunk e tekintetben mint más nemzetek, azon nincs miért szégyelnünk magunkat, mert a körülmények gátlólag hatottak fejlődésünkre, hogy pedig e rövid idő alatt is nyomába léptünk a külföldnek, azt megmutatni saját magunk iránt való kötelességünk.

Hogy pedig a kivitel sikeres legyen, erre nézve a mozgalom azonnal meg volna indítandó.

Először is az országos szövetség ez idő szerinti elnökének kellene informálni magát az iránt, hogy egy ilyen bemutatója az ország tűzoltó intézményének, mily véleményre talál az illetékes körökben, melyeknek úgy erkölcsi, mint anyagi hozzájárulása nem nélkülözhető; szükséges egy általános program felállítása, hogy az az országos programba beilleszthető legyen.

A mi magát az általános programot illeti erre nézve véleményem a következő volna: 1. A magyarországi tűzoltóság képviselőjében a magyar országos tűzoltó-szövetség tűzoltó kongresszust ren-

dez, melyre a külföldi tűzoltóságokat azok szövetségei útján meghívja így az egésznek nemzetközi jelleget ad. 2. A kongresszus tartalma alatt úgy hazai, mint külföldi tűzoltók által szakelőadások tartatnának. 3. Verseny-gyakorlatok rendeztetnének, melyeken a hazai verseny-győzteseknek díjak, a nem hazaiaknak oklevelek adatnának. 4. Nagy felvonulás volna rendezendő szerekkel. 5. Díszülés fejezné be az ünnepeket. A verseny-gyakorlatok megnézésére meg volna hívandó a szövetség védnöke a felvonulás megszemlélésére pedig Ő felsége a király is.

Ugy ezen itt odavetett pontozatoknak a részletesen apróra kidolgozandó program pontoknak, valamint a kongresszus idejének megállapítása bizottságokra volna ruházandó, mely bizottságokban a kormány kiküldöttjének helye van.

Nem lehet kétség az iránt, hogy a dolog sikerülni fog csak egyetértés és akarat legyen.

Mindenesetre nagyon kívánatos volna, ha az országos szövetség központi választmánya e kérdéssel már legközelebbi ülésen komolyan foglalkoznék, valamint hogy Bárány bajtárs is ez ügyre vonatkozólag megígért tervezetet előterjesztené.

M.

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

264. szám.
1895.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya folyó évi június hó 29-én (szombaton Péter és Pál napján) Budapesten a IV. kerületi előljáróság Magyar-utca 23. sz. II. emeleti üléstermében

választmányi ülést tart,

melyre a központi választmány tagjait az alanti napirend kapcsán van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Bejelentések
 3. Az 1895. évi márczius hó 25-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése.
 4. Titkári jelentés.
 5. Pénztárnok jelentése.
 6. A Kolozsvárott tartandó XII. országos közgyűlés ügyei.
 7. A versenygyakorlat, tűzoltó-szer-kiállítások, tűzoltói szerek mikénti megvizsgálása, végül a szervezés, rangjelzés, egyenruházat és felszerelés tárgyában készült szabályzatok átvizsgálására kiküldött bizottsági jelentések.
 8. Netaláni egyéb indítványok és előterjesztések.
- Kelt Budapesten, 1895. évi június hó.

Dr. Kék Lajos,
alelnök.

Dr. Szily János,
szöv. titkár.

38012
V/b

Magyar királyi belügyminiszterium.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségnek Budapesten.

Vonatkozással f. évi április hó 25-én 162 sz. a. tett előterjesztésére, a budapesti önkéntes tűzoltó-testület tudósíttatása végett, ezennel értesitem az elnökséget, hogy az országos ötödik tűzoltó szaktanfolyam és képesítő-vizsgálat tárgyában a törvényhatóságokhoz egyidejűleg a másolatban mellékelt körrendeletet intéztem s a képesítő-vizsgálatokhoz és általában a szaktanfolyam főfelügyeletére miniszteri biztosul Bulyovszky Aladár belügyminiszteri titkárt küldöttem ki.

Budapesten, 1895. május 5-én.

Perczel.

38013
V/b

Magyar királyi belügyminiszterium.

Körrendelet.

Valamennyi törvényhatóságnak.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület a mellékelt fölhívás és tanterv szerint most már ötödizben országos tűzoltói szaktanfolyamot nyit, mely folyó évi július hó 23-ik napjától folyó évi augusztus hó 14-ik napjáig bezárólag fog tartani; a képesítő-vizsgákra pedig augusztus hó 12-ik és 13-ik napjait tűzte ki.

E szaktanfolyam és képesítő-vizsgálat célja az, hogy a vidéki városoknak, nagy- és kis községeknek, továbbá a vidéki önkéntes tűzoltó-testületeknek és községi kötelező tűzoltóságoknak, s végül a tűzoltási ügy iránt érdeklődőknek mód és alkalom nyujtassék arra, hogy kiküldöttjeiket, illetve önmagukat a tűzoltói szakismeretekben elméletileg

és gyakorlatilag kiképezhető, tűzoltóságok szervezésére, begyakorlására és vezetésére alkalmasokká válnak s további önképzésükre útmatatást és alapot nyerjenek.

Egyszersmind elhatározta a nevezett testület, hogy a kevésbé tehető községek vagy tűzoltóságok által kiküldendő tanfolyam-halगतók közül huszonötöt, díjtalan csoportos laktanyaszerű elszállásolásban fog részesíteni.

A már négy éven át megtartott hasonló tűzoltó-szaktanfolyamok növekedő sikerétől és üdvös hatásától indítva, de kiváltképen a szakképzésnek a tűzoltás terén való szükségességétől áthatva, fölhívom a törvényhatóságot, hogy a tűzrendészet és a tűzoltás jól felfogott érdekéből, az idén ötödikben Budapesten tartandó tűzoltói országos szaktanfolyamot és az azzal kapcsolatos kedvezményeket az illető közigazgatási hatóságok és tűzoltóságok figyelembe hivatásán, a legcélszerűbb módon, halogatás nélkül ajánlja; megjegyezvén, hogy az ajánkozások vagy felvilágosítások iránti kérdezősködések közvetlenül a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságához (Budapest, VIII. ker. Gyöngytyúk-utca 3.) intézendők.

Budapesten, 1896. május 4-én.

Perczel.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

Kimutatások

az 1894. évi október hó 1-től 1894. évi december hó 31-ig terjedő időszakról.

I. Tagsági díjakat befizettek:

A trencsénvármegyei szövetség útján: 2 testület összesen 9 forintot és pedig 1893—94-re Puchó 6 frt, 1894-re Tepla 3 frt.

Közvetlenül: 1890—91-re Kurtics 12 frt; 1890, 1893 és 1894-re Barcs 18 frt; 1891—1894-re Sátoralja-Újhely 24 frt; 1893—94-re Zilah 12 frt; Miskolc 12 frt; 1894-re 6—6 frtot Temeshidegkút, Tiszafüred, Máramarosziget és Bátorkeszi; 1895-re 6 frtot Budapest magyar államvasúti gépgyár.

Összesen 12 testület befizetett 117 frtot, míg az 1894. év egész folyamán 370 testület befizetett összesen 2001 forintot.

II. Új tagtestületként belépett:

Az 1894. év folyamán összesen 32; és pedig: közvetlenül 12, a zalavármegyei szövetség útján 5, a soproni útján 7, a veszprémi útján 5, a tátravidéki útján 1, a budapesti útján 1, végül a bácsbodrogyármegyei útján 1 testület.

III. Gyakorló szabályzatot vettek:

Kurtics 2, Sátoralja-Újhely 2, Devecser község előljárósága 4, Neuburg Ede Nezsider 2, Rózsahegy 1, összesen 11 drb.

Az 1894. év folyamán eladatott összesen 490 drb.

IV. Szolgálati érmet kaptak:

Győr: XV éves érmet: Ifj. Horváth Antal, Fördös János, Leitner István, Pleva Imre, Parkas György, Podlutzy Frigyes, Soós József, Puhl Ferencz, Hittner József, Szalay György, Tóth Antal, Csizmadia János, Csöngy Ferencz, Czelóta János, Gaár János, Hordósy Rezső, Albrecht Mihály és Poós Vincze; X éves érmet: Téner Károly, Sörtely János, Takáts István, Horváth Gáspár, Csollány Antal, Bedits Károly, Nagy János, Bolla Sándor, Szabó István, Járfás Gergely, Járfás György, Soós István, Vas József, Kállay Ignác, Péter András, Áts Márton, Sütőri János, Kulcsár János, Pelleg György, Szollár József,

Kiss István, Fröhvirth Ferencz, Csöppös Mihály, Halász György, Pingiczer Mihály, Szőke Mihály, Holeczky Kálmán, Váradi Dávid, Meggál Gábor, Kelemen Lajos, Tujfi Antal, Sukoray Vendel, Beke György, Vunderli Mihály és Baras János; V éves érmet: Kocsis József, Bauer József, Tarró János, Zsidi József, Gácsik György, Pelleg István, Hadarits Antal, Szigeti Sándor, Orbán József, Formandl Ágoston, Takáts István, Sebők Imre, Poos Péter, Vörös György, Kukorelly Márton, Szabó Mihály, Reizinger József, Szemeti Béla, Trimmel Ferencz, Szalay Vincze, Levotzky Ferencz, Horváth Nándor, Schmeil Ferencz, Schmeil Tamás, Bedő János, Horváth Lajos, Hindra József, Kunczt János, Skultéti Sándor, Fodor Ferencz, Takáts József, Puntinger Ferencz, Csollány Gyula, Csörget Ádám, Zsalud István, Meidl István, Bánóczy Jenő, Drobnai Antal, Németh István, Bozsoky Lajos, Novitzky Pál és Nussbaumer Vendel.

Velence: V éves érmet: Ferenczy János, Horváth János, Enyedi István, Tokodi János, Sági József, Géjő József, Klauz Boldizsár, Geiszlinger Károly és Varga István.

Temes-Hidegkút: XV éves érmet: Grünzweig Miklós, Reinholz György, Szladek Róbert, Lulay Péter és Michlbach Bálint.

Arad: V éves érmet: Bella János, Szilágyi Sándor, Czigler István, Ficzy Pál, Pauker Viktor, Pirovszky Károly, Zsivojnovits Dusan, Ruzs Sándor és Mina Pál.

Sopron: X éves érmet: Schebeszta Sándor; V éves érmet: Fürst Károly, Reiszner János, Sonnleitner Mihály, Schrödl Pál, Wrana János, Bauer János, Simetits Péter és Wehofer Károly.

Debreczen: V éves érmet: Vasas János és Glück Adolf.

Kaba: V éves érmet: Bartha Lajos, Rítókh István, Tóth János, Rácz Károly, Gere Mihály, Bálint Imre, Kovács Bálint, Pék Márton, Molnár Z. József, Békési László, Sipos Gyula, Bőr Márton, Molnár Gábor, Barna Lajos, Szilágyi József, Borbély Károly, Husi Lajos, Palotai Lajos és Csukás Mihály.

Marosvásárhely: XV éves érmet: Oroszlán István, Görög József, Bíró Sándor, Kézel Károly, Eszenyei Károly, Császár Ferencz, Babb Lajos, Kiss János, Kozma József, Nagy Károly, Oroszlán Samu, Simon János, Zete Zsigmond és Hann József; X éves érmet: Grexa Gusztáv, Szócs Ferencz, Berkovits József, Gyéresi Gyula, György Sándor, György József, Szőnyi István, Bögözi József, Szamek Ferencz, Pataki Károly és id. György József; V éves érmet: Szentgyörgyi Dénes, Kovács Elek, Sófalvi Ferencz, id. Papolczi István, Elek Ferencz, Kovács Imre, Szoboszlai Ferencz, Tőkés Lajos, Lakatos György és Tamás József.

Tisza-Füred: V éves érmet: Juhász János, Herskovichs Jakab, Molnár Sándor, ifj. Nyúzó Gáspár, Fischer Soma, Sélley József, Beke Márton, Kovács József, Hardicsay Lajos és Zsákay János.

Szempcz: XV éves érmet: ifj. Baranovics János, ifj. Fleischer Antal, id. Gábris Ferencz, Gasperek István, Herscsán Márton, Jaszeniczky Mihály, Jaszeniczky János, ifj. Kovacsovics Mihály, Kropp Henrik, id. Mókos István, Pikályi József, Poór Sándor, Poór István, Prisis György, id. Szabó János, Tóth Ferencz, id. Tóth János és Willner Ármán; X éves érmet: Basztaka Lajos, Bordács Antal, Bakus Márton, Ertinger János, Fülöp János, Gábris Károly, Hiczinger János, Heringes László, Kautz Vilmos, Kropacsek Pál, Neszméry János, Neszméry Sándor, Piacsek János, Pikályi János és Sipeky Gyula; V éves érmet: Algayer Gáspár, Eliás István, Gumbir Péter, Hammel Pál, Kozsányi József, Koál János, Lassú Mihály, Matzon Géza, Morvay Sándor, Opoldusz János, Pahdek János, id. Szabó Mihály és Zavagyel Mihály.

Lugos: V éves érmet: Haberehrn Antal.

Nagy-Kanizsa: XV éves érmet: Knortzer György és Schöbinger Ferencz; V éves érmet: Lasky János.

Alcsuth: X éves érmet: Vasanits Lajos.

Tizenhárom testületnek kiadott: 57 drb XV, 63 drb X és 125 drb V éves érmet.

Az 1894. év folyamán 102 testületnek kiadott összesen: 334 drb XV, 413 drb X és 819 drb V éves szolgálati érmet.

V. A magyarországi tűzoltó-testületek segélyző szövetségébe folytatólagosan beléptek és tagsági díjaikat befizették:

Marosvásárhely	51 tag után befizetett	15.30
Karánsebes	34 » » »	10.20
Nagy-Höflány	52 » » »	15.60
Kassa újabban bejelentett	28 » » »	8.40

Összesen 4 testület: 165 tag után befizetett . 49.50

Az 1894. év folyamán belépett 63 testület 3203 tag után befizetett összesen 960 frt 90 krt.

Ezzel szemben a már kimutatott 114 forintot kivül kiadott segélyképen: a) a szövetség pénztárából Hricsovsky Dezső salgótarjáni önk. tűzoltó részére 15 frt, Annau József szegedi önk. tűzoltó részére 8 frt; b) Az első magy. ált. biztosító-társaság alapítványából Nagy Mihály sárkeresztúri önk. tűzoltó részére 30 frt, Rozgonyi Dénes újpesti önk. tűzoltó részére 50 frt, Böhm János puchoi önk. tűzoltó részére 30 frt, végül Scheibenreif Ferencz vág-szeredi önk. tűzoltó részére 40 frt.

Az 1894. év folyamán tehát 8 tűzoltó részére segélyképen kiadott összesen 287 frt.

A nagym. m. kir. belügyminiszterium az ivánfalvi önk. tűzoltó-testület alapszabályait 80,720, a hidvégiét 82,179, a német-remeteiét 82,531, a gellénházaiét 83,422, a kövesdiét 87,550, a garatiét 83,421, a kispestiét 92,332, a csatkaiét 93,060, a pórszombatiét 94,919, a hegyhát-moróczyét 96,954, az új-pécsiét 98,540, a lukácsháziét 102,585, az ihárosiét 105,032, a barabásszegiét 106,002, a jász-árokszállásiét 106,626, a devecseriét 108,259, a bakabányaiét 108,531, a csicsereiét 10,926, a tiszta-kürtiét 110,527, végül a mánytiét 110,200/94. sz. a. a bemutatott záradékkal ellátta.

Jegyzőkönyv,

mely fölvetett 1895. évi május hó 5-én, a veszprémmegyei tűzoltó-szövetség választmányának díszülése alkalmával.

Jelenvoltak: dr. Óváry Ferencz, ügyvezető elnök; Blázy Imre, főjegyző; Jenőfy Ferencz, pénztáros; Kukorelly Ferencz, Gerber Sándor, Szikora Béla, Takácsy Ignác és Szokoly Ignác járási tűzrendészeti felügyelők, Pongrácz Dániel, Kányai József, Szeglethy György, Balogh Károly, Fischer Károly, Hegedűs János és dr. Réthy Ede választmányi tagok.

1. Elnök megnyitván az ülést, üdvözlö a választmánynak jelenlevő tagjait s kifejti, hogy azért tartotta szükségesnek a választmány összehívását, mert a mai napon ünnepl gróf Eszterházy Mór, főispán 10 éves jubileumát s így miután a veszprémmegyei tűzoltó-szövetség is ezen idő alatt alakult meg, illő dolognak tartja, hogy a szövetség választmánya a jelen üléstől küldöttséget válasszon a főispán üdvözlésére.

A választmány az elnök okadatolását a meghívásra vonatkozólag helyesséssel fogadja és dr. Óváry Ferencz, ügyvezető elnök vezetése alatt a járási tűzfelügyelők, a veszprémi önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága részéről Jenőfy Ferencz alparancsnok és Blázy Imre alp. h. továbbá Balogh Károly és Fischer Károly választmányi tagokat küldi ki azon megjegyzéssel, hogy a választmány tagjai közül bárki csatlakozhatik a tisztelgő küldöttséghez.

2. Elnök felolvassa az ügyforgalmi statisztikát, melyszerint 1894. évi december hó 3-óta 153 ügydarab érkezett ezek közül a megye nagyságos alispánjától érkezett 88 drb; közigazgatási bizottságtól: 22 drb; tűzfelügyelőktől: 9 drb; főszolgabíráktól: 5 drb; községektől: 12 drb; elnöktől: 1 drb; alelnöktől: 1 drb; országos tűzoltó-szövetségtől: 3 drb; egyletektől: 2 drb; jegyzőségektől: 2 drb; másoktól: 2 drb; saját hivatalából: 6 drb. — Ezek között tüzjelentés volt 12, tűzrendészeti szabályrendeletekre vonatkozólag vélemény adatott 24-szer. Fecskendő vétel tárgyában kötött szerződésekre vélemény adatott 24-szer. Tudomásul vétetett 13 drb. Tudomásul vétetett.

3. Elnök jelenti, hogy az egyes tűzoltó-testület állapotáról szóló és az 1894. december hó 3-iki választmányi gyűlésből kelt jelentések az alispáni hivatalhoz még mai napig sem adtak be az elnökség által, mivel az alispáni hivatalban nagyon felszaporodtak az elintézendő tűzrendészeti ügyek s először a szabályrendeletekkel kellett végezni, most miután 183 község körül 168-nak van már jóváhagyott tűzrendészeti szabályrendelete, a testületek és felszereléseikre vonatkozó jelentéseket nyomban beterjeszti. Jóváhagyó tudomásul vétetett.

4. Elnök indítványozza, hogy a járási tűzrendészeti felügyelők felhívandók volnának, hogy járásaik tűzrendészeti állapotáról szóló jelentéseiket a siófoki közgyűlést megelőzőleg oly időben adják be, hogy azok az előzőleg megtartandó választmányi ülésen tárgyalhatók legyenek. A járási tűzrendészeti felügyelők felhívattak.

5. Elnök felkéri a választmányt, állapítaná meg a legközelebbi közgyűlés megtartásának idejét és tárgysorozatát.

Tekintettel arra, hogy az első ízben kijelölt június hóban még sokan nagyon el vannak foglalva, az ülés idejét július hó 7-iki d. e. 11 órára tűzi ki, az ülés helyéül pedig Siófok községét jelöli meg. Ezzel kapcsolatban a siófoki önkéntes tűzoltó-testület díszgyakorlat tartására hivatik fel.

A közgyűlés tárgyaiul a következők állapították meg:

1. Számadások megvizsgálása és azok fölötti határozathozatal.
 2. Jövő évi költségvetés megállapítása.
 3. A segélyalaphoz kiutalványozandó összegek megállapítása.
 4. Évi jelentés a vármegyei tűzrendészet állapotáról.
 5. Időközben esetleg beérkező indítványok.
- Felolvasást dr. Óváry Ferencz szövetségi elnök a mentői szolgálatról s az általa felkérendő tag a szorosabb értelemben vett tűzoltói szolgálatról fog tartani.
6. Indítvány be nem adatván, elnök az ülést bezárja.

Kmf.

dr. Óváry Ferencz,
ügyvezető elnök.

Blázy Imre,
szövetségi főjegyző.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Kassa szabad királyi város törvényhatóságának tűzrendészeti szabályrendelete.

(Vége.)

44. §.

Éjnek idején bekövetkezett tűzvész esetében a tűz színhelyét környező házak földszintes ablakai azonnal ki-
világítandók, az utcái összes lámpák pedig meggyújtandók.

45. §.

A kigyult épület tőszomszédai, továbbá a tűzvész idejében uralgó szél irányában levő házak tulajdonosai tartoznak a házon, különösen a fedelen levő minden nyílást elzárni, egyuttal lehetőleg mindent elkövetni, a mi a tűz tovatérjedését megakadályozhatja.

A tűzoltó-parancsnoknak feltétlenül joga van arra, hogy a veszélyeztetett házak tetőzetét tűzrendészeti tekintetből lebontassa s ily házak ajtóit és ablakait betőresse.

46. §.

A tűzvész színhelyén és a veszélyeztetett környéken mindenki köteles túrni és senki sincs jogosítva akadályozni, hogy ha azt a tűzoltó-parancsnok elrendelte, hogy a tűzoltók az épületeken, udvarokon, kertekben stb. át szabadon ki- és bejárhassanak.

47. §.

Tűzvész esetén a házakban levő kútak és egyéb víztartók vizének oltás céljára való igénybevételét megtagadni vagy akadályozni tilos.

48. §.

Ama közkútak, a melyeket a város a közlekedés könnyítése végett vagy egyéb okokból elzárattott: a tűzoltói szolgálat céljára helyreállítandók, s azért az ily kútnyílások lezárható vaslemezzel látandók el és azok záró kulcsai a tűzoltó-parancsnokság gondjaira bízandók.

Valamennyi közkút mélysége és ürtartalma a mérnöki hivatal által felméréendő és az erről szóló méretek a tűzoltók tájékozása végett a kutakon alkalmas helyen és módon följegyzendők.

49. §.

Kemény fagy idején bekövetkezett tűzvész alkalmával köteles valamennyi sör és szeszgyáros, de kötelesek a kazánal ellátott egyéb gyárak valamennyi tulajdonosai is, a tűzoltó-parancsnok felhívására kazánjaikban vizet melegíteni és azt tűzoltás céljára átengedni. Az ebből eredő kiadásait a városi tanács fogja a tűzoltó főparancsnok véleményének meghallgatása után, utólagosan a házi pénztárból megtéríteni.

VI. A tűzvész tartamára és azutánra vonatkozó határozatok

50. §.

Minden egyes tüzeset színhelyén a rendőrfőkapitány vagy helyettese megjelenni köteles s hatásköre kiterjed mindamaz intézkedésekre, a melyek a tűz által veszélyeztetett magánvagyon nagyobb mértékű megrongálásával járnak; hatásköre alá tartoznak továbbá a kiszállások, elhelyezések, segélyezés, a közrend fentartása, kitakarított ingók őrzése s általában a tűzoltás műszaki körén kívül eső összes közigazgatási, rendészeti és rendőrhatalmási teendők.

Kötelessége azonkívül a rendőrfőkapitánynak vagy a tűzvész helyén jelenlevő helyettesének, hogy a rendelkezésére

álló összes erővel és köztekintélyével oda hasson, hogy a tűzoltóság, czélirányos műszaki működésében ne gátoltassék s feladatát teljesíthesse.

A rendőrkapitányságnak a tűz színhelyén megjelent intézkedő tagjai, valamely a katonaság és a rendőrlégénység által elzárt körön belül eső téren tartózkodnak s ez a hely nappal vörös zászlóval, éjjel vörös lámpással jelöltetik meg.

A kassai önkényes tűzoltó testület választmányának tagjai, a hírlapírók kiküldöttei és a biztosító társulatok képviselői jogosítva vannak ez elzárt körbe belépni és a rendőrkapitányság intézkedő tagjai közelében tartózkodni.

51. §.

A rendőrség és katonaság által elzárt körön belül az előző szakaszban megnevezettek kivül másoknak tartózkodni, általában pedig az oltás területén és környékén ácsorogni és a tűzoltókat működésükben ez által vagy más módon akadályozni tilos.

A ki munka teljesítésére jelentkezik, az, az elzárt körbe bebocsátandó, azonban nyomban köteles szolgálat-tétel végett a tűzoltó parancsnoknál jelentkezni.

52. §.

Szolgálatban levő tűzoltó közhatósági személynek tekintendő. (53888/888. számú belügymin. körrend 20. §-a.)

Nem tűzoltónak tűzoltói egyenruhát vagy jelvényt viselni tilos (ugyanott 19. §.)

53. §.

Polgári ruhában a tűz színhelyén megjelent tűzoltók és a tűzoltóegylet választmányának tagjai tűzoltói jelvényüket viselni kötelesek.

54. §.

A tűzoltó-parancsnok illetve annak helyettese a tűzoltás műszaki vezetése érdekében minden irányában önállólag intézkedik, s a vész színhelyén megjelent rendőrség és katonaság segélyét igénybe veheti.

Ha többféle tűzoltóság van jelen a vész színhelyén, a műszaki vezérlet az önkényes tűzoltóegylet főparancsnokát s esetleg helyettesét illeti meg.

A tűzoltó-parancsnok intézkedéseiről közigazgatási és birói rendes uton első sorban ő maga, másodsorban az esetleg okozott kár megtérítésére nézve a város közönsége is felelős.

55. §.

A tűzvész megszüntével a helybeli tűzoltók mindaddig folytatják az oltási munkálatokat, a míg a vész helyén minden nyílt, sziporkázó vagy lánggal égő tűz el nem fojtatott.

Ennek megtörténte után a vész helyén a megfelelő oltószerekkel 12 órán át tűzország marad vissza.

A tűzoltás befejeztével köteles a leégett épület tulajdonosa, esetleg felügyelője, házmestere vagy kezelő bér-
lője, a köztérre kihordott tárgyakat és anyagokat onnan mielőbb eltávolítani.

56. §.

A tűz elfojtása után legfeljebb 24 óra mulva köteles a rendőrfőkapitányság a 7. §-ban említett tűzrendészeti szemlélet megejteni s a szükséges tanuk és szakértők meghallgatásával a tényállást megállapítani; különösen pedig ki-
nyomozni:

a) a tűz keletkezésének okát;

b) hogy kit terhel az e szabályrendelet intézkedéseinek

meg nem tartása vagy áthágása miatt, a gondatlanság vagy mulasztás, esetleg bűnös szándék s ez alapon a kihágás, vétség, esetleg bűntény alapos gyanuja vagy vádja;

c) az égés által okozott kár mennyiségét;

d) hogy a tüzesetnél nem történt-e olyasmi, a mi különös, esetleg rendkívüli intézkedést igényel;

e) hogy a tűzoltó s mentő intézkedések megfelelőek voltak-e?

E tűzrendőri szemle bármely tudomásra jutott tűz eltitkolása és a keletkezéskor elfojtott tűz esetében is meg-ejtendő.

A megejtett tűzrendőri szemle eredménye felől a rendőrfőkapitányhoz esetről-esetre írásos jelentés terjesztendő s ennek alapján a rendőrfőkapitány megfelelően intézkedik vagy intézkedés végett az illetékes közig. hatóságot vagy bíróságot megkeresi.

57. §.

A tűzrendőri szemlét megejtő küldöttségben működő rendőrkapitánynak vagy helyettesének feladata összegyűjteni és szabályszerűen s pontosan fölvenni a tűzrendőri statisztikai adatokat és megszerkeszteni s a felettes közigazgatási hatósághoz fölterjeszteni a m. kir. belügyi miniszter úrnak 1894. évi október hó 13-án kelt 86523/V. b) számú rendeletével előírt tűzkárjelentést kitölteni és szintén fölterjeszteni az ugyane rendeletben említett számlálólapokat és kérdőívet, végre fölvenni a belügyminiszter úr 1882. évi augusztus 14-én 32706. és 1882. évi szeptember 17-én 49925. sz. a. kiadott rendeleteiben említett jegyzőkönyvet, a melynek alapján adható ki csak az ugynevezett „ártatlansági bizonyítvány.”

VII. Büntető határozatok.

58. §.

Az e szabályrendelet rendelkezéseivel ellenkező cselekmények és mulasztások, a mennyiben súlyosabb büntetőjogi beszámítás alá nem esnek: kihágást képeznek és ha ily kihágások nem ütköznek az 1879. XL. t-cz. 141. és 142. §§-aiba vagy más törvény vagy miniszteri rendelet világos rendelkezéseibe, e szabályrendelet alapján 2 frttól 50 frtig terjedhető s a tűzoltók segélyalapja javára fordítandó pénzbüntetéssel s e pénzbüntetés behajthatatlansága esetére megfelelő tartalom elzárással büntetendők.

59. §.

Az előbbi szakaszban említett kihágási esetek fölött I. fokulag a városi rendőrfőkapitány, II. fokulag a városi tanács és III. fokuban a m. kir. belügyi miniszter úr ítélkezik.

60. §.

A v. rendőrfőkapitánynak I. és a v. tanácsnak II. foku kihirdetett ítéletei s általában véghatározatai ellen a felebbezést a kihirdetés után azonnal előszóval kell bejelen-

teni A szóval bejelentett felebbezés a bejelentéstől számított három napon belül írásban indokolható.

A kézbesítés által közölt véghatározatok ellen a felebbezést a kézbesítéstől számított három napon belül kell beadni és indokolni.

VIII. A tűzoltók jutalmazása, segélyezése és szükség esetében állandó ellátása.

61. §.

A tűzvézsnél magát kitüntetett tűzoltó jutalomban fog részesítettetni.

A szolgálatközben önhibáján kívül károsult vagy szerencsétlenül járt tűzoltó a kár és a munkaképtelenség mértékéhez illő arányban a lehetőségig segélyeztetni fog.

A segély az illetőnek körülményeihez képest, egyszerűen mindenkorra adandó kielégítésből, vagy állandóan nyerendő évi segélyösszegeből, teljes munkaképtelenség és vagyontalanság esetében pedig községi ápolás és ellátásból fog állani. (Tűzrend. kormányrend 21. §-a.)

Ily jutalmakra, segélyekre, kielégítésekre, községi ápolás vagy ellátásra a hivatásos tűzoltókon kívül mindazok is igényvel bírnak, a kik a tűzoltóparancsnok felhívására vagy a rendőrkapitány parancsára teljesítettek tűzoltói szolgálatot.

62. §.

Az előbbi szakaszban említett jutalmakat, kielégítéseket és segélyeket a tanács fogja kiutalványozni s a községi ápolást és ellátást is az fogja elrendelni, mindenkor a tűzoltóparancsnok előterjesztése alapján és a rendőrfőkapitány véleményének meghallgatása mellett.

A jutalmak, kielégítések, segélyek s a községi ápolás és ellátás czimén szükséges összegek első sorban a tűzoltói segélyalaphoz s a mennyiben onnan ki nem telnének, a házipénztárból fognak kiutalványoztatni.

63. §.

A tűzoltó segélyalap a városi alapítványi pénztárban kezeltetik s gyarapítására szolgálnak:

- az e szabályrendelet ellen elkövetett kihágások miatt megszabott és befolyt vagy behajtott pénzbüntetések;
- az e czélra szóló adományok, hagyományok és az annak javára egyéb czimeken befolyt összegek.

IX. Záró határozat.

64. §.

Ez a szabályrendelet az annak kihirdetését követő negyedik napon lép életbe.

Kassán, a jogügyi állandó szakbizottságnak 1894. évi december hó 11-én megtartott üléséből.

Közve Vencze
főjegyző, biz. elnök.

TECHNIKAI RÉSZ.

Védekezés a röptűz ellen.

Minden kifejlett tűznél szikrák képződnek, melyeket a légáram nagyobb távolságra elröpít, elszállít, s melyek kedvező körülmény következtében új veszély forrásává lehetnek. Ezen szikra-eső az égő anyagok minősége folytán nagyobb vagy kisebb lesz, de mindkét esetben veszélyes, miért is czélszerűnek látszik a vele való foglalkozás. Azon anyagok, melyek a szikrákat legjobban szolgáltatják a fa, a polyva, nád és szalma.

Természetes, hogy ezen anyagokból keletkező szikra-eső kevésbé veszélyes, ha az időjárás nedves, ha a tetők az esőtől át vannak áztatva, míg ellenesetben nagy veszélynek lehetnek szülő okai, úgy az égő tárgy közelében, mint attól távolabb fekvő könnyen gyultható anyagokkal fedett épületek és egyéb gyújtható anyagok — mint szalma-szénakazlak stb. — között. Hogy a veszély a légáram irányában eső házakra sokkal nagyobb, mint az attól jobbra-balra fekvőké bővebb magyarázatra nem szorul. Önként következik, tehát hogy az így tova hordott szikra-eső útjában

fekvő épületek és egyéb tárgyak megfigyelés és védelem alá veendőek.

A védelem foganatosításánál azonban a lakosokra egyáltalán nem számíthatni teljesen; a közvetlen érintettek fejüket vesztik, míg a nem érdekelték egy része cél nélkül működik, másik része lusta, míg a legnagyobb résznek sokkal inkább gyönyörködött a tűzijáték rémes és impozáns látványa, semhogy megfosztani kívánna magát ettől, az által, hogy működését a tűz mielőbbi elfojtására felajánlja. Ezért tehát a tűzoltóságnak magának kell a védelemtől ez irányban is gondoskodni, melynek foganatosítására a rendfentartó-osztály hivatott első sorban.

Hogy miért a rendfentartó-osztály, erre nézve szükséges röviden felvilágosítást nyújtani. A tűzoltó-testületek működő tagjai mászók, szivattyusok és vízszerek nagyobb tűz esetén, még nagyobb létszám mellett is teljesen le vannak kötve a tűznél és annak közvetlen környezetében, úgy, hogy a távolabb eső vidékek megfigyelésére és védelmére vagy semmi vagy csak igen csekély erő rendelhető. A mászók, mentők teljesen le vannak kötve magának az égő tárgynak megtámadásával; a szivattyusokat a gépek szolgálata kiváltképpen hosszabb működés esetén hasonlóképpen teljesen elfoglalva tartja, hogy azok egy percig sem nélkülözhetők; a legfontosabb dolgot teljesítő vízszereket pedig más célra felhasználni abszurd dolog volna, így valóban nem marad más hátra, mint a rendfentartók csapatja, mely csekély létszáma mellett is ezen feladatnak legjobban megfelelhet, lévén különben is feladata, nemcsak a veszélyen kívül helyezett, hanem a kívül lévő tárgyak védelmezése is. És ezen feladatot a rendfentartó csapat annyival is inkább jól elláthatja és teljesítheti, mivel ezen csapat tagjai idősebb, nyugodtabb férfiak, a kiknek éppen ezen nyugodtságukra és meggondoltságukra nagyon is szükség van. Igaz ugyan, hogy a rendfentartók tiszte a veszélyből kimentett tárgyak és vagyon őrzése, azonban az egyed. védelme reducálódik ott, a hol százak védelmi érdeke forog szóban. Hiszen nyugodt férfiak vezetése és felügyelete mellett a megzavarodott lakosság is nyugodtabb lesz és higgadt felvilágosításra maga fogja házatájának védelmét teljesíteni. Azért elégséges, ha a rendfentartóknak ily esetekben csak igen kis része teljesíti közvetlen a tűznél a mentett vagyonra a felügyeletet, míg a nagyobb rész vagy az egész csapat is, a röptűz elleni védelem foganatosítására rendelő, ha azt a veszély nagysága úgy hozza magával.

Mi legyen azonban a röptűz által fenyegetett épületek és egyéb tárgyak védelmére kirendelték teendője?

Első sorban intézkedni, hogy ott a hol van, a tető vízbe áztatott védő ponyvával takartassék be, a hol ilyen nincs, ott a ház meg legyen szálla, azaz egy ember, ha nincs több, vízzel teit edénynyel a háztetőn foglaljon helyet. Elrendelni, hogy a tetőn, a tűzfalakon, sőt az eresz alatt is lévő nyílások elzárassanak vagy szükséghez képest nedves tárgyakkal eldugassanak, a szellőztetés céljából felhuzott cserép visszatolassék, valamint minden ajtó bezárassék, mivel nem ritkán éppen az ily helyeken behatolt szikra gyújtja fel, a különben tűzbiztos fedelű épületet. Ha azonban még is szikrák hatolnak be az épület belsejébe az röktön eloltandó, a mit rátaposás, nedves ruhával való letakarás vagy lelocsolással eszközölhetni. Ajánlatos a kéznél levő víznek célszerű pazarlás nélküli felhasználása, mindig annyi legyen elhasználva a mi okvetlen szükséges, mert a vízszerezés még normális körülmények között nagy nehézséggel jár, nagyobb vész esetén természetesen még inkább, azért mindig figyelemben tartandó, hogy jusson is maradjon is, nehogy éppen akkor ne legyen, mikor éppen legjobban volna rá szükség.

Kétségtelen, hogy a rosszabb anyagokból készült tető tűzveszélyesebb, míg a jó tűzmentes anyagu fedél biztos védelem; nemkülönben nagyobb a veszély a tűzhöz köze-

lebb fekvő épületekre, ezért azokat erősebben kell megszállani, védelemmel megbizottnak kötelessége, ezt ellenőrizni és a szükséghez képest intézkedni.

A tetők megszállására a megtámadott házak lakóii lehetőleg alkalmazandók, azonban okvetetlen minden házhöz, vagy egymáshoz igen közel fekvő házcsoporthoz egy tűzoltó ha van, vagy rendfentartó rendeltessék, a ki a felügyeletet vigye és a szükséges utasításokat megadja, vigyázzon, hogy addig míg a veszély tart helyét senki ok nélkül el ne hagyja, nehogy ez által új veszély forrása származzék.

A tetőknek a röptűzek ellen való, illetén védelme nem könnyű, de az egyetlen, a mely biztosítékot nyújt, ha nincs elegendő fecskendő, minden egyes veszélyeztetett ház védelmére. Világos miszerint a védelem nagyban meg van könnyítve, ha apróbb kézi-fecskendő (kerti-puttony, mankó-fecskendő, hydronettek stb.) kellő mennyiségben állanak rendelkezésre, melyek a veszélyeztetett házakon udvarokra elosztva, egy részét az ott lekötött erőnek felmentik, a melytől aktiv lehet felhasználni a szivattyuzásnál és vízfordásnál.

Ily kézi-fecskendő tartását el kellene rendelni kötelezőleg minden háztulajdonos által, kiváltképpen ott a hol a tetők általában könnyebben gyulható anyaggal, nád, szalma, zsindey stb. vannak fedve; azonban a tetők ezen segéd-eszközök kéznél léte esetén is megszállandók.

Mily messze terjed, illetve hat a röp-tűz erről a vezénylő parancsnok vagy helyettese nemkülönben a rendfentartó csapat vezetője azonnal tájékozást nyerhetnek és tudomást szerezhetnek, csak ne feledkezzenek meg e tekintetben a védelmi intézkedésről.

A legnagyobb és pusztítóbb tüzek rendszeren röp-tűz által keletkeznek, a szikrák erős szél mellett 500—1000 méterre is gyujtanak, rendes körülmények között azonban elegendő a tűzhelytől jobbra és balra 50—100 m. és a szél alatt 100—300 m. terület megszállása és megfigyelése az az védelmi állapotba helyezése.

Minthogy azonban tűz ez esetben mikor már a cselekvés ideje beállt, nincs arra idő, hogy a szükséges teendők ott beszéltesse, azért erre már előre kell kitanítani az embereket, ugy elméleti oktatás által, mint az elméleti résznek gyakorlati kivitele által, miért is a rendes gyakorlatok közzé illetve azok kiegészítésére az ilyen rendes megszállási manőver is beállítandó és évenként 2—3-szor keresztülvendő.

A csűrök védelme sokkal nehezebb mint a házaké, minthogy ezekben egyrészt sokkal több könnyen gyulható anyag van felhalmozva, másrészt építésmódjuk is sokkal tűzveszélyesebb, a mennyiben legtöbbje nem tűzbiztos anyagból, hanem fából, deszkából vannak közönségesen készítve, hasonyszerű tetőzettel.

A védelemnek azonban ezekre is ki kell terjedni és pedig fogozottabb mértékben.

Ha észrevétlenül még is gyújtó-szikra jutna be, ez füstjével elámulja magát, ez esetben az így megtámadott helyet felkellkeresni és a már tüzet fogott részt és környékét vízzel átmedvesíteni, tehát a tüzet eloltva annak kifejlődését és terjedését meggátolni. Sötét helyen a keletkező világosság és láng mutatja a tűzhelyét.

A csak deszkával fedett tetők vízzel át locsolandók kívülről, hogy pedig a véletlenül behatoló szikrák se gyujtsanak, ajánlatos, a bentlevő anyag (széna szalma stb.) azon oldalát felületét, mely a veszedelemnek leginkább ki van téve vízzel átlocsolni, minek folytán nagyobb ellenállási képességgel fognak bizni.

Ha megtörténik, hogy egy behatolt szikra gyújt, azonban a tűz fészke nem közelíthető meg, s így az nem fojtható el a megszállók védelmi eszközeivel és erejével, erről a körülményről a vezénylőt azonnal értesíteni kell, a foganatosítandó intézkedések megtétele végett. Magok a

megszállók addig míg kellő eszközök és segítség nem érkezik csak arra szorítkozzanak, hogy a lappangó tűz kitörését lehetőleg hátráltassák, azt szabadba jutni ne engedjék. Vízzel, fecskendő és elegendő munkáskéz hiányában a tűz megközelítése céljából tetők vagy oldalfalak kivágása, áttörése nem engedhető, mivel ez a tűz kitörését elősegítené.

Ily esetekben a vezénylő küldjön azonnal egy fecskendőt, elégséges víz és emberrel, hogy a beavatkozás hatóság legyen, s a veszélyes hely megbontása kellő fedezettel történjék, mely képes az ez által azonnal kitörő tüzet elfojtani.

Igen veszedelmesek a nyitott fa-félszerek, a szabadban levő fa-, rőzse csomók, a takarmányozásra szánt behordott széna, szalma stb. boglyák. Az ilyeneknek előzőleg való kitelepítése szabályrendeletileg foganatosítandó, ahol azonban ez nem történt, ott mégis kell a kellő védelmi intézkedéseket megtenni. Első sorban is a tárgyak felülete lehetőleg átnedvesítendő, hogy a röpülő szikráknak jobban ellenállhassanak. Szalma, nád, zsindegy fedelű épületeknek a röp-tűz ellen való védelme czélszerűen intézhető vízbe áztatott ponyváknak a tetőre való felterítésével és azok-

nak nedves állapotban tartásával, nemkülönben az ily tetőzetnek lehordása leverése által, de csak azon esetben, ha a tető alatt nincsenek tüveszélyes tárgyak felhalmozva és a tető padozat maga eléggé tűzbiztos.

Külön intézkedés tárgyát képezik a templomok, tornyok, magas épületeknek röp-tűzek elleni védelme, a melyek úgy magasságuk, nyitott ablakaik és a madarak által benők rakott fészkek nagy menyisége által is különösen ki vannak téve a röpülő szikrák általi felgyújtás veszélyének. Ha valahol, úgy itt kell minden erővel oda hatni, hogy az elháríttassék, mertha ezek kigyulnak, az oltási művelet ezeknél felette nehéz és veszélyes, legtöbb esetben nem is foganatosítható.

Mindezekből világos hogy a röp-tűzek ellen való védelem nagy körültekintést, gyors intézkedést, a felhasználható erőnek czélszerű beosztását kívánja, a thema mindenestre olyan, a mely kell hogy a tűzoltóság figyelmét felkeltse, hogy azzal előre és komolyan foglalkozzék és a maga hatáskörében már előzőleg tegye az intézkedéseket, hogy egy kitörő vész készületlenül ne találja.

F—r N—k.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Az alcsuthi önk. szakasz évi jelentése.

Az elmúlt 1894. évről szóló jelentésemet következőkben vagyok bátor császári és királyi Fenségednek alázatosan felterjeszteni.

I. Tűzesetek.

Április 27. Tabajd. d. e. $\frac{1}{2}$ 10. Szécsi, Szalai, Rác földművesek lakóháza, istálló, melléképületek, takarmánykazlak. Kivonult kétszer, huszonöt tűzoltó. Működési idő: 1 óra 15 perc.

Augusztus 9. Alcsuth, délután félnégykor. Lovászmesteri lakásnál kéménytűz. Működött 22 tűzoltó, működési idő: 30 perc. Szerek nem vétettek igénybe.

Szeptember 8. Tabajd, délelőtt féltizkor. Alföldi Sándor lakóháza és istállója. Kivonult két szer, 19 tűzoltó. Működési idő: 1 óra 45 perc.

November 19. Alcsuth. Báthori János cserhegyi pinchezáza, kivonult két szer, 24 tűzoltó. Működési idő: 3 óra 30 perc — víz hiányában — kézi eszközökkel.

Riadó: június 5-én este féltizkor Bicske-felé. Julius 12-én délelőtt 10 órakor Felcsuthra. Augusztus 23-án éjjel 12 órakor Száár-felé, részint tűzjelzésre, részint távoli tűzfényre.

Tűznél működött összesen: 90 tűzoltó, összes munkaidő: 7 óra. Évi összeg: 4 tűz, 3 riadó.

Végig tekintve a szakasz fennállása óta vezetett tűzstatisztikán látjuk, hogy az elmúlt évi tűzesetek alacsony számállását tekintve, az 5-ik helyet foglalja el:

I.	helyen áll	1893. év	1 tűz	1 riadó.
II.	"	1891. "	1 "	4 "
III.	"	1892. "	3 "	" "
IV.	"	1882. "	4 "	1 "
V.	"	1894. "	4 "	3 "

a többi évek tűzeset számai ugyanis 5—13—14 között ingadoznak.

Ha a derüre-boru s a bibliai »hét kövér, hét sovány esztendő« alaptheoriájából indulunk ki s meghallgatva H. P. Hübbel a tűzvédelem periodicitása teoriájának hirdetőjét — fentnevezett statisztikát tanulmányozzuk, — kénytelenek vagyunk acceptálni hirdetett tanának némi alaposágát.

Ő, tudniük a Jupiter bolygónak a nap körüli forgásával hozza kapcsolatba a rosszak gyakrabban, vagy rit-

kabban váltakozó bekövetkezését s ebből állit fel »progressiv« és »agressziv« számarányokat.

Fennállásunk óta letelt éveket három éves ciklusokba osztva, a következőket látjuk:

I. ciklus:

1882—1883—1884. III. év összesen 10 tűzeset.
1885—1886—1887. III. év összesen 22 tűzeset.

II. ciklus, felszálló arányban:

1888—1889—1890 = III. év összesen 26 tűzeset.
1891—1892—1893 = III. " " 18

Miután 1894—1895—1896 évek ismét a »felszálló arány« következnek be, a következő III-ik ciklusban ismét tetemesebb tűzesetekre volna kilátásunk.

II. Gyakorlatok.

Májusban 3, szeptemberben 3, júniusban 3, októberben 1, augusztusban 1, decemberben 1, összesen 12.

Téli hónapokban hideg idő, tavasszal s ősszel szorgos mezei munkák miatt, október és novemberben a mászotorony-építés s az október 2-iki felhőszakadás utáni vízár által eliszaposodott gyakorló-tér hiánya miatt gyakorlatok nehezen voltak megtarthatók. Összes szerekkel gyakorlások, ujonczok kiképzése, dobos s kürtös-tanórák, kürtjel-iskola, ütem s gyors szerelés, rend és mászási gyakorlatok tanítottak s ismételtettek. Egyes alkalmakkor szerelvények s ruházatok fölött szemle tartatott.

Az új vasmászotorony csúcsáról 1—2 kötélén ereszkedés, létrával s szabadon felmászás, I. s II. emeletről ugró-ponyvára leugrás a mászó-szakasznál keresztülvitetett. Az I. s II. félemeletről (75) méter ponyva leugrásra kivétel nélkül mindnyájan reá szorítottak, így azon tartózkodó félelem, melyet az új, szokatlan s a régi mászófalnál tetemesen magasabb építmény sokaknál okozott, leküzdessék.

Matolcsy rendőrfőkapitány kordonrendszere 12 tűzoltóval több gyakorlat alkalmával szereltetett s igen ügyes s praktikus eszköznek mutatkozik kitűzött célja elérésében.

Miután az eddigi gyakorlatok délutáni órákban tartattak meg s a nagy melegség nem folyt be előnyösen a gyakorlatok kivételére nézve, sokan pedig sisaknyomás s ez okozta főfájásról panaszkodtak — ez idén a nyári

gyakorlatok a reggeli órákra tétettek át s tényleg, különösen az ujonczok kiképzésénél, előnyösebbnek mutatkozott ezen intézkedés.

III. Kivonulások.

Január 5. A szakasz a pusztai rajokkal czírka 82 tűzoltó, díszkivonulásban várta s fogadta József Ágost főherczeg úr és Augusztia főherczegnő Ö Fenségeiket Alcsuthra érkezésükkor. Este 6 óraker pedig a szakasz kebelében fennállott dalárda azon magas kitüntetésben részesült, hogy adott »szerenádja« kegyesen fogadva lett.

Márczius 2. Ö cs. és kir. Fensége magas születésnap, márczius 19. Ö cs. és kir. Fensége magas névünnepi augusztus 18. Ö cs. és ap. kir. Fensége legmagasabb névünnepi napjain istenítiszteletre díszkivonulás volt zászlóval. Május 24. úrnapi körmenetre, augusztus 20. sz. Istvánnapi körmenetre, április 6. Szentgyörgyi Gábor volt X. é. tiszt temetésére; szeptember 17. Medosch Károly X. é. szerelő temetésére, kivonulás testületileg; augusztus 7. Budapestre Rajkó János X. é. temetésére egy parancsnok, egy segédtiszt, két tiszt, két szivattyus a szakasz képviseletében.

A husvétii egyházi gyászünnepek alkalmával a szent-sír-örséget egy tiszt s tizenkét tűzoltó látták el. Október 2-án éjjeli felhőszakadás alkalmával a szakasz tagjai sok helyen használtattak fel segítségül s ez alkalommal a fáklák is igen jó szolgálatot tettek.

IV. Örségek.

A kastély-örséget a szivattyusok 50. kr. díj s 15 kr. étkezési váltásdíj mellett s a fizetett törzskürtös, a II. sz. szertár-örséget tisztetek 20. kr. díj mellett látták el az idén is.

A tisztetek pedig vezényelt napokon az örségek felülvizsgálatát végezték 20 kr. eseténinti díjpótlék mellett. Az örségek általában rendesen s pontosan végezték kötelességeiket.

A mindenkori készenlét jobb elérhetése s a tiszt szolgálat jobb elosztása által, az egyes erők jobb kihasználhatása szempontjából, a szolgálati szabályzatba külön §. alatt a jövő évtől kezdődőleg a tisztetek között »készenlét« azaz szolgálati s tartalék szolgálat vezetett be. Szolgálatban lévő tiszt egyenruhában vörös karkötőt, polgári ruhában sapkát s tűznél karkötőt hordhat.

V. Pénztár.

Főkönyvi kivonat külön mellékleten.

Összes bevétel: Maradvány múlt évről 123 frt 15 kr. Központi pénztárból dotáció 1220 frt. Udvari pénztárból étkezési váltáság összeg 120 frt, kisorolt ráhákból 21 frt. Összesen: 1484 frt 15 kr.

	frt.	kr.
Törzskürtösnek étkezési váltásággal	300	—
Ruházatra	119	72
Új téli egyenruha I. részlete	211	80
Örségekre étkezési váltásággal	355	95
Szerelvények javítására	25	60
Anyagok s gyógyszerzárta	31	62
Tűzpótlékokra (pót-díjak)	10	90
Új beszerzésekre	21	84
Temetésekre	160	38
Különfélékre	135	49-5

A főkönyvi kivonaton — a múlt évihez arányított — kiadási többletet 355 frt 52-5 frt a temetési s az új egyenruha beszerzési költségek okozzák, azután pedig az udvari pénztártól étkezési váltáságban kapott pénzösszeg a bevételösszeget nagyobbítván szükségképpen a kiadási összeget is nagyobbította a múlt évhez képest.

Elhalt két X. éves tűzoltó temetési költségei legke-

gyelmesebb engedéllyel a szakasz pénztárból fedeztettek. A Geiger-alapítvány f. évi kamatai a szorgalmas tűzoltóknak kiosztottak.

VI. Személyzet.

A rendes ingadozás mellett, kevés változatossággal az 57. teljes létszám mellett maradt.

Kilépések katonasági okokból, fordultak elő, kizárások egyáltalán nem történtek.

Májusban a katonasághoz távozók üres helyeire egyszerre belépett 12 ujoncz.

Évi állomány volt:

Főparancsnok	1
Hely. Főparancsnok	1
Tűzoltó-parancsnok	1
Fecskendő- s raj.-parancsnok	3
Segédtiszt	1
Csővezető	3
Mászó	6
Szerelő	8
Segéd-mászó	2
Szivattyus	26
Törzskürtös	1
Kürtös	1
Dobos	1
Fentartott hely	2

Összesen: 57

Tiszti előléptetés egy esetben; Vörösmarty Mihály községi jegyző, segédtiszt fecskendő-parancsnokká nevezett ki. Tisztes kinevezés 2 esetben, Tóth János és Takács Sándor szivattyusok, szerelőkké, Vasánits Lajos csővezető, zászlótartó X. éves szolgálati érmet nyert.

Meghalt: Rajkó János X. éves t. tiszt és Medosch Károly X. é. t. szerelő.

VII. Különfélék.

Ugy a vármegyei, mint az országos, segélyező szövetségek kötelekébe ez idén is belépettek voltunk.

Újév alkalmával ez idén is szerencsések voltunk jó kívánataink tolmácsolandó — Ö Fensége előtt tisztelegetni.

Szokásos évi farsangi táncmulatság legkegyelmesebb engedéllyel ez idén is megtartott s példás rendben folyt le.

A téli hónapok alatt fennállott dalárda, melynek czélja a szépművészet ápolása s fejlesztésén kívül a nemesebb érzelmek fejlesztése s így az erkölcsi siker-elérése lett volna miután az énekvezető máshova költözött, vezető híján felkellett, hogy oszoltassék.

Az 1893. évben bevezetett új téli egyenruházat ez évre eső részlete elkészített s minden tekintetben megfelelőnek mutatkozik. A »loden«-szövet tetemesen olcsóbb az azelőtti »tüffel«-szövetnél s ezenkívül úgy színét, mint tartósságát tekintve is viszonyainkhoz jobban megfelelő. Magirus ulmi gyárostól a fővárosi hivatásos tűzoltóságnál előnyösen bevált asbesztfáklyák szereztettek be, s több esetben bizonyították már be czélszerűbb voltukat a régibb petroleum kanóczos fáklyákkal szemben.

Téli egyenruha nyári gondozásra ez idén beszédetett, őszszel használatra, a raktárból ismét kiosztatott.

Tavaszzsal leltározás, s a szerek, szerelvények, s anyagokról pontos leltári jegyzék készítettett.

Törzskönyv helyesbitve ujólag készítettett.

Conduit lapok új nyomtatvány-mintán vezetettnek.

A szertár helyiségek tataroztattak, ajtók, ablakok újra festettek.

A gyakorlótér déli — eddig nyitott — oldalán fákkal beültetett.

A hydrophor az október 2-iki, éjjeli felhőszakadás s

az ezt követő vízáradás alkalmával elárasztott pinczék s kútak, vízfogó tisztítására, megkeresés folytán használatra kiadatott. Algyógyon életbeléptetendő tűzoltóság megalakítására szabályzatok kérésre megküldettek.

Alcsúth község kútkimutatásának elkészítéséhez a felmérési munkák az ősz folyamán megkezdettek, de fagyos idő közbejötté miatt folytatásuk jövő évre halasztatott.

Miután a községi vízfogóból a nyári szárazság idején a lakosok a vizet nagy részben magáncélokra kihordották a község előljáróság hozzá intézett átirat folyományaként a vízfordást pénzbiroság terhe alatt eltiltotta.

A régi Walsér-féle nagy szerkocsi Geittner és Rausch gyárnak lett üzleti egyezség következtében beküldve.

A régi 1885-ben épített fa mászófal korhadtsága miatt hasznavehetetlenné válván, lebontatott s helyette a Geittner és Rausch gyár által új, az igényeknek mindenben megfelelő vas mászó-torony építettett. A III. emeletű torony 11 mtr. magas vörösréz kuptetőzettel (ezzel együtt 16 mtr. magas) ellátott csinos építmény, mely a mellett, hogy

széljének kitünően megfelel, a falut, illetve a gyakorlóteret s környékét is díszíti egyszersmind. Azon előny mellett, hogy a tűzoltókat az ügyesség s férfias bátorságban kiképezni engedi s így köteleiknek végzésére indirekte képesebbekké teszi — e torony még azon örömteljes tudatot is szerzi nekünk, hogy eddig e hazában az első enemi alkotmányt mi bírjuk s ismét mi tesszük — Fenséged bőkezősége folytán a kezdeményező lépést a hazai tűzoltóságok fejlesztésének mezején.

Ha e példa hat s követésre talál, úgy nemcsak az általa képezett bátrabb tűzoltókban, hanem az összes csapatok magasabb fokú képzettségében is meg lesz az eredménye — Fenséged kezdeményező tetteinek.

Mély alázatos jelentéssel vagyok császári és királyi Fenség, legkegyelmesebb főparancsnok úr

Alcsúth, 1895. január hó 25-én

legalázatosabb szolgája

Dorner Béla,
parancsnok.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Gróf Cziráky Bédát az orsz. szövetség volt közkedveltségű elnökét ő Felsége valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki.

— **Királyi adományok.** Ő cs. és ap. kir. Felsége a *szoboticzai* önk. tűzoltó testületnek 50, a *szakonyfalusi, taksonyi* valamint *vajha-szigeti* önk. tűzoltó-testületnek egyenkint 60, *Jászló, Petri-Keresztúr és Ságod* községek tűzkárosultjainak egyenkint 100, *Szent-Király* és *Várkesző* községek tűzkárosultjainak egyenkint 300, *Veszvény* és *Fűzes* községek tűzkárosultjainak egyenkint 400, végül *Lövete* község tűzkárosultjainak 600 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

— **Tűzvész-statisztika.** Oroszországban legutóbb nagyon megsaporodott a tüzesetek száma. Egész városok pusztultak el és sok emberélet esett áldozatul. Legtöbbet szenvedett Grodno kormányzóság, hol áprilisban Jasenovszka mezővárosban 32 ház, Silista faluban 19 ház, Jatsevizi faluban 23 ház, Salesje faluban 27 csűr, 70 istálló és 21 magtár, Makovizy-Mizki faluban 16 ház, Grodnoiban 12 ház; májusban Selwje mezővárosban 56 lakóház és 33 más épület égett le. Óriási tűz volt májusban Bialystok gyárvárosban is. A munkások javában dolgoztak, mikor a gyárak kigyulladtak, bajos volt a menekülés és 12 munkás odaveszett a lángokban. A gyárakban bennégett munkások rettentő jajveszékeltést vittek véghez.

— **Kolozsvári tűzoltók gyászja.** A kolozsvári önkéntes tűzoltó-testület május 24-én temette el egyik ügybuzgó bajtársát Grau Frigyes, a ki részt vett a testület alapításában s mint tisztos munkálkodott éveken keresztül. A temetésen a testület teljes számában kivonult Polcz Rezső főparancsnok vezetése alatt. A tűzoltó-zenekar gyászdalokkal kísérelte utolsó útjára a halottat. Béke hamvaira!

— **Felebbezés a tűzoltó közgyűlés ellen.** Az aradi önkéntes tűzoltók közgyűlése ellen felebbezést adott be a tanácshoz Schrodtt Lajos. A felebbezésben megsemmisíteni kívánja a közgyűlés határozatait. Szerinte a közgyűlés nem volt jogosult határozathozatalra, mivel azok a tagok is részt vettek benne, a kik tagsági díjaikat még nem fizették ki; továbbá felhoz még néhány okot erre vonatkozólag. A városi tanács tárgyalta a felebbezést, melyet elvetett, mivel a tűzoltók közgyűlése szabályszerűen folyt le. A tagsági díjaikat ki nem fizetett tagok szavazati jogára nézve nem lehetett kifogást emelni ez alkalommal, mert az összes határozatokat különben egyhangulag fogadták el. A többi kifogás szintén lényegtelen és nem adja meg az okot arra, hogy a közgyűlés határozatai megsemmisítenek.

— **A debreczeni új tűzoltó-laktanya.** A belügyminiszter, mint már említettük az Oláh-laktanyának tűzorségi teleppé átalakítását 7200 frt költséggel engedélyezte. A városi tanács sietett megtenni a további intézkedéseket. A t. főügyész és a főszámvevőt megbizta, jelöljék ki az alapot, melyből az építési költség kölcsön vétessék, a törlesztésre nézve adjanak javaslatot és a miniszterhez fölterjesztés végett a kölcsön-szerződést mutassák be. A tervet és költségvetést pedig kiadta a tűzoltó-testület főparancsnokának, Szikszay Gyulának, hogy azok alapján az átalakítási munkák biztosítására tartson versenytárgyalást és az eredményről jelentést tegyen.

Tüzesetek Szahadkán. Pünkösöd másod napján Kuluncsics Lőrincznek V. kör Bethien-utca 134. szám alatt levő lakházánál, a lakó gondatlansága folytán tűz támadt. Az erős szélviharban a tűz oly gyorsan terjedt, hogy mire a tűzoltóság a vész helyére kivonult, már a szomszédos lakház nádtetőzete is lángban állott, és csakis a Skossa Zoltán tűzoltó főparancsnok vezetése alatti tűzoltóság hathatós munkájának köszönhető, hogy a már szintén kigyulladt 136. számú lakház meg lett mentve. Az összes kár 700—800 frtra tehető. Ez alkalommal Mamuzsics Vincze hivatásos tűzoltó őparancsnok saját élete veszélyeztetésével az egyik égő házból, amelynek előbb vasráccsozatú ablakát kibontották, — kimentette Knézi (Firczó) Salamon 80 éves agg, gutaütött magával teljesen tehetetlen öreg embert. Ugyanaznap este 8 órakor a toronyór tüzet jelzett a IV-ik körbe, a tűzoltóságok ki is vanultak, de tüzet nem találtak — Radnics Ferencznek, I. kör Katona-utca 365. sz. a. lakháza f. hó 4-én reggeli 1 órakor kigyulladt, a gyorsan megjelent tűzoltóságoknak köszönhető, hogy a lakházzal egy földél alatt levő műhely meg lett mentve, és hogy a tűz a szomszédos házba bele nem kapott. A kár 4—500 frtra tehető, ami azonban megtérül mert az épület biztosítva volt.

Tűzvész hat ember halálával. Megrendítő szerencsétlenség történt április hó 17-én éjjel Pákán, a mikor a kiűtött tűznek hat emberélet esett áldozatává. A tűz éjjel 10—11 óra között támadt Páka község délnyugoti részén, az ugynevezett Lászlóházi részben Gáspár Pál házábanál. Leégett 4 lakóház a hozzá tartozó melléképületekkel együtt, azonban 13-an károsultak meg; mert egy-egy házból több lakás is volt. Benn égtek özv. Jobbany Józsefné 60 éves, Gáspár József 5, Gáspár Anna 11, Tamás Anna 70, Bedők Anna 27 és Mária Pál 50 éves; kisebb nagyobb égési sérüléseket szenvedtek, Gáspár Pál, neje és gyermeke, Bedők Gábor és neje, Iván Rozi, Herczeg Pál 12 éves, Bedők Anna 8 éves. Továbbá elégett 4 drb szarvasmarha

és a majorság legnagyobb része. Hogy az aránylag kis területű tűznél hat emberélet esett áldozatul és 8-an sérüléseket szenvedtek annak tulajdonítható, hogy a lakóházak és gazdasági épületek az ottani vidéken szokásban volt négyszög alakú régi módszer szerint voltak építve s így a tűz az összes épületeket egyszerre támadta meg és éppen ezen sajátos négyszögű építkezésnél fogva a szél által élesztett tűz lángjai az udvarokat egészen elborították úgy, hogy Gáspár Pál házában, a hol a tűz keletkezett és a hol három emberélet lett a tűzvész áldozatává, az ajtón keresztül menekülni nem is tudtak, hanem az ablakon keresztül menekülhettek: Tamás Anna, Bedők Anna és Mária Pál, a ki a tűz keletkezési helyétől a harmadik és negyedik szomszédban laktak, saját vigyázatlanságuknak lettek áldozatai; mert dacára annak, hogy őket a veszélyre figyelmeztették, aprólékos ingóságaiak összedése végett visszamentek lakásaikba és mire újból ki akartak jönni, már nem lehetett menekülniök. A tűz keletkezésének oka kideríthető nem volt. A belügyminiszter az alispáni hivatal távirati megkeresésére a tűzkárosultak részére száz forint segélyt utalványozott.

— **A trieszti általános biztosító-társaság** (Assicurazione Generali) f. é. május hó 11-én tartott 63-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1894. évi mérlegek. A zársumma-dási jelentéséből látjuk, hogy a társaság **életbiztosítási díjtartaléka** 1894. évi december hó 31-én 43.200,401 frt 59 kr-ra emelkedett, míg kár- és nyereségyrészesülési tartalékok címén 1.083,976 frt 46 kr. vezetett új számlára elő. 1894. december 31-én az érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 169.929,625 frt 03 kr-ra emelkedtek; az éldtbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 7.074,156 frt 18 krt tettek. A **tűz- és szállítmány biztosítási ágakban** a díj- és illeték-bevétel 9.819,270 frt 31 kr. volt, miből 2.788,822 frt 46 kr. mint díjtartalék és 602,905 frt 69 kr. mint kártartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelve. Az 1894. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékessé váló díjkötelez-

vények összege 30.541,700 frt 64 kr-ra emelkedett. Károkért az 1894-ik évben 9.737,614 frt 48 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 272.139,320 frt 99 krajczárnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 51.009,119 frt 80 kr. esik, melyet a társaság 158,254 káresetben fizetett. Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1.190,544 frt 33 krról 1.091,467 frt 11 krral gyarapított, úgy, hogy az 1894. december 31-én 2.282,011 frt 44 krt tett ki dacára annak, hogy a kisorsolás alá eső és a névértékükön beváltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a részvénytőke fele összegében, vagyis 2.625,000 frtban, a kétes követelések tartaléka 80,000 frttal változatlanul fentartatott. A társaság biztosíték alapjai az ideai átutalások folytán 54.990,003 frt 34 krról 58.071,673 frt 84 krra emelkedtek és következőképen vannak elhelyezve. 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 7.886,069 forint 48 kr. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 4.388,122 frt 25 kr. 3. Letéteményezett állampapírokra adott kölcsönök 52,314 frt 51 kr. 4. Értékpapírok 39.020,240 forint 59 kr. 5. Tárca váltók 284,735 frt 02 kr. 6. Folyószámlák (Adósok a hitelezők követeléseinek levonásával) 1.244,297 frt 40 kr. 7. Készpénz az intézet pénztáiraiban és bankoknál 1.520,894 frt 59 kr. 8. A részvényesek biztosított adólevelei 3.675,000 frt. Osztr. ért. 58 071,673 frt 48 kr. Ezekből több mint 15 millió magyar értékre esik. Az elért 818,536 frt 92 krnyi tiszta nyeresémből a társaság osztalékul részvényenkint 120 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet. A közgyűlés az eszközölt új választásoknál az igazgató-tanács magyar tagjait Hegedűs Sándort és dr. Jókai Mórt egyhangulag ismét megválasztotta.

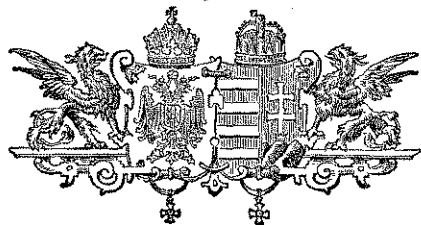
Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

Alapított 1816-ban.

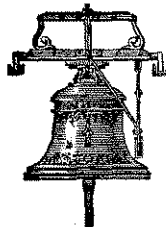
Hazánk legrégebbi tűzoltó-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődjéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

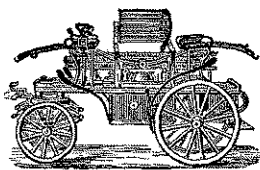
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakaszparancsnoka.

— **Ára 1 frt 50 kr.** —

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Irta:

Dr. Szily József,

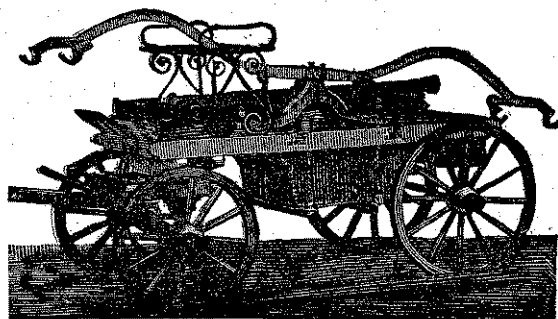
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— **Ára 30 kr.** —

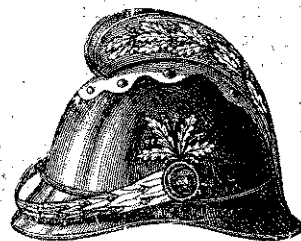
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngygyűk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

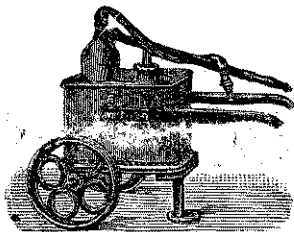

TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

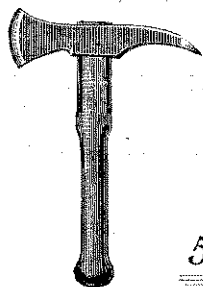
Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 81.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye közséjei részére megrendelt 95 drb nagy falusi fecskendő és 12 drb targoncza-fecskendő nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt úgy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket jóval felülmúlták és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Konez Ármin s. k.
mint a sz.-udvarhelyi önk.
tűz. egyt. alparancsnoka, biz. tag.

Bárány N. Ernő s. k.
a főt. önk. tűz. test. főparancsnoka.

Ugron János s. k.
Udvarhelymegye alispánja.

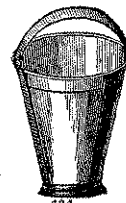
Csillag József s. k.
másod oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.
biz. tag.

Soó Gáspár s. k.
biz. tag.

Szidanits Ferencz s. k.
budapesti önk. tűz. oszt.-parancsnok.

Christe Loránd s. k.
a budapesti önk. tűz. test. I. szív.
szak.-parancsnoka.

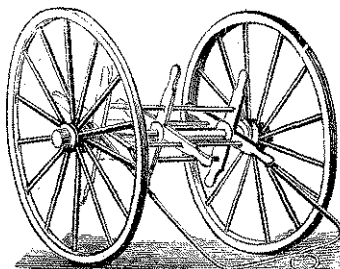

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvariszállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perza császári udvari szállítók.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehérmunkák!

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-
kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztüköt, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zállit

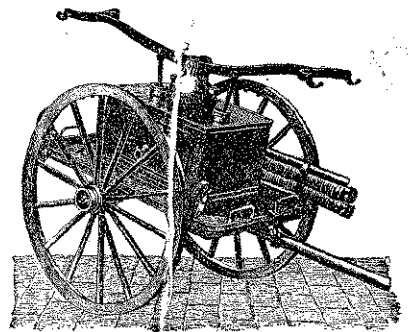
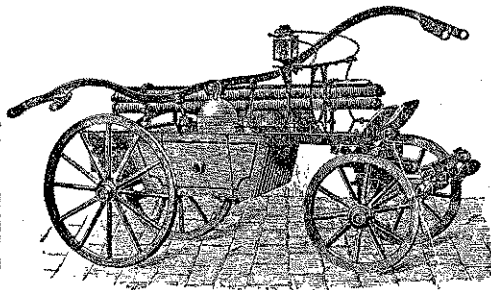
tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket

☛ **községi egységes vészvonatokat,**

továbbá községek s a szervezendő tűzörségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzörségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utczaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyúttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, póczegődör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyúval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra áti domittatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

ASSICURAZIONI GENERALI

1894. évi mérlege.

BEVÉTEL.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1894).

KIADÁS.

A tétel neve	Üzlet Vagyon Összes						A tétel neve	Üzlet Vagyon Összes						
	Bevételek							Kiadások						
	frt	kr	frt	kr	frt	kr		frt	kr	frt	kr	frt	kr	
Tűzbiztosítási ág:							Tűzbiztosítási ág:							
Díjtartalék a múlt évről	2500201	67					Viszontbiztosítási díjak	3411296	48					
Függő károk tartaléka a múlt évről	440764	87					Kárak a viszontbiztosítás le. n. sávj. kiizetve	2,398,721.57						
Díj a törlések levonásával	7968649	81					függőben	819,976.19						
Kötvényilletékek	307235	35	11216851	70			11216851	70						
Szállítmánybiztosítási ág:							Díjtartalék az 1894. december 31-én még folyó biztosításokra	2614959	89					
Díjtartalék a múlt évről	228994	79					Jutalékok	893538	31					
Függő károk tartaléka a múlt évről	555426	14					Igazgatási költségek	631819	88					
Díj a törlések levonásával	1586129	51					Adók és illetékek	223047	90	10992352	52		10992352	52
Kötvényilletékek	7255	34	2327805	78			2327805	78						
Jégbiztosítási ág:							Szállítmánybiztosítási ág:							
Díjtartalék a múlt évről	10198						Viszontbiztosítási díjak	592528	53					
Függő károk tartaléka a múlt évről	1762	64					Károk a viszontbiztosítás levonásával	1,066,872.08						
Díj a törlések levonásával	7031	46					kiizetve	282,929.50						
Kötvényilletékek	8909	28	22901	36			függőben	282,929.50						
Balesetbiztosítási ág:							Díjtartalék az 1894. december 31-én még folyó biztosításokra	163362	57					
Díjtartalék a múlt évről	110649	55					Jutalékok	82184	53					
Függő károk tartaléka a múlt évről	36234	07					Igazgatási költségek	183868	63					
Díj a törlések levonásával	320524	79					Adók és illetékek	5018	37	2327254	21		2327254	21
Kötvényilletékek	4883	53	472291	94			472291	94						
Tőkeelhelyezések jövedelme:							Jégbiztosítási ág:							
a) Jelzálogkövetelések	4000						Viszontbiztosítási díjak	6969	13					
b) Értékekre adott előlegek	1165	90					Károk a viszontbiztosítás levonásával	7,865.86						
c) Állam- és más értékpapírok	20897	467					kiizetve	1,763.79						
d) Kamatok váltószámlásból, folyószámlásból	18250	53					függőben	1,763.79						
e) Ingatlan birtok	52808	97					Jutalék	895	89					
			285195	07		285195	07			17041	15		17041	15
Összesen			14089850	78		14089850	78							

A tűzbiztosítási ágba befoglalvák a tükörfüggő biztosításban elért eredmények.

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály (1894).

1. Díjtartalék a múlt évről	39757609	91				1. Viszontbiztosítási díjak	570984	09				670984	69
le viszontbiztosítások	1390695	25	38366914	66		2. Fizetések esedékes biztosításokért							
2. Tartalék függőben levő károokra	6325197	16	438109	34		a) halálesetre szóló biztosításokért	2023715	28	249207	76			
3. Díjbevételek	534442	84	6989464	42		b) élési esetre szóló biztosításokért	569839	92	140968	93			
a) halálesetre szóló biztosításokra	129884	42				c) járadékokért	139587	37	1512	48			
b) élésre szóló biztosításokra			84691	76		Levonva viszontbiztosítások fejében	2720142	57	331689	17			
c) járadéokra szóló biztosításokra			1487900	34			61580		8947	05			
4. Kötvényilletékek									233741	22			
Összesen			14089850	78					201125	50		438938	06

b) Állam és más értékpapírok	1424202,02				
c) Folyó számlák kamatai	4087,24				
d) Városi ingatlanok	194,45	80			
e) Életbiztosítási, kölvényekre adott előlegek	201507,66				
összesen	1907550,44				
miből is levonva a tartalék rendes jutalékát	1601587,80	1601587,80			
marad	305962,64	305962,64			
7. Nyereség különféle értékek folytán		17144,57			
Összesen	4806839,42	823107,21	49291801,43		

4. 1894. évi költségvetés a) Hatalomra azelő birt. tartások az 1895 évi számlára					
b) Előlételek	6048899,24	16094,20			
c) Járulékbiztosítás	1325645,50				
Összesen	44287376,48	541091,56			
Levonva a kiegészítési részleteket		44287376,48			
Nettó tartalék		44778468,03			
5. Orvosi tiszteletdíjak		43200401,59			43200401,59
6. Jutalékok		54948,60			54948,60
7. Költségek		378414,22			378414,22
8. A. B. és bélyeg		620911,04	19075,50		639986,54
9. Kamatok a nyereségy. biztosítot. javára		66637,50			66637,50
10. Leírás kérés követelésekre		20874,19			20874,19
Nyereség		58526,62			58526,62
Összesen		328804,87	224630,90		553435,77
Összesen	49968694,22	323107,21	49291801,43		

VAGYON. Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása. 1894. december 31-én. TEHER.

FOLYÓ SZ.	A tétel neve	A		B		Összesen	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	A részvényesek adóslévelei a tőke be nem fizetett részéről	1887500		1887500		8875000	
2	Ingatlan birtok						
	Levonva az ingatlan tartalékot						
	a) Városi ingatlanok			4297000		4297000	
	b) Mezőgazdasági birtokok	1277600				1277600	
3	Gazdasági termények	128654,75				128654,75	
4	Építés alatt álló intézeti ház Prágában			488701,42		488701,42	
5	a) Kölcsönök a társaság életbiztosítási kölvényeire			4388222,25		4388222,25	
	b) Jelzalog ingatlanok, a felek hallakor feleendő tőkék			4500		4500	
6	Kamatkozó jelzalogilag Kamatozó jelzalogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra a) folyó b) hátralékos						
	a) folyó	frt 1.682.764,35					
	b) hátralékos	2.509,02		80000		1611273,37	
7	Kölcsönök letéteményezett állam- és más értékpapírokra	41340,79		10973,72		52314,51	
8	Állam- és más értékpapírok	4830070,76		34409005,81		38739076,07	
9	Folyó kamatok	79063,14		202101,38		281164,52	
10	Váltók a társaságban	284735,02				284735,02	
11	Előlegek a jelzálogosítlynak (alapsz. l. cz. e. pont)			4839,94		4839,94	
12	Pénzek folyó számlán különböző bankokon és hitelintézeteknél	1524809,28		353371,62		1878180,90	
13	Készpénz-készlet a triesti és velencei igazgatóságok pénztárában	355230,57		4075,39		359305,96	
14	Készpénz-készlet a fiókok pénztárában	78786,96		23127,69		101914,65	
15	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	376508,42		17701,25		394209,67	
16	Maradvány az intézet fiókjának számláiból	843429,31		168470,38		1011899,64	
17	Maradvány az A mérleg folyó számlájából (L. Teher)			526897,42		526897,42	
18	a) Adósk különböző címek alatt	574585,69		218599,98		793185,58	
	b) Adósk jelzálog kölcsönök hátralékos kamatokkal	1000		4566,18		5566,18	
	c) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	1282140		635188,61		1867328,61	
	d) Letét Goldschmidt alapítvány	3000				3000	
	e) " Besso József alapítvány	6000				6000	
	f) " Calabi R. alapítvány	3000				3000	
19	Díjtartalék adott életviszontbiztosításokra			1487926,24		1487926,24	
20	Bürokrat és vasszékronyok a társaság összes hivatalában czégtáblák, papir- és nyomtatvány az összes raktárakban						
21	Előlegezett jutalékok és szervezési költségek						
	Az 1894. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények értéke:	frt 80.541.700,64					

FOLYÓ SZ.	A tétel neve	A		B		Összesen	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Alaptőke	2625000		2625000		5250000	
2	Tőkésített nyereségtartalék	131500		1312500		2625000	
3	Tartalékalap az értékpapírok árfolyamgidozásának fedezésére	1027514,77		1254496,67		2282011,44	
4	Tartalékalap kérés követelések fedezésére	40000		40000		80000	
5	a) Díjtartalék még érvényben levő biztosításokra az A mérlegben	2892067,74				2892067,74	
	b) Tartalék bejelentett, de december 31-én még ki nem fizetett károkra: az A mérlegben	658216,61				658216,61	
7	Osztalékalap az életbiztosítás-haláleset biztosítás frt 348.665,34 ban nyereséggel együtt biztosítottak javára a) B mérlegben b) vegyes biztosítás						
	a) B mérlegben			352.569,90		352.569,90	
	b) vegyes biztosítás			701235,24		701235,24	
8	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	651729,60				651729,60	
9	Jelzáloghitelezők						
10	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	958514,40		43560,24		1002074,64	
11	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	42241		2499,08		44740,08	
12	a) Hitelezők különböző címeken	625409,68		113583,24		738992,92	
	b) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	1232140		635188,61		1867328,61	
13	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	526897,42				526897,42	
14	Gidoni alapítvány	5975,10				5975,10	
15	Girard alapítvány	4977,50				4977,50	
16	Goldschmidt alapítvány	3000				3000	
17	Besso József alapítvány	6000				6000	
18	Calabi R. alapítvány	3000				3000	
19	Felosztható nyereség	440300,81		378236,11		818536,92	
	A jövő években lejárandó életbiztosítási díjak	frt 37.541.700,64					

A es. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Báró Bruck Ottó, Romanin-Jacur Manó, Báró Morpurgo József, Segré V.
 A vezértitkár: **RIHETTI ÖDÖN.** — Magyarországi vezérigynökség: **HEGEDÜS SÁNDOR,** igazgató-tanácsos, **ROTT JÓZSEF,** főnök.

Az intézet hivatalos helyiségei Budapesten, Dorottya-utca 10. szám alatt az intézet saját házában.

Tűzoltó-felszerelések.

- * Gözfecskendők
- Mozdony-fecskendők.
- Kocsi-fecskendők.
- Talyiga-fecskendők.
- Puttony-fecskendők.
- Extincteurök.
- Szer- és személyszállító kocsik.
- Tolólétrák.
- Dugólétrák.
- Horoglétrák.

* Vízfordó kocsik.

* Tömlőmotolák.

Gummi- és kender-tömlő.

Füst-álarczok.

Vászon víztartó-kádák.

Vízfordó-vedrek.

Fáklyák.

Mentőeszközök.

Vészvonatok.

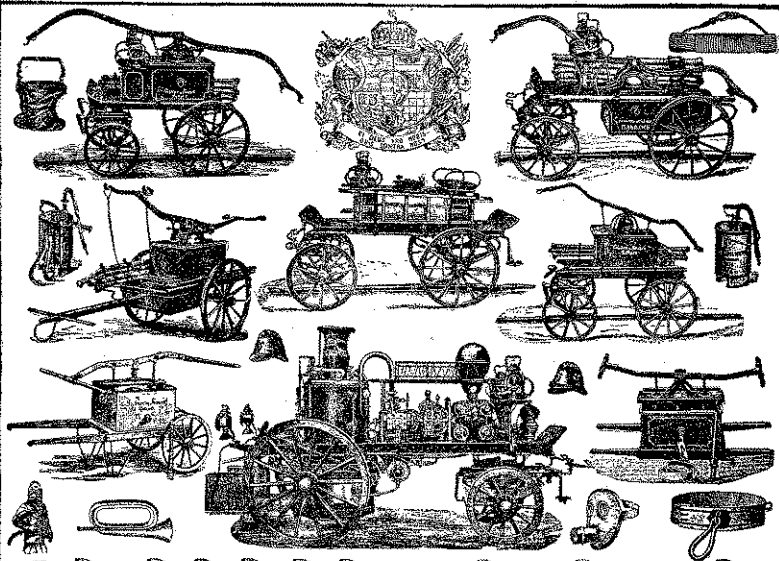
Bontó eszközök.

* Alapított 1865.

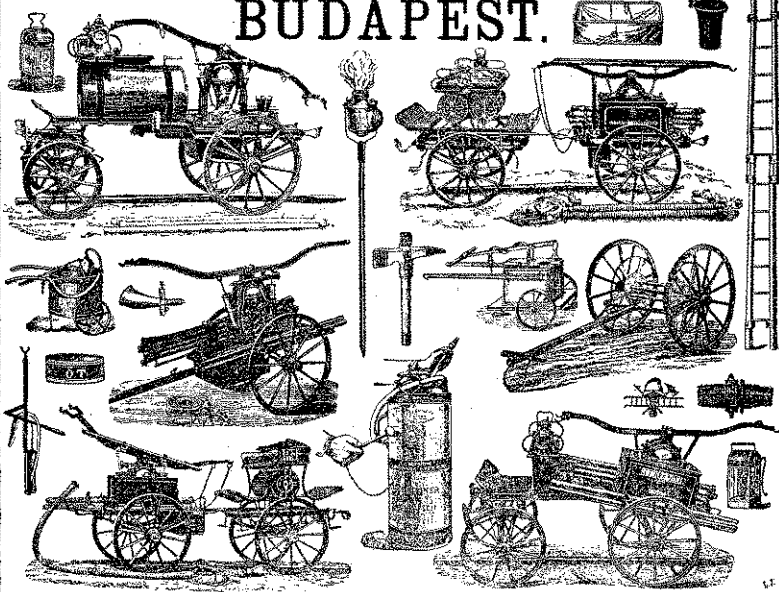
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
feltételek.

Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-uteza 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrassy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

- * Sisakok.
- Mászóövek.
- Szivattyu-
övek.
- Sapkák.
- Mászó-csáká-
nyok.
- Szivattyu-bal-
ták.
- Tiszti-övek.
- Rözsekések.
- Kéthangu jel-
zők.
- Jelzősípok.
- * Kürtök.
- Mászólámpák.
- Mentőkötélek.
- Cső- és tömlő-
kötélek.
- Tömlőkötők.
- Füstszivacsok.
- Kürt- és jelző-
szinórok.
- Rangjelző
rosetták.
- Vállszinórok.
- Füst-szemüve-
gek.

* Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**
Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czimzandók.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. A szövetség meghívója a kolozsvári közgyűlésre. Tűzoltó-versenyek sorrendje. Verseny-gyakorlatok szabályai. Kongresszus, kiállítások szabályzata. Utasítás a szerek mikénti megvizsgálására. Választmányi ülés jegyzőkönyve. Titkár jelentése az ügyforgalomról. — *Általános rész.* — Az V-ik orsz. szaktanfolyam tanrendje. — *Technikai rész.* Matolcsy rendfentartó kordona (2 képpel). — *Testületek köréből.* — Bácsbodrogvármegyei tűzoltó szöv. vál. ülése. Az aradi önk. tűzoltókar közgyűlése. — *Hírek* — *Hirdetések.*

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségétől.

370. szám.
1895.

Az orsz. tűzoltó-szövetség t. tagtestületeinek!

Van szerencsénk a t. tagtestületet a folyó évi augusztus hó 18—20. napjain *Kolozsvárott* tartandó *XII. országos tűzoltó közgyűlésre* és az azzal kapcsolatos *tűzoltói versenyekre* ezennel meghívni.

Hivatkozással a rendező-bizottság által már is szétküldött meghívókra, melyek a programm egyes részleteire vonatkozólag kimerítő felvilágosításokat tartalmaznak, e helyütt csak azt tartjuk kiemelendőnek, hogy a *közgyűlés* maga f. évi augusztus hó 19-ik napján délelőtt 10 órakor fog a kolozsvári vigadó nagytermében megtartatni, míg a közgyűlésre szóló meghatalmazásokat átvizsgáló *igazolóbizottság* ezt megelőzőleg augusztus 19-én délelőtt 8—10-ig fog a vigadó kis termében ülésezni.

Alapszabályaink II. §-a értelmében a közgyűlés nyilvános, és azon minden jelenlevő tűzoltó tanácskozási joggal bír, szavazati jogot azonban csak a tagtestületek igazolt képviselői gyakorolhatnak, de egy szavazatnál többet senki sem gyakorolhat.

A meghatalmazás eszközzésénél a mellékelt *meghatalmazási űrlap* lesz használandó olyképpen, hogy az kellőképen kitöltve a meghatalmazott egyén által lesz az igazoló-bizottság előtt felmutatandó.

A meghatalmazások megvizsgálásánál az alapszabályok 6. §-ának 2. pontja mérvadó, melynek értelmében *szavazati jogát csak azon testület érvényesítheti, mely tagsági díjával hátralékban nincsen*, miért is felkérjük, hogy esetleg hátralékos tagsági díjait mielőbb beküldeni, illetve még a közgyűlés előtt lefizetni sziveskedjék.

A *versenyekre* vonatkozólag e helyütt csak azt említjük föl, hogy azok folyó évi augusztus hó 20-án délelőtt 10 órakor fognak a kolozsvári ref. kollégium udvarán megtartatni.

A versenyek feltételeire, az általános tudnivalókra, a versenynél használandó szerek leírására, valamint a versenydíjakra vonatkozólag a mellékletek kimerítő felvilágosításokat tartalmaznak, itt csak azt emeljük ki különösen, hogy a versenyek az egységes gyakorlati szabályzatnak ugyancsak megküldött második kiadásában foglaltak értelmében lesznek megejtve.

Nem mulaszthatjuk el felhívni a t. tagtestületek figyelmét azon körülményre, hogy a »*Magyarországi tűzoltó-testület segélyző-szövetsége*« ugyancsak augusztus hó 19-én délután 4 órakor tartja közgyűlését a városháza közgyűlési termében, mely annyiban kiváló fontossággal bír, mert ezen közgyűlés lesz hivatva az eddig évenként és személyenként 30 krban megállapított tagsági díjat leszállítani, hogy ekként még rosszabb anyagi viszonyok közt levő testületeknek is lehetővé váljék a segélyző-szövetség jótéteményeiben részesülni. A már korábban szétküldött »*Megelőző tűzrendészet*«, a »*Vízszerezés*«, valamint »*A tűz és annak oltása*.« »*A csővezetés*« című szakműveken felül az országos tűzoltó-szövetség tagtestületeinek mellékelve küldjük, mint ingyen tagilletményt »*A tűoltás és tűzrendészet kézikönyve*«, valamint az »*Egységes gyakorlati szabályzat*« második javított kiadását.

A gyakorlati-szabályzat ezen újabb kiadása az elsőtől lényegileg nem sokat különbözik, épp azért, nehogy az első kiadásnak példányai most már teljesen hasznavehetetlenek legyenek, a módosításokat magában foglaló külön lenyomat is lett készítve, melyet az ez iránt hozzánk fordulóknak díjtalanul fogunk megküldeni.

Ugy a gyakorlati szabályzat, valamint a többi szétküldött szakmunka megrendelhető az orsz. szövetség elnöksége útján és pedig a gyakorlati szabályzat tagtestületek és azok tagjainak 30 kr, nem tagoknak 50 kr., a megelőző tűzrendészet, valamint a tűoltás és tűzrendészet kézikönyve 1—1 frt, a vízszerezés 50 kr., a tűz- és annak oltása, a csővezetés 32 kr. előzetes beküldésével.

A Kolozsvárott tartandó XII. országos közgyűlés részletes napirendje, valamint a központi választmány jelentése a lefolyt két évről legközelebb fog a tagtestületeknek megküldetni.

A közgyűlés tárgysorozatából kiemeljük a *tűzoltói versenyek*, a *tűzoltói szerkiállítások*, a *tűzoltószerkek vizsgálata*, valamint az *egységes szervezet*, *egyenruházat*, *felszerelés* és *rangjelzésre* vonatkozó tervezeteket. Ezen szabályzat tervezetek, melyeket a szabadkai orsz. közgyűlés újabb tanulmányozás végett a napirendről levett, ezuttal némi módosításokkal fognak újból napirendre kerülni, főleg költségek elkerülése végett azonban csakis a »Tűzoltó Közlöny« hivatalos lapunkban fogjuk közölni, mire is a tagtestületek figyelmét felhívjuk.

Ugyancsak a közgyűlés egyik kiváló fontosságú tárgyát képezendi a *millenniumi ünnepségekben való részvétel* módzatainak megállapítása.

Amennyiben új alapszabályaink, miként azt joggal remélhetjük, a közgyűlésig jóváhagyást fognak nyerni, ezen közgyűlés hivatva lesz az eddigi központi választmány helyett a jövőben működő *elnökséget* (elnök, alelnök, 10 előadó) megválasztani.

Végül tudatjuk, hogy az orsz. szövetség *központi irodája* folyó évi augusztus hó 1-től kezdve *Budapest, IV., Vámház-körút 8. szám* alá helyeztetik, miért is kérjük, hogy ez időtől kezdve mindennemű levél, csomag, vagy pénzküldeményt ide címezzenek.

Kelt Budapesten, 1895. évi július hó 15-én.

Dr. Kék Lajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

375.
1895. sz.

Az 1895. évi augusztus hó 20-án Kolozsvárott rendezendő tűzoltói versenyek sorrendje, feltételei és a használandó szerek ismertetése.

A) Sorrend.

A versenyek 6 sorozatból állanak, és pedig:

I. sorozat. 1. pont: Magas medenczéjű szívó-nyomószerkezettel és rugókkal ellátott *falusi kocsi fecskendő iskolaszerelése* 4 szívó és 4 szállítótömlővel.

2. pont: *Támadás* ugyanazon *kocsifecskendővel*, 4 szívó- és 4 szállítótömlővel, egy közönséges *támasztólétrával* és egy *tetőlétrával* a mászófal egy emeletes toldalékjának tetejére.

II. sorozat. 1. pont: *Kétkerekű billenő* rendszerű, szívó-nyomószerkezettű *mozdonyfecskendő iskolaszerelése* 4 szívó és 4 szállítótömlővel.

2. pont: *Támadás* ugyanazon *fecskendővel*, 4 szívó- és 4 szállítótömlővel, 5 darabból álló és *támrúdakkal ellátott angol dugólétrával* a mászófal II. emeleti ablakára tetőlétra nélkül.

III. sorozat. 1. pont: Előkocsival ellátott *4 kerekű billenő* rendszerű szívó-nyomószerkezettű *mozdonyfecskendő iskolaszerelése* 4 szívó- és 4 szállítótömlővel.

2. pont: *Támadás* ugyanazon *fecskendővel* 4 szívó- és 4 szállítótömlővel 3 darab *egykaru egyhorgu horoglétrával* a III. emeleti ablakába tetőlétra nélkül.

IV. sorozat. 1. pont: *Iskolamászás* 3 darab *egykaru egyhorgu horoglétrával* a mászófal III. emeleti ablakába beszállással.

2. pont: *Rohammászás* ugyanazon létrákkal.

V. sorozat. *Rohammászás* egy darab *egykaru egyhorgu horoglétrával* a III. emeletre beszállással és rögtöni visszajövetellel. (Ezen versenyben egy testület tagjai közül csak egy vehet részt.)

VI. sorozat. *Rohammászás* mint az előző V. sorozatban azzal a különbséggel, hogy ezen versenyben egy testületből többen is vehetnek részt.

B) Versenyfeltételek és általános tudnivalók.

Versenyre az orsz. tűzoltó-szövetség minden tagtestülete jelentkezhetik.

Az I., II., III. sorozat közül valamely testület csakis egyre jelenkezhetik és csakis egy csoporttal.

A IV. sorozatra az előző versenyekben részt vett testület is jelentkezhetik, de csakis egy csoporttal.

Az V. sorozatra minden testület csakis egy tagjával jelentkezhetik. Végül:

A VI. sorozatra bármely testület bár hány tagjával korlátozás nélkül jelentkezhetik.

A versenyre jelentkezni csakis írásban, és pedig az országos tűzoltó-szövetség elnökségénél lehet.

A jelentkezésben, mely f. é. augusztus hó 10-éig küldendő be, világosan ki kell tenni, hogy mely sorozatban kíván versenyezni.

Nem egészen határozott, avagy fölételekhez kötött, esetleg későn érkező jelentkezés figyelembe nem vétetik.

A versenyek minden tekintetben az orsz. tűzoltó-szövetség egységes gyakorlati szabályzata most megjelent és szétküldött II. javított kiadásának előírása szerint ejtendő meg; a szerelők száma és beosztására, valamint teendőikre nézve egyedül ezen szabályzat mérvadó. Minden eltérés hibául rovatik fel.

Ugy az iskolaszerelésnél, valamint a támadásnál a vízzel való működés mellőzve leendő, s a fecskendőre erősített szívótömlők csak a földön helyezendők el, mely mellett azonban a támadásnál a szívótömlőket biztosító u. n. kútkötél alkalmazásba veendő.

Ugy a szerelésnél, valamint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre, a csavarok jól megerősítendők, a tömlővezeték kiigazítandó stb. A teendők pontos végrehajtására nézve a jury tagjai a szerelés, illetve a visszaszerelés befejeztével vizsgálatot tartanak.

A szerelés akkor tekintetik befejezettnek, ha az egyes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek, s a csoport vezénylője a »víz indulj« jelet megadta a kéthangu jelzővel.

A visszaszerelés, mely csakis a jury utasítására veheti kezdetét, akkor tekintetik befejezettnek, midőn e szerelők teendőik elvégzése után a szakaszban kiindulási állásukat újra elfoglalták.

A támadásnál minden külön vezényszó mellőzésével a jelek kéthangu jelzővel és síppal adandók meg. A nyomólegénységet a rendező-bizottság állítja ki.

Az alább ismertetett szereknek megfelelő szereket jogukban áll a versenyzőknek magukkal hozni, mindazonáltal a jury hatáskörébe tartozik annak megállapítása, vajjon azok, a versenyekhez alkalmazásba vehetők-e, avagy nem.

Minden sorozatra külön versenydíj van megállapítva. Ezen díjak közül kettőt 200 200 frt értékben Kolozsvár sz. kir. város közönsége, kettőt pedig 100—100 frt értékben az orsz. tűzoltó-szövetség tűzött ki. Ezen díjak az I—IV. sorozatokra vonatkoznak, s a nyerteseknek, mint első díjak elismerő okmányok kíséretében adatnak ki, míg második díjként elismerő okmányok adatnak.

Az első díjat nyert testületeknek a versenyben részt vett tagjai ezeken kívül külön-külön résztvevési igazolványokat kapnak.

Az V. sorozatra a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének díjaként az elsőnek 3 darab, a másodiknak 2 darab arany tüzetik ki. Végül a VI. sorozatban az országos tűzoltó-szövetség díjaként 3 darab arany adatik ki az elsőnek.

A versenyre nézve egyébként az országos tűzoltó-szövetség általános versenyszabályai és az egységes gyakorlati szabályzat II. kiadás a mérvadó.

C) A versenyeken használandó szerek leírása.

1. A kocsifecskendő 4 kerekű, magas medenczével és szívó-nyomó-szerkezettel bir; a tartórúdas szívótömlők a nyomórúdakkal együtt két oldalt tartóvillákban vannak leszíjjazva; a sugárcső, valamint a szűrő a kocsis hátsó részén levő szerládában van elhelyezve; a szállítótömlők kettős tekercsekben kívül levő csavarvégekkel a fecskendő víztartójában vannak.

2. A kétkerekű billenő mozdony-fecskendő egyes lófogatra is berendezett, 105 mm. hengerátmérőjű, szívó-nyomó-szerkezetű fecskendő, melynek zárócsappal ellátott szívónyílása bal oldalt van. A fecskendő maga a kocsikerethez, egy a keret elő részén levő lánczczal ellátott és oldalt bedugható szeggel van megerősítve. A kocsikereten két oldalt tartóvillákban van 2—2 tartórúdas szívótömlő és 1—1 nyomórúd, szíjjal megerősítve. A szelepnélküli szűrő állandóan az egyik szívótömlőre van erősítve. A sugárcső a kocsis elő részén levő szerládában van, míg a szállítótömlők kettős tekercsekben kívül levő csavarvégekkel a vízmedenczébe fekszenek.

3. A négykerekű előkocsival ellátott billenő mozdony-fecskendő 115 mm. hengerátmérőjű szívó-nyomó-szerkezetű fecskendő, melynek szívó-légkazánal, valamint zárócsappal ellátott szívónyílása baloldalt van. A fecskendő maga a kocsikerethez elől és hátul levő egy-egy zárócsappal van megerősítve.

A kocsikereten két oldalt tartóvillákban van 2—2 tartórúdas szívótömlő és 1—1 nyomórúd szíjjal megerősítve.

A sugárcsövek a medenczetalp elő részén harántirányban tartóvillákban fekszenek, míg a szűrőkösár, valamint az osztóvilla a medenczetalp hátsó részére vannak álló helyzetben csavarva. A fecskendő le- és felemeléséhez a medenczetalp elő és hátsó részén két-két \square alakú fogantyú van, emelő-lánczok azonban nincsenek.

4. Az I sorozat 2. pontjában használandó létra egy közönséges gömbölyű karokkal és beékelt gömbölyű fokokkal bíró falusi támasztólétra, míg a tetőlétra egy horgu.

5. A II. sorozat 2. pontjában használandó dugólétrák egyenkint 191 m. hosszú összedugható angol dugólétrák, 1—5-ig számokkal megjelölve, melyek közül a közép jövő 3 számú létrának középrészén lesznek az egyenkint 418 m. hosszú támrúdak zárócsappal rögzítve.

6. A horoglétrák egykaruak, egyhorgasak, 4'20—4'80 m. hosszúak, súlyuk 9'30—12'50 kgr. között váltakozik.

7. A szállítótömlő-csavarok a magyar egységes csavar átmérőjénél valamivel nagyobbak, mindazonáltal a szerelés módjában különbséget nem tesznek.

8. A mászófal 3 függélyes ablaksorral bíró III emeletes épület, melynek hátsó részén az ablakon beszállásra eikélszerű folyosó van. A III emeletes épülethez egy emeletes és féltetővel bíró toldalék épület támaszkodik.

Budapesten, 1895. július 10.

Dr. Kék Lajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

A magyar országos tűzoltó-szövetség kongresszusai alkalmával rendezendő versenygyakorlatok általános versenyszabályai.

1. Az országos tűzoltó-szövetség központi választmányának határozata folytán, a kongresszus alkalmából tűzoltói versenyek rendeztetnek, melyeknél a legjobb eredményt felmutató versenyző-testületek díjakkal és elismerő oklevelekkel, a díjat nyert testületeknek a versenyben részt vett tagjai pedig résztvevési igazolványokkal tüntettetnek ki.

2. Ugy a versenyek mibenlétének, valamint a díjak

értékének és minőségének megállapítása és a jury tagjainak kinevezése az országos tűzoltó-szövetség elnökségének jogaihoz tartozik,

3. A jury 15 tagból áll, kik közül hármat a rendező-bizottság javasol a szövetség elnökségnek kinevezésre. A jury a kongresszus első napján alakul meg és saját kebeléből választja elnökét és jegyzőjét. A jury tagjai közül az elnök annyi csoportot rendel ki, a hány csoport versenyző egyidejűleg működéshez bocsátatik, mindegyik megfigyelő csoport 2 tagból áll, míg a többi általános felügyeletet gyakorol. A jury tagjai közül azok, kiknek testülete a versenyben részt vesz, ugyanazon csoport megfigyeléséhez nem oszthatók be szavazati joggal pedig testületüket érintő esetben nem bírnak.

4. A versenyenél csak azon szerek vehetők alkalmazásba, melyeket a jury, mint azonos felszereléssel és elrendezéssel bírókat e célra elfogadott. Ez okból ezen szerek leírása a versenyfeltételek kibocsátása alkalmával közzétetik, hogy a versenyzők ez irányban eleve tájékozva legyenek.

A mennyiben a kiállítók avagy az egyes versenyzők ily a versenyfeltételeknek megfelelő szereket magukkal hoznának, azokat a jury a versenyhez szintén elfogadhatja, hogy egyszerre több versenyző csoport léphessen működésbe,

5. Amennyiben a helyi tűzoltóság nem adhatna kellő tömlőmennyiséget a verseny céljaira, a szövetségi elnökség előírhatja azt, hogy a versenypontok által megkívánt szállító tömlőkészletet a versenyzők mindegyike magával hozni köteles.

6. A verseny szigorúan az orsz. tűzoltó-szövetség egységes korlátszabályzata szerint ejtetik meg. Netán szükséges nyomólegénységet a rendező-bizottság köteles kiállítani.

7. A versenyre az orsz. tűzoltó-szövetség minden tagtestülete jelentkezhetik; kivételt csupán a székhelyen levő tűzoltóság, valamint a hivatásos tűzoltók képeznek, kiknek részvétele iránt a szövetségi elnökség esetről-esetre intézkedik. A jelentkezés az orsz. szövetség elnökségénél a kitűzött határnapig írásban benyújtandó; később érkezett jelentkezések figyelembe nem vétetnek.

8. A jury minden tagja köteles az általa észlelt hibákat feljegyezni és az egész verseny menetét figyelemmel kísélni. A díjakat az illető jury-csoport jelentése alapján az összjury itéli oda, és a versenyek befejeztével az elnök osztja ki. A jury határozata ellen felebbezésnek helye nincs.

9. A mennyiben a jury a kitűzött díjakat egy versenyzőnek sem ítélné meg, azok az orsz. tűzoltó-szövetség tulajdonába mennek át, és a jövő kongresszus versenyére újból kitűzendők.

10. Ha a jelentkező testületek száma valamely versenycsoportra csak kettő is, a verseny megtartandó. A versenyzők működési sorrendjét a jury állapítja meg.

11. A verseny kiírható akár egyes szerek kezelésére, vagy támadásra, akár pedig az ezekből létesített verseny-sorozatokra. A verseny feladatait, valamint feltételeit a helyi rendező-bizottság javaslatának figyelembevételével a szöv. elnökség állapítja meg.

12. Ha több csoport egyszerre végez egyöntetű szerelést, akkor az összevényletet a jury által kebeléből megbízott vezénylő teljesíti; ellenesetben mindegyik csoportot saját vezénylője vezényli.

13. Amennyiben valaki, vagy valamely testület stb. díjat kívánna kitűzni, köteles ebbeli szándékát és a díj célját a szöv. elnökségének idejekorán bejelenteni, mely a díj kívánás szerinti hovaforrásáról gondoskodik.

14. Oly esetekben, melyekre nézve jelen szabályok, nem intézkednek, avagy melyekben jelen szabályok egyes pontjai a helyi viszonyok és körülmények folytán nem volnának betarthatók, a döntés mindenkor a juryt illeti meg.

15. A jury által nyomban felvett jegyzőkönyv valamennyi jury tag által aláírva, a versenydíjak átvételét igazoló nyugtákkal együtt a szöv. elnökségnek betérjesztendő.

A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kongresszusai alkalmával rendezendő kiállítások szabályzata.

1. Minden kiállító köteles kiállítási szándékát a rendező-bizottságnak legalább egy hóval a kiállítás megnyitása előtt azzal bejelenteni, vajjon tárgyainak hivatalos kipróbálását kívánja-e s ez esetleg rendezendő versenyen részt vesz-e.

2. A kiállítási tárgyaknak a legközelebbi vasút vagy hajóállomásig való szállításáról, valamint a kiállítás végeztével azok elszállításáról a kiállítók maguk tartoznak gondoskodni. A rendező-bizottság viszont törekedni fog a kiállítási tárgyak részére kedvezményes szállítási feltételeket kieszközölni.

3. A tárgyak szállítását a vasuti vagy hajóállomástól a kiállítási helyiségbe s viszont, továbbá azok őrzését és biztosítását a rendező-bizottság teljesíteti a kiállítási pénztár költségén. A tárgyak ki- és becsomagolását ellenben a kiállítók végzik és azt a rendező-bizottság csakis külön kívánságra teljesíti az illető fél költségére és felelősségére.

4. A tárgyak milyenség szerinti csoportokban helyeztetnek el a rendező-bizottság által; collectiv kiállítások csakis nagyobb tárgycsoportnak egy s ugyanazon kiállító által való kiállításakor engedélyeztetnek, a midőn a rendező-bizottság a kiállítóval egyetértőleg intézkedik, a bizottság fensőbbeségi jogának épségben tartásával.

5. A kiállítási hely után bérlet nem szedetik.

6. A kiállítók és segédmunkásaik a kiállításba szabadon ki- és bejárhatnak.

7. A kiállítás befejezte előtt onnan semmiféle tárgy el nem szállítható.

8. A kiállított tárgyak hivatalos kipróbálása csak az esetben ejtetik meg, ha az ugyanazon szakmabeli kiállítónak legalább fele ebbeli kívánságát idejekorán bejelentette. A kipróbálás idejét a rendező-bizottság meghallgatásával a szövetség elnöksége állapítja meg.

9. A kipróbálás költségeit a kiállítás pénztára viseli, ha azonban a próbára jelentkezett gyárosok közül egyik vagy másik a próbától visszalépne s e miatt a próba meghiúsulna, köteles valamennyi visszalépő kiállító a már okozott költségeket együttesen visszatéríteni.

10. A tárgyak nem hivatalos bemutatása a kiállító által, csak a rendező-bizottság által megállapítandó helyen, napon, időben és sorrendben történhetik, mely célból a kiállítók ebbeli szándékukat szintén előzetesen bejelenteni tartoznak.

11. A kiállított tárgyak csak versenyből folyólag díjaztatnak.

12. A kiállítás befejeztével a tárgyak azonnal való elszállításáról a kiállító gondoskodni tartozik; 3 napon túl a rendező-bizottságnak a tárgyak feletti felügyelet tekintetében fennállt minden kötelezettsége megszűnik.

13. A kiállítás tartamára a szöv. elnöksége egy 15 tagból álló juryt nevez ki, melybe, a rendező-bizottságnak jogában áll 3 tagot javaslatba hozni. A bizottság saját kebeléből választja elnökét és jegyzőjét és a kiállítás megnyitáskor alakul meg.

14. A juryba kiállító meg nem választható, jogában áll azonban érdeketlen gyárosokat, iparosokat és egyéb szakértőket tanácskozási szavazati jog gyakorlása nélkül bevonni. A juryba nem tűzoltók is választhatók.

15. A jury alosztályokat is alakíthat, melyek a szükséghez képest: a) tűzoltó gépek és fecskendők, b) létrák és mentőszerek, c) tömlők, kötelek és kötélgyártmányok sorába tartozó mentőeszközök, d) felszerelés és ruházat, e)

tűzjelző és világító-készülékek, valamint az elsoroltak egyikébe sem tartozó tárgyak szerint különíthetők el.

16. A kipróbáláshoz a jury maga jelöli ki a kipróbálandó tárgyakat és gépeket, tetszés szerinti számban, melyek a próba végéig kell, hogy a jury rendelkezésére álljanak. — Kisebb, azonnal javítható hiányok, a kiállító által rögtön rendbehozhatók, nagyobb hiányok konstatálására azonban feljogosítja a juryt a tárgy visszavetésére. Az ily visszavetett tárgy próbaközben mással nem pótolható.

17. A próba eredményéről a jury minden minősítés nélkül, rendszeres próbaigazolványt állít ki, mely a ki, próbálás adatait tartalmazza.

18. Összehasonlító verseny akkor tartatik, ha arra legalább 2 kiállító a kiállítás megnyitáskor a jury elnökénél írásban jelentkezik. Ezen bejelentés a kiállítóra nézve kötelező.

19. A kiállítók versenyre bocsátandó tárgyaikat maguk jelölik ki. A jury az ekként kijelölt tárgyakból lehetőleg azonos alaku és méretűeket választ ki.

20. A kiállító saját tárgyainak kipróbálásánál, illetve a versenynél jelen lehet ugyan, és észrevételeit is megteheti, de azokat figyelembe venni a jury nem köteles, és közreműködési joga a kiállítónak nincs. Az által, hogy a kiállító a versenyre jelentkezett föltétlenül aláveti magát a jury intézkedéseinek és jelen szabályoknak.

21. A jury ítéleti ellen felelbezésnek helye nincs.

22. A kipróbálás az orsz. tűzoltó-szövetség szabályzata értelmében ejtetik meg; a jurynak jogában áll azonban netalán elháríthatlan körülmények tekintetbe vételével a szabályzatot kiegészíteni, illetve annak egyes pontjaitól eltekinteni.

23. A kipróbáláshoz szükséges eszközöket, szerszámokat és egyéb berendezést a rendező-bizottság bocsátja a jury rendelkezésére, mely valamennyi gép kipróbálásánál ugyanazokat alkalmazni köteles.

24. A fecskendők nyomásához szükséges legénységet a rendező-bizottság állítja ki, és az egyes kiállítók között sors szerint a jury osztja meg a csoportokat; a kiállító, vagy versenyző gyárosok munkásai vagy alkalmazottjai azonban ezen csoportokba be nem oszthatók.

25. Az egyes tárgyak kipróbálása, illetve a versenyek alatt a többi nem érdekelt kiállító csak szemlélő lehet és minden megjegyzéstől, beleszólástól, tartózkodni köteles.

26. A versenyre bejelentett tárgyak kipróbálása lehetőleg megszakítás nélkül egyhuzamban végzendő.

27. Különös körülmények esetén, a midőn a kipróbálás, illetve verseny, technikai, vagy egyéb akadályokba ütközik, a jurynak jogában áll a kipróbálást, illetve versenyt egészen, vagy csak egyes tárgyakra nézve elejteni.

28. A versenyről nyomban részletes jegyzőkönyv veendő föl, melyet valamennyi jury tag és a kipróbált tárgyak kiállítói aláírni tartoznak. A jegyzőkönyv eredetiben a kiállítás bezárása előtt az orsz. tűzoltó-szövetség elnökségének mutatandó be.

29. A versenyek eredményét a jury elnöke a kiállítás bezártakor hirdeti ki; a díjak kiosztását az orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége foganatosítja.

30. A versenyből folyó ügyek elintézésében a jury felszólása után egyedül az orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége illetékes.

Utasítás a szerek mikénti megvizsgálására.

I. A fecskendő minőségének meghatározása.

A fecskendők minőségének pontos meghatározása, a működési adatok ugynevezett kipróbálása igen nehéz dolog, melyhez nemcsak többféle műszer, hanem kellő technikai szakismeret is szükségeltetik. Nehézé teszi különösen az adatok pontos megállapítását az alkalmazott nyomó-legény-

ség által kifejtett erő egyenlőtlensége és a külső behatások által is befolyásolt sugár távolságának megállapításánál fel-lepő nehézségek. Egységes erővel működő ember nem létezik s így a kifejtett erő mérésére leghelyesebb lenne erőméret (dynamometert) alkalmazni; de minthogy ezen kérdés eddigelé eldöntve nincs, s nem is annyira tudományos kipróbálás a célja jelen szabályzatnak, hanem csak az, hogy minden intelligensebb tűzoltó egy fecskendő jóságát ennek alapján megállapítani tudja, a próbapontok olyaténképen állapítottak meg, hogy a nyomólegénység munkájának befolyása a megítélési adatokra elkerültesék.

Ez okból felveszünk egy összehasonlítási alapot, mondjuk, egy ideális fecskendőt, melynek vízszállítását, illetve hengerűrtartalmát eltojadjuk kiindulási alapul s ehhez viszonyítjuk az összes kipróbálandó gépeket, a felvett ideális vízmennyiségre kiszámítván a kipróbálandó gépnél használandó löketszámot. A percenkénti ideális löketség (L o) az ugyancsak ideális és a használt lökethosszak (190—280 mm) közepesét képező 230 mm. lökethossznál (ho) 100, mely megadja azután a percenkénti ideális vízmennyiséget (Qo).

Mivel pedig $Q = \frac{r^2 \pi}{4} \times h \times L$, ebből azon löket-

szám, melylyel valamely gép

$$\text{próbálandó lesz } L = \frac{Q}{\frac{r^2 \pi}{4} \times h}$$

Ha az eredmény tört szám, akkor a legközelebbi egészre egészítjük ki. Ezen löketszámmal próbáljuk azután úgy a gép vízszállító képességét, mint mérjük a sugártávot is.

A vízmennyiségnek ilyképeni alapulvétele mellett s dynamometer alkalmazása nélkül, az emberek száma nem bír befolyással az eredmény létesítésére, miért is a gép könnyű mozgatásához a gyakorlatban szükségesnek talált szám vétetik.

A talált próbaeredmények milyensége lévén megállapítandó, szükséges, hogy megállapíttassék azon minimális követelmény, melyet valamely fecskendőnél várni lehet s pedig a minimális vízszállítást (Qm) az elméleti vízmennyiség (Qo) 90%-ában, továbbá a hengerátmérő $\frac{1}{10}$ -ében felvett minimális lövőkével (dm) szállított minimális sugártávot (Sm). Ha a próba alkalmával talált emez adatokból jelen minimumokat levonjuk, akkor kapunk oly értékeket, melyek a fecskendő előnypontjainak mondhatók, mert minél nagyobb számot eredményeznek, annál jobb a gép a minimumnál. $(Q - Q_m) \times (d - d_m) \times (S - S_m) = e$. Jó működésű gépnél ezen e szám okvetlenül meg fogja haladni a 10-et.

A fecskendő megvizsgálásának ki kell terjedni:

- az általános elrendezésre és anyagra;
- a felszerelésre és a szer súlyára;
- a szerkezet méreteire;
- a működőképesség megállapítására.

a) Az általános elrendezés és anyag.

Megvizsgálandók, vajjon a gépezet könnyen áttekinthető s minden egyes részében, de főleg a szelepeknél könnyen hozzáférhető-e? a gépezetből és a víztartóból a víz kibocsátható-e? a kerekék elég magasak-e? az előkerék aláfordítható-e? kocsi fecskendőknél van-e rugózár s czélszerű-e az és van-e kerékfék? mozdonyfecskendőknél milyen a lemozdítási szerkezet és a gépet lekötő zár? Az anyagot illetőleg megtekintendő, vajjon a henger és csatorna fémből, a légüst veresrézből, a víztartó vaspléhből van-e? vajjon a legjobb anyag alkalmaztatott s vajjon a fém nem líkacsos-e? a nyomókar és dugórúd jó kovácsolt

vasból készült-e nincs-e rajta gyengített, töréses, elégetett, rosszul hegesztett hely? van-e külön nyomó és külön szívókazán? van-e ezen légüstökön kívül még valamely géprésznel forrasztás? vannak-e ruganyos ütközők? stb. Az anyag és munka jóságának megítélésére szolgál a *próbamenet*, mely kivált lófogatu fecskendőknél alkalmaztatik. A gép teljes felszereléssel és az ülőhelyeknek megfelelő legénységgel terhelve rossz úton egy fél órán körülviendő, mely alatt megfigyeljük, vajjon a járása könnyű-e, a rugók eléggé játszanak-e, vajjon nem ülepedtek és nem gyengék-e? az előkocsi hirtelen fordultnál nem súrolja-e a kocsi? a lámpások menetközben égve maradnak-e? — Kétkerekű kocsik csak rövid darabon járatnak s e mellett megfigyeltetik, vajjon a súly helyesen van-e a tengely felett elosztva? a kocsi könnyen húzható-e? a rugók elég erősek-e? stb.

b) A felszerelés és súly.

A fecskendő felszerelési tárgyainak olyképen kell elhelyezkedve lenniök, a mint használatukhoz legczélszerűbben lehet. Így a szívótömlők és a külön darabot képező szűrő a szívóoldalon, a nyomótömlők motolája a nyomóoldalon, vagy a nyomókar felett, hasonlóan a nyomórúdak is ugyanott, a sugárcső és osztóvilla a nyomóoldalon nyerve elhelyezést. A sugárcső és szívótömlőtartók legye-nek bőrrel kibélelve; a szívótömlőkben legyenek szíjjal lecsatolható merevítő rúdak, maguk a tömlők pedig zsineggel körülfonva és egyenes helyzetben kanyarodás nélkül fektetve. A felszerelés mennyisége függ a rendelés és szükséglettől; okvetlenül kell azonban a géphez egy fakalapács, egy olajozó kanna, minden csavarzathoz szükségelt kulcs, a mely tárgyak a szerládában nyerve elhelyezést. Czélszerű, ha kocsifecskendők lámpákkal és kocsirugók létezése esetén rugózárakkal is ellátvák.

A szívótömlők száma, ha 200 méteres darabokban vannak 8—10 méter, vagyis 4—5 darab lehet. A nyomótömlők mennyisége, mely a fecskendőn elhelyezést kell hogy találjon, legalább 60 méter legyen. A sugárcső mellé 2 lövőke, egy nagyobb és egy kisebb adandó; minden 100 mm. és nagyobb hengerátméretű gép mellé pedig már 2 sugárcső vehető. — Kivánatos továbbá, hogy a víztartós gép a nyomócsövön visszafolyasztási csappal, a szívóoldalon pedig a szívó irányítására váltócsappal legyen ellátva és azok fogantyuja a víztartó széléig kiemelkedjék, nyitásuk pedig a fogantyú állásával megegyező irányu legyen. Mozdonyfecskendők elől és hátul lemozdítási fogantyúkkal, nagyobb fecskendők pedig elől a könnyebb lemozdítás végett bőrrel bevont lánczokkal birjanak. Zavarok elkerülése céljából a szívóoldal a menetirányra jobb, a nyomóoldal pedig baloldalt legyen. Ha külön álló kétkerekű tömlőkocsi van, akkor a gép hátulján annak hozzákapcsolására egy behajlítható vashorog alkalmazandó.

Az osztóvilla mindenkor csappal ellátott legyen.

A kocsifecskendők általában, de különösen a hegyes vidékre szállítandók kerékzárral ellátandók.

A kocsiszerkezet szilárdsága mellett kiváló súlyt fektessünk az egésznek könnyüségére, nehogy a fecskendő tovaszállítása nagy nehézségekbe ütközzék, másrészt pedig a mozdonyfecskendők gépe legyen olyan, hogy azt 4 ember könnyen fel- és lemozdithassa.

c) A szerkezet méretei.

Hogy valamely fecskendő működőképességét megítélhessük, ismernünk kell a szerkezet alapméreteit, mely okból megmérjük:

- a henger bőségét,
- a löket hosszát,
- a nyomókar áttéti viszonyát,
- a nyomókar ívközét,

5. a szívó- és nyomócsatorna bőséget,
6. a lövőke bőséget,
7. egyéb alkatrészek méreteit.

A henger bőséget ürmérő körzővel mérjük, még pedig mindkét hengerben, azoknak belsőbb részén. E mellett ügyelni kell, hogy a körző tényleg a henger falára merőleges síkban álljon; a körző nyílását azután mérőpálcán mérjük meg. Ha lehet, egyszerűbb a hengerátmérőt a kibuzott dugón átfogó körzőn lemérni. Ha a két hengerátmérő nem egyforma, akkor a két mérték közötti közép-szám veendő.

A dugó által végzett löket hossza akkép méretik, hogy egy tolható, rögzítő csavarral ellátott mérőpálcza a teljesen és erősen lenyomott dugó felső felületéig a henger fala mentén beállítatik, azután a dugó legmagasabb állásába hozatik és ott a dugófelület és a henger felső szélé közötti eltérés újra leméretik a pálczával. Ha a mélyebb helyen talált méretből az utóbbi méretet levonjuk, illetve az esetben, ha a dugó legfelsőbb állásában a hengerből kiállana, hozzáadjuk, megkapjuk a lökethosszt. A mérés méterpálczával is végezhető, ha a henger felső szélében a mértéket leolvassuk. A lökethossz mindkét hengerben mérendő; ha nem egyforma, akkor a két szám közötti közép-méret vétetik a számítás egyszerűsítése szempontjából.

A nyomókar áttéti viszonyát akkép mérjük egy 2 méter hosszú mérőpálczával, hogy megmérjük a nyomókar tengelyének középpontjától a nyomórúdak középvonaláig, majd ugyancsak a nyomókar tengelyének középpontjától a dugórúd felső forgó csapjának középpontjáig eső távolságot, vagyis az erőkart és teherkart. A két hosszúnak egymáshoz viszonya adja az ugynevezett áttéti viszonyt; kocsifecskendők-nél az egész nyomókar 4-7-szer, mozdonyfecskendők-nél 3:3-5-ször lehet nagyobb a dugórúdig mért teherkarnál; de sohse legyen az áttéti viszony kevesebb 3:5-nél.

A nyomókar ívköze ugyancsak a 2 méter hosszú mérőpálczával méretik, és pedig a földtől a nyomórúd felső széléig úgy a nyomókar legmagasabb, mint annak legmélyebb állása méretik le, azután ez utóbbi az elsőből levonásba hozatik; a különbségnek nem szabad többnek lenni 1100 mm.-nél. A legmagasabb állásban a nyomórúd legfeljebb 1700 mm., a legmélyebbnél legalább 500 mm.-rel álljon a föld felett.

A szívó- és a nyomócsatorna bőséget ürmérő körzővel lemérjük a szívó-, illetve a nyomónyílásnál; a szívócsatorna bősége körülbelül a hengerátmérő fele, a nyomónyílásé pedig az orsz. egységes csavarnak megfelelő (45 mm.) legyen.

A lövőke bősége ürmérő kúppal méretik meg; egy sugárra az a hengerbőségnek $\frac{1}{8}$, két sugárra $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{11}$ -de lehet.

A szűrő védő sinekkel ellátott legyen, de szeleppel felszereltnék nem kell lennie.

A dugó mozgatóskor egyenletesen, simán járjon.

A nyomólégyüst ürtartalma a hengerürtartalomnak legalább 10-szerese, a szívókazán ürtartalma pedig legalább a hengerürtartalommal megegyező legyen.

A víztartó szívószerkezet nélküli fecskendők-nél oly nagy legyen, hogy a gépet egy percig vízzel elláthassa. Mélyen lüggő víztartó legmélyebb pontja legalább oly magasán álljon el a földtől, mint az előkerekek tengelye.

A sugárcső lövőkével együtt legalább 50 cm. hosszú legyen.

d) A működőképesség megállapítása.

- Megállapítandó: 1. a gép szívóképessége,
2. a nyomás iránti ellenálóképessége,
3. a szállított víz mennyisége,
4. a sugár hossza.

A szívóképességet illetőleg megkívánatik, hogy valamely új gép legalább 8:00 m. mélységről szívja fel a vizet, vagyis a vacuumméteren legalább 59 fokot mutasson. Az

elméleti szívóképesség 10:33 méter vízoszlopnak felelve meg, az egyes vacuumméterfokoknak megfelelő szívómélységet nyerjük, ha a vacuumméterfokot 0.136-tal szorozzuk; ezen eredményeket mellékelt I. táblázat tünteti fel:

I. táblázat.

Vacuum- méterfok %m-ben	Szívó- magasság m-ben	Vacuum- méterfok %m-ben	Szívó- magasság m-ben
40	5.44	59	8.02
41	5.57	60	8.16
42	5.71	61	8.30
43	5.84	62	8.43
44	5.98	63	8.57
45	6.12	64	8.70
46	6.26	65	8.84
47	6.39	66	8.97
48	6.53	67	9.11
49	6.66	68	9.24
50	6.80	69	9.38
51	6.93	70	9.52
52	7.07	71	9.65
53	7.21	72	9.79
54	7.34	73	9.92
55	7.48	74	10.06
56	7.62	75	10.20
57	7.75	76	10.33
58	7.89		

A próba megejtéséhez a nyomónyílás nyitva hagyatván teljesen száraz szelepszervezet mellett a vacuumméter gummilemezes feke középpontilag beigazítva a szívónyílásra szorítva tartatik, mire a szivattyúzás mindaddig végeztetik gyorsabb ütemben, míg a vacuumméter mutatója meg nem áll. Ekkor a szivattyúzás beszüntettétvén, a legénység kezét a vízszintesbe emelt nyomórúdkról leveszi és a mutató visszaesése megfigyeltetik. Feljegyzendő a legmagasabb elért fok, valamint az első és második perc végén mutatkozó visszaesés foka is. A vacuumméter a gépről lassan veendő le avagy a szívó-oldali csap lassu nyitásával levegő eresztendő a gépbe. Két perc alatt a vacuumméter legfeljebb 10 fokot eshet.

Ha a vacuumméter nem áll rendelkezésre, akkor rácsavarunk a gépre 8:00 méter szívótömlőt, szelepnélküli szűrővel és azt oly kútba eresztjük, melyben a víz felszíne a dugó legmagasabb állásában annak alsó felületétől mérve 8:00 méter mélyen fekszik, mire a szivattyúzás mindaddig végeztetik, míg a nyomónyíláson a víz ki nem ömlik. Ha most egy percig szünetet tartunk és a szivattyúzást újra kezdjük, akkor a vízszárnak azonnal újra kell előtörnie.

A nyomás iránti ellenállás tekintetében a gépet a manométerrel próbáljuk ki, mely azt mutatja, hogy egy négyzetcentiméter területre hány kilogramm nyomás gyakoroltatik a gépben lévő víz vagy levegő által. (Lásd mellékelt II. táblázatot) Ezen próbához hozzácsavarunk a géphez néhány szívótömlőt és felszivattyúzzuk a vizet a gépbe, melynek kívülről teljesen száraznak kell lennie. A nyomónyílásra rácsavarjuk a kifolyasztási csappal bíró manométert és a felszívott vizet a csapon át addig engedjük kiövelni, míg a vízzel levegő ömlik ki. Azután a csapot lassan elzárjuk és a szivattyúzást egész lassan addig folytatjuk, míg a manométer legalább 10 fokot nem mutat. (Ezen felül, de mindig csak legfeljebb 15 fokig, csak megbízható gyárból kikerült, erős szerkezetű gépeknél megyünk, nehogy a túlságos nyomás folytán a fecskendőszervezet romlását avagy éppen robbanást okozzunk). Ekkor félpercznyi időt engedvén a gépben lévő nagy nyomás ki-egyenlítésére, a nyomórúdkat a legénység elereszti és meg-

figyeltetik a mutató esése az első fél és első egész perc végén és ezen adatok feljegyeztetnek. Egy perc alatt a manométernek legfeljebb 1 atmosférával szabad visszamennie. Együttal megfigyeljük az egész gépezet külsejét, a dugókat, szelepcsapokat stb., hogy vajjon ott vízcsepp nem mutatkozik-e, a mi vízátthatatlansági hibára mutat. A próba befejeztével a víz a csapon át kifolyasztatik.

II. táblázat.

Manometer fok	Nyomás 1 $\frac{cm^2}{m^2}$ -re $\frac{hg}{ban}$	Manometer fok	Nyomás 1 $\frac{cm^2}{m^2}$ -re $\frac{hg}{ban}$	Manometer fok	Nyomás 1 $\frac{cm^2}{m^2}$ -re $\frac{hg}{ban}$
1	1-033	8	8-268	15	15-495
2	2-067	9	9-302	16	16-528
3	3-100	10	10-336	17	17-561
4	4-134	11	11-369	18	18-594
5	5-168	12	12-404	19	19-627
6	6-201	13	13-437	20	20-660
7	7-235	14	14-471	21	21-693

A gyárosok a gépet légnyomás iránt is kipróbálják, a midőn is a szelepek még teljesen szárazak. Ez esetben nem vizet, hanem levegőt szivattyúznak a gépbe addig, míg a manométer 4 légkört nem mutat. A szivattyúzás beszüntetésével a manométer 2 perc alatt legfeljebb 1 fokkal eshetik, de legalább 2 légkört kell elbirnia.

Mint hogy azonban mi nem légszivattyút, hanem vízszivattyút kívánunk, elegendő, ha csupán a vízátthatatlanságot és a gépnek a víznyomás iránti ellenálló képességét próbáljuk ki.

A vízszállítás meghatározásához szükségünk van a) a gép hengerűrtartalmára, b) annak ideális hengerűrtartalmára és c) a kettőnek megfelelő löketségára.

Valamely gép hengerűrtartalmát (V) következőképen számítjuk ki. A hengerátmérő (d) felét szorozzuk önmagával és 3.14 (Ludolph-féle π) számmal; ezen sorzat adja a hengerür keresztmetszeti felületét ($\pi^2 r$), mely különben mellékelt III. táblázatból is leolvasható. Ezen számot szorozzuk a lemért lökethosszal (h), akkor kapjuk a hengerűrtartalmát literekben. Ezen adatokat az ide csatolt III. és IV. táblázat mutatja.

Az ezen IV. sz. táblázatban hiányzó lökethossznak megfelelő hengerűrtartalmak a két legközelebbi értékéhez való viszonyítás által könnyen megállapíthatók.

Az ezen hengerátmérőnek megfelelő ideális hengerűrtartalmat V_0 hasonlóan számítjuk ki, csak hogy a tényleges lökethossz helyett az ideális lökethossz (h_0) szoroztatik a hengerür területével.

Ha ezen ideális hengerűrtartalmat percenkénti 100 lökethez számítjuk, vagyis 100-zal szorozzuk, nyerjük az ideális vízmennyiséget, (Q_0), a melyre nekünk a gépet vonatkoztatni kell. Ugyanezen vízmennyiséget kell ugyanis a gépnek szállítani tényleges lökethossza mellett is vagyis

$$\text{a löketséghez képest meghatározandó az } L = \frac{Q_0}{\pi^2 r} \times h$$

képlet szerint. Ugy az ideális percenkénti vízmennyiséget, mint az ennek megfelelő löketség (L) is bármely hengerátmérőre és lökethosszra megtaláljuk az V. táblázatban, illetve annak 3. és 10. rovatában. Külömben pedig meghatározható a löketség olyképpen is, hogy 100 lökethez a tényleges és ideális vízmennyiséget összehasonlítjuk és a kettő közötti különbséget a hengerűrtartalommal elosztjuk; a hányszor a hengerür benne foglaltatik, annyi lökettel

III. táblázat.

d	$r^2 r$	d	$r^2 r$	d	$r^2 r$	d	$r^2 r$
51	2042	76	4536	101	8011	126	12469
52	2123	77	4656	102	8171	127	12667
53	2206	78	4778	103	8332	128	12868
54	2290	79	4901	104	8494	129	13069
55	2375	80	5026	105	8659	130	13273
56	2463	81	5153	106	8824	131	13478
57	2551	82	5281	107	8992	132	13684
58	2642	83	5410	108	9160	133	13892
59	2733	84	5541	109	9331	134	14102
60	2827	85	5674	110	9504	135	14313
61	2922	86	5808	111	9676	136	14526
62	3019	87	5944	112	9852	137	14741
63	3117	88	6082	113	10028	138	14957
64	3216	89	6221	114	10207	139	15174
65	3318	90	6361	115	10386	140	15399
66	3421	91	6503	116	10568	141	15614
67	3525	92	6647	117	10751	142	15836
68	3631	93	6792	118	10935	143	16060
69	3739	94	6939	119	11122	144	16286
70	3848	95	7088	120	11309	145	16513
71	3959	96	7238	121	11499	146	16741
72	4071	97	7389	122	11689	147	16971
73	4185	98	7542	123	11882	148	17203
74	4300	99	7697	124	12076	149	17436
75	4417	100	7853	125	12271	150	17671
						155	18839
						160	20006

többet vagy kevesebbet kell végezniük, a szerint, a mint a tényleges lökethossz kisebb vagy nagyobb az ideális lökethossznál.

A gép mellé állítandó legénység számát ugyancsak az V. táblázat 4. rovata tünteti fel.

Ezen elméleti megállapodások után a gépre 1—2 szívótömlő és egy 5-00 méter hosszú kendertömlő csavarthatik. Ez utóbbinak végére jön a sugárcső, oly lövőkével, melynek átmérője legalább is az V. táblázat 5. rovatában megjelölt mérettel bir. A szívótömlő egy legfeljebb 2-00 méter mélyen a (szívónyílástól) fekvő vízbe helyeztetik, a sugárcső elébe egy mérlegre helyezett nagyobb edény állítatik, mire a szivattyúzás kezdetét veheti. — A sugárcső végének a kifolyasztásakor magasabban kell lennie, mint a nyomószelep. A vízfelfogó edény súlya előzetesen meghatározandó és a mérlegen kiegyensúlyozandó. A szivattyúzás gyorsaságát egy ütemmérő szabályozza, mely azon percenkénti löketségára állítatott be, melyet éppen fent kiszámítottunk volt; ennek ketyegése szerint kell a kezelő legénységnek szivattyúzni.

Már most a vizet felszivattyúzzuk lassan addig, míg a gép és tömlőből a levegő kihajtatott, illetve azok vízzel meg nem teltek. Ezen szivattyúzás közben adott jelre a sugárcső a vízfelfogó edénybe tartatik s egyúttal a löketség szám olvastatik. Ha az előirt löketség szám letelt, adott jelre a sugárcső az edényből kirántandó. (Hogy a víz az edényből ki ne freccsenjen, czélszerű azt ponyvával betakarni.) Ezután lemérjük az edényben lévő víz súlyát kilogrammokban (az edény súlya nélkül), úgy megkapjuk a percenként tényleg szállított vízmennyiséget literekben, lévén minden kilogramm víz egyenlő 1 literrel. Netáni hibás mérés ellenőrzése szempontjából ajánlatos a vízszállítást ismételni.

Ezen vízmennyiséget már most hozzá arányítjuk az elméleti percenkénti vízmennyiséghez, mely nem egyéb, mint a hengerűrtartalom szorzata a betartott löketség számmal.

A kettő közötti különbség az elméleti vízmennyiség százalékában kifejezve, adja nekünk a vízszállítási hatásfokot;

$$e = \frac{\text{tényleges vízmenny.} \times 100}{\text{elméleti vízmennyiség.}}$$

Jó gépnél ezen hatásfoknak nem szabad 95%-on alulinak lenni.

(A vízszállítást olyképen is lehet mérni, hogy egy hitelesített edényből szívadjuk a vizet és a mennyit onnan

kifejtetünk ezen irányba a sugár valószínűleg végére egy 5—0 méteres mércze-léczet és megfigyeljük, hogy hol esik le a sugár végső tömegesebb része (az egyes elfreccsent cseppektől eltekintve). Ha 2 percig szivattyuztatunk, akkor ezen végsőpont távolsága kisebbedni fog, miért is a második perc elején és annak végén észlelt sugárhossz közötti középérték veendő. Ezen sugárhossz lesz az ugynevezett *maximális sugártáv.* — Ha azonban pontosabb mérést óhajtunk, akkor felállítunk egy oly 2'00 méter

IV. táblázat.

Löketmagasság m_m -ben	Hengerátmérő m_m -ben:									
	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150
	löketenkinti vízmennyiség literben:									
150	0.424	0.577	0.714	0.954	1.178	1.426	1.697	1.991	2.309	2.651
160	0.452	0.616	0.764	1.018	1.257	1.521	1.810	2.123	2.463	2.827
170	0.480	0.652	0.805	1.082	1.335	1.616	1.923	2.256	2.617	3.003
180	0.509	0.693	0.855	1.146	1.414	1.711	2.036	2.389	2.771	3.180
190	0.537	0.731	0.955	1.209	1.492	1.806	2.149	2.522	2.925	3.357
200	0.565	0.769	1.005	1.272	1.570	1.901	2.262	2.655	3.079	3.534
210	0.593	0.808	1.055	1.336	1.649	1.996	2.375	2.787	3.233	3.711
220	0.622	0.847	1.106	1.400	1.728	2.091	2.488	2.920	3.387	3.888
230	0.650	0.885	1.156	1.463	1.806	2.186	2.601	3.053	3.541	4.064
240	0.678	0.923	1.207	1.527	1.885	2.281	2.714	3.186	3.695	4.241
250	0.707	0.962	1.257	1.590	1.963	2.376	2.828	3.318	3.849	4.418
260	0.735	1.000	1.307	1.654	2.042	2.471	2.941	3.451	4.002	4.595
270	0.763	1.039	1.357	1.718	2.121	2.566	3.054	3.584	4.156	4.771
280	0.790	1.077	1.408	1.781	2.199	2.661	3.167	3.716	4.310	4.948
290	0.820	1.106	1.458	1.845	2.278	2.756	3.280	3.849	4.464	5.125
300	0.848	1.154	1.508	1.908	2.346	2.851	3.393	3.982	4.618	5.301

egy perc alatt felszív, annyi a tényleg szállított vízmennyiség. Gyakorlati próbák azt mutatták, hogy jó fecskendő emberenként és percenként 15'3—29'5 liter vizet szállítanak.)

A *sugártáv* ugyanazon lövőkével és ugyanazon löket-szám mellett méretik. E célra a sugárcsövet egy 40 fok alatt hajló és tengely körül vízszintes körben elforgatható állványra kötjük, úgy hogy a sugár csak akkor fordítottatik a kívánt irányba, ha már teljes hosszát elérte. Ha a sugármérés nem végeztetik teljes praecisítással, akkor

széles *bádogcsatornát*, mely minden 2'00 méter távolban lefolyó nyílással van ellátva, úgy hogy az ezen nyílások alatt *mérlegen álló edényekbe* a víz lefolyhatik. Ha most a sugár meglevő vizét ezen csatornában felfogjuk, akkor egy ponton az edénybe több víz fog folyni, mint a többi pontokon és ez lesz a sugár súlypontja, a lövőke végétől odáig mért hossz pedig az ugynevezett *középsugártáv*. A középsugártáv úgy aránylik a maximális sugártávhoz, mint 3:4, vagyis ez utóbbinak $\frac{1}{4}$ -részével kisebb lesz. (Gyakorlati próbák szerint 15'8—28'3 méter között ingadozik.)

V. Táblázat.

Ha a hengerátmérő (D) m_m -ben	akkor 230 m_m ideális löket magasságra							Ha a tényleges löket-hossz (h) m_m -ben	Akkor az ideális vízmennyiségnek megfelelő löket-szám (L) bármely hengerbőségére
	az ideális hengerűrtartalom (V_0) literben	az ideális vízmennyiség (Q_0) percenkénti 100 löketre (L_0) literben	a kezelő legénység száma	a legkisebb lövőke átmérője (d) m_m -ben	a legkisebb elfogadható vízszállítás (90%) Q literben	a legkisebb maximális sugártáv (S) m.-ben	a legkisebb középsugártáv (Sk) m.-ben		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
70	0.88	88.5	4	7	79.7	20	15	150	135
80	1.15	115.6	5	8	104.1	22	16	160	130
90	1.46	146.3	6	9	131.7	24	17	170	126
95	1.63	163.4	7	9.5	147.1	25	18	180	121
100	1.80	180.6	8	10	162.6	25	18	190	117
105	1.99	199.6	9	10.5	179.7	26	19	200	113
110	2.18	218.6	10	11	196.8	26	19	210	109
115	2.39	239.3	11	11.5	215.4	27	20	220	104
120	2.60	260.1	12	12	234.1	27	20	230	100
125	2.82	282.7	13	12.5	254.5	28	21	240	96
130	3.05	305.3	14	13	274.8	28	21	250	92
140	3.54	354.1	16	14	318.7	29	22	260	87
150	4.06	406.4	18	15	365.8	30	23	270	83
160	4.60	460.1	20	16	414.1	32	24	280	79

A közönséges, maximális sugármérésnél a sugár végső kötött pontja rendszeren a végső cseptől 2—3 méterrel hátrább van.

A sugártáv lehetőleg szélcsendben avagy szélmenté-ben mérendő.

Annak megítélésére, vajjon átvehető-e valamely gép a gyárostól, mint minimális kiváncsol megállapítatik 90% vízszállítás, valamint egy a hengerür $\frac{1}{119}$ évvel azonos vagy nagyobb lövőkével adott minimális sugártáv, mely minimális követelmények ugyancsak az V. táblázat 5., 6., 7. és 8. rovatában találhatók.

Ha valamely gép ennél többet szállít ezen három irányban, úgy az neki *előnypon-tul* tudatik be, vagyis lesz egy összehasonlítási képletünk, melyben a tényleg talált adatokból a minimális adatok levonatnak és pedig a vízszállítás hatásfokában, mint a lövőkében és a sugártávban. E szerint:

$$E = (Q - Q_m) + (d - d_m) + (S - S_m)$$

Jó minőségű fecskendő ezen képlet szerint legalább is 10 előnypon-tot fog feltüntetni.

Minta-próbaürlap.

X. község fecskendőjének próbaadatai, felvéve 18
 hó . . . n Idő: (szellős, csendes).

- A gyáros neve = N. N.
- A gépgyári szám = 3950.
- A fecskendő alakja = kocsifecskendő.
- A hengerek száma = 2 ferde.
- A szelepek minősége = fém ajtószelep.
- A henger átmérője = 100 mm.
- A lökethossza = 250 mm.
- A nyomókar { hosszabb karja = 1160 mm. } áttéti viszony: 4:1.
 { rövidebb » = 280 mm }
- A nyomórudak { legmagasabb állása = 1410 mm.
 { legmélyebb » = 500 mm.
 { ívköze = 910 mm.
- A szívócsatorna átmérője = 60 mm.
- A nyomócsatorna » = 45 mm.
- Vacuumméter { legmagasabb = 69 cm. = 9'38 m. szívó-
 { magasság.
 { első percz végén = 68 cm.
 { második percz végén = 67 cm., megállt.
- Manométer víznyomás { legmagasabb = 14 klg.
 { 1/2 percz végén = 12 »
 { I » » = 11 » megállt.
- Lövőke átmérője = 12 mm.
- Kezelő legénység száma = 8, (V. táblázat szerint).

- Ideális hengerűrtartalom = 180 liter (V. táblázatból).
- > perczenkinti vízmennyiség = 1086 liter V. táblázatból).
- Tényleges hengerűrtartalom = 196 liter (IV. táblázatból).
- Alkalmazandó löketség = 92 (V. táblázatból).
- Elméleti vízmennyiség = 1806 liter (= az ideális vízmennyiséggel).
- Tényleges vízmennyiség = 1775 liter.
- Vízszállítási hatásfok = 98 2/10.
- Maximális sugártáv = 28 m.
- Középsugártáv = 21 m.
- Szívómélység volt = 150 m.
- Előnypon-tok összege = + 132.

II. Tömlők megvizsgálása.

a) Szívótömlők anyagának és a tekercsdrót egyenletes elhelyezésének próbája az, ha a tömlő egyik végét a földre támasztva, a tömlőt közepén derékszögben meghajlítjuk. Ha a hajlás helyén egymás felett futó, egyenetlen rán-czok képződnek, ez azt jelenti, hogy a tömlő hibás.

A gummitömlő puha és homokmentes, a tekercs ónozott aczél- vagy veresréz-drót legyen. A gummban létező vászonbetét egyenletes elosztással legyen behelyezve, a külső vászonburkolat csavarmentszerűen tétessék reá. A tömlő légáthatlanságát akkép próbáljuk, hogy a fecskendő szívónyílására rácsavarjuk és megfigyeljük a külső végére illesztett vacuumméter legmagasabb fokát, valamint annak perczenkinti visszaesését 2 perczen át. Ha valamennyi (4 drb) szívótömlő van a gépen összecsavarva, akkor a gépen elért vacuumsoknál csak 2 cm-rel lehet kisebb a tömlők végén elért vacuumsok.

b) A nyomó-(kender-)tömlő kipróbálása víznyomásra manométerrel történik. A tömlőt rácsavarjuk a nyomónyílásra alkalmazott manométer csavarzatára és tulsó véget elzárjuk egy csapos kupakkal. Azután alája teszünk egész hosszában egy 2 m. széles bádogsatornát, melynek alsó vége alá egy mérlegre állított edény tétetik. A szivattyuzás elején a kupak csapja nyitva hagyatik, míg a tömlőből minden levegő kihajtatott és a nyomást azután lassan fokozzuk 10 légkörig (gummizott tömlőnél 15 légkörig) Ezen nyomás alatt 2 percz alatt kifolyó víz súlya a mérlegen leméretik. A jó tömlők erre vonatkozó adatait a VI. táblázat tünteti fel.

Igen fontos a kender jó minősége (hosszu fehér fonal) és könnyű súlya, továbbá a hossz és keresztfonalak száma. A (láncz-) hosszfonalak megolvashatók, ha a tömlőt 1 cm hosszban felfejtjük; a betétfonalakat megolvashatjuk, ha egy 3x3=9 cm² területű papirt a tömlőre teszünk és

VI. táblázat.

	Egyszerű kender-tömlő			Kettős kender-tömlő		
	45	50	60	45	50	60
Belső átmérő ^m / _m -ben	45	50	60	45	50	60
Lapos szélessége ^m / _m -ben	74	82	98	76	84	100
A betét-fonalak száma	8-10	8-10	8-10	11-12	11-12	11-12
A czédulafonalak száma	2x2	2x2	2x2	4x4	4x4	4x4
A szövet sűrűsége } hossza	13-16	13-16	13-16	10-11	10-11	10-11
3x3=9 ^m területén } szélessége	13-15	13-15	13-15	10-11	10-11	10-11
A tömlődarab hossza m-ben	15	15	15	15	15	15
Súlya méterenként gr-ban	230-250	260-280	325-350	330-380	360-400	440-490
A kísérlet tartama perczekben	3	3	3	3	3	3
Maximal víznyomás kg-ban ^m ²-ként	10	10	10	14	14	14
Vízvesztés literben futó méte- renként:						
a) száraz tömlőnél	0.2-0.27	0.21-2.275	0.25-0.34	0-0.08	0-0.11	0.01-0.13
b) áztatott tömlőnél	0.03-0.048	0.035-0.05	0.038-0.05	0-0.01	0-0.01	0-0.018

Egyenletes, csomómentes, sűrű fonás: hosszu, sima fehér kenderszálak.

azon czeruzával egy vonást húzunk; a kidomborodó fonalak helye fekete lesz és így könnyen megolvasható.

c) Tömlőkapcsok (csavarok) úgy próbáltatnak ki víznyomásra, mint a kendertömlők. Azonkívül megvizsgálandó a tömitő-gyűrűk szoros elhelyezése; a csavarmenetek, tömitő felületek védett volta; továbbá, vajjon az egységes csavarral megegyező-e a csavarmenet és hogy a csavar kulcs jól illeszthető-e reá? Különben pedig a következő feltételeknek feleljenek meg:

1. A kapocs mindkét fele olyan legyen, hogy bármelyik vége a másikkal egy s ugyanazon módon összekapcsolható legyen.

2. Az összekapcsolás olyan legyen, hogy sötétben is kulcs és minden előtanulmány nélkül egy ember által gyorsan s biztosan összekapcsolható vagy nyitható legyen, önmagától azonban szét ne nyílhasson.

3. Zárt állapotban vízvesztés nélkül 19 légkör víznyomást bírjon ki.

4. Ugy a mozgó, mint a sűrítő részek sérülése ellen védve legyenek; mozgékonyaságuk és szoros összekapcsolhatásuk piszok által meg ne akadályoztassék.

5. A sűrítő-karikák ne essenek ki s szükség esetében kézzel is pótolhatók legyenek újak által.

6. Belső ürmérete sima és azonos legyen a tömlő ürméretével, a keresztmetszet szűkítése nélkül; a tömlő feküdjön a csővégre és oly egyszerű módon legyen ahhoz megerősíthető, hogy szilárdan és vízáthatatlanul tartson.

7. Ára ne legyen túl magas.

8. A szívótömlők kapcsai szintén feleljenek meg az 1., 2., 4., 5., 6., 7. pontok követelményeinek.

9. Külső alakra lehetőleg kisterjedelmű legyen úgy hosszban, mint átmérőben és éles végekkel ne bírjon.

III. Létrák megvizsgálása.

Létráknál első sorban megvizsgálandó az anyag minősége, és hogy ez megejthető legyen, a fát csakis átlátszó firniszszel, a vasrészeket vékony festékekkel szabad bemázolni. A létrák fája legyen száraz, ágmentes; a szálak mindig a a kar vagy fok hosszában (sohasem keresztben) menők legyenek. Csakis a legjobb anyag alkalmazandó. A vasalás ne gyengítse a létra farészzeit.

1. Támasztó-, támrúdas- és dugólétrák akkép próbáltatnak ki, hogy végeik alátámasztatnak és a vízszintes helyzetbe hozott létra közepére 80 kg. súly (1 ember) helyeztetik. Azután megfordítjuk a létrát tulsó oldalára és ott is ugyanígy alkalmazzuk a terhelést, a mely alatt a létrát lassu ingásba kell hozni. Dugólétrák ezen terheléshez a használandó hosszában összeillesztve vétetnek elő. Ezen terhelés alatt semmiféle sérülésnek avagy állandó változásnak a létrán nem szabad mutatkoznia. A fokok a karokba beékelve legyenek; hosszabb létráknál a fokok alatt 25—3 m.-nyi közökben vasrúdak alkalmazandók. A létrák végei vasalva legyenek. Támrúdas létráknál a végeiken alátámasztott támrúdak szintén terhelhetnek középen rátett 80 klgmal.

Hosszuk azonos legyen az alsó létrarész hosszával; megerősítési pontjuk ne legyen 0.5 m.-nél lejjebb vagy 1.00 m.-nél feljebb a létra középvonalánál. A támrúdak megerősítése akkép legyen eszközölve, hogy minden irányban foroghassanak. A létra szélessége 20 cm.-nél kevesebb ne legyen.

2. Horoglétrák hasonlóan terhelhetnek 80 kg súlylyal, mint az előbbi létrák. E mellett a létra behajtása hossz méterenként legfeljebb 85 mm. lehet. Azután olyképpen akasztjuk a létrát egy ablakba, hogy a horog csúcsára támaszkodva függélyesen a fal mentén függjön, mire alsó végére 150 krg súlyt akasztunk. Ezen súly alatt a horog csakis csekély maradandó behajlást mutathat. A létra szélessége 28—29 cm, a fokok távolsága 315 mm. lehet. A fokok

ne gyengítsek a kart; a két kar vasrúddal összefoglalva legyen. Egy 4.00 m. hosszú létra súlya ne legyen több 10—12 kgnál. A horog megerősítése a karokhoz hosszabb felületen történjék. A felülről vett 3-ik és alulról vett 2-ik fok alatt faltámaszok legyenek.

3. *Tetőlétrák* úgy próbáltatnak, mint a horoglétrák, azonban a horog terhelése csak 80 kg legyen.

4. *Hordozható tololétrák* akkép terhelhetnek, mint a támrúdas létrák, csak hogy a létra nemcsak végén, hanem a két létrarész összeillesztési helyén, vagyis közepén is alátámasztatik és minden egyes létrarész külön terhelhetik 80 kg súlylyal.

5. *Gépezetes tololétrák kellékei* a) A gépezetes tololétrák kihúzására és lebecsájtására szolgáló hajtóművek a legénység veszélyeztetése nélkül legyenek alkalmazhatók és önműködő zárszerkezettel bírjanak. Automaticus fékek és biztonsági forgantyúk ajánlhatók.

b) A fa ágmentes, hibanélküli és csak átlátszó firniszszel bevont legyen.

c) Huzásra igénybe vett vasalásokhoz öntöttvas nem használható, csakis kovácsvas vagy aczél.

d) A kihúzható létrák hosszuknak $\frac{1}{6}$ -ával átfogják (fedezték) egymást teljesen kihúzott állapotban.

e) A létrák belső szélessége olyan legyen, hogy az oldalt alkalmazott feszítések kiálló részei a legénységet mozgásában ne akadályozzák.

f) Ha a teljesen kihúzott létrát 80 foknyi előrehajlás mellett legfelsőbb fokán 250 klgmal terheljük, a létra alapjának egyik pontjának sem szabad a földről felemelkednie. Állandó behajlásnak vagy alakváltozásnak ezen teher alatt nem szabad mutatkoznia; hanem ellenkezőleg egy a létracsúcsról lefelé függő-on a létraalap valamely szilárd pontjától mért ugyanazon távolban maradjon, a mint volt a terhelés előtt.

g) Ha egy kétrészi teljesen kihúzott és 78 fok alatt hajlított létrát az alsó létra felső fokán 300 klgmal, a felső létra felső fokán 150 klgmal, avagy egy 3 részi létrát az alsó rész felső fokán 300 klgmal, a középsőn 180 klgmal, a legfelsőbb rész felső fokán 150 klgmal terhelünk, akkor ugyancsak meg kell felelnie az f) pont követelményeinek.

h) A létra bírjon ugynevezett földszabályozóval, mely egész 10% oldalhajlás kiegyenlítését teszi lehetővé.

6. Gépezetes tololétrák kezelési szabályai

a) Teljesen kihúzott tololétra csak annyiban használ-tassék szabadon állva, a mennyiben okvetetlenül szükséges; gyakorlatoknál akkép állítandó, hogy esése esetén valaminek neki támaszkodhasson.

b) Szabadon felállítva csakis 78 foknyi hajlás mellett, hozzátámaszkodva pedig a következő emberszám által mászható meg:

a) ha két részből áll, az alsó legfeljebb 3, a felső 2 ember által;

b) ha 3 részből áll, az alsó 3, a két felső létrarész csúcsán legfeljebb 1—1 ember által.

c) Csak szükség esetében szabad a 2 ik embernek a létracsúcsig felmenni: ellenkezőleg a csúcson álló első ember jöjjön pl. a sugárcső átvétele miatt, a másodikhoz le.

d) A létrák mindig csak az okvetetlenül szükséges hosszig húzassanak ki.

e) Szélben és puha talajon kiváló elővigyázattal kell eljárni

f) A létrának házhoz való támasztásakor felső vége a háztól 20 cm. távolságra álljon el a megmászás előtt.

g) Egyenetlen talajon, ha az oldalhajlás 10% -nál nagyobb, a létra nem alkalmazandó.

h) A létra egyoldalú terhelése kerülendő.

i) Rádugott, vagy meghosszabbító létrák szabad állás mellett nem használandók.

7. Gépezetes tololétrák megvizsgálása.

Megtekintendő az anyag és a munka minősége, továbbá

X. község tolólétrájának próbalapja.

	A gyáros neve		
	A szerkezet milyen?		
méter	hossza	A felvő létra	Helyszük-séjét a szerár-ban
méter	szélessége		
méter	magassága		
méter	A kerekek magassága		
méter	A tengelyek hossza		
kilogramm	A létra összsúlya		
méter	a létrarészeknek	Hossza	
méter	az egész kihuzott létrának		
miliméter	szélessége	Az egyes létrarészeknek	
miliméter	fa-erőssége		
méter	átfogó felfekvése		
	a hajtó és fékező szerkezet	Milyen	
	a felhasznált anyag minősége		
	a farészek máza		
	A felállított létra támpontjainak egymáshozí fekvése (az alapzat vázlata)		
	A létra kezelése milyen, szabadon állva és hozzá-támasztva, egyenes s lejtős talajon		
	A fordulás és felállításhoz igényelt legkisebb terület nagysága		
	szállításkor	A kezelé-legényesség száma	
	szereléshez		
méter	terhe- lés előtt	a függő-ön távoia a keréktengelytől (létralából)	A 780 hajással teljesen kihúzva szabadon álló létra terhelése leg-felsőbb fokán 250 kg-al
méter	terhe- lés közben		
méter	terhe- lés után		
kilogramm	terhe- lés előtt	nyomás a támpontokra (alapzatra)	A 780 hajással teljesen kihúzva szabadon álló létra terhelése a legfelsőbb fokokon: a) 2 résznel: alsó létra 300 kg; felső 150 kg. b) 3 résznel: alsó létra 300 kg.; középső 180 kg.; felső 150 kr.
kilogramm	terhe- lés közben		
méter	terhe- lés előtt	a függő-ön távoia a keréktengelytől (létralából)	
méter	terhe- lés közben		nyomás a támpontokra
méter	terhe- lés után		
kilogramm	terhe- lés előtt		
kilogramm	terhe- lés közben		
Az oldalhajítás mérve százalékban, a meddig a földszabályozó szerkezet a létra függélyes állásba hozását megengedi.			
J e g y z e t			

a szerelés egyszerűsége és biztonsága. A próbának okvetlenül meg kell állapítania, vajjon a létra a fent elmondott általános kellékeknek megfelel. Megállapítandó a szereléshez szükséges terület, a terhelési próbáknál a stabilitáshoz mutató változások, s pedig az alapzat egyes pontjainak a mérlegre gyakorolt nyomása által. Ez okból a létrát egy *hidmérleg*en állítjuk fel a terhelési próbákhoz; a súlyokat a felső fokhoz kötött s leőgő 2 kötéltre alkalmazzuk és a súlyok behatása alatt mutató mérlegelési adatokat feljegyezzük. Ha mérleg nem állana rendelkezésre, akkor megfigyelendő, vajjon az alapzat valamely pontja nem emelkedik-e fel a talajról. A felveendő adatok mibenléte kitéjük a 85. oldali mintapróbalapból.

IV. Mentőszerek megvizsgálása.

A mentőszerek megvizsgálásánál főszólyt az anyag minőségére, a munka gondos voltára és a szer hordképességére kell fektetni.

1. *A mászóöv zárkapocscsal* kenderszövetből, a szíjzajat alátéttel odavarrva legyen. A zárkapocs rúgója megvizsgálható feszerejét illetőleg, míg a becsatolva felakasztott öv zárkapocsára 240 kg. súly akasztandó és ez alatt semmiféle állandó alakváltozásnak mutatkozni nem szabad. Az öv-zárkapocson ne legyen repedési forrasztási hézag látható. Az öv szélessége 10—11 cm. a csatolószíjjak száma 3 legyen.

2. *A mentőkötélek* vastagsága legalább 9 mm.; anyaga fehér, hosszuszálú kender, a kötélnél nélküli sodrott legyen és pedig úgy, hogy 12—12 fonál sodortassék egybe, s az egész 48 fonálból álljon. A zárkapocs a kötéltre ne rákötve, hanem befonva legyen. Teljes hosszában felfüggesztve 240 kg. terhelést kell elbírnok. Ha a kötélnél végére 50 kg. súlyt akasztunk és azt 200 méter magasról esni hagyjuk, akkor sem szabad a kötélnél szakadni.

3. *A mentőzsák* 240 kg. súlylyal terhelendő.

4. *A mentőtömlőn, mentőponyván* 240 kg. súlyly homokzsák bocsátandó le. Megvizsgálható az anyag minősége, a varrás erőssége, a keresztiradék megerősítési módja.

5. *Az ugróponyvába* az I. emeletről egy 160 kg. súlyly zsák dobandó. Fontos a hevederek száma, a fogók megerősítése, a vászon minősége.

6. *Egyéb mentőszereknél* megvizsgálható az anyag és a munka minősége, a kezelés egyszerűsége, a 3-szoros embersúlylyal való terhelés befolyása, a mentés gyorsasága.

V. Egyéb eszközök vizsgálata.

1. *Extincteuröknél* megvizsgálható a sugár távolsága, a kezelés egyszerűsége, a töltés ára, az egyszeri tartalom működési ideje, a készülék súlya, a folyadék maró volta (minősége).

2. *Vegyvi oltóanyagok* összetétele megvizsgálható a tekintetben, vajjon nem tartalmaznak-e az emberi szervezetre, az épületre vagy a fecskendőre káros befolyású részeket; oltóhatásuk összehasonlítandó a víz hatásával, oltási gyorsaság tekintetében és arra, hogy nehezebben gyulad-e a vele eloltott tárgy, mint a vízzel eloltott? Arának arányossága is fontos.

3. *Vízvezeték* szereknél a munka és anyag és a kezelés czélszerűsége, a befagyás elleni védelem veendő figyelembe.

4. *Impregnáló anyagoknál* megvizsgálható azon időtartam, a míg nagyobb tűznek ellenállni képesek; vajjon lánggal avagy csak izzással égnek-e el, és vajjon az anyag nem bír-e káros vagy hátrányos összetétellel.

5. *Füst- vagy légzőkészülékek* ne legyenek az emberre nézve veszélyes szerkezetűek, a látást és hallást ne akadályozzák. A próbafüsttel telt kamrában akkép ejtendő meg,

hogy valamennyi készülékkel egy időben küldünk be embereket s megfigyeljük azon időt, a meddig a füstben tartózkodni képesek. A készülék a szabad mozgásban ne akadályozzon.

6. *Sisakoknál* megvizsgálható az anyag benyomás elleni képessége, a munka és anyag minősége és az alak czélszerűsége.

7. *Baltáknál* fontos a nyél helyes megerősítése és az anyag minősége; jó balta, ha köbe vagy puha vasba vágunk, nem csorbul ki; az alak czélszerűsége is fontos.

8. *Világító eszközöknél* megfigyelendő azok fényerőssége, czélszerű elrendezése, égési tartamuk s az, vajjon nem okoznak-e veszélyes cseppegést; a bélszabályozás, az olajtartó elzárása, valamint a bizonyos időben elhasznált égető anyag mennyisége és ára szintén megvizsgálható. Kézi lámpások az átmelegedés ellen biztosítva legyenek. Biztonsági lámpásoknál a láng teljesen zárt legyen és a lámpa feldőlése annak meggyuladását ne idézze elő.

9. *Vízszállító eszközöknél* fontos azok kezelése, a megtöltés és kiürítés módja; a hordó fekvése, az elrendezés és felszerelés.

10. *Bontó eszközöknél* megvizsgálható a nyél megerősítése, a kezelés czélszerűsége.

11. *Szerkocsiknál* lényeges azok súlva, az elhelyezett szerek czélszerű elrendezése és könnyű hozzáférhetősége.

12. *Hangszereknél* megvizsgálható azok helyes hangolása és a munka minősége, ára.

13. *Távirdai berendezések, telefonok* megítélésénél fontos azok egyszerűsége, pontos, állandó működése és czélszerűsége; beható bírálatához szakértő hívandó meg.

14. *Gyógyszertárak* megvizsgálásánál a szükséges szakférfiak meghallgatandók.

15. *Egyenruháknál* a tartósság mellett lényeges az, hogy a tűzoltó munkájában ne akadályozzák és meghűlés ellen megvédjék.

16. *Tetőponyvák* anyaga legyen olyan; hogy a vizet dúsan felszívja, máskülönben pedig egyszerűen kezelhetők legyenek.

17. *Egyéb tárgyaknál* a kezelés czélszerűsége és az anyag minőségére fektendő súly.

Jelen szabályoknak a haladó kor igényeinek megfelelő megváltoztatása, javítása, valamint egy fölmerülő kérdésekben a döntés a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének jogköréhez tartozik.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának 1895. évi márczius hó 25-én, délelőtt 9 órakor a IV. kerületi előljáráóság magyar-utca 23. sz. a. üléstermében tartott ülésén.

Elnök: dr. *Kék Lajos*, alelnök.

Jegyző: dr. *Szily József*, titkár.

Jelen voltak: dr. *Óváry Ferencz*, veszprémmegyei, *Putsch Tóbiás* tátravidéki, *Lukács Gyula* barsvármegyei, *Rösch Frigyes* sopronvármegyei, *Wopaleczky Károly* budapesti szövetségi elnökök; továbbá: *Bárány N. Ernő*, dr. *Hadzsy János*, *Polcz Rezső*, *Szabó Gyula*, *Szeidl Lajos*, *Sándor Miklós* és *Vida Pál* választmányi tagok, végül *Tomcsányi Béla* szövetségi pénztáros.

1. Elnök az ülést megnyitván, mindenekelőtt jelentést tesz azon veszteségről, mely a tűzoltó ügyet *Várady Ferencz* főpapunk és *Martinengó Nándor* legrégibb választmányi tagunk elhalálozásával érte. Jelenti egyben, hogy mindkettő ravatalára a szövetség nevében koszorut küldött s utóbbi temetésén a szövetség a titkár által képviselve volt. Majd ecsetelvén az elhunytak kiváló érdemeit, indítványára a választmány érdemeiket jegyzőkönyvében megörökíti.

2. Titkár jelenti, hogy dr. Pásztor Bertalan heves-megyei és Mezey Mihály nagyváradai szövetségi elnökök, továbbá dr. Csányi János, Ormóssy Károly és Kozmári Dezső választmányi tagok az ülésről elmaradásukat igazolták; jelenti továbbá, hogy a mosonvármegyei szövetség elnökéül Szerényi Nándort választotta, hogy Hauser György győrvármegyei szövetségi elnök állásáról leköszönvén, az ügyvitellel Szabó Elek alelnök bízott meg, végül hogy az elhunyt Martinengő Nándor választmányi tag helyett mint első póttag Szeidl Lajos hivatott be a választmányba. A jelentéseket a választmány tudomásul veszi.

3. Az 1894. évi szeptember hó 8-án tartott választmányi ülés jegyzőkönyvét a választmány észrevétel nélkül hitelesíti.

4. Titkár előterjesztett jelentését az ügyvitelről, valamint a legutóbbi választmányi ülés óta tett intézkedésekről a választmány tudomásul veszi.

5. Pénztárnoknak az 1894. évi szeptember hó 8-ától 1895. évi márczius hó 24-ikeig terjedő időszakról szóló jelentését, mely szerint 1250 frt 69 kr. bevétellel szemben 1365 frt 37 kr. kiadás merült föl, úgy hogy 10,848 frt 77 kr. pénztári maradvány mutatkozik, a választmány tudomásul veszi, egyben pénztárnok jelentése alapján elhatározza, hogy Gorecsky volt titkár még fennálló 150 frt-nyi tartozásának lefizetésére felszólíttassék, a hátralékos tagtestületek tagsági díjainak befizetésére felhivassanak, egyúttal felhivassanak ugyanerre a hátralékos vármegyei szövetségek, végül pedig tagjaik bejelentésére köteleztessenek azon szövetségek, melyek bár megalakultak, de tagjaikat ez ideig sem be nem jelentették, sem pedig azok után a tagsági díjakat be nem szolgáltatták.

6. Elnök jelentést tesz az alapszabályok jóváhagyásának akadályairól. Ezek szerint, miután a belügyi miniszterium elvileg már is hozzájárult az új alapszabályokhoz, az egyedüli akadály még mindig a czimerhasználati engedély, melyet a miniszterelnök csakis az 50 frt engedély díj lefizetése után ígért kiadni, s midőn az engedély díj befizetett már az állampénztárba, akkor meg ismét a czimer rajza, mint államjogilag nem egészen helyes, kifogásoltatott, kérdi hogy ily körülmények közt mi a teendő. Többek felszólalása után dr. Óváry Ferencz indítványára, elhatározza a választmány, hogy a czimer használati engedély mindenáron most már megszereztesse, mivel azonban legkevésbé sem tartja méltányosnak, hogy az országos tűzoltó-szövetség, mint a magas kormánynak elismert szakközege ezen nem üzleti célokra szolgáló engedélyére díjat fizessen, ezen díjnak elengedése iránt kérvény nyujtassék be a nmélt. miniszterelnök úrhoz, egyúttal fölkéri elnököt és dr. Óváryt, hogy a miniszterelnök urat kellőképen informálják ez ügyben.

7. Titkár ismerteti a kiállítási mintafalu tűzoltói be rendezése tárgyában az e czélból kiküldött bizottság által kidolgozott javaslatot.

Többek hozzászólása után a választmány a tervezetet, mint helyeset elfogadja, s elhatározza, hogy az elnökség ezen értelemben tegye meg előterjesztését az ezredéves kiállítás igazgatóságához.

8. A történelmi kiállításra vonatkozólag elnök jelenti, hogy a tervezet összeállítására hivatott bizottság, bár az több ízben is összehivatott, nem volt összehozható, úgy hogy e tekintetben javaslatot sem terjeszthet be. Kérdi, hogy ily viszonyok közt, szemben ama nagy nehézségekkel, melyek előttünk állanak, nem volna-e czélszerűbb a kiállítás eszméjét ezuttal elejteni?

Putsch, dr. Óváry és Lukács felszólalása után a választmány a történelmi kiállítás eszméjét, mint ez idő szerint kivihetlent elejti és azt a napirendről ezuttal leveszi.

9. A tűzoltás történetének megírására vonatkozó pályázati feltételek tárgyában jelenti elnök, hogy a bizottság a fentjelzett okokból ugyancsak nem foglalkozhatott, épp

ezért, tekintettel az idő rövidségére is óhajtaná, hogy a terv odáztassék el, de el ne ejtessék.

Többek hozzászólása után elhatározza a választmány, hogy mivel a tűzoltás történetének az ezredéves kiállításra való megírását a hátralevő idő rövidsége mellett kivihetetlennek tartja, annak foganatosítását az adatoknak az elnökség által való fokozatos gyűjtése mellett későbbi időkre hagyja.

10. A tűzoltó statisztikának az ezredéves kiállításig a szövetség által való összeállítását a választmány, tekintettel arra, hogy az erre vonatkozó statisztikát az országos statisztikai hivatal amugy is évente megszerkeszti, a maga részéről szükségtelennek tartja.

11. Fenti két határozattal kapcsolatban, miután a választmány korábbi határozata folytán Markusovszky Béla „Megelőző Tűzrendészet” című művét 1000 példányban már megszerezte, a választmány egyrészt a tűzoltói szakirodalmat pártolni, másrészt a tűzoltói ismereteket terjeszteni óhajtván, elhatározza, hogy Breuer Szilárd „Tűzoltás és Tűzrendészet” című, továbbá dr. Szily József „A vízszerezés” című művei szerzőiktől, végül dr. Szily József „A tűz és annak oltása.” „A csővezetés” című műve a budapesti önkéntes tűzoltó-testület részéről a szövetség tagtestületei részére való díjmentes szétküldés czéljából 1000—1000 (egyezer) példányban megszereztesse, a remélhető méltányos árnak a tulajdonosokkal való megállapítására pedig felhatalmazza az elnököt.

12. A gyakorló-szabályzat új kiadása szükségesnek mutatkozván, elnök jelenti, hogy a bizottság Breuer Szilárd e tekintetbeni javaslatait tárgyalta, sőt a tegnapi napon az egyes szerelési módokat gyakorlatilag kipróbálta. Felkéri azért Breuer Szilárdot, hogy a bizottság megállapodásához híven a módosítási tervezetet ismertesse. Breuer ismerteti a tervezetet, mely szerint megváltoztatandó volna a szerelők és szivattyuzók felállítása olyképp, hogy az bármely szivattyunál, keresztezés nélkül történhessek meg, módosítandó a szerelők felállása a tömlővezetéknel, a nyomórúdak felszavarása, a gráci és angol dugólétrák szerelése; elhagyandó volna a párkánylétra szerelése, redukálódók a fölös kürtjelek; végül pedig a meg nem felelő ábrák helyett újak volnának készítenők.

Óváry indítványára, dr. Szily, Lukács és Bárány felszólalása után elhatározta a választmány, hogy a gyakorló-szabályzat a Breuer Szilárd által javasoltak értelmében ugyancsak Breuer által dolgoztassék át, az eddigi bizottság továbbra is gyakoroljon e tekintetben felügyeletet, a mű 3000 példányban jelenjen meg, az a tagtestületeknek díjtalanul küldessék szét, elárúsítása pedig az I. kiadásra nézve megállapított körülmények között történjék. Nehogy pedig ezen II. kiadás közrebocsátása után az I. kiadás hasznavehetlenné váljék, elhatározta a választmány, hogy az eszközölt módosításokat magában foglaló különlenyomat 1000 példányban készíttessék el, s az az eziránt jelentkezőknek díjtalanul küldessék el; végül a dr. Kék Lajos alelnök, valamint Wopoleczky Károly szives ajánlatát, hogy az új clichékhez szükséges fényképfelvételeket díjmentesen fogják eszközölni, a választmány köszönetének nyilvánítása mellett elfogadja.

13. Polcz Rezső a kolozsvári közgyűlés előmunkálatai tárgyában jelenti, hogy a nagy bizottság megalakult.

A kongresszus napjairól ajánlja aug. 18, 19. és 20-ikát. A kongresszussal kapcsolatban ülné a kolozsvári testület 20 éves jubileumát, osztaná ki a szolgálati érmeiket és tartana egy díszgyakorlatot.

A versenyekre vonatkozólag terve szerint 3 verseny tartatnék és pedig szivattyúszerelés, mászás, és egy zárt levélben feladott taktikai feladat megoldása. Egy-egy versenyben csak hason lakosságú községek tűzoltói vehetnének részt. A díjat nyert testületek résztvevő tagjai okmányokkal volnának kitüntetendők. Kéri, hogy a szövetség

tüzzön ki egy versenydíjat és támogassa őket a mászófal felépítésében. Többek hozzászólása után a választmány Polcz Rezső jelentését tudomásul veszi, a verseny program kidolgozására kiküldi Lukács, Bárány és Szilyt, s felkéri Breuert, egyben felkéri Polcz Rezsőt, hogy a kolozsvári erre vonatkozó tervezetet ezen bizottságnak küldje be.

14. A sopronvármegyei szövetség előterjesztése az országos szövetségi hányad leszállítása tárgyában kerülő tárgyalás alá, Vida Pál a fejérvármegyei szövetség részéről hason előterjesztést nyújt be.

Tekintettel arra, hogy a vasvármegyei szövetség hasonló irányu beadványa kapcsán a választmány elvileg már 2 év előtt elhatározta, hogy az új alapszabályok jóváhagyása után a tagdíjilletménynek méltányosabb elosztását fogja eszközölni, elnök ennek folytán ezen újításnak már a jövő évtől kezdődőlegesen életbeléptét kilátásba helyezi.

15. Harangi Ferenc mezőkövesdi szertárnok tervezetét egy csövezetőgép tárgyában, a választmány bíráló és a jövő ülésen való jelentéstétel végett kiadja Lukács Gyulának.

16. Wopoleczky Károly beadványát, melyben az artesi kutaknál felhasználás nélkül elfolyó víznek gyűjtő medencékben való felfogása és czélszerű felhasználására vonatkozólag tervezetet nyújt be, a választmány bíráló és a jövő ülésen való jelentéstétel végett kiadja Bárány N. Ernőnek.

17. Titkár jelentése alapján a szabadkai közgyűlésen a választmánynak visszaadott versenygyakorlati, kiállítási, szerpróbálási, végül szervezési szabálytervezeteket a választmány javaslatátél végett kiadja a régi bizottságoknak.

18. Elnök felolvastván Czermák Reginald osztrák szövetségi elnök üdvözlő táviratát, jelenti, hogy a 25 éves tűzoltói érem tárgyában többszörösen tárgyalta már nevezettel, ki is óhajtaná, hogy ennek kieszközlésére a két szövetség együttesen járuljon Ő Felsége elé, mihez is a választmány Bárány felszólalása után hozzájárul.

19. Polcz Rezső indítványára elhatározta a választmány, hogy a portómentesség tárgyában újból kérvényt intéz a kereskedelmi miniszterhez.

20. Titkár jelentést tesz az egységes csavar ügyéről. E szerint a kiküldött miniszteri biztossal együttesen egy az eddiginél rövidebb alak állapított meg, anélkül, hogy a csavar lényegében változott volna. A választmány ezen csavarzatnak jóváhagyása végett felterjesztést intéz a belügyminiszteriumhoz.

Több tárgy nem lévén, miután elnök Polcz Rezsőnek a kongresszus ügyében tett fáradozásaiért köszönetet mond, az ülést d. u. 2 órakor berekeszti.

Kmf.

Jegyezte:

dr. Kék Lajos,
elnök.

dr. Szily József,
titkár.

Titkári jelentés.

Az 1894. évi szeptember 8-ikától 1895. márczius 24-ikéig terjedő időszakról.

1894. szept. 8. — 1894. decz. 31. iktattatott . . . 127.

1895. jan. 1. — 1895. márcz. 22. 123.

összesen 250.

Az 1894. évben iktattatott összesen 649.

A kiállítási mintafalu tűzoltói berendezésének kérdésében bizottsági ülés tartatott 1894. deczember 8-án és 1895. márczius 6-án, majd a gyakorló-szabályzat tárgyában márczius 24-én, a midőn egyúttal a szabályzatban kontemplált szerelési módok gyakorlatilag is kipróbáltattak a IX. kerületi tűzorségen.

Várady Ferencz pápai praelatus, csákovai esperes-plábanos és Martinengó Nándor pozsonyi főp. a választmány legrégebbi tagjai elhaltak, temetésükre koszoru ment utóbbi temetésén a titkár jelen volt.

Véleményezettek:

1. 533/94. IX/8. Zenta r. t. város tűzrendészeti szabályrendeletének jóváhagyási záradékában kifogásolta a szalmaféléknek a lakóházaktól 50 méterben megállapított távolságot s azt törölni kéri. Meghagyni javasoltuk, de megengedhető volna a földmives nép érdekében, hogy IX/30—III. végeig, ha fedett helyen lehet, vagy egy szekénnél nem nagyobb mennyiségben behordható nyílt helyre is, ha legalább 20 méter távolság lehet.

2. 555. IX/19. Félégyháza r. t. város felebbezéssel megtámadott tűzrendészeti szabályrendeletére adott véleményünkben javasoltuk, hogy a nyomtatás, cséplés a város belterületén eltiltassék, a takarmányfélék csak 40 méternyire rakhatók a lakházaktól, a jelenben fennálló fatelepekre nagyobb összeütöközések elkerülése végett nem volna kimondandó a kitelepítés kötelezettsége, hanem csak felhatalmazás; és hogy a kellő rendszabályok foganatosíttassanak pl. kütépités, tűzoltó szerek beszerzésére utasíttassanak, az egyes házak tűzoltó-szerei elősoroltattak. Kihagyandó, hogy közös parancsnokság alatt álljon a fizetett és önkéntes tűzoltóság, mert a fizetett tűzoltóság félegyházán szolgál munkát is végez. A tűzoltói kötelezettség a 20—60 évről, 20—40 évre teendő. A víz ne csak felhívásra, hanem a nélkül is szállíttassék és pedig szakadatlanul, míg annak abbanhagyására a tűzoltóparancsnok engedélyt nem ad.

3. 568. IX/27. Eger r. t. tűzrendészeti szabályrendelete. Gözgéppel cséplés a város belterületén eltiltandó. Szalma a lakházak padlásaira ne rakassék, kinn pedig a lakházaktól csak 40 méternyire. A vízszállításról ne csak a negyedben lakók gondoskodjanak, hanem a többi negyed lakói is.

Elintézetlen véleményezés.

1. 599/94. IX/26. Névtelen egyén új tűzoltói gépje tárgyában tett előterjesztése. (Malterral való oltás.)

2. 600/94. X/26. Kolozsvár város kérelme az egységes csavar rajzának megküldése tárgyában.

3. 68/95. III/8. Mező-Szent-György község felebbezése szerbeszerzés kötelezettsége ellen.

Budapest, 1895. márczius 24-én.

Dr. Szily József,
titkár.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Az 1895. évi július hó 23-tól augusztus hó 14-ig tartandó

V. országos tűzoltó-szaktanfolyam

elméleti és gyakorlati tantárgyainak és előadóinak

BEOSZTÁSA.

Sorszám	Tantárgy	A tantárgy részletes felosztása	A tanórák		Előadó
			száma	mely napon tartatnak?	
1	Szervezés	alakulás, szervezeti tagozás, szolgálati szabályok, adminisztráció	3	24, 25. :6.	Id. Szidanits Fer.
2.	Tűzrendészet	a) kormány rendelet és egyéb tűzrendészeti rendeletek	2	26, 30.	Dr. Szily József
		b) megelőző tűzrendészet és a tűzrendészet kezelése	3	27, 29, 31.	Breuer Szilárd
		c) építkezés	2	5 10	Bárány N. Ernő
3.	Egyenruha és felszerelés	egyenruha, rangjelzés és szem. felsz.	2	25, 26.	Christe Loránd
4.	Tűzoltó-szerek	a) a szivattyú szerkezete, működése és annak alkalmazása	7	24, 24, 27, 27, 30, 30, 31.	Köhler István
		b) szivattyúk kipróbálása	3	1, 1, 1.	Köhler István
		c) a szivattyú gondozása és működési zavarai	2	2, 2.	Dr. Szily József
		d) mászó, mentő és egyéb szerek és azok alkalmazása	4	25, 29, 29, 31.	Kálmán Géza
5.	Vízszerezés	folyam, vízvez., kutak, medenczék stb.	3	2, 5, 8.	Kálmán Géza
6.	Tűzjelzés	kürt, harang, sürgöny és telefon	2	10, 10.	Tabak Lajos
7.	Tűzoltás és védelem (taktika)	a) a tüzek minősége, támadása és oltása; csővezetés, takarítás	8	3, 3, 5, 6, 6, 7, 8, 8.	Breuer Szilárd
		b) mentés	2	3, 6.	Id. Szidanits Fer.
8.	Első segély	első segély balesetknél	2	7, 7.	Dr. Gerber Béla
Gyakorlati rész					
1.	Rendgyakorlatok		7	24, 25, 26, 27, 30, 2, 6.	Tomcsányi Ig.
2.	Szerek gyakorlati ismertetése	szivattyúszerek	1	24.	Dr. Szily József
		mászó- és mentőszerek	1	25.	Herman Ödön
3.	Szivattyú-szerelés		14	24, 25, 26, 27, 29, 29, 30, 30, 31, 1, 1, 3, 5, 6.	Id. Szidanits Fer. Christe Loránd Tabak Lajos
4.	Mászó- és mentőgyakorlatok		9	26, 27, 29, 30, 31, 1, 2, 3, 5.	Herman Ödön Tomcsányi Ig. Kálmán Géza
5.	Támadás		16	2, 3, 5, 6, 7, 7, 7, 8, 8, 8, 9, 9, 9, 10, 10, 10.	Bárány N. Ernő Dr. Szily József Breuer Szilárd

A tanfolyam tartama alatt esetről-esetre meghatározandó időben a székes fővárosi tűzoltóság és az önkéntes tűzoltó-testület gyakorlatai, a fővárosi tűzőrségek, a Walser Ferencz, Geitner és Rausch, valamint a Hunnia tűzoltó-szergyárak, a kir. operaszínház, a hengermalom, az ó-budai hajógyár, a Ganz és társa vasöntő és gépgyár és a mentőlakatnya fognak megtekintetni. Ezeken kívül lehetőség szerint fűsikészülékek, extincteurök gyakorlati kipróbálása.

Az 1895. évi július hó 23-ától augusztus hó 14-ig tartandó

V. ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZAKTANFOLYAM

TANÓRAINK ÉS ELŐADÓINK BEOSZTÁSA.

1895. július—augusztus			Elmélet (délelőtt)			Gyakorlat (délután)		
			7-8	8-9	9-10	4 ¹ / ₂ 5 ¹ / ₂	5 ¹ / ₂ -6 ¹ / ₂	6 ¹ / ₂ -7 ¹ / ₂
Julius	24	Szerda	Szervezés (1) Id. SZIDANTS	Szivattyú-szerek (4 a) KÖHLER	Szivattyú-szerek (4 a) KÖHLER	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szivattyú-szerek ismertetése Dr. SZILY	Sziv.-szerelés (tömlő-tektes) CHRISTE
»	25	Csütörtök	Egyenruha-felszerelés (3) CHRISTE	Szervezés (1) Id. SZIDANTS	Mászó-szerek (4 d) KÁLMÁN	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Mászószerek ismertetése HERMAN	Szivattyú-szerelés Id. SZIDANTS
»	26	Péntek	Tűzrendészeti rendeletek (2 a) Dr. SZILY	Egyenruha-felszerelés (3) CHRISTE	Szervezés (1) Id. SZIDANTS	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szivattyú-szerelés CHRISTE	Mászó-gyak. (angol dugó- létra) TOMCSÁNYI
»	27	Szombat	Tűzrendészet (2 b) BREUER	Szivattyú-szerek (4 a) KÖHLER	Szivattyú-szerek (4 a) KÖHLER	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szivattyú-szerelés Id. SZIDANTS	Mászó-gyak. (grácsi dugó- létra) HERMAN
»	29	Hétfő	Tűzrendészet 2 b) BREUER	Mászó-szerek (4 d) KÁLMÁN	Mászó-szerek (4 d) KÁLMÁN	Szivattyú-szerelés CHRISTE	Szivattyú-szerelés TABAK	Mászó-gyak. (horoglétra) HERMAN
»	30	Kedd	Tűzrendészeti rendeletek (2 a) Dr. SZILY	Szivattyú-szerek (4 a) KÖHLER	Szivattyú-szerek (4 a) KÖHLER	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szivattyú-szerelés FLÓRIS	Mászó-gyak. (horoglétra) KÁLMÁN
»	31	Szerda	Mászószerek (4 d) KÁLMÁN	Tűzrendészet (2 b) BREUER	Szivattyú-szerek (4 a) KÖHLER	Szivattyú-szerelés CHRISTE	Szivattyú-szerelés TABAK	Mászó-gyak. (horoglétra) KÁLMÁN
Augusztus	1	Csütörtök	S z i v a t t y ú k i p r ó b á l á s a (4 b) K Ö H L E R			Szivattyú-szerelés Id. SZIDANTS	Szivattyú-szerelés CHRISTE	Mászó-gyak. (horoglétra) HERMAN
»	2	Péntek	Szivattyúk gondozása (4 c) Dr. SZILY	Szivattyúk gondozása (4 c) Dr. SZILY	Vízszerezés (5) KÁLMÁN	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Mászó-gyak. mentő-tömlő HERMAN	Támadás
»	3	Szombat	Taktika (7 a) BREUER	Taktika (7 a) BREUER	Mentés (7 b) Id. SZIDANTS	Szivattyú-szerelés TABAK	Mászó-gyak. ugró-ponyva HERMAN	Támadás
»	5	Hétfő	Építkezés (2 c) BÁRÁNY	Taktika (7 a) BREUER	Vízszerezés (5) KÁLMÁN	Szivattyú-szerelés Id. SZIDANTS	Mászó-gyak. (kötétereszke- dés) HERMAN	Támadás
»	6	Kedd	Taktika (7 a) BREUER	Taktika (7 a) BREUER	Mentés (7 b) Id. SZIDANTS	Rendgyakorlat TOMCSÁNYI	Szivattyú-szerelés CHRISTE	Támadás
»	7	Szerda	Taktika (7 a) BREUER	Első segély (3) Dr. GERBER	Első segély (8) Dr. GERBER	T á m a d á s o k		
»	8	Csütörtök	Taktika (7 a) BREUER	Taktika (7 a) BREUER	Vízszerezés (5) KÁLMÁN	T á m a d á s o k		
»	9	Péntek	V á r o s i g y a k o r l a t m e g n é z é s e			T á m a d á s o k		
»	10	Szombat	Építkezés (2 c) BÁRÁNY	Tűzjelzés (6) TABAK	Tűzjelzés (6) TABAK	T á m a d á s o k		
»	11	Vasárnap	I r á s b e l i v i z s g a			—		
»	12	Hétfő	S z ó b e l i v i z s g a			G y a k o r l a t i v i z s g a		
»	13	Kedd	S z ó b e l i v i z s g a			G y a k o r l a t i v i z s g a		Leszerelés

TECHNIKAI RÉSZ.

Matolcsy rendfentartó kordona.

(2 képpel.)

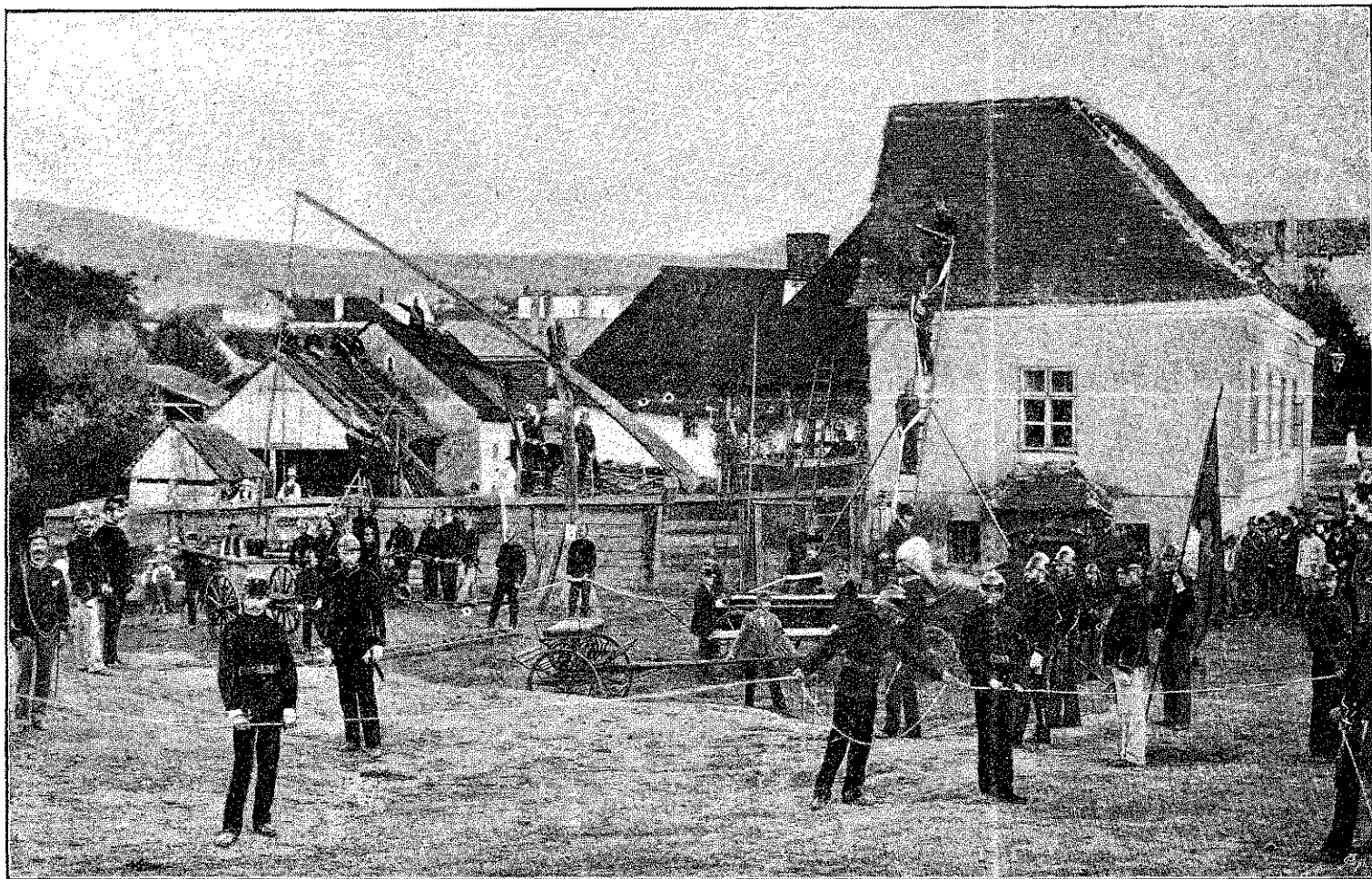
Ismeretes dolog látványosságoknál, ünnepélyeknél nemkülömben tüzeseteknél, rendszeren nagyobb néptömeg szokott összetömörülni, mely tömegnek minden egyes tagja, magának jobb positiót kívánván biztosítani, mindig előre nyomul s egyik a másikat nyomván rendszerint előzőnlük azt a területet, a mely különben fentartandó volna.

Kiváltképen érezhető ezen jelenség, a tüzeseteknél a hol a bámészok sokasága, a közlekedési utakat megszállva, a legnagyobb mértékben akadályozza a tűzoltóságot nemes feladatának teljesítésében, gátolja működésében. Ez főképen érezhető oly helyeken, a hol sem katonaság nincs, sem

érdeklődést, melyet felkölteni kívánunk most, midőn a kordon-készüléket és alkalmazását képen is feltüntetve, annak ismertetését az alábbiakban magára a feltalálóra bízván:

Ezen új találmánnyal tűzoltóságunknak egyik régi hiánya pótlást nyert. Eléggé éreztük, hogy a rendfentartók eddig semminemű vagy csak primitív egyéni felszereléssel ellátva, hivatásuknak nemcsak meg nem felelhettek, de sőt talán éppen ennek következtében a tűzoltóságnak ezen nélkülözhetlen rendfentartó osztálya nálunk úgy a Magyar, mint az Osztrák államban fontos hivatásának magaslatára nem is juthatott el.

Az itt látható két fénylenyomat a vasból gyártott kordon minden alkatrészét pontosan feltünteti s annak

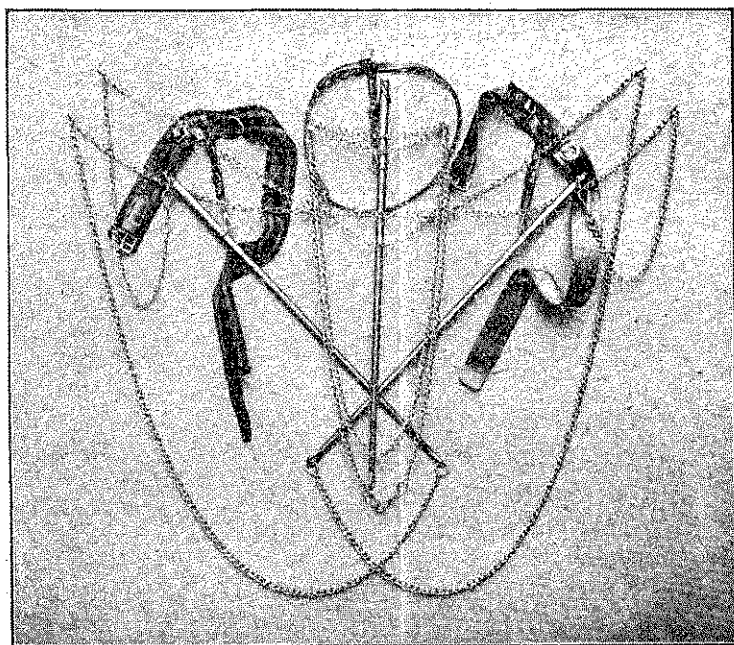
pedig a rendőrség nem oly nagyszámu, hogy a keletkező sokadalomban rendet s a tűzoltók szabadműködéséhez szükséges szabad teret fentartani képes volna, így kétségtelen az, miszerint a tűzoltóság ily körülmények között nehezen fejlődhet ki, s folytonosan akadályozva van a gyors működésben, mivel minden lépten-nyomon fel van tartva az útban álló és útbá kerülő sokaság által, melyet nem a segíteni akarás vágya, hanem a látvány élvezete vonz a helyszínére.

Ezen visszás helyzeten kíván segíteni Matolcsy Károly bajtárs szabadalmazott készülékével, azt tartván szem előtt, miszerint az akadálytalan, gyorsműködésre szabad tér szükséges, és hogy ezt a működés sikere érdekében csekély erővel is létesíteni kell.

A dolog minden esetre megérdemli a figyelmet és

viselés- és használati módját megismerteti. Az eszköz: egy tömör 60 centiméternyi hosszú rúd, felső végén mozgatható karika, alsó végén pedig karabinszerű rugós kapocs; ehhez egy 3 méternyi hosszú láncz, melynek egyik felén lévő karikája a vasrúd karabinszerű rugós kapcsába, másik felén levő rugós kapocs pedig a rúd mozgatható karikájába akasztható; a rúdra szilárdan erősített gyűrű, hogy ez megfelelő zárkapocscsal ellátott szíjjon oldalfegyver gyanánt is használható legyen, lényegében mindez a fényképen 3 kordonnal ábrázolva van.

Ezen ily módon összeállított eszköz alkalmas a tűzoltó-rendfentartó-osztálynak, sőt a rendőrségnek, vagy általában bárminemű rendfentartóknak az eddig használt oldalfegyvert vagy baltát, de különösen s egyuttal a sorfal-kordon-képzésnél, illetve egy bizonyos vonal vagy terület lezárásánál

alkalmazásban volt köteleket, melyek elvághatók, vagy éppen rudakat, melyek nehezen kezelhetők, sokkal előnyösebb eszközzel helyettesíteni.

Másfelől ezen eszköz hivatva lesz a tűzoltóság rendfentartó osztályának újabb lendületet adni, a mennyiben az eddig hiányosan felszerelt rendfentartó-osztály, melynek tagjai a testületeknek ugyiszólva a színét-javát képezik, többnyire éltesebb és tekintélyesebb egyéniségek — most már ezen kordonnal felszerelve, hivatásuknak fokozottabb mérvben megfelehetnek, mert a különféle alkamakkor pl. tűz- vagy egyéb vész eseteknél — nemcsak hogy a működési területeknek, a vész helyének biztos körülzárása

és az utak szabadon tartása feltétlenül biztosítva lesz, — de ezen felül a mentett vagyon, esetleg saját személyüknek védésére is, ezen eszköz kevésbé ügyes kezekben is hatalmas fegyverül szolgál.

Ezen eszköz továbbá kitűnő szolgálatot tesz nagyobb ünnepélyességeknél, hol az embertömegek torlódása előnyösen és teljesen biztosan visszatartható.

Gyakorlati értéke a találmánynak, hogy az egyszerű kötélnél vagy rudakból vont kordonnal nemcsak határozottan czélszerűbb, hanem sokkal egyszerűbben kezelhető is és mégis mindezen gyakorlati előnyök mellett ezen eszköz beszerzési ára amazoknál jutányosabb, tartósságában amazokat sokszorosan felülmúlja. Végül az eszköz csinos és gondos kiállításánál fogva a viselésnél a ruházatra nézve semmi hátránnyal nem jár, de ezen kívül viselésében tetsetős is.

Ezen általam feltalált véd- és rendfentartásra szolgáló eszközt — kordont — egy itteni gépgyár és esztergáló műhelyben gyártatom és ily módon jutányos áron hozhatom forgalomba.

1. Egy teljes kordon 360 méter vonalat zár le, a rúd barnítva, a lánc fényes, ára 4 frt 80 kr.
2. Egy teljes kordon niklirozott kivitelben (különleges kiállítás) 6 frt 20 kr.
3. Egy teljes kordon, a rúd barnítva, a lánc nicklirozva 5 frt 40 kr.
4. A kordonhoz egy rövid oldalszíf, zárapocscsal ellátva — frt 35 kr.

Az árak magánosok részére készpénz ellen: testületek, egyletek azonban fele összegben 3 havi, a másik fele további 3 havi időre vagy pedig az egész összeg készpénz mellett 3% engedmény ellen értendők.

20 drb kordon egyszerre való átvétele esetén 5% árlésállítás nyújtatik, de viszont 10 drb kordonon aluli megrendelés csak utánvét mellett fogadtatik el.

Megrendelések 6 hét alatt eszközöltetnek.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A bács-bodrogh-vármegyei tűzoltó-szövetség választmányi ülése.

A bács-bodrogh-vármegyei tűzoltó-szövetség választmánya f. évi május hó 30-án d. u. 4 órakor Zomborban a vármegyház tanácstermében gyűlést tartott, melynek tárgyai voltak: 1. A tanfolyam ügye. 2. A minta-alapszabály-tervezet. 3. Esetleges folyó ügyek.

A választmányi ülésen jelen voltak: *Schmausz Endre* megyei alispán, szövetségi elnök, *Várossy László* zombori önkéntes főparancsnok, szöv. alelnök, *Halász Zsigmond* szöv. titkár, *Bittermann Nándor* szöv. pénztárnok, dr. *Kék Lajos* apatini önkéntes főparancsnok, dr. *Hadzsy János* tapolyai önkéntes főparancsnok, *Scossa Zoltán* szabadkai hiv. parancsnok, *Wenczel Lajos* szabadkai önkéntes parancsnok, és *Zányi Bódog* bresztováczi önkéntes főparancsnok, — választmányi tagok.

Elmaradásukat kimentették: *Ertl István* bácsi, *Rácz György* kulai, és *Rumbach Mihály* karavukovai önkéntes főparancsnokok, továbbá *Scheibner Gyula* bajai rendőrkapitány, választmányi tagok.

A választmányi ülést *Schmausz Endre* megyei alispán, szöv. elnök d. u. 4 órakor megnyitottnak nyilvánítja, s tudomására hozza a választmánynak, hogy egyik választmányi tag, dr. *Tukacs Adám*, volt ó-kanizsai önkéntes parancsnok, időközben meghalt, s kéri a választmányt,

hogy tekintettel az elhunyt érdemeire, róla jegyzőkönyvileg emlékezzék meg.

Egyhangulag elfogadtattott.

Ugyancsak az elnök bejelenti, hogy egy bajtársunk, az ó-becsei volt önkéntes főparancsnok *Zavisits István*, szintén elhalt. — Tudomásul vétetett.

Bejelenti végül, hogy Ó Futtakon az önkéntes tűzoltó-testület zászlószentelést tartott, — és felkérte az alelnököt, hogy az elhalasztott tanfolyam ügyéről jelentését a választmánynak tegye meg.

Várossy László szövetségi alelnök részletesen ismertette a tanfolyam ügyét, aktaszerűleg kimutatta azokat az intézkedéseket, a melyeket a tanfolyam érdekében az elnökség tett, bejelentette, hogy a tanfolyamra 80 hallgató jelentkezett és hogy Szabadkán minden intézkedés meg volt téve arra, hogy a tanfolyam megtartható lett volna, amikor az elnökség f. évi május hó 4-én megkapta Budapest fő- és székváros tanácsának f. évi április 30-án tartott tanácsüléséből 8038. számú átiratát, a melyben arról értesítették a bácsmegyei tűzoltó-szövetséget, hogy *Breuer Szilárd* fő- és székvárosi tűzoltó-tiszt, köztekintetéből a tanfolyami tartamára nem szabadsgolható.

Ugyanakkor sürgöny érkezett *Scossa Zoltán* szabadkai hiv. parancsnoktól is, a melyben kijelenté, hogy ily körülmények között a tanárságtól ő is visszalép s kérte a tanfolyam elhalasztását.

Igy állván a dolgok, az elnökség — tekintettel az idő rövidségére — nem tehetett mást, mint sürgönyileg értesítette az összes érdekelteket, hogy a tanfolyam nem lesz megtartva, s az bizonytalan időre elhalasztatott.

Kéri az elnökség intézkedéseit tudomásul venni s a tett kiadásokra a felmentvényt megadni.

Az elnökség által tett intézkedéseket a választmány helyeslőleg és egyhangulag tudomásul vette.

Tárgyaltatott a tanfolyam mikor leendő megtartása és határozatba ment, hogy az még ez év őszén okvetlenül megtartassék, s felhatalmaztatott az elnökség a szükséges intézkedések megtételére.

Egyúttal határozatba ment, hogy a tanfolyamhoz tanároknak újra dr. *Kovács Aladár* fő- és székvárosi mentő-egyesületi főparancsnok, *Breuer Szilárd* fő- és székvárosi hiv. tűzoltó-tiszt, *Köhler István* fő- és székvárosi önkéntes tűzoltó-tiszt és gyárigazgató, *Scossa Zoltán* szabadkai hiv. és *Wenczel Lajos* szabadkai önkéntes tűzoltó-parancsnokok kéressenek fel s a kellő lépések megtételével *Várossy László*, dr. *Kék Lajos*, *Vermes Béla* és *Scossa Zoltán* bizattak meg.

Tárgyaltatott, hogy a megyei tűzoltó-szövetség f. évi közgyűlése Apatinban fog megtartatni.

Bittermann Nándor szöv. pénztárnok bemutatta az 1894. évi számadásokat.

Scossa Zoltán választmányi tag indítványára a számvizsgáló bizottságba dr. *Kék Lajos*, *Wenczel Lajos* és *Zányi Bódog* egyhangulag megválasztattak.

Tárgyaltatott a megyei tűzoltó-testületek részére készített minta-alapszabály-tervezet, a mit *Scossa Zoltán* választmányi tag ismertetett, s a mi csekély módosításokkal el is fogadtatott.

Ez alkalmából *Várossy László* szöv. alelnök indítványára a minta-alapszabály-tervezetet készítő bizottságnak (dr. *Hadzsy* és *Scossa*) jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott.

Ugyancsak *Várossy László* szöv. alelnök indítványára jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott *Scossa Zoltán* szabadkai hiv. parancsnoknak azon munkálkodásáért, a mit a tűzoltó-tanfolyam ügyében végzett.

Schmausz Endre szöv. elnök a jegyzőkönyv hitelesítésre dr. *Kék Lajos* és *Zányi Bódog* választmányi tagokat kérte fel, s több tárgy nem lévén, a midőn a jelen voltak-nak köszönetét fejezte ki, az ülést 7 órakor bezárta.

S. Z.

Az aradi önkéntes tűzoltó-kar közgyűlése.

Az aradi önkéntes tűzoltó-kar április 7-én tartotta meg évi rendes közgyűlését, *Mülek Lajos* elnöklete alatt a város háza földszinti termében.

Elnök megnyitván a gyűlést, *Zöldy Jenő* titkár felolvasta az évi jelentést, melyből közöljük a következőket: Az elmúlt évben a város területén előfordult 71 tüzeset közül a működő csapat részt vett: 11 tető, 5 kazal, 1 szoba, 1 pincze és 1 istálló tűz, továbbá 1 lésker és egy mennyezet égésnél, összesen tehát 25 tüzesetnél. Egy tüzesetnél átlag 17 működő vett részt. A tüzesetekre 356 egyénekenkénti szolgálat esik.

Egyes- és összgyakorlat tartatott a parancsnokság által megállapított időben és foglalkozási terv szerint 16, melyeken a tényleg működő 77 tag közül egy gyakorlaton átlag 16 tag vett részt. A gyakorlatoknál teljesített egyénekenkénti szolgálat száma 356.

Testületileg kivonult, illetve részt vett a működő csapat ez év folyamán elhalt *Mina Pál* működő, *Halász Vendel*, *Rusz Alajos*, *Velcsov Péter* kiérdemesült; *Deák Károly*, *Eggenhofer Antal*, *Riedl Ede*, *Schauengel Gyula* és *Soltz Gyula* pártoló tagok temetésén és május hó 6-án kivonult a Flórián kápolnában megtartott tűzoltó-misé.

Továbbá részt vett a Temesvár-gyárvárosi önk. tűzoltó-karnak augusztus 19-én Temesvártt megtartott jubiláris ünnepélyén *Schór Albert* tiszteletbeli főparancsnok vezénylete alatt egy 21 főből álló csapat és az Uj-Aradon megtartott érem-kiosztás ünnepélyén *Buzáky Gyula* szolgálatvezető II. oszt. parancsnok vezénylete alatt egy 30 főből álló csapat által.

Képviseltette magát a kar *Kossuth Lajos*, hazánk legnagyobb fiának és karunk tiszteletbeli tagjának Budapesten április hó 1-én végbement temetésén *Stankovics Milos* I. oszt. parancsnok, *Csóti Nándor*, *Panker Viktor* és *Szabolóczky László* szakaszparancsnokok által — továbbá az aradi cipészczeknek szeptember hó 9-én megtartott zászlófelavatási ünnepélyén *Novotny Lajos* tiszteletbeli főparancsnok vezetése mellett, *Rothmüller Ferencz* és *Stanulovics Lázár* szakaszparancsnokok által.

Kivonulások alkalmával 274 egyénekenkénti szolgálatot teljesítettek működő tagjaink.

Őrszolgálatot teljesítettek működőink 255 alkalommal, az összesen teljesített őrszolgálatok egyénekenkénti száma 894.

Ezek szerint a működő csapat az elmúlt évben közreműködött 25 tüzesetnél, 16 gyakorlaton, 9 kivonulásban, teljesítet 255-ször őrszolgálatot és résztvett küldöttségileg egy temetésen és két ünnepélyen.

A karnak tényleg működő 70 tagja 1880 szolgálatot teljesített.

A működő tagok közül az elmúlt évben az V. éves szolgálati érem viselésére jogosultságot nyertek:

Panker Viktor szakaszparancsnok, *Czigler István* csővezető, *Bella János*; *Pirovszky Károly*, *Zsivojnovics Dusan* mászók, *Ficzay Pál*, *Mina Pál*, *Rusz Sándor* és *Szilágyi Sándor* szivattyusok.

Hogy a rendőrség éjnek idején tájékozva legyen a tűzoltók lakásai felől, azoknak lakása a főkapitányság megkeresésére jelző táblákkal láttattak el. A táblácskákat a tanács rendelte meg a kar részére.

Rózsa Géza szakaszparancsnok lemondása folytán megüresedett állást a karparancsnokság *Román Vilmos*sal töltötte be előléptetés útján, mely intézkedést a múlt évi rendes közgyűlés helyeslőleg vett tudomásul.

Stankovics Milos Mihály szolgálatvezető I. osztályparancsnokunk 1894. évi február 25-én tartott parancsnoksági ülésünkben, a hivatásos tűzoltóságnál elfoglalt állásának szolgálati kötelezettségeire való hivatkozással kérte a parancsnoksági ülést a szolgálatvezetői teendők alól való felmentését. Sajnálattal bár, de a körülmények alapos mérlegelése után kénytelen volt a parancsnokság az oszt. parancsnok kérése előtt meghajolni és a közgyűlés utólagos jóváhagyása reményében a szolgálatvezetői teendők alól felmenteni. A szolgálatvezetői teendők ellátásával *Buzáky Gyula* II. oszt. parancsnok bízott meg. A karparancsnokság ezen intézkedései a rendes évi közgyűlés által az ő intézkedéseinek szellemében lón elintézve. *Stankovics Milos Mihály* I. oszt. parancsnok felmentetett a szolgálatvezetői teendők alól, ellenben azoknak ellátásával *Buzáky Gyula* II. oszt. parancsnok bízott meg.

Ugyancsak múlt évi közgyűlésünk 28. sz. alatt hozott határozatával *Institoris Kálmán*, Arad szab. kir. város főjegyzőjét a kar tiszteletbeli tagjává választotta.

Mint minden évben, úgy az idén is szaporodott segélyalapunk adományok által. Az »Aradi első takarékpénztár« 30 forintot, özv. *Háberéger Eleonora* úrnő 20 frtot, az »Első magyar általános biztosító társaság« a *Csóty-féle* tüzeset alkalmából 20 frtot, melynek felét a hivatásos tűzoltóságnak juttattuk, az »Aradi ipar- és népbank« 15 frtot, az »Aradi polgári takarékpénztár« 10 frtot adományozott a karnak.

A kar iránt tanúsított jóindulatért e helyen is köszönetet mondunk az adományozóknak.

Működő tagjainak létszáma és az abban előfordult

változások tekintetében, könnyebb áttekinthetés végett a következő statisztikai adatokat közöljük:

A működő csapat létszáma 1893. év végén 75 volt. Felvételt az év folyamán 24 tag, ellenben töröltetett: a pártoló tagok sorába történt áthelyezés folytán 1, kizárással 1, önkéntes kilépés folytán 20; összesen 22 tag.

E felsorolt adatok szerint a karnak 1894. december hó 31-én 77 főből álló működő csapata volt.

A befolyt 255 órszolgálati és időszakonként benyújtott szolgálatvezetői jelentések a kar működő tagjainak fegyelmi és szolgálati magaviseletét általában véve kielégítőnek jelezték.

A jelentést tudomásul vették.

Ezután kis vita keletkezett azon kérdés felett, hogy a tiszteket is ellássa-e ruhával az egyesület? *Hamedly Ferencz* vetette fel a kérdést, azt indítványozván, hogy a kedvezmény csupán a köztűzoltóknak adassék meg. *Nagy Kálmán* azt találja helyesnek, hogy a tisztek is az egyesülettől kapjanak egyenruházatot. *Sztanulovics Lázár*, *Szibig Ede* és *Hamedly Ferencz* felszólalása után az elnök szavazás alá bocsátotta a kérdést. A szavazás eredményeképpen kimondotta a közgyűlés, hogy az egyesület csupán a köztűzoltókat és altiszteket látja el egyenruhával.

A számvizsgáló bizottságot, melynek *Bing Ede* elnök-

lete alatt *Heinrich Sándor* és *Reicher Ferencz* a tagjai, újból megválasztották, jegyzőkönyvi köszönetet szavazván buzgó működéséért.

Schor Albert azt az indítványt tette, hogy az alapszabályok azon pontját, mely a tisztikarnak három évre való megválasztását mondja ki — úgy módosítsák, hogy a mandátum csupán egy évre terjedjen ki. Az indítványt a választmány tárgyalás alá veszi.

Ezután megejtették a választást a következő eredménnyel:

Főparancsnok: *Dr. Mülek Lajos*, tiszteletbeli főparancsnok: *Péterffy Antal* ügyvéd, osztályparancsnokok: *Buzáky Gyula*, *Csótty Nándor*, szakaszparancsnokok: *Szablóczky László*, *Stanulovits Lázár*, *Rothmüller Ferencz*, *Takáts Benő*, *Schwellingreber Gyula*, *Szibig Ede*. Titkár: *Zöldy Jenő*. Pénztárnok: *Tones Ede*. Számvevő: *Krönberger Mór*. Szertárnok: *Millig Mátyás*. Orvos: *Dr. Schuster Henrik*. Építész: *Regdon Sándor*. Sebész: *Ambró István*. Parancsnoksági tagok: *Müller Károly*, *Pless Mór*, *Novotny Lajos*, *Hints Péter*, *Schor Albert*, *Nagy Kálmán*, *Skriba Antal*, *Hamedly Ferencz*. — *Stankovics Miklós* városi tűzoltó főparancsnok, örökös tiszteletbeli főparancsnok-helyettesnek választott meg.

A gyűlés ezzel véget ért.

H I R E K.

— **Az oroszlamosi önk.** tűzoltó-testület legutóbb tartott közgyűlésében kiképző gyakorló-mesterét, *Christe Loránd* budapesti önk. tűzoltó szakaszparancsnokot, dísztagjává s tiszteletbeli főparancsnokává választotta meg s az erről szóló díszokmányt *Nagy-Becskerekéről* történt visszautazása alkalmával ünnepélyesen nyújtotta át neki, — mikor is a testület felvonulása után *Dobránsszky* oszt.-parancsnok a szabályszerű jelentést megtette, *Bagáry József* elnök szép beszéd kíséretében nyújtotta át a díszokmányt, mit a kitüntetett meghatóan megköszönve, a legénységet további kitartásra s az intézmény iránti szeretetre s lelkesedésre buzdította. — A kis ünnepély *Bagáry* elnök vendégszerető házában kedélyes lakomával nyert befejezést.

— **Megyei tűzoltó-tanfolyamok.** Udvarhely vármegye alispánja tekintettel a megyében szervezett tűzoltóságok körében beállott választásokra, az idén is megyei tanfolyam tartását határozta el s e végből előadók kiküldése végett megkereste a budapesti önk. tűzoltó-testület parancsnokságát, mely *dr. Szily József* főparancsnok helyett és *Christe Loránd* szakaszparancsnokot küldte ki a tanfolyamra előadóknak.

A bács-bodrogvármegyei tűzoltó-szövetség is megtartja a megyei tanfolyamot (mely május hóban nem volt megtartható). A tanfolyam szeptember 9-én kezdődik és 20-án fejeződik be.

— **Begyakorlások.** A tordai tűzoltó-testület begyakorlására a budapesti önk. tűzoltó-parancsnokság *Tomcsányi Béla* szakaszparancsnokot küldötte. Az apatini önkéntes tűzoltó-testület begyakorlására *dr. Kék Lajos* főparancsnok *Christe Loránd* budapesti önkéntes parancsnokot hívta meg; a tahi-tótfalusi most alakult községi tűzoltó-testület *Kálmán Géza* önkéntes parancsnokot kérte fel a begyakorlásra.

— **A veszprém vármegyei tűzoltó-szövetség** e hó 7-én Siófokon tartotta évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Számadások megvizsgálása. 2. Jövő évi költségvetés megállapítása. 3. A segélyalaphoz kiutalványozandó összegek megállapítása. 4. Jelentés a megyei tűzrendészet állapotáról. 5. Elhalt két választmányi tag helyének betöltése. 6. *Gerber Sándor* ennyingi járási tűzfelügyelő indítványa. 7. Időközben beérkező indítványok tárgyalása.

8. Felolvasások: *dr. Óváry Ferencz* szövegnyelv elnök és *dr. Réthy Edétől*. 9. A siófoki tűzoltó-testület díszgyakorlata.

— **Az angol tűzoltók utazási albuma.** Az angol tűzoltó-szövetség tagjai a kik a múlt évben tűzoltói tanulmány útjukban Budapestet is meglátogatták, tapasztalataikról díszes illusztrált albumot adtak ki, melyben elismeréssel szólnak a Budapesten látottakról is. E műnek egy példányát meleg hangu levél kíséretében megküldték a városi tűzoltó parancsnokságnak.

— **A pozsony vármegyei tűzoltó-szövetség**, június hó 23-án tartotta újból alakuló közgyűlését. A közgyűlést *Szalay Ödön* szövegnyelv elnök nyitotta meg, konstatálván, hogy mivel a tagtestületek $\frac{1}{3}$ -ánál több van képviselve az ülés határozatképes; ezután előadja a szöv. eddigi működéséről szóló beszámolóját majd a 1888-tól mainapig terjedő számadást terjesztették elő melynek megvizsgálására *Meissl Ferencz* és *Ecker Sándor* küldettek ki, míg a jegyzőkönyv hitelesítésére *bárá Clauer* és *Ecker J.* kérték fel. Ezután megejtették a titkár megválasztása. Minthogy *Szalay Ödön* kijelentette, miszerint az elnökséget többé eivállalni nem hajlandó elnökké egyhangulag: *Molnár László* a felső-csallóközi járás főszolgabíróját és e járási szövetség elnökét; alelnökké: *Sendbein János* pozsonyi főparancsnokot; titkárrá: *Ecker Sándor* domorjai főparancsnokot; pénztárnokká: *Weinert Győzöt* választotta a közgyűlés. A közgyűlés megbizta az elnökséget, hogy az alispán közreműködésével rendeleti uton a többi járásokban is alakítsa meg a járási szövetségeket, s azok tisztikarát megválasztván a központi választmány megalakítható és a működés fogatba vehető legyen, s így minden testület a megyei s ezáltal az országos szövetség tagjává lehessen és az egyöntetűség eléérhessenek.

A pénztárvizsgálat megejtetvén, az rendben találtott s az eddigi pénztárnoknak a felmentvény megadatott, a pénztári készletet 418 frt 83 krajczárt *Molnár László* elnök vette át a jelen nem levő új pénztárnoknak való átadás végett.

Vízvezeték Debreczenben. Debreczen város vízvezetékét szándékozik létesíteni, e végből az előleges munkálatok megtételével a *Waiser F.-féle* részvénytársaságot bízták meg.

— **Magirus C. D.** a világszerte ismeretes híres ulmi létra-gyáros 71 éves korában elhunyt.

— **Külföldi tűzoltóságokról.** Az *antwerpeni* tűzoltóság áll: 4 tiszt, 1 orvos, 2 gépészmérnök, 2 őrparancsnok, 4 őrparancsnoki helyettes, 12 csővezető, 1 kürtös és 80 szivattyus, összesen 107 főből, a kik 9 órségen vannak elhelyezve következő szerekkel: 3 gőzfecskendő, 2 hajógőzfecskendő, 2 nagy fecskendő, 24 kis fecskendő, 2 tömlőkocsi, 1400 m. bőrtömlő, 3000 m. impregnált kendertömlő, 3 tolólétra, 25 horgoslétra, 4 mentő-zsák, 12 ugró-ponyva, 2 szerkocsi, 2 személyszállító kocsi, 2 füst készülék, 2 gyógyszerláda. — *Posen város* tűzoltósága áll: 2 tiszt, 1 őrparancsnok, 5 gépész, 5 távirász, 4 csővezető és 50 tűzoltó, összesen 68 főből. A központi órségen, mely naponként tart gyakorlatot, 27 ember van, a mellékórségek csak vasárnaponként gyakorolnak. A csapat tagjai rangfokozat szerint fejenként 2—3—5—9000 márkáig van baleset ellen biztosítva. A tűzjelző hálózatban van 40 tűzjelző, 28 telefon állomás és 12 Morse-gép. A vízvezetékben 300 földalatti és 40 földfeletti hydráns áll a tűzoltóság rendelkezésére. — *Morva és Szilézia* tartományok tűzoltó-szövetségének 1893. év december 31-én, 196 önk. tűzoltóság volt tagja 15,688 pártoló és 24,758 működő taggal, melyeknek következő szerek álltak rendelkezésére: 14 gőzfecskendő, 555 kocsfecskendő, 277 mozdonyfecskendő, 518 kis fecskendő, 37 hydrofor, 1235 hydráns, 130,000 m. tömlő, 135 vízfordó, 189 szerkocsi, 295 tömlő-motola, 14 hydráns-kocsi, 29 személyszállító kocsi, 6725 veder, 777 tetőlétra, 993 horoglétra, 736 támaszlétra, 222 tolólétra, 17 mentőtömlő, 24 ugróponyva, 110 gyógyszerláda. Tartottak 1893. évben 8284 gyakorlatot, s kivonultak 1089 tűzhöz.

— **Konstantinápolyi török kereskedelmi muzeum.** A magyar kereskedelmi forgalomnak ezen új intézménye, mely hivatva van a termé-

zetes viszonyoktól annyira előnyben részesített törökországi ki- és bevitelünknek élénk fellendülést adni, egy nagy és eddig nem igen ápolott termelési és fogyasztási piacot nyit, a miért czéljainak tartjuk, érdekelt közönségünket a »Konstantinápolyi Török Kereskedelmi Muzeum« előnyös intézkedéseire ezennel figyelmeztetni.

A Szultán egyik Iradéánál fogva, *Mustafa Chefki Effendi*, a török kereskedelem és közmunka miniszterium általános kereskedelmi osztályának első titkára és *Spiraki Effendi Alexandridi*, a konstantinápolyi kereskedelmi kamara főtitkára által létesített török kereskedelmi muzeumnak czélja, hogy közvetítse mindazon nyers kézműáru és gyártmány forgalmát, a melyeket Törökországban termelnek vagy keresnek, külföldi termények elkelését Törökországban és török terményeket külföldön előmozdítani és megkönnyíteni.

A török kereskedelmi muzeum kiterjedt építményekkel bir, melyek 12 főcsoportba osztva, minden bel- és külföldi terménynek állandó kiállításul szolgálnak. A muzeummal külön hivatalos tudakozási iroda, mely ugy az árak, vámjai és szállításaira, valamint ezek elkelései és értékesítési viszonyaira vonatkozó minden felvilágosítással szolgál, könyvtár, mely kereskedelmi tudósításokat, ár- és árújegyzékeket, mintákat és rajzokat, szakműveket és folyóiratokat foglal magába, az árúk vételének és eladásának közvetítésére szolgáló ügynökség és török szabaldalmak és gyári védjegyek kiszolgáltató osztálya van egybekötve.

Minden intézmények az érdekelt közönségnek mérsékelt illetékek befizetése mellett rendelkezésére állanak.

Mínt hogy a Törökország Ausztria-Magyarországgal való kereskedelmi összeköttetésekének ápolása különös fontossággal bir, a török kormány Nikolaki Effendi főkonzuljának javaslatára ausztria-magyarországi főügynökévé *Benvenisti Gusztávot* Fiuméba nevezte ki, a kinek kizárólagos budapesti képviselősége működését már megkezdte.

Minden tudakozódás és megbízás ennél fogva: *Wiener Mosko*, a török kereskedelmi muzeum budapesti képviselő, Kerepesi-út 47. sz. alatti czimére intézendő, a ki a szükséges felvilágosításokat postafordultával és díjtalanul adja és minden megbízást legpontosabban és költség nélkül teljesít.

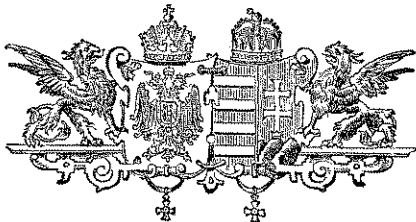
Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

— Alapított 1816-ban. —

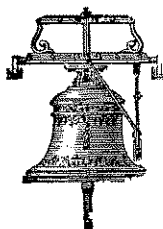
Hazánk legrégibb tűzoltószere-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

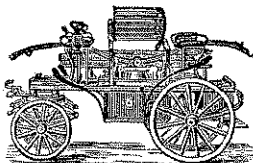
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

— Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! —

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

— Ára 1 frt 50 kr. —

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Irta:

Dr. Szily József,

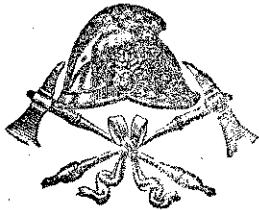
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— Ára 30 kr. —

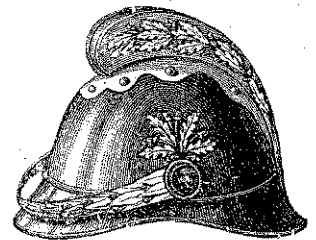
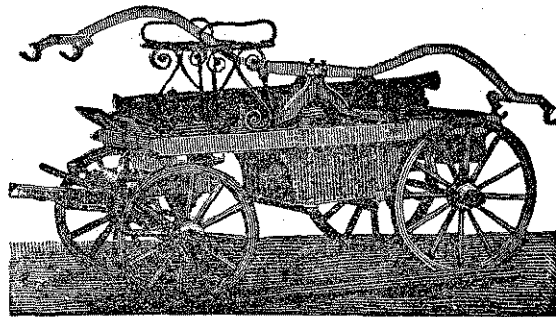
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngygyűk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

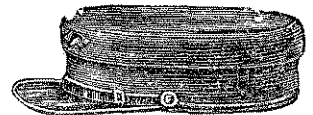
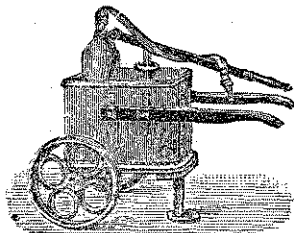
TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

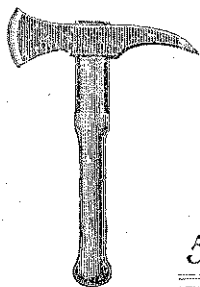
Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községek részére megrendelt 95 db nagy falusi fecskendőt és 12 db targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt úgy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Koncz Ármin s. k.

mint a sz.-udvarhelyi önk. tűz. egyt. alparancsnoka, bír. tag.

Bárány N. Ernő s. k.

a főv. önk. tűz. test. főparancsnoka. Udvarhely-mégye alispánja.

Ugron János s. k.

Udvarhely-mégye alispánja.

Csillag József s. k.

mászó oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.

bír. tag.

Soó Gáspár s. k.

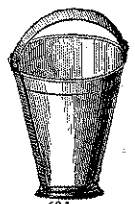
bír. tag.

Szidanits Ferenoz s. k.

budapesti önk. tűz. oszt.-parancsnok.

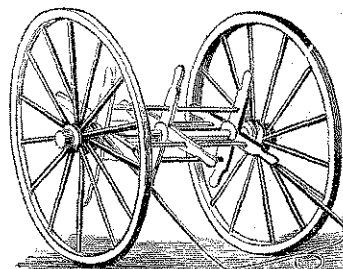
Christe Loránd s. k.

a budapesti önk. tűz. test. I. szív. szak.-parancsnoka.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvariszállítók.

BELGRÁD

Szeib királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-paranesnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kezttyüket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sörgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és feleremények!

— Mindennemű sport-öltönyök! —

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószerszám-gyár,
harang- és ércöntöde

részvény-társaság.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya szállít

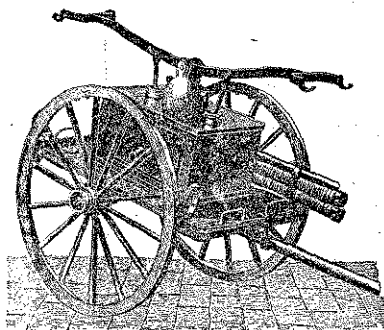
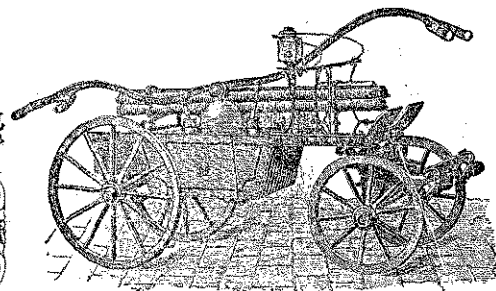
tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsis- és mozdony-fecskendőket, vízhordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utczaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, póczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átadomittatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tűzoltó-felszerelések.

- * Gőzfecskendők
- Mozdony-fecskendők.
- Kocsi-fecskendők.
- Talyiga-fecskendők.
- Puttony-fecskendők.
- Extincteurök.
- Szer- és személyszállító kocsik.
- Tolólétrák.
- Dugólétrák.
- Horoglétrák.

* Vízfordó kocsik.

Tömlőmotolák.

Gummi- és kender-tömlő.

Füst-álarczok.

Vászon víztartó-kádak.

Vízfordó-vedrek.

Fáklyák.

Mentőeszközök.

Vészvonalok.

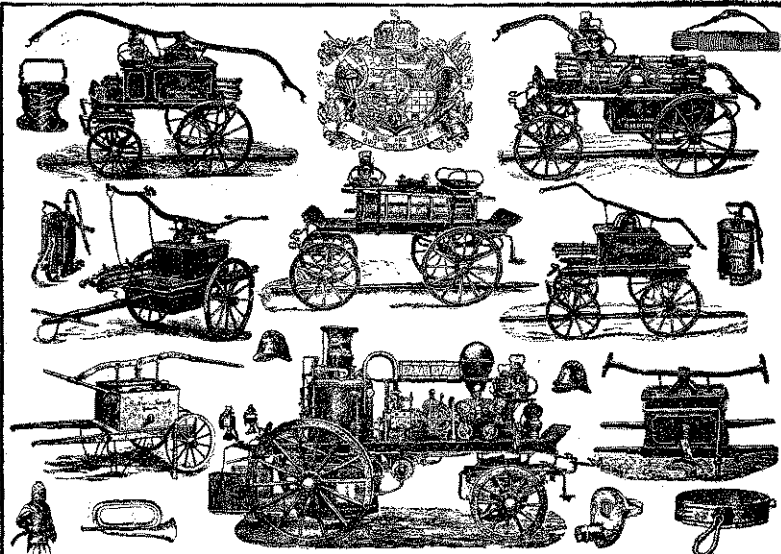
Bontó eszközök.

* Alapított 1865.

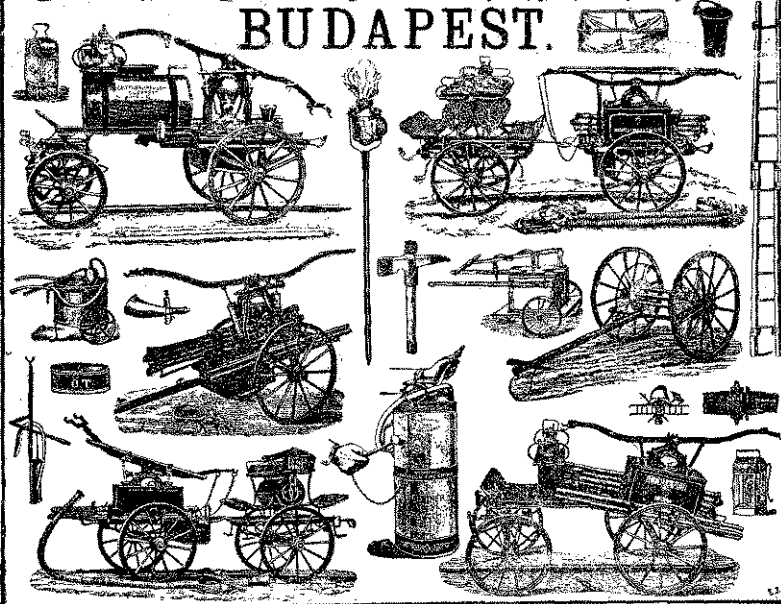
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
feltételek.

Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrassy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

- * Sisakok.
- Mászóövek.
- Szivattyu-
övek.
- Sapkák.
- Mászó-csáká-
nyok.
- Szivattyu-bal-
ták.
- Tiszti-övek.
- Rözsékések.
- Kéthangu jel-
zők.
- Jelzősípok.

* Kürtök.

Mászólámpák.

Mentőkötelek.

Cső- és tömlő-
kötelek.

Tömlőkötők.

Füstszivacsok.

Kürt- és jelző-
szinórok.

Rangjelző
rosetták.

Vállszinórok.

Füst-szemüve-
gek.

* Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félfévre 1 fnt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 fnt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszörri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. A szaktanfolyam kérdéséhez. — *Hivatalos rész.* Jegyzőkönyv a veszprémmegyei tűzoltó-szövetség rendes évi közgyűléséről. — *Általános rész.* Az V. orsz. tanfolyam. — A magyar országos tűzoltó-szövetség rendező bizottságától Kolozsvárrt. — *Testületek köréből.* A központi választmány ülése. — Bárány N. Ernő 25 éves tűzoltói jubileuma. — Megyei tűzoltó-szaktanfolyam. — A zalaegerszegi tűzoltó-testület közgyűlése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

A szaktanfolyam kérdéséhez.

Most, hogy a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága a magas kormány jóváhagyásával és kiküldött meghatalmazottjának felügyelete és ellenőrzése mellett az V. országos tűzoltó-szaktanfolyamot tartja időszerűnek, tartom a kérdéssel foglalkozni, mert hiszen a nézetek nyilvánítása csak előre viheti az ügyet, tisztázza az eszmét.

Kétségen kívül áll, hogy a tanfolyamra szükség van, vagy is a tűzrendészetet illető szakszerű képzés sem maradhat hátra, akkor, a midőn minden egyéb téren megköveteltetik a szakképzettség.

Ez vezette a budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságát is, midőn ezelőtt hat évvel előterjesztést tett a magas belügyi kormánynak, hogy a tűzrendészet fejlesztése érdekében szakiskolát létesít, bemutatván egyben azon tervezetet, a mely szerint haladni kíván, s azon anyagot, a melyet az ügy érdekében ismertetni hasznosnak és szükségesnek, sőt elengedhetetlennek tart. A magas kormány az ajánlatot elfogadta s azt egy képviselőnek kiküldésével jóvá is hagyta.

Az I-ső tanterv szerint a tanfolyam ideje 14 napban lett megállapítva s a szerint lett is megtartva, de már itt kitűnt, miszerint ezen idő a tananyag nagy halmazához képest igen rövid, úgy, hogy a hallgatók alig képesek átgondolni is a hallottakat.

Ezért a tanidő már a 3-ik folyamtól kezdve 21 napra lett emelve, azért, hogy a hallgatóknak több idejük legyen a fontosabb tananyaggal, a milyen magának a tűzrendészetnek kezelése s maga

a gyakorlati kiképzés és taktika, bővebben foglalkozni, mert hiszen a cél éppen az, hogy az ország minden részében kellő képzettségű egyének kerüljenek ki, a kik a hallottakat és tapasztalataikat a *viszonyokhoz alkalmazva* útmutatói legyenek az otthoniaknak és úttörői magának az ügynek.

Hogy azonban ezen feltevés mennyire válik be a valóságban, ezzel bővebben itt foglalkozni nem kívánok, de hogy nem egészen válik be az bizonyos. Ezt sokan annak tulajdonítják, hogy a tanfolyam Budapesten lévén, az itt előadottak nem felelnek meg a vidéki viszonyoknak s az illető, a ki a tanfolyamot végig hallgatta, otthon is nagyszabásu dolgokat foghat csak reprodukálni, a miket ott kivinni nem lehet. Ez nézetem szerint igen téves felfogás, s olyanoktól eredhet, a kik a tanfolyam menetét nem ismerik s így nem tudják azt, miszerint a tanfolyam előadói előadásukban nem térhetvén ki az alól, hogy nagyobb városokat megillető rendszerek ismertetésével foglalkozzanak, a lehető részletesebben foglalkoznak a legkisebb községet is megillető viszonyok ismertetésével is. Mert az együgyű felfogásnak volna mondható, a ki egy kaptafára akarná húzni Budapestet és Píripócsot. Bár az sem tagadható el, hogy magának a tűzrendészetnek kezelése éppen úgy végrehajtandó itt, mint amott, s a különbség éppen nem a módban van.

Ha pedig valaki az ő helyi viszonyainak meg nem felelő intézkedéseket akar foganatosítani, ez csak azt bizonyítja, miszerint az illető nincs tisztában a hallottakkal, összezavarja a fogalmakat, s nem képes helyesen itélni a viszonyok felett.

Ezért azonban sem az előadókat elítélni, sem a tanfolyamot mint czélnélkülit, illetve czélttévesszített intézményt állítani oda nem lehet.

Azonban hajlandó vagyok még e tekintetben is enyhíteni az illetőre vonatkozó e véleményemen, azon kérdést állítván fel, vajjon milyenképpen ítéljük meg azon intézkedéseket vagy mondjuk csak javaslatokat, melyeket egy tanfolyamról hazakerült terjeszt elő kivitel czéljából?

Ismerve e tekintetben hazai viszonyainkat, merem állítani, miszerint az ítélők ily esetekben rettenetesen nagyító üvegen néznek keresztül s azért látnak aztán olyan dolgot a mi tényleg nem is olyan nagy, hanem inkább szokatlan

Én a tanfolyamot oly iskolának tartom, a hol az általános és specziális ismeretek karöltve tárgyalandók és ez másként nem is lehet, tartassék az a tanfolyam akár Budapesten, akár Szabadkán, akár Temesvárt stb., sőt még a tekintetben sem vagyok hajlandó engedni, hogy az ily vidéki megyei székhelyeken tartott tanfolyam olcsóbb volna, mint a Budapesten tartott.

Nézzük csak a megyei tanfolyamoknál, miben térhetnek el az előadók az országos tanfolyam tanrendjétől. Azt hiszem nem másban, mint hogy kevesebb ember kevesebb idő alatt végzi el azt az anyag-halmazt, a mi a tanrendbe beállítva van, maga a lényeg azonban változást nem szenvedhet.

Tegyük fel, Pestvármegye tart tanfolyamot és pedig Vácson vagy Kalocsán, — mert oly központon kell e tanfolyamot tartani, a hol feltételezhető, hogy minden kellék meg van annak megtartásához — a gyakorlati oktatást illetőleg, minthogy az elméleti előadás Rákoson is megtartható; — vajjon mennyiben változik itt meg a viszony a megye kis községei és az említett egyik vagy másik városhoz, vagy Budapesthez, ha a tanfolyam itt tartatnék meg? Jóformán semmiben. A megelőző tűzrendszetet és annak kezelését Kalocsán is csak úgy kell ismertetni mint Budapesten, mert ez nem specziális, hanem általános dolog, a tűzbiztos építkezés feltételei nem-e ugyanazok mindenütt, a szivattyu szerkezete, működése, alkalmazása, gondozása és működési zavarai mások lesznek Kókán, mint Kecskeméten, vagy Budapesten; a vízszerezéskérdésének módozatai nem ugyanazok maradnak-e a megye összes községeiben, kivéve a vízvezeték; a tüzek minőségénél vajjon el fogják-e hagyni a bolti- és pinczetüzek oltásának tárgyalását, holott mondjuk csak 8—10 oly helység van a megyében, a hol ilyesmiről szó lehet, a támadás, oltás és csövezetés szabályai Budapesten is ugyanazok, mint bármely községében az országnak, mindez a mellett van, hogy a budapesti tanterv igen is helyes, és hogy azt talán szűkebbre szorítani lehet, de attól el térni nem.

Ugyanazok, a kik a szaktanfolyamnak Budapesten való megtartását kifogásolják, egyuttal a

tanfolyamot rendező budapesti önkéntes tűzoltó-testület parancsnokainak illetékességét és képességét kétségbe vonták.

Nem akarok itt ezen érdemes testület védőjeként állni elő, csupán tényeket említendek fel annak bebizonyítására, miszerint azt csak az irigység és rosszakarat mondhatja; hogy miért, azt nem kutatom.

Az mondatik ugyanis, miszerint a parancsnokságban az a felfogás nyilvánul, hogy ők »született professzorai az országos szaktanfolyamnak és hogy náluk nélkül ezen tanfolyam nem is rendezhető«.

Hát én ezen frázist az illető részéről csak egy szóbombának tartom, mely elcsattan a légben, a nélkül, hogy kárt okozna. — Ismerve a budapesti parancsnokokat, bátran állithatom, hogy született professzornak egyik sem tartja magát, sőt inkább azt veszem ki a fentiekből, hogy éppen az éri magát született professzornak, a ki emezekre kíván ily felfogást oktrojálni. Azonban, ha úgy volna is a dolog, én elítélni valót akkor sem találnék e felfogásban, mert hiszen ténydolog, hogy a budapesti parancsnokok nemcsak saját testületüket képezik ki elméletileg és gyakorlatilag, hanem gyakorló-mesterei a vidéknek is, a hol színről-szinre láthatják és tanulmányozhatják azokat a vidéki viszonyokat, a melyek nevében lesz megtámadva évről-évre az országos tanfolyam és azok rendezői.

Nem veszem rossz néven tőlük azt sem, hogy a szükségesen túl másokat nem akarnak részeltetni ezen semmi jövedelmet nem hozó, de annál több vesződséget okozó keserű dicsőségben. Nem követelheti tőlük senki, hogy a nekik adott mandátumot félreállva másoknak adják át, annyival is inkább nem, minthogy a testület parancsnokságának azon legfiatalabb tagjai, a kik a tanfolyamon mint előadók szerepelnek, legalább is nyolcz éves tagjai a testületnek, ez pedig kis érdeklődés mellett is igen jó iskola, — hisz ebből kerültek ki a városi tűzoltóság tisztjei is, — a hol van alkalom ugy az elméleti, mint a gyakorlati kiképzésre. De máskülönben az a mandátum, a mely feljogosít egy vidéki testületnek elméleti és gyakorlati kiképzésére ott a helyszínén, nem volna alkalmazható egy tag kiképzésére nem a helyszínén. Ezt nem látom be, sőt inkább ez meggyőz arról, hogy a tanfolyam látszólagos eredménytelensége nem abban keresendő, hogy az Budapesten tartatik, nem is abban, hogy azt az önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága tartja.

Sokkal inkább volna elfogadható az a feltevés, miszerint ezen látszólagos eredmény a hallgatóság egyéniségeiben rejlik. Ugyanis, ha átnézzük a tanfolyamra jelentkezettek névsorát, ott a társadalomnak különböző egyéniségeivel találkozunk, vannak hivatalnokok, tanítók, iparosok stb., tehát különböző szellemi készülség.

Azonban lehet-e ennek rovására irni a tanfo-

lyam eredménytelenségét; semmi esetre, mivel a netalán kisebb szellemi készütségű egyén szorgalmas tanulással és figyellel eléri azon nivót, a mit a másik nagyobb szellemi készütségű elért és hasonló, talán még nagyobb biztossággal tud ítélni valami dolog felett, s az bizonyos, hogy dolgát jól végezné és feladatát helyesen oldaná meg, ha lehetne.

Az eredménytelenségnek legfőbb oka tényleg a társadalmi és községi viszonyokban van, a mely tapasztalás szerint egyformán nyomasztó mindenütt, a hol tűzoltó-ügyről van szó. Csak azon közönyre vagy ellenszenvre kell utalnunk, a mely a legtöbb helyen meg van a közönség egy részénél, mely sem erkölcsi, sem anyagi támogatásban nem részesíti a tűzoltóságot, sőt inkább a hol lehet igyekeznek annak fejlődése, haladása és üdvös működése elé akadályokat gördíteni. A társadalmi félszeg felfogást aztán átviszik a községi életbe is. Ily körülmények

között aztán hogy lehessen a tanfolyamon volt egyénnek valamint produkálni, kivált akkor, ha még nem is befolyásos egyén a maga falujában.

Agyon lesz ütve erkölcsi és nem erkölcsi bunkókkal, mert, ha például a szerállományt kívánja fejleszteni, azt vágják fejéhez, hogy bizonyosan a gyárossal osztozik zsiros nyereségen stb. s nem kap semmit, s végre belátva eredménytelen küzdelmét, egyszerűen ajánja magát és visszavonul.

Különbén ezen jelenség oly általános, hogy ennek felismerésére nem volt szükség a tanfolyamot rendszeresíteni. Ezen jelenség már meg volt a kormányrendelet kibocsátása előtt is, meg van most is, és hogy meg van, bizonyítja az, miszerint mindig sürűbben hangzik fel a kívánság, az ügyet törvény által szabályozni és egyben államosítani. A hol pedig a közirány ilyen, ott a magán vállalkozás mindig hajótörést szenved.

M. J.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv,

mely felvételett Siófokon, 1895. évi július hó 7-én, a veszprémi vármegyei tűzoltó-szövetség rendes évi közgyűlése alkalmával.

Jelen voltak: Dr. Óváry Ferencz elnök, Blázy Imre főjegyző, Kukorelly Ferencz veszprémi, Gerber Sándor enyingi, Szikora Béla devecseri járási tűzrendészeti felügyelő, Kányai József és Fischer Károly választmányi tagok, Szeif Zoltán devecseri önk. tűzoltó-egyesület főparancsnoka, Bárdossy Imre siófoki ö. t. főparancsnok, Vida Pál közp. választmányi tag mint vendég és többen.

1. Elnök üdvözlőlvén a tagtestületek jelenlevő képviselőit s a tisztikart, a gyűlést megnyitja s egyuttal jelenti, hogy P. Szabó Károly alelnök és Szokoly Ignác pápai járási tűzfelügyelő a megjelenés alól kimentették magukat.

2. Elnök bemutatja a pénztáros által beküldött számadást. Határozatott, hogy ezen számadások megvizsgálásával Pongrácz Dániel és Szeglethy György választmányi tagok bizassanak meg.

3. A jövő évi költségvetés elnök előterjesztésére következőképen állapított meg:

A magyar országos tűzoltó-szövetség pénztárába	450	frt.
5 járási tűzfelügyelőnek fuvardíj fejében 50—50 frt	250	„
Irodai szerek és nyomdaköltség	75	„
Jutalmakra	100	„
Hírlapokra	12	„
Összes kiadás	887	frt.

Bevétel: 150 testülettől 6—6 forintnyi tagsági díj fejében 900 frt.

Levonva ebből a 887 frt kiadást,

marad a pénztárban 13 frt.

4. Következett a segély-alapból kiutalványozandó összegek megállapítása.

Erre nézve határozatott, hogy a jutalmazások mi-kéntje a legközelebbi választmányi ülésen tárgyalassék.

5. Elnök felkéri a járási tűzrendészeti felügyelőket, miszerint tegyék meg jelentéseiket a vármegyei tűzrendészet állapotára nézve.

Szikora Béla előszóval előadja, miszerint a devecseri

járásban a tűzrendészeti állapotok jelentékenyen javultak ugyan, de még mindig nincs minden községben szabályszerű fecskendő és szervezett tűzoltó-testület, kéri a közgyűlést, hogy kérje fel a megyei alispánt erélyes intézkedésre. 46 község közül csak 24-ben van tűzoltóság.

Kukorelly Ferencz előterjeszti írásba foglalt jelentését, mely szerint a veszprémi járásban általános javulásnak indult a tűzrendészet, a mennyiben 35 községe közül 28-ban már van tűzoltó-testület, és a községek igen nagy részének szabályszerű fecskendője is van.

Gerber Sándor jelenti, hogy az enyingi járásban a mult év óta két községben, u. m. Lajos-Komáromban és Enyingen is megalakult a tűzoltó-testület; jelenleg tehát 10 testület van az enyingi járásban. A többi községek ellen szintén kér erélyes intézkedést.

Olvastatott Szokoly Ignác pápai járási tűzfelügyelő jelentése, melyből az tűnik ki, hogy a községek legnagyobb részében, a megyei tűzrendészeti szabályrendelet 3 §-ában előirt szívó- és nyomó-fecskendőt 60 méter tömlővel beszerették ugyan, de az ugyanazon §-ban előirt többi tűzoltó-szereket, daczára a többszöri sürgetésnek, mai napig sem szerezték be, sőt Bakony-Ság, Bakony-Tamási, Borsos-Győr, Derecske, Döbrönte, Fenyőfő, Farkasgyepű, Iharút, Nyöger, Pápa-Teszér és Vanyola a tüzi fecskendő és 60 méter tömlő s a többi tűzoltó-szernek beszerését határozottan megtagadták. A mi a tűzoltó-testületek felállítását illeti, daczára annak, hogy azok szervezésére kitűzött határidő már több mint egy éve hogy eltelt: Tapolczafő, Takácsi, Kúp, Noráp, Lovász-Patona és N. Tevel községek kivételével, a pápai járás területén levő többi községekben a tűzoltó-testületek mai napig sincsenek teljesen szervezve.

Olvastatott még Takácsy Ignác, zirczi járási tűzrendészeti felügyelő jelentése, mely szerint a mult év óta számos oly községben, hol tűzoltó-testület nem volt, az ott megalakult; a többi községek nagyobb részében szervezés alatt van.

Előírás szerinti új tűzoltó-szerek a legtöbb község által beszerették s a régiek kijavították. A mi azonban a testületek kiképzését illeti, az a legtöbb helyen nem megfelelő, de erre nézve is megtörtént a kellő intézkedés,

Határozatott, hogy bizassék meg az elnökség, hogy

ezen előterjesztések alapján, a f. évi október hónapban tartandó megyei közgyűlésen, — a hanyag községek megbírságolása iránt jelentéssé indítványt tegyen; a rendes felszereléssel és jól kiképzett tűzoltósággal bíró községek részére pedig dicsérő-okiratokat állítson ki, s a kiválóbb főparancsnokokat pénzbeli jutalomban részesítse.

6. Elnök felhívja a közgyűlést, hogy az időközben elhalt Bolgár Mihály és Karlberger Gyula volt választmányi tagok helyére két új választmányi tagot válasszon.

A közgyűlés választmányi tagokul Szücs Ákost és Ft. Rosos István síófoki plébános urat egyhangúlag megválasztotta.

Az új választmányi tagok megválasztásukról kinevezési okirattal értesítettni rendeltettek s az értesítés kiadásával elnök és főjegyző bizatott meg.

7. Gerber Sándor jelentése kapcsán előterjeszti, hogy a kenesei községi kötelezett tűzoltóság által a múlt évi július hónapban rendezett nyári multság jövedelmét Kenese község előjárósága a tűzoltóságtól elvette s az alispáni határozat ellenére részben elköltötte, holott ezen összeg tűzoltói alakpént volna kezelendő.

Határozatott, hogy kéressék meg a megye nsgos alispánja, hogy Kenese község tűzoltó-parancsnokságát és a község előjáróságát a számadások átadására hívja fel.

8. Olvastatott Pitying József választmányi tag lemondó levele, melyben magát a választmányi tagság alól felmentetni kéri, mert Lovász-Patonáról Pápa-Kovácsiba költözött, mely kerületet Szokoly Ignác képviseli.

Pitying József lemondása nem fogadtatott el, mert a választmányi tagság nem az egyes községekre, hanem az egész járásra vonatkozik, s minthogy minden járásban több választmányi tag van, tehát jogaik nemi ütköznek össze, legkevésbé pedig Szokoly Ignác járási tűzfelügyelő jogival és kötelességeivel, tehát ezen körülmény a lemondás

indokálul nem volt elfogadható. Miről átiratban értesítettetni rendeltetett.

9. Olvastatott Gerber Sándor által a kéményseprés ellenőrzése tárgyában beadott indítványa, mely szerint a járásokban gyakran előforduló kéménytüzek okának kiderítésére egy ellenőrző-könyvecske szerkesztését hozza indítványba.

A közgyűlés az ellenőrző-könyvecske behozatalát nem tartja szükségesnek, mert az úgy is meg van, de megbízta az elnökséget, hogy kérje fel a megye nsgos alispánját, hogy hívja fel a járási főszolgabirákat, miszerint a járási kéményseprőket a kémények seprésére alkotott vármegyei szabályrendelet szerinti jelentések pontos és lelkiismeretes betérjesztésére utasítsák.

10. Olvastatott Gerber Sándor indítványa a tűzoltók biztosítása tárgyában, mely szerint minden tűzoltó biztosítandó volna a »Nemzeti baleset- és munkás-biztosító társaság«-nál a következő feltételek alatt:

Egy tűzoltó 2 frtnyi évi díj mellett: Halálesetre 500 frtra, I.-fokú rokkantságra 500 frtra, II.-fokú rokkantságra 250 frtra, III.-fokú rokkantságra 100 frtra.

A tűzoltók biztosításának eszméje közhelyeslésre talált s a folyó évi kongresszus elé a központi választmány által terjeszteti határozott indítvány a segélyalaphoz való fizetési arány leszállítása céljából pártoló felterjesztés intéztetni határozatott.

11. A jegyzőkönyv hitelesítésével dr. Réthy Ede és Fischer Károly bizattak meg.

Több tárgy nem lévén, elnök megköszöni a jelenlevők szíves megjelenését, a közgyűlést berekesztette.

Kmf.

Dr. Óváry Ferencz,
szövetségi elnök.

Blázy Imre,
szövetségi főjegyző.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Az V. orsz. tanfolyam.

Az ötödik országos tűzoltó-szaktanfolyam július 24-én vette kezdetét, a mennyiben akkor nyitotta meg hivatalosan a kormány biztosa, Bulyovszky Aladár miniszteri titkár úr. A tanfolyamra közepes számú hallgatóság jelentkezett az ország különböző vidékeiről, hogy ismereteiket a — három hétig tartó tanfolyamon gyarapítsák. A megnyitást

megelőzőleg ismerkedési este volt a „Mikádó“-kert helyiségekben, a hol a tanfolyamra jöttek, valamint az előadói kar is a miniszteri biztos úrral teljes számban jöttek össze, s kedélyes beszélgetéssel töltötték el az estét 11 óráig, mialatt Bulyovszky A. min. biztos üdvözölte a tanfolyamra jötteket.

A tanfolyamra összesen 26-an jelentek meg, kiknek névsora a következő:

Sorszám	N é v	Polgári foglalkozása	Tűzoltói rangja	Ki küldötte ki?	Lakóhelye
1	Agárdy Lajos	tanító	osztályparancsnok	az önk. t. o. testület	Hajdu-Szoboszló
2	Adám Endre	szabó	mászó	a község	Salgótarján
3	Bajomi Vilmos	czipész	alparancsnok	az önk. t. o. testület	Bátaszék
4	Balog Lázár	adóhivatali számtiszt	—	a község	Kun-Majsa
5	Berger Ödön	könyvelő	vizsgázott szivattyus	—	Budapest
6	Buncsek Gusztáv	tanító	parancsnok	a járási szolgabíró	Garam-Sz.-Kereszt
7	Czabafy János	városi számvívó	alparancsnok	az önk. t. o. testület	Zenta
8	Deák Ferencz	műhel, művezető	századparancsnok	M. Á. V. nyug. műh.-f.	Budapest
9	Dodek Károly	kovács	szakaszvezető	az önk. t. o. testület	Ujbánya
10	Eisenkolb Ivor	községi jegyző	segédtiszt	a község	Salgótarján
11	Fehér János	szabó	csővezető	az önk. t. o. testület	Rév-Komárom
12	Floró Lajos	cognac-gyártó	mászó	a község	Salgótarján
13	Fodor Ödön	magán-hivatalnok	őparancsnok	a Tarnóczy-gy. tűzolt.	Budapest
14	Gyurik Pál	magánzó	szakaszparancsnok	az önk. t. o. testület	Szarvas
15	Heráld Lajos	megyei tisztviselő	titkár	« « «	Nagy-Beeskerek
16	Jurán Lajos	tanító	alparancsnok	—	Taksony
17	Kónya József	városi adótiszt	segédtiszt	az önk. t. o. testület	Zenta
18	Krenkó József	vendéglős	főparancsnok	« « «	Aszód
19	Maszlay Károly	könyvkötő	sziv. csapatvezető	« « «	Nagy-Várad
20	Nitkovszky Antal	asztalos	szakaszparancsnok	« « «	Dicső-Szt.-Márton
21	Peczárszky Jován	ügyvéd-segéd	segédtiszt	« « «	Mohol
22	Sipka Ede	czipész	mászó	« « «	Losoncz
23	Szegedy János	tanító	alparancsnok	« « «	Polgár
24	Ugrai Albert	asztalos	szakaszparancsnok	—	Csongrád
25	Uprimny Mihály	gépész	—	M. Á. V. műhelyf.	Budapest
26	Zsiga János	állami tisztviselő	osztályparancsnok	az önk. t. o. testület	Csongrád

A magyar országos tűzoltó-szövetség

kolozsvári XII. közgyűlésének és ezzel kapcsolatos versenyek

Rendezőbizottságtól Kolozsvártt.

14-895.
congr.

Kedves bajtársak!

Bérczes kis hazánk volt fővárosának jutott az a szerencse, hogy a magyar orsz. tűzoltó-szövetség XII. közgyűlését és versenyeit 1895. aug. 18., 19. és 20. napjain városunkban fogja megtartani.

Midőn titeket a központi rendező-bizottság nevében erre az alkalomra bajtársi szeretettel meghivunk és részvételre felkérünk, kijelentjük, hogy habár oly kényelemtől, melyet óhajtunk, gondoskodni nem tudunk, mindazonáltal teljes ögyekezettel azon leszünk, hogy történelmi nevezetességű városunk egyes műemlékei megsemmisülése, melyek körül hazánk történetének nem egy nagy napjai vannak feljegyezve és az Erdélyrészi Kárpát-egyesület által rendezendő kirándulások által hazarészünk szépségei megtekintésével kedves emlékeket vigyetek magatokkal és azt a meggyőződést, hogy habár a tehetség hiánya oly ellátást nem is biztosíthatott, melyet óhajtunk, de magyaros és szívélyes vendéglátásunk és jóakaratusunk meg volt.

A midőn ezt teszszük, tájékozás végett az ünnepélyek ama részleteit, melyek a közgyűlés és versenyekkel egybekötte lesznek, közöljük és a netáni változásokról szintén értesíteni fogunk.

Díjtalan szállásokról elszállásolási bizottságunk fog gondoskodni.

Vasúti kedvezmények kieszközlését az orsz. tűzoltó-szövetség központi választmánya eszközli és a versenyfeltételeket, valamint a kiírt egyes versenyek módoszatait szintén az orsz. szövetség központi választmányától fogjátok megkapni.

A végett, hogy a megjelenők számáról tájékozva legyünk és az elszállásolást, a szállás és podgyász-jegyeket megküldhessük, kérünk titeket, hogy az ide csatolt bejelentési ivet pontosan kitöltve, valamint a szokásos fejenkénti 1 firt részvételi díjat legkésőbb 1895. annál bizonyosabban beküldeni sziveskedjete, mert e nélkül a beszállásolás és egyéb szükséges teendőkről kellő időben nem intézkedhetünk és a netán előforduló zavarokért a felelősséget magunkra nem vehetjük.

Azok részére, kikről a bejelentés fenti ideig be nem küldetik, díjtalan szállásról csak az esetben gondoskodhatunk, ha netán felesleges szállással rendelkezni fogunk, tehát a bejelentési iv és részvételi díj pontos és kellő időben való beküldését kérjük.

Az ünnepélyek részletei a következők:

1. 1895. augusztus 17-én délután és 18-án reggel a vendégek fogadása az indóháznál és elszállásolásuk.

2. Ugyancsak aug. 18-án d. e. 9 órakor gyülekezés a tűzoltó-tanyán, felállítás és felvonulás a városházához és üdvözlések.

3. Délelőtt 10¹/₂ órakor a magyar tűzoltó-segélyző-

szövetség igazgató választmányának ülése a városház közgyűlési termében.

4. D. e. 11 órakor a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának ülése a városház közgyűlési termében.

Ezalatt a város egyes nevezetességét, muzeum stb. látogatása kalauzoló-bizottság vezetése alatt.

5. Délután 1 órakor ebéd a később kijelölendő vendéglőkben étlap szerint.

6. D. u. 3 órakor a kolozsvári tűzoltó-egyesület díszgyakorlata és 20 éves jubiláris ünnepélye éremkiosztással.

7. D. u. 5 órakor a sétatéri rendezendő ünnepélyességek és este ismerkedési estélyek a később kijelölendő helyeken.

8. Aug. 19-én d. e. 8-10 óráig a közgyűlésen résztvevő tagok igazolása a városi vigadó kis termében.

9. D. e. 10 órakor a magyar országos tűzoltó-szövetség XII. közgyűlése a városi vigadó nagy termében.

10. D. u. 2 órakor társas ebéd (banquet) a városi lövész-kert fedett csarnokában.

11. D. u. 4 órakor a segélyző-szövetség közgyűlése a városház közgyűlési termében.

E közben a város megsemmisülésére a kalauzoló bizottság vezetése mellett.

12. Estve 7 órakor díszelőadás a nemzeti színházban.

13. Aug. 20-án d. e. 8 órakor gyülekezés az őrtanyán.

14. D. e. ¹/₉ órakor felvonulás a főtéri székesegyház elé Szent-István magyar király ünnepére tartandó isteni tisztelethez.

15. D. e. 9 órakor ünnepélyes szent mise hallgatása.

D. e. 10 órakor elvonulás a versenytérre, a versenyek megkezdése, díjak, oklevelek kiosztása.

D. u. 1 órakor ebéd a később kijelölendő vendéglőkben étlap szerint.

D. u. 5 órától az Erdélyi Kárpát-Egyesület által rendezendő alábbi útirányban:

a) Gyalu—Rekető.

b) Andrásí havas, Dobrin, Jára-völgy.

c) Tordai hasadék, Toroczko.

d) Marosujvári sóbánya.

e) Besztercze, Radna-Borberek—Ünökő,

f) Segesvár, Brassó—Sinaia.

g) Brassó—Tusnád—Előpatak.

h) Zalatna, Abrudbánya, Verespatak—Detonata.

i) Borszék—Gyilkos tó—Kelemenhavas.

k) Piski—Déva—Vajda-Hunyad, valamint a közelebb fekvő, Bánffy-Hunyad, Jegénye, Kolosra kirándulások. Indulás a vasúti indóháztól és búcsu a vendégek kikísérésével.

A tűzoltók a versenyekben, ugy a sétatéri ünnepélyeken belépti díjat nem fizetnek, valamint netán más kezezményekről annak idején értesítést fognak nyerni.

Kolozsvárt, 1895. év július 5-én.

A magyar országos tűzoltó-szövetség XII. közgyűlését rendező központi bizottságtól, bajtársi üdvözléssel.

Albach Géza,

kir. tanácsos, polgármester elnök.

Polcz Rezső,

ügyvéd, a kolozsvári tűzoltók főpar. főpar. segédtsízt, mint jegyző.

Körösy József,

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A központi választmány ülése.

Az országos tűzoltó-szövetség központi választmánya f. évi június 29-én délelőtt 9 órakor a belvárosi előjáróság termében ülést tartott.

Jelen voltak: *Dr. Kék Lajos* elnök, *dr. Csányi János*, *dr. Hadzsy János*, *Kozmári Dezső*, *Lukáts Gyula*, *Polcz*

Rezső, *Vida Pál*, *Szabó Gyula*, *Wopalezky Károly* vál. tagok, továbbá *dr. Szily József* titkár és *Tomcsányi Béla* pénztáros.

Elmaradásukat igazolták: *Bárány Ernő*, *dr. Óváry Ferencz*, *Putsch Tóbiás*, *Szeidl Lajos*, *Rösch Frigyes* és *Ormosy Károly*.

Elnök megnyitván az ülést, a megjelentek üdvözlése

után jelenti, hogy a mosonyvármegyei leköszönt Szerényi Nándor elnök helyett Ámon Adolf mosonszentjánosi főparancsnok bízott meg az alszövetség vezetésével; továbbá hogy a pozsonyvármegyei alszövetségnek a közelmúlt napokban tartott közgyűlésén Szalay Ödön az elnöki állásra többé nem reflektálván, helyére Molnár László, felső csallóköz-járásai főszolgabíró, a járási szövetség elnöke választotta meg.

Titkár felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, mely megjegyzés nélkül hitelesítettik.

Titkár olvassa jelentését az ügyforgalomról és az elnökség működéséről, mely szerint: f. évi márczius 25-ike óta iktatva lett 193 ügydarab, f. évi január 1-től 316 ügydarab. Az újabban iktatottak közül 43 szolgálati érmekre vonatkozik.

A belügyminiszteriumhoz két ízben terjesztett fel szakvélemény, és pedig: a) bácsbodroghvármegyei szövetségnek miniszteri biztos iránt való fölterjesztésére, mely pártoló véleményrel küldetett vissza és b) a budapesti önk. tűzoltó-testületnek a f. évi július 24-én kezdődő V-ik orsz. szaktanfolyamra ugyancsak miniszteri biztos kiküldése iránti fölterjesztésére, mely hasonlóképp pártolólag terjesztett fel.

A kiállítási mintafalu tűzoltói berendezése tárgyában részletekre kiterjedő javaslat küldetett az ezredéves orsz. kiállítás igazgatóságához.

Elintézés alatt vannak a véleményezés végett leküldött következő ügydarabok, u. m.: a) Győrvármegye tűzrendészeti szabályrendelete; b) dr. Ellbogen cs. és kir. ezredorvos javaslata a közhasználatu szekereknek sebesültek szállítására való felhasználása iránt; c) a balászfalvi szolgabírói járás köteles tűzoltóságainak tűzoltói rendszabálya; d) a szobornvármegyei tűzoltó-szövetség segélyező alapszabálya; e) Szászvár község felebbezése tűzoltó-szerek beszerzésének kötelezettsége ellen.

A Szabadkán tervezett vármegyei tűzoltó szaktanfolyamra alelnök intézkedése folytán Lukáts Gyula választmányi tag küldetett ki. A tanfolyam azonban közbejött akadályok miatt elhalasztatott.

Az ötödik országos szaktanfolyamra ezuttal is, immár ötödikben, Bulyovszky Aladár miniszteri titkár úr küldetett ki miniszteri biztos gyanánt.

A tagjainak bejelentésére felhívott tolnavármegyei, torontálmegyei, győrvármegyei, valamint háromszékmegyei alszövetségek tagtestületeiket mindez ideig sem be nem jelentették, sem pedig tagsági díjaikat be nem küldték, ámbátor a díjak 2—3 év óta következetesen beszédetnek a tagoktól.

A barsvármegyei, pozsonyvármegyei és vasvármegyei alszövetségek mit sem akarnak tudni a tagsági díjak befizetéséről.

Markusovszky Béla »Megelőző Tűzrendészet« és dr. Szily József »A vízszerezés«, valamint »A tűz és annak oltása s a csővezetés« című művei tagilletmény gyanánt a tagtestületeknek szétküldettek. Breuer Szilárd »Tűzoltás és Tűzrendészet« című műve, valamint »Az egységes gyakorló szabályzat« II-ik javított kiadása legközelebb fognak szétküldetni.

Az országos czimer használati kérdésénél a kifogásolt hiányok pótolhattak s a folyamodás az engedélyezés iránt újból benyujtva lett a miniszterelnökséghez s miután elvi kifogások ezuttal nem emeltettek, remélhető, hogy ezen ügy most már kedvező elintéztést nyer.

Örvendetes körülményként emlékezik meg a jelentés Bárány N. Ernő 25 éves tűzoltó működésének jubileumáról, mely alkalomból az elnökség is üdvözölte levélileg a jubilánst.

A Széchenyi Ödön pasa által a török tiszték részére még pótlólag kért 7 emlékérem elkészült s azokat legközelebb rendeltetési helyükre juttatják.

Lukáts ismét felújította annak idején tett javaslatát, melynek értelmében az elnöki jelentésben ne csupán az említettnek meg, hogy mily tárgyak intéztettek el, hanem az elintézés mikéntje is részleteztetnék. A vidék csak így nyerhet teljes tájékozódást az elnöki intézkedésekről. Szóval ne csak az eredmény közöltessék, hanem a végzések szövege is, mely egyébiránt a szaklapokban is közzététetnének.

Elnök kéri tüzetesen megjelölni, hogy mit óhajt tudni a hallottakon kívül, mert az irattárból kiemelt ügyiratok rendelkezésre állnak betekintés végett. Különben is a jelentésben minden egyes ügydarab elintézése ismertette van. Egy régebbi határozat értelmében a lényegtelenebb avagy sürgősb tárgyakat az elnökség a saját hatáskörében intézi el. Ha azonban valamelyik már elintéztett ügydarabra, illetőleg annak elintézési módjára nézve aggályok volnának, úgy kéri azt külön megjelölni, hogy tárgyalható legyen.

Vida szerint a dolog elintézve van, ha az illető ügyek előadatnak.

Dr. Csányi feleslegesnek tartja a már elintéztett ügyek utólagos, újabb tárgyalás alá vételét. A felterjesztett akták úgy sem kérhetők vissza esetleges másként való elintézés céljából. A választmány tehát ne vegye felülbírálás alá az elnökség által elintéztett ügydarabokat. Csak ha igen fontos ügydarabok kerülnének szőnyegre, úgy ő is kívánná azoknak a választmány elé terjesztését.

Elnök kijelenti, hogy ezen kívánalomnak elég tétetik, mert minden alkalommal, a mikor az elnökség nem érzi magát hivatottnak az elintézésre, az ily ügy a választmány plenuma elé kerül, mint ez a zalamegyei esetről is történt.

Lukáts legalább annyit óhajtana megvalósítva látni, hogy a felterjesztések szövege a szaklapokban közzététetnének.

Elnök szerint annak, hogy a szaklapok szerkesztősegei a resolúciók megtekintése és lemásolása végett a közp. irodában megjelenhessenek, nincs semmi akadálya; hanem ennél többet aligha tehetni mindaddig, míg a szövetségnek külön hivatalos értesítője nem lesz.

Polcz jelenti, hogy élén Albach Géza kir. tanácsos polgármesterrel a XII. kongresszus rendezése tárgyában szükséges intézkedésekre hivatott nagybizottság Kolozsvárott megalakult. A nagybizottságnak van egy sajtóalbizottsága, egy elszállásoló albizottsága, rendfentartó albizottsága, kalauzó és vígalmi albizottság. Van továbbá külön hangversenyt rendező bizottság és a népünnepélyt, kerékpár stb. versenyeket rendező albizottság.

Az elszállásoló bizottság által történik az első és másodosztályú lakások felvétele, nemkülönben oly lakások összeírása, a hol bizonyos díj fizetése mellett történik az elszállásolás, gondoskodva van tömeges elszállásolásról is.

A rendfentartó bizottság a város főkapitányának elnöke alatt működik, melyre az egyetemi és kereskedelmi akadémia ifjusága szólított fel.

Kalauzó és kirándulást rendező bizottság elnökségét Sándor József, az E. M. K. E. titkára vállalta el; tagjai az Erdélyi Kárpát-egyesület tagjai.

Mindez albizottságokban egy-egy taggal a tűzoltó parancsnokság is képviselve van. A központi bizottság elnöke a polgármester, előadója a főparancsnok, jegyzője Kőrössy József segédtsízt, alelnöke Dorgó Albert kir. közjegyző és dr. Groisz Gusztáv egyetemi tanár.

A kolozsvári bizottság programtervezetének meghallgatása után a Kolozsvárott tartandó nagygyűlés napirendje a következőképp állapított meg:

Augusztus 17-én este a már érkező vendégek fogadása és elszállásolása

Augusztus 18-án, vasárnap reggel a még érkező vendégek fogadása; délelőtt 10 órakor felvonulás, a vendégek üdvözlése; 1/2 11 órakor az országos segélyalap választmá-

nyának ülése; 11 órakor az országos szövetség központi választmányának ülése (ebéd tetszés szerinti helyen); délután 3 órakor a szolgálati érmek kiosztása, a kolozsvári önkéntes tűzoltó-testület 20 éves jubileumával kapcsolatban; 4 órakor díszgyakorlat; este népünnepély, ismerkedés.

Augusztus 19-én, hétfőn, 7—9 óráig reggel a tagtestületi képviselők igazolása; $\frac{1}{2}$ 10 órakor a magyar országos tűzoltó-szövetség XII-ik közgyűlése; délelőtt társas ebéd; délután 4 órakor az orsz. segélyalap tagtestületeinek gyűlése; este díszelőadás a színházban.

Augusztus 20-án, kedden, délelőtt 9 órakor a tiszturak részt vesznek a Szent Istvánnapi nagymisén; isteni tisztelet után következnek a versenyek; délután 4 órakor a díjak kiosztása; búcsuzás.

Polcz jónak látná, hogy mielőtt a versenyszabályok, illetve feltételek megállapítása vétenék tárgyalás alá, magáról a versenyekről szólani.

Megemlítettöknek tartja, hogy a kolozsvári tűzoltó-testületnek van egy kétemeletes mászó háza, azonban a gyakorlótér oly kicsiny, hogy ott a versenyek meg nem tarthatók, ezért kívánatos volna egy mászófalnak 3 emeletes, 9 ablakkal, alkalmas helyen (ez esetben a reform. kollegium udvara) készítése, melyhez a választmány anyagi hozzájárulását kéri a szabadkai versenyekhez mérten.

A választmány a mászófal költségeihez 100 fittal járul.

Elnök: Következik a Kolozsvárt tartandó versenygyakorlatok feltételeinek a megállapítása. Minthogy azonban ezekre nézve legelső sorban az ottani viszonyok a mérvadók, felhívja Polcz választmányi tag urat ezeknek rövid ismertetésére, kapcsolatban a helyi bizottság óhajaival.

Polcz a helyi viszonyok ismertetése előtt bejelenti, hogy Kolozsvár város részéről 200—200 frt értékben két versenydíj ajánlatot tett meg, a melyet akár készpénzben, akár pedig alkalmas emléktárgy alakjában készek kiszolgáltatni. A maga részéről azonban kívánatosnak tartja, hogy e díjak lehetőleg egész testületeknek és ne egyes személyeknek adassanak csak. A versenyben való résztvevést tanúsító okmányt aztán kaphatna minden egyes ember. A második díj pedig minden egyes versenynél csak oklevél lenne. A versenyre jelentkezők csoportosításának kulcsa gyanánt ajánlja a lakos számot. E szerint tehát egyik díjra oly községek tűzoltóságai versenyeznének, a melyek lakosszáma nem több 10 ezernél, a másikra 10—20 ezer lakossal bíró városok, illetve községek, a harmadikra 20—30 ezresek, végre egy negyedik díjra a 30 ezer lakosnál többel bíró városok. Kizárni ugyanis senkit sem lehet a versenyből, hogy azonban az aránytalanság, mely fejlettség és felszerelés dolgában az egyes tűzoltóságok közt meg van, némileg enyhíthessék, hogy a kisebb tűzoltóságok is elvihessék a saját viszonyaikhoz mért verseny külön díját, ezért tartaná czélszerűnek a fentebb ajánlott kulcs elfogadását. A szerint lehetőleg inter pares menne végbe minden verseny s az erősebb szervezetű, nagyobb támogatásban részesített és így tökéletesebben felszerelt, fejlettebb tűzoltóságok nem nyerhetnék meg az összes díjakat.

Elnök a Polcz által ajánlott kulcsot nem tartja hazai viszonyaink között megfelelőnek. Mert pl. a nyugati megyékben vagy a Szepességen egyes városok csak 3 ezer lakossal bírnak, míg a Bácskában 20 ezer lakosos nagyközségek vannak, hanem az előbbi helyen teljes az érdeklődés a tűzoltó-intézmény iránt, az utóbbiak közönsége pedig alighogy valami támogatásban részesíti tűzoltóságát. Aztán az építkezés különbözősége is teljesen eltérő felszerelést tesz szükségessé. Amott jobbára kőházak vannak, itt szalmafedezésű vertfalú házak. Szóval, szerinte a lakosság szerinti csoportosítás nem látszik helyesen megválasztottnak.

Dr. Csányi Polcz felfogásában hasonlóképp egy tévedést lát. Szerinte ugyanis azok a kellékek, melyeknek versenyzésnél minden korlátozás nélkül kell érvényesülniök, nem a lakosság szerint vannak elosztva. Az erő, tehet-

ség, ügyesség nem okvetlenül ott van meg inkább, a hol a legutolsó népszámlálás alkalmával a nagyobb lélekszám állapított meg. Aztán speciell a tűzoltóságok fejlesztését illetőleg tényleg akárhány kis város összehasonlíthatatlanul többet tett eddig, mint a legtöbb nagy község. Például Moson, Kis-Márton, Igló határozottan jobban vannak felszerelve, mint Újpest; holott az előbb említett városok lakosszáma a 10 ezren alul marad, míg Újpest már 1891-ben 30 ezer lakost számlált. S azt hiszi, hogy Újpest, feltéve hogy nem csatolják a fővároshoz, még akkor is messze mögötte marad a 17 ezer lakosos Vácznak, a mikor már 60 ezerre fog szaporodni a lakossága. Az tehát, hogy valamely tűzoltóság fejlettsége feltétlenül lépést tartana lakosainak számarányával, szerinte tévedés. A versenyre jelentkezőket tehát czélszerűbbnek látná nem a statisztika által szolgáltatott adatok alapján, hanem szerek szerint csoportosítani.

Lukács csatlakozik az előtte szólóhoz. Osztályozni a versenyzőket ő is kívánja, hanem olyatén szercsoportosítás fonalán, a mely nélkül bizonyos kisebb vagy nagyobb feladat meg nem oldható. Például az egyik csoportban versenyzők kétkerekű fecskendő és egyszerű támaszlétrával manipulálnának, a másikban négykerekű mozdonyfecskendővel és támrudas dugó-létrával, a harmadik csoport ugyan csak előkocsival bíró fecskendő mellett horog-létrákat alkalmazna, végre egy negyedik csoport az összes szerek alkalmazása mellett vinné keresztül a szerelést. A díjak nagysága pedig a szerek számával és komplikáltabb voltával emelkednék.

Dr. Hadzsy a versenyek teljesen szabadabb tételének híve. Azért Polcz javaslata ellenében ő is azt mondatná ki, hogy minden egyes díjra, tekintet nélkül a község lakosságára, mindenki pályázhasson. A ki valamely csoportban nem versenyezhet, az úgy sem igen fog jelentkezni. A Lukács proponálta »összes szerekkel« való versenyzés kitérését feleslegesnek tartja, már csak azért is, mivel például az ugró-ponyva és mentő-tömlő kezelésében verseny bajosan képzelhető el. Ellenben van két alapfoglalkozás a tűzoltás terén: a fecskendőszerelés és a mázás, ezek körül adjunk alkalmat a Szabadkán kreált versenyekkel felkeltett ambíció kielégítésére. Ismétli azonban, hogy ne legyen elzárva senki elől a bármelyik versenyben való résztvevés lehetősége. A melyik tűzoltóság a nivón akar állni, az ily módon a még hiányzó szerek megvételére fog serkentetni.

Elnök határozatilag kimondja, hogy a versenyek célja a kisebb testületek ambíciójának a felkeltése lévén, ez intenczióból kiindulva nem a lakosság, hanem a különféle sorozatba osztandó szerek szerint fognak a versenyzők csoportosítottatni.

Polcz: a szerek szerint leendő csoportosítás kulcsa megállapítottván, előadja, hogy miféle szerek állnak Kolozsvártól rendelkezésre.

Wopaletky az esetre, ha a mászófal három emeletes lesz, Vuk Gyula verseny alapítványából a budapesti szövetség nevében egy öt aranyas díjat ajánl meg gyorsmászásra, egy létrával a harmadik emeletre való beszállással és vissza. E díjra csak testületek nevezhetnek egy-egy mászót; az első korrekt mászó, a ki létrájával a harmadik emeletről visszatérve, leggyorsabban helyezi le az indulás előtti helyére (ablak közepével szemközt 3 lépésre) a létrát, kap három aranyat; a második kifogástalanul mászó pedig két aranyat.

Elnök azt hiszi, hogy a budapesti szövetség nevében tett ezen ajánlat köszönettel elfogadtatik. Ennek kiegészítése végett azonban, miután e versenyen minden testület csak egy embert állíthat ki a síkra, javasolja, hogy az országos szövetség viszont a személyhez kötött, vagyis korlátozás nélküli hasonló versenyre (minden testületből bárki jelentkezhetik) szintén tüzzön ki 2 és 1 vagyis 3 aranyat.

Ugy Wopaletzky ajánlata, mint az elnök indítványa elfogadtatik azzal, hogy a budapesti szövetség díjának nyertesei a vigasz-versenyben ne vehessenek részt.

Kozmáry indítványozza, hogy a fecskendő-szereléssel egybekötött versenyek vízzel történjenek s a sugár felszőkellése legyen az egyedüli mérvadó a szerelés befejeztének idejére nézve.

Vida, dr. Hadzsy és *Polcz* hozzászólása után határozatba megy, hogy tekintettel a vízzel való versenyek számára igényelt tömlő-készlet nagy mennyiségére, a versenyzés elbírálásának e mindenestre legmegbízhatóbb módja az idén még nem vétetik alkalmazásba. A Budapesten jövő évben tartandó fecskendő-szerelés versenyeinél azonban okvetlenül ez lesz a mérvadó.

Dr. Hadzsy a versenyek feltételeinek szerek szerint való megállapításánál nem kívánna tekintetbe venni a Kolozsvárott rendelkezésre álló szereket, hanem ezektől függetlenül óhajtja csoportosítani a szereket bizonyos magasabb ideális szempontból, mely egyszersmind újmutatást, irányjelölést képezne a testületekre nézve, hogy modern értelemben miféle szerekre van szüksége valamely testületnek. Így ugyanis a versenyek tökéletes szabadsága mellett is minden versenyben csak az venne részt, a ki a megállapított szerekkel bír s hogy részt vehessen, indítatva lesz e modern szerek beszerzésére. E szempontból ő mindjárt a falusi fecskendő mellé három rétű angol dugó-létrát proponál.

Vida, Szabó és *Lukáts* hozzászólása után, az indítványt a választmány egy szótöbbséggel (az elnökével) elvetette.

Ezután kimondatván, hogy a díszoklevelek űrlapját az országos szövetség elnöksége fogja elkészíttetni, határozattá emeltetett, hogy összesen hat csoportverseny tartatik Kolozsvárott, melyeknek díjai a következőképp állapították meg:

Első verseny: Kocsi-fecskendő szerelése (támasz-létrával az első emeletre).

Második verseny: Lebillenthető kétkerekű fecskendő szerelése (öt rétű, támrudas dugólétrával a második emeletre)

Harmadik verseny: Négykerekű mozdony-fecskendő szerelése (horog-létrával a harmadik emeletre).

Negyedik verseny: Iskolamászás (három létrával a harmadik emeletre).

Ötödik verseny: Gyorsmászás (minden testületből csak egy versenyző egy létrával a harmadik emeletre).

Hatodik verseny: Gyorsmászás (korlátoltság nélküli jelentkezés, egy létrával a harmadik emeletre).

A versenygyakorlatoknak bemutatott szabályzata tárgyában

Polcz az ülés megállapodásához képest és a mennyiben e szabályzat már Kolozsvárott is érvényben lesz, az első pont végső soránál közbe kívánja szuradni, hogy »a versenyző testületek közül az első nyertes díjat és elismerő oklevelet, a második elismerő oklevelet, a versenyzők pedig részvételi oklevelet kapnak«. Elfogadtatik. A rendezőbizottság a jury 15 tagja közül hármat saját kebeléből ad.

A hetedik pont pedig akképp módosított, hogy a verseny székhelyén lévő önkéntes és hivatásos tűzoltóság-nak a versenyben való részvétele iránt a jury esetről-esetre határoz.

Végül az utolsó pontnál az elnök indítványára bevétetik, hogy »a mennyiben oly eset merülne fel, a melyre nézve a versenyszabályzat szabványszerűleg nem intézkedik, akkor a kérdés eldöntésének joga kizárólag magát a juryt illeti meg«.

A közgyűlésekkel kapcsolatban rendezendő szakmabeli kiállítások szabályzata azzal a hozzáadással, hogy »a fecskendő nyomásához a kiállítónak saját munkásai nem alkalmazhatók«, változatlanul elfogadtatott.

A tűzoltó-szerek mikénti megvizsgálására vonatkozó szabályzat, melyet Lukáts Gyula a napirendről levétetni óhajt, azzal szankcionáltatik, hogy az új elnökség azon, szűkség esetén, módosításokat eszközölhet.

A szervezés és rangjelzés tárgyában készült szabályzatot, miután a fennálló autonomikus jogok mellett és exekutiva hiányában az különben sem volna végrehajtható, Lukáts Gyula indítványára egy szűkebb bizottságnak adták ki, mely megállapodásait a közgyűlés elé fogja terjeszteni.

Titkár javaslatára az is elhatároztatik, hogy e bizottság megállapodásai még a közgyűlést megelőzőleg a szaklapokban közzététessenek.

Pénztárnok jelentése szerint a pénztár bevétele márczius 25-től június 28-ig volt: Pénztári maradvány 10,848 frt 77 kr., tagsági díjak önálló testületektől 264 frt 50 kr., sopronmegyei szövetségtől 174 frt, budapestitől 60 frt, zalavármegyeitől 21 frt, pozsonyvármegyeitől 15 frt, közvetlenül 30 frt, tőke kamatai 35 frt 63 kr., egyéb bevétel 1 frt 50 kr.; összesen 11,450 frt 40 kr. Kiadás volt: irodai kiadásokra 110 frt 57 kr., tisztviselők díja 259 frt 99 kr., irodalakásbér 80 frt, tisztogatás 30 frt, nyomda számla 46 frt, emlékérmek ára 28 frt, szaklap 3 frt, utiköltségre 225 frt 82 kr.; pénztármaradvány 10,667 frt 02 kr.; összesen 11,450 frt 40 kr. — Tudomásul vétetett.

Következett a kolozsvári közgyűlés programjának előkészítése. Az eddig történekről elnök felhívása folytán Kolozsvár képviselője, *Polcz Rezső* referál.

Elnök jelenti, hogy a 25 éves szolgálati érem tárgyában Ő Felségének Magyarországon tartózkodása idején az osztrák szövetség képviselőivel közösen szándékozik audenáciát kérni. Helyeslőleg tudomásul vétetik.

A gyakorló szabályzat második kiadásának költségei kiutalványoztatnak.

Lukáts a Harangi-féle csővezetőgép bírálatát beterjeszti. Minthogy a gépnek szerkezeti hibája is van s azt az elengedhetlen kelléket, mely szerint a sugár hováirányítását látni kell, nem teszi lehetővé, a tervrajz egyelőre tökéletesítést végett feltalálónak visszaadatik.

Elnök jelenti, hogy Wopaletzky Károly vízgyűjtő cziszternájának tárgyában Bárány Ernő közp. vál. tag véleményes jelentését még nem mutatta be.

A Kolozsvárott tartandó XII. országos közgyűlésre Ő Felsége, a király, nemkülönben József főherceg és a belügyminiszter az elnökség által fognak meghívatni.

Titkár felhatalmaztatik, hogy az évi jelentést a tagtestületeknek szétküldhesse.

Lukáts jelenti, hogy egy általa kidolgozott oly tűzrendészeti szabályrendeletet szándékozik beterjeszteni, mely a tűzrendészet és tűzbiztos építkezés követelményeire egyaránt kiterjeszkedvén, a vármegyéknek mintául szolgálhatand. Kéri annak megbirálása után a belügyminiszterhez leendő felterjesztését.

A bejelentés tudomásul szolgál s a mint a szabályzat tényleg beterjesztetik, az új elnökség intézkedni fog.

A budapesti alszövetség indítványa az ezredéves kiállítás alkalmából rendezendő nagyobb szabású felvonulás tárgyában a kolozsvári közgyűlés elé vitetik, hol arról a milenárius ügyek sorában maga az elnök fog referálni.

Bárány N. Ernő 25 éves tűzoltói jubileuma.

Ha egyes emberek életének mozzanatait lehet periodusokba osztani, úgy egy szép szakasza Bárány életének az a 25 év, mely 1870. június 7-től 1895. június 7-ig a humanus tűzoltó-intézmény előmozdítása, felvirágzása és szolgálatában eltelt, s június 8-án egy zajtalan, de talán annál inkább bensőbb jellegű ünnepélyben nyert befejezést, a budapesti önk. tűzoltó-testület kebelében.

25 év jelentékeny szám az ember életében, még akkor is, ha csak a rendes sablon szerint éli azt át az illető, mennyivel jelentékenyebb akkor, ha a köznapi élet momentumai mellett a realitásból kilépve egy nemesebb ügy érdekében jutalmat, de sőt elismerést sem várva, önzetlenséggel áll, küzd és kitarat azon zászló alatt, melyre a felebaráti szeretet van felírva jelszóul. S Bárány ezt tevő.

Mint huszonkétéves ifju lépett a budapesti önkéntes tűzoltó-testületbe, a fogadalmat Széchenyi Ödön grófnak, mint főparancsnoknak kezébe tevén le, azóta folytonosan ott van az ügy szolgálatában.

Midőn a török szultán Széchenyit meghívta a konstantinápolyi tűzoltóság szervezésére, ő Bárányt vitte magával segédül a nagy mű kivételéhez. Közel öt évet töltött ott a szervezés munkájában, míg a honvágy s a családi összeköttetések haza nem szólították. Szeretete az ügy iránt továbbra is megmaradt s ma is, meglelt gondolkodással, de igaz lelkesedéssel szolgálja azt a humanus ügyet, melynek zászlóját követni 25 évvel előbb tett fogadalmat.

A budapesti önkéntes tűzoltó-testület, ez alkalommal magáról az eseményről megemlékezni kívánt s ünnepelt főparancsnokával szemben egyrészt szeretetének és ragaszkodásának kívánt kifejezést adni, másrészt elismerését óhajtott nyilvánítani azon férfinak, a ki fogadalmának állva, immár 25 éve, kitarással, szeretettel, áll a zászló mellett, melyhez hű lenni mint ifju tett fogadalmat.

A jubileum napjára a parancsnokság díszülést tartott, melyet dr. Szily József főparancsnokhelyettes nyitott meg, válaszva az ünnep jelentőségét, mialatt Hermann Ödön és Oszetzky Lajos oszt. parancsnokok az ünnepeltért mentek, hogy őt az ülésre meghívják. 9 órakor lépett Bárány a küldöttek kíséretében az ülésterembe, hol a parancsnokok lelkes éljenzéssel fogadták.

Az éljenzés megszűntével dr. Szily emelt szót: üdvözölte Bárányt, mint Széchenyi Ödön gróf kartársát, mint egyikét azon úttörőknek, a kik igyekeztek a tűzoltás ügyét nem csak bevezetni és megismertetni, hanem lankadatlan kitarással működött és hatott oda, hogy az ügy ma már bölcsőjéből kilépve erősödik, virágzik s tért hódít. Babér illeti meg a kitaró férfit, a ki a hosszú évek küzdelmei alatt sem fáradt ki, hanem munkál ma is, a felebaráti szeretet nevében, azért a parancsnokság tiszta szívvel önzetlenül nyújtja az általa font koszorút, az elismerés babérszoruját.

Az üdvözlő beszédre Bárány válaszolt. Meghatottan keres szavakat — ugymond — a melylyel kifejezze azon érzelmeket, melyek e pillanatban keblében dőlnek. Megköszönve a nem várt megemlékezést, visszapillantást vet a multra, s jóleső örömmel emlékezik a lefolyt időkre, melyekben úgy mint ma a szép napok a borusakkal váltakoztak.

Majd így folytatja:

»Küzdelmek nélkül nem jár ilyen munkálat, tudjuk. Szébbek voltak azonban az örömnapok, mikor a küzdelmeket átélve összeültünk ismét, s újabb tanakodással és lelkesedéssel mentünk tovább feladatunk megoldására. Ha egy elfoglalt ember képes 25 évet — hol többet hol kevesebbet — kitaratni, mikor mindnyájan azon vagyunk, hogy e nemes eszmét híven szolgáljuk, hogy szívünk szerint, elménkkel és karunkkal szolgáljuk az ügyet, az fényes bizonyága annak, hogy az ügy a humanizmus ügye, a legnemesebb, legszebb kinövés a társadalomban, melyet egyeseknek és összesnek ápolni és támogatni kötelessége.

Ha visszapillantok arra, miszerint ma 25 éve annak, hogy mint 22-éves ifju Széchenyi kezébe lettem a fogadalmat, ha visszaemlékszem gróf Széchenyi Ödönre, a ki ma küldötte üdvözlő levelét nekem, fájdalommal telt szívvel tapasztalom, mily gyorsan elrepült e 25 év, s vajha most kezdhethném azt ifju erővel. A mit tettem, önzetlenül kívántam tenni, a mikor testületünk fejévé lettem, kijelentettem, miszerint tőlem telhetőleg kívánok annak

javára, fejlődésére munkálni, hogy miként váltottam be szavaimat, felelet rá a ti megtiszteltetésetek. Hogy sok keserű pillanatok kellett megélnünk, ezt ti is tudjátok, de bátorított az együttlét, az együtt küzdés; de értünk fényes napokat is, s azért, ha a keserű italt lenyeltük is, meg van engedve a fényes napnak áldásos sugarai mellett melegegni.

Én 25 évre pillantok vissza, 25 év fél emberélet. Mikor beléptem, ifju ember voltam s jóformán azt sem tudtam, mibe megyek bele, miként fogok dolgozni, de az idő megmutatta az utat. Mikor a fogadalmat lettem, Széchenyi kezét nyújtva azt mondta: »Reménylem magyar emberhez beszélek, a kinek szive is és akaratja is van, hogy e gyenge intézményt úgy fogja fejleszteni és erősíteni, ha annak oly buzgó tagja leend, hogy akkor sem hagyja el a testületet, ha arra kényszerítenék, s ha bárki közülünk utolsó lesz is, mint utolsó sem hagyja el azt«. Ezek voltak az én kútforrásaim a tántoríthatatlan kitarásra. Hogy meg volt engedve elérnem a 25 évet, köszönhetem a Mindenhatónak, a ki megengedte azt, hogy koros létemre is ifju szívvel és lelkesedéssel viseltem a testület iránt, de köszönöm nektek is, kik itt vagytok, kik engem támogattok, ti voltatok, a kik buzdítottatok, ti voltatok, a kik hangoztattatok, hogy a borura derü jön. Hogy örööm és megnyugvásom csak akkor teljes, ha a ti kedves bajtársi körötökben vagyok, azt amugy is jól tudjátok.

Voltak keserű napok, de az a körülmény, hogy ily válságos időben helyt állottunk, tulajdonítható azon szellemnek, melyet elődeinktől átvéve ereklyeként őrzünk s a mi egyenruhánknek tisztessége, melyet fentartunk a miért a polgárság is kénytelen elismerni a mi jót tevő munkánkat.

Ha mi ilyen napokat élünk meg, mint a milyennek ma gócpontja én vagyok, akkor mindig kell tudnunk és hinnünk azt, hogy vannak emberek, a kik tudattal képesek egy-egy eszméért harcolni és a mellett kitaratni, mert tudják azt, ha más nem is, de legalább ugyanazon eszme harcosai méltányolják érdemét.

Megtörtént, hogy kitarásomért megtámadtak nem egyszer, de százszor is, mert nem hitték, felfogni nem tudták, hogy lehet ember, a ki minden anyagi haszon nélkül is elvállalja az ilyen intézmény vezetését; de minél többen jöttek hozzám ilyen kérdéssel, annál inkább szilárd elhatározásom lett kitaratni az ügy mellett. Meg akarom mutatni, hogy az ember képes szilárd akarat mellett eleget tenni polgári hivatásának is, de családfői kötelességének is, anélkül, hogy az egyet vagy a másikat elhanyagolva, ne tehesen eleget a humanizmus által diktált ily kötelességnek is. Azt kívántatok, hogy még számos évekig legyek vezetője e testületnek, igen, adja az ég, de nem azért, mert én vagyok, hanem azért, mert bennem oly törekvés van, hogy a testület jogait és kötelességeit egymás mellé állítani tudom. Mindaddig, míg a testületnek tagja leszek, soha magam a rám eső kötelesség teljesítése alól ki nem vonom, mert tudom, hogy nemes célért üdvösen töltjük az időt, habár tudjuk, hogy ugyanazt saját hasznunkra fordíthatnánk, kívánom és adja az ég, hogy ily örömnapot még számosat érjünk.

A beszéd elhangzása után újra felharsant az éljen, miközben a legénységnek egy küldöttsége jelent meg, felkérve az ünnepeltet, hogy a legénység üdvözlétének átvételére az őrtanya udvarára menni sziveskedjék.

A meghívás folytán Bárány főparancsnok a parancsnokság tagjaitól kísérvé a Stahly-utcai központi őrségre ment, hol az önkéntes testület tagjai teljes díszben álltak sorfalat Christe Lóránd szakasz-parancsnok vezénylete alatt, nemkülönben a városi tűzoltóságnak is egy félszázada Breuer Szilárd I-ső segédtszít vezénylete alatt. Az érkező főparancsnokot a legénység tisztelegéssel fogadta s miután Christe L. szakasz-parancsnok a jelentést megtette, a sorból előlépett Haluska János őrpáncsnok s a legénység nevében következőképen üdvözölte az ünnepeltet:

»Mélyen tisztelt Főparancsnok úr!«

Bajtársaim bizalma és megbízása folytán nekem jutott az a szerencse, hogy ez ünnepélyes és egyszerű jelentőségű alkalommal tolmácsolója legyek, ne csak az én, hanem az ő — szóval mindnyájunk belső érzelmeinek. A feladat rám nézve a milyen kedves és megtisztelő, annál nehezebb, mert alig vagyok képes szavakat találni, melyekkel méltóképen adhassam elő és nyilváníthassam azon elismerésünket, melyet a 25 éven át tanusított kitartása, önzetlen munkálkodása, úgy az önkéntes tűzoltó-testület körül, mint egyáltalán a tűzoltó ügy körül méltán kiérdemel. Hogy azonban itt szóval jelentett elismerésünk mellett ezen ünnepélyes eseményt láthatólag is megörökítsük, fogadja igen tisztelt Főparancsnok úr a testület összes tagjaitól e csekély emléket, (átnyújtja a tűzoltói jelvényekből összeállított tömör ezüsből készült tentatartót), legyen ez látható jele elismerésünknek a múltért és bizalmunk kifejezője a jövőre. Végül még azt kívánom, miszerint a Mindenható adjon erőt, hogy a köteles polgári teendők mellett a humanizmus ügyéért továbbra is buzgón, kitartóan működhessék.

Riadó éljen hangzott fel a beszédre, melynek lecsillapultával Breuer Szilárd segédtsízt lépett elő s a városi tűzoltóság nevében üdvözölte Bárányt, lendületes szavakban emelve ki az ünnepély jelentőséges voltát.

A beszédekre Bárány meghatottan válaszolt, megköszönvén a nem várt kitüntető elismerést, röviden reasummálta a 25 év történetét, buzdította a tagokat a kitartásra, kiemelvén, miszerint az önkéntesen elvállalt kötelesség is kötelező; ő is a maga részéről önként elvállalt kötelességét a jövőben is, mint tette a múltban, híven fogja teljesíteni.

Ezután szemlét tartva a csapat felett a tisztikartól kísérvé az önkéntesek irodájába tért vissza, hol a díszülés folytatásaképen fel lettek olvasva az üdvözlő táviratok és levelek, melyek ez alkalomból érkeztek az ünnepelthez, részben a parancsnoksághoz.

Az első üdvözlés kitől jöhetett volna mástól, mint a legelső magyar tűzoltótól, a tűzoltóügy magas patrónusától, Ő cs. és kir. felsége József főherczeg úrtól, kinek nevében báró Vécsey főudvarmester ő Excellentiája következő sürgönyt küldötte: »Fenséges uram csak most kapván értesülést a jubileumról, szívélyes üdvözlését csak most küldheti Nagyságodnak.«

Gróf Széchenyi Ödön sürgönyvel és levéllel is kifejezte üdvözlését; a sürgöny így hangzik: »Mes meillieurs felicitations pour ton jubile et salutations cordiales — Szechenyi.« (Legjobb szerencsekívánataimat és baráti üdvözlőmet jubileumodra.) Levele következő:

Tisztelt Főparancsnok úr!

Kedves régi barátom!

Isten áldjon téged sokszor! mint vándor tűzoltó lélek e földön, szivemből kívánom további boldog éveidet, adja az ég, hogy még három 25 éves tűzoltó jubileumodat érjed el, s ha már nem lehetséges azt itt folytatni, úgy hiszem, hogy azt még a paradicsomban is több izben fogod megünnepelni, mert te, mint a magyarországi tűzoltóság egyik fővezére, annyi kiváló sok jót cselekedtél kedves hazánkban az emberiség javára, hogy nemcsak a gazdagok, de a szegények köszönetét, mely habár koszorú leveleire örök időkre föl van írva, bírod; hisz minden lépésed előtt rózsákat, nefeletts virágokat érdemelsz hogy hintsenek a magyar hölgyek; annyi évi érdeknélküli nemes foglalkozásod öntudata s barátaid, tisztelőid jóindulatu érzülete az, mely fölülmulja a kincseknél becsebb ereklyét; büszke

lehetsz kedves jó barátom a mult és jelen tűzoltói működésedre; csak gondolataim lehetnek nálad, sajnálom, hogy személyesen nem lehetek jelen, jobb kezemmet 25 éve s jubileumod, ünnepélyed alkalmával nyujthatni és jobbotat szoritani, mennyire óhajtanám téged és parancsod alatt álló budapesti önkéntes testület minden egyes tagját szivemhez szoritani és megölelni, kérlek tegyed azt nevemben meg s öleljed kedves gyermekeimet! Daczára hogy már csaknem 21 éve vagyok itt, távol szeretett kedves hazámtól, azért még mindig forrón dobog szivem és egyedüli imám az, hogy a magyarok hazája viruljon, előre haladjon! s a tűzoltóság minél jobban fejlődjék! Isten veled, maradok honfui üdvözléttel

régi tisztelő barátod és bajtársad

Széchenyi basa

Ő császári Felsége a Sultán hadsegéde,
Ottomán tűzoltó-ezred főparancsnoka.

Gróf Cziráky Béla, szövetségünk volt elnöke, dr. Szily József főphelyetteshez czimezte sürgönyét, mely így hangzik: »Kérem Báránynak legjobb kívánataimat jubileuma alkalmából átadni.«

Dr. Kék Lajos szövetségi alelnök következő sürgönyözte: »Negyedszázados példányszerű, hű s eredménydús kitartásod jubilálásánál fogadd legőszintébb gratulációm.«

Az országos szövetség elnöksége következő átiratot intézte:

Tekintetes Bárány N. Ernő Úrnak,

az orsz. tűzoltó-szövetség központi választmánya tagjának, mint a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnokának

Budapesten.

Hogy a tűzoltó intézménynek hazánkban való megalapítása és annak fokozatos fejlesztése mily nehézségekkel járt, azt a mult idők történetének tanulmányozásából mindannyian tudjuk s hogy ezen intézmény hazánkban meghonosodva, a fejlődés mai, valóban számottevő magaslatára volt képes felemelkedni, azt csakis egyes kiváló jeleseink éveken keresztül tartó lankadatlan tevékenységének, önfeláldozó buzgóságának köszönhetjük.

Kiváló örömünkre szolgál, hogy azon jeleseink között, kik az alapítás nehéz munkájában részt vettek s kik közül ma is még többen ifjai hévvel, változatlan szeretettel működnek közre intézményünk fejlesztésén, mélyen tisztelt Főparancsnok Urat is üdvözölhetjük, üdvözölhetjük pedig akkor, a midőn negyedszázados tűzoltói működésének betelével még mindig erejének teljességében, lelkesedésének, buzgalmanak és kitartásának változatlanásával tekinthet vissza sok fáradtsággal, sok küzdelemmel egybekötött, de eredményekben gazdag 25 éves tűzoltói multjára.

S midőn most mélyen tisztelt Főparancsnok Urat 25 éves tűzoltói jubileumán a magyar országos tűzoltó-szövetség nevében üdvözölni szerencsénk van, ama reményünknek adunk kifejezést, hogy mélyen tisztelt Főparancsnok Úr a Mindenható kegyelméből, tapasztalatokban gazdag ismereteit a magyar tűzoltó-intézmény érdekében még számos évig értékesíteni fogja s szent ügyünk céljainak megvalósításán követsére méltó tevékenységével továbbra is közremunkálkodni fog.

Kelt Budapesten, 1895. évi június hó 7 én.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Szily József, titkár. Dr. Kék Lajos, alelnök.

Dr. Óváry Ferencz, orsz. képviselő, a veszprémmegyei szövetség elnöke, levélben fejezte ki üdvözlését: »Kedves Bajtárs! Negyedszázados jubileumodon fogadd bajtársi szívélyes üdv- és szerencsekívánatom. Éltesse a Minden-

ható soká, hogy a tűzoltás ügyét oly lelkesen és oly szép eredménnyel szolgálhasd, mint eddig.»

Ráth Károly főpolgármester dr. Szily József főphelyetteshez intézett levélben kéri üdvözlétének az ünnepelt-hoz juttatását.

Szerbovszki Szaniszló f. v. tűzoltó-főparancsnok átirata így hangzik:

Tisztelt Főparancsnok Ur!

A midőn közhasznu, buzgó és önfeláldozó működésének 25-ik évfordulója beállott, nem mulaszthatom el Tisztelt Főparancsnok urat a székes fővárosi hivatalos tűzoltóság nevében üdvözölni azon óhajomnak kapcsában, hogy lankadatlan kitartással párosult tevékenysége és lángoló ügyszeretete még sokáig lelkesítse hazafias törekvésében s adjon a Mindenható egészséget és erőt, hogy az intézmény érdekében még számos éveken át működhessék.

Fogadja bajtársi üdvözlötünket és tiszteletünk nyilvánítását.

Szeghő István kir. táblabíró Debreczenből e sorokat küldte: »Kedves Barátom! 25 éves jubileumod ünnepségén személyesen részt nem vehetvén, ezen az úton kívánok neked minden jót, az eddigiehez hasonló fiatal lelkesedést, kitartást és mindezekhez méltó eredményt és sikert.«

A karczagi tűzoltó-testület képviselőjében *Hollay Antal* alparancsnok következő levelet intézte: »Tekintetes Főparancsnok Úr! Csak most értesültem azon öröndetes eseményről, hogy tettességed tűzoltói működésének 25 éves fordulóját ünnepli. Fogadja ez ünnepélyes alkalomból úgy az én — mint régi tanítványa és bajtársa — valamint önkéntes tűzoltóságunk részéről legőszintébb üdvözlőnként. Engedje az ég, hogy munkásságát a hazai tűzoltóság felvirágoztatására még igen-igen soká érvényesíthesse.«

Üdvözlő iratokat küldtek még *Wopaletzky Károly*, a Ganz waggongyári tűzoltóság főparancsnoka, a *Goldberger gyári* és *Hunnia gépgyári* tűzoltó-testületek és *Tarnóczy Gusztáv*.

Az üdvözlő iratok felolvasása után a díszülés az ünnepelt életével véget ért.

K.

Megyei tűzoltó-szaktanfolyam.

A torontálmegyei tűzoltó-szövetség még mult évben egy tűzoltó-szaktanfolyamnak megtartását határozta el, mely azonban közbejött akadályok miatt csak a folyó évben volt megtartható. Nevezett tűzoltó-szövetségnek megkeresése folytán a fővárosi önk. tűzoltó-testület parancsnoksága *Christe Loránd* szakasparancsnokot küldötte ki a tanfolyamnak megtartására, s az esetben, ha a tanfolyam-hallgatók száma megkivánná, úgy dr. Szily József f. v. helyettes is kiküldésre kijelöltetett.

A tanfolyam, mely Nagy-Becskereken tartatott még, május hó 10-én vette kezdetét.

A tanfolyamon összesen 34 hallgató jelentkezett, kik 26 város- és községnek képviselőjében voltak kiküldve. A résztvevők között volt 1 főparancsnok, 4 alparancsnok, 9 tisz, 9 áltisz, 8 köztűzoltó és 2, kik eddig tűzoltók nem voltak s községük által küldettek ki.

A tanfolyamon az orsz. tűzoltó-szaktanfolyam tantárgyai s gyakorlatai adattak elő, illetőleg gyakoroltattak a rendelkezésre álló szerekkel.

Az elméleti előadások a városház nagytermében naponként reggeli 7 órától 11-ig, a gyakorlatok pedig délután 4-től 8-ig adattak elő.

A hallgatóknak 80%-a német ajku lévén, az előadások 7—9-ig német nyelven s kis szünet után 9—11-ig magyarul tartattak meg, de mindannyian kötelezve voltak mindkét előadáson részt venni.

A gyakorlatok csak magyar vezényszó mellett tartattak, de a magyarázatok német és szerb nyelven is.

Az első segély előadására dr. *Menczer Izidor* rendőr-orvos s a becskerei testületnek orvosa kéretett fel, ki 2 órán át úgy az elméleti részt, valamint a szükséges s különböző kötések gyakorlatilag is bemutatta.

Az elméleti előadások alkalmával a szivattyu egyes alkatrészei, különböző készítési módjai a hallgatóknak bemutattattak, mely alkatrészeket, valamint a bemutatott *Extincteur*t a *Geittner* és *Rausch* gyár bocsátott a tanfolyamnak díjmentes rendelkezésére.

A gyakorlatokhoz szükséges eszközöket részben a nagy-becskerei testület bocsátotta rendelkezésre, míg a szivattyu-próbára ott levő különböző szivattyukat a *Tarnóczy*, illetve *Walser-féle* gyár engedett át használatra.

A szerygyakorlatok az orsz. tűzoltó szövetség gyakorlati szabályzata szerint történtek a legutóbb elfogadott módosításoknak figyelembe vételével s így a most kiképzettek az elsők voltak, kik az új szabályzat szerint oktattattak.

A tanfolyam hallgatók az egész időn át éjjeli szolgálatra voltak beosztva, s éjjelenként 3—3 ember látta el a szolgálatot, azonkívül 3 színházi őrségre is nyertek beosztást.

Tűzesethez egy izben voltak kivonulva *Zsigmondfalván* 9 ember 2 szerrel s 6 órán át 2 sugárral állottak működésben.

A tanfolyamnak 15. és 16. napján tartattak az elméleti és gyakorlati vizsgák *zombori Rónay Jenő* főispán s szövetségi elnök úr, illetve dr. *Demkő Pál* alelnök úrnak elnöklété, valamint több vidéki testület főparancsnokainak jelenlétében, míg a tanfolyam előadója, *Christe Loránd* szakasparancsnok, mint vizsgáló bizottsági tag, a vizsgára jelentkezettekhez minden tantárgyból kérdést intézett.

A vizsgákon összesen 29 tag vett részt, mivel 1 betegség, 1 tag pedig ismeretlen okból kimaradt, míg a *dohánygyár* 3 köztűzoltója vizsgára nem jelentkezett.

A tanfolyam egy nagyobb támadással fejeztetett be a városház egyemeletes épületén, a mely támadáshoz 9 szer vonult ki 32 tanfolyam hallgatóval, valamint a nagy-becskerei tűzoltó-testület 1 gépésze s 10 köztűzoltója.

A támadásnál a fővezényletet *Christe L.* szakasparancsnok gyakorolta, míg a többiek 5 őrségre beosztva külön-külön vezénylővel bírtak.

Az 1-ső őrség állott 1 vészvonal- és 1 szerkocsiból 9 emberrel, *Löv Gyula* vezénylete alatt; a 2-ik őrség 1 szivattyu és 1 vízfordó kocsiból 12 emberrel, *Oriold Miklós* vezénylete alatt; a 3-ik őrség 1 gőzfecskendő- és 2 vízfordóból tömlő-kocsival 9 emberrel, *Flesch Simon* vezénylete alatt; végül egy 16 mteres tololétra 4 emberrel, *Herald Lajos* vezénylete alatt és egy 16 mteres tololétra 4 emberrel *Kirchner Miklós* vezénylete alatt.

A városház előtti téren az e célra fentartott helyen megjelent *Rónay Jenő* főispán, szövetségi elnök, dr. *Demkő Pál* alelnök, *Dániel* alispán, *Krisztics* polgármester, a hivatalok tisztviselői, több megyei bizottsági tag s nagy közönség; a rendet egy rendőrtiszt élén kivonult nagyszámu rendőrség tartotta fenn. — A fenti beosztásban felsorolt szerek a mellékutczában helyezkedtek el, míg a fővezénylő a szövetségi elnöknel foglalt állást s a kürttel adott riadóra gyors üggetésben vonultak fel a szerek, s oda érkezésükkor az ugróponyvához szóló jelzés fuvattatott. Az ugróponyvának történt szerelése után a városház első emelétéből 3 tanfolyam hallgató, u. m.: *Guzsvár*, *Josef* és *Járosy* ugróttak le s szabályos, szép ugrásuk általános elismerésre talált.

A megtörtént mentés után az egyes őrségek vezénylői a fővezénylőnél jelentkeztek, mikor támadási helyük kijelöltetett. — A szomszédos ház tetejét a vészvonal egy sugara védte gráci dugólétrával felhatolva, maga a kombinált tűz, a városház épülete, pedig két tololétrával s 1—1 gőzfecs-

kendő-sugárral támadtatott, s egy szivattyu-sugárral a padláslépcsőn felhatolva.

A szerelés igen gyorsan s szabatosan történt, s a tololétrakról adott gőzszivattyu-sugarak a kiadott parancs után már 3¹/₂ percz alatt adtak erős vízugarat, míg a többi sugarak még rövidebb idő alatt működtek, s úgy a főispán úr, valamint az ott levő s a törvényhatóságokat képviselő alispán és polgármester ismételten fejezték ki elismerésüket s köszönetüket.

Ezen befejező gyakorlat után a vizsgáló-bizottság megállapította a minősítéseket s általános megelégedésének kifejezése mellett jeles osztályzatra 9, jóra 9 s elégséges osztályzattal 11 hallgatót minősített.

A tanfolyam megtartására kiküldött Christe Loránd szakasparancsnok jelentéséből még kivettük azt is, hogy az elért eredménnyel meg van elégedve, de tapasztaltatott ezen tanfolyamon az orsz. tanfolyamnál is megalkotott helytelen felfogás a kiküldő testület vagy község részéről, hogy a tanfolyamra oly egyéneket küld, kik ugyan begyakorolhatók s jól kiképezhetők, de nem lesznek képesek a tulajdonképeni hasznot hozni kiküldő testületének, mert a tanultakat nem lesz képes másokra is átruházni, mert lehet s van is sok jó tűzoltó, ki azonban másokat oktatni képes nem lesz.

Különösen kiemelendő ez iránti tapasztalat, annál is inkább, hogy az intéző körök hasonló esetekben erre figyelemmel legyenek.

Ezen megyei tanfolyamnak sikere arra indította a szövetség elnökségét, hogy a vármegyei tűzoltó-szaktanfolyamot évenként ismételni fogja. C.

A zalaegerszegi tűzoltó-testület közgyűlése.

A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó-testület évi rendes közgyűlését Boschán Gyula testületi elnök elnöklése alatt a testületi tagok szép számu részvétele mellett április hó 21-én délután 3 órakor tartotta az elemi iskola egyik termében.

Boschán Gyula elnök lelkes szavakkal nyitotta meg a közgyűlést, örömeinek adva kifejezést a szépszámu megjelenés felett, a mi fényes tanubizonyosága annak, hogy a testület tagjai még mindig lelkesülnek azokért a nemes eszmékért, a melyeknek a szolgálatába állottak a testületbe való belépésükkel.

Az éljenzéssel fogadott elnöki megnyitó után Nagy Antal, a testület titkára, olvasta fel a testület évi működéséről egybeállított elnöki jelentést. A felolvasott jelentés részletesen leszámol a szertár-építés ügyének egyes mozzanatairól, a melyek alapján arról győződhetett meg a közgyűlés, hogy ezen jobb sorsra érdemes ügy, mely a testületen kívül álló körülmények következtében évről-évre huzódott, közel áll a végmegoldás stádiumához; a mennyiben a főgymnasium telkének küszöbön álló megoldásával kapcsolatosan elintézés nyer a szertárépület telkének ügye is.

A jelentés szerint a testület a lefolyt évben 1 közgyűlést és 2 választmányi gyűlést tartott, a melyeken 34 ügy nyert elintézését. A testület régi szolgája hosszas betegsége miatt kötelességének nem felelhetvén meg, helyette a választmány az alapszabályokban gyökerező jogánál fogva Kenyeres János z.-egerszegi lakost választotta meg szolgának, míg a régi szolga fizetését április végéig kiutalta és 50 frt végkielégítés megszavazását hozza a közgyűlésnél javaslatba. A csapat az év folytán háromszor vonult ki; rendszeres gyakorlatokat — a szertár hiánya miatt — nem tartott. Volt egy tüzeset (április 7-én Rozenkrancz pajtája égett le). Ezenkívül a csapat kivonult a július 24-én Bessenyőben és

szeptember 14-én Ságodban dúlt nagy tűz oltása végett. A tűzoltó-testület képviselve volt a Zala vármegyei tűzoltó-szövetségnek augusztus 19-én Szt-Gróthon tartott évi rendes közgyűlésén, a melyen — a tűzoltás körébe tartozó több fontos ügy tárgyalásán kívül — a szövetség elnökévé Mayer István, a zalaegerszegi tűzoltó-testület főparancsnoka, választatott meg.

A testületnek van 69 működő, 145 pártoló, 8 segélyező és 7 alapító tagja. Vagyoni viszonyait illetőleg bevétele volt 1885 forint 21 kr., kiadása 1145 forint 84 kr., s így a pénztármaradvány 738 frt 37 kr.; a betegsegélyező alap vagyona 1954 frt 66 kr., a Hanthy-féle alap vagyona 2 darab zalaegerszegi takarékpénztári részvény, a szertár alap 1520 frt 16 kr., a zene alap 42 frt 10 kr., a lóbeszerzési alap 238 frt 56 kr. vagyonnal rendelkezik az 1894. év végén.

A közgyűlés a felolvasott s a testület 1894. évi működését híven feltüntető jelentést helyeslőleg tudomásul vette.

Olvastatott a választmány részéről választott számvizsgáló bizottságnak jelentése a testület 1894. évi bevételei és kiadásairól, valamint a testület kezelése alatt levő alapokról vezetett számadások megvizsgálásáról. A bizottság a számadásokat rendben találván, azokat a közgyűlés az általa választandó számvizsgáló bizottságnak felülvizsgálás végett azzal adja ki, hogy a vizsgálat eredményéhez képest a közgyűlés nevében a testület pénztárnokának a felmentvényt adja meg.

Következvén a tárgysorozat értelmében a testület tisztviselőinek — a csapattisztek kivételével — a megválasztása, előzőleg Boschán Gyula elnök megköszönte maga és tisztársai, valamint a választmány nevében a beléjük helyezett bizalmat és felkérte a közgyűlést korelnök választására, a kinek elnöklése alatt a választás megejtessék.

A közgyűlés méltányolva azon fáradságtalan ügybuzgóságot, a melyet Boschán Gyula elnök éveken keresztül a testület érdekében tanúsított, öt egyhangulag lelkes éljenzés között elnöknek megválasztotta, a ki a szives óvációért a közgyűlésnek köszönetet mondott. Az ő elnöklése alatt a választás ekkép folyt le:

Udvardy Ignác alelnök, *Nagy Antal* titkár, *Gombás István* pénztárnok, *Hajik István* ügyész, *dr. Isoó János* orvos, *Heigli János* szertárnok. Választmányi tagok: a) a pártoló tagokból: *Csertán Károly*, *Balaton József*, *dr. Czinder István*, *Németh Elek*, *Fangler Mihály*, *Breisach Sámuel*; b) a működő tagokból: *Horváth Gyula*, *Mórocz József*, *Sipos Antal*. A számvizsgáló bizottság tagjai: *Homor János*, *Fischer László*, *Weisz Tivadar*.

Az 1895. évi költségvetés 1507 frt 97 kr. bevételi, 874 frt kiadási előiránnyal és így 633 frt 97 kr. remélhető pénztármaradvánnyal elfogadtatott.

A költségvetéssel kapcsolatban a közgyűlés elhatározta, hogy a mennyiben a testület a folyó évben oly kedvező helyzetbe jöhet, hogy a szertárt felépítheti, az építéshez az e célra meglevő 1520 frt 16 kron felül a testület rendelkezése alatt levő összes alapokat — kivéve a Hanthy-féle alapot — felhasználhatja a választmány azzal a kikötéssel, hogy a felhasznált összegeket, valamint azok esedékes takarékpénztári kamatait visszatéríteni köteles.

A testület orvosának tiszteletdíja az 1895. évre a szokásos 50 frtban állapítottatott meg.

A testületnek munkaképtelenné vált szolgája részére a közgyűlés a választmány javaslatához képest 50 frt segélyt szavazott meg végkielégítésképen.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök megköszönte a közgyűlés tagjainak a szives érdeklődést s a közgyűlést bezárta.

H I R E K.

Siófokon f. é. július hó 7-én, vasárnap tartott meg a veszprémmegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése, fényes ünnepek között. A megyei tűzoltó-testületek küldöttei részint gőzhajón, részint vasúton és kocsikon érkeztek Siófokra, hol őket az ottani testület tagjai nagy előzékenységgel fogadták. Délelőtt 11 órakor tartott meg a közgyűlés, melyen a pénztári számadások megvizsgáltattak és helyeseltettek. A jövő évi költségvetés megállapított. A járási tűzfelügyelők jelentései tárgyalattak és tudomásul vétettek; ezek szerint beszereztetett a vármegye területén 48 új fecskendő és számos egyéb tűzoltószer, melyek eddig a községeknél még nem voltak. Megalakult 88 községben a tűzoltó-testület. A tűzrendészeti szabályrendeletek igen csekély kivétellel minden községben meg vannak. A magukat kitüntetett tűzoltó-testületek dícsérő oklevéllel, a kik a kiváló főparancsnokok, pénzbeli jutalmazással kitüntetni határozattak. Délben Bárdossy Imre siófoki főparancsnoknál nagy ebéd volt, melyen 16-an vettek részt. Délután 3 órakor tartotta meg dr. Óváry Ferencz, a megyei szövetség elnöke, felolvasását a mentő-egyesületeknek a tűzoltó-testületek kebelében való felállításáról és a baleseteknél való első segélynyújtásról. Utána Blázy Imre, szövetségi főjegyző a tűzoltó-testületek helyes szervezéséről és felszereléséről tartott felolvasást. Mindkét felolvasás közhelyeslésre talált. Utána a siófoki önk. tűzoltó-testület V. és X. éves szolgálati érmei osztattak ki, lelkesítő és buzdító szavak kíséretében a megyei szövetségi elnök által. A kilátásba helyezett nagy gyakorlat a közbejött záporosó és vihar miatt elmaradt.

Magirus-féle A) szerkezetű gépezetes tolólétra.

A trencsényi önkéntes tűzoltó-testület már évek óta állott a létrakészítés tekintetében híres C. D. Magirus ulmi céggel egy G. szerkezetű tolólétra tekintetében alkudozásban. Folyó évi ápril hóban azonban felkérte a gyáros a testületet, hogy a legújabb A. szerkezetet tegye tanulmánytárgyává. Ezen szerkezet előnyeit oly szembe-

ötlők, hogy a testület nem késett egy kéttagu, 15 méterig kihúzható létrát, az összes újításokkal és mellékfelszerelésekkel megrendelni, miután a gyáros előzékenysége a fizetési feltételek körül felmerült nehézségeket megszüntette. Ezen A. szerkezetű létra a számos szervezetek előnyeit magában mind egyesíti, úgy, hogy az egy ember által felállítható és a 2 méteres toldaléklétrával 17 méternyi magasságig kihúzva egy perc alatt az épületre támasztható. A létra széles kocsialappal bír, 2 nagy és egy kis vezető-kerékkel, két szilárd támrúddal, egy oldalhajlítású kerékkel és négy földcsavarral bír, úgy hogy 13 méter magasságra kihúzva szabadállásban a legnagyobb biztonsággal használható. A kihúzott szabadon álló létrának hordképessége olyképp lett kipróbálva, hogy a legfelsőbb hágcsóra egy mászókötel erősítettven, a lebecsátott másik végére 4 ember egész testsúlyával nehezedett, a nélkül, hogy a létrán a legkisebb félregörbülés vagy behajlítás észleltetett volna; később lett a létra egyszerre három mászó által megszállva. Az ekként véghezvitt próba az összes tűzoltókban a szer iránt teljes bizalmat keltett, de a lakosságnak is megnyugtatóra szolgál, hogy az egy és több emeletes házak a legrövidebb idő alatt megszállhatók és vízszugárral elláthatók, minthogy a szerkezet oly könnyen érthető, hogy a tűzoltók ezen létrát már a második gyakorlat után a legnagyobb pontossággal kezelték.

Csasztka Gyula,
segédtsízt.

Christó Miklós a »Magyar Tűzoltók Ezredéves Albuma« szerkesztője felkéri ívtartóit, miszerint úgy az előfizetési felhívásokat, valamint a testületek történetére vonatkozó adatokat, a többi kéziratokat és arcképeket, legkésőbb *f. é. november hó 15-ig szíveskedjenek* a szerkesztő címére Gyulára beküldeni.

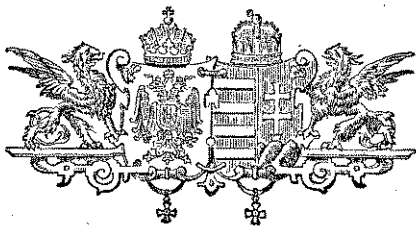
Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felolvasó szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

Alapított 1816-ban.

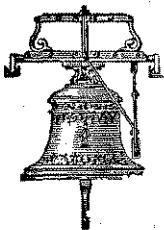
Hazánk legrégebb tűzoltószer-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

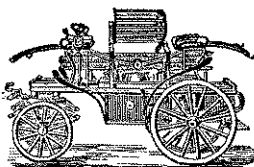
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű fecskendőiket és tűzoltó szerkezeteket, valamint kitűnő hangu harangokat a vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * 5 évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályauyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

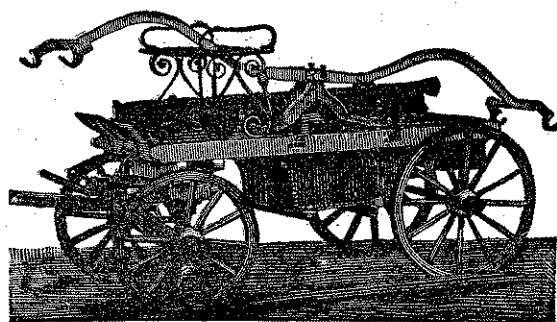
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

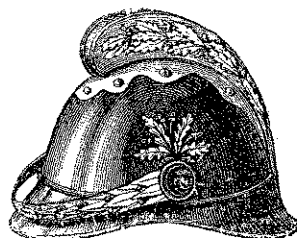
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngygyűk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

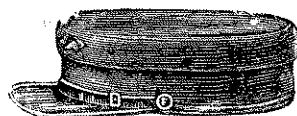
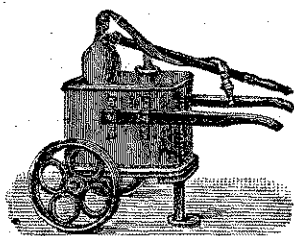

TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

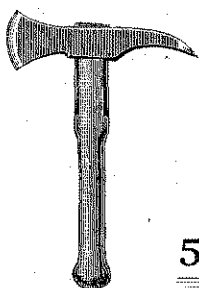
Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95. drb nagy falusi fecskendőt és 12 drb targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt úgy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Konez Ármán s. k.

mint a sz.-udvarhelyi önk. tűz. egyt. alparancsnoka, biz. tag.

Bárány N. Ernő s. k.

a főv. önk. tűz. test. főparancsnoka. Udvarhelymegye alispánja.

Ugron János s. k.

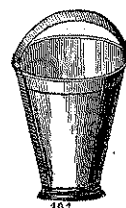
Csillag József s. k.
másod. oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.
biz. tag.

Soó Gáspár s. k.
biz. tag.

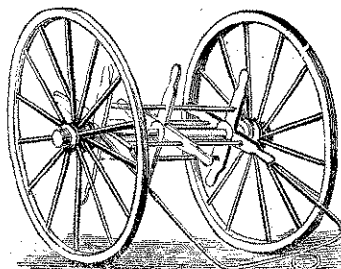
Szidanits Ferenc s. k.
budapesti önk. tűz. oszt. parancsnok.

Christe Loránd s. k.
a budapesti önk. tűz. test. 1. szék. parancsnoka.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

BUDAPEST
Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS
Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD
Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN
Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő
EGYENRUHA-KÉSZITŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, keztüköt, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehérmunkák!

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya szállít

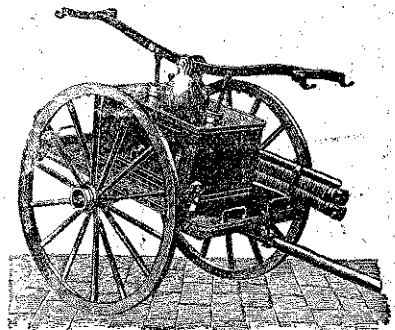
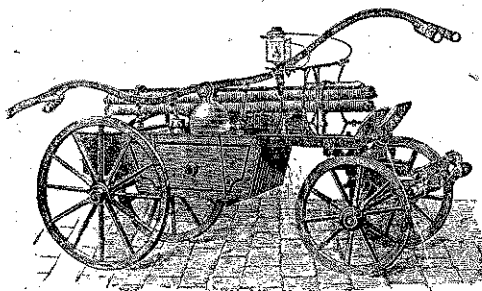
tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utczaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyúttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegődör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyúval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendők közül hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tűzoltó-felszerelések.

*
Gőzfecskendők
Mozdony-fecskendők.

Kocsi-fecskendők.

Talyiga-fecskendők.

Puttony-fecskendők.

Extincteurök.

Szer- és személyszállító kocsik.

Tolólétrák.

Dugólétrák.

Horoglétrák. *

*
Vízfordó kocsik.

Tömlőmotolák.

Gummi- és kender-tömlő.

Füst-álarczok.

Vászon víztartó-kádak.

Vízfordó-vedrek.

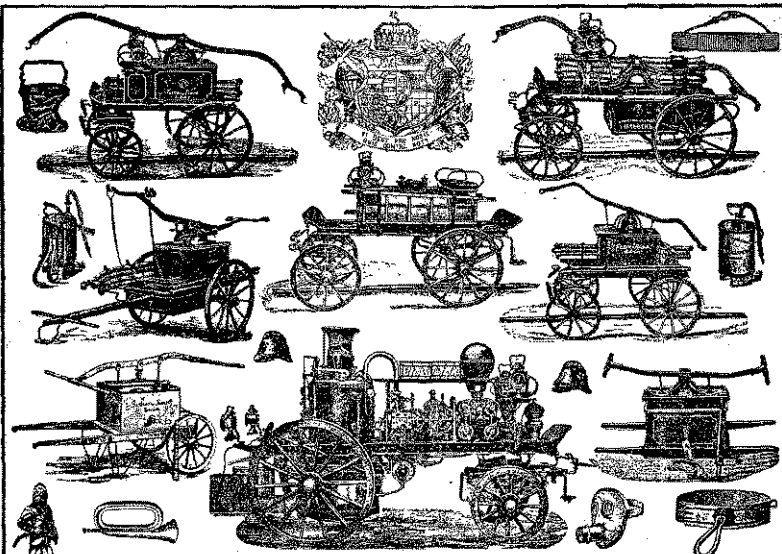
Fáklyák.

Mentőeszközök.

Vészvonatok.

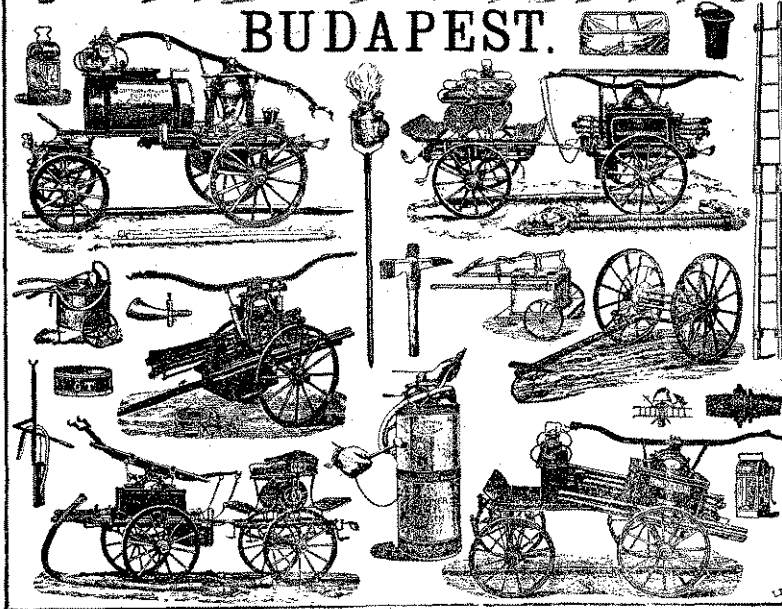
Bontó eszközök. *

Alapított 1865.

A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!Kedvező részletfizetési
feltételek.Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH

BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-uteza 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.

Mászóövek.

Szivattyu-
övek.

Sapok.

Mászó-csáká-
nyok.Szivattyu-bal-
tók.

Tiszti-övek.

Rózsekések.

Kéthangu jel-
zők.

Jelzősípok. *

*
Kürtök.

Mászólámpák.

Mentőkötétek.

Cső- és tömlő-
kötétek.

Tömlőkötők.

Füstszivacsok.

Kürt- és jelző-
zsinórok.Rangjelző
rosetták.

Vállzsinórok.

Füst-szemüve-
gek. *

Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 fnt 40 kr., félévre 1 fnt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 fnt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatikók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Hivatalos rész.* Jegyzőkönyv a Királyhágón inneni Tűzoltó-Szövetségnek rendkívüli közgyűléséről. — *Technikai rész.* Tanulmányok. Levegő és víz. — *Testületek köréből.* Az alcsuthi ünnepély. — Az országos nagygyűlés. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a Királyhágón inneni Tűzoltó-Szövetségnek Kolozsvártt 1895. évi augusztus hó 18-án délelőtt a város-ház tanácstermében tartott rendkívüli közgyűléséről. Jelen voltak: *Albach Géza*, kir. tanácsos, Kolozsvár sz. kir. város polgármestere, mint elnök. *Kuti István*, Kolozsvár sz. kir. város aljegyzője, mint jegyző. *Salamon Antal*, Kolozsvár sz. kir. város tanácsosa, mint előadó.

1. A brassói önk. tűzoltó-egyesület részéről Schusztér Károly főparancsnok, Molnár János segédtsit. 2. A fogarasi önk. tűzoltó-egyesület részéről Náthán Jakab főparancsnok, Schul Henrik segédtsit. 3. A kolozsvári önk. tűzoltó-egyesület részéről Eöry Ernő osztályparancsnok. 4. A marosvásárhelyi önk. tűzoltó-egyesület részéről Szentgyörgyi Dénes. 5. A nagyenyedi önk. tűzoltó-egyesület részéről Lázár István. 6. A sepsi-szt.-györgyi önk. tűzoltó-egyesület részéről Benedek János főparancsnok. 7. A tordai önk. tűzoltó-egyesület részéről Dulló János főparancsnok.

1. Elnök a megjelent tagok üdvözlése után az ülést megnyitván, Salamon Antal városi tanácsos előterjeszti a rendkívüli közgyűlés előzményeit, célját és tárgyait.

E szerint a brassói önkétes tűzoltó-egyesület fölterjesztésére a m. kir. belügyminiszter úr az 1891. november hó 3-án $\frac{10519}{V-10}$ sz. alatt kelt leiratával fölszólította Kolozsvár sz. kir. város tanácsát, hogy indítson nyomozatot és ennek alapján derítse ki, hogy a Királyhágón inneni kerületi Tűzoltó-Szövetség ügye miben áll. A nevezett tanács által ennek következtében keresztülvitt nyomozat alapján az 1891. április 24-én 7561.—1892. alatt kelt tanácsi jelentés következtében, a m. kir. belügyminiszter úr 1892. évi május hó 6-án $\frac{24473}{V-10}$ szám alatt kelt leiratával elfogadván a tanács javaslatát, elrendelte, hogy a szövetséget alkotó tűzoltó-egyesületek hirlapi hirdetemény útján Kolozsvárra a tanács által hivatalból rendkívüli közgyűlésre hívassanak meg a végett, hogy a szövetség vagy kezdje meg ismét működését s e célból alakítsa meg tisztikarát

vagy pedig alapszabályok szerint oszolják föl s egyúttal határozzon a meglevő szövetségi vagyon hováfordítása iránt.

További felvilágosításul kiemeli az előadó tanácsos, hogy a tanács által keresztülvitt nyomozatból kiderült, hogy:

I. A szövetség utolsó közgyűlését Brassóban tartotta 1881. vagy 1882. évben.

II. Az utolsó szövetségi elnök néhai Minorich Károly Kolozsvár város volt polgármestere, titkár-pénztárnoka Kabos Ernő, kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatósági szám-tiszt és alelnök Gamauf Vilmos, az Erdélyi Gazdasági-Egylet titkára voltak, a kik azonban már mind elhaltak.

III. Hogy a szövetségnek a néhai elnök birtokában néhány ügyirata volt, melyeket a hagyatékából a néhai elnök mostoha fia: Stritzky Károly kolozsvári városi bírósági kézbesítő 1892. április 23-án átadott Kolozsvár sz. kir. város tanácsának iratjegyzék mellett; továbbá a néhai titkár-pénztárnok hagyatékában viszont a szövetség pénztári kezelésére vonatkozó két könyv, néhány ügyirat, két pecsétnyomó, és egy takarékpénztári betétkönyv (241 fnt 90 kr. betétről) volt, melyet a néhai titkár-pénztárnok sógora: Gajzágó Manó kolozsvári h. ügyvéd 1892. május hó 24-én szintén átadott a tanácsnak.

IV. Hogy az átvett ügyiratok tanúsága szerint a pénztárnoknak a szövetségi pénztár kezelésére vonatkozó számadásai 1881. július 1-ig voltak alapszabályszerűleg megvizsgálva, tagsági díjak azonban nevezett pénztárnok által 1883. december 31-ig szedettek, sőt a zágoni egyesület még 1884-re 1885-re is befizette tagsági díját.

A kolozsvári Önkéntes Tűzoltó-Egyesület 1895. augusztus 4-én Kolozsvár sz. kir. város tanácsához beadott 17,163—1895. tan. számú kérelmében arra kérvén a tanácsot, hogy a szövetség ügyében a belügyminiszterileg is elrendelt rendkívüli közgyűlést most a Magyar Országol Tűzoltó-Szövetség kolozsvári kongresszusa alkalmáva. Kolozsvárra hívassék egybe, ennek a kérelemnek, valamint

az 1892. május hó 6-án $\frac{84.473}{V-10}$ sz. alatt kelt belügyminiszteri rendeletnek következtében hivatott össze a mai rendkívüli közgyűlés, melynek egyetlen tárgya vagy a szövetség újjáalakítása, vagy annak feloszlása.

Ezek után ajánlja az előadó, hogy mindenekelőtt egy közgyűlési jegyző választassék és a megjelent tagok igazoltassanak.

Közgyűlés az indítvány elfogadásával Kuti István városi aljegyzőt közgyűlési jegyzővé választja, másfelől pedig a megjelent tagegyesületek fent megnevezett képviselőit, a tőlük bevett s jelen jegyzőkönyvhöz csatolt meghatalmazások alapján igazolt közgyűlési tagoknak nyilvánítja.

1. Tekintettel arra, hogy a m. kir. belügyminiszter úr által 1877. évi október 26-án 42,396. szám alatt látta-mozott szövetségi alapszabályok 7. §-a értelmében a szövetségi közgyűlésen a szövetségi választmány elnöke, al-elnöke, vagy valamelyik választmányi tag elnököl, továbbá a közgyűlésre a 9. §. értelmében minden tag-egyesület 2 képviselőt küld; tekintettel továbbá arra, hogy az alapszabályok 20. §-a értelmében a szövetség feloszlását a tag-egyesületek $\frac{3}{4}$ része határozhatja el; és tekintettel végül arra, hogy sem szövetségi választmány, sem tisztikar nincs, egyfelől és másfelől, hogy jelen rendkívüli közgyűlés belügyminiszteri rendeletre fentnevezett polgármester elnöklése alatt, hivatalból hivatott egybe és tartatik meg: előadó tanácsos ajánlja, mindenekelőtt a fölött határozni: ha vajjon illetékesnek tartja-e magát a jelen közgyűlés a Királyhágón inneni kerületi Tűzoltó-Szövetség nevében az újjáalakítás vagy feloszlás kérdésében határozni.

Közgyűlés, tekintettel az előadó által felsorolt körülményekre, teljesen illetékesnek tartja magát a határozat-hozatalra.

2. Salamon Antai tanácsos előterjeszti a szövetség vagyoni állapotáravona tkozó jelentését, mely szerint Kolozsvár város tanácsa az 1892. évi május hó 13 án átvett a néhai titkár pénztáros hagyatéki gondnokától egy 241 frt 90 krról szóló betétkönyvet, egy pénztári és egy nyugtakönyvet s végül 2 pecsétnyomót. A szövetség pénzvagyona gyümölcsözőleg kezeltetvén, az ma 281 frt 93 krt tesz ki és a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknál van elhelyezve 3992. számú betéti könyvvel, a szövetség egyéb, előbb felsorolt ingóságai pedig Kolozsvár város tanácsánál vannak.

Közgyűlés e jelentést tudomásul vevén, nem kíván a

számadások vizsgálatába bocsátkozni s elfogadja a mai tényleges vagyon-állapotot.

3. A m. kir. belügyminiszter úrnak $\frac{34.478}{V-10}$ 1292. számú rendelete értelmében a mai rendkívüli közgyűlés feladata lévén a szövetség további fentartása s ez esetben választmány és tisztikar megalakítása, vagy pedig a szövetség feloszlása és vagyonának hovaforítása tárgyában határozni.

Közgyűlés, tekintettel a változott viszonyokra, melyek a szövetség fennállását ma jóformán feleslegessé teszik, egyhangulag kimondja a Királyhágón inneni kerületi Tűzoltó-Szövetség feloszlását, valamint azt is, hogy a szövetség készpénz vagyona az Országos Tűzoltó-Szövetség segélyalapjának adassék.

A szövetség egyéb vagyonának — pecsétnyomók, könyvek és iratok — megőrzésére pedig Kolozsvár sz. kir. város tanácsát kéri föl.

Felkéri egyuttal a tanácsot, hogy a mai közgyűlés határozatairól a szövetség többi tagjait értesitse s annak idején jelentést tegyen a m. kir. belügyminiszter úrhoz az ő határozatáról, az összes szövetségi tagegyesületeket értesitse s a készpénz vagyonnak az Országos Tűzoltó-Szövetség segélyalapja javára való megküldéséről gondoskodni sziveskedjék.

14. Indítványok során Eöry Ernő a kolozsvári Önk. Tűzoltó-Egyesület meghatalmazottja indítványozza, hogy Kolozsvár sz. kir. város tanácsának a szövetség ügyeinek huzamos időn át való vezetéseért köszönetet szavazzon a közgyűlés.

A közgyűlés az indítványt egyhanguan magáévá tevéen Kolozsvár sz. kir. város tanácsának köszönetét fejezi ki a szövetség ügyeinek gondos kezeléseért.

15. Elnöklő polgármester fölhívására a jegyzőkönyv hitelesítésére a közgyűlés felkéri az elnök és jegyző mellé Eöry Ernőt a kolozsvári, Schusztér Károly brassói, Szentgyörgyi Dénest, a marosvásárhelyi önk. tűzoltó-egyesületek megbizottjait.

Több tárgy nem lévén, elnök a tagok üdvözlése után az ülést bezárja.

Albach Géza, s. k. polgármester. *Kuti István*, v. aljegyző, mint jegyző. *Eöry Ernő*, s. k. kolozsvári önk. tűzoltó-egyesület oszt. parancsnok. *Schusztér Károly*, s. k. brassói önk. tűzoltó főparancsnok. *Szentgyörgyi Dénes*, s. k. m.-vásárhelyi önk. tűzoltó-egyesület megbizottja.

TECHNIKAI RÉSZ.

TANULMÁNYOK.

Levegő és víz.

Bevezetés.

Hogy szakunk gyakorlati alkalmazásáról helyes értekezést tarthassunk, szükséges a természet törvényeit jól megismerni. Az ugyan nem éppen szükséges, hogy minden tűzoltó tökéletesen jártas legyen a levegővel és vízzel foglalkozó tudománynak azon magasabb ágaiban, melyet *légnymódstannak*, (pneumatica) vagy *víznyomódstannak* (hydrostatica) nevezünk, hanem, minthogy mindig ezekkel az anyagokkal van dolga, okvetlenül alaposan kell, hogy azok természetét és sajátágát, valamint általános működésüket is megértse, azon bizonyos elvek szerint, melyeknél fogva azokat saját hasznára, vagy előnyére kihasználni vagy alkalmazni képes.

Általánosságok.

A következő ismeretetés csak rövid áttekintését adja a két tárgynak, mivel a cél az, hogy azoknak kezébe, a kik a tárgy iránt érdeklődnek, egy egyszerűen röviden

összefoglalt kép legyen szemek előtt, mely őket néhány fontos és általános elv leírása folytán képessé teszi azon számtalan hibák elkerülésére, a melyeket tájékozatlan egyének elkövetnek, és hogy egyszersmind annyi műszaki ismeretet szerezzenek maguknak, a mennyit minden tűzoltónak okvetlen megszerezni szükséges.

Mielőtt a tárgyra áttérnénk, először is szükséges a testek vagy tárgyak minőségével és sajátágaikkal foglalkoznunk. A tárgyak vagy testek általában 3-féle csoportba osztályoztatnak, u. m.: szilárd, cseppfolyós vagy légnemű testek osztályába.

A *szilárd* test tömege mindig megtartja állandó nagyságát és alakját még akkor is, mikor az egész tömeg mozgásban is van, hacsak valami kivételes külső hatásnak nincsen kitéve, milyen pl. a nagy nyomás.

A *cseppfolyótest* megtartja ugyan tömegét, de alakját nem és anyagának különböző részei a legkisebb befolyás alatt is, aránylagosan változtatják helyüket úgy, hogy rögtön alkalmazkodik a zontér vagy edény alakjához, a melyben van, és ha az edény nem képes azt a folyadékot befogadni, akkor kitölti az edényt és a többi pedig abból kifolyik.

A *gáznemű* olyan test, a mely sem tömegét, sem

alakját semmiféle körülmény alatt sem tartja meg, vagyis a legkisebb külső befolyásra úgy a tömege, mint az alakja változik. Van a légnemű testeknek egy bizonyos tulajdonsága, ez az úgynevezett *ruganyosság* (elasticitas), ezen tulajdonság minden körülmény alatt érvényesíti befolyását, ha csak nagyobb erő által nem lesz ellensúlyozva. Ezen ruganyosság okozza azt, hogy a légnemű test kiterjeszkedik mindenfelé, a hol csak üresség van, miért is a legkisebb oknál fogva is akár alakját, akár tömegét, vagy mindkettőt képes változtatni. Ebből azt lehetne következtetni, hogy ezen ruganyosságnak nincsenek határai, pedig nem úgy van. A világűrben ugyanis vannak, — legalább feltételezik, hogy vannak — helyek, melyek nincsenek levegőtől körülveve, (milyen pl. a holdvilág és mások) és így az előbb említett theoria szerint a levegőnek, a mely földünket körülveszi, ki kellene terjednie és kitöltenie azon üres tért. Azonban azon határok között, a mennyire a mi gyakorlati tudományunk ezen tárgyban kiterjed, szintén van hasonló okunk hinni, hogy nincs határa a föld légköri ruganyosságának, kivéve egy roppant ellenható erő alkalmazása. Az említett két állítás, hogy t. i. a levegő nagyon elasticus = (ruganyos); és az, hogy vannak helyek, a hol nincs levegő (a hold) — nagyon ellentétesnek látszik ugyan, de mindamellett ez alkalommal nincs szándékunk ezen két látszólag ellenmondó elméletet összhangzásba hozni. Mondják, hogy van valaholhatára a levegő kiterjedő hatásának; nekünk azt teljesen el kell hinnünk, részint azért, mert azok mondják azt, a kik hivatásuknál fogva a természet-tudományokkal foglalkozva, megfigyeléseik, kísérletezéseik

és ebből levont következtetések és tapasztalataik alapján ezen tényt bebizonyítva találják, s a kiknek feladata, bennünket is ezekre a tárgyakra tanítani: de még azért is, mert saját értelmünk és megfigyelő képességünk meggyőző bennünket arról, hogy ha ezen elmélet nem lenne helyes, akkor nem lennének képesek magunknak megmagyarázni bizonyos tűneményeket, a melyeket látunk. Míg más részről nem tagadhatjuk, hanem egész őszintén kell elismernünk azon elmélet állítását, hogy a légkör nem terjed ki túl bizonyos távolságon a földtől (az az, hogy a földtől bizonyos távolságban már megszűnik a légkör); azt sem szabad tagadnunk, hogy a mily messzire a mi gyakorlati megfigyelő tehetségünk hat, a levegő kiterjedésének abszolút határa nincs, kivéve ha kívülről igen nagy nyomást gyakorlunk reá, erő alkalmazása által.

Találhatunk tárgyakat bizonyos körülmények között, a melyekről nehéz lenne meghatározni, hogy melyikéhez a testek fent említett 3 csoportjához tartoznak; ezen nehezséget leginkább átmenet alkalmával lehet észlelni, mikor pl. valamely szilárd test részben meg van olvadva, vagy valamely folyékony test részben gőzzé változott.

Az ilyen eseteket azonban nem lehet általános szabály által megmagyarázni, hanem a körülmények szerint kell azokkal bánni; itt csak azért említjük, mert valami félreértés támadhat a testek fent említett 3 különböző magyarázatából, minthogy, a mint érintve volt, vannak olyanok is, a melyek egyikéhez a testeknek ezen 3 csoportjának sem tartoznak.

(Folytatása köv.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Az alcuthi ünnepély.

Lélekemelő ünnepély folyt le augusztus 15-én Alcsuthon, a József főherczeg úr ő cs. és kir. Fensége által az alcuthi tűzoltó-szakasz használatára fejedelmi bőkezűséggel készítettetett vasmászótorony felavatása alkalmából. Az ünnepet kettős jellegűnek mondhatjuk, a mennyiben ünnepe volt ez nemcsak az alcuthi tűzoltóságnak különösen, hanem a magyar tűzoltóságnak is általában, de ünnepe volt ez egyszersmind a magyar iparnak is, mely hatalmas léptekkel igyekszik utolérni a művelt nyugatot s kipótolni a százados mulasztásokat, szóval, a kettős ünnep a haladás, az előre törekvés ünnepe volt.

De lehet-e ez másként kiváló, a hol oly fenkölt szellem, oly nemes lélek áll az ügyek élén, mint a milyen az alcuthi és főherczegi uradalmi tűzoltóság fejedelmi protektora és mecénása s a magyarországi tűzoltóság magas védnöke, József főherczeg ő cs. és kir. Fensége, a ki érző szívének sugallatát követve, leszállt magas rezervált állásának piedestáljáról, s elvegyülve népe között, nem tartja lealacsonyítónak, a humanus tűzoltó-ügy névtelen bajnokai közzé állva, jó példával járni elől, ha kell a vészben — s örülni velük, s örömet okozni nekik, ha béke van.

Innen ered aztán az a határtalan tisztelet és szeretet, a mely édes hazánk minden egyes tűzoltójának kebelében él ő Fensége iránt, innen van az, hogy a fejedelmi protektorának főparancsnoksága alatt álló alcuthi és uradalmi pusztai tűzoltóságok, úgy berendezés, mint kiképzés tekintetében oly magas színvonalra emelkedtek, a milyenhez alig találunk hasonlót széles e hazában.

Mert hiszen a most lefolyt ünnepély is arra szolgált, hogy hozzá járuljon a további fejlődéshez, feltétlenül megkívántató lévén, miszerint bármely tűzoltóságnak, hogy feladatának mindenképpen megfelelhessen, a vész elfojtásához, a mentési munkálatok sikeres és eredményes kiviteléhez kellő ismeretekkel, a gépek és egyéb szereknek kezelésében kiváló biztos gyakorlottsággal kell birnia.

Ő Fenségének kiváló gondja volt arra mindig, hogy az ő tűzoltói semmit se nélkülözzenek olyat, a mi ezen előbb említett feltételt hátráltatná, miért is mindazt, a mi e cél elérését lehetővé teszi, rendelkezésére adja tűzoltóinak. Így 1886-ban a mászó-osztálynak jobb kiképzése céljából emeltette az első mászófalat deszkából, mely nyolcz évig szolgált iskolául az alcuthi mászóknak, mignem az idő a faalkotmányt megemésztette s hasznavehetetlenné tette.

Ekkor határozta el ő Fensége, miszerint az elkorhadt fa mászófal helyett, az időjárás viszontagságainak jobban ellenálló anyagból, vasból emeltet egy mászótoronyt, jobb alkalmat és módot adván, hogy mászó a kiképzésben hátrányt ne szenvedjenek, hanem magukat minél tökéletesebben képezhessék ki, s így a hazai tűzoltóság fejlesztésében és előbbre vitelében követendő példával járjanak elől.

Így létesült az első vas mászótorony, (ismertetését 1894. évi decemberi számunkban közöltük) melyet a fenséges úr megbízásából a Geittner és Rausch-féle tűzoltószergyár készített és állított fel, s mely ezen Magyarországon első s hazai készítményű vas mászótoronynak ünnepélyes keresztelője és felavatása történt meg augusztus 15-én ő Fensége magas elhatározásából. Az ünnepély napja meg lévén állapítva, szétküldettek a meghívók s az ünnepély sorrendje, mely a következő volt:

a) délelőtt:

1. Reggel 8 órakor gyülekezés a kastélypark alsó bejáratánál lévő II. sz. szertárban.

2. 9 órakor együttes fölvonulás zenekarral a főherczegi kastélyhoz szt. misére.

3. 10 órakor levonulás a toronyhoz a gyakorlótérre. Ő Fensége lejövetele és fogadtatása. Idegen testületek jelentkeznek ő Fenségénél. Ő Fensége a csapatok fölött szemlét tart.

A toronyban elhelyezendő emlékirat fölolvása s elhelyezése.

Az önkéntes és pusztai tűzoltóknak a X. éves szol

gálati érem kiosztása, a községi előjáróság megköszöni ő Fensége gondoskodását a falu tűzvédelme ügyében.

4. Az alcsuthi önkéntes tűzoltók gyakorlata.

5. Monstre elvonulás (circa 30 jármű 150 tűzoltó) ő Fensége előtt s kivonulás Máriavölgy-majorba.

6. Dél előtt 1 órakor Máriavölgyben közös ebéd.

b) délután:

7. Délután 3 órakor kürtszóra sorakozás csapatonként s gépszereleési gyakorlatok.

8. 4 órakor gyülekezés és elvonulás ő Fensége előtt.

9. Lefuvás.

10. 4—6-ig tűzoltók részére népünnep.

6-tól sátrakban táncz.

1/2 11 órakor éjjel monstre retrait-fuvás s a mulatság beveződik.

Alcsuth, 1895. augusztus 4-én.

Alcsuthi önkéntes tűzoltószakasz parancsnoksága

Dorn Béla, parancsnok.

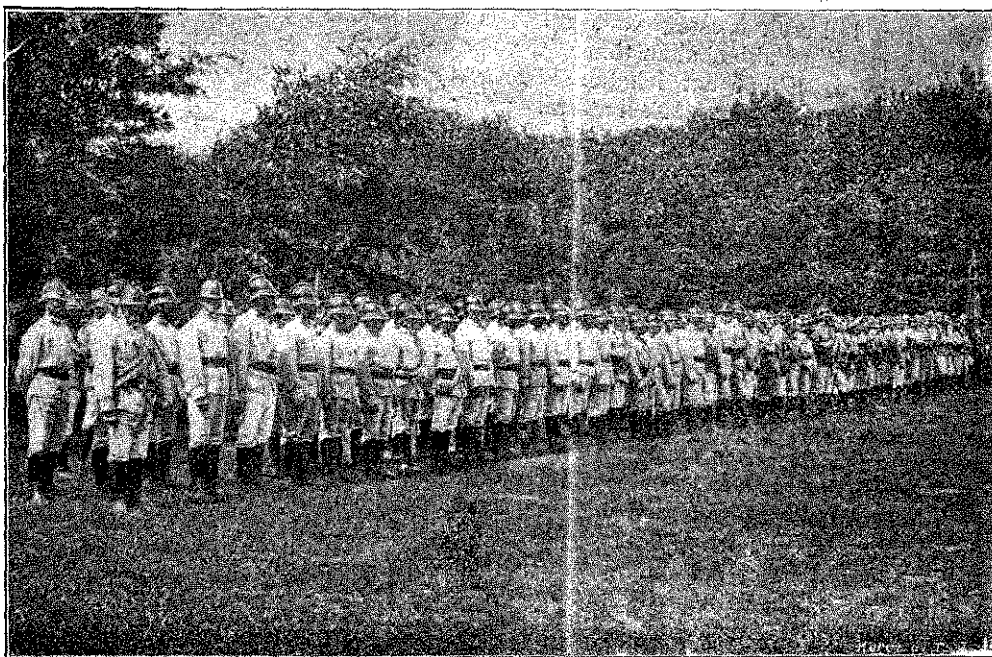
Mi sem természetesebb, mint hogy az ünnepély nagy mozgolódást okozott. A főhercegi kertészek már napokkal előbb hozzá láttak a díszítéshez; míg az egyik csapat virágfüzereket font, a másik diadalkapukat emelt, virágdíszszel és zászlóerdővel borítván az ünnepély színhelyeit, a tűzoltó-gyakorlóteret és a Máriavölgyet.

A kitűzött nap reggelen kissé borus volt az ég s hűs szellő lengedezett, a vékony nyári zubbonyban nem egy tűzoltó dideregve állott helyén, a mint a program előírása szerinti időre a vendég-tűzoltók gyülekeztek az első bejáratnál levő szertárnál.

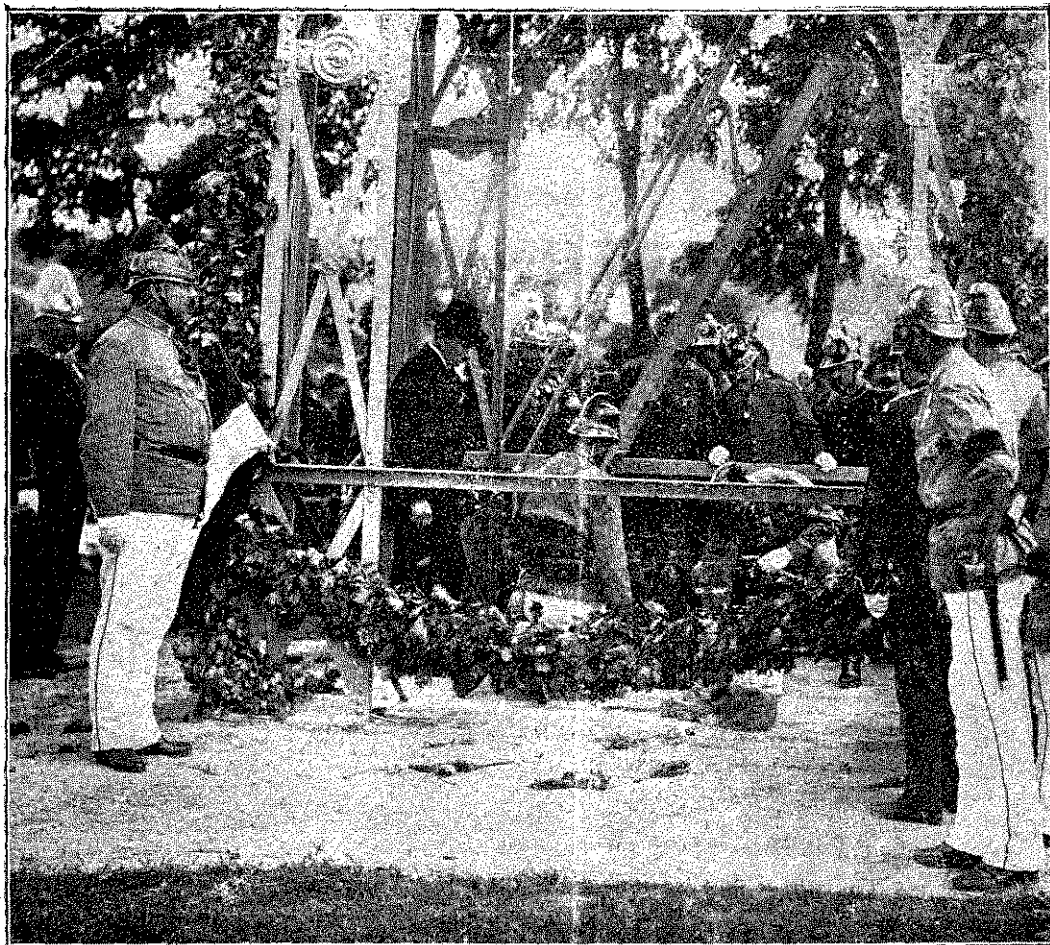
Félkilencz órakor a templomba vonuláshoz a tűzoltóság sorakozott; az alcsuthi és pusztai tűzoltók századot alakítva, az idegen testületek pedig csapatonként, a tűzoltó-zenekarral élén. Dorner Béla parancsnok vezénylete alatt vonult fel a mintegy 200 főnyi tűzoltóság az istentiszteletra, míg a be nem osztott tisztek ugyanakkor a parkon keresztül mentek fel a kastélyhoz misére, a hol a vonattal érkező budapestiek, illetve az országos tűzoltó-szövetség, a budapesti önkéntes testület, a fővárosi tűzoltóság és a hajógyári tűzoltóság küldöttjei csatlakoztak. 9 órakor kezdődött a szent mise, ezalatt a tűzoltószázad a templom előtt állott, katonás rendben, míg a tisztek bementek a templomba.

Az istentisztelet végeztével a tűzoltóság a gyakorló-

terre vonult, a templomból kijövő tisztek pedig az oratoriumból nyíló ajtónál sorakozva várták ő Fenségét, a ki báró Vécsey Sándor főudvarmester és Unterauer József udvari

Az alcsuthi és pusztai tűzoltószakasz.

A torony zárókövének letétele.

József főherceg ő Fensége beilleszti a zárókövet az alapzatba.

titkár kíséretében lépett az udvarra, a hol a Fenséget a várakozók katonás tisztelegéssel üdvözölték, majd a főudvarmester többeket bemutatott, így Bulyovszky Aladár

min. titkárt budapesti önk. parancsnoksági tagot, a kitől ő Fensége a szövetségi alapszabályok sorsáról kérdezősködött, Janicsak Andor fővárosi tűzfelügyelőt, Cziráky László grófit, dr. Szily József, budapesti főp. helyettes

üdvözölte, Báránynak megjegyezte, hogy csak hangjáról ismerte meg, minthogy ismeretes, szép, nagy szakálát levette. A cerele után ő Fensége maga vette át a vezető szerepet és vendégeit maga vezette a parkon keresztül a gyakorlótérre, útközben megmutogatva annak ritka nevezetességi helyeit és növényeit.

A szolgálati érmek kiosztása.
József főherceg ő Fensége feltüzi az érmeket.

szövetségi titkárt, Köhler Istvánt, mint a toronykészítő Geittner és Rausch cég képviselőjét, Tomcsányi Béla szöv. pénztárnokot és még többeket. A bemutatás után ő Fensége rövid cercelet tartott, többeket az általa régebben ismert

A jelentések meghallgatása és a szemle megejtése után Libits főp. hely. megkérte ő enségét, miszerint megengedni méltóztassék, hogy e jelentőséges nap és esemény megörökítésére készített emlékiar tfeolvasva, rendeltetése helyjére, a mászótorony alapzatába befalaztassék.

Ő Fensége erre a torony előtt felállított asztalhoz ment, melyen egy kalapács, egy üveg, egy ólomból készült láda és az emlékiar feküdt. A Fenség intésére előlépett Dorner Béla parancsnok s messze elhalló érczes hangon olvasta fel az emlékiarat, melynek egyes pontjait az ünnepi közönség lelkesen megéjjenezte; szövege így hangzik:

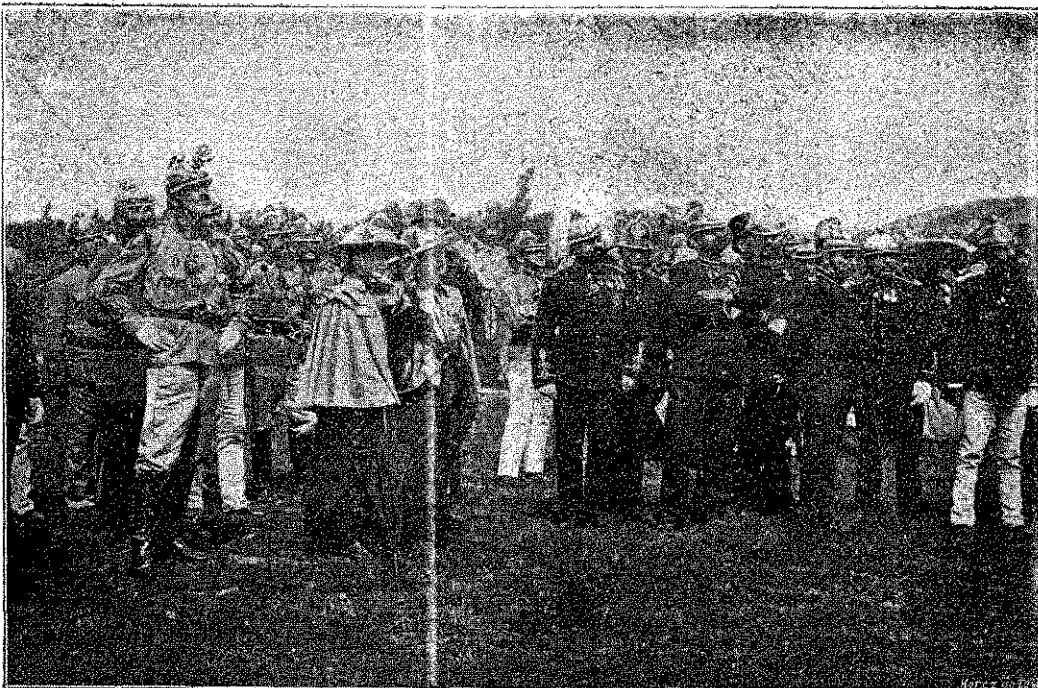
Emlékiar

Az aicsuthi önkéntes tűzoltók részére felállított vas mászótorony átvétele alkalmából.

A tűzoltó szakasz megalapítása után harmadik évben, 1885-ben a fenséges Főparancsnok bőkezűségéből eme deszka mászófal alkotmányon, 8 év után 1893-ban, — úgy a használat, de különösen az időjárás viszontagságai következtében — korhadt részek, a tám- és keresztgerendázon repedések jelezték a már rövid ideig tartó használhatóságot, s alapos gyanút adtak arra, hogy egy erősebb szélroham ledönti talapzatáról a deszkaépítményt.

Az 1894. év tavaszán, egy erősebb szélnél véghezvitt támadás gyakorlat alkalmával, oly erős ingásba jött az építmény, hogy egy esetleges katasztrófától való félelem következtében, az többé mászási gyakorlatok objectumára nem volt használhatónak tartható.

Ő cs. és. kir. Fenségének e körülményről jelentés tetteván, ő

Erzsébet és Klotild főhercegnők a gyakorlaton.

tisztek közül megszólítással tüntetvén ki; így dr. Kék Lajos szövetségi elnöktől a szövetségi ügyekről és kolozsvári közgyűlésről kérdezősködött, id. Szidanits Ferenczet, mint régi ismerőst a vereskereszt-egylet sebesültvivő osztályából.

gálai érem kiosztása, a községi előljáróság megköszöni ő Fensége gondoskodását a falu tűzvédelme ügyében.

4. Az alcsuthi önkéntes tűzoltók gyakorlata.

5. Monstre elvonulás (circa 30 jármű 150 tűzoltó) ő Fensége előtt s kivonulás Máriavölgy-majorba.

6. Dél előtt 1 órakor Máriavölgyben közös ebéd.

b) délután:

7. Délután 3 órakor kürtszóra sorakozás csapatonként s gépszerezési gyakorlatok.

8. 4 órakor gyülekezés és elvonulás ő Fensége előtt.

9. Lefuvás.

10. 4–6-ig tűzoltók részére népünnep.

6-tól sátrakban táncz.

$\frac{1}{2}$ 11 órakor éjjel monstre iertrait-fuvás s a mulatság beveződik.

Alcsuth, 1895. augusztus 4-én.

Alcsuthi önkéntes tűzoltószakasz parancsnoksága

Dorner Béla, parancsnok.

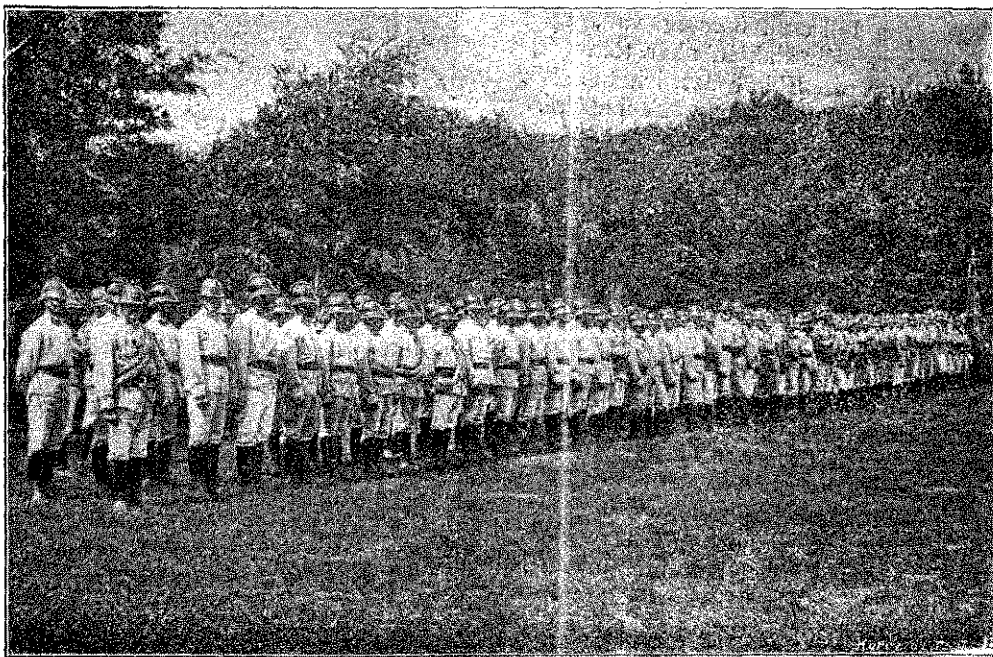
Mi sem természetesebb, mint hogy az ünnepély nagy mozgolódást okozott. A főhercegi kertészek már napokkal előbb hozzá láttak a díszítéshez; míg az egyik csapat virágfüzereket font, a másik diadalkapukat emelt, virágdíszszel és zászlóerdővel borítván az ünnepély színhelyeit, a tűzoltó-gyakorlóteret és a Máriavölgyet.

A kitűzött nap reggelen kissé boros volt az ég s hűs szellő lengedezett, a vékony nyári zubbonyban nem egy tűzoltó dideregve állott helyén, a mint a program előírása szerinti időre a vendég-tűzoltók gyülekeztek az alsó bejáratnál levő szertárnál.

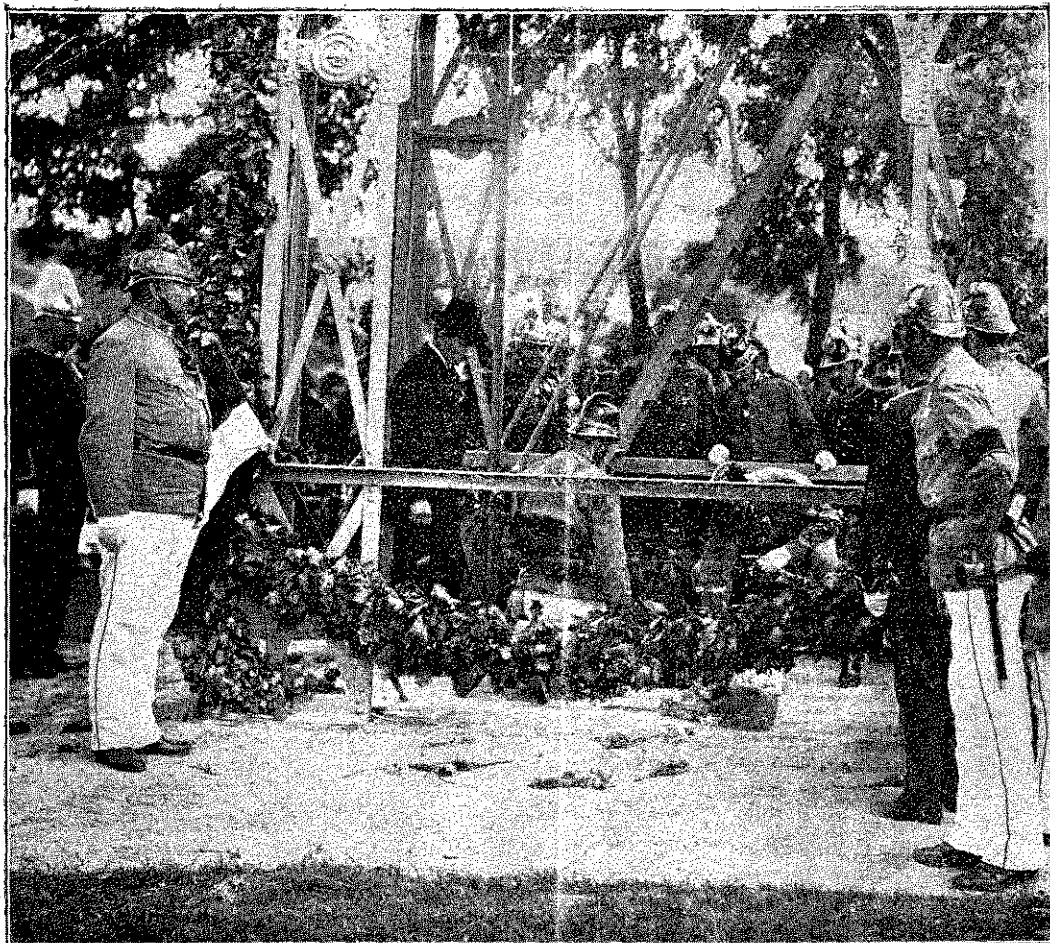
Félkilencz órakor a templomba vonuláshoz a tűzoltóság sorakozott; az alcsuthi és pusztai tűzoltók századot alakítva, az idegen testületek pedig csapatonként, a tűzoltó-zenekarral élén. Dorner Béla parancsnok vezénylete alatt vonult fel a mintegy 200 főnyi tűzoltóság az istentiszteletre, míg a be nem osztott tisztek ugyanakkor a parkon keresztül mentek fel a kastélyhoz misére, a hol a vonattal érkező budapestiek, illetve az országos tűzoltó-szövetség, a budapesti önkéntes testület, a fővárosi tűzoltóság és a hajógyári tűzoltóság küldöttei csatlakoztak. 9 órakor kezdődött a szent mise, ezalatt a tűzoltószázad a templom előtt állott, katonás rendben, míg a tisztek bementek a templomba.

Az istentisztelet végeztével a tűzoltóság a gyakorló-

terre vonult, a templomból kijövő tisztek pedig az oratoriumból nyíló ajtónál sorakozva várták ő Fenségét, a ki báró Vécsey Sándor főudvarmester és Unterauer József udvari

Az alcsuthi és pusztai tűzoltószakasz.

A torony zárókövének letétele.

Józset főherceg ő Fensége beilleszti a zárókövet az alapzatba.

titkár kíséretében lépett az udvarra, a hol a Fenséget a várakozók katonás tisztelgessel üdvözölték, majd a főudvarmester többeket bemutatott, így Bulyovszky Aladár

min. titkárt budapesti önk. parancsnoksági tagot, a kitől ő Fensége a szövetségi alapszabályok sorsáról kérdezősködött, Janicsak Andor fővárosi tűzfelügyelőt, Cziráky László grófot, dr. Szily József, budapesti főp. helyettes

üdvözölte, Báránynak megjegyezte, hogy csak hangjáról ismerte meg, minthogy ismeretes, szép, nagy szakalát levétette. A cerele után ő Fensége maga vette át a vezető szerepet és vendégeit maga vezette a parkon keresztül a gyakorlótérre, útközben megmutogatva annak ritka, nevezetes-gü helyeit és növényeit.

A szolgálati érmek kiosztása.
József főherczeg Ő Fensége feltűzi az érmeket.

szövetségi titkárt, Köhler Istvánt, mint a toronykészítő Geittner és Rausch cég képviselőjét, Tomcsányi Béla szöv. pénztárnokot és még többeket. A bemutatás után ő Fensége rövid cerelet tartott, többeket az általa régebben ismert

A jelentések meghallgatása és a szemle megejtése után Libits főp. hely. megkérte ő enségét, miszerint megengedni méltóztassék, hogy e jelentőséges nap és esemény megörökítésére készített emlékiar tfeolvasva, rendeltetése helyjére, a mászótorony alapzatába befalaztassék.

Ő Fensége erre a torony előtt felállított asztalhoz ment, melyen egy kalapács, egy üveg, egy ólomból készült láda és az emlékiar feküdt. A Fenség intésére előlépett Dörner Béla parancsnok s messze elhalló érczes hangon olvasta fel az emlékiarat, melynek egyes pontjait az ünnepi közönség lelkesen megéjjenezte; szövege így hangzik:

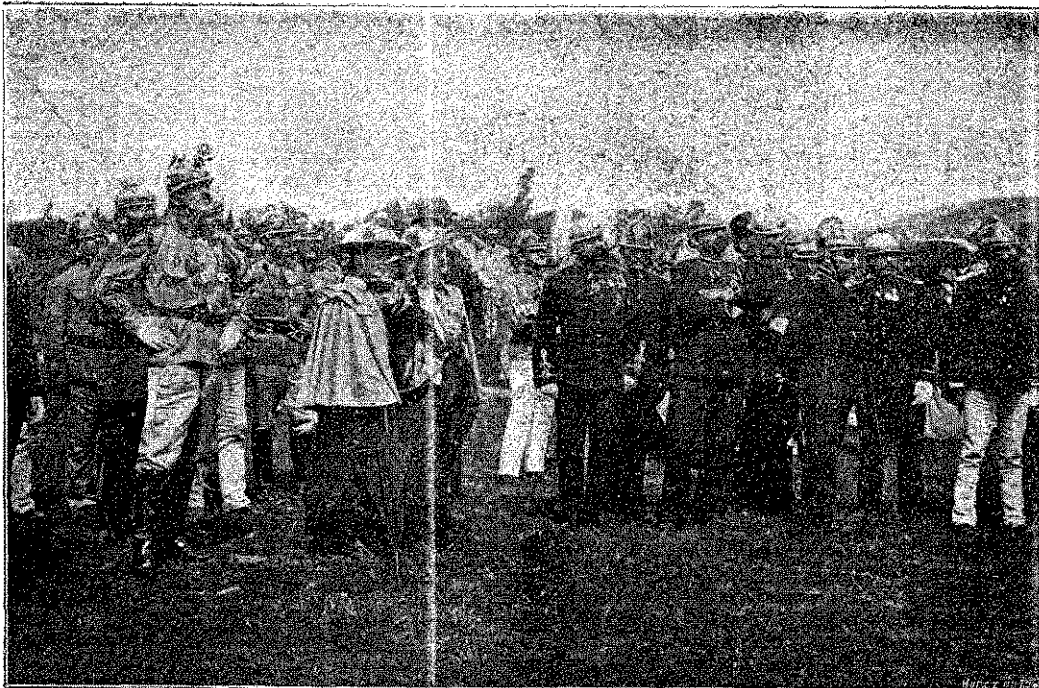
Emlékiar

Az alsuthi önkéntes tűzoltók részére felállított vas mászótorony átvétele alkalmából.

A tűzoltó szakasz megalapítása után harmadik évben, 1885-ben a fenséges Főparancsnok bőkezűségéből eme deszka mászófal alkotmányon, 8 év után 1893-ban, — ugy a használat, de különösen az időjárás viszontagságai következtében — korhadtt részek, a tám- és keresztgerendázon repedések jelezték a már rövid ideig tartó használatosságát, s alapos gyanút adtak arra, hogy egy erősebb szélroham ledönti talapzatáról a deszkaépítményt.

Az 1894. év tavaszán, egy erősebb szélnél véghezvitt támadás gyakorlat alkalmával, oly erős ingásba jött az építmény, hogy egy esetleges katasztrófától való félelem következtében, az többé mászási gyakorlatok objectumára nem volt használhatónak tartható.

Ő cs. és. kir. Fenségének e körülményről jelentés tetteván, Ő

Erzsébet és Klotild főherczegnők a gyakorlaton.

tisztek közül megszólítással tüntetvén ki; így dr. Kék Lajos szövetségi elnöktől a szövetségi ügyekről és kolozsvári közgyűlésről kérdezősködött, id. Szidanits Ferenczet, mint régi ismerőst a vereskereszt-egylet sebesültvivő osztályából

Az emlékirat elhelyezése után Ő Fensége a toronyból kijöven, előlépett Szabó József, Alcsuth község bírája, az előljáróság és képviselő-testület élén, s következő egyszerű, őszinte szavakban mondott köszönetet:

»Császári és királyi Fenség!

Legkegyelmesebb Urunk!

Előttünk van még azon idő, császári és királyi fenséges Ő urunk, midőn a vészharang szavára csákányért, kapáért rohantunk s rémült szívekkel mentünk a vész színhelyére. Megrémültünk, mert nem volt vezérünk sem jóban, sem vészben. Ma — hála Istennek! — ha a vészharang hi bennünket, nem keresünk csákányt, kapát, nem rémülünk meg, mert ott látjuk fenséges jó urunkat, a mi védelmezőnket a tűzoltóság élén s megnyugodnak szívünk. Fenséges jó urunk újabbán is bizonyítékát adta irányunkban való atyai jóindulatának és gondoskodásának az által, hogy tetemes költségek árán tűzoltóságunk számára ezen új mászó-tornyot készíttette. Hálátelt szívvel mondunk érte köszönetet. Mi már öregek vagyunk, nem állhatunk azon zászló alá, melyet fenséges jó urunk lobogtat, hanem fiainkat küldjük oda. Apáinktól tanultuk meg a fenséges család megbecsülését, mi meg fiainknak adjuk át ezeket a tanokat s az apák a fiaikkal egy szívvel kiáltjuk: a jó Isten tartsa s éltesse sokáig ép erőben, egészségben a mi jó urunkat!«

A fenséges urat láthatólag megindították ezen szívből jövő egyszerű szavak s meghatottan köszönte meg az értelmes földmives embereknek megemlékezését:

»Azt, a mit tettem, — mondá, — kötelességből tettem és szívesen tettem, mert én is Alcsuth község polgára vagyok. Ezentúl sem szünöm meg a község s a lakosság jóvoltáért megtenni mindent, a mit erőim megengednek.«

Lelkes éljenzés hangzott fel e szavakra, mert sokan tapasztalták már, hogy a fenség jósa nemcsak szavakban ígér, de tettekben nyilatkozik s nem egy nézőnek szemében csillantak meg a hála könnyüi.

Az éljenzés elhangzása után Dóboz község küldöttsége lépett elő s a jegyző mondott köszönetet Ő Fenségének azon jóakarataért és intézkedéseért, hogy a községet felmentette a kötelezett tűzoltóság szervezése terhe alól, annak fejében, hogy a község ifjai az alcsuthi szakaszba önként belépnek.

Ő Fensége további jóindulatáról biztosítva bocsátotta el a küldötteket.

Ezután Ő Fensége még Köhler Istvánt, a toronykészítő Geittner és Rausch gyár igazgatóját kegyeskedett kitüntetni megszólításával, ismételten örömét és legnagyobb megelégedését nyilvánította előtte, a mászótoronynak minden tekintetben sikerült volta felett, örömének adott kifejezést arra vonatkozólag is, hogy ezért nem kellett a külföldhez fordulni, hanem azt itthon is meg lehetett szerezni. Köhler megköszönte Ő Fensége magas kitüntetését, jelezve azt, hogy a cégnek legfőbb törekvése továbbra is úgy a hazai ipar fejlesztését, mint a humanisztikus tűzoltó ügy terjedését tőle telhetőleg istápolni és előmozdítani.

Megharsantak e közben a kürtök, s mialatt Ő Fensége a gyakorlótér közepére jött, Dorner parancsnok rendbe szedte a századot, s felolvasta a tízéves szolgálati időt betöltött tagok névsorát, kiléptetve őket a sorból. Egy hosszú sort képezett a kitüntetendők száma.

A sor élén Libits Adolf kir. tanácsos, urad. kormányzó főp.-helyettes állott, utána következtek Madarász Géza a bányavölgyi raj fecskendő-parancsnoka, Kiss Lajos a hatvani raj fecskendő-parancsnoka és Kovács Lajos az acsai raj fecskendő-parancsnoka, azután a legénység rajok szerint a göböljárás rajból: Juhász Mihály mászó, László Ferencz, Oppenauer István, Dobzár István szerelők, Somogyi József és Szalay József szivattyúsok: a bánya-völgyi rajból: Márten János csövezető, Kovács János, Plánki Mihály, Szalay Pál szerelők; Fülöp József és ör. Ribi József szivattyúsok; a hatvani rajból: Palkovics Gáspár mászó,

Polczér György, Bujár József szerelők, és Kovács Lajos szivattyús; az acsai rajból: Cziczberg János mászóvezető, Amler János csövezető, Einwachter János mászó, Einwachter József, Szeli Károly, Himpergel Ferencz, Engelhardt József és Schmidt István szivattyús.

Erre Dorner parancsnok jelentést tett Ő Fenségének, a ki a sor elé lépett és átvéve az érmeket Dorner parancsnoktól, minden egyesnek sajátkezüleg tűzte azt mellére, mindenkihez intézve kegyesen egy pár elismerő, biztató és bátorító szót, s barátságosan szorítva velök kezét.

Az érme kiosztása közben érkeztek a gyakorlótérre Erzsébet és Klotild főhercegnők, nyitott udvari hintón, nevelőnőjük Holdházy Mária úrhölgy kíséretében. A főhercegnőket a község lelkés éljenzéssel fogadta. Majd Ő Fensége elvégezve az érme feltűzését, a főhercegnők, höz ment s atyai jósággal fogadta gyermekei üdvözlését, aztán maga magyarázott meg nekik mindent s tette őket figyelmessé az egyes dolgokra. A kis főhercegnők a legnagyobb érdeklődéssel szemlélték meg mindent, s kísérték figyelemmel a történeteket.

Eközben Ő Fensége rendeletére kezdetét vette az alcsuthi tűzoltók díszgyakorlata Dorner Béla parancsnok egységes vezénylete alatt. Az általa adott jelre gyorsan váltak ki az egyes rajok, s mindenki saját szerével a legnagyobb csendben katonai pontossággal vonult fel kijelölt helyére s felállítván szerét, foglalt állást annak háta megett. A gyakorlat iskola és gyors szerelésből állott. A felvonult négy raj közül 3 szivattyút, a negyedik tolóletrát szerelt. Az elhangzott egyes vezényszavakra a szerelők a legnagyobb gyorsasággal, de a mellett a legprecízebben végezték feladataikat, általános elismerését nyerve ki a jelenvoltaknak, s ékes tanúságot téve arról, hogy a szakasz kiképzése Dorner kezében igen jó helyen van.

A szivattyú gyakorlat után a mászó-gyakorlatok következtek, az új mászótornyon a harmadik emeletre, melyeket szintén Dorner parancsnok vezényelt, valamint a mentési gyakorlatokat is (mentés kötélén, leereszkedés, és mentés ugróponyvába) melyekben a kiképzés hasonló színvonalon áll a szivattyús csapatával.

A főhercegnők a gyakorlatokat kiváló érdeklődéssel nézték, s örömeiket nyilvánították akkor, midőn Fenséges atyjukat megpillantották a vastorony első emeletén, a hova a mászógyakorlat közben dr. Kék szöv. alelnök, Libits főp.-helyettes, Janitsek tűzfelügyelő és Köhler István kíséretében felment.

Az ugrás bemutatásával véget ért a gyakorlat, a főhercegnők visszahajtottak a kastélyba, s ezzel befejezését nyerte a program első része is.

Most következett a program második részének egyik legszebb és legérdekesebb mozzanata, a máriavölgyi majorba való vonulás kocsikon.

Ő Fensége és kísérete kocsikra ülve előre hajtattott s a község alatt elvivő út mellett levő magas helyen várta be az elléptetést. A tűzoltók a gépeken, szereken és kocsikon elhelyezkedve a parancsnoki kocsiktól vezetve haladtak el Ő Fensége előtt gyors ügetésben, a 6-ik ezred zenekara által intonált induló hangjai mellett. A menetet a főparancsnoki kocsit nyitotta meg, rajta Libits Adolf főp.-helyettes és Dorner Béla parancsnokkal. Ezután jöttek az alcsuthi önkéntesek, elől a nagy kocsifecskendő aztán a nagy vízfordó kocsit, ezt követte a nagy hydrofor, követve a szerkocsitól, a szerkocsi után jött az egyfogatu kétkerekű mozdony-szivattyú, utána akasztott tömlőmotolával, majd az önmerülő vizes lajt, végül a legénységi kocsit következett a hozzá akasztott tolóletrával.

Az alcsuthiak után jöttek a göböljárás, bányavölgyi, hatvani és acsai rajok, saját parancsnokaik által vezetve. Itt is a parancsnoki fogatokat követték a fecskendők, vizeskocsik, szerkocsik és legénységi kocsik. Majd az idegen tűzoltók következtek, elől a lovasberényi önkéntesek, négyes

előfogatu szerkocsijával, azután a többi környékbeli vendég tűzoltók szerekén, míg a menetet a polgári vendégek fogatai zárták be.

A mintegy 70 fogatból álló menet elvonulása majdnem egy fél órát vett igénybe. Ő Fensége gyönyörködve szemlélte az elvonulást. Az valóban feledhetetlen impozáns látványt is nyújtott, mely meglepett mindenkit.

Az elvonulás megtörténtével a Fenség és kísérete újra kocsirá ült és kihajtott a Máriavölgybe, a hol az erdő alján gyönyörű pázsitos rét szélén hatalmas tölgy és diófák alatt terített asztalok vártak az érkezőkre. A megérkezés után Ő Fensége megnézte a legénységi étkező helyiséget, a hol hatalmas üstökben párolgott a gulyásos leves és turós csusza. Aztán a tiszti asztalhoz ment. Itt 80 személy étkezett s a nyolcz fogásból álló, magyaros ebédet az udvari lakájok és 18 fehérruhába öltözött leány hordta fel, míg ebéd közben Németh Józsi tatai cigány és a 6-ik ezred zenekara játszott.

Dorner Béla parancsnok.

Az asztalnál Ő Fensége mellett ültek, jobbra: dr. Kék Lajos orsz. képvis. az orsz. szöv. alelnöke, Bulyovszky Aladár min. titkár, az orsz. tűzoltó tanfolyam min. biztosa Köhler István; balra: Verebi Végh István fejérmegyei szöv. alelnök, Janicsék Andor tüzfelügyelő, id. Szidanits Ferencz; a Fenséggel szemben br. Vécsey Sándor főudvarmester, gróf Cziráky Antal, Bárány N. Ernő, Seidl Lajos fejérvári főparancsnok, Libits Adolf jószágkormányzó, gr. Cziráky László lovasberényi főp., Vida Pál fejérmegyei szövetkezeti titkár stb.

A harmadik fogásnál felállt Ő Fensége, felköszöntötte Ő Felségét a királyt. Dr. Kék Lajos orsz. szöv. alelnök Ő Fenségét József főherceget éltette, Verebi Végh az alcuthi tűzoltóságra, Libits jószágkormányzó pedig a vendégekre üritette poharát.

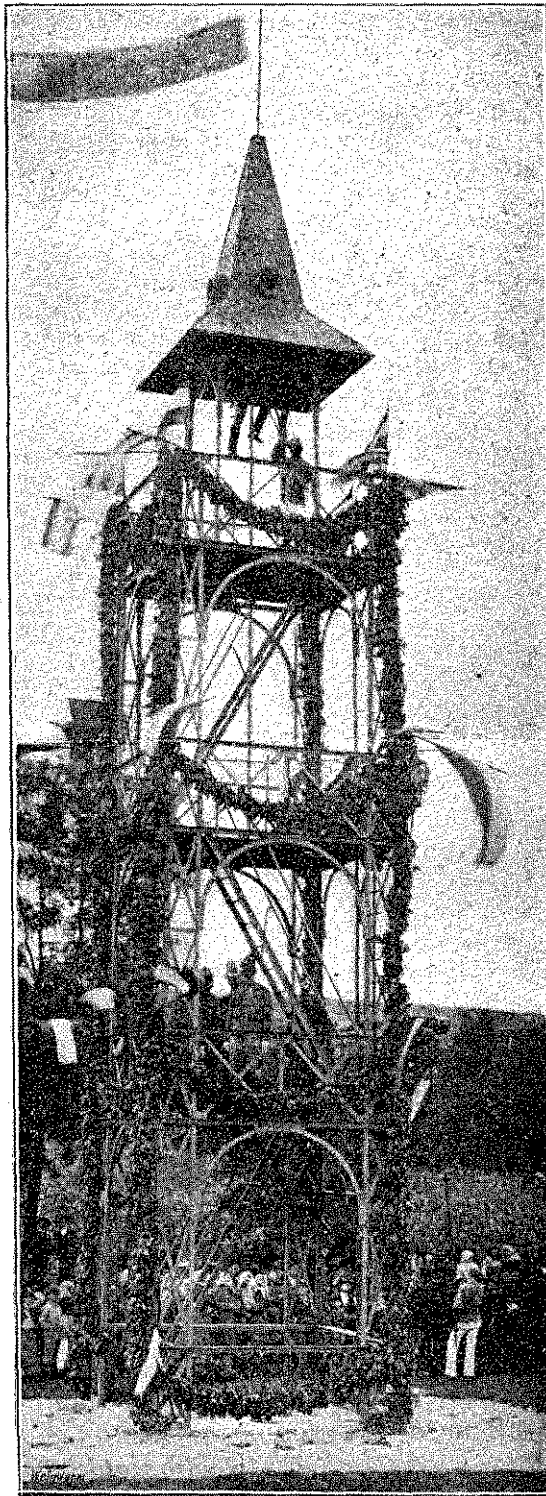
Az ebéd végéféle kedves meglepetést rendezett az alcuthi tűzoltóság, ugyanis kettős rendekbe zeneszóval vonult a tiszti asztalhoz, s ott Hertendi János csövezető, — földmives ember — előlépve, a tűzoltólegénység nevé-

ben Ő Fenségét, mint főparancsnokot, következő hatásos beszéddel köszöntötte fel:

Császári és királyi Fenség!

Legkegyelmesebb Főparancsnok urunk!

Örömmel virradt fel ma az alcuthi tűzoltóságra, és örömtől nyílik meg az én ajakam is, midőn az alcuthi önkéntes és pusztai tűzoltóság nevében, — édes hazánk

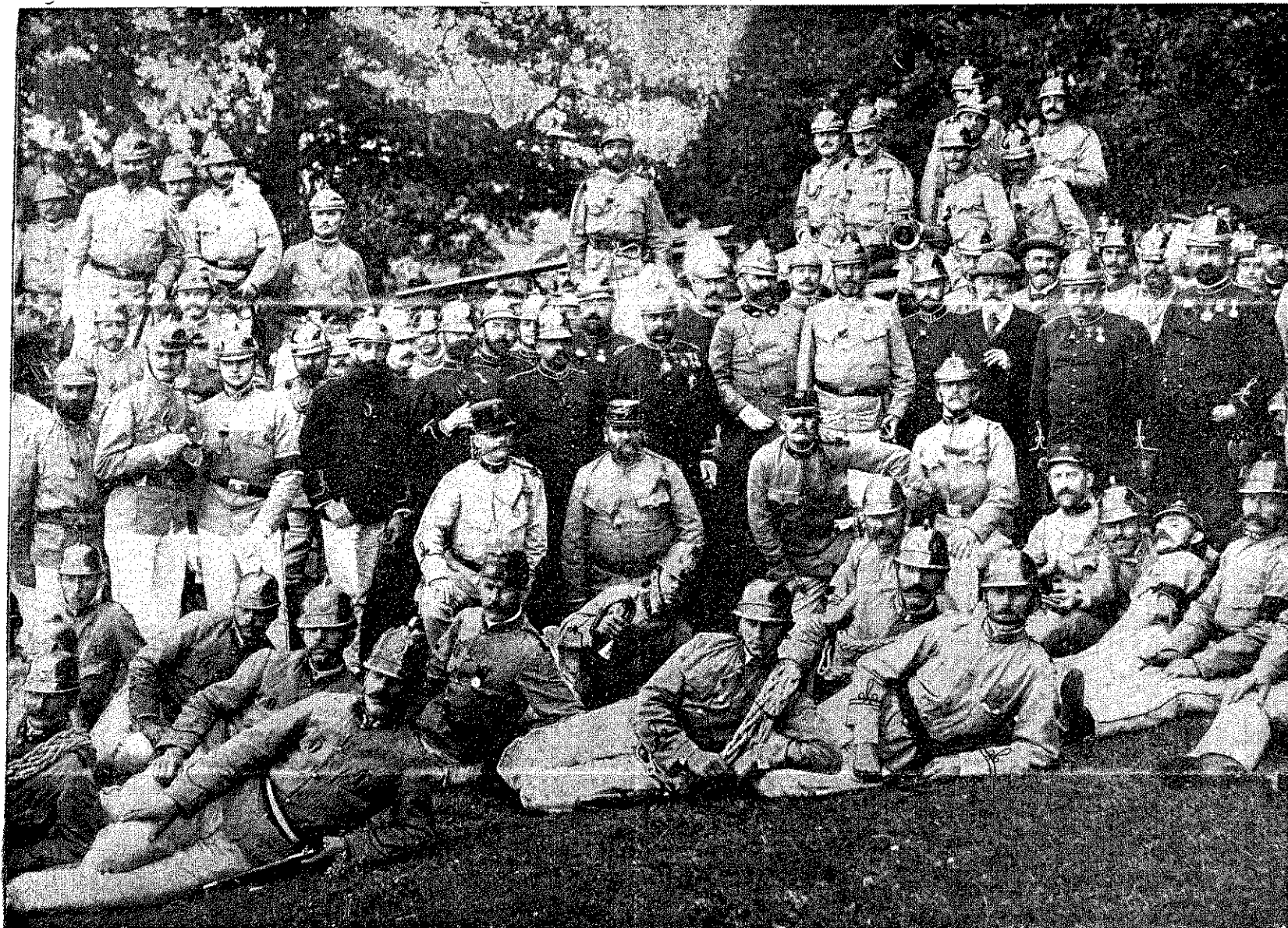

A díszbe öltözött torony.

Az első emeleten József főherceg Ő Fensége, mögötte dr. Kék, jobbra Janicsék Andor, Libits Adolf, balra Köhler István.

egyedüli magyar királyi Főherceget, mint a mi Főparancsnok urunkat üdvözölhetem!

Császári és királyi Fenség! Hogy számos érdemeit — itt, a mélyen tisztelt közönség előtt — elősorolhatnám

Tisztek csoportképe.

A hydrofor bakülésén József főherczeg Ő Fensége, mellette jobbra Libits kormányzó, balról az alsuthi és pusztai tüzoltóság tisztjei, a főherczeg előtt áll Seidl Lajos, tőle jobbra következnek: dr. Szily József, Janitsek Andor, dr. Kék Lajos, Bárány Ernő, Oszetzky Lajos, Köhler István, Szidanits Ferencz, Bulyovszky Aladár, Tomcsányi Béla, Christie Loránd, Rab Géza és Cziráky László gróf; Seidltől balra: Kálmán Géza, Berger József, báró Vécsey Sándor főudvarmester, id. Szidanits Ferencz, Hérmann Ödön, Unterauer főherczegi titkár.

arra csekélységem elégtelen, — de felesleges is volna, — mert Fenséged nagylelkűségét, a néphez való leereszkedését, a nemes és üdvös intézményekben való részvételét és áldozatkésztségét ismeri édes hazánk minden gyermeke!

Jelen alkalommal csak azt kívánom felhozni, hogy a midőn hazánk nagyobb városaiban megindultak a mozgalmak az iránt, hogy tűzoltó-egyesületek alakíttassanak, a pusztító elem meggátolására, ott látjuk az elsők sorában — kik ezen nemes és üdvös intézménynek úttörői és előharczósai voltak — Fenséges urunkat!

Később 1882-ik évben megalakította Fenséged az alcsuthi önkéntes tűzoltó-szakaszt, melyet tetemes költségek árán, áldozatkésztségéből felszerelt mintául hazánk bármely tűzoltó testületének! Valahányszor pedig megkondultak a harangok, és vészjelet fújtak a kürtök, ott láttuk Fenséged magas személyét a szakasz élén, a pusztító elem meggátolásában intézkedni!

Allított Fenséged a szakasz gyakorlására egy mászófalat, melynek elkorhadtával ismét felállította hazánkban ezen első s díszes mászótoronyot, mely évszázadok múltával is hirdeti alapítójának dicső emlékét! — és melynek ünnepélyes felavatására ma egybegyűltünk és Fenségedet vendégeivel körünkben tisztelhetjük!

Mindazokat pedig, kik a tűzoltó-szolgálatban a tíz évet meghaladták — elismerésül — érdemjellel tüntette ki!

Ha ugyan az alcsuthi szakasz során végig nézünk, még nem sok bajtárs mellén látjuk a tízéves érdemjelt, mert midőn Fenséged megalapította a szakaszt, apáink meghaladott korral álltak Fenséged vezetése alá! Midőn azután onnan kilépni kényszerültek, örömmel adtak minket — fiaikat — az alcsuthi szakasz Fenséged által szerzett kötelékébe és most örömmel várjuk mi is azt az időt, majd a midőn részeshülhetünk Fenséged elismerésében, a tíz éves szolgálati érdemjel elnyerésében, és majd örömmel adjuk mi is fiainkat, mint apáink minket adtak, az alcsuthi szakasz bajtársai közé!

Kívánom pedig, hogy lehessen Fenséged azoknak is vezérszillaguk, mint a miként ma is tündöklök a szakasz élén!

Ezen számos nagylelkűségéért fogadja Fenséged az alcsuthi önkéntes és a pusztai tűzoltóság nevében azon szívből eredő óhajomat, hogy a Mindenható hazánk boldogítására az emberi kor legvégső határáig éltesse.

Kívánom pedig, hogy Fenséges családját atyai öröme, és dicső két fiát, kik úgy tűnnek fel a nép közül, mint fénylő csillag a természet egén, magyar hazánk és a nép büszkeségére az Ur Isten éltesse!

A Fenség, — a ki nem várta ez egyszerű emberek hálájának ily önkéntes nyilvánulását, következőket válaszolta: *Vitéz tűzoltóim! hogy ti becsületet és tisztességet arattatok, azt nem nékem, hanem magatoknak köszönhetitek. Igen. Én vagyok vezéretetek; de hasztalan megy elől a vezető, ha népei nem követik. Ti velem voltatok, kísértetek, sőt megelőztetek engem, s azért száll felétek embertársaitok becsülése és tisztelése. De én már öreg ember vagyok, nem lehetek mindig veletek, de helyettem fiaim állanak életekre ifju erővel, kövessétek őket is mint követtetek engem, hűen, kitartóan. Isten áldása legyen munkátokon.*

Az üdvözlő-szakasz azután örvendő szívvel éltetve az ő jó urát, vonult vissza ebédjéhez.

Az ebéd alatt a következő táviratok érkeztek:

Bécs:

József Főherczeg ő cs. és kir. Fenségének

Alcsuth.

Fogadja Eenséged a nagykegyességű és kitüntető megemlékezésért hódolatteljes köszönetemet. A Fenségedet mai napon környező bajtársaimnak, valamint minden magyar tűzoltónak szívében legkegyelmesebb védnökünk

iránt táplált, kiolthatatlanul lángoló és alattvalói hódolattal áthatott rajongó szeretetben utolsó lehelletig versenyez

Czirák Béla.

Komárom:

Báró Vécsey főudvarmester úrnak

Alcsuth.

Császári és királyi Fenségének legkegyelmesebb megemlékezéseért kérem hódolatteljes köszönetemet, az egybegyűlt bajtársaknak pedig szívélyes üdvözetemet tolmácsolni és sajnálatomat kifejezni, hogy a mai szép ünnepélyen hivatali elfoglaltságom miatt részt nem vehettem.

Sárközy főispán.

Berlin:

Freiwillige Feuerwehr

Alcsuth (Ungarn.)

Régi bajtársuk üdvözli Önöket a mai ünnepély alkalmából

Ziegler.

Rózsahegy:

Önkéntes Tűzoltóságnak

Alcsuth.

Mai ünnepélyükhöz Fenséges főparancsnokunknak és együletük magas fővédnökének, József főherczeg úrnak és Önöknek legmélyebben gratulálunk. Bajtársi tisztelettel Önök. tűzoltóság Liptó-Tarnócson.

Unger, jegyző.

Puchy, főparancsnok.

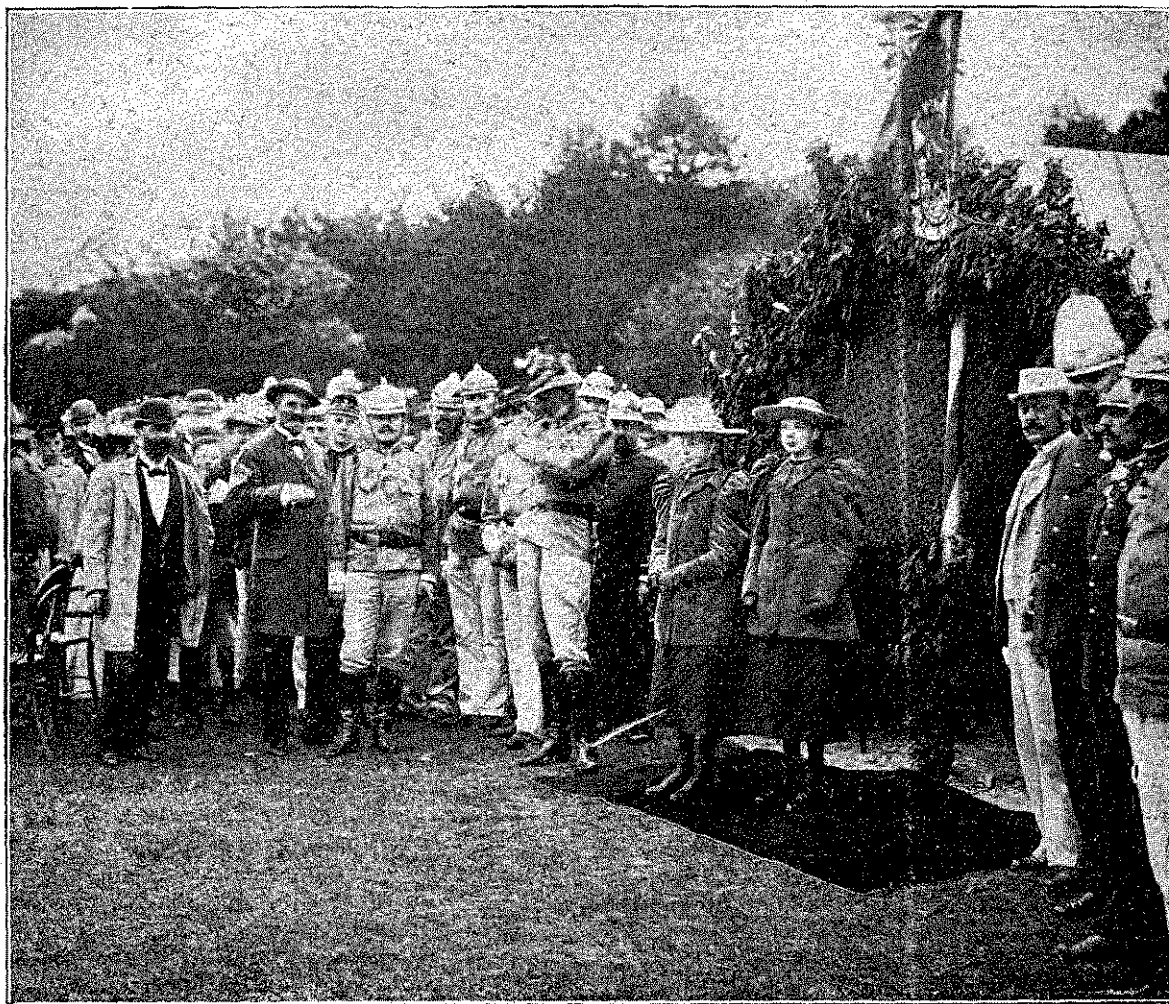
Ebéd után a népmulatság következett, melyet Dorner Béla parancsnok rendezett a Máriavölgyi erdő alatt s egy dombon felállított főherczegi sátor előtti tisztáson. A szőnyegekkel készített tábori sátoron a főherczegi czimer fölött, a nemzeti színű zászló mellett az osztrák és bajor lobogók is ki voltak tűzve. A sátor bejárata virággal volt díszítve, benn a sátorban asztal és székek, szőnyegekkel leterítve. Midőn a versenybírótság elfoglalta helyét, megérkeztek a főherczegnők nyitott hintóban s elfoglalták helyeiket a sátorban sennan nézték végig a népünnepély mulatságos, epizódokban gazdag programját, mely következő volt:

1. Versenyfutás akadályokkal, ugrásokkal, mezitláb, (táv. 200 lépés). I. díj 3 korona, II. díj 2 korona.
2. Versenyfutás teherrel (nyakban másik tűzoltóval, távolság 100 lépés). I. díj 3 korona, II. díj 2 korona.
3. Versenyfutás zsákban (nyakig zsákba kötve, távolság circa 80 lépés). I. díj 2 korona, II. díj 1 korona.
4. Akadályverseny (öt sövényen, egy hidon keresztül, távolság 100 lépés). I. díj 4 korona, II. díj 2 korona.
5. Falábak versenye (gyermekeknek) I. díj 2 korona.
6. Találkozás és kitérés barriéren. I. díj 2 korona.
7. Hintázás állva. I. díj 2 korona.
8. Lepényharapás. Nyerő a 4 korona díjat kiharapja, mely lepényenként bele van sütvé.
9. Versenyivás sör és vízzel; díj vizivónak 1 korona.
10. Táncverseny, (csárdás I. díj 1 korona, gyorspolka I. díj 1 korona).
11. Énekpróba (»Magasan repül a daru...«). I. díj 3 korona.
12. Vízfordó-verseny (asszonyoknak). I. díj 2 korona.
13. Számárverseny: nyargalva, trabban. I. díj 2 korona, II. díj 1 korona.
14. Számárverseny: nyargalva, galoppban. I. díj 2 korona, II. díj 1 korona.
15. Számárverseny: nyargalva, kiválasztott számaron. I. díj 3 kor.
16. » kordéval, trabban. I. díj 3 korona, II. díj 2 korona.
17. Számárverseny: kordéval, galoppban. I. díj 2 korona, II. díj 1 korona.

A program több pontján a Fenségek jóízűen nevettek.

A verseny befejeztével a díjakat a főherczegnők sajátkezüleg osztották ki a nyerőknek.

A díjak kiosztása után sötétre válván az idő, előállt az udvari fogat, s a főherczegnők hazahajtottak, ő Fensége pedig az úri mulatságot nézte meg a tehen-istálló csilláros szalonjában, a hol a tiszték táncoltak a helybeli úrhölgyekkel. Ő Fensége érdekléssel nézegette a tánczókat, majd a

Erzsébet és Klotild főhercegnők a népmulatságon.

mellékterembe menve, a hol hideg buffet volt, kedélyesen elbeszélgetett a tűzoltó-tisztekkel, és 10 órakor a tűzoltóság által rendezett lampion-menet megnézése után kocsiba ülve, hazahajtatott a kastélyba.

A tánczolóok azonban a hajnalig rakták törhetlen jókedvvel.

Ezzel bevégeződött az ünnepély, a vendégek eltávoztak, magukkal vivén a József főherceg ő Fensége iránt szíveikben érzett ragaszkodó s hódoló tiszteletet, mely érzelmeiket épp úgy őrzik az alcsuthiak, akik szíveikben szeretettel hordozzák az ő jó urukat és fenséges családját.

Az ünnepélyen jelen voltak az orsz. tűzoltó szöv. részéről: *Dr. Kék Lajos* alelnök és *dr. Szily József*, titkár; a fejevármegyei szövetség részéről: *Verebi Végh János* alelnök és *Vida Pál* titkár; a budapesti önkéntes tűzoltó-testület részéről: *Bárany N. Ernő*, főparancsnok, *Hermann Ödön*, id. *Szidanits Ferencz*, *Osztetszky Lajos*, osztály-parancsnokok, *Tomcsányi Béla*, *Kálmán Géza*, *Christe Loránd*, szakasz-parancsnokok; ifj. *Szidanits Ferencz*, szolgálatvezető; a fővárosi tűzoltóság részéről: *Janitsek Andor*, tűz-felügyelő; a lovasberényi testület részéről: *gróf Cziráky Antal*, elnök, *gróf Cziráky László*, főparancsnok, *Turi István*, főp. hely. *Hoel János*, tb. par., *Matin Pál*, segéd-tiszt, *Spindler György*, *Quencz József*, szak-parancsnok, *Schieder Kálmán*, szolgálatvezető; a csákvári testület részéről: *Gáspár János*, osztály-parancsnok, *Pósa József*, szivattyú-parancsnok; a tárnoki testület részéről: *Lauturner Ignác*, főparancsnok, *László Lajos*, segéd-tiszt; a vaáli testület részéről: *Okkel István* és *Gal Ferencz* szivattyú-parancsnokok; a bicskei testület részéről: *Berger József*, elnök, *Bogya Károly*, főparancsnok, *Lauturner Ferencz*, parancsnok, *Freund Simon*, segéd-tiszt,

Jakab Dániel, titkár, *Keller Szilárd*, pénztárnok, *Cziczevszky Gyula*, orvos; a tabajdi tűzoltóság részéről: *Balogh Gyula*, főparancsnok; az acsai testülettől: *Zsibovits Károly*, alparancsnok; a verebi testülettől: *Szűts Károly*, főparancsnok-helyettes, *Somogyi András*, mászó-parancsnok; a gyurói testülettől: *Joó Sándor*, főparancsnok; a felcsuthi testülettől: *Tamáty Árpád*, elnök; az ó-budai hajógyári tűzoltóságtól: *Ruh Géza*, főparancsnok; a székesfehérvári testület részéről: *Seidl Lajos*, főparancsnok, ezenkívül 62 tűzoltó. Az alcsuthi önk. szakasz, *Dorner Béla*, parancsnok, *Balogh Gábor*, *Schebeszta Gusztáv*, *Schebeszta József*, *Vörösmarty Mihály*, szivattyus parancsnokok, *Vellez József*, pénztári ellenőr és 48 tűzoltó; a pusztai szakasz: *Szkalla Ferencz*, *Madarász Géza*, *Kis Lajos* és *Kovács Lajos* rajparancsnokok; *Simon Kálmán*, *Bolgár Géza*, *Nagy Lajos* fecskendő-parancsnokok és 64 tűzoltó. K.

Az országos nagygyűlés.

Ez alkalommal Kolozsvár városa látta vendégszerető falai között a magyar tűzoltókat. A régi fejedelmi város szívesen látta a humanismus bajnokait, mert különben nem is hitta volna meg.

Augusztus 17-én szombaton volt a fogadás napja, ezért is megelégnültek a vasuti indóházhoz vezető utak, a közönség nagy csoportokban sietett a vasut felé, hogy a tűzoltók érkezésének és bevonulásának érdekes látványában gyönyörködjék.

A rendező-bizottság díszítő osztálya izlésesen díszítette fel a pályaházat, a Nagy-utca elején levő hidat, mely-

nek belső végén csinos diadalkapu emelkedett, közepén fehér táblára piros betűkkel írva a szívélyes »Isten hozott«.

A fogadás különben a különböző irányból jövő vonatok érkezése szerint már reggel vette kezdetét, azonban az első hivatalos fogadás a Deés felől jövő szamosvölgyi vonatot illette. Ide megjelentek az önkéntes tűzoltó-testület teljes parancsnoksága, Polcz Rezső főparancsnokkal élén, a kolozsmonostori tűzoltók egy dísz-szakasza, az elszállásoló bizottság tagjai, az E. M. K. E. kiküldöttei és a tűzoltó-zenekar.

Az érkezőket először a főparancsnok üdvözölte, azután a kalauzoló és elszállásoló bizottság vette át őket s kiosztván a szállásoló jegyeket, kocsira ülve vitték őket a városba, lakásaikra. Az érkezők fogadása benyult az éjszakába is. Az előbb érkezettek aztán a különböző nagyobb éttermekben gyültek össze, ismerkedési estélyeket rendezve.

Vasárnap 18-án a programelső pontja volt az üdvözlés.

A vendég-tűzoltók és a helyi tűzoltóság a tűzoltólaktanyán gyültek össze, s sorakozva a kolozsvári és szabadkai zenekarok indulói mellett 9 órakor a Széchényi-tér, Nagymalom-, Sétatér-, Belmonostor-utcán és Fötéren át a városháza elé vonultak, hogy ott a polgármesternek tisztelegjenek és a várost üdvözöljék. A különböző körülbelül 6—700-ra tehető csapatok felvonulása mint mindig, ugye alkalommal is érdekes látványt nyújtott a szemlélőknek.

A felvonuló tűzoltókat a városház erkélyén, a városi tanács élén, Albach Géza királyi tanácsos polgármesterrel várta. Miután az érkező csapatok a Fötéren és Belközéputczában, a parancsnokok pedig egy csoportban a városház előtt felálltak, a polgármester meleghangú szavakban mondott szívélyes »Isten hozottat«, kívánva egyuttal, hogy a humanus ügyet czélzó munkálkodásukat siker koronázza.

Lelkes éljenzés hangzott fel a polgármester beszédére, melynek lecsillapultával dr. Kék Lajos szöv. elnök következőket válaszolta:

»Nagyságos Polgármester úr!

A magyar orsz. tűzoltó-szövetség két év előtt Szabadkán tartott közgyűlésén azon szerencsés helyzetbe jutott, miszerint e régi fejedelmi város hívta meg, hogy XII-ik közgyűlését itt tartsa meg. Leírhatatlan örömmel és lelkesedéssel fogadták bajtársaink a megtisztelő meghívást, s ugyanazon lelkesedéssel határozták el egyhangulag a közgyűlés megtartását. Fokozott örömmel vártuk e nap megérkezését, s midőn ezen idő a mai nappal megérkezett, első kötelességünknek tartjuk Nagyságod, mint a város képviselője, előtt őszinte köszönetünket és hálánkat tolmácsolni újból a szívélyes meghívás- és fogadásért.

Hálánk és köszönetünk kétszeres, mert e közgyűlésnek hivatása leendő, nemcsak a lefolyt két évünk eseményeiről beszámolni, hanem egyszersmind egységes szervezettel, ugy a vezénylet-, rangjelzés- és egyenruhában, valamint egységes magyar szellemben édes hazánk tűzoltóit egy fedél alá hozni. Midőn csekélységemnek jutott a szerencse Nagyságodat az alkalommal üdvözölhetni, kérem összes tűzoltó bajtársaim nevében, hogy köszönetünket és hálánkat Kolozsvár város közönsége előtt tolmácsolni kegyeskedjék.

Éljen Kolozsvár törvényhatósága!«

A beszédet szünni nem akaró éljenzés követte, mely után a csapatok tűzoltó-zenekarok hangjai mellett tisztelegve elléptettek az erkély előtt s visszavonultak az őrtanyára, a hol eloszoltak. A főparancsnokok pedig felmentek a polgármesterhez személyesen is tisztelegni.

A tisztelgés után a királyhágóninenni tűzoltószövetségnek tagtestületei, u. m. Brassó, Sepsi-Szt.-György, Ma-

rosvásárhely, Kolozsvár, Fogaras, Szeben és Torda képviselői a városházi tanács-teremben Albach Géza polgármester elnökle alatt gyűlést tartottak. Jegyző volt Kuth István.

A gyűlés tárgya melyet Salamon Antal tanácsos, előadó készített elő, az volt, hogy most, miután országos szövetség áll fenn, a mely már meglehetősen meg van erősödve és éppen arra törekszik, hogy az összes magyarországi tűzoltó-testületeket és tűzoltókat vonja be a maga keretébe, a legcélszerűbb lesz, ha az 1883 óta szünetelő erdélyi szövetség végleg feloszlik és 300 frtnyi vagyonát a magyar tűzoltó segélyző szövetségnek adja át és annak tagjai sorába belépnek az erdélyi tűzoltók is. Ez a javaslat rövid vita után Schuster brassói főparancsnok indítványára el is lett fogadva. Több tárgy nem lévén, Albach polgármester a gyűlést bezárta. Az iratok Kolozsvár tanácsának vezetésére bizatnak.

A magyar országos tűzoltó segélyző-szövetség igazgató választmánya gyűlését, dr. Kék Lajos elnökle alatt vasárnap 1/2 II órakor kezdte meg a városház közgyűlési termében.

A napirend legfontosabb pontja volt a javaslat készítése, a melyet a közgyűlés elé terjesztének, a tagsági díjak leszállítását illetőleg.

Az elnök kijelenti, hogy eljött az idő, midőn a szövetség vagyoniilag oly helyzetbe jutott, hogy a 30 kros tagdíjakat leszállíthatja a nélkül, hogy ezen leszállítás által a szövetség esetleg abba a helyzetbe jusson, hogy ne tudja a megkivántató segélyeket kiosztani. Kéri a tagokat, hogy tegyenek javaslatokat arra nézve, hogy a leszállítása a 30 kros tagdíjaknak milyen arányban történjék, mert vannak javaslatok, a melyek a tagdíjakat 20, és vannak, a melyek 10 krosban kívánják megállapítani.

Szeidel Lajos székesfehérvári főparancsnok javasolja, hogy a tagsági díjak 10 krosban állapíttassanak meg, már csak azért is, mert ez esetben a veszprémmegyei egyletek rögtön belépnének a segélyző-egyletbe, mivel e nélkül érintkezésbe kívánnak lépni egy biztosító-intézettel, a mely nekik a kívánt segélyt ilyen tagsági díjak fejében adná.

Szily József szövetségi titkár azon nézetben van, hogy egy pár évig még a 20 kros tételt kellene meghagyni és csak azután fokozatosan szálljanak le a 10 kros tételhez.

Dr. Kék Lajos elnök kijelenti, hogy már elég tekintélyes vagyona van a szövetségnek és még mindig tesznek alapítványokat, a melyek szintén gyarapítják a szövetség vagyonát és ezért ő is azon nézetben van, hogy módjukban áll már 10 krosra leszállítani a tagsági díjat és ha netalán két év múlva az tűnnék ki, hogy nem válik ezen határozat, illetve intézkedés be, mi sem áll útjában annak, hogy a díjakat újra felemeljék.

Az igazgató-választmány az elnök indítványa értelmében határozott.

Szily még ki kívánja emelni, hogy ez az új rendszer csak jövő évi január elsejétől lép életbe.

A választmány az indítványt elfogadta.

Dr. Kék Lajos elnök bejelenti, hogy két választmányi tag helye lemondás folytán megürült és ezért azokra a közgyűlésen más két tagot kell választani.

Ezután Tomcsányi Béla szövetségi pénztárnok előterjeszti a két utolsó év zárszámadásait, a melyekből kitűnik, hogy a segélyző-szövetség vagyona jelenleg pénzben és értékben 12,928 frt 73 kr. Kéri a választmányt, hogy bizzanak meg majd egy háromtagu bizottságot, a mely a zárszámadásokat átvizsgálja.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést bezárja.

(Folytatás köv.)

H I R E K.

Czim-adományozás. József főherczeg ő cs. és kir. Fensége, Geittner és Rausch tűzoltószerszám-gyáros cégnek, az általok készített vas mászó-torony felavatási ünnepélye alkalmából, az »udvari szállító« czimet adományozta, a mit a főudvarmesteri hivatalkövetkező levélben tudatott a céggel: *Ő cs. és kir. fensége, József főherczeg főudvarmesteri hivatala.* 53. szám.

T. cz. Geittner és Rausch cégnek.

Szivattyú-, fecskendő- és malomkő-gyár.

Budapest.

József főherczeg úr ő cs. és kir. Fenségének legfelsőbb elhatározása folytán t. Uraságtoknak, a *Geittner és Rausch* cégnek a »József főherczeg úr ő cs. és kir. Fenségének udvari szállító« czim adományoztatik. Ezenel t. Uraságtok feljogosíthatnak a czim mellett a fenséges főherczegi czimert is használni.

Kelt Alcsuthon, 1895. évi augusztus hó 18-ikán.
Legfelsőbb rendeletre

Vécsey Sándor báró sk.,
főudvarmester.

A kolozsvári közgyűlés emléklapjának szerkesztőjéhez, *Kuszkó Istvánhoz*, a lapba való felvétel céljából, ő cs. és kir. Fensége, József főherczeg úr a következő táviratot küldte: »Haladzatok előre azon a dicső pályán, mely emberbaráti és hazafiai működéseket eddig is a szenvedők hálájával koszoruzta és Isten áldása követni fog minden új lépésekben a fejlődés tetőpontjáig. *József főherczeg.*

Az V-ik országos szaktanfolyam augusztus 13-án ért véget a vizsgálatok befejezésével. Az előadások és gyakorlatok menete semmi kivánni valót sem hagyott fenn, az elő adói kar ilykézett teljeset nyujtani és kellően foglal-

koztatni a hallgatókat, hogy ismereteiket úgy az elméleti mint a gyakorlati dolgok terén gyarapíthassák, ezért több tanulmányi kirándulás rendeztetett részükre. Így Bulyovszky Aladár min. biztos vezetése alatt megtekintették a tűzoltószerszám-gyárakat, az óbudai hajógyár és az operaház tűzoltói berendezését, a hengermalom tűzoltói berendezését, mely alkalommal a malmi tűzoltóság támadási gyakorlatot tartott. 9-én megnézték a városi tűzoltóság gyakorlatát, aug. 4-én pedig a soroársári önk. tűzoltó testületnek berendezését, mely alkalommal a soroársári testület iskola-szerelésből és támadásból álló gyakorlatot tartott.

A vizsgák 11-én kezdődtek és 13-án végződtek. A vizsgára minden hallgató jelentkezett, az eredmény következő volt: jeles tisztí minősítést nyertek: *Czabaffy János* (Zenta), *Buncsek Gusztáv* (G. Szt. Kereszt), *Nitkovszky Antal* (Dicső-Szt.-Márton), *Agárdy Lajos* (Szobozsló); jó tisztí minősítést: *Kónya József* (Zenta), *Maszlaj Károly* (Nagyvárad), *Fodor Ödön* (Budapest), *Dedk Ferencz* (Budapest), *Herald Lajos* (Nagy-Becskekerek), *Eisenkolb Isten* (Salgotarján), *Jurán Ede* (Taksony), *Berger Ödön* (Budapest), *Uprinyi Mihály* (Budapest), *Krenkó József* (Aszód), *Zsiga János* (Csongrád); elégséges tisztí minősítést: *Fehér János* (Komárom), *Gyuvih Pál* (Szarvas), *Szegedy János* (Polgár), *Bajomi Vilmos* (Báttaszék), *Balog Lázár* (Kun-Majsa), *Peczárszky Jován* (Mohol), *Ugray Albert* (Csongrád); altisztí minősítést kaptak: *Ádám Endre* és *Floró Lajos* (Salgotarján), *Dodek Károly* (Új-bánya), és *Sipka Ede* (Losoncz).

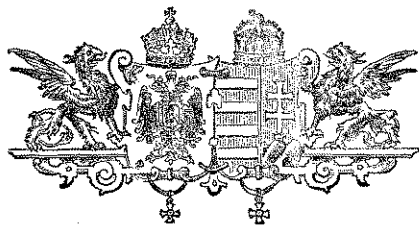
Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltószerszám-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntődéje

SELTENHOFER FRIGYES FIAI

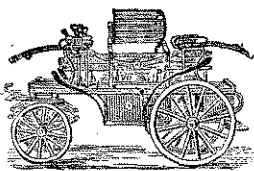
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőiket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * 5 évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

— **Ára 1 frt 50 kr.** —

A tűz és annak oltása.**CSÖVEZETES.**

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

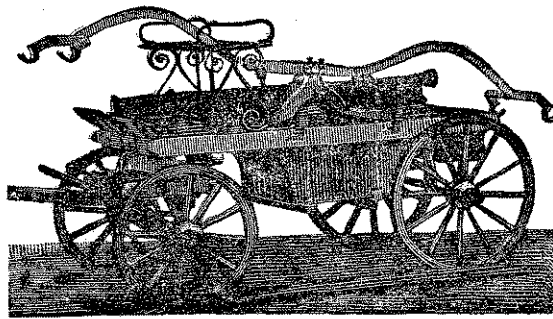
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— **Ára 30 kr.** —

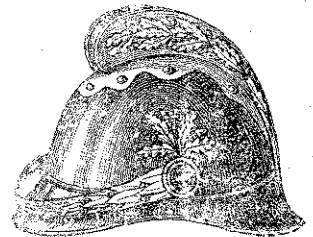
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngygyűk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

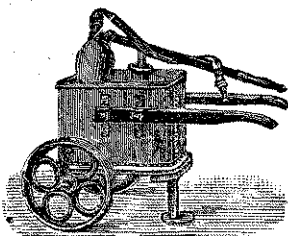

TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

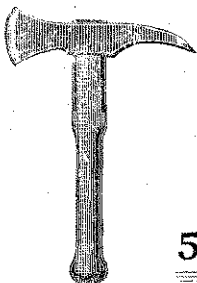
Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-
gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95 drb nagy falusi fecskendőt és
12 drb targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott minta-
fecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és
mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt ugy a kiállítás, mint működési képesség
tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket
érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Koncz Ármin s. k.
*mint a sz.-udvarhelyi önk.
tűz. egyt. alparancsnoka, biz. tag.*

Bárány N. Ernő s. k.
a főv. önk. tűz. test. főparancsnoka.

Ugron János s. k.
Udvarhelymegye alispánja.

Csillag József s. k.
mászó oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.
biz. tag.

Soó Gáspár s. k.
biz. tag.

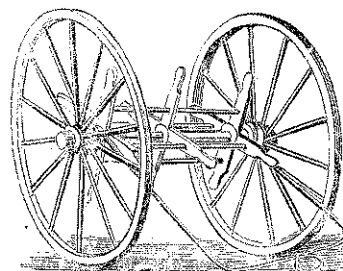
Szidanits Ferenoz s. k.
budapesti önk. tűz. oszt.-parancsnok.

Christe Loránd s. k.
*a budapesti önk. tűz. test. I. sziv.
szak.-parancsnoka.*

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELORÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések mennyiségre való tekintet nélkül, a háladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánljuk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, röszkéseket, baltákat és sípokát, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, karabojtokat, keztüköt, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vivó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és felszerelések!

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár, harang- és érczöntöde

részvény-társaság.

Budapest, VII. Rottenhiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zállit

tüzi fecskendőket, gőz- vagy kézhajtásra kerti fecskendőket

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsi- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utczaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyúttal utczák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödőr- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomittatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tűzoltó-felszerelések.

- * Gőzfecskendők
- Mozdony-fecskendők.
- Kocsi-fecskendők.
- Talyiga-fecskendők.
- Puttony-fecskendők.
- Extincteurök.
- Szer- és személyszállító kocsik.
- Tolóletrák.
- Dugóletrák.
- Horogletrák.

* Vízfordó kocsik.

Tömlőmotolák.

Gummi- és kender-tömlő.

Füst-álarczok.

Vászon víztartó-kádak.

Vízfordó-vedrek.

Fáklyák.

Mentőeszközök.

Vészvonalok.

Bontó eszközök.

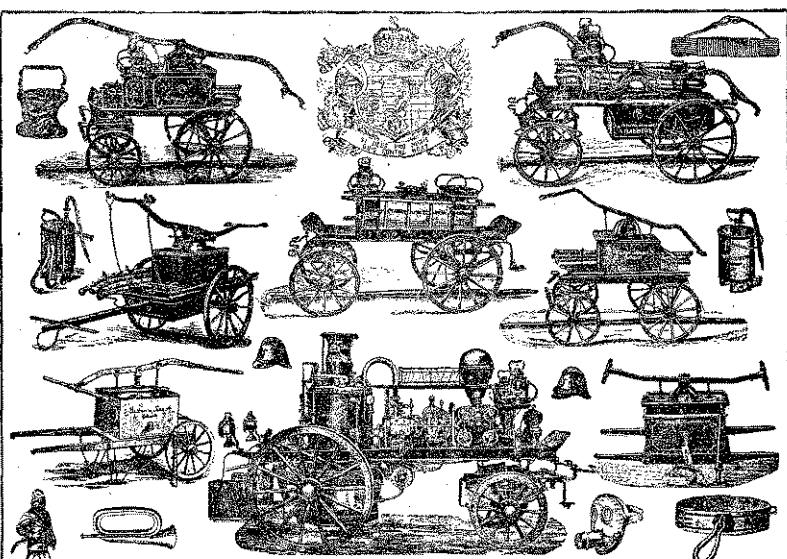
*

Alapított 1865.

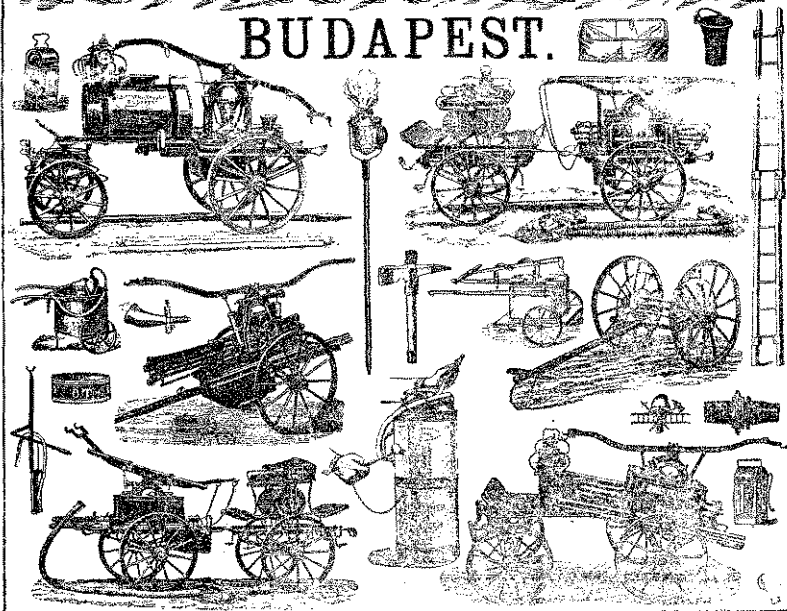
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési feltételek.

Öt évi jótállás munka- és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrásy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

- * Sisakok.
- Mászóövek.
- Szivattyúövek.
- Sapkák.
- Mászó-csákányok.
- Szivattyú-balták.
- Tiszti-övek.
- Rőzsekések.
- Kéthangu jelzők.
- Jelzősípok.
- * Kürtök.
- Mászólámpák.
- Mentőkötelek.
- Cső- és tömlőkötelek.
- Tömlőkötők.
- Füstszivacsok.
- Kürt- és jelzőzsinórok.
- Rangjelző rosetták.
- Vállzsinórok.
- Füst-szemüvegek.

Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 forint 40 kr., félévre 1 forint 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 forint 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamációk a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. László főherceg. — *Hivatalos rész.* Jegyzőkönyv. — Szolgálati érmek kimutatása. — *Általános rész.* Bicykli a tűzoltóságnál. — Zilah rendezett tanácsú város szabályrendelete. — *Technikai rész.* Összehajtható párnázott ugróponyva. (3 ábrával.) — Tanulmányok. Levegő és víz. — *Testületek köréből.* — Az országos nagygyűlés. — A székelyhídi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának 1894-ik évi jelentése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

László főherceg.

Egy megrendítő hír villámszerűleg szállt szét a hazában kétséget és gyászt hordva sötét szárnyain.

Hiob hirnek vettük, mert nem akartuk elhinni.

Pedig igaz volt a hír, mely oly gyorsan jött, mely ólom súlylyal nehezedett keblünkre, kinos szorongással gyorsította meg szívünk verését s a fájdalom könnyét önkénytelen csalta ki szemünkből, midőn ajkunk még mindig kétkedve ejté ki a megdöbbentő eseményt. László főherceg meghalt!

Egy fejedelmi ifju, rövid életpályája szakadt meg, gyászba borítva fenséges családját, melynek szemefénye, kedvence volt, gyászba borítva a nem-

zetet, mely szíve sugallatából szerette őt, mint dicső atyjának mását.

Szerettük őt magáért, szerettük őt atyjáért, szerettük, mert magunkénak tartottuk, mert itt született, itt nevedett, közöttünk élt, szerettük, mert vonzódott hozzánk, szerettük nemes lelkeért, jó szíveért.

Reménnyel telt várakozással néztünk reá, mint gyászba borult fenséges atya nagy erényeinek letéteményesére, a ki a miénk lesz, mint a miénknek mondhatjuk a lesújtott atyát József főherceg Ő Fenségét.

A biztató reménység fényes csillaga ime most letűnt szemünk elől, s mi vigasztalan álljuk körül a gyászos sirhalmot, mely elragadta a szüléknek gyermekét, s a nemzetnek reménységét.

A mindenható nagy Isten bölcsessége enyhítse közös fájdalunkat.

K G.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvételek Budapestén a magyar orsz. tűzoltó-szövetség közp. választmányának a IV. ker. előjáróság üléstermében 1895. évi június hó 29-én délelőt 1/2 10 órakor tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos, szöv. alelnök.

Jegyző: Dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Dr. Csányi János, dr. Hadzsy János, Kozmári Dezső, Polcz Rezső, Szabó Gyula és Vida Pál közp. vál. tagok; továbbá Lukács Gyula a barsvármegyei és Wopaleczky Károly a budapesti szövetségek képviselőiben. Mint vendégek: Markusovszky Béla, Kálmán Géza.

1. Elnök üdvözlővén a választmány jelenlevő tagjait, az ülést megnyitja.

2. Titkár jelenti, hogy Ormóssy Károly, Putsch Tóbiás,

dr. Pásztor Bertalan, Bárány N. Ernő, dr. Óváry Ferencz, Szeidl Lajos és Rösch Frigyes vál. tagok elmaradásukat részint betegségükkel, részint elfoglaltságukkal kimentették. Jelenti továbbá, hogy a mosonvármegyei szövetség elnöke, Szerényi Nándor, ez állásáról eltávozás folytán lemondván, nevezett szövetség elnöki teendőivel Ámon Ede moson-szt. jánosi főparancsnok bizatott meg. Végül, hogy a pozsonyvármegyei szövetség elnökévé, miután az eddigi elnök, Szalay Ödön, ez állásra többé nem reflektált, Molnár László cs.-somorjai főparancsnok választott. Titkár jelentéseit a választmány tudomásul veszi.

3. Titkár felolvassa az 1895. évi márczius 25-iki vál. ülés jegyzőkönyvét, mit is a választmány észrevétel nélkül hitelesít.

4. Titkár felolvassa az elmúlt ülés óta történetéről szóló jelentését. Ebből kifolyólag Lukács Gyula kérdést intéz az

íránt, miért nem közöltetnek az elintézett ügyiratok a titkári jelentésben, egyuttal újból felveti a hivatalos lap kiadásának kérdését.

Elnök azon felvilágosítást, hogy a titkári jelentésben az elintézett véleményezések kivonatilag közölve vannak, másrészt a szaklapoknak egy korábbi határozat folytán módjukban áll az összes ügydarabokat a szöv. irodában betekinteni, dr. *Csányi* hozzászólása után úgy *Lukács Gyula*, valamint a választmány, a titkári jelentéssel egyetemben tudomásul veszi.

5. *Polcz Rezső* jelentést tesz a kolozsvári közgyűlést rendező bizottság eddigi működéséről, egyben általános keretekben ismerteti a programot, kérve, hogy azt a választmány ma végérvényesen állapítsa meg.

Többek hozzászólása után a választmány a programot a következőkben állapítja meg:

1895. aug. 17-én este és 18-án reggel az érkező vendégek fogadása és elszállásolása.

18-án reggel 9 órakor összejövétel a laktanyán, felállítás, díszfelvonulás a városházához és üdvözlések.

18-án d. e. 1/2 11 órakor a segélyző szövetség igazgató választmányának ülése a városháza közgyűlési termében.

D. e. 11 órakor ugyanott a közp. választmány ülése.

D. u. 1 órakor ebéd étlap szerint.

D. u. 1/2 3 órakor a kolozsvári testület 20 éves fennállásának megünneplése díszgyakorlattal és a szolgálati érdemek kiosztásával kapcsolatban.

D. u. 4 órakor a segélyző szövetség közgyűlése a városháza közgyűlési termében.

Ugyanez idő alatt a városi nevezetességek megtekintése, díszlövészet stb.

Esti 7 1/2 órakor színházi díszelőadás, majd ismerkedési estély.

Aug. 19-én 8—10 óra közt az igazoló bizottság ülése a vigadó melléktermében.

D. e. 10 órakor az orsz. tűzoltó-szövetség XII. közgyűlése a vigadó nagy termében.

D. u. 2 órakor bankett a lövöldében.

Délután népnünpély stb.

Aug. 20-án d. e. 8 órakor gyülekezés az őrtanyán.

D. e. 9 órakor felvonulás az ünnepi miséhez.

D. e. 10 órakor a tűzoltói versenyek, azok végeztével a díjjak kiosztása, ebéd étlap szerint.

Délután különböző kirándulások és elutazás.

6. A vasúti kedvezmények kieszközlését a választmány az elnökségre bizza.

7. Következvén a versenyek sorrendjének és csoportjainak megállapítása. *Polcz Rezső* ismerteti a rendelkezésre álló szereket, majd bejelenti, hogy Kolozsvár városa két darab egyenkint 200—200 forintos versenydíjat tűzött ki, kéri, hogy a szövetség is tűzzön ki versenydíjakat, egyuttal pedig, miként azt Szabadkán is tette, járuljon hozzá a mászófal felállításához. *Wopaleczky Károly* a budapesti szövetség részéről felajánl 5 arany díjat, egyes létrával való mászáshoz, oly kikötéssel, hogy egy testületből csak egy egyén versenyezhesen, az 5 arany pedig 2 részletben, mint 3 és 2 arany adassék ki.

A választmány az előadottakat taglalás alá véve, mindenek előtt kimondja, hogy a mászófal III. emeletes legyen, 3 függélyes ablakosorral, melyhez egy az I. emeletig érő toldalék épület csatoltassék. A mászófal felállításához a maga részéről 100 frttal járul.

Kitűz továbbá 2 versenydíjat, egyenkint 100—100 frt értékben, végül pedig egyes létramászásra minden korlátozás nélkül 5 aranyas díjat.

A versenyeket pedig a következő 6 csoportban állapítja meg:

I. csoport: Kocsifecskendő iskola és gyors szerelése közönséges támasztó létrával az I. emeletes toldalék épületre.

II. csoport: Kétkerekű billenő mozdonyfecskenő iskola és gyors szerelése 5 drb angol dugólétrával a II. emelet ablakába.

III. csoport: Négykerekű előkocsival bíró mozdonyfecskenő iskola és gyors szerelése 3 drb egykaru horoglétrával a III. emeletre. Mindezen fecskendő szerelések 4 drb szívó és 4 drb nyomó tömlővel történnek.

IV. csoport: Három darab egykaru horoglétrával iskola és gyors mászás a III. emeletre.

V. csoport: Egyes egykaru horoglétrával gyors mászás a III. emeletre és vissza. (A budapesti szövetség díjaival. Egy testületből csak 1 egyén vehet részt.)

VI. csoport: Ugyancsak egyes létrával a III. emeletre és vissza gyors mászás. (Az orsz. szövetség díjaival, korlátozás nélkül.)

Ezzel kapcsolatban kimondja a választmány, hogy az első díjat nyert testület vagy egyén a díjon kívül elismerő okmányt is kap, míg a második csakis okmányt. Viszont az első díjat nyert testületnek a versenyben résztvevő tagjai résztvevési igazolvánnyal látandók el.

A szükséges okmányok beszerzése az elnökségre bízatik, s ugyancsak az elnökség bízatik meg a versenyfeltételeknek *Polcz Rezsővel* egyetemben való megállapításával.

8. A versenygyakorlati szabályzat 1. §-ába *Polcz* indítványára felveendő lesz »és elismerő okmányokkal«, valamint hogy »a díjat nyert testületeknek a versenyben résztvevő tagjai résztvevési igazolványokkal tüntettetnek ki«.

A 3. §-ban »kettő« helyett »három« tétetik.

A 7. §-ban *Polcz* indítványára a versenyből kizárattott a székhelyen levő tűzoltóság is.

Végül *elnök* indítványára egy utolsó előtti új pontban felveendő lesz, hogy az ezen szabályokban esetleg nem foglaltakra, vagy a mennyiben azt a körülmények súlya okvetetlenül szükségessé teszi, a döntés esetről-esetre a jury hatáskörébe tartozik.

Egyebekben a szabályzatot a választmány elfogadja és a közgyűlés elé terjeszti.

9. A kiállítási szabályzatban *Vida* indítványára a 24. §-ban kimondandó, hogy a kipróbáláshoz, versenyhez a kiállító gyáros munkásai és alkalmazottjai be nem oszthatók.

Egyebekben a szabályzatot a választmány elfogadja és a közgyűlés elé terjeszti.

10. A tűzoltószeretek megvizsgálására vonatkozó szabályzatot a választmány elfogadja oly hozzáadással, hogy egyes újításoknak a szabályzatban való felvétele s ekként a szabályzat pótlását az elnökség hatáskörébe utalja. Egyébként a szabályzatot a közgyűlés elé terjeszti.

11. *Pénztárnok* jelentését, mely szerint 1895. márcz. 24-ike óta a bevétel 601 frt 63 kr., a kiadás 783 frt 38 kr. s így a pénztári maradvány 10,667 frt 2 kr., a választmány tudomásul veszi.

12. *Elnök* felolvassa *Csermák Reginaldnak*, az osztr. szövetség elnökének a XXV. éves érem tárgyában szükséges küldöttségi eljárásra vonatkozó levelét. A választmány újból elhatározza, hogy ha megfelelő alkalom leend, Ő Felségéhez Magyarországon küldöttség menesztendő.

13. A gyakorlati szabályzat II. javított kiadásának költségeit a választmány utalványozza.

14. *Lukács Gyula* szóbeli jelentést tesz *Harangi Ferendz* csövezető gépjéről. Ezen jelentés szerint a gépnek igen nagy szerkezeti hibája az, hogy kihuzva a tömlő súlya alatt felbillenhet, másik hibája pedig az, hogy a csövezető nem lát oda, a hova sugarát irányítja. A választmány a bemutatott rajzból bárha meggyőződött is arról, hogy ezen gép a modern tűzoltás igényeit ki nem elégítheti, mégis elismeréssel adózik *Harangi Ferencznek* a tűzoltás terén kifejtett tevékenységének.

15. Ő Felsége a király, József Főherczeg Ő Fensége, valamint a belügyminiszter úr Ő nméltósága az elnökség által írásban hivandók meg a közgyűlésre.

16 Az évi jelentés megszerkesztését és szétküldését a választmány az elnökségre bizza.

17. *Lukács Gyula* bemutat egy általa kidolgozott megyei tűzrendészeti mintát. A választmány, tekintettel a rövid időre, felkéri *Lukácsot*, hogy tervezetét a kellő előkészítés végett mindenképp előtérítse az elnökségnek, a mely azután a továbbiakra a szükséges intézkedéseket megteendi.

18. A budapesti tűzoltó-szövetség indítványát egy a milleniumi ünnepek alkalmából rendezendő nagy tűzoltói díszfelvonulás tárgyában a választmány helyesléssel fogadja s azt a kolozsvári közgyűlés napirendjére tüzi.

19. *Elnök* jelentést tett *Matlekovics Sándornál*, mint a milleniumi kongresszusok rendező bizottsága elnökénél tett látogatásáról. A fenti ügyvel kapcsolatban a közgyűlés előtt jelentés teendő.

20. Az alapszabályok ügye kerülvén napirendre, a választmány elhatározza, hogy mivel a czimer használati engedélyt a nmélt. miniszterelnökség már megadta, miként azt a »Budapesti Közlöny« mai száma mutatja, az alapszabályok a kívánt módosításokkal, hivatkozással ezen engedélyre, nyomban terjesztessenek föl, oly kérelemmel, hogy azok a közgyűlésre való tekintettel sürgősen hagyassanak jóvá.

Ezzel a napirend kimerítettén, elnök az ülést d. u. 3 órakor berekeszti.

Kmf.

Jegyzette:

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Az 1895. évben adományozott szolgálati érdemek kimutatása.

Sopron-Széleskut. X éves érmet: Guttmann Mátyás és Lang Dániel; V éves érmet: Anscheringer Nándor, Wimpassinger János, Praunrath Ferencz, Topf Salamon, Wimpassinger Flóris, Piller Márton, Siegl János, Lentsch Jakab, Kicsling Jakab és Hess József.

Spitzer-gyár Budapest. X éves érmet: Klein Gerson; V éves érmet: Frnka József, Schwetter Antal, Weiss János és Dollenz Gáspár.

Budapesti önkéntes. XV éves érmet: Wolf Márk és Kálmán Géza; V éves érmet: Tabak Lajos és Miksó Imre.

Magyar-Óvár. XV éves érmet: Schneider János, Czéh Lajos, Loydolt József, Schweiffer Keresztély és Zimmerer Károly; X éves érmet: Rokobauer János, Obinger Alajos, Gladitsch Károly és Szerényi Nándor; V éves érmet: Antoni Róbert, Miksch Adolf, Klabofszki József, Frank József, Wallisch Antal, Böhm János, Bartonschek Mátyás, Mühlhofer Károly, Keller Gyula és Weisz Rezső.

Szombathely. XV éves érmet: Németh Ferencz és Komatics András.

Végyár. V éves érmet: dr. Grün Ede, Molitoris Károly, Tályai Károly, Teleki László, dr. Tóth Péter, Németh József, Pintér Károly, Tóth Pál, Szabó Mihály, Ritzert Venczel, Sirató János, Bögre András, Veres György, B. Szücs János, G. Szabó Béni, Bujdosó Mihály, Kis Pál, B. Tóth Mihály, László Mihály és Bujdosó András.

Gödöllő. V éves érmet: Garán Dániel, Brüll Lajos, Sagáth Géza, Paterts János, Gyarmathy Kálmán, Weisz Sámuel, Deák János, Derka Gyula, Illés Ferencz, Janók László, Jiricsek József, Kamiker Károly, Muk János, Polgár István, Szabó Gusztáv, Szakos András és Tóth József.

Marosvásárhely. XV éves érmet: Lázár Benedek, Barabás István, Jére János, Ötvös Antal, Dabóczi Ferencz és Enyedi József; X éves érmet: László György, Rajka Vilmos, Szabó József, Füstös Károly és Szoboszlai Ferencz; V éves érmet: Demián Lajos, Dobai János és Farczádi Sámuel.

Récse. X éves érmet: Gyurgyovits János, id. Gschveng Pál, Gschveng Lőrincz, Wallner József, Kaudl Mátyás, Czich Vincze, Czich Imre, Luknár Jakab, Hergovits István és ifj. Gschveng Pál.

Versecz. XV éves érmet: Markusz Izidor; V éves érmet: Persch János, Habermüller Ádám, Leudle Nándor, Labrits István és Zircher József.

Magasfalu. X éves érmet: Neubauer Lipót; V éves érmet: Ftacsnik János, Polák József, Jaraszek Ferencz, Grujbár János, Dvoran István, Kadnar János, Dvoran János, Ovcсарovics Ferencz, Nics Endre és Frislovics János.

Alsó-Metzenzéf. XV éves érmet: Gedeon Simon; X éveset: Eiben Mátyás; V éveset: Schmidt József.

Székesfehérvári önkéntes. X éves érmet: Orbán István, és Lauffer Lajos; V éves érmet: Ádám Dezső, Vasalik Károly, Szita Károly, Kövér István, Doucha Ferencz, Király József, Böröczk István és Schrodt Lajos.

Lajta Szent-Miklós. X éves érmet: Hromadnik József és Schachinger József.

Szeptek. V éves érmet: Sárváry József, Tóth János, Aczél Ferencz, Varga Lukács, Gál István, Spuczner Tamás, Császár János, Bölec József, Török József, Halász János, Bölec Lukács, Drozd Antal, Szabó János, Tóth István, Németh Gyula, Korpus Péter, Düh József, Kapus János, Varga Antal és Tóth József.

Szeged. XV éves érmet: dr. Albini Hugó lovag és Bencsik János.

Siófok. X éves érmet: id. Kálmán István, Nagy Sándor, Antal Imre, Molnár József, Szücs György, Nagy János és id. Borbély József; V éves érmet: Szücs József, Kálmán János és Pintér György.

Bács. V éves érmet: Schmidt Jakab és Horváth József.

Szászvár. X éves érmet: Mayer György, Hermes József és Neubauer Ferencz; V éves érmet: Kukuemberger János, Pentsch József, Böröcz Márton, Neubauer Gyula, Hep József, Kovács József és Széles József.

Tata-Tóváros. X éves érmet: Schlézinger Lajos.

Hajdu-Nánás. V éves érmet: Kovács Lajos, Berencsy Gyula, K. Kiss Béla, Berencsy Géza, Gyulay Sándor, D. Nagy Miklós, Nagy Bálint, Doma Miklós, Mikó Gyula, Simay Béla, Paulovich Pál, Liszkai József, Dombi Lajos, Gönczi Pál, Rezak János és Vizer György.

Kisfalud. (Sopronm.) V éves érmet: Tóth Mihály, Szabados János, Németh István, Fekete István, Tóth Ferencz, Bogyar Sándor és Gacs Pál.

Újvidék. XV éves érmet: Klein Gyula, Ott József, Turner József, Zimmerl Károly és Fuchs Gusztáv.

Sepsi-Szent-György. XV éves érmet: Baloga Ferencz; X éves érmet: Bartos József, Damokos Sámuel, Gocz Mózes, Fazekas László, Lurcz Gyula, Nagy Sándor, Prázmári Sándor, Gyárfás József, Urbán József és ifj. Szabó András; V éves érmet: Kovács Ferencz, ifj. Csintos József, Gyárfás Béla, Baló Zsigmond, Béres György, Kövér Ferencz, Baloga István, Utó Mózes, Koszti Irza, Vainsa István, Bagoly János, Baloga József, Kólcze Barabás és Ferencz Lajos.

Ma'aczka. XV éves érmet: Mihály Antal, Plauka Márton, Ondrejka István, Maly Mihály, Laudl János, Malik József, Szlezák Mihály, Krepsz Ferencz, Reszek József, Krutyl Pál, Cseszanek Ferencz és Weszely Alajos; X éves érmet: Dötzl Ferencz, Pulmann Vincze, Ondrusek Mátyás, Petrás Ferencz, dr. Löwi János, Sipos István, Zemanek János és Mihály Lajos; V éves érmet: Bucsay Ferencz, Tóth Pál, Hajek Venczel, Brinich Pál, Spelicz János, Prachár József, Stiftner Mihály, Spelicz Károly, Höngschmidt Antal, Kleinedler László, Gelinger Ferencz, Murányi Mihály, Ifka Ferencz, ifj. Jurkovics István, id. Jurkovics István, Spelicz József, Oreszki Flóris, Schwob Károly, Schmaus Lipót, Bincsik Mihály, Vacsek János, Prohaszka Antal, Zahradnicsek István és Jurkovics Márton.

Makó. X éves érmet: Nagy Antal, Németh István, Gosstonyi Flórián, Keller Gábor, Varga Ferencz, Igaz Imre, Barakonyi József és Vizi Márton; V éves érmet: Poór Endre és Nagy Sándor.

Lengyel. X éves érmet: Baumann János, Probst Mihály, Kreschka János, Limbacher Frigyes, Stéhlí Jakab, Gerber Mihály, Kimmel János, Todtenbier János, Fink Mihály, Szór József, Klits Antal, Gasz György, Asztalos Imre és gróf Apponyi Sándor.

Alcsúth. X éves érmet: Libits Adolf, László Ferencz, Oppenauer István, Somogyi József, Szalay János, Juhász Mihály, Dolzsár István, Madarász Géza, Marton János, Kovács János, Plánki Mihály, Sallai Pál, Fülöp József, id. Ribi József, Kiss Lajos, Palkovits Gáspár, Polczek György, Bujár József, Kovács József, Kovács Lajos, Amler János, Cziczberg István, Eimwachter János, Eimwachter József, Szeli Károly, Himperger Ferencz, Schmidt István és Engelhardt József. (Folytatás következik)

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Kerékpáros tűzoltók.

A kerékpározás mind nagyobb-nagyobb tért kezd hódítani. Kezdve az üzleti célokat szolgáló bicziklikken és tricziklikken, végig a postai kézbesítéseket s katonai szolgálatot végző kerékpárok használatáig, azt tapasztaljuk, hogy e hasznos találmány nemcsak hogy teljesen megfelel a hozzáfűzött jogos követelményeknek, hanem a tökéletesedés felé közeledő fokozatos fejlődése miatt túlhaladja a hozzáfűzött várakozást. Nem is említve a kerékpárok használatával járó számtalan megtakarításokat, a meglepő mérvű gyorsaság az, a mely a gépeknek a létjogosultságot elvitázhatatlanul megadja. S ha van intézmény, mely hivatásának teljesítése alkalmával, vagyis akkor, a midőn aktióba lép, a lehető legnagyobb gyorsasággal kell, hogy ezt megtegye, a tűzoltóság az, a melynek mindenképp felett e képességgel kell bírnia.

Ezen intencziók vezették a »Budapesti önkéntes tűzoltótestület« néhány tagját, a midőn ők a testület kebelében egy kerékpáros-szakaszt alakítottak. E célra kitűnő minőségű kerékpárok szereztettek be, s az illető kerékpározók a legalaposabban elsajátították a szükséges gyakorlatosságot és ügyességet. Ma már e téren az illetők két évi tapasztalata áll rendelkezésünkre, hogy a tárggyal érdemlegesen foglalkozhassunk. Annyit már határozottan bebizonyítottak, hogy itt a fővárosban a kerékpárok a tűzoltás terén kitűnő szolgálatot teljesíthetnek. Mert a mennyiben a kerékpáros tűzoltók sokkal lébb képesek a tűz színhelyén megjeleni, mind a szerek, a helyszíni szemlét — lévén elég idejük — sokkal alaposabban végezhetik, mint a szereken érkezők. Bebizonyított tény, hogy ha a kerékpáros aránylag sokkal később indul a kivonulás helyéről, mint a szerek, még is hamarabb érkezik meg a tűzhöz mint azok, a mi a fizetett tűzoltósággal meg is történt. Főleg a vízforrás megkeresése (különösen éjnek idején) az ő feladatjuk, miközben azonban a támadás mikéntjére nézve is tehetnek lényeges előmunkálatokat.

A »Budapesti önkéntes tűzoltótestület« kerékpáros szakasza, mely a főváros összes tűzoltóságai között a fizetett tűzoltóságot sem kivéve, a legelső, sőt tudomásom szerint egyedül álló a hasonrangú intézmények között, egy osztályparancsnok vezetése alatt áll, tagjai között van mászó, csővezető, őrparancsnok, szakaszparancsnok. Kerékpáraikat első sorban tűzhöz való kivonuláshoz, de egyéb utak megtevésére is, mint őrségre, a gyakorlatokhoz, a torna-órákra is használják. Tűzhöz, gyakorlatokhoz és őrségre is teljes szerelésben ülnek gépeikre, minthogy tapasztaltattott, hogy teljes szerelésben is (a baltát a gépre csatolva) akadálytalanul lehet kerékpározni.

Csodálkozom azon, hogy a fizetett tűzoltóság még ma is, nagy távolságra is, gyalog küld ki két embert a puttony fécskendővel kéménytűzekhez. Nem lehetne-e erre expediens egy czélszerű triczikli?

Az említett kerékpározók minden harmadik héten tanulmányi kirándulást tesznek, a főváros közelében fekvő községek tűzrendészeti viszonyainak megismerése céljából.

A kerékpárok használhatóságát is egyuttal próbára tevő utak fényesen igazolták, hogy nemcsak a fővárosban, de az esetleg vidéken előforduló tűzekhez is bámulatos csekély idő alatt el lehet jutni a kerékpárral. Egy alkalommal szakadó esőben tették meg a fővárostól 32 kilométernyire fekvő Mártonvásárig és vissza az utat, a mikor kitűnt, hogy sárban is lehet a kerékpárokat használni.

Igen czélszerűnek bizonyult, hogy az egyik kerékpár szerencsétlenségek esetére az első segélyhez szükséges szerekkel és eszközökkel van felszerelve.

Nem végezek talán hiábavaló munkát, ha bajtársaim figyelmét a kerékpárok használatára — mint olyan dologra, mely ügyünkre nézve a kellő haszonnal jár — e néhány szóval felhívom. Nem szükség talán bővebben fejtegetnem azt, hogy valamint minden újításnak életbe léptetése nehézségekkel, akadályokkal jár, ez az ügy is utánjárást, sok türelmet s kitartást követel s hogy ugy a kerékpározó, valamint az általa használt gép a megfelelő sajátságokkal kell, hogy bírjon.

Bicziklista.

Zilah rendezett tanácsu város szabályrendelete a városi kötelezett tűzoltóság szervezéséről.

I. fejezet.

Általános rész.

1. §.

Zilah városa az 1886. évi XXII. t.-cz. 136. §. és az 1888. évi augusztus hó 1-én kibocsátott 55,888. számú m. kir. belügyminiszteri tűzrendészeti kormányrendeletben gyökerező jogánál fogva tűzvész esetére, annak elfojtása, helyhez kötése, illetve eloltása, a tűzvész által veszélyeztetett épületek, tárgyak, esetleg emberek megmentése tekintetében a gyalog- és szekeres erőnek rendszeres és a célnak megfelelő beosztása, kirendelése, felhasználása végett a városi köteles tűzoltóságot, melynek hivatása tűzvész idején a városunkban fennálló és működő önkéntes- és annak vezetése alatt álló városi fizetetes tűzoltókat támogatni és közreműködésével annak segítségére lenni — az alábbi szabályok mellett szervezi és felállítja.

2. §.

A városi köteles tűzoltóság czime: Zilah városi tűzoltóság.

3. §.

A Zilah városi tűzoltóság nyilvántartás, működési és műszaki beosztás, kiképzés, vezetés és intézkedés tekintetében a m. kir. belügyminiszterium által 1892. évi október 4-én, 75,400. szám alatt jóváhagyott zilahi önkéntes tűzoltó-egyesületi alapszabályok és önalkotta szolgálati szabályai értelmében alakult, jelenben is fennálló és működő önk. tűzoltó-testület nagy gyűlése, választmánya, elnöksége, főparancsnoka vagy helyettese, rendelkezése alatt áll.

4. §.

Zilah városában lakó minden férfi lakos a városi tűzrendészeti szabályrendeletben jelzett kivételek figyelembe vételével, életkorának 20 évétől 40 évéig, városi köteles tűzoltó.

II. fejezet.

A beiratás.

5. §.

A beiratás és azzal összefüggőleg a nyilvántartás a városi rendőrkapitányi hivatal, továbbá az önkéntes tűzoltó-testületi parancsnokság és a városi közgyűlés 2—2 ki- küldöttje által minden év november hó utolsó felében fog az önkéntes tűzoltó-örtanyán az ott elhelyezett városi kö- teles tűzoltói törzskönyvbe az összeíró küldöttség által eszközöltetni.

6. §.

Az 5-ik §-ban említett városi köteles tűzoltói törzskönyvben a kijelölt életkorba eső minden városi férfi lakos részére külön-külön számozott és rovatolt törzskönyvi lap nyitattik, mely lapon az illető kora, vallása, születési helye, foglalkozása, állandó lakása a beiratás alkalmával, az illető kivánalmának lehető figyelembe vételével, a megállapított városi tűzoltói minősége, a század, illetve a szakasz vagy önálló osztály, illetve csapat megjelölése mellett, nem különben később a választások útján nyert rangfokozat is kitüntetik.

7. §.

Az előző §-ban jelzett törzskönyvi lapra az is be- vezetettik, hogy a különben életkoránál fogva a városi tűz- oltók körébe eső férfi, mily természetű mentő-okok, to- vábbá elvállalt kötelmek teljesítésének czime és feltétele, vagy társadalmi állásánál fogva végleg, esetleg hány évre lett a városi köteles tűzoltók teendői és azokkal összefüggő szolgálattételek terhe alól felmentve.

8. §.

Figyelembe vétele nélkül annak, hogy az illető városi férfi lakos, mint felmentett városi tűzoltó lett a tűzoltói törzskönyvbe bevezetve, mindenki — városi tűzoltói minősítésé- nek kitüntetése mellett — törzskönyvi lapja számával el- átott igazolványt kap.

9. §.

A beiratkozási határidő 15 nappal előbb a helyi hir- lapban közzeendő és helyi szokás szerint közhírré teendő, s azonkívül minden érdekelt városi férfi lakos e czélból vét-ív mellett külön is megidézendő.

10. §.

A ki a beiratkozásra az előző §-ban megállapított módon eszközölt megidézésre sem jelennek meg és ebbeli mulasz- tását az alábbi §-okban kiszabott határidőn belül nem iga- zolná, azontúl meg nem jelenéséért a városi tűzrendészeti szabályrendelet 25-ik §-a szerint büntetettik.

III. fejezet.

A parancsnokokról.

II. §.

Minden városi tűzoltói századnak külön-külön egy az önk. tűzoltók működő tagjai közül a parancsnokság által kinevezett század-parancsnoka, illetve intéző főtisztje van, a ki a vezetésére bízott századbeli városi tűzoltók szol- gálati ügyeit a főparancsnok, illetve a parancsnokság által meghatározandó mód- és rendszerint önállóan vezeti ugyan, de intézkedéseiről saját alap- és szolgálati rendszabálya értelmében a főparancsnoknak illetve a parancsnokságnak felelős.

12. §.

A század-parancsnokon kívül minden városi tűzoltói századnak és benne a szakaszoknak, nemkülönben az osztá-

lyoknak a következő tisztjei, illetve parancsnokai és osztály- főnöke lesznek:

- a) egy segéd-szolgálatvezető;
- b) 3—4 szakaszparancsnok;
- c) 9—12 őrparancsnok;
- d) egy osztályfőnök és 3 csapatvezető.

IV. fejezet.

A rangjelzésről.

13. §.

A városi köteles tűzoltók egyenruhát nem viselnek, hanem ismertető jelül bal karjukon Zilah város színében 10 cm. széles sötétkék posztóból készült karszalagot visel- nek, melyre világos-sárga posztóból azon század száma lesz felvarrva, melybe az illető tűzoltó beosztott.

14. §.

A karszalagon való rangjelzés a következőkben álla- pítottatik meg:

- a) a századbeli segéd-szolgálatvezető, valamint a sza- kaszparancsnokok az előbbi §-ban előírt karszalagot viselik egymástól 2 mm. távolságra helyezett 3 mm. széles két lapos aranyzsinorral körülkerítve;
- b) az őrparancsnokok karszalagja szín és méret tekintetében az előbbi pontokban nevezettek karszalagjához mindenben egyezik, csak hogy a karszalag szélétől, vala- mint egymástól is 2 mm. távolságban elhelyezett 1 cm. széles vörös posztószalaggal lesz körülkerítve.

V. fejezet.

A választásokról.

15. §.

A városi tűzoltó századok az előző §-ban elősorolt parancsnokaikat, illetve tisztjeiket az önk. tűzoltó-testület elnöksége által, vagy annak akadályoztatása esetén a fő- parancsnok által összehívandó s ennek elnöksége alatt az alábbi szabályok értelmében külön-külön megtartandó szá- zad- és osztálygyűlésekben választják.

16. §.

A század-gyűlések, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképesek, miből kifolyólag a hozott hatá- rozatok a jelen nem levők, vagy nem szavazókra is köte- lező erővel bírnak.

17. §.

A századok és osztályok választó gyűlési határideje és arra való meghívás, azonkívül, hogy az önk. tűzoltó- örtanyán 15 nappal előbb kifüggesztendő, szintén leg- kevesebb 15 nappal előbb a helyi lapokban közlendő és helyi szokás szerint kihirdetendő.

18. §.

A század-gyűlések határozata jegyzőkönyvbe fogla- landó s a jegyzőkönyvet az elnök és a századparancsnoki segéd-tiszt, mint jegyzőkönyvvezető írja alá és az elnök ajánlatára választott 3 század-gyűlésbeli tag hitelesíti.

19. §.

A századgyűlés határozatai általános szótöbbséggel hozatnak, egyenlő szavazatok esetén az elnök szava dönt.

20. §.

A szavazatszedő-bizottság tagjai az elnök javaslatára a közgyűlés kebeléből választatnak.

21. §.

A választás hármas jelölés útján történik.

22. §.

A választások foganatosítására egy 9 tagú kijelölő- bizottság alakítottatik, melynek elnöke a századgyűlés elnöke. Ezen bizottság áll:

a) az elnök, főparancsnok és a városi tanács küldötteiből;

b) a századgyűlés által saját kebeléből szavazattöbbséggel választott 4 tagból,

c) és az elnök által a századgyűlés tagjaiból kijelölt 2 tagból.

23. §.

A városi köteles tűzoltó-századok segéd-szolgálatvezetői, szakasz- és őrparancsnokai szavazat útján szó-többséggel választatnak.

VI. fejezet.

A beosztásról általában.

24. §.

Zilah város belterülete 3 kerületre osztatik be. Az alább megnevezendő század és az osztálybeli városi tűzoltók ugy osztandók be, hogy minden tűzoltói kerületben működési minőségeik szerint lehetőleg egyenlő számarányban legyenek, vagyis hogy minden városi tűzoltói kerületnek az önk. tűzoltósággal együttesen működő és annak intézkedése alatt álló teljesen felszerelt és szervezett városi kerületi tűzoltósága legyen.

25. §.

Az előző szakaszban említett városi kerületi tűzoltóság megalkotása tekintetéből kell, hogy minden városi tűzoltói kerületben minden századból a kérdéses kerületben lakó városi tűzoltók sorából egy-egy szakasz és minden önálló városi tűzoltó-osztályból egy-egy csapat alakíttassék, mely intézkedéssel összefüggőleg megállapíttatik, hogy minden városi tűzoltói kerületben minden századnak 1—1 szakaszparancsnoka és 3—3 őrparancsnoka és minden osztálynak 1—1 csapata lakjék.

26. §.

Minden tűzoltói kerület emberi erővel szállítható szívó, nyomó, lemozdonyítható négy kerekű fecskendővel lesz ellátva, hogy így esetleg mielőtt a tűz jeleztenék, vagy az őrtanyai önkéntes tűzoltói őrség a jelzett tűzhelyen megjelennek, már az önkéntes és azzal a kerületbeli városi tűzoltóság a tüzet vagy még kitörésében elfojthassa, vagy annak tovaterjedése ellenében a kellő intézkedés vezette szakszerű működést mindenestre idejében megtehesse.

27. §.

Annak elérése céljából, hogy az előállandó kisebb, vagyis egyelőre a mellékkörülmények és az idő csendes voltánál fogva nagyobb veszélyű jelleggel nem bíró és így az összes önkéntes tűzoltóság és a városi tűzoltóság egy része által is eloltható, vagy helyhez köthető tüzeseteknél ne az összes városi tűzoltóság mozgósíttassék; megállapíttatik, hogy csakis azok lesznek kötelesek a jelzett tűznél

megjelenni s ott utasítás szerint működni, a kik azon tűzoltói kerületben laknak, a hol a tűz jelezve lett, illetve pusztit; ha azonban a tűzvész által a szomszéd kerület is veszélyezve volna, azon esetben az oltást vezénylő főtiszt a szomszédos kerületben a tűzjelt az önk. tűzoltó-testületi kürtös által megfúvatja, vagy harangszóval adhatja, minek hallatára a segélyül hívott kerületbeli tűzoltók is kötelesek a tűz helyén megjelenni s ott helyüket elfoglalva, utasítás szerint működni.

28. §.

A többi városi tűzoltói kerületben lakó városi tűzoltók csak azon esetben kötelesek a más kerületben kiűtött tűznél megjelenni, ha a tűzveszély fenyegetőbb alakot kezd ölteni, mely esetben a tűznél vezénylő önk. tűzoltóparancsnok rendelkezése követeléseben minden felekezeti toronyban a nagy harangokkal kongatás azonnal abba hagyatik és egyedül a kisebb, illetve vékonyabb hangú harangokkal fog a nagy veszélyt jelző kongatás mindaddig tartani, míg annak beszüntetése el nem rendeltetett.

VII. fejezet.

A beosztásról különösen.

29. §.

A városi tűzoltók tűzoltói minősítésükhöz mérten az alábbiakban megnevezendő századok, illetve szakaszok és önálló csapatokba osztatnak be.

30. §.

Mentő-bontó-század, mely század lehetőleg egyenlő számú taggal bíró 3 szakaszból áll, ugymint:

a) vasvillás szakasz, ezen szakaszbeli tűzoltók a tűz helyén már otthonukról magukkal hozott vasvillákkal jelennek meg, hogy annak segélyével a tűznél vezénylő tiszt utasításához mérten az égő épületekről lehullott, vagy ledobott, már elégett vagy égő tárgyakat az égő, vagy a már elégett és megmentendő épületek alól és tájékaról eltávolítsák;

b) horgosok, baltások szakasza, az előbbieket az önk. tűzoltó-testület szertárnoka által elismervény mellett kezükhez szolgáltatott s lakásuknál elhelyezett tűz-horoggal a tűz helyén megjelenvén, ott utasítás szerint működnek; a baltások a tűz helyére már szintén hazulról hozott baltákkal jelennek meg, melylyel a vezénylő tiszt utasításához mérten az oltási műveletet gátló akadályokat elhárítják, a kijelölt épületek tetőzetét leverik stb.

c) vaslapátosok szakasza, kik a magukkal hozott vaslapáttal a már leégett épületek tetőzetét letisztítják és más metálnál kijelölendő épületeknél utasítás szerint működnek.

(Folytatása következik.)

TECHNIKAI RÉSZ.

Párnázott ugróponyva.

— 3 ábrával. —

Németországban az ugróponyva nagyon gyakran alkalmazott szere a tűzoltóknak, nemcsak azért, mert ezen mentőszer egyszerű kezeléssé, kevés helyet igényel, bármely szeren könnyen elhelyezhető és viszonylagosan a legolcsóbb, hanem utalva vannak ennek használatára és alkalmazására a halasztást nem tűrő esetekben a mentés gyors kivételére, a mikor ugyanis a veszély nagysága ugyszólvá előírja az ugróponyvának rögtönös alkalmazását.

Hazánkban az ugróponyva szintén nem ismeretlen a

tűzoltók előtt, gyakorolják annak kezelését és alkalmazásának módját azonban magát az eszközt valóságos veszélynél tudomásul még nem alkalmazták mentésre, ezért ez ideig az ugróponyva tűzoltóságainknak csak gyakorlati szere maradt. Hogy ez így van nagyobb városainkban is (a vidéki kisebb városokról nem is szólunk) abban leli magyarázatát, hogy építésrendészeti szempontból sok tekintetben előbb állunk, mint Németország, amennyiben az építkezésnél nagy figyelem fordítatik a tűzbiztonságra, ugyanis míg nálunk az újabb építkezéseknél egyáltalában nem engedélyeznek emeletre szolgáló falépcsőzetet, addig Németországban ez figyelmen kívül marad és még a leg-

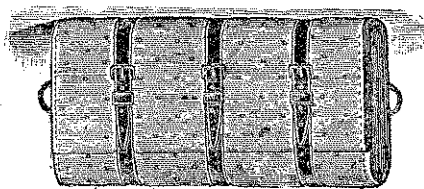
ujabb építkezéseknél is megengedik és alkalmazzák a falépcsőket az építkező előnyére, de a tűzbiztonság nagy hátrányára.

Innen van aztán az, hogy német bajtársaink oly módnélkül sokszor alkalmazzák tüzeseteknél mentőeszközüket az ugróponyvát, az igazat megvalva, nem szerencsésen, mert az illető menekvő legtöbbször ugyszólván vederből cseberbe lép. Ezt pedig az ugróponyvának hibás tartása okozta, a mennyiben a németek a kiterített ponyva felé arcczal, tehát vállszélességben állottak, sőt állanak még ma is s míg így egyrészt minden tűzoltó ugyszólván kettőnek helyét foglalja ugyan el, de nem kettőnek egyesített erejével, vagyis a ponyvához felényi számú ember állhat, mint különben állhatna, másrészt az így szembeállók a ponyvát csak has-magasságban kevésbé felhuzott karral alig egy méter magasan a földszinttől és nem is feszítve — mert nem tudnak erőt kifejteni a feszítésnél — tartatják csak, úgy hogy az ugró rendszeren komoly összekötkezésbe is jön az utca kövezetével, ami ha magasabbról történik, az ugrás végzetes is lehet reá nézve.

Az így előfordult balesetek indító okai voltak részint annak, hogy az ugróponyva másként — az általunk már régen alkalmazott módon — vállmagasságban legyen tartva, részint annak, hogy magán az ugróponyván is legyen oly változtatás, a mely hivatva legyen, ha nem is elhárítani, de mérsékelni a bekövetkező balesetet.

Ilyen átalakított, illetve javított ugróponyvát mutat be képünk, melyet Stützel-Meyer W. gyáros készített Aalenben.

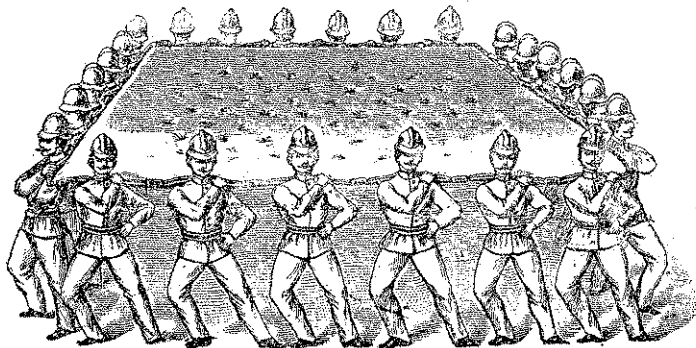
Ó ugyanis ugróponyva alsó hevederes részén, megfelelően az eltevésnél összerakható kipárnázást alkalmaz, melynek czélja természetesen első sorban az ütődés erejének csökkentése, de más részt az is, hogy a ponyva, az alkalmazott párnázás külön darabjainak másként való összehajtása következtében, mint nyugágy, vagy hordágy legyen alkalmazható.

1. ábra.

ganyu van, a mely a ponyva könnyebben való vitelére szolgál.

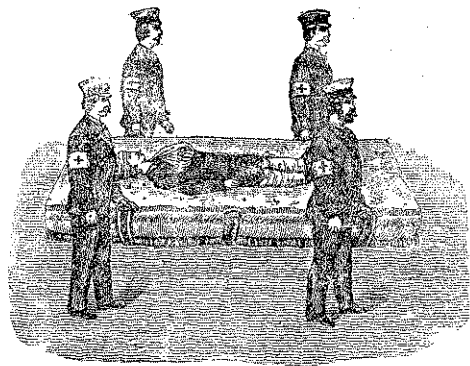
Ha a három összetartó szijat felcsatoljuk és a ponyvát kiterítjük, előttünk fog állani egy 3,70 m. hosszú és 3,60 széles ugró ponyva, — 2. ábra — melynek alsó részén van a 2,40 m. hosszú és 2,10 m. széles szaka-

2. ábra.

szokba osztott, párnázás, a mely maga is foggantyukkal van ellátva, hogy szűkebb helyen is szolgálhasson ugróponyvaképen.

Ha pedig a ponyvát hosszában a párnázás szakaszainak megfelelőleg bizonyos módon hajtuk össze, akkor egy nyugágyat, vagy ha az ilyként előjövő foggantyuknál

3. ábra.

4 vagy 6 ember megfogva felemeli — 3. ábra — oly hordágyat képez, mely nemcsak a sérültek kényelmes fekhelyet képez, de a mellett könnyen is tova szállítható.

TANULMÁNYOK.

Levegő és víz.

(Polytatás.)

A levegő.

A közönséges levegő, mely földünket körül veszi, — körülbelül 72 kilométernyi magasságig terjed ki. — Ezt közönségesen légkörnek nevezzük. Ezen szó „Atmosfera” görög szó és szószerint annyit jelent, mint gázgömb.

A levegő, vagy légkör ámbár látszólag nem fogható fel rögtön az érzékek valamelyikével, mind a mellett éppen olyan mint akármely más test, például ólom, vagy víz, vagy pedig mint maga a föld; és ámbár bizonyos tekintetben mind ezektől különbözik, sok tekintetben mindnyájukhoz hasonlít; valóban bizonyos fokban bármiféle testnek legyen az szilárd, vagy cseppfolyós, tulajdonságával bír.

Van sulya, mint minden más anyagnak, természetesen bizonyos fokban, de még abszolút sulya is van, — a mit jól ismerünk — és odanyomódik más testekhez, sulyához képest, éppen úgy mint minden más test. — Igaz, hogy némi tekintetben a folyékony test terjedéséhez hasonlít, de azért a szilárd testek nyomásával is bír; elég az hozzá, a tanulónak jól meg kell jegyezni, hogy a levegő valóságos test, éppen olyan tulajdonsággal és sajátossággal, mint bármilyen más fajta test.

A levegőnek második fontos tulajdonsága az *áthatlanság*, ez egy közös tulajdonság, mely éppen olyan a levegőnél, mint más testeknél, legyenek azok szilárdak, vagy cseppfolyósok.

Az *áthatlanság* azon tulajdonság, melyet valamely test bizonyos térben elfoglal, minden más test kizárásának rovására; azaz, két test nem foglalhatja el ugyanazon helyet, ugyanazon időben, vagyis ha valamely anyagot bele teszünk egy edénybe, melyben már más anyag van, akkor az utóbbi anyagnak egy része kénytelen az edényt elhagyni, hogy tért engedjen az első anyagnak, vagy pedig össze kell az utolsó anyagot szorítani szűkebb térre, hogy a másik anyagnak is legyen helye. — Következő egyszerű felvilágítás szolgáljon példának: töltsünk meg valami edényt vízzel, egészen színig, most tegyünk bele egy fél köbdeciméter (bármiféle) testet, akkor egy fél köbdeciméter víz ki lesz hajtva az edényből. — Most legyen abban az állapotban, melyet közönségesen *üresnek* neveznek; azaz, ne legyen megtöltve, csak atmoszfericus léggel; tegyünk most ebbe valamely köbnagyságu testet, akkor

ugyanazon eredménye lesz ennek a kísérletnek, mint volt az előbb a vízzel, ámbár láthatatlanul történik; azaz, ezen köb nagyságu anyag kiszorít egy köb nagyságu levegőt az edényből. — Hogy a levegő csakugyan anyag, meg tudhatjuk arról, hogy a vízbe teszünk egy megfordított poharat, akkor bármennyire lenyomjuk ezt a poharat, a víz nem fogja elérni a pohár fenekét azért, mert belül már egy más test (levegő) van, a mi abban akadályozza. Már pedig a hol egy test van, ugyanazon helyen ugyanazon időben más test nem lehet. — Még van egy tulajdonsága, melynél fogva nagy mérvben kiterjedhető és összenyomható. — Ezen tulajdonság is megvan minden testben, csak hogy különböző mértékben; vagyis szilárd és cseppfolyó testekben igen kis mértékben van meg, míg a gáz és légneműeknél majd csaknem határ nélkül.

Minden test, vagy anyag számtalan apró részecskéből áll. — Szilárd testekben ezen részecskék összetartanak a cohesio által (ezen erő nem engedí a testek alkotó részeit egymástól elválasztani).

Ezen szó *cohesio* latin szó, annyit jelent = összefüggés; használjuk ezen szót, hogy vele kifejezzük azon vonzerőt, melynél fogva valamely anyag, vagy testnek alkotó részei összetartanak. — Szilárd testeknél alig van két anyag, melynek tökéletes egy és ugyanazon cohesiója — összetartási ereje — volna. — Így, ha egy darab cukrot összehasonlítunk egy darabkóvával, azt találjuk, hogy a cukornak cohesiója igen csekély, míg a kova részecskéit csupán csak igen nagy erő alkalmazása által lehet egymástól eltávolítani. — Vagy hasonlítottuk össze egy darab söt egy darab aczéllal, itt azt találjuk, hogy a sönak alkatrészei csak akkor tartanak össze helyeiken, mikor a darab só nyugszik, míg az aczélnak cohesiója = összetartó ereje oly nagy, hogy majd csaknem lehetetlen azt szét zúzni, vagy annak alakját megváltoztatni mindaddig, míg természete és tulajdonságai meglesznek előbb változtatva nagy melegség alkalmazása által.

A folyékony testeknél a cohesio oly csekély, hogy a részecskék egymás felett és mellett a legnagyobb könnyűséggel elhaladnak és rögtön felveszik azon edény alakját, melyben vannak. — Némelyek azt akarták állítani, hogy a cseppfolyótesteknek nincs cohesiójuk, de az nem áll, mert ha szétszórjuk a folyadékot, cseppekké alakulnak.

A légkörben (Atmosfera) és a többi más gáz és gőznemű testben semmiféle cohesio nincs, sőt ellenkezőleg bizonyos terjengőségű taszító erő van benne mely igyekszik az anyagnak magában foglalt, egymáshoz tartozó részecskéit egymástól eltávolítani; ez a gázoknak azon tulajdonsága, a melyet ruganyosságnak, *elasticitásnak* neveznek.

Sok szilárd ruganyostest és sok más hasonló anyag van, mely ugyanazon tulajdonsággal bír, úgy, hogy ha külső erőt alkalmazunk rájuk, összehúzódnak, vagy kiterjeszkedésre kényszeríthetjük, de ezek mindegyikénél van egy bizonyos határ, melyen túl sem nagyobbodásra, — sem kissebbedésre nincs többé hajlama és ebben a tekintetben lényegesen különböznek a gázoktól, melyeknek mindig folytonos hajlamuk van a kiterjeszkedésre minden körülmény közt, míg nem lesz ellensúlyozva nagyobb erő által; és ezen terjeszkedési törekvés, mindig ugyanaz marad akár a levegő be van zárva egy edénybe és külső légkörtől el van különítve, akár nincs. — Kiterjedési foka bizonyos körülmények alatt különbözik, de mindenütt ott, a hol és a meddig hozzá juthatunk, a terjeszkedésre való hajlam mindig ugyanaz marad. — Minél nagyobb légtömeget engedünk szétterjeszkedni, annál jobban megritkul és ezzel együtt aránylag fogy sűrűsége, fajsúlya, nyomása és ruganyossága.

Tegyük fel, hogy van egy edény, melyben egy 0.30 köbdeciméter = 30 liter tömeg levegő van, a mely 36 grammot nyom, most hagyjuk ezt a légtömeget egy másik, de 0.60 köbdecim. ürtartalmu légüres edénybe kiterjedni, akkor azt fogjuk találni a nagyobb térben elosztott levegő csak annyit fog nyomni, mint az előbb nyomott t. i. 36 gr., de így megritkult állapotban fajsúlya, nyomása az edény falára és ruganyossága is félfannyira lett reducálva.

A lég összenyomható is; valamely nagyságu tömeg levegőt ugyanis külső alkalmazása által össze lehet nyomni kisebb tömeggé és akkor igen természetes, hogy fajsúlya, nyomása és ruganyossága *egyenest arányban* lesz annak sűrűsége növekedésével; pl. legyen egy 0.30 cdm. levegőnek súlya, mint az előbb mondtuk 36 gr., nyomjuk ezt össze úgy, hogy ez a 0.30 cdm. csak 0.15 cdm. legyen, akkor a súlya ugyanaz marad, mint az előbb = 36 gr., de minthogy csak félfakkora területet foglal el, kétszer oly nagy sűrűsége, — kétszer oly nagy fajsúlya lesz és nyomása és ruganyossága szinte meg lesz kettőzítve.

Ha egy edény meg van töltve légköri levegővel, vagyis ugyanazon levegővel, mely kívül van, akkor a levegő nyomása, a mit az edényre gyakorol, egyenlő lesz az edényen kívül és az edényen belül, de ha nagyobb mennyiségű levegőt adunk hozzá és kényszerítjük, hogy az edénybe beférjen, a belső levegő, — ámbár csak ugyanazon tért foglalja el, a mit az előbb, — most több lesz és következésképp nagyobb lesz sűrűsége, ugyazinte nyomása és ha még jobban összenyomjuk a levegőt, akkor az oly sűrű és oly ruganyos lesz, hogy esetlegesen még az edényt is szétrepesztheti.

(Folytatása következik.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Az országos nagygyűlés.

Augusztus 19-én, hétfőn folyt le a közgyűlés nagy érdeklődés mellett.

Az igazoló bizottság már 8 órakor elfoglalta helyét a városi vígadő társalgójában felülvizsgálendő a testületek képviselőinek megbízó leveleit, a bizottság 10 óra után fejezte be működését az eredményről jelentést téve az elnöknek, mely szerint 125 testület képviseltette magát.

A jelentés megtételével 1/2 11 óra után megnyitotta dr. Kék Lajos alelnök az országos szövetség XII-ik nagygyűlését rövid szavakban üdvözölve a megjelent bajtársakat.

Az üdvözlő beszéd után elnök felhívására a közgyűlés Blazy Imrét és Barabás Istvánt közgyűlési jegyzőül megválasztotta.

Most napirend előtt szót kért a napirendekhez kívánván szólani Miskovits György (Bavanyistyéről) és kifogást emelt az ellen, hogy a közgyűlés napirendjét pár percczel a közgyűlés megnyitása előtt osztogatták szét, így a tagtestületeknek nincs tudomása az előterjesztendő ügyekről, ennél fogva tulajdonképen ahhoz hozzá sem szólhatnak, ennél fogva ő a maga részéről érvénytelennek mondja a kongresszus ülését és egyben annak hozandó határozatait is és indítványozza, hogy a gyűlést halasztásig el addig, míg a belügyminiszter az alapszabályokat helyben hagyja.

Dr. Kék szolt ezután ismertette az alapszabálytervezet helybenhagyásának akadályait kéri a közgyűlést, miszerint mellőzve Miskovits indítványát, tartsák meg a közgyűlést, mert az alapszabálytervezeten teendő változásokat, mulhatatlanul le kell tárgyalni azokra vonatkozólag végérvénye

határozatot hozni, minthogy a központi választmány nincs felhatalmazva arra, hogy a változásokra vonatkozólag a maga kebelében határozhasson és döntsön.

Dr. Szily szöv. titkár Miskovits azon állítására vonatkozólag — hogy a napirend nem lett megküldve a tagtestületeknek — kijelenti ez nem felel meg a valóságnak, mert a napirend benne volt azon körlevélben, a melylyel minden testületet meglett hívni és a mely ugyanazért minden tagtestületnek meg is lett küldve. Kéri a közgyűlést, fogadja el az elnök indítványát.

A gyűlés az elnök indítványát el is fogadta.

A napirend értelmében ezután a jegyzőkönyv hitelesítő bizottság tagjaivá megválasztották Simig Rezsőt, br. Clauer Elekét, Venczel Lajost, Varga Lőrinczet és Berger Ignácot.

Ezután dr. Pászter Bertalan mint az igazoló bizottság elnöke tett jelentést a bizottság eljárásáról, a mennyiben a nagygyűlésre jelentkezett testületeknek 125 képviselőjét igazolta.

Titkár felolvasta József főherceg ő fenségének megbízásából báró Vécsey József főudvarmester által küldött leiratát, melyben tudatja, hogy a közgyűlésen meg nem jelenhet. A magas leiratot a közgyűlés állva hallgatta végig és Ő Fenségét lelkesen megéljenzte. Egyben elhatározta, hogy Ő Fenségéhez a megnyitás alkalmából üdvözlő táviratot intéz.

Ezután felolvasta még titkár Perczel Dezső belügyi miniszter és gr. Cziráky Béla átiratát.

Mindkettőt megéljeneztek.

Következett a központi választmány jelentésének előterjesztése, a melyet a közgyűlés tekintettel arra, hogy nyomtatásban megjelent és mindenkinek kézbesítve lett, felolvasottnak vett.

Ebből kifolyólag Barabás, mint a vasvármegyei szövetség kiküldötte, neheztelésének adott kifejezést a központi választmánynak azért, hogy nem nyújtott módot a vasvármegyei szövetségnek arra, hogy az alapszabály tervezet készítésébe befolyhasson, illetve résztvehessen.

Miskovits az alapszabály 13. §-a értelmében a jövőre nézve kéri, hogy a választmány jelentésében a tűzstatistika is felvétessék és befoglaltassék annyival is inkább, mert ez a testületre nézve igen fontos, minthogy ebből láthatóvá lesz az, vajjon haladnak-e a testületek a tűzbiztonságot célzó működésükben vagy pedig nem?

Dr. Szily szöv. titkár először Miskovitsnak válaszolta, hogy statisztikát csak akkor lehet összeállítani, ha az adatok rendelkezésre állanak, az alapszabály 7. §-a értelmében minden tagtestületnek kötelessége volna a maga statisztikai adatait évenként beküldeni, hogy ebből aztán az egész összeállítható legyen, azonban ez nem szokott megtörténni és így a statisztika összeállítás elmarad és kihagyatik a jelentésből. Egyébként ez nem is oly nagy fontosságú dolog, mivel az orsz. statisztikai hivatal minden évben összeállítja és kiadja az egész ország tüzeseteinek statisztikáját, míg a választmány csak szövetséghez tartozó testületeknek tűzstatistikáját tudhatná csak összeállítani, mi épen ezért kis rész volna csak.

Barabásnak azt válaszolja, miszerint tévedésben van akkor, mikor azt állítja, hogy a vasvármegyei szövetség nem vehetett részt az alapszabálytervezet készítésében, erre nézve igenis meg volt a mód és alkalom, de a szöv. nem élt vele. Ugyanis 1893-ban a vasvármegyei szöv. fel lett szólítva, hogy lépjen be az országos szövetségbe, a m meg is történt és erre meg is küldettek a szövetségnek az összes alapszabálytervezet tanulmányozás és hozzászólás, végett, így módjában is állhatott azok készítésébe befolylni azonban sem a szabadkai nagygyűlésre nem küldtek megbízottat, sem többszöri felszólítás dacára a vasvármegyei szövetség elnöke vagy megbízottja a központi választmány gyűlésen soha meg nem jelent, így nem mutattak előzetesen hajlandóságot résztvenni a tervezet készítésében, hanem igen is külön és utólagosan tett felszólalásuk által, oda működtek, hogy az alapszabályok jóváhagyását rendkívül

késleltették. Ezekből tehát látható, hogy a választmányt semminemű terhelő szemrehányás nem illeti.

A közgyűlés dr. Szily felvilágosító válaszait tudomásul vette.

A választmányi ülést dr. Kék Lajos $\frac{1}{4}$ 12 órakor nyitotta meg.

Az elnök bejelenti, hogy mint rendesen, úgy most is meghívták a közgyűlésre József főherceget, gróf Cziráky Bélát és Perczel belügyminisztert.

A gyűlésen egyikük sem vehetett részt, de a meghívóra mind a három köszönő iratot küldött, melyek közül József főherceg nevében báró Vécsey Sándor főudvarmester küldött a következőleg hangzik:

»A magyar országos tűzoltó-szövetség nagytekintetű elnökségének Budapesten.

Igen tisztelt Elnökség!

József főherceg úr ő cs és kir. fensége legkegyelmesebb megbízása folytán van szerencsém a fenséges úr szívélyes kifejezését adni a XII. országos tűzoltó közgyűlésre és tűzoltó-versenyekre való meghívásért; de egyúttal ki kell jelentenem, hogy fenséges uram, élénk sajnálatára, nem fog részt vehetni az ünnepélyen.

Kiváló tisztelettel maradván

Alcsuthon, 1895. évi augusztus 8-án

báró Vécsey Sándor, főudvarmester.

Ezenkívül a tagok közül is többen mentették ki elmaradásukat levélben és sürgönyben.

Az elnök a központi választmány elé terjeszti azon jelentést, hogy az új alapszabálytervezet, melyet a miniszteriumhoz felterjesztettek, nincs helyben hagyva.

Az alapszabályok főintézkedései: 1) a kötelezettség kimondása, 2) a kormány kiküldöttje legyen az igazgató választmány tagja, hogy az közvetlenül érintkezzék a tűzoltó-választmánnyal, 3) a behozandó felügyelői intézmény és 4) a tagsági díj.

A miniszterium csakis az első intézkedését az alapszabály-tervezetnek hagyta meg érintetlenül, a másik három kisebb-nagyobb mértékben kifogásolta.

Az általános kötelezettség ellen csakis a főváros tanácsa tette azt a kifogást, hogy ez alól Budapest székes főváros hivatásos tűzoltósága legyen kivéve, a mely kifogásnak a miniszterium helyet is adott.

A tagsági díjakat illetőleg a miniszterium azon kifogásával szemben, hogy a tagsági díjakat nem lehet közgazgatási uton behajtani, mivel erre törvényes jogalap nincs, a központi választmány fenn kívánja tartani az alapszabályok erre vonatkozó pontját.

A miniszteriummal való közvetlen érintkezést illetőleg azt a változtatást tette a miniszterium, hogy az igazgató-választmány mindig a székesfőváros tanácsa útján érintkezzék a miniszteriummal. Ez nem lényeges dolog, legfeljebb az eljárást teszi hosszadalmasabbá és ezért ebbe a központi választmány belenyugszik.

A tűzfelügyelőkre vonatkozó összes határozatokat a miniszterium kihagyandónak véli, mivel a tűzfelügyelők a közigazgatási hatóság alá tartoznak. A választmány fenn kívánja tartani az alapszabályok eredeti pontjait.

A szövetség gyűlésein történő szavazásokra azt akarja a miniszterium kimondani, hogy azokon csak a jelenlevők szavazhassanak, de mivel ez akadályba ütközik, oda kívánja ezt módosítani a választmány, hogy lehessen képviseltetni is magát a gyűlésen, de egy ember csak egy testületet képviselhesen és a képviselőlet jogszerű legyen.

Hosszabb vita fejlődött ki a miniszterium azon kívánata körül, a melynek értelmében az alapszabályokban meg kell állapítani, hogy hány tag jelenléte mellett határozatképes a közgyűlés.

Szily szövetségi titkár mondja, hogy a központi választmány gyűléseihez 20 tag szükséges, hát már most ehhez arányosan állapítsanak meg egy minimális számot

Többek hozzászólása után *Seidel* Lajos székesfehérvári főparancsnok indítványára a választmány elfogadja, hogy a választmányi gyűléshez szükséges 30 tagot redukálják 20-ra és a közgyűlés határozatképességéhez 50 tag jelenlétét mondják ki szükségesnek.

Ugyancsak *Seidel* indítványozza, hogy mivel ilyen módon az alapszabály-tervezet még helybenhagyva nincsen, a közgyűlésen a régi szerint kell tárgyalni.

Dr. *Kék* Lajos elnök kijelenti, hogy a most letárgyalandó változtatások után az államtitkár 8—10 nap alatt ellátja az alapszabályokat a megerősítési záradékkal és akkor nem volna egyéb hátra, mint egy új közgyűlést összehívni, hogy a régi alapon szervezkedett szövetség az új alapon megalakuljon, ezért javasolja, hogy az új, helybenhagyandó alapszabály-tervezet szerint szervezkedjenek.

Dr. *Pásztor* Bertalan egri főparancsnok ismét azt javasolja, hogy a régi alap szerint szervezkedjenek, mivel az új alapszabályok még nem tekinthetők létezőknek.

A választmány ezt el is fogadja, hogy a közgyűlést a régi alapok szerint fogja vezetni.

Ezután a választmány kimondja, hogy a szövetségi titkár tiszteletdíja évi 600 frtra, pénztárnoké évi 400 frtra, az irnoké pedig havi 30 frtra emeltessek fel. Ezenkívül a milleniumi évre egy másodtitkári állás álltassék fel ideiglenesen 400 frt évi tiszteletdíjjal, a mit a felszaporodott teendők kívánnak meg.

A czimer használatára nézve az elnök jelenti, hogy a miniszterium megengedte a szövetségnek, hogy az ország összetett czimerét használja.

A millennárius kiállítás igazgatósága átírt a központi választmánynak, hogy a kiállítási mintafaluban a rendes falusi tűzorségi szoba és tűzoltószerház berendezését írja le. Később azonban egy újabb átírat jött, hogy a mintafaluban a tűzoltáshoz szükséges dolgokat nem tudják kiállítani azon okból, mert erre pénz előirányozva nincsen, hanem ha tűzoltó-szövetség a költségek egy részét hajlandó elvállalni, akkor talán össze fog lehetni állítani azt az őrszobát.

A választmány erre nézve azt határozta, hogy egyidejűleg fog irni a kiállítás igazgatóságának, a hova megírja, hogy nem hajlandó a költségek egy részét elvállalni és a belügyminiszterhez, a kinek fel fogja hívni a figyelmét arra, hogy a mintafaluban benne lesznek a közegészség, közbiztonság, stb. céljából alkalmazott és és törvényesen előírt kellékek, épp úgy szükséges, hogy a faluk számára a miniszteri rendeletben előírt tűzoltói kellékek is ki legyenek állítva mert azoknak hiánya nagyon rontaná a magyarországi faluk hírnevét a tűzbiztonsági intézkedéseket illetőleg.

Ezután a rangjelzésre nézve, a ruházatra és a kötelező biztosításra nézve tett indítványok következtek volna, de ezek felett, mivel azok még időelőttiék, a míg az egész ország tűzoltóira nézve egy kötelező szövetség nem létezik, a választmány napirendre tért.

Az elnök bejelenti, hogy a kedden délelőtt 10 órakor megtartandó versenyekre hét tagtestület jelentkezett és pedig: 1. a székesfehérvári m. á. v. gyári tűzoltók, 2. az egri, 3. a szabadkai, 4. a székesfehérvári, 5. a tordaí, 6. a topolyai és 7. a budapesti önkéntes tűzoltó-testületek.

Polcz Rezső kolozsvári főparancsnok bejelenti, hogy miféle díjak vannak kitűzve és a választmány megválasztja a versenybizottságot.

Még néhány kisebb fontosságú ügy elintézése után a gyűlés egy negyed 1 órakor véget ért.

A kolozsvári önkéntes tűzoltó-testület parancsnoksága vasárnap délben fényes ebédet adott a központi szállodában, melyre gróf *Béldi* Ákos főispánon, *Albach* Géza polgármesteren kívül Kolozsvár számos notabilitása, az idegen főparancsnokok, több hölgy és sajtó képviselői voltak hivatalosak.

Az ebéd a legkedélyesebb hangulatban folyt 1/2 óráig

a mikor az egész társaság a katonai laktanya udvarára ment, hogy a kolozsvári önkéntes tűzoltó-testület díszgyakorlatán és 20 éves jubiláris ünnepélyén jelen lehessen.

A katonai nagy laktanya roppant udvarán, egy háromemelet magas, fehérre gyalult mázfalal emeltek a tűzoltók részére, a torony előtt oldalt nagy tribün volt felállítva, míg a kaszárnya épületének az udvarra néző nagy boltosozatos folyosóit, melyek e boltoszatok által fülkékre vannak osztva, páholyülésekké változtatták.

Jóval a kitűzött idő után végre megkezdtek a díszgyakorlatot.

Bartha Gergely osztályparancsnok megtette jelentését a főparancsnoknak s ezután megkezdődött a gyakorlat.

A gyakorlat sorrendje a következő volt: 1. felvonulás, 2. Hymnus, 3. a vasuti műhely csapat rendgyakorlata, 4. az I. mászóraj iskolamászása 3 horoglétrával, 5. az I. szivattyús osztály fecskendő-iskolaszerelése, 6. a II. mászóraj iskolamászása 1 horoglétrával, 7. a III. mászóraj tolólétraszerelése, 8. az I. raj kötélleereszkedése, felhatolás horoglétrával, 9. a II. raj kötélleereszkedése 2 kötélen, 10. a III. raj mentőtömlő szerelése, 11. ugróponyvakezelés és ugrás, 12. füstálarcz bemutatása, 13. támadás, 14. elvonulás.

A gyakorlat kivitelénél megütközést keltett az, midőn néhány mászó a tetőn és ereszcatornán, tetőlétra nélkül, életveszélyes módon és czéltalanul futkosott.

A vasuti műhelycsapat teljes preczizitással és dicséretes egyöntetűséggel mutatta be a rendgyakorlatot.

A szünetek közben a kolozsvári tűzoltó-zenekar játszott, mikor ez elvonult a kerékpárversenyre, akkor a *szabadkai* kitűnő zenekar váltotta fel s kezdett játszani.

A támadásnál három fecskendőt és egy tolólétrát szereltek.

Javában folyt az oltás, a mikor trombita jelzés hangzott fel kívül. Négy mentő rohant be kerékpáron s utána kocsikon az egész mentő-szakasz.

A »tűz« közben ugyanis »nagy baleset« történt, ezt jelezték a mentőknek, a kik pár percz alatt *Pataky* Leó igazgató vezetése alatt több mint huszan jelentek meg. Félvonalásuk egyszerre feljűk terelte a figyelmet s a közönség érdekekkel nézte csinos és gyors félvonalásukat, még ügyesebb működésüket. Egy szempillantás alatt leszereltek és a földön fekvő sebesülteket jelző tűzoltókat pompásan ellátták a »szükséges« orvosi segélylyel. Egyiknek a fejét kötözték be, másíknak karját, lábát; mindezt gyorsan, szakértelemmel.

Munkájuk végeztével gyorsan felszálltak kocsijaikra és a közönség éljenzése közben, gyorsan eltávoztak.

Négyezeres kürtjel hangzott fel ekkor, jelezve a gyakorlat befejezését. A tűzoltók a főparancsnokság asztala körül csoportosultak, a gyakorlatban résztvevő tűzoltó-csapatok, négyzöget képeztek és ekkor *Albach* Géza polgármester igen hatásos, lelkesítő beszédet intézett a tűzoltókhoz, hangsúlyozván működésük fontosságát, kiemelte a közjó érdekében teljesített önzetlen, feláldozó tevékenységüket, a feletti megelégedését és köszönetét fejezi ki. Az éljenzésük után *Polcz* Rezső főparancsnok tartott beszédet, buzdítván a bajtársakat további kitartó működésre.

Ezután *Körösy* József f. par. segédtsízt felolvasta az ez alkalommal kiosztandó éremre jogosultak névsorát, kik közül *Daróczy* János 15, dr. *Veres* Lajos, *Kilián* Venczel, *Varga* János 10, *Hory* Béla, *Simon* Endre, *Czakó* Lajos, *Ehrenberger* Ferencz, *Szilágyi* Márton, *Balázs* József, *Kertész* Márton, *Brünyi* Lajos, *Katona* Lajos, *Phifier* Ferencz, *Linczei* János, *Grau* József, *Eöry* Ernő, *Balázs* Ferencz, *Dregán* János, *Vig* József, *Albert* Károly, *Körösy* József, *Biredészky* Károly, *Reselmer* Károly, *Juhász* Lajos, *Jaksits* János, *Szokol* Gábor, *Lohruszky* Árpád, *Hamszi* Albert, *Fülöp* Sándor pedig 5 éves éremre jogosultak. Az érmeiket a jogosultak mellére *Albach* polgármester tűzte fel.

Az érmek kiosztása a helyszínén megtörtént. Ezzel a díszgyakorlat véget ért.

(Folytatás köv.)

A székelyhidi önkéntes tűzoltó-testület parancsnokságának 1894-ik évi jelentése.

Tekintetes közgyűlés!

A lefolyt 1894. évről parancsnokságunk szokásos jelentését van szerencsénk a következőkben bemutatni:

Rendkívüli közgyűlés tartásának szüksége nem állott elő; parancsnoksági gyűlés volt összesen négy.

A 2-ik sz. végzéssel járási főszolgabíró Kovásznay Marczel úr azon terve, hogy egy járási tűzoltógyakorlat tartassék, s annak rendezését a székelyhidi testület vállalná el, örömmel teljesítettetni határozottatott.

Az 5-ik sz. végzés során Fándly József szabályrendeleti javaslata „tartalék-csapat” alakításáról elfogadtatott.

7-ik sz. a. a szolgálati érem-jogosultak lettek megállapítva.

8-ik sz. a. a vármegyei tűzoltó-szövetség B.-Diószegen tartandó VII. rendes közgyűlésére megbizottakul Penkert Mihály fő- és Fándly József alparancsnok küldettek ki.

9-ik sz. a. mászócsapatnál egy szakaszvezetői állás még szervezendőnek találtatott.

15-ik sz. a. a működő tagok szaporodása következtében a személyes felszerelés szaporítása rendeltetett el.

16. sz. a. az I. számú szivattyu átalakítása mondatott ki.

17. sz. a. Penkert Mihály főparancsnok megbizott, hogy alkalmaslag Budapesten azon készüléket, melyek a csövezető füst elleni védésére szolgálnak, tanulmányozza.

1894. évben tartatott 12 gyakorlat és pedig 5 iskolai, 7 külső. Kivonulás 1. ápril 1-én Kossuth Lajos gyásznapján rendfentartás céljából. Tüzeset volt 8.

1. Ápril 1-én délután 3 és fél óraker Margitta-utca 198-ik számú, gróf Stubenberg József uradalmához tartozó beltelken egy 20 öles nádas lakóház gyuladt ki.

Néhány percz alatt lángba borult az egész tetőzet, elárasztva a piac környékét pernyével és rettegésbe ejtve a város közönségét. Tűzoltóságunk négy szivattyuval támadta meg a nagy kiterjedésű tüzet, s daczára hogy ezen városrészben a kutak 10—15 öl mélyek lévén, semmi hasznukat nem vehettük, a mozgósítható kapitányvizes hordó rendszerünk mellett kellő mennyiségben szállított víz lehetővé tette, hogy a tűz negyed óra alatt lokalizálva lett; igaz, hogy teljes eloltásával este 8 órára lettünk készen. — Az oltási műveletben részt vett 36 tűzoltó. Kivonult 4 szivattyu, 1 szerkocsi; 3 gyűjtőkocsi, 2 régi rendszerű vizes hordó. Az oltásnál mindvégig jelen volt ifj. gróf Stubenberg József, igen meleg hangu elismerő levél kíséretében a testület pénztárának 50 frtot adományozott.

2. Ápril 30-án d. e. 11 óraker Vadkerti Imre 577. számú Kossuth-utcai telkén egy kazal takarmány és a melléte levő szénaszim kigyuladt. Az alig 2 méternyire levő nádas istálló és a szomszédos 576. sz. telken levő nádas épületek a legnagyobb veszélyben forogtak, midőn összes szerelvényeivel kivonult tűzoltóságunk megérkezett. A legnagyobb önfeláldozással támadott testületünk; különösen a mászócsapat sokat szenvedett a pokoli hőségben. Elszánt küzdelmünket azonban siker jutalmazta; a tüzet tovább terjedésében megátolni és délután fél 2 órára teljesen eloltani sikerült. Az oltási műveletben részt vett 76 tűzoltó. Kivonult 4 szivattyu, 1 szerkocsi, 3 gyűjtőkocsi és 3 régi rendszerű vizes hordó. Az idő derült volt mérsékelt széllel.

3. Alig pihentünk meg a fárasztó munka után, midőn ismét felhangzott a kürtös vészjelzése. Délután negyed 3 óraker Ratter Salamon Mészáros-utcai 660 sz. telkén a kerítés és egy öl gyuladt ki. Fél órai működés után a tűz teljesen eloltatott. Résztvett 51 tűzoltó. Kivonult 2 szivattyu, 2 gyűjtőkocsi, 1 szerkocsi. Az idő derült középerejű széllel.

4. Julius 4-én délután 3 óraker a szomszédos Kis-Kerekibe hivattunk segíylül. Egy Fándly József, Vágó Sándor, Kopányi Imre, Tapolcsi Imre és Bancsik József

tűzoltókból álló szakasz a 3-ik sz. szivattyuval nyomban utrakelt. A vész helyén egy lakóház és három melléképület leegve találtatott. A tűz már lokalizálva volt, minélfogva mi még füstölgő törmelék eloltásában segíthettünk a kiskerekii derék társtestületnek, mely e veszélyes tűz eloltásáért elismerést érdemel. Megjelent a tűznél a szomszédos Asszonyvásár tűzoltósága is. Az elégett épületek biztositva voltak.

5. Julius 15-én déli 12 óraker tűzjel zavarta föl Székelyhid közönségét. Temető-utczán gyuladt meg egy kerítés, melyet a szomszédok gyorsan eloltottak. A csekély terjedelmű tűznél megjelentek a járásbeli községek tűzoltóságainak egy értekezletre egybegyűlt tagjai.

6. Délután 2 óraker ismét felhangzott a tűzoltóság vészjele, s nyomban megkonduktak a veszedelmet hirdető harangok. Heves délkeleti szél zúgott, melyhez a 30 fokos hőséget és nagy szárazságot hozzávéve teljesen indokolt volt az általános rémület. A tűz Margitta-utczán a járási főszolgabíró Kovásznay Marczel által bérelt 177. számú ház alsó — iroda — épületét lepte meg; a nádtető tüze csakhamar átcapott a főépületre. Pillanat műve volt és már a mindkét oldalon levő szomszédos épület is meggyuladt.

A teljes számmal és négy szivattyuval kivonult tűzoltóság két oldalon vette föl a kétségbeesett harcztot. Egyfelől a háromszor kigyult Zsibovszky-féle házat oltotta el és a főszolgabírói irodát és levéltárt, melynek ablaka is beégett oltotta el és mentette meg úgy, hogy egy akta sem pusztult, el; másfelől a szél irányában igyekezett a tüzet elfogni.

E közben a szél fokozódott, s a lángnyelvek az udvarokon sepertek végig. Egymásután 3 ház és öt nagy melléképület borult lángba, s a tűz dühöngve terjedt tovább, tovább. Villás János házánál két szivattyuval vette föl a tűzoltóság a végküzdelmet; e helyen apró telkek, sűrűn beépített nádas házakkal következtek.

Végre este 7 óraker a lángok kisebbedtek és Székelyhid szép utczájáról a katasztrófa elhárítottatott. Este 8 óraker a halálosan kifáradt tűzoltóság bevonulhatott, polgárőrséget hagyva hátra.

Ez volt a 15 év óta fennálló székelyhidi önk. tűzoltó-testület legnehezebb napja. E bámulatos sikert csak Isten kedvező kegyelme tette lehetővé. De hasztalan lett volna az önfeláldozás a mozgósítható kapitányvizes hordók nélkül. A testület három gyűjtőkocsija és számos magánfogat többet mint háromszáz hordót hozott. E hordók 150—180 liter ürtartalmuak lévén, körülbelül ötszáz hectoliter vizet szolgáltatottak, mely mind felhasználtatott. Elismeréssel emlékezünk meg a kiskerekii tűzoltóságról, mely öt óra tájban egy szivattyuval és 20 emberrel megjelent, és élénk részt vett a tűz végleges elfojtásában.

Az oltási műveletben a székelyhidi tűzoltóság 86 tagja vett részt 4 szivattyu, 3 gyűjtőkocsi, egy szerkocsi és 3 régi hordóval.

A vármegye alispánja értesülvén a levéltár megmentéséről, nem késett elismerésének a következő — nekünk minden időközön át oly becses — leiratban kifejezést adni:

14.985/1894.

Biharvármegye alispánjától.

A székelyhidi önkéntes tűzoltóegyesület tekintetes főparancsnokságának

Székelyhidon.

A székelyhidi főszolgabírónak f. évi augusztus hó 28-án 2329 szám alatt kelt jelentéséből értesültem arról. miszerint a székelyhidi önkéntes tűzoltó-egyesület tagjai önfeláldozó buzgalommal és bátorsággal működtek közre, hogy a f. évi julius hó 15-én Székelyhidon kiütött tűz alkalmával a főszolgabírói hivatal levéltára a lángok marta-léka ne legyen.

Midőn az egyesület tagjainak ezen tényeért elismerésemet nyilvánítom, egyidejűleg úgy a tekintetes urnak, min

a testület főparancsnokának, valamint az önkéntes tűzoltó egyesület közreműködő tagjainak a vármegye nevében köszönetet mondok.

Nagyváradon, 1894 évi szeptember hó 14-én.

Szunyogh Péter, m. k. alispán.

6-ik tüzesetünk volt: Aug. 9-én éjjeli 1 órakor Ruttay Albert Nagyvárad-utca 220 ik sz. házában. Egy szénaszin gyuladt ki, veszélyeztetvén a szűk telken sűrűn épült gyúlékony épületeket; a mellette levő deszka-ól áldozatul is esett; továbbterjedését meggátoltuk. Az oltásban résztvett 71 tűzoltó, 2 szivattyú, 3 gyűjtőkocsi, 1 szerkocsi, 2 régi hordó.

8. Aug. 13-án délelőtt 9 órakor Svéda Gusztáv Nagyvárad-utca 268. sz. telken az alsó lakház kigyuladt, s arról a szomszédos Heiser István tulajdonát képező 269. sz. udvaron egy ól borult lángba. Tűzoltóságunk alig fél óra alatt elfojtotta a tüzet. Az oltásban résztvett 74 tűzoltó 3 szivattyúval, 3 gyűjtőkocsival, 1 szerkocsi és 2 vizes hordóval.

*

A múlt 1894 évben testületünk a következő általános érdekű megkeresésekben részesült:

Alcsuthi önk. tűzoltó szakasz: A mozgósítható kapitányvizes hordók rendszerének ismertetése iránt.

Szováthi önk. tűzoltó-testület: ugyanazon rendszerhez tartozó gyűjtőkocsik rajza iránt.

Marosvásárhelyi önk. tűzoltó-testület: ugyanazon leírást kérte.

Az említett megkeresések pontosan elintéztettek.

*

Az önkéntes tűzoltó-testületek nagyváradai szövetsége VII-ik rendes közgyűlését 1894. július 22-én Bihar-Diószegen tartotta. A közgyűlésen meglehetősen nagy számban jelentek meg a küldöttek. Általában folyó ügyeket tárgyalt a közgyűlés, s a fontosabb tárgyakat levette a napirendről, mivel az országos szövetség módosított alapszabálya, mely gyökeresen reformálni hivatott a tűzoltás ügyét, most van jóváhagyás alatt, s így a vármegyei szövetségek új hatáskörük bizonytalansága mellett nem mehetnek bele semmi mélyebbreható megállapodásokba.

Közgyűlés után a b.-diószegi tűzoltó-testület zászlószentelése vette kezdetét és folyt le nagy ünnepek között. A szépen sikerült ünnepélyt fényes díszebéd, este pedig igen szép bál követte. A hagyományos diószegi vendégszeretet ez alkalommal is méltó volt jó hírre.

1894. szeptember 16-án a debreczeni önk. tűzoltó-testület szíves meghívása folytán alkalmunk volt az ottani társulat gyakorlatát és felszerelését megtekinteni. A gyakorlat kifogástalanul sikerült; a felszerelés pedig dús, gazdag és oly számú, hogy a tűzoltó-testület mai létszáma mellett felét is alig képes használni. Este a főparancsnok szívesen látott vendége volt minden delegátus, a tulajdonát képező igen szép Margit-fürdőben.

*

Évi jelentésünk bevezető részében említett járási összegyűlést lefolyásáról jelentjük a következőket:

1894. aug. 5-én d. e. 11 órára kitűzött összegyűlést a székelyhidi járás 14 községének tűzoltósága jelentette be részvételét. Azon hírre, hogy a gyakorlaton vármegyénk főispánja dr. Beöthy László úr is megjelen, díszes fogadtatása iránt minden lehető megtörtént; többek között 20 tagból álló úri bandérium is szervezkedett.

Reggel 9 órára bevonult az összes tűzoltóság, minden testület hozván magával egy szivattyút.

A nagyváradai vonathoz kivonult bandérium csöndesen tért vissza; a várva várt főispán nem érkezett meg.

Fél 11 órakor vármegyei tűzoltó-szövetségünk elnöke Mezey Mihály — miután az összegyűlést vezénylője Fándly József székelyhidi alparancsnok azon jelentését vette, hogy

14 testület 15 szivattyúval és 365 tűzoltóval van jelen, rendeletet adott a gyakorlat megkezdésére.

A vendéglő és artézi-kút között elterülő piacszéletem arcvonalban kifejlődött, 15 szivattyúval iskolaszereles, majd gyorszerelés tartatott. Ennek végeztével az összes szivattyúk a járásbiróságig felvonulva, támadást intéztek a vonalba eső házakra, miközben az alsó fürdő-utcából elővonult 8 hordó a szivattyúk mögé sorakozva szolgáltatva a vizet.

Ezzel az összegyűlést véget ért és következett a mozgósítható kapitányvizes hordó rendszerének bemutatása.

A »Tűzoltó« és Mózsa-ház előtt a székelyhidi testület 4 szivattyúját 3 gyűjtőkocsi látta el hordókkal oly sikerrel, hogy a szivattyúk folyvást működtek. A teljes sikerű bemutatás után az összes testületek díszmenetben elvonultak a szövetségi elnök előtt.

Végül következett a tűzoltóságok versenye, mely a legnagyobb érdeklődés közepette, következőleg folyt le:

Bíráló-bizottsági elnökül Mezey Mihály szöv. elnök; tagokul Penkert Mihály székelyhidi, Tökés Vincze margittai főparancsnokok és Alb János margittai segédtiszt választották meg.

Ezen bizottság bírálata szerint vízzel gyorszerelésre:

I. Csavaros tömlőkkel ellátott mozdonyfecskendőre Vaday Ignác diószegi főparancsnok díjját egy aranyat nyerte a diószegi tűzoltó-testület.

II. Kapcsos tömlőkkel ellátott mozdonyfecskendőre Mezey Mihály szöv. elnök által kitűzött egy aranyat, nyerte a székelyhidi önk. tűzoltó-testület a 3-ik sz. szivattyúval.

III. Kocsifecskendőre a székelyhidi önk. tűzoltó-testület által kitűzött 8 korona díjját nyerte a nagy-létai önk. tűzoltó-testület.

IV. Iskolaszerelesre Penkert Mihály főparancsnok díjját 6 koronát nyerte a székelyhidi önk. tűzoltó-testület fú szakasza

Általában a versenyző testületek oly készültséget tanúsítottak, hogy a nyertesek alig néhány másodpercnyi előnyt voltak képesek elérni; mely körülményt szövetségi elnökünk a díj kiosztása alkalmával meleg szavakban emelte ki.

1894. év május 11-én töltötte be testületünk 15-ik évét. Egyszerűen, de annál bensőbb örömmel ültük meg e napot. Aug. 19-én reggel 7 órakor a piac téren szövetségünk elnöke bizdító beszéd kíséretében tűzte föl a szolgálati jelvényeket és pedig a XV. évit 18, a X. évit 5 s az V. évit 4 tűzoltónak. Majd az ujonczok szokásos fogadalom letétele következett. A mi ezután jött az nem vola programmban, mit sem tudtunk róla, s így a mily váratlanul jött, oly nagyon meghatott mindnyájunkat. — Főparancsnokunk neje született Vásárhelyi Piroska úrnő t századhoz intézett meleg hangú beszéd kíséretében egy művészi kivitelű ezüst koszorút helyezett zászlónkra; szavai szerint azon zászlóra, mely még mindig győzelemre vezetett. A meglepetéstől alig szólhatva köszönte meg az alparancsnok a remek ajándékot ígérve, hogy arra mindig büszkék lesznek, s arra méltók akarnak mindenkor maradni, a mely ígéretet a század viharos éljenzése támogatta. Penkert Mihályné önagysága adománya: ezüst babérszörű közepén paizszsal, melyen e felirat: Emlékül a székelyhidi önk. tűzoltó-testületnek XV éves fennállására. 1894. aug. 19-én, és minden tűzoltónak, ki e napon szolgálati érmet nyert, neve bevésve van. A koszorú két ágát átfoglaló ezüst szalagon a következő felirat áll: »Az érdem jutalma az elismerés!« »Penkert Mihályné szül. Vásárhelyi Piroska.«

Délben az erdőn társas ebéd, délután pedig népünnepély volt, melyet Jupiter pluvius alaposan szétkergetett.

*

A tartalék-csapat szervezésének ismertetését, miután ugy is 1895. évben lép érvénybe, ez évi jelentésre hagyva, igyekszünk kissé terjedelmes jelentésünket befejezni.

A lefolyt évben testületünket anyagilag támogatni szívesek voltak:

Adományok: Ifj. gróf Stubenberg József 50 frt, Főszolgabírói hivatal 1 frt, O. Szabó Imre 50 kr, Tatai Anna 2 frt, László Jánosné 1 frt, Weisz Salamon 80 kr, székelyhidi uradalom 50 kr, Tóháti János 1 frt 20 kr, Molnár Istvánné 25 kr, egy önkénytelen adomány 5 frt, N. Szabó János 40 kr, Schwartzter Emil 1 frt, ifj. Balog János önk. tűzoltó 1 frt, Tóháti János 1 frt, N. Szabó János 1 frt, Vas Józsefné 1 frt 50 kr, Tunyoghy Lajos 1 frt, Uradalom 1 frt 50 kr, Farkas Salamon 3 frt, Kohn Károly 50 kr, Uradalom 1 frt, Kohn Sámuel 1 frt 80 kr, Rosenfeld Ignác 5 frt 50 kr, Dióssi Lajos 10 frt összesen 92 frt 45 kr. Székelyhid város állandó évi segélye 100 frt.

Az 1894. aug. 19-ik erdei tánczvizgalom zenekari alapot illető tiszta jövedelme 7 frt 91 kr.

Lámpa és díszitmény bérekből 20 frt 11 kr.

Testületünk rendes bevételei a pénztári számadásban hozatnak föl.

Tisztelettel indítványozzuk miszerint a felsorolt adományokért a közgyűlés köszönetét ezen jelentés megküldése által fejezze ki.

*

Vagyonunk állása a következő: Szerelvényekben 5283 frt 72 kr, segély-alap 448 frt 68 kr, pénztári készlet 104 frt 32 kr, összesen 5836 frt 72 kr, 1893. évben volt 5698 frt 09 kr; és így szaporodott 138 frt 63 krral.

*

Egyleti tag volt: 1893. decz. 31-én alapító 6, pártoló 30, működő 112. 1894. decz. 31-én pedig van alapító 6, pártoló 30, működő 171, tehát az alapító és pártoló tagok száma változatlan, a működőké szaporodott 59 taggal.

*

Az 1892-ik évi közgyűlésben három évi időtartamra nyert megbízatásunk lejárván, a tisztikar és parancsnokság lemondását tisztelettel bejelentjük.

*

1894. évi jelentésünket előterjesztvén, kérjük az adományokra vonatkozó indítvány elfogadását, egyéb részeiben pedig szives tudomásul vételét.

Székelyhid, 1895. ápril 15.

Fándly József,
alparancsnok.

Penkert Mihály,
főparancsnok.

HIREK.

Királyi adományok. Ó cs. és ap. királyi Felsege Usztyre község tűzkárosultjainak 1000, Merény község tűzkárosultjainak 400, Szeles-Poruba és Közép-Szélcs községek tűzkárosultjainak egyenkint 400, Kövend, Nemes-Dedina, Nagy-Fölkvár és Vészka községek tűzkárosultjainak egyenkint 300, Hunkóc községnek leégett temploma helyreállítására 200, Hegy-Beneéthe, Páka és Daróc községek tűzkárosultjainak egyenkint 100, az alsó-szölnöki, tótfalui, sóskuti, nagy-teveli, rába-szentmiklósi, cséri, hódosi, zsolnai és goszpodinczei önk. tűzoltó-testületeknek egyenkint 80, végül a krakoráni,

závodjei, bonya ostorosi, tóbaji, teplicskai, barbásszegi, közép-pulyai és búcsuszentlászlói önk. tűzoltó-testületeknek egyenkint 50, összesen 5120 forintot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

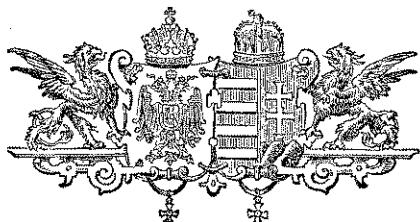
Főszerkesztő:

BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

Alapított 1810-ban.

Hazánk legrégebb tűzoltó-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és érczöntődjé

SELTENHOFER FRIGYES FIAT

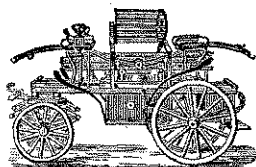
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőket** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasparancsnoka.

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSÖVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

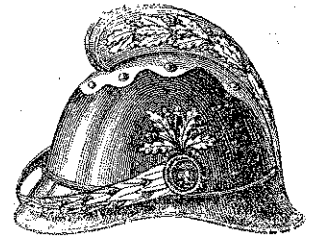
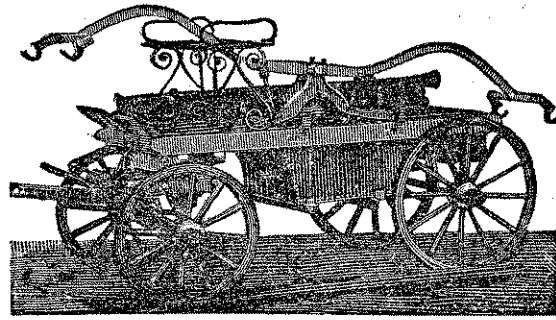
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngytyúk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

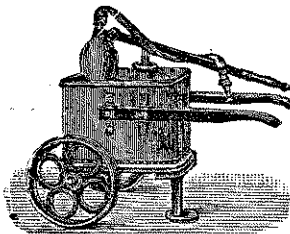

TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

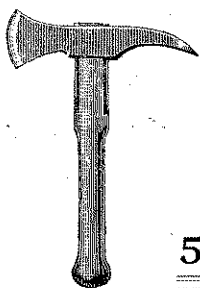
Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95 drb nagy falusi fecskendőt és 12 drb targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kiprobáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt ugy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Koncz Ármin s. k.

mint a sz.-udvarhelyi önk. tüz. egyt. alparancsnoka, biz. tag.

Csillag József s. k.
mászó oszt. parancsnok.

Szidanits Ferencz s. k.
budapesti önk. tüz. oszt.-parancsnok.

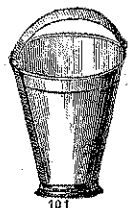
Bárány N. Ernő s. k.

a főv. önk. tüz. test. főparancsnoka. Udvarhelymegye alispánja.

Ugron Gáspár s. k.
biz. tag.

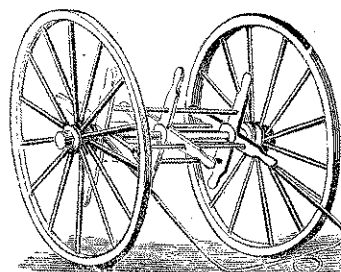
Christe Loránd s. k.
a budapesti önk. tüz. test. I. szív. szak.-parancsnoka.

Soó Gáspár s. k.
biz. tag.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHERÁN

Perzsa császári udvari szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánljuk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtókat, keztüköt, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehérneműk!

— Mindennemű sport-öltönyök! —

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zárt

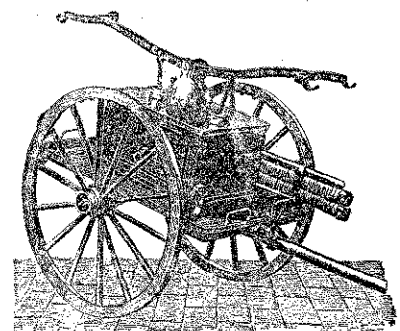
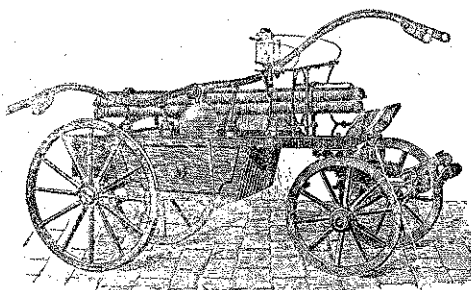
tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket,

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszerelésit a legutolsó részletekig. Utcaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyúttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyúval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomittatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tüzoltó-felszerelések.

*
Gőzfecskendők
Mozdony-fecskendők.
Kocsi-fecskendők.
Talyiga-fecskendők.
Puttony-fecskendők.
Extincteurök.
Szer- és személyszállító kocsik.
Tolólétrák.
Dugólétrák.
Horglétrák.

*
Vízfordó kocsi.
Tömlőmotolák.
Gummi- és kender-tömlő.
Füst-álarczok.
Vászon víztartó-kádak.
Vízfordó-vedrek.
Fáklyák.
Mentőeszközök.
Vészvonatok.
Bontó eszközök.

*
Alapítottatott 1865.

A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési
feltételek.

Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.
Mászóövek.
Szivattyu-
övek.
Sapkák.
Mászó-csáká-
nyok.
Szivattyu-bal-
ták.
Tiszti-övek.
Rözsekések.
Kéfhangu jel-
zők.
Jelzősípok.
*
Kürtök.
Mászólámpák.
Mentőkötétek.
Cső- és tömlő-
kötétek.
Tömlőkötők.
Füstszivacsok.
Kürt- és jelző-
zsinórok.
Rangjelző
rosetták.
Vállzsinórok.
Füst-szemüve-
gek.

*
Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ- HIVATAL:

Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetést és reclamátiót a kiadóhivatalhoz címzendők.

HIRDETÉSEK

a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többzsöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Hivatalos rész.* A szövetség előterjesztése az ezredéves orsz. kiállítás igazgatóságához. — A szövetség felterjesztése a nagym. belügyi miniszteriumhoz — Szolgálati érmek kimutatása. — *Általános rész.* Zilah rendezett tanácsu város szabályrendelete. (Folytatás.) — *Tech-
nikai rész.* Tanulmányok. Levegő és víz. (1 ábrával.) — *Testületek köréből.* Az országos nagygyűlés. — A beodrai önk. tűzoltó-testület parancs-
nokságának évi jelentése. — Zagyva-róna-inaszói önkéntes tűzoltó testület közgyűlése. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

HIVATALOS RÉSZ.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

591. szám.
1895.

*Az ezredéves országos kiállítás tek. Igazgatóságának
Budapesten.*

Hivatkozással a kiállítási mintafalu tűzoltói szertára és őrszobája tárgyában f. évi augusztus hó 9-én és f. évi szeptember hó 6-án ad 4772. sz. alatt kelt nagybecsű át-irataira, ugy a központi választmány, valamint a közgyűlés határozatából kifolyólag a legnagyobb sajnálattal értesítjük, hogy ezen tűzoltói mintaszertár és őrszoba felállítására az országos tűzoltó-szövetség, megfelelő vagyon hiányában, nem vállalkozhatik

Azon csekély jövedelem, mely részint a tagsági díjakból, részint pedig 2000 frt évi államsegélyből a szövetség pénztárába befoly, szemben azon nagy feladatokkal, melyeknek megoldására ezen szövetség vállalkozott, olyannyira elégtelen, hogy különösen most, a midőn a szövetség a folyó évben a szakirodalom fejlesztésére, a szakképzés terjesztésére máris ezeket költött, és költségelőirányzatát tetemesen meghaladó kiadásokba bocsátkozott, a tervezett tűzoltói szertár és őrszoba építési költségeinek — habár csak részben is — viselésére, ez idő szerint képtelen.

Tiszteletteljes előterjesztésünk megtételénél mi tűzoltói szakismereteink latba vetésével csak azt akartuk elérni, hogy a felállítandó szertár és őrszoba tűzoltói szempontból mintának valóban megfelelő legyen; vállalkoztunk igenis arra, hogy a szoros értelemben vett tűzoltói berendezésnek hazai gyárosaink által való ingyenes átengedését kieszközöljük, másrészt pedig gondoskodunk arról, hogy az irodai ügykezelés mintái, tűzoltói szakművek stb általunk feltektessenek, végül pedig a tűzoltás népszerű ismertetését magában foglaló füzeteket bocsátunk a látogató és érdeklődő közönség rendelkezésére, mindazonáltal távolról sem gondolhattunk arra, hogy akkor, a midőn az általunk felvetett eszme a nmélt. kereskedelmi miniszter úrnak, mint

a kiállítás elnökének tetszésével találkozott, magának az épületnek felállítása is a javaslatot tevő orsz. tűzoltó-szövetség feladatává tétessék.

Szerény nézetünk szerint a tűzoltás és tűzrendészet maga, valamint annak a közjó érdekében való terjesztése és fejlesztése annyira első rangu állami feladat, hogy akkor, a midőn az ezredéves kiállítás keretében egy mintafalu, abban pedig egy minta községháza felállítása czéloztatik, teljességgel lehetetlen, hogy ezen községházával kapcsolatban ezen községnek a tűzrendészeti kormányrendelet értelmében is feltétlenül szükséges tűzoltói berendezése be ne mutattassék, be ne mutattassék pedig olyaténképen, hogy az valóban egy községnek mintául szolgálhasson.

Hazai tűzrendészetünk az 1888. évi 53.888. sz. tűzrendészeti kormányrendeletnek hiányos végrehajtása folytán, sajnos, oly állapotban van, hogy annak sürgős fejlesztésére kínálkozó minden alkalmat fel kell használnunk, hacsak a mulasztás vádjára méltán rászolgálni nem akarunk. Ilyen, és pedig többé nem pótolható mulasztás volna a kiállítási mintafaluban a mintatűzoltói berendezésnek elhagyása. Eltekintve attól, hogy ezáltal maga a kiállítás csonkává válnék, csonkává pedig oly részében, melynek kellő kidomborítása a közérdek szempontjából is okvetlenül szükséges volna, — lehetetlen, hogy a mintafalu a tűzoltói berendezést nélkülözze, mert hisz éppen egy megfelelő mintának bemutatása által válnék csak lehetségessé, hogy ugy a tűzoltóság, valamint a hatóságok hivatott képviselői, de még a nagyközönség is ezen mintának tanulmányozásával megismerkedhetnék azzal a berendezéssel, a mely a községekben szükséges és kívánatos volna.

Ma ezen ismereteknek, a kellő útmutatásnak hiányában, különösen oly községekben, melyek a tűzoltóságot nélkülözik, sajnosan tapasztaljuk, hogy a községek tűzvédelmére nemcsak a megfelelő eszközök nincsenek meg, de a meglevők is, köztudomás szerint, oly csekély, vagy éppen semminemű gondozásban részesülnek, hogy azok rendszeren a legváltásosabb pillanatokban felmondják a szolgálatot, s idő előtt tönkre mennek a közvagyonnak ki-
mondhatatlan kárára.

Ezen állapotokat ismerve, ezeken segíteni akarva terjesztettük elő tiszteletteljes javaslatainkat azon meggyőződésben, hogy egy minta-tűzoltói berendezésnek az ezredéves kiállításon való szemléltető bemutatása valóságos életszükségletet képez, mert csakis ekként lehet az illetékes tényezőknek a megfelelő útmutatást megadni.

De a tűzrendészet szempontjából nemcsak az szükséges, hogy a község háza láttassék el megfelelő tűzoltói szertárral és őrszobával, de szerény véleményünk szerint lehetetlen, hogy az egyes mintaházak is a tűzrendészeti kormányrendeletben és az illetékes vármegyei tűzrendészeti szabályrendeletekben előírt s az illető vidéken használatos apróbb tűzoltó szerekkel fel ne szereltesse, mert e nélkül még a bemutatni szándékoló mintaház sem szolgálhatna mintául és bizonyára nagyobb szükségletet fogunk pótolhatni ezen tanulságos intézkedéssel, mintha a sokácz ház kapuját fölösen érdekes tulipánokkal rakatjuk meg.

Midőn ezek után a tűzoltói szertár és őrszoba hozzánk küldött építési tervrajzát és költségvetését visszaszármaztatnánk, tiszteletteljesen kérjük, miszerint az építés költségeit magára vállalni, esetleg pedig ezen költségeknek a nmélt. belügyi miniszterium által való viselésére a szükséges lépéseket megtenni sziveskedjék, kijelentvén a magunk részéről ismételt, miszerint a szükséges tűzoltó eszközöknek tűzoltószergyárosaink által való díjtalan átengedésének kieszközlésére, a mennyiben erre fölhatalmaztatnánk, valamint egyéb útbaigazításokra a legnagyobb szíveséggel vállalkozunk, de kijelentjük egyuttal azt is, hogy mi a kiállítási mintafalu tűzoltói berendezésének az általunk javasoltak értelmében való létesítését a tűzrendészet fejlesztése érdekében a magunk részéről feltétlenül szükségesnek tartjuk.

Kelt Budapesten 1895. szeptember 19.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék,
alelnök.

Dr. Szily Kálmán,
titkár.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

591. szám.
1895.

Nagyméltóságú m. kir. belügyi Miniszterium!

Általánosan ismertek a tűzrendészet terén mutatkozó azon nagy hiányok, melyek különösen a szakszerű tűzoltóságot nélkülöző kis községekben egyrészt a kellő tűzoltószerek be nem szerzése, másrészt pedig az 1888. évi 53,888. sz. tűzrendészeti kormányrendelet behatása alatt beszerzett tűzoltószerek czélszerűtlen elhelyezése, azok gondatlan és szakszerűtlen kezelése által köztudomás szerint jelentkeznek, olyannyira, hogy ezen szerek a megfelelő gondozás hiányában rendszeren a legvalóságosabb időszakban mondják föl a szolgálatot, avagy pedig idő előtt tönkre mennek.

Hogy ez így van, azon csodálkozni annál is inkább nem lehet, mert hisz ezen községek eddig nélkülöztek e tekintetben minden szakszerű útbaigazítást, minden útmutatást, sőt ilyenek hiányában maguk nem is voltak képesek helyesen megítélni a tűzoltószerek czélszerű elhelyezésének, megfelelő gondozásának rendkívül nagy előnyeit, ha csak erre; bár későn, a legszomorubb tapasztalatok meg nem tanították.

A fentisített kormányrendelet közrebocsátása előtt nagy baj volt hazánkra az, hogy a községek még a legszükségesebb tűzoltószerekkel sem voltak ellátva, míg ma, a midőn a községek ezen kormányrendelet nyomán beszerzték drága pénzen legalább a legnélkülözhetetlenebb tűzoltószereket, nem csekélyebb baj az, hogy ezen szerek a

hozzá nem értő kezelés folytán nagyrészt már tönkre is mentek, s a községek részint tudatlanságuk, részint hanyagságuk miatt ma ismét a legköltségesebb beszerzések előtt állanak, hacsak magukat a legnagyobb veszedelmeknek kitenni nem akarják.

E visszás állapotokra reá mutatni, azoknak elhárítására alkalmas javaslatokat tenni az országos tűzoltó-szövetség soha el nem mulasztotta.

Azon meggyőződésben, hogy az általunk fent elősorolt s a valóságnak megfelelő nagymérvű hiányok elkerülésére egy községi minta tűzoltói berendezésnek szemléltető bemutatása kiválóan alkalmas módszer volna, akkor, a midőn az ezredéves országos kiállítás keretében egy mintafalu bemutatása tervbe vétetett, rögtön előállott az országos tűzoltó-szövetség is azon javaslatával, hogy a mintafaluvál és pedig a község házával kapcsolatban egy minta-tűzoltói szertár és őrszoba is létesíttessék, másrészt pedig a mintafalu minden egyes háza e mellett láttassék el a tűzrendészeti kormányrendelet s az illetékes törvényhatóság által megalkotott tűzrendészeti szabályrendeletben előírt s azon vidéken használatos apróbb tűzoltói eszközökkel. E javaslatunk úgy a nmélt. kereskedelmi Miniszter Úrnak, mint az ezredéves kiállítás elnökének, valamint a kiállítás igazgatóságának is tetszésével találkozott, úgy, hogy folyó évi április hó 25-én 181. itteni szám alatt felhívásuk folytán egy minden részletekre kiterjedő terjedelmes javaslatot terjesztettünk be az ezredéves kiállítás igazgatóságához oly ajánlatunk kíséretében, hogy a minta-szertár és őrszoba létesülése esetén, míg egyrészt hazai gyárosaink közbenjárásunkra a legnagyobb készséggel vállalkoznak az előírt tűzoltószerek díjmentes átengedése iránt, másrészt pedig az országos tűzoltó-szövetség magára vállalta azt, hogy az ügykezeléshez szükséges minták felfektetéséről, hazai szakmunkák kiállításáról stb., de különösen pedig egy a tűzoltás népszerű ismertetését magában foglaló füzetnek a látogató és érdeklődő közönség közt leendő díjtalan kiosztásáról gondoskodni fog.

Habár ezen részletes javaslataink is felette kedvező fogadtatásra találtak a kiállítás igazgatóságánál, mégis mivel a minta-község házára vonatkozólag a nmélt. belügyi miniszteriummal az időtájt megállapodás még létre nem jött, az igazgatóság végelhatározását egyelőre függőben tartotta. Időközben a község házának felállítása határozatba menvén, a kiállítás igazgatósága az általa elkészített s javaslatainktól sok tekintetben eltérő tervet, valamint a költségvetést legnagyobb csodálkozásunkra oly felhívással küldötte meg hozzánk ad 4272/95. ottani szám alatt, hogy már most gondoskodjunk a költségvetés szerint 1493 frt 98 krba kerülő szertár és őrszoba épület felállításáról, de legalább is nyilatkozzunk, mennyivel járulunk hozzá az építési költségek fedezéséhez, mert ellenkező esetben, bármennyire is belátja a tervezet czélszerűségét, azt meg nem valósíthatná a szükséges alap hiányában, e mellett azonban gondoskodjunk még az épület megfelelő berendezéséről.

Az országos tűzoltó-szövetség központi választmányja, valamint közgyűlése szemben azon óriási és költségvetését messze túlszárnyaló kiadásokkal, melyeket éppen a közel múltban a tűzrendészet érdekében teljesített, nem tehetett mást, minthogy a terveket és költségvetést helyzetének megvilágításával azzal küldte vissza a kiállítási igazgatóságnak, hogy a költségek fedezésére képtelen, miért is, tekintve az ügy kiváló fontosságát, kéri, hogy a terveket saját hatáskörében az igazgatóság valósítsa meg.

Nagyméltóságú Miniszterium!

Az ügy ily stádiumában joggal merül föl bennünk az aggodalom, hogy akkor, a midőn az ezredéves kiállításon mindenről leendő gondoskodva, éppen a tűzrendészet, a köz-igazgatásnak egyik legfontosabb ága nem lesz képviselve,

nem lesz pedig azért képviselve, mert akkor, midőn más egyebeknek bemutatására milliók áldoztatnak, a tűzrendészet érdekében még a legcsekélyebb összegnek előteremtése is lehetetlenségnek mondatik.

Szerény nézetünk szerint a tűzoltás és tűzrendészet maga, valamint annak a közjó érdekében való terjesztése és fejlesztése annyira első rangú állami feladat, hogy akkor, a midőn az ezredéves kiállítás keretében egy mintafalu, abban pedig egy minta-község-háza felállítása czéloztatik, teljességgel lehetetlen, hogy ezen község-házával kapcsolatban ezen községnek a tűzrendészeti kormányrendelet értelmében is feltétlenül szükséges tűzoltói berendezése be ne mutattassék, be ne mutattassék pedig olyaténképen, hogy az egy községnek valóban mintául szolgálhasson. Sürgős feladat, hogy a tűzrendészet terén mutatkozó hiányok elhárítására, valamint a tűzrendészet fejlesztésére kínálkozó minden alkalmat az illetékes tényezők felhasználjanak, hacsak a mulasztás vádjára méltán rászolgálani nem akarnak. Ilyen és többé nem pótolható mulasztás volna a kiállítási mintafaluban a minta-tűzoltói berendezésnek elhagyása, mert eltekintve attól, hogy ezáltal maga a kiállítás csonkává válnék oly részében, melynek kellő kidomborítása a közérdek szempontjából is okvetlenül szükséges volna, lehetetlen, hogy a mintafalu a tűzoltói berendezést nélkülözze, mert hisz éppen egy megfelelő mintának bemutatása által válnék csak lehetségessé, hogy ugy a tűzoltóság, valamint a hatóságok hivatott képviselői, de még a nagy közönség is ezen mintának tanulmányozásával megismerkedhetnék azon berendezéssel, a mely a községekben szükséges és kívánatos volna.

De nemcsak egy minta-szertár- és őrszobának felállítása és berendezése szükséges, szükséges e mellett az is, hogy minden egyes mintaház is ellátassék a rendeltetileg előírt tűzoltószerekkel, hogy ekként valóban mintául szolgálhasson, és bizonyára nagyobb szükségletet fogunk pótolhatni s nagyobb szolgálatot fogunk tehetni a közjóknak ezen tanulságos intézkedéssel, mintha a sokác-ház kapuját fölösen érdekes tulipánokkal rakatjuk meg.

Ezeknek előrebocsátása után teljes bizalommal fordulunk a nmélt. belügyi miniszteriumhoz, mint legfőbb tűzrendészeti hatósághoz, kérve, miszerint a tűzrendészetnek, mint a közigazgatás elsőrendű állami feladatát kepező ágazatának az ezredéves kiállítás mintafalujában tiszteletteljes javaslataink értelmében leendő bemutatására magát közhelvetni, az ügy fonalát kezébe venni s esetleg annak megvalósítását állami segély utalványozásával elrendelni, mihez tartás végett pedig bennünket elhatározásáról értesíteni kegyeskedjék.

Kelt Budapesten. 1895. évi szeptember hó 20-án.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Az 1895. évben adományozott szolgálati érdemek kimutatása.

Török-Szent-Miklós. X éves érmet: Sztupka Béla, Kakuk László és Kollarik János; V éves érmet: Olay Pál, Sánta Imre és Sulcz József.

Lovasberény. XV éves érmet: Onentz József, Turi István és Mágó János; X éveset: Uzsák Sándor; V éveset: Karg Ferencz.

Apatin. XV éves érmet: Ehmann József, Pfeifer Fülöp, Nuszpi Pál, Mayerusz Péter, Troner Péter, Tomber Jakab, Gurka Márton és Springmann Ferencz; X éves érmet: Geizer Ferencz, Tóth Antal, Strumberger Vendel, Klem Vendel és Kamerer György; V éves érmet: Ehmann Péter, Strumberger Ferencz, Brandt Antal, Keszler Károly, Ribák Lőrincz és ifj. Becker Ferencz.

Lugos. XV éves érmet: Lázáreszku János; X éves érmet: Vincze János.

Kolozsvar. X éves érmet: dr. Veres Lajos és Kilián Venczel; V éves érmet: Hóry Béla, Simon Endre, Czakó Lajos, Ehrenberger Ferencz, Szilágyi Márton, Balázs József, Kertész Márton, Brünyi Lajos, Katona Lajos, Richter Ferencz, Linczeg János, Grau József, Eöry Ernő, Balázs Ferencz, Dregán János, Vig József, Albert Károly, Körösy József, Beredeczki Károly, Reschner Károly, Juhász Lajos, Jaksics János, Szakál Gábor, Hánnusz Albert és Fülöp Sándor.

Savanyúkut. XV éves érmet: Gautner Mihály, Heiss Mátyás és Konetsny Ferencz; V éves érmet: Wruss János, Tschirh Albert és Schnirl Frigyes.

Zilah. XV éves érmet: Úy Bálint, Lázár Gábor, Ujhelyi Lajos, Székely Mihály, Schirolszki Ede és Bród Pál; X éves érmet: Pásztor János és Ölvedi István.

Baglyásalja. V éves érmet: Zielinski Sándor, Markovich Gusztáv, Illés István, Keszler Gábor, Havranek Ferencz, Krieger János, Tarnóczy János, Tarnóczy József, Andó Gyurka András, Andó Mózes János, Godó György, Kovács Péter, Misztrik Vincze, Szalai Pál és Sós Gábor.

Gyöngyös. V éves érmet: Kozmáry Dezső, Winkler Lőrincz, Pruzsinszky István, Fischer Ferencz, Rábel Mihály, Rosenfeld Emil, Schlesinger Gyula, Vécsey János és Laczlau József.

Högyész. V éves érmet: gróf Apponyi Géza, id. Baumgartner Ferencz, Dubniczky László, Téry Emil, Stallenberger József, dr. Holadonner Adolf, id. Stocker János, ifj. Stocker János, Leicht Károly, Erdődi József, Brandt János, Bruckmann Márton, Böhl Mihály, Baumann Ferencz, ifj. Baumgartner Ferencz, Böhl András, Brücher Ferencz, Broglie János, Beck Ferencz, Deák Imre, Eudl Rezső, Huth Márton, Iszló Mihály, Schein Ádám, Jusztusz Mór, Klementsits József, Kellner Román, Lieb Antal, Lotz János, Mezmer János, Petrovics János, Ritter György, Tomentschek József, Ulrich Gáspár, Vogel József, Welsbacher Antal, Wenzl János, Zeiler Lénárd és Ziegler Ádám.

Böny. X éves érmet: Méhes Ferencz, Kirschner Ferencz, Hrabovszky Dániel, Mező György és Varga István.

Duna-Adony. XV éves érmet: Schmidt Jakab és Piller János; X éves érmet: Tischner Ferencz, Pintér Antal, Vényi Flórián, Tóth Antal, Hollentoner Mihály, Tresnyák Károly, Rózsa Sándor, Takács József, Takács István és Takács Lajos; V éves érmet: V. Takács József, Koszternik Ferencz, Baranyai Jenő és R. Takács József.

Székelyhid. X éves érmet: Sólyom József és Sebestyén Gábor; V éves érmet: ifj. Balog János, Kulcsár György, Timaróczky Gyula, Baranyi Sándor, Szabó József, Kiss Károly és Balog Sándor.

Murakeresztur. V éves érmet: Szőke Kálmán, Gyuránecz Vincze, Kárász György, Horváth József és Jakopánecz Márton.

Szered. XV éves érmet: Nitnausz Sándor és Putnár János; X éves érmet: Koszky István, Pathy János, Pecha János, Palerik Gusztáv és Ternenyi Lajos; V éves érmet: Banics István, Fleischer József, Koch Antal, Novák János, Pastéka Ferencz, Scheibenreif Ferencz, Sloboda Jakab, Fejfelessy Ferencz, Ternyei Antal, Weisz József és Pecha Antal.

Bátaszék. X éves érmet: Jakab György és Naumovics Simon; V éves érmet: dr. Kovács Bálint és Frank János.

Budapest m. d. v. gépgyár. X éves érmet: Kubesch József és Woloschin József; V éves érmet: Lereetter Mihály.

Förév. XV éves érmet: Beringer Mátyás, Fischer Frigyes, Türk Károly, Prutzer Mátyás, ifj. Lechner Károly, Balogh Gottfried, ifj. Bodinger János, Schwarcz Ádám, Türk Gottlieb, Türk Mátyás, Wolf Keresztély, Schwarcz Gottfried, id. Podinger János, Hochschorner Gottlieb, Wendelin Samu, Wendelin Mihály, id. Wendelin György és

Kastl Péter; X éves érmet: Podinger Márton, id. Strobl Lőrincz, ifj. Türk József, Róth Keresztély, id. Kastl Mátyás, id. Majer János, Heck Dani, Kastl Károly, Strobl Mihály, Wendelin József, Zeichmeister Mátyás és Scháringner Károly; V éves érmet: Hochschorner Károly, ifj. Kastl Mátyás, közép Mayr János, Kastl Mihály, Hamm Mátyás, Siebenstich Károly, Sábler Mátyás, ifj. Wendelin György, Birnbaum Károly és Schiszler János.

Ráczkeresztur. V éves érmet: Baki József, Paulovits János, Kucsera Mihály és Szabó Mihály.

Mezőtur. X éves érmet: Törzsök Ádám, Asch József, Szabó István, Szabó Antal és Bán Lajos; V éves érmet: Keleti Lajos, Kálnai István, dr. Ádám Sándor, Biró Albert, Józsa István, D. Molnár Lajos, Szokolai János, Kolozi Antal és Kádas Lajos.
(Folytatása következik.)

A nmélt. m. kir. belügyminiszterium az 1895. év tolymán a következő önkéntes tűzoltó-testületek alapszabályait hagyta jóvá: Sándoregyháza (2.210), Alsók-Sarkad (11.710), Nagyalu (16.775), Mogyorósd (22.383), Füle (22.645), Szoboticza (26.733), Tót-Móróc (26.734), Nagy-Csömöte (29.403), Köpecz (29.407), Ispánk (29.505), Bajmok (32.244), Goszpodincze (34.959), Kesztolez (35.511), Iháros-Berény (36.539), Csév (38.572), Nagy-Harsány (44.051), Arad-Gáj (48.205), Vöröstemplom (48.206), Leányfalva (48.715), Szeptnek (50.173), Nagy-Salló (60.390), Pozsony-Taksony (67.425), Kismarja (64.265), Lúgeth (70.815), Hódos (70.758), Hajduszoboszló (70.759), Rudnóth (75.784), Marczali (90.884), Nyirbátor (92.980), Nádasd (92.486), Siklós (92.468).

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Zilah rendezett tanácsu város szabályrendelete

a városi kötelezett tűzoltóság szervezéséről.

(Folytatás.)

31. §.

Tető-mentő század, szintén lehetőleg egyenlő számú tűzoltói tagokból álló 3 szakaszt képez, ugymint:

a) ponyvás szakasz, kinek kötelessége a tűzvész által veszélyeztetett mellék-, szomszéd-, sőt esetleg a távolabb eső épületek tetőzeteit, egyéb éghető részeit és tárgyakat is az önk. tűzoltó-testület által kiszállított tetőmentő-ponyvákkal és ha az elégtelen volna, az utcabeli és távolabbi lakásoktól személyük megnevezése, illetve felelőség terhe mellett kivánt ponyvák, zsákok és darócokkal menteni, illetve befedni;

b) szikraverő szakasz, ezek kötelessége az önk. tűzoltó-testülettől kapott s így a tűz helyére magukkal hozott, vagy a tűzvész által veszélyeztetett utca és mellék-utcabeli lakosoktól felelőség terhe mellett kivánt nyírfa- és más seprűkkel, vagyis alkalmas eszközökkel a mellék-, szomszédos és igen gyakran a távolabbi, esetleg több utcabeli épületek tetőzetére és egyéb éghető tárgyakra repülő tűzszikrákat, esetleg üszköket elverve, ártalmatlanná tenni;

c) két vedres szakasz, a kiknek kötelességük a már hazulról magukkal hozott, vagy a tűzhely környékén lakó polgároktól felelőség terhe alatt kivánt vedrekben szállítandó vízzel egyrészt a tűzvész által veszélyeztetett mellék-, szomszédos és távolabb eső épületek tetőzetét és egyéb éghető részeit, valamint más éghető anyagokat is a meggyuladás veszélyétől megmentendő — locsolni; másrészt, hogy a védelmi okból felterített tetőmentő-ponyvák és a szikraverő seprűk folytonos nedvességben tartására kellő mennyiségű vizet szolgáltatassanak.

32. §.

A mentő-bontó és tetőmentő századbéli városi tűzoltók kötelessége közé soroztatik még az is, hogy az előállandó körülményekhez mérten nyert utasítás értelmében a tűzvész által veszélyeztetett tárgyak, állatok, esetleg polgártársaik megmentése, illetve kihordása és biztos helyre való elszállítása körül működjenek. Hogy azonban ebbeli előállható munkálatokban akadályozva ne legyenek, műszereiket a szerfelügyelőnél biztonságba helyezik.

33. §.

Általában a városi tűzoltók az égő épületek falaira, tetőzetére — nagy veszély esetét kivéve — a tűzvesznel vezénylő főtsiszt által csak akkor vezényelhetők, ha ebbeli

szolgálattételre önként ajánlkoznak, mely eljárással szemben azonban határozottan megállapittatik, hogy a vezénylő tisztt belegegyezése és utasítása nélkül az említett tűzveszelyes helyen senki nem működhetik.

34. §.

Szivattyúsok százada, a harmadik vagyis szivattyús századbéli városi tűzoltók szintén három szakaszban vannak beosztva olyképen, hogy ugy a tűznél, valamint a gyakorlatnál való működés alkalmával is az önk. tűzoltó-testület I-ső, II-ik és III-ik szivattyús szakasz legénységével együtt működnek. A szivattyús század, illetve szakaszbeli városi tűzoltó kötelessége az előállott tüzeseteknél és gyakorlatoknál a szintén századparancsnokok vezénylete alatt álló önkéntes működő szivattyús szakasz, a mint a tűz helyére megérkeztek, azonnal fölkeresni, azok körül sorakozni és a nyert utasításhoz mérten a kijelölt, már működő, vagy működésbe hozandó szivattyúk le- és felszerelése, húzása, tovaszállítása, valamint azzal kapcsolatosan a szívó, nyomó tömlők összekötése és vezetése körül óvatosan munkálkodva működni.

35. §.

A tűzjelzés következő módon fog eszközöltetni: a harang egyszeri kongatása az I-ső, kétszer a II-ik és háromszor a III-ik kerületet jelzi. Nappal a torony ablakán a vörös zászló és éjjel a lámpa jelzi a tűz irányát.

36. §.

Vízszállítók századát mindazon városi tűzoltók képezik, a kik külön beosztva nem lettek.

a) Ezen századbéli 3 szakaszra osztatnak.

b) A vízszállítók első szakaszát a kútfelügyelők szakasza képezi, minden tűzoltó-kerületben 2 és így összesen a város 3 tűzoltói kerületében 6 kútfelügyelő lesz, kik is nagyfontosságú kötelemüknek fogva tisztas címet viselnek, kötelességük lévén az önk. tűzoltó-laktanyán elhelyezett általános kútfevélteli kimutatásból szerzett előleges ismeret alapján a kezelésükre bizott tűz-kerületi szakaszokban levő kutakat megvizsgálni, azok mélysége és vízbőségéről pontos felvételt eszközölni, nemkülönben azon házak számát (és azok tulajdonosainak nevét), a hol a kutak használhatatlanok, vagy éppen jegyzésbe venni és e téren szerzett tapasztalatukat, valamint a később előállandó változásokat is századuk parancsnoka által kezükbe szolgáltatandó egyenlően rovatolt 2 darab kútfevéltelői naplóba pontosan bejegyezni, melyek egyike az önk. tűzoltó-testület irattárába elhelyezett kútfevéltelői iratokhoz csatolandó, a másik példány pedig gyakorlati használat végett az illető kútfevéltelőnél hagyatik. Ezen naplót a kútfevéltelő kötelesek állandóan maguknál hordani.

Kütfelügyelők kötelessége továbbá a tűznél, a mint a tűzjelzést meghallják, a meghatározott kerületekben megjelenni és ott a működésbe hozandó és működésbe hozott szivattyúk mellett helyt állani, hogy így már a szivattyúk első felállításánál, nemkülönben, ha a működésbe hozott szivattyu által igénybe vett kútból a víz kifogyott, a szivattyut vezénylő parancsnokot, vagy a szerelőket — szerzett tapasztalatuk alapján — lehető közelben eső, bőséges vizet tartalmazó kút, esetleg vizes hordó, vagy kazánhoz vezethessék, sőt legalább megközelítőleg a kijelölt kútnak a tűz helyétől távolságát tudhassák, hogy így a nyomótömlők már kezdetben olyan méretben állíttassanak össze, hogy az oltási munkálatot hátráltató tömlőhosszabbítást lehetőleg elkerüljék, mely eljárás azért is szükséges, nehogy a csak meghatározott mélységű méretben dolgozó szívó-, nyomó-fecskendők olyan kútnál szereltesse le, melyben a víz felszíne a földszintől $7\frac{1}{2}$ méternél mélyebben fekszik, mely esetben az újabb leszerelés által az oltási művelet esetleg igen káros hátrányokat szenvedhetne.

Kötelességük közzé soroztatik továbbá az is, hogy a kazánokban, hordókban, vedrekben, szóval bármily edényben a tűzhöz vizet szállítókkal a legbiztosabb és legkönnyebb

(Folytatása következik.)

TECHNIKAI RÉSZ.

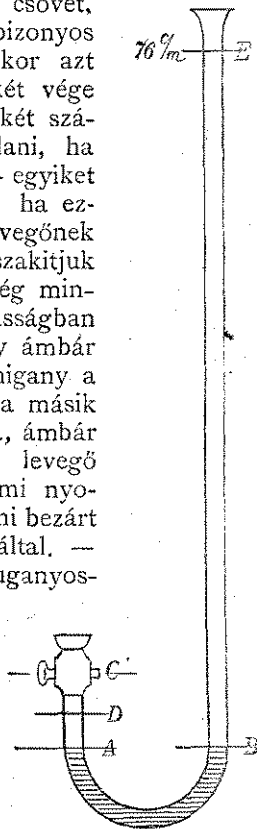
TANULMÁNYOK.

Levegő és víz.

(Folytatás.)

Hogy a levegőnek ezen sajátos és rendkívüli fontos törvénye van, t. i. pontos viszony létezik, hogy fajsúlya, ruganyossága, sűrűsége és nyomása közt ugyanazon hőmérsék alatt, bebizonyítható következő egyszerű kísérlet által:

Töltsünk meg egy U alakú csövet, melynek végei csappal elzárhatók, bizonyos magasságig A. B.-ig higanyval, akkor azt fogjuk látni, hogy — a cső mindkét vége nyitva lévén — a higany a cső mindkét szárában egyenlő magasságban fog állani, ha most a cső mindkét végét elzárjuk, — egyiket csappal a másikat ujjunkkal, vagyis, ha ezáltal a cső mindkét végén a belső levegőnek a külső levegővel érintkezését megszakítjuk akkor azt találjuk, hogy a higany még mindig mindkét karban egyenlő magasságban fog állani; ez által azt mutatja, hogy ámbár az egyik karban le van nyomva a higany a külső légkör egész súlyával, mégis a másik karban tökéletesen ellen van súlyozva, ámbár egészen meg van szakítva a külső levegő érintkezésétől és így nincs neki semmi nyomási ereje, vagy súlya, csupán az, a mi bezárt levegőnek van, saját ruganyossága által. — Nézzük most azon viszonyt, a mely a ruganyosság és a légkör sűrűsége közt van; itt megint egy egyszerű kísérlet nyújt nekünk felvilágosítást. — Töltsünk meg egy meggörbitett csövet bizonyos magasságig A. B. higanyval, akkor az mindkét karban egyenlő magasságban fog állani; zárjuk most be a C. csapot az egyik karban és töltsük meg a másik kart egészen E-ig, ($760\frac{m}{m}$) ez által ebben a karban oly higany oszlop lesz, melynek nyomása körülbelül egy légköri nyomással egyenlő lesz, akkor azt is vesszük most észre, hogy a higany fel-

vízszerezési módot ne csak megismertessék, de ha kell, a vízszállítókat magához a vízforráshoz elvezessék.

c) A vízszállító századok többi szakaszainak kötelessége utasításhoz mérten, már hazulról magukkal hozott, vagy felelősség terhe mellett a városi lakosoktól beszerzett vederrel oda, a hova rendeltetnek, folytonosan vizet hordani, nemkülönben azok, a kik a vezénylő tiszt által arra lesznek rendelve, hogy a lovak által vontatott hordók és kazánokkal vizet szállítsanak, kötelesek azt mindaddig folytonosan teljesíteni, míg ellenkező utasítást nem nyertek, vagy a tűz eloltásával a sorakozó le nem fuvatott.

A vízszállító század parancsnokai, illetve helyetteseinek szoros kötelessége gondoskodni, hogy nemcsak a vizes-hordók és kazánok szállításához kellő fogat álljon rendelkezésükre, de sőt nagy veszély esetén arra is felhatalmazzák, hogy a lóval bíró lakosokat felkeresve, oda utasítsák, hogy saját edényükben a tűz helyére vizet szállítsanak, mit ha az illető városi lakosok minden elfogadható ok nélkül teljesíteni vonakodnának, arról az illetők megnevezése mellett a vezénylő tisztnek, vagy a rendőrségnek jelentés teendő és az illető a fennálló állami tűzrendszabály, kormányrendeletek és a kihágási törvény által megszabott büntetés alá esik.

színe, a mely az előtt A-nál állott, most felemelkedett D-ig fél útnyi C-ig, és hogy azon levegő, mely az A. C. tért foglalta el, most csak D. C. tért foglalja el; szóval hogy most csak a fél tért foglalja el; más szóval: minthogy semmi sem illant el a levegőből, sűrűsége kétannyi lesz és következésképen fajsúlya kétszer oly nagy lesz.

Láttuk, hogy az előbb csupán a légkör súlyát viselte el az a higany, a mit a görbitett csőbe tettünk, de most már hozzá adtunk egy oly higany-oszlopot, melynek súlya egyenlő egy légnyomással, úgy hogy most két légköri nyomás van a csőben; másszóval kétszer annyi nyomásra van szüksége és kétszer oly nagy a ruganyossága; de azt is mondtuk, hogy kétszer oly nagy sűrűsége — és kétszer oly nagy fajsúlya van; így tehát be van bizonyítva, hogy ezen 4 tulajdonság, u. m. (fajsúly, ruganyosság, sűrűség és nyomás), egyenes viszonyban vannak egymással.

Említettük, hogy be lehet bizonyítani, hogy a levegő anyag az által, hogy ha egy megfordított serleget a vízbe mártunk, összenyomható; most meg azt teszszük hozzá, hogy minél mélyebben mártjuk azt a megfordított edényt a vízbe, annál nagyobb lesz a nyomás, és a levegő bent az edényben aránylag sűrűbb tömeggé válik. — A mondtak szerint, a víz színén a levegő tölti ki az edényt, míg egy 10 mnyi távolságra a vízszíne alatt, a levegő félannyi nagyságu tömeggé lesz összenyomva, úgy, hogy az edény fele levegőt és fele vizet fog tartalmazni. — A víz színén minden négyszögcmre légköri levegő körülbelül egy kgr. nyomást gyakorol; a víz súlya, vagy nyomása 10 mnyire az edény felett szinte 1 kgr., ez összesen 2 kgr.

Míg az edény belsejében eleinte csak 1 kgrnyi nyomás van, a melynek 2 kilogrammnyi erővel = (nyomás) egyensúlyt kell tartania. — A víz 2 kgrnyi nyomással bírván, azért a levegőt, mely csak 1 kgrnyi nehéz az edénybe kisebb területre kényszeríti; és minthogy a levegő tömegre nézve így kisebb lesz, azért ruganyosságára nézve nagyobb lesz: úgy, hogy mikor köbtartalmának feléig össze lett nyomva; kétannyi nyomásnak képes ellentállani; szóval, a levegőnek nyomása az edényben belül, a mely eleinte csak 1 kgr. volt, minden négyszögcmre, most 2 kgrnyi lett, miért is képes is oly nagy nyomásnak ellentállani.

A légkör változik súlyra nézve; következőképen más tulajdonságokra nézve is, a melyekről már szoltunk, t. i. aszerint, a mint közelebb, vagy távolabb esik a föld felületétől. — Minél közelebb esik a légréteg a földhöz, annál súlyosabb; minél távolabb van a föld színétől, annál könnyebb: ez azért van, mert az alsóbb (légrétegek) csak úgy vannak összenyomva a felsőbb rétegek által, mint valami más test, és ez az oka, hogy alul a lég nehezebb, mint fent, vagy teljebb. — Világosítsuk ezt fel egy gyakorlati példával: halmozzunk fel egymásra sok csomagot; akkor az alsóbb csomagok a felsőbbeket tartják ezek súlyától erősen össze lesznek nyomva, kisebb helyet fognak elfoglalni, mint a felsőbbek; vagy mondjuk egy más példát: rakjunk egy nagymennyiségű gyapjút, vagy más könnyű anyagot egymás felé, akkor azt vesszük észre, hogy ámbár a teteje oly könnyű, hogy a szél majd elhordja, az alja mégis oly szilárdan fekszik, mintha csak fagerendák lennének, úgy hogy ha tetőn levőből kivágunk egy köbdcm-t abból a könnyű testből és az aljából. — (az összenyomottból) szinte egy köbdcm. és mindegyiket külön megmérjük, akkor az alsónak sokkal nagyobb lesz a súlya, mint a felsőnek. — De mind a mellett a gyapju éppen nem szenvedett változást, és ha azon köbdcm., a melyet alulról vettünk, felül lesz téve, azt fogjuk találni, hogy ott — (fent a tetőn) nagyobb tért fog elfoglalni, mint egy köbdcm-t, a mennyiben nyomástól megszabadulván, ki fog terjedni, míg azon köbdcmnyit, — melyet a tetőről vettünk és alul tettünk ki az alsó nyomásnak — nem fogja kitölteni annak a helyét, csupán csak néhány köbcentimétert.

Tökéletesen úgy történik a légkörrel. — A mint tudjuk, a légkör egész magassága körülbelül 72 klmr, mind a mellett a földhez legközelebbi 5.6 klmr-nél van fele, és körülbelül a legközelebbi 5.6 klmrben $\frac{1}{4}$ -e; azaz: körülbelül $\frac{3}{4}$ az első 11 klmrben, úgy hogy a még hátra maradt 61 klmrre csak $\frac{1}{4}$ marad vissza. — Lássuk most azt a nyomást, a mit a légkör gyakorol azon különféle tárgyakra, melyekkel érintkezésbe jő. — A tenger vízszinén a legpontosabb számítás szerint a légkör nyomásának súlya egyenlő 1 kgr. a fölszin mindegyik négyszög cmtre; magasabb fölszineken kisebb a nyomás. Így meg lehet magyarázni, hogy azon légnyomás, a mely egy ember testére ránehezül, több tonnára rug.

Egy 1.72 m. magasságú és középszerű vastag ember-

nek felülete körülbelül 16125 négyszög cmtre, ha ezt kitesszük a külső levegőnek, minden négyszög cmtre körülbelül 1 kgr. állandó nyomás van; úgy az egész légnyomás egy közönséges emberre több 16 tonnánál. — Valaki azt találja kerdezni, hogy mikép lehetséges az, hogy egy ember képes olyan nagy súlyt elbirni? A felelet nagyon egyszerű: a levegő, — mint már meg volt magyarázva, — apró részek összetételéből áll és ezek a részecskék oly kicsinyek és ruganyos természetűknél, vagy terjengőségűknél fogva annyira áthatók, hogy minden nyílásba behatnak, legyen ezen nyílás még olyan kicsiny is. — Sőt mi több, a gázoknak egyik legfontosabb és jellemző tulajdonságával birnak, hogy t. i. egyenletes nyomást gyakorolnak minden oldalra: felfelé, lefelé és oldalvást. — Most a levegő behat az ember egész testébe; behat vérébe, betölti a bőr likacsait, és ruganyossága által belülről kifelé éppen úgy ellenmüködik a nyomásnak — (a külnyomásnak) úgy, hogy ámbár az ember valóban viszi külső felszínén ezt a több tonnára rugó súlyt, ő ugyszólván egy belsőleg olyan ellensúlyozó erő által lesz támogatva, a mely nem engedi, hogy össze legyen nyomva, vagy csak hogy meg legyen sérülve.

Ha el lehetne egy ember testéből az egész levegőt távolítani, akkor az ember össze lenne zúzva egy pillanat alatt; ellenkezőleg, ha el lehetne kívülről mindazon levegőt távolítani, a mely egy embert körülveszi, akkor azon levegő, mely az emberben van, annyira kiterjedne, hogy az egy pillanat alatt kipukkanna. — Ezen két esetet némileg észreveheti az ember, ha bűvárharanggal lemegy a tengerbe, vagy léghajóval felszáll. — Mihelyt az ember leszáll a bűvárharanggal 10 mtrnyire a víz szine alatt, azonnal bent a harangban érezni fogja a légkörnek rája nehezedeő súlyát, a mely most kétszer oly nagy lett, mint az, a melyhez hozzá van szokva; és ha még lejjebb megy, még jobban szenved, mert kiteszi testét oly nyomásnak, a melynek nem állhat ellent. — Lássuk most mi történik, mikor léghajóban felszáll. Mihelyt 5000 méter magasságra emelkedik, az ember teste kezd szenvedni a külső légnyomás gyengülése miatt, minthogy minden négyzet cmtnyitől 0.5 kgr. nyomás el lesz távolítva. — Mindkét esetben belülről támogatva lesz, csak hogy nem azon mértékben, mint rendes körülmények között, minthogy testének szerkezete a földfelület rendes légnyomásához illeszkedett és ezen rendkívüli változáshoz nem képes oly hamar alkalmazkodni.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

Az országos nagygyűlés.

(Folytatás.)

Seidl Lajos mint a pénztári számadások megvizsgálására kiküldött bizottság elnöke terjesztette elő a bizottság jelentését. A bizottság a jelentés szerint a számadásokat tételenként is átvizsgálta és mindent teljes rendben talált, ebből kifolyólag javasolja, hogy a közgyűlés a pénztárnoknak a felmentvényt adja meg; egyben pedig ajánlja, hogy mivel az érme készítésével és szétküldésével szintén a pénztárnok van megbizva, tehát az erre vonatkozó pénzügyi műveleteket is természetesen ő vezeti, ez pedig nem függ össze szorosan a szövetségi pénztár kezelésével, ezért az erre vonatkozó számadások megvizsgálhatók nem voltak, a közgyűlés bizza meg a választmányt ezen számadások átvizsgálásával; továbbá minthogy egyik közgyűléstől a másikig a számadások túlságosan felszaporodnak az akták, úgy, hogy azok nagy halmaza miatt az átvizsgálást alig lehet tüzetesen megejteni: a közgyűlés bizza meg a választmányt a pénztári számadásoknak átvizsgálásával, melyek egyik választmányi üléstől a másikig ve-

zetetnek. A bizottság a számadások átvizsgálásánál azt tapasztalta, hogy a pénztárnak az érme kezelésénél feleslege marad, minthogy pedig nem lehet célja a szövetségnek az érmekből bevételi forrást nyitni, indítványozza, hogy az érme a testületeknek csakis az előállítási árban adassanak.

Dr. Kék elnök az indítványokhoz azt kívánja toldani, hogy a pénztárvizsgáló bizottság két évi mandátummal választassék meg s feladata legyen ne csak néhány órával a közgyűlés előtt ejteni meg a pénztárvizsgálatot, hanem év közben is többször s a vizsgálat ne csak a számadásokra, hanem a pénz- és értékkészletre is kiterjedjen. Az érmeknél felmerült látszólagos haszonra azt kívánja felvilágosításul adni, miszerint onnan ered, hogy az érempénztárt nem terhelik meg a szétküldéssel és levelezéssel járó kiadásokkal, hanem azt a folyó pénztár terhére írják, így marad tehát az érempénztárban felesleg, a testületek az érmeiket a beszerzési árban kapják.

A felvetett indítványok megvitatásában többen vettek részt, míg végre a közgyűlés dr. Pásztor-nak azon indítványát fogadta el, hogy a választmány bizzon meg egy három tagu állandó pénztárvizsgáló bizottságot.

Egyébként a közgyűlés a pénztárvizsgáló bizottság jelentését tudomásul véve, a pénztárnoknak a felmentvényt megadta és az elnökek az éremfeleslegre vonatkozó felvilágosítását is tudomásul vette.

Dr. Szily titkár bejelentvén, hogy a magyar kormány megengedte, miszerint a szövetség nyomtatványain az ország egyesített czimerét használhassa, a közgyűlés ezt tudomásul vette.

Ezután a titkár az alapszabályok módosítása tárgyában leérkezett belügyminiszteri leiratot olvasta fel, kapcsolatban ismertette az ügy előzményeit, melynek meghallgatása után áttért a közgyűlés a tervezet részletes tárgyalására.

Az 1—5. §§-ok megmaradnak.

A 6. §. eredeti szövegezésében, mely szerint minden szervezett tűzoltótestület alapszabályait a megyei szövetség útján az országos szövetséghez felterjeszteni tartozik; meghagyatni határozatott.

A 7. §-nál a belépési nyilatkozat aláírására vonatkozólag, a miniszteri leirat értelmében ezen szavak »kit anyagi és erkölcsi tekintetben a testületért a törvény előtt a felelősség megillet«, kihagyattak és e helyébe tétetett »kit a testület képviselőjének joga megillet«.

A 8. §. a) pontjában a felmerülő tételnek orvoslására vonatkozó ezen szavak »hátrányok miatt az országos szövetségnél orvoslást keresni« akként módosított »hátrányoknak a köztörvényhatóságok által leendő orvoslásánál az országos szövetség közbenjárását és támogatását kikérni.«

A 9. §. 2-ik pontjának 3-ik bekezdésében a hátralékos tagsági díjak behajtására vonatkozólag a választmánynak a leirat szerint tett azon módosítása, hogy »közigazgatási úton« helyett »bírói úton« tétessék, mellőzésével a közgyűlés az eredeti szöveg meghagyását tartja kívánatosnak és mondja ki Seidl indítványára, s dr. Csányi hozzászólása után ily értelemben felterjesztést és kérést intéz a miniszteriumhoz az eredeti szöveg meghagyása végett.

Az állandó miniszteri biztos szakaszok a leiratban kifejezett kívánsághoz képest kihagyattak.

A szövetségnek a miniszteriummal való közvetlen érintkezésére vonatkozó szakasznak a közgyűlés kiválóan fontosnak tartja és ezért annak eredeti szövegezésben meghagyását kimondja, egyébként erre vonatkozólag is felterjesztés intézését határozza el.

A miniszteri leirat értelmében kihagyandók a tűzfelügyelőkre vonatkozó szakaszok is.

Elnök e tekintetben utal arra, hogy ez a megyei szövetségek útján szintén elérhető lesz, ezért azokra kívánna ruházni a tűzfelügyelői intézmény fejlesztését. A közgyűlés az eredeti szöveg fentartását kimondja s ennek meghagyása iránt szintén felterjesztéssel él.

A tűzfelügyelők mint az országos választmány tagjai dr. Pásztor indítványára töröltettek.

Végre a 17. §-ban a leirat kívánságához képest megállapított a választmányi ülések és nagygyűlés határozatképességéhez szükséges jelenlévők létszáma az elsőhöz 15, az utóbbihoz pedig 50-ben.

A többi szakaszok apróbb lényegtelen beszurásokkal vita nélkül elfogadtattak és az elnökség megbízott az így átglyúrt alapszabálytervezetnek indokolt felterjesztés kíséretében jóváhagyás végett a belügyminiszteriumhoz való felterjesztésére.

Az alapszabályok letárgyalása után az ezredéves ünnepen való részvétel módozatainak megállapítása jött sorra. Erre vonatkozólag titkár előterjesztette a választmánynak azon javaslatát, miszerint az országos szövetség ez alkalommal nagygyűlést tartson, továbbá az összes tűzoltó testületek szerelvényekkel egyetemben a vérmezőről indulva az Andrassy-úton nagy diszfelvonulást rendezzenek, országos verseny tartassék, a szaküléseken felolvasások és megbeszélések tartassanak stb.

A közgyűlés a javaslatot elfogadva, kivétellel a választmányt bizza meg.

Ezután titkár előterjesztette a kiállítási mintafalu őrszobája és szertára ügyének mibenlétét, jelentvén, miszerint a kiállítási igazgatóság csak úgy szándékozik a dolgot létesíteni, ha a szövetség a költségeket fedezi. A közgyűlés nem szándékozik a költségeket fedezni, ily értelemben értesíteni határozza a kiállítás igazgatóságát és egyuttal a belügyminiszteriumhoz is felterjesztést intéz.

A versenygyakorlatok általános szabályait s a nagygyűlések alkalmával rendezendő kiállítás szabályait, a szerrek megvisszafoglalásáról szóló szabályzatot, a közgyűlés vita nélkül elfogadta.

Titkárnak a versenygyakorlatokra jelentkezettek számáról, a jury megalakításáról és a versenydíjakról előterjesztett jelentését tudomásul vette a gyűlés.

Bogyay Zsigmondnak a kötelező biztosítás kivitele érdekében már másodszer betérjesztett indítványát; a szervezet és rangjelzési szabályzatot, valamint Náthán Jakabnak az iránti indítványát, hogy egy nagy országos tűzoltói betegsegítő pénztár létesíttessék, melynek finanszírozására egy nagy sorsjegy-kölcsön kibocsátásával eszközöltessék és e célból egy alapszabály kidolgozó és végrehajtó bizottság küldessék ki.

A közgyűlés Vida Pál indítványára a választmányhoz utasítja.

Eközben az idő már igen előre haladt, ennél fogva a jelenlévők is türelmetlenebbek lettek, pedig még egy nevezetes pont volt hátra, a lelépő választmányi tagok helyett újaknak megválasztása. Mint mindig, ugy most is volt ellenzék, mely szerfelett kívánta a régi választmány megbuktatását, s annak helyébe a saját jelöltjeit megválasztani. Megindultak rohamosan a kapacitálások, osztogatták a jelöltek névsorával ellátott szavazólapokat s ha szavazásra került volna a dolog, sokáig nyult volna el a közgyűlés, ezt megakadályozandó, dr. Pásztor azt indítványozta, miszerint tekintve az átmeneti időszakot, a közgyűlés a régi választmányt Scossa Zoltán új taggal kiegészítve, újra megválaszssa.

A közgyűlés elfogadta az indítványt, mire elnök a régi választmányt újra megválasztottnak jelentette ki.

A fiemei tűzoltók meleghangu hazafias táviratának felolvasása után dr. Kék elnök indítványozta, hogy a közgyűlés Kolozsvár város közönségének és tűzoltóságának köszönetet, szíves vendéglátásért jegyzőkönyvi köszönetet mondjon. Dr. Csányi pedig azt indítványozta, hogy dr. Kék alelnöknek is mondjon a közgyűlés köszönetet a gyűlés tapintatos vezetéseért. A közgyűlés mind a két indítványt elfogadta, s miután a napirenden egyéb tárgy nem volt, elnök az ülést zajos éljenzéssel zárt be.

(Folytatása következik.)

A beodrai önk. tűzoltó-testület parancsnokságának évi jelentése.

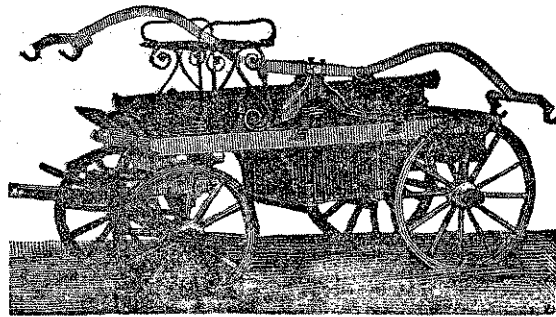
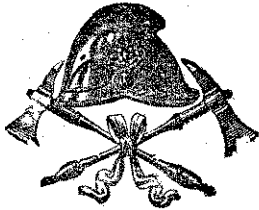
A beodrai önkéntes tűzoltó-testület f. évi április 21-én tartotta VI. rendes közgyűlését, melyen a titkár a parancsnokságnak következő jelentését terjesztette elő:

Tisztelt Közgyűlés! Az elmúlt évre vonatkozó jelentésünket az ügykezelés, a szolgálat s a vagyonnevelésre nézve a következőkben teszszük meg:

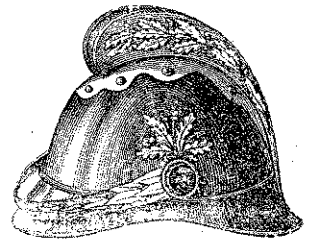
I. Az ügykezelésről.

A lefolyt évben tartott 1 rendes és 1 rendkívüli közgyűlés, 8 parancsnoksági és 3 fegyelmi bírósági ülés, melyeken a testület vezetése körül fölmerült ügyek nyertek elintéztést. Nevezetesen módosítottuk az alapszabályunkat, mert a régi alapszabály fejlődő testületünk igényeinek többé nem felelt meg. Megalkottuk a szolgálati szabályrendeletet, mely a működők szolgálati köteleit írja elő részletesen. Vezérfonalul az országos tűzoltó-szövetség ide-

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

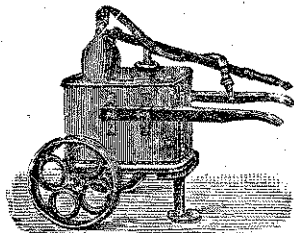
TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községek részére megrendelt 95 drb nagy falusi fecskendőt és 12 drb targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt úgy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Koncz Ármin s. k. mint a sz.-udvarhelyi önk. tűz. egyt. alparancsnoka, biz. tag. Bárány N. Ernő s. k. a főv. önk. tűz. test. főparancsnoka. Ugron János s. k. Udvarhelymegye alispánja.

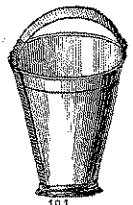
Csillag József s. k. mászó oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k. biz. tag.

Soó Gáspár s. k. biz. tag.

Szidanits Ferencz s. k. budapesti önk. tűz. oszt.-parancsnok.

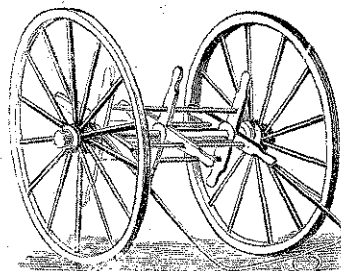
Christe Loránd s. k. a budapesti önk. tűz. test. I. szék.-parancsnoka.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

Pártoljuk a magyar ipart!

BUDAPEST
Magyar királyi udvari
szállítók.

BÉCS
Császári és királyi
ausztriai udvariszállítók.

BELGRÁD
Szerb királyi udvari
szállítók.

TEHERÁN
Perzsa császári udvari
szállítók.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéceket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtókat, kezyüket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-cím: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és feberneműek!

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,

harang- és ércöntöde

részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zállit

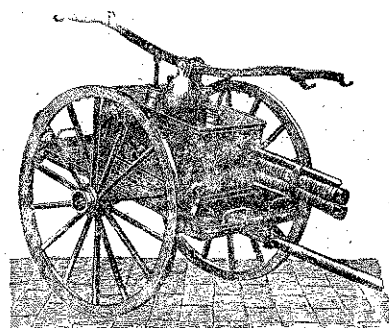
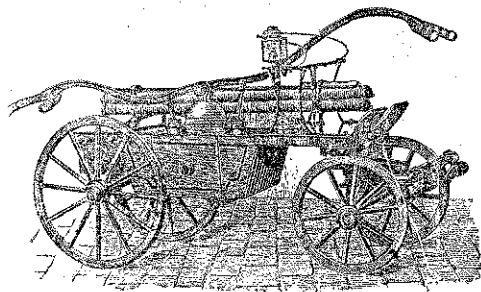
tüzi fecskendőket, gőz- vagy kézhajtásra kerti fecskendőket,

☛ **községi egységes vészvonatokat,**

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsik- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és kötelek tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utczaöntöző kocsikat, himbatargoncákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyúval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkben hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tűzoltó-felszerelések.

- * Gözfecskendők
- Mozdony-fecskendők.
- Kocsi-fecskendők.
- Talyiga-fecskendők.
- Puttony-fecskendők.
- Extincteurök.
- Szer- és személyszállító kocsik.
- Tolólétrák.
- Dugólétrák.
- Horoglétrák.

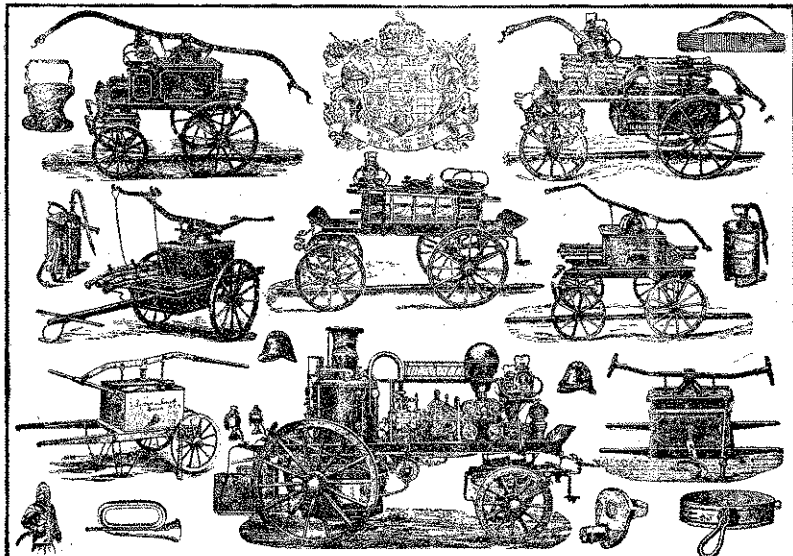
- * Vízfordó kocsik.
- Tömlőmotolák.
- Gummi- és kender-tömlő.
- Füst-álarczok.
- Vászon víztartó-kádak.
- Vízfordó-vedrek.
- Fáklyák.
- Mentőeszközök.
- Vészvonalok.
- Bontó eszközök.

Alapított 1865.

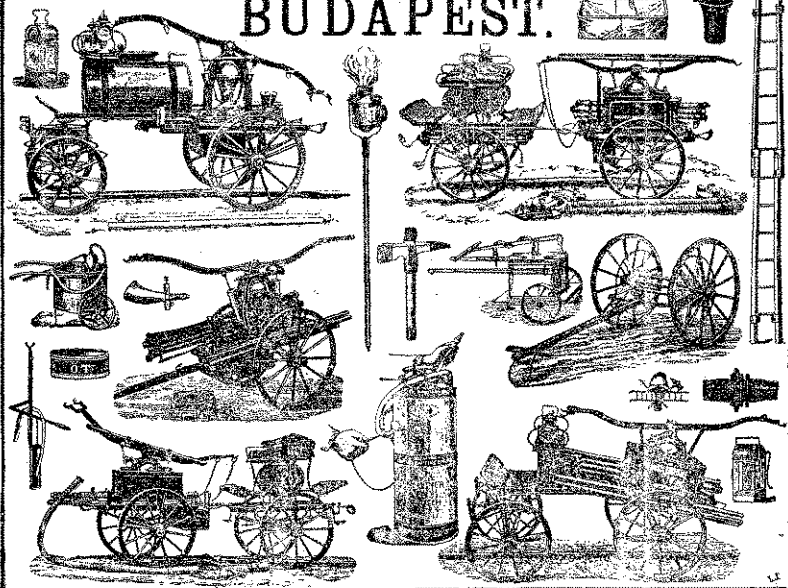
A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!

Kedvező részletfizetési feltételek.

Öt évi jótállás munka- és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH
BUDAPEST.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szakkérdésekre felvilágosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-uteza 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker. Andrásy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

- * Sisakok.
- Mászóövek.
- Szivattyú-övek.
- Sapkák.
- Mászó-csákányok.
- Szivattyú-balták.
- Tiszti-övek.
- Rőzsekések.
- Kéthangu jelzők.
- Jelzősíp
- * Kürtök.
- Mászólámpák.
- Mentőkötelek.
- Cső- és tömlőkötelek.
- Tömlőkötők.
- Füstszivacsok.
- Kürt- és jelzőszinórok.
- Rangjelző rosetták.
- Vállszinórok.
- Füst-szemüvegek.

Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-
HIVATAL:**
Budapest, IV. kerület, Molnár-utca
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 ft 40 kr., félévre 1 ft 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelekebe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 ft 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamatíók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. *Hivatalos rész.* Meghívók. — Átiratok. — Szolgálati érdemek kimutatása. — *Általános rész.* A tűzoltók kiképzéséről. — Zilah rendezett tanácsú város szabályrendelete. — *Technikai rész.* Tanulmányok. Légsúlymérő. — *Testületek köréből.* A bácsmezei tűzoltó-testületek szövetségének választmányi ülése és közgyűlése. — A tokaji önkéntes tűzoltó testület közgyűlése. — Az országos nagygyűlés. — *Hírek.* — *Hirdetések.*

HIVATALOS RÉSZ.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségétől.

704.
1895. szám.

Meghívó.

A jövő 1896. esztendőben Magyarország ezredéves fennállását fogja ünnepelni. Az ez alkalomból rendezendő ünnepségek mentül fényesebbé és a magyar nemzethez mentül méltóbbá tétele végett kell, hogy a magyar társadalomnak minden egyes tényezője kivegye részét a munkából, hogy ekként azoknak sikerét előmozdítsuk.

Tudvalevő, hogy a magyar országos tűzoltó-szövetség folyó évi augusztus hó 19-én Kolozsvárott tartott XII. közgyűlése a milleniumi ünnepségekben való részvételét ugyan csak elhatározta és az elnökségnek országos nagygyűlés, versenygyakorlatok, vitaértekezletek, valamint egy nagy tűzoltói díszfelvonulás rendezése iránti javaslatait egyhangulag elfogadta.

Mindezen ünnepségek 1896. évi augusztus hava közepén, 3—4 napra terjedőleg fognak megtartatni.

Ezeket kivül a kiállítás mintafalujában egy tűzoltói mintaszertár és őrszoba is fog bemutatatni. Ennek a kiállítási alap terhére leendő építése már is folyamatban van, kellő berendezése azonban a tűzoltó-szövetség feladatát fogja képezni.

Mindezen most általunk felsorolt s ezekből kifolyó egyéb feladatok nagyságának tudatában, midőn legfőbb törekvésünk az, hogy a tervezett ünnepségek sikerét biztosítsuk, kívánatosnak tartanánk, ha a központi választmány kebelén kívül álló szakferfiak is javaslataikkal, tapasztalati ismereteiken alapuló tanácsaikkal az országos tűzoltó-szövetséget törekvéseiben támogatnák.

Ezen támogatásnak és ezzel az ügy sikerének biztosítása végett tisztelettel felkérjük a t. bajtársakat, miszerint a Budapesten 1896. évi január hó 5-én (vasárnapon) délelőtt 9 órakor a IV. ker., Magyar-utca 23. sz., II. emelet 14. sz. a IV. ker. előljáróság üléstermében tartandó értekezleten lehetőleg megjelenni, akadályoztatásuk esetén pedig netáni javaslataikat ugyanez ideig az országos tűzoltó-szö-

vetség központi irodájának (Budapest, IV., Várház-körút 8. sz.) megküldeni szíveskedjenek.

Tájékoztatás végett egyuttal tudatjuk, hogy a központi választmány másnap, vagyis 1896. január 6-án (vizkereszt napján) délelőtt 9 órakor ugyancsak a fenti helyen fogja ülését megtartani.

Kelt Budapesten, 1895. évi december hó 9-én.

Az országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos s. k.,
alelnök.

Dr. Szily József s. k.,
titkár.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

713.
1895. szám.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmánya 1896. évi január hó 6-án (vizkereszt napján) délelőtt 9 órakor Budapesten, a IV. ker. előljáróság IV. ker. Magyar-utca 23. sz. II. emeleti üléstermében

választmányi ülést tart,

melyre a választmány t. tagjait az alanti napirend kapcsán tisztelettel meghívjuk; egyben kérjük, miszerint az 1896. évi január 5-én délelőtt 9 órakor a milleniumi ügyek tárgyában ugyanott tartandó értekezleten ugyancsak megjelenni szíveskedjék

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Bejelentések.
3. Az 1895. évi augusztus hó 18-án Kolozsvárott tartott választmányi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
4. Titkári jelentés az ügyforgalomról és a közgyűlés óta teljesített intézkedésekről.
5. Pénztárnok jelentése.
6. Jelentéstétel az alapszabály jóváhagyás stádiumáról.
7. A kiállítási mintafaluban felépített tűzoltói minta őrszoba és szertár berendezésének kérdése.
8. A millenium alkalmából rendezendő felolvasások,

versenyek, országos kongresszus, díszfelvonulás és egyéb ünnepek tárgyában határozathozatal.

9. A sopronvármegyei szövetség kérvénye a vármegyei szövetségek részéről fizetendő tagsági díjaknak, az eddigi 3 forint helyett a tagok számarányához viszonyított átalány összegben való megállapítása iránt.

10. Indítványok és netaláni egyéb előterjesztések.
Kelt Budapesten, 1895. évi december hó 19-én.

Az országos tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos s. k.,
alelnök.

Dr. Szily József s. k.,
titkár.

Jegyzet: Társas összejövetel 1896. január 5-én esti 8 órakor a Pannónia szállodában.

ad 7700. szám.

A „Magyar országos tűzoltó szövetség” tek. elnökségének
Budapestén.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítási falu-minta tűzoltó őrtanyája tárgyában f. évi szeptember hó 19-én 591. sz. alatt a kiállítás igazgatóságához intézett becses átíratára hivatkozva, van szerencsém a t. szövetség tudomására hozni, hogy a kereskedelemügyi miniszter úr Ö. Exellentíája méltánylásában azon nyomós indokoknak, melyeket a szövetség a tűzoltó szertár és őrtanya építésének szükséges volta tekintetében felhozott elhatározni méltóztatott, miszerint a tűzoltó őrtanyát a kiállítási alap terhére építteti fel. — Az idevonatkozó munkaegyezmény már meg is kötött, sőt az építkezéshez is hozzákezdett a vállalkozó.

Kérem már most a t. elnökséget, sziveskedjék a szertár és őrtanya berendezéséről tett szíves ígéretéhez képest gondoskodni.

Budapest, 1895. évi november hó 21-én.

Schmidt,

min. tanácsos, kiállítási igazgató.

97.508.
V—b. szám.

A magyar országos tűzoltó szövetségnek

Budapestén.

Folyó évi szeptember hó 20-áról 591. szám alatt hozzám intézett folyamodványára értesitem a szövetséget, hogy az ezredéves országos kiállítás igazgatóságától vett jelentés szerint a tűzoltói mintaszertár és őrszobának a kiállítási alap terhére leendő felépítése már elrendeltetvén, részemről ezen ügyben további intézkedés szüksége nem forog fenn.

Budapestén, 1895. évi november hó 18-án.

A miniszter meghagyásából:

Dr. Kún,
miniszteri tanácsos.

Az 1895. évben adományozott szolgálati érdemek kimutatása.

Moór. XV éves érmet: Szakál Miklós, Szing György, Metzger Ferencz, Flacsker György, Rimele Alajos, Beck Rudolf, Farády István, Kaász Alajos, Kocsis János, Horésta József és Pongrácz Pál.

Duna-Szekcső. XV éves érmet: Szingler János

Sárvár. XV éves érmet: Jiszil József, Bundschuh Mátyás, Molnár Ferencz és Szehlen Frigyes; X éves érmet: Ernetz György, Góczán Sándor, Müller István, Horváth István és Illés Antal; V éves érmet: Horváth József, Bóhm János, Vathy Elek, Mester Mihály, Szalay Gyula, Takáts József, Gróf Károly, Steininger Lipót, Gerse József, Hökkön János és Szarka Imre.

Bazin. XV éves érmet: Krenn Samu, Piaszkovszky János, dr. Wölfel Samu, Ludvig Károly, Draxler János, Weinzierl Antal és Noga János; X éves érmet: Szulimann János, Fiala Vilmos, Tikó István, Baader Ignác, Schlegel Gusztáv, Bencsurik András, Kubicsék János és Batka Mihály; V éves érmet: Zsabokrszky Lajos, Csermák Károly, Kovacsovszky Mihály, Krausz Mátyás, Cseh Pál, Schefcsik Mátyás és Valachovics András.

Duna-Földvár. XV éves érmet: Bodor János; X éves érmet: Nászados János, Kleiner János, Savanyu István és Mest Mihály; V éves érmet: Schlag Ferencz és Beytsy Imre.

Nezsider. X éves érmet: Neuburg Ödön és Wodizka Antal; V éves érmet: Steinwentner Mihály, Jonofski János, Sahadonitschek György, Stadler Pál, Németh Ádám és Beitl Antal.

Erzsébetfalva. V éves érmet: Spitz Imre.

Karánsebes. XV éves érmet: Heinek Ferencz; X éves érmet: Emmer Károly, Halmágyi Vilmos, Wehry Ferencz, Laub Ferencz, Szikita Ferencz és Krall György; V éves érmet: Liegl András és Gubányi András.

Nagy-Szombat. XV éves érmet: Szikora Pál, Kubálik István és Kovalik Ferencz; X éves érmet: Scheher Ferencz, Kazimir István és Vavrincez Gáspár; V éves érmet: Machan Lajos, Machan József és Mittácsék Pál.

Pozsony. XV éves érmet: Seydl Henrik és Schön Károly; X éves érmet: Heinrich Jakab, Ohmann József, Thallner Imre és Redhammer Károly; V éves érmet: Hoffert Ferencz, Schwarzer Jakab, báró Clauer Elek, Kubovics József, Krutyl Antal, Luntzer János és Kinczel János.

Sopron. XV éves érmet: Szlaminka Mátyás, Mathes János és Wurm Mihály; X éves érmet: Pruzsinszky Győző, Ludwig Ágost, Jeckel Konrád, Wischy Lajos és Kaiser Károly; V éves érmet: Frogmayer Lajos, Bella Lajos, Wrana József, Gangl Ferencz és Fürstenhofer József.

Szent-Endre. V éves érmet: Hitschfeld György és Bayer Vendel.

Rajka. XV éves érmet: Moglitsch János, id. Lehofer Károly, Resch Pál, Tauber Mihály, id. Laug János, Rieschl Ferencz, Holzmann József, Maasz Pál és Josefi Ferencz; V éves érmet: Unger József, Katona György, Resch János, Bittnauer Mátyás, Stárk József és Amri János.

Kismarton. XV éves érmet: Schnöller Mihály és Lux Pál; X éves érmet: Wagner Ferencz, Machlup Gyula, Springer Mihály, Münzer József és Kapan Henrik; V éves érmet: Molnár Ferencz, Feuz János, Schummel Ignác, Blamhofer Ferencz, Handler József és Klauber Mátyás.

Zurány. X éves érmet: Leitner János, Neumann Adalbert, Janisch Adolf, Schieszler András, Sziebenstich Mátyás, Pschaiden János, Weisz Mihály és Grosz Mátyás.

Soroksár. X éves érmet: ifj. Schneck Péter; V éves érmet: Horváth Lőrincz, Raab József, Drexler Mihály és Thallmayer Ádám.

Béga-Szent-György. V éves érmet: Kaufmann István, Oster János, Paltzmann Aladár, József Henrik, Lutsch Lipót, Molnár Henrik, Bertich József, Stecher József, Zachariás Ferencz, Erdélyi Mátyás, Streff Henrik, Ketterer Pál, ifj. Quint Mátyás, Wittmann Antal, Beierlein Henrik, Radatovits János, Simon Hubert, Quint József, Stecher József, Fill Konrád, Baumann Mátyás, Junker János, Müller Lajos, Mayer Mátyás, Ortner Lőrincz, Becker Péter, Quint Miklós, Rehling Antal, Himmelstein Károly és Quint József.

Rákospalota. V éves érmet: Wágner Manó, Thuróczy Gyula, Kajos István, Pintér Sándor, Ribnicsek Károly, Tóth András és Mészáros József.

Tiszafüred. XV éves érmet: Fekete Lajos és Tóth Imre; X éves érmet: Gacsál József, Bary Sándor, Nyári József, Kovács Mihály, Kaiser János és Terjék István; V éves érmet: dr. Schleiminger László, Oláh Sándor és Kolozsváry Mihály.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

A tűzoltók kiképzéséről.

A legtöbb tűzoltó-testület tagjai még mindig nélkülözik a kellő begyakoroltságot, nincs meg nálok a szükséges kézi és testmozgási ruganyosság hajlékonyság és ügyesség, sem az egyöntetű összműködés, a megkívánt munkarend és csendesség, pedig ezeknek, valamint a mászó és rendgyakorlatoknak, de különösen az elméleti oktatás, elméleti ismeretek hézagossága és hiánya folytán, az iskola és gyors szerelés folytonos gyakorlása nélkül, a tűzoltó szerény nézetem szerint egy báb, mely öntudatlanul mozog és tesz, de eredmény nélkül.

Ha egy a tűzoltásnak megfelelő testületet akarunk előállítani, úgy szükséges, hogy legyen a testületnek legalább egy szakértő, gyakorlott, praktikus tisztje, még pedig olyan tisztje, ki a testület viszonyainak, tűzoltási igényeinek megfelelően gyakorló mesternek is beválják és ennek meg is feleljen.

Ilyen tisztnek kell lenni minden testületnél egy és mindenkorra, ezt a testület bármiképen vagy bárhonnán is szerezzé, mert ha csak kis időre kérünk kölcsön valahonnan ilyen mestert, úgy megtanuljuk tőle ugyan a rövid idő alatt felfogható gyakorlat elemeit, sőt a bemutatottak után igyekszünk is ezekből kifolyólag haladni; de minthogy a testületnek csak folytonos gyakorlás, időről-időre való fokozatos tovább képzésére, fejlődésére és az egyszer tudottak folytonos ismétlésére van szüksége, így bizony sohase kerülhető ki ez a szakértő tiszt, ez a gyakorló mester! — Eme tisztnek lenne hivatása első sorban ügyes, szakértő tisztet és tiszteteket (altisztek) nevelni, kiknek minősítések szerinti használhatóságuk után kötelességeiké válllnék a mester vezetése alatt tovább képezni, nevelni vagyis építeni az egyes szakaszokat, míg a támadási és rendgyakorlatokat a gyakorló tiszt vinné keresztül a testülettel.

Ha az illetén begyakorolt ügyértővé vállott tűzoltó közegek által a testület minden tavasz, nyár és kellemesbb őszi idő vasárnap és ünnepnapjain csak két óra folyamán is gyakoroltatnék, a késő őszi és téli hosszú unalmas estén szakkelölvasások, szivattyu szertan, elméleti oktatásban, a szer és egyes részei gyakorlati bemutatásában részesítenék, úgy a testületnél már az első év lefolyásával is óriási haladás volna észlelhető. Akkor nem volna aztán hiba (mint némely ügytársak is ellenzik), ha szinaranyból vert egyenruhát és babérleveles rangjelzést viselne is az a tűzoltó tiszt bajtárs, csak kiérdemelje; sokkal nagyobb hiba ennél, ha olyanok viselik, kiket netalán meg nem illet, mert ügytudatlanok, kihuzók az ügygyel mit sem törődnek és így a nemes magyar tűzoltók díszes egyenruháját méltán nem érdemlik meg, hogy viseljék!

A központi választmány által határozatilag volna kimondandó, hogy tartozik minden tűzoltó-egylet vagy testület az országos szövetségnek testületi tagjává lenni, (Ez már bent van az új alapszabályokban. Szerk) annak szabályrendeleteinek magát feltétlenül alávetni és saját kebelében egy állandó tűzoltási viszonyainak s igényeinek megfelelő képzett gyakorló mestert tartani, s ha netalán a testület anyagi viszonyai ilyennek fizetését nem engednék és a testület ennek tartására képtelen lenne, úgy a község tartozna a fizetéshez hozzájárulni, vagy szükség esetén a fizetést egészen is teljesíteni, mert a jelenlegi szomorúnak tapasztalt állapotok mellett, feltéve, hogy a tagok nagy részben meg is jelennek a kitűzött gyakorlatokon, mégis megünják a folytonos gyakorlati bizonytalanságot, főképen azt, hogy a laikus folyton másként elmélkedő, találomra választott avagy kinevezett lepotyant tiszték minden gyakorlat alkalmával fordítanak az úgy is bizonytalan talaju gyakorlati rendszeren, s így határozott gyakorlat tudatába nem juthat a tag sohasem. Ilyen sokszorosan

bebizonyult tények után nem esik jól a magukkal a tudat színvonalán egyenlően mit sem tudó, ügy és gyakorlat járatan tiszt vagy altisztól tanulni a mindig egyenlően ismétlődő semmit se!

Az elősoroltak után be kell ismernünk az említett szakember nélkülözhetlenségét, de ezzel önként merül fel előttünk az a kérdés, hogy 1-ször az ünnep- és vasárnapi gyakorlatokért érdemes-e tartani ilyen gyakorló mestert? 2-ször: Nem-e akadna a testület saját kebelében erre alkalmas ember? 3-ször: Hogy az említett gyakorlatokon kívül tudunk-e érdemleges és elégséges foglalkozást adni az ilyen fizetéses vagy tiszteletdíjas úri egyénnek?

Első kérdésre csak az lehet egyhangú beismerő feleletünk, hogy felillik és elkerülhetlen a testületnél a kérdéses egyén és illet tűzvédelmünk és fejlődésünk érdekében csakugyan tartanunk kell.

Második kérdés felelete az, hogy némely testületnél találkozik ilyen megfelelő ember s ott megfelelő tiszteletdíj adása mellett eléri célját a testület. Harmadszor hol pedig ilyennek hiányában volnának, ott ilyen acceptálni vagy szerezni kell, bár áldozatba kerüljön is ez, mert ez a tiszt van hivatva új életre hívni, életet és tekintélyt adni a testületnek. A mi a folytonos foglalkoztatást illeti, vár ám nyakig való teendő az ilyen gyakorló mesterre. Itt van a szerek, felszerelések jókarban tartása, kezelése, gondozása és ápolása, a kutak tartalmainak és vízfelszín mélységek kimérése, a kutak és víztartók adatainak feltüntetése, szerek kísérleti kipróbálása, és mindezek, valamint a kémény és tűzszemle és tüzek nyilvántartása, a tűzrendészet, a kapitány-vizek és egyéb ellenőrzések, tűzoltói előadások, elméleti oktatás, törzs, őrségi könyvek, statisztika vezetése stb.

Igy kellene eljárni ott, a hol már tűzoltóság van. Azonban mi legyen a teendő ott, a hol még tűzoltóság nincs? Itt az volna a helyes, ha a megyei törvényhatóság a tűzrendészeti kormányrendelet értelmében először is hozzá fogna a köteles tűzoltóságok létesítésébe komolyan, másodsor pedig, hogy az ily létesített tűzoltóság a szükséges ismereteket és gyakorlatot megszerezhesse, oda kellene hatnia, hogy az ily községek részére egymáshoz távolságuk szerint, csoportokba osztva, néhány értelmes egyén kiválasztva, tűzoltó-tanfolyamra küldetnék, a hol az illető elméleti és gyakorlati kiképzést nyerve, községeiben felváltva végezné a begyakorlást és megadná a szükséges utasításokat. Természetes, hogy az ily gyakorló mester tiszteletdíja, valamint fuvardíjai az illető községek tűzoltói alapjából volnának fedezendőek.

Igy eljárva haladna intézményünk s ezzel eleje is vétetnék nagyobbrészt azon szomorú állapotoknak, a melyeket községünkben általában, de a tűzoltó-testületeknél is legtöbb esetben találunk.

Harangi Ferencz,
jár. tűzfelügyelő.

Zilah rendezett tanácsu város szabályrendelete

a városi kötelezett tűzoltóság szervezéséről.

(Folytatás).

37. §.

Az önk. tűzoltói őrtanyán az önk. tűzoltó főparancsnok, illetve a parancsnokság határozata értelmében kifüggesztett és a városi tűzoltó századok századosaival kellő tudomás és alkalmazkodás végett közölt beosztásban már előre meg szabatik, hogy sorszám szerint közvetlen egymás után következő 4 tüzestnél, melyik század, illetve századbeli szakaszok és azok névszerint is megnevezett tagjai kötelesek

(de csakis azon tűzoltói kerületben, a melyben laknak) a tűz helyén szer-összeszedési és tűz-helyőrségi szolgálatot teljesíteni.

38. §.

Szer-összeszedők kötelessége, a mint a sorakozó megfuvatott, az önk. tűzoltó tiszt rendelkezése értelmében parancsnokok vezetése mellett a tűzoltószerkek feletti felügyeletet által venni, azontúl a tűz helyén és környékén levő tűzoltószerkeket összeszedni, azokat maguk helyére rakni és ha már minden rendbe hozatott, azokat a tűzhelyi őrség részére ott hagyott tűzoltói szerkek kivételével a tűzoltói szertárba szállíttatni és ott az eltört, vagy elveszett szerkek megnevezésével a szertárnoknak átadni.

39. §.

A tűzhelyi őrség kötelessége a sorakozó lefuvása után az önk. tűzoltó parancsnokoló tiszt utasítása értelmében saját parancsnokuk vezetése mellett mindaddig, míg a tűz-helyőrségi szolgálat alól fel lettek mentve, a kezelésük alá adott tűzoltói szerkekkel a netalán felújuló tüzet elfojtani, illetve eloltani, szóval a tűz helyén őrködni.

40. §.

Mint különálló osztály szervezetetik az egészségügyi osztály, mely 3 csapatot képez, hogy így, valamint az egyes városi tűzoltói századoknak minden kerületben egy-egy szakasza, úgy az egészségügyi osztálynak is minden városi tűzoltói kerületben egy-egy csapata legyen.

41. §.

Az egészségügyi osztály tisztjei a következők:

a) egy osztályfőnök, mely tisztséget az önk. tűzoltó-egyleti orvos viseli;

b) három csapatvezető.

Általában az egészségügyi osztály tagjai fehér posztóból készült 10 cm. széles karszalagot viselnek, közepén veres posztóból kivágott keresztrel ellátva. A csapatvezetők hasonló karszalagot viselnek, csak hogy 1 cm. széles, a veres kereszt színéhez hasonló veres selyemszalaggal lesz körítve.

Az egészségügyi szakasz tagjai tűz esetén kerületükben kötelesek a tűz helyén megjelenni és ott főnökük, vagy helyettesének vezénylete alatt tűzveszélytől mentes helyen sorakozni s a tűzoltói szerkocsin elhelyezett orvosi szertárt,

valamint a betegszállító-ágyat is, a szer-felügyelőtől átvenni. De legfőbb kötelességük az égő épületből, vagy a tűzvész által veszélyeztetett épületekből kimentett beteg, megsérült, vagy ápolás tekintetében segélyre szorult embereket biztos helyre szállítani és ápolni.

42. §.

Örtanyai tartalék-őrségi osztály. Ezen őrség tagjai nincsenek az elősorolt századok egyikébe sem beosztva, tehát mint különálló osztály — a parancsnokság által megbízott önk. tűzoltó főparancsnoki segédtsízt parancsnosága alatt állanak — és ezen 12 működő tagot számláló csapat a tűzoltói 1-ső kerületnek azon részéből soroztatik, a mely a tűzoltói laktanyához legközelebb fekszik. Örparancsnokukat a főparancsnok elnöklete alatt tartandó osztálygyűlésen választják, kinek vezetése alatt tartoznak az önk. tűzoltó tartalékőrség parancsnoka, vagy helyettese utasítása szerint eljárni, ki is intézkedéseért a főparancsnok, illetve a parancsnokságnak felelős.

A tartalék-őrségbeliek kötelessége:

a) a mint a tűzről tudomást szereztek, az önk. tűzoltó-laktanyán megjelenvé, kötelesek a tűzoltó szerkeknek a tűz helyére való gyors elszállítása körül segédkezni;

b) a netalán az őrségen, illetve az örtanyán visszahagyott s a tűznél okvetlenül szükséges tűzoltószerkeknek sürgős elszállítását eszközölni;

c) éjnek idején az örtanyán tartalék-készletben levő petroleum-, rudas- és kézilámpákat haladéktalanul a tűzhöz vinni s odaérkezve, azt a szerfelügyelő, illetve szertárnoknak jelentéstétel mellett átadni, minek megtörténtével visszatérnek;

d) ha a tűz helyéről, bármily tekintetből is, üzenet érkeznék, annak értelmében a nyert utasítás szerint cselekszenek, különösen, ha a tűz helyéről azon megkeresés érkeznék, hogy a vizes hordók és kazánokba való vízfordás céljára nincsen kellő előfogat, azon esetben a parancsnokoló tiszt a városháza, illetve az örtanya udvarán tartózkodó városi rendőröket, a kirendelt városi tűzoltói tartalékőrség tagjaival egyetemben haladéktalanul a városba küldi, hogy a lovatartó tulajdonosokat felkeresve, azokat felhívják, miszerint fogataikat a vízszállítás tekintetéből azonnal a tűz helyére küldjék, illetve saját edényeikben a tűz helyére vizet szállítsanak. Ha valamely lóartó gazda ebbeli kötelességének minden elfogadható ok nélkül eleget nem tenne, a rendőrségnek jelentés teendő.

(Vége következik).

TECHNIKAI RÉSZ.

TANULMÁNYOK.

Légsúlymérő.

Van a közéletben egy műszer, annak neve légsúlymérő. Ezen műszer működését nem célja végett szükséges megmagyarázni, mint egy gépet, a mely megmutatja és előre mondja az időjárást, hanem azért, mert azon elvek, a melyeken nyugszik, ugyanazok, melyek a tűzfecskendő némely legfontosabb műveleteit befolyásolják, de meg azért is, mert szakunk némely igen fontos működését magyarázza általánosságban. — Ezen szó, »barometer«, egyszerűen annyit jelent, mint: »Mértéke a súlynak«; ámbár rendszeren arra használják ezt a szót, hogy megmagyarázza a műszer közönséges használatát, t. i. a külső levegő súlyának megmérését.

Mindenek előtt meg kell magyarázni, hogy mikép tör-

ténik az, hogy a levegőnek nincs mindig ugyanazon súlya vagy fajsúlya, legalább valahol egy helyen. — Említettük, hogy a (külső) légkörnek sűrűsége, súlya és ruganyossága egyenes viszonyban vannak egymással. Azt is tudjuk, hogy minden test terjedtségére nézve nő, ha meleget alkalmazunk rá; a tömeg valamely növekvése nem más, mint a sűrűség csökkenése; mert ha valamely testet melegítünk, akkor az a test kiterjed (itt pl. levegő) és akkor nagyon természetes, hogy kevésbé sűrű lesz, ha melegszik, de nagyobb lesz a tere.

Ez történik minden szilárd és csepfolyós testekkel, ha még oly kicsinyek is; azonban a hőmérsékletnek növekedése sokkal nagyobb hatással van a gázokra és levegőre, mint a szilárd testekre.

Bármikor a nap sugarai növesztették a hőmérsékletet a földfelület valamely részén, a levegő ezen melegített rész felett nagyobb terjedelmű lesz, vagy más szóval mondva, a sűrűségében apadás áll be, azaz ritkább lesz és az előbb említett törvény következtében folytonosan emelkedni fog,

míg végre oly magasságig fog emelkedni, hogy az ő sűrűsége és az őt környező légkör sűrűsége egyenlő fog lenni. — Ez ugyszólván a melegség alkalmazásával rögtön elkezd felszállani és mindig száll mindaddig, míg a melegség tart. A levegő egyenesen ezen melegített hely felett nagyobb magasságra kiterjed, mint az őt környező légkör, de minthogy mennyisége ugyanaz és csak minősége változott (a mennyiben melegebb lett), azért súlya sem változott. Most a folyékony testek azon törvénye lép közbe, mely szerint arra törekednek, hogy vízszinüket (niveau) megtalálják, kiegyezkedni akarnak, vagyis azon vannak, hogy legfelsőbb részüket (vízszin) simává tegyék, mi az által történik, hogy a felső, megritkított levegő, mintegy átfolylyon a vele érintkező legközelebbi rétegen. A hozzá csatlakozó levegő (a mi mindig felemelkedik a melegség miatt) nehezebb lett a tetején átfolyó levegő által, de az már, mint említettük, hogy midőn a levegő nehezebb, azaz sűrűbb lesz, akkor ruganyosabb vagy erősebb lesz, míg az, a mely meglett fosztva súlyának bizonyos mennyiségétől, a fent áramló levegő helyéből való távozása által kevésbé ruganyos, gyöngébb lesz; minek az lesz a következménye, hogy a hidegebb helyből oda tódul a levegő a melegebb helyre. — A levegő ezen mozgásának hatását szél neve alatt ismerjük, és ámbár tárgyat képezik sok akadályozó befolyásnak, azaz, ámbár sok körülmény által ezen szelek akadályozva vannak, mind a mellett bizonyos helyeken és

bizonyos időkben a legnagyobb pontossággal megjelennek. — A tengeren sokkal egyformább a hőmérsék, mint a szárazföldön. — Midőn a nap a szárazföldet nappal melegíti, a szárazföld fölött felszál a levegő, míg a tenger fölötti levegő, a mely akkor hűvösebb (hidegebb), betódul a szárazföld felé és okozza az ugynevezett tengeri szellőt; míg éjjel, midőn a szárazföld a nap melegének megszűnése folytán hűvösebb lesz, mint a tenger, a levegő a szárazföld felől (minthogy most jobban megsűrűdött) az aránylag megritkult tengeri levegő felé térhet vissza, mi által az ugynevezett szárazföldi szellő keletkezik. — Van számos más ok is, a mely szünet nélkül hat a külső levegőre olyképen, hogy annak súlyát befolyásolja; azonban a magyarázat ezen körében nem szükséges egyebet tennünk, mint egyszerűen az általános elveket, melyeken a légsúly ezen változásai alapulnak, kiemelni. — A légsúlymérő olyan eszköz, a mely a külső lég súlyának ezen változásainak megmérésére szolgál; kétféleképen készül, de elvileg a kettő egyenlő. — Egy csőben van egy bizonyos mennyiségű folyadék, rendszeren higany; ezen csőnek egyik vége nyitott, a másik vége zárt és légmentes. A folyadékoszlop tehát egyik vége a külső lég súlyá által nyomatik, a másik végén pedig épenséggel nincs kitéve nyomásnak, ennek következtében hossza, vagyis teteje, a mely függőleges különbséget képezi a két sík között, pontos mértéke lesz azon nehézségnek, mely egyensúlyt tart a külső levegővel.

(Folytatása következik.)

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A bács megyei tűzoltótestületek szövetségének választmányi ülése és közgyűlése.

A választmányi ülést Apatinban szept. hó 14-én délelőtt 1/2 10 órakor, az önk. tűzoltóság tanácskozási termében nyitotta meg a szövetség elnöke, *Schmausz* Endre főispán.

Jelen voltak az elnökön kívül: *Várossy* László alelnök, zombori főparancsnok, *Halász* Gyula titkár, *Bittermann* Nándor pénztárnok, dr. *Kék* Lajos apatini főparancsnok, *Ertl* István bácsi főparancsnok, *Zányi* Bódog bresztováci főparancsnok, *Scheibner* Gyula bajai t. főparancsnok, *Wenczel* Lajos szabadkai önk. és *Scossa* Zoltán szabadkai hiv. parancsnok, választmányi tagok.

Méltóságos *Schmausz* Endre szöv. elnök 1/2 10 órakor a választmányi ülést megnyitottnak nyilvánítja s miután a jelenvoltakat melegen üdvözöli, felkéri *Várossy* László alelnököt, hogy a napirendre tüzött tárgyakat adja elő.

Várossy László alelnök bemutatja az 1894. évi pénztári számadásokat, amiket — az ezen számadásokat felülvizsgáló bizottság helyesnek találván — a választmány tudomásul vesz.

A második tárgy volt a bács megyei tűzoltó-testületek részére *Scossa* Zoltán által kidolgozott és az ezen célra kiküldött bizottság által megbírált minta-alapszabály elfogadása. A választmány a minta-alapszabály tervezetet azon véleménynyel terjeszti a közgyűlés elé, hogy az kinyomattassék és az összes megyei városok és községeknek megküldessék.

A harmadik tárgy a megyei szövetség tagsági díjainak leszállítására vonatkozó javaslat volt.

Többek hozzászólása után azon javaslatot terjeszti a választmány a közgyűlés elé, hogy tekintettel arra, miszerint a Bács megyei szövetség által a folyó hóban rendezendő tanfolyam tetemes kiadásokkal jár, a tagsági díjakat, évi 12 forintot, 1897. január 1-ig meghagyja és azt csak 1897. január 1-től kezdve fogja 6 forintra leszállítani.

Méltóságos *Schmausz* Endre szöv. elnök bemutatja a bajai önk. tűzoltó-testület meghívóját a szövetség által 1896. évben tartandó közgyűlésre.

E tárgynál is többek hozzászólása után a választmány azon javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, miszerint a meghívást köszönettel tudomásul veszik, s miután ez időszert még elháríthatlan akadályok állnak fenn, a mennyiben azok leküzdhetők nem lennének, a közgyűlés hatalmazza fel a választmányt az 1896. évi közgyűlés helye és idejének kijelölésére.

Ezután az elnök meleg szavakban emlékezik meg az ő csász. és kir. fensége, *József* főherceg családját ért csapásról és javálja, miszerint a szövetség részvételének kifejezését jegyzőkönyvbe iktassa. Egyhangulag elfogadtatott.

Bittermann Nándor szöv. pénztárnok bemutatja jelentését a pénztár állapotáról, a mely szerint 429 frtnyi készpénz vagyona van, a mi gyümölcsözőleg van elhelyezve. Tudomásul vétetett.

Az igazoló bizottságba *Scheibner* Gyula elnöklete alatt, *Scossa* Zoltán és *Bittermann* Nándor választottak meg.

Több tárgy nem lévén, miután méltóságos *Schmausz* Endre főispán szöv. elnök a jegyzőkönyv hitelesítésre dr. *Kék* Lajos és *Scheibner* Gyula választmányi tagokat felkérte, a választmányi ülést berekeszté.

Az igazoló-bizottság működését megkezdvén, konstátaltatott, hogy a közgyűlésre 14 tagtestület jelent meg 19 szavazattal, miről *Scheibner* Gyula biz. elnök jelentését megtevévén, *Schmausz* Endre a közgyűlést — a vendégül megjelent *Hauke* fősolgabíró és dr. *Szily* József orsz. szöv. titkár jelenlétében — 11 órakor megnyitotta; s miután a jelenvoltakat egy lelkesítő beszédben üdvözölte, felhívta *Halász* Gyula titkárt, hogy jelentését az elmúlt évről terjesztsze elő.

A titkári jelentés, a mi felölelte a szövetség múlt évi működésének összes momentumait és ténykedését, helyeslőleg tudomásul vétetett.

A pénztárnok jelentése az 1894. évi kiadások és

bevételekről szintén tudomásul vétetett, részére a felmentvény megadatott s buzgó működéséért neki köszönet szavaztatott.

A folyó évben elhalt választmányi tag, dr. *Tukacs* Ádám választmányi tag helyére titkos szavazás útján 17 szavazattal *Popovics* György ó-kanizsai önk. parancsnok választatott meg.

Több tárgy nem lévén, elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére dr. *Kék* Lajos és *Scheibner* Gyula választmányi tagokat felkérvén, a szövetségi közgyűlést — megköszönvén a jelenvoltak érdeklődését — déli 1 órakor bezárta.

A közgyűlés tagjai az elnök viharos éljenzése között oszoltak szét.

S. Z.

A tokaji önk. tűzoltó-testület közgyűlése.

A tokaji önk. tűzoltók 1895-ik év június 29-én tartották alakuló közgyűlésüket.

Jelenlévők: *Bergler* Gyula vál. elnök, *Székely* Károly főparancsnok, *Horváth* János ref. lelkész, *Ranner* Ignácz főbíró, *Kicsinkó* Antal választmányi tagok; dr. *Kröczer* László, *Lantos* József, *Kudász* Kálmán, *Hatala* István, *Gönczy* István, *Klinga* Gyula, *Mandzák* János, *Kohlhammer* Béla, *Jászinger* Bernát, *Náhor* Sándor, *Szénégető* János, *Novák* János, *Fénykövy* Jakab, *Makranczy* János, *Rubiczky* Ferencz, *Kiss* András, *Koleszár* János, *Palomby* Gábor, *Klinga* István, *Radvánszky* János, *Wirágh* Ferencz, *Grekszik* József, *Frits* Gyula, *Pásztor* Menyhért, *Sulik* József, *Jankovits* József, *Taksás* Bertalan, *Maudzák* Gyula és *Miskovits* István működő tagok.

Bergler Gyula, mint elnök, megnyitván a gyűlést, hatásos buzdító beszédében azon reményének ad kifejezést, hogy az egybegyűlt tagok ezentul is megmaradnak ezen testület kötelékében, hogy a városnak ezen legnagyobb közhasznú intézménye továbbra is folytassa áldásos munkaszakát. — A szervezkedő megnyitó beszéd után a segéd-tiszt olvasta fel az 1894-ik évi parancsnoksági jelentést, melyből kiemeljük a következő pontozatokat:

1. A működő tagokat illetőleg a testület az év elején 47 tagot számlált, kik közül azonban kettő évközben a községből eltávozott, kettő pedig kilépett, úgy hogy a tagok létszáma az év végén 43 volt, így az 1893-iki évhez képest pedig 7 taggal megfogyott.

2. Tüzeset a lefolyt évben kettő volt és pedig Kis-Tokajban

3. Gyakorlat 4 ízben tartott.

4. Parancsnoksági gyűlés kettő volt. E helyt örömmel jelentjük, hogy az 1894-ik év május 20-án tartott közgyűlésen hozott azon határozat, miszerint a testület tagjai baleset ellen 1 évre biztosíttassanak, múlt év június 16-án megvalósítottatott. A biztosítási összeg 98 firt 45 krt tett. Míg ellenben sajnós, hogy ama határozat, mely szerint őrtanyánk a kis-tokaji iskolával telephon által összeköttesék, nem volt foganatosítható.

5. A testületünk meg lett hiva a szeptember 24-én Nyiregyháza tartott zászlószentelési ünnepélyre, mely alkalommal 18 tag által volt képviselve.

6. Tartatott két mulatság: február 3-án és aug. 5-én, melyek 107 firt 43 kr. tiszta jövedelmet eredményeztek. Az igen fényesen sikerült nyári mulatság alkalmával 5 éves szolgálati érmet kapott *Kudász* Kálmán alparancsnok és *Pásztor* Menyhért.

7. A pénztári számadásokat f. é. június hó 26-án tartott választmányi és parancsnoksági együttes gyűlésen tételenként átvizsgálván, azokat helyeseknek, az okmányokkal egyezőknek találtak, miért is a pénztárnoknak a felmentvény megadását véleményezzük.

Összes bevétele volt a testületnek az 1893.

évről áthozott 1271 firt 91 kr
1894. évi folyó bevétel 428 firt 48 kr.

Összesen: 1700 firt 39 kr.

Összes kiadása 817 firt 05 kr.

Igy pénztári maradvány 1894. decz. 31-én 883 firt 34 kr.

A 883 firt 34 kr. készpénzen kívül van még a testületnek vagyona követelésekben, és pedig:

1. A tokaji magy. kir. adóhivatalnál letétben	146 firt 60 kr.
2. Néhai <i>Renn</i> István hagyatéka, mely csak <i>Renn</i> Istvánné halálával válik esedékessé	200 „ — „
3. <i>Tóth</i> Györgyné által a testületnek adományozott kötvény értéke <i>Királyfalvy</i> <i>Gábornénál</i>	200 „ — „
4. Tokaj városánál	274 firt — kr.
Összesen:	820 firt 60 kr.
Felszerelés és szerelvényekben leltár szerint	2800 firt 28 kr.
Készpénzbeli vagyon	883 firt 34 kr.

Összes vagyon: 4504 firt 22 kr.

A választmány jelentése alapján, mely szinte tudomásul vétetett, a pénztárnoknak jegyzőkönyvi köszönet kifejezése mellett a felmentvény megadatik.

A beterjesztett költségvetés helyben hagyatott.

Következett a szervezkedés új három évre, valamint a választmány és tisztikar megválasztása.

Székely Károly főparancsnok az összes jelenlevők nevében felkéri *Bergler* Gyula elnököt, miszerint az elnökséget továbbra is vállalná el, a melyet midőn elfogadni kinyilvánítá, egyhangulag elnökké választatott.

Erre *Székely* Károly megköszönve az eddigi benne helyezett közbizalmat, kijelenti, hogy ugy kora és sok más elfoglaltságai miatt a főparancsnoki tisztséget újabb megválasztás esetére sem fogadja el. A tagok fájós szívvel vették tudomásul a főparancsnoknak eme kijelentését és a testület körül szerzett sok érdemeiért elnök úr indítványára nevének jegyzőkönyvileg való megörökítését elhatározta.

Ezután megejtetett a választás a következőképen:

Választmányi tagok lettek: *Füzesséry* *Ödön* főszolgabíró, *Horváth* János ref. lelkész, *Kicsinkó* Antal, *Kohn* *Emánuel*, *Kozlik* István, *Ranner* Ignácz, *Paulay* Gábor, *Reiner* *Dezső*, *Ries* *Salamon*, *Zákó* Soma és *Helm* *Sámuel*.

A tiszti állások ekkép töltettek be: Főparancsnok: *Kudász* Kálmán. I. Alparancsnok: *Miskovits* István. II. Alparancsnok: *Hatala* István. Segéd-tiszt és titkár: *Fénykövy* Jakab. Szertárnok: *Frits* Gyula. Pénztárca: *Lantos* József. Építész: *Gönczy* István. Orvosok: Dr. *Kröczer* László és dr. *Friedmann* Adolf. Mászó szakaszvezető: *Klinga* István. Szivattyus szakaszvezető: *Klinga* Gyula. Csövezető: *Jászinger* Bernát.

Elnök azután 26 taggal letétette a fogadalmat.

Végül a következő indítványok tétettek:

I. Elnöklő főparancsnok indítványozza, hogy ha éjjel Kis-Tokajban tűz ütne ki, akkor csak gyülekező fuvassék sebes lépéseket jelezve, azzal indokolva, hogy a lakosok cél nélkül fel ne riasztassanak. Elfogadtatott.

II. *Klinga* István indítványozza, hogy a működő tagok a gyakorlatok alkalmával kifejtett ügyességük és tanúsított képességükhöz képest bizonyos jelvények által kitüntessenek, mely a tagokra nézve a legjobb senkentő eszköz volna.

III. Ugyancsak *Klinga* István indítványozza egyúttal, hogy mindazon háztulajdonosok, kik be nem lépnek a testületbe tagokul, tartozzanak a képviselő testület által reájuk kivetendő évi díjat a testület pénztárába befizetni.

E két utóbbi indítvány ugyan helyeslőleg fogadta-tott, de főparancsnok hozzászólása folytán elhatároztatott, hogy azok a legközelebbi parancsnoksági gyűlésen tárgyalatni fognak.

Főparancsnok azon kijelentése, hogy azon lesz, hogy a háztulajdonosok terhére két fizetéses tűzoltó fog alkalmaztatni, közhelyességgel fogadta-tott.

Az országos nagygyűlés.

(Vége.)

A közgyűlés véget érven, deputátusok részint gyalog, részint kocsin vonultak a sétatér végén levő Lövdházhoz, a hol a kolozsvári önk. tűzoltó-testület díszlakomát rendezett. Az asztalok a fák alatt voltak kellemes helyen elhelyezve, a hol 200 ember kényelmesen elfért.

A toasztok sorát dr. Kék Lajos orsz. képviselő, szövetségi alelnök mondotta Ő Felségére. A toasztot lelkes éljenzéssel és állva hallgatták végig, épen úgy mint a következőt, melyet dr. Pásztor Bertalan mondott József főherczegre, kinek még a közgyűlés bezárása után a következő telegrámmot küldötték: »József főherczeg ur ő fenségének Alcsuth. A magyar országos tűzoltó-szövetség XII. orsz. közgyűlésén egybegyűlt tagjai hódolatteljes üdvözlőket küldik magas védnöküknek. Kék Lajos alelnök.»

A társaság fél 5 óráig maradt együtt a fák alatt, midőn a legnagyobb részük visszament a városba, hogy, d. u. 5 órakor a városház közgyűlési termében a segélyző-egyesület közgyűlésén jelenjen meg, melyet nem túlságosan nagy érdeklődés és részvétel mellett tartottak meg a városház közgyűlési termében.

Dr. Kék Lajos elnök konstatálja, hogy a tagok határozatképes számmal vannak jelen. A gyűlést megnyitja és a segélyző-szövetség multját s eddigi működését ismerteti.

Dr. Szily József titkár ismerteti az egylet szép fejlődését, s a tagok létszámát.

Tomcsányi Béla pénztárnok három évről mutatja be a számadásokat, melyek az egylet szerencsés fejlődését tüntetik elő. A segélyző szervezetet tőkéje jelenleg felül áll a 13 ezer frton. A segélyzésre ennek kamatai 1836 frt 16 kr. pénz adható ki. A pénztári jelentésből azt is megtudtuk, hogy e tekintélyes összeget képviselő tőke évente alig néhány frt postaköltség kiadást okozott. Közgyűlés a pénztári jelentést tudomásul veszi. Költségelőirányzat szerkesztésével a pénztárnok megbizatik.

Számadások megvizsgálására felkéretnek: *Oszeckzy Lajos, Wopalezky Károly, Hérmán Ödön, Sonnberger Henrik és Deák Ferencz.*

Elnök a díjak leszállítását indítványozza, hogy több tagtestületet nyerjenek. Elnök indítványára a tagdíj 30 krról leszállítatott 20 krra, minden tagtestület tagjai után. Ez új díj január 1-én lép életbe.

Elnök ezután megemlékezik Várady Ferencz haláláról, kéri az egyesület részvétét jegyzőkönyvileg kimondani.

Ezután megválasztatták: Elnöknek: Kék Lajos, alelnöknek: Szabó Lajos. Választmányi tagok: *Bulyovszky Aladár* min. titkár, *Vida Pál* Székesfehérvár, *Suda János* Erzsébetfalva.

A gyűlés elnök, titkár és pénztárnoknak a buzgó működéséért köszönetet szavaztak. Halálával emlékezett meg a gyűlés arról, hogy a tisztviselők teljesen díjtalanul vették az ügyeket, habár az alapszabályok tiszteletdíjakat állapítottak meg részükre. Ezzel a gyűlés véget ért.

Augusztus 20-án Szent-István napján a tűzoltók zöme $\frac{1}{2}$ 9 órakor már teljesen összegyülekezett volt a laktanya előtt $\frac{3}{4}$ felé azután megtörtént a sorakozás és a kolozsvári tűzoltó zenekar hangjai mellett indultak meg hosszú menetben. A menetet az utvonallal mentén, (Szécsenyi-tér, Hid-utca, Főtér) számosan nézték. A templom elé érve a díszes csapat kettős sorokban felállott és úgy maradt a mise végéig, melynek végighallgatására a parancsnokok a templomba vonultak.

Mise végeztével a tűzoltók csapatban zene mellett, a Trencsintéri nagykaszánya udvarára vonultak, hol a versenyek voltak megtartandók. E látvány megszemlélésére óriási közönség vonult a kaszárnya felé, hova csak belépti jeggyel lehetett bejutni. Az udvaron volt ugyan tribün felállítva, de az égetően sötét nap miatt mindenki az ár-

nyékba vonult. A hölgy közönség pedig a kaszárnya folyosóra ment, honnan mintegy nagy páholyokból nézte a valóban érdekes versenyeket, melyek a tikkasztó hőségben d. u. $\frac{1}{4}$ 3-ig tartottak.

Az udvarban az asztalon voltak a díjak felállítva és volt elhelyezve a jury asztala. Mig a jury megalakult a parancsnokok a mentő-egyesület kocsiját szemlélték meg, a szabadkai zenekar pedig magyar dalokat játszott a közönség tapsai mellett

A versenyek alatt érkezett József főherczeg távirata, melyben a kongresszus üdvözlését viszonzta:

»Kék Lajos tűzoltó-szövetségi alelnöknek, Kolozsvár. Áldja meg a Mindenható a magyar országos tűzoltó-szövetség XII. közgyűlését és kísérje működését a legeslegjobb eredmény. József főherczeg.«

A versenybírótság gr. *Béldy Ákos* elnöktele alatt a következőképen alakult: *Albach Géza* polgármester, *Kőváry Mihály* (Nagyvárad), *Szabó Gyula* (Kismárton), *Putchs Tóbiás* (Igló), *Sándor Miklós* (Komárom), *Ormósy Károly* (Lőcse), dr. *Csanyi János* (Vác), *Kozmárv Dezső* (Gyöngyös), dr. *Kék Lajos* (Apatin), *Schuszter Károly* (Brassó), *Simigh Rezső* (Kalocsa).

A versenyek megkezdése előtt, minthogy előre látható volt, hogy a versenyek a kitűzött idő után (10 óra) csak egy óra mulva kezdődnek, a budapesti önkéntes testület, a hosszú idő kitöltése céljából versenyen kívül, 9 egykarú horoglétrával mászóiskola-gyakorlatot mutatott be az általa előbb használt mód szerint 4 ütemre, a gyakorlat igen jó benyomást gyakorolt nemcsak a laikus-, hanem a szakértő nézőközönségre is, s erősen rászorgált arra, vajjon a 3, vagy 4 ütemű szerelés czélszerűbb-e az iskolai kiképezésre?

Maguk a versenyek 11 óra után kezdődtek, a mikről a következőkben számolunk be, és pedig:

1. A tordai önk. testület iskola szerelése kocsifecskendővel, 3 hibával.
2. A nagyenyedi önk. testület ugyanazt végezte 4 hibával.
3. A tordai önk. testület támadása kocsifecskendővel, 4 szívó és 4 nyomótömlővel, 2 p 55 mp. alatt, a visszaszerelés 2 p. 05 mp. történt 2 hibával.
4. A nagyenyedi önk. testület ugyanazt 2 p. 20 mp. alatt, a visszaszerelést 2 p. 45 mp. alatt 3 hibával.
5. Az egri önk. testület iskola szerelése 3 egykarú horoglétrával 3-ik emeletre, 3 hibával.
6. A topolyai önk. testület ugyanazt végezte 2 hibával.
7. A székesfehérvári vasuti tűzoltóság ugyanazt végezte, 2 hibával.
8. A szabadkai önk. testület ugyanazt végezte, 1 hibával.
9. A tordai önk. testület ugyanazt végezte, 4 hibával.
10. A nagyenyedi önk. testület ugyanazt végezte, 3 hibával.

Ezután sorhuzás utján az egykarú létra gyorszerelésében két csapat lett beosztva és pedig, 1-ső csapat: egri, topolyai és székesfehérvári. 2-ik csapat: szabadkai, tordai és nagyenyedi önk. tűzoltóságokból állott; az 1-ső csapatnál a topolyai és székesfehérvári 50—50 mp. alatt, az egri 58 mp. alatt mászta meg oda és vissza a 3-ik emeletet; a második csapatnál a szabadkai 47 mp. alatt, a tordai 52 mp., a nagyenyedi 62 mp. alatt tette meg ugyanazon utat, s így a gyorsmászásban a szabadkai önk. testület lett a győztes.

Következett a mozdonyfecsckendők iskolaszerelése 4 szívó- és 4 nyomótömlővel

Ezen versenyben a székesfehérvári, a topolyai és a szabadkai önk. testületek vettek részt, az 1-ső testület 2 hibával, a 2-ik testület szintén 2 hibával, a 3-ik testület hiba nélkül csinálta meg a szerelést és a visszaszerelést.

A támadásnál is, úgy a kivétel, mint a gyors-

ság dolgában 1-ső lett a szabadkai, 2-ik a topolyai és 3-ik a székesfehérvári önk. testület.

Az I. sorozatban (kocsifecskendővel) *Torda* szépen dolgozott és *Nagy-Enyed* versenytársa csak egy az ismeretlen fecskendő okozta hibával maradt hátra. Különböző tartásáért megéjlenzték. — A gyors szerelést (vagyis a fecskendő elkészítését és az első vizsugárig történő intézkedéseket) *Torda*, *Vincze Béla* vezetése alatt 2 p. 20 mp. alatt. *N-Enyed Pap János* vezetése alatt 2 p. 43 mp. alatt végezte.

A IV. sorozatban (mászás 2 horoglétrával). Az első pontnál, midőn vezényszóra nyugodtan lassan felmásznak, a III. emeletre valóban szép hatást gyakorolt. Legszebben csinálta *Bács-Topolya* (*Iszaki Péter* vezérlete alatt), azután *Szabadka* (*Venzel Lajos* vez.) kiket zajosan megéjlenztett a publikum, jól állottak helyt *Székes-Fehérvár* (vez. *Paulovics Ferencz*), *Eger* (vez. *Berger*), *Torda* és *Enyed* (vez., mint fent.)

A rohammászásnál egyfolytában 3—3 egy városból, meglepő gyorsasággal és könnyűséggel másztak. hogy az ember háta borsódzott. *Topolya* 50 mp., *Székes-Fehérvár* 51 mp. *Szabadka* 47 mp. alatt ért fel mind a 3 emberével a 3. emeletre.

III. sorozatban (előkocsival bíró mozdonyfecskendő). Az iskola lassu és folytonos vezénylésre történő szerelésben valóban meglepő preczitással és katonás rendben végezte feladatát *Szabadka* (*Venzel Lajos*) a közönség éljenzése között, tovább *Székes-Fehérvár* és *Topolya*.

A gyors szerelésben *Sz.-Fehérvár* 1 p. és 35 mp. volt a 3 emeleten és 2 p. 35 mp. alatt adta viz indulj jelt, *szabadkai* emberek a 3 emeleten 1 p. 50 mp. alatt voltak fenn és 1 p. 55 mp. alatt adtak vízjelet. *Topolya* a 3 emeleten 1 p. 50 mp. alatt volt fenn és viz indulj jelt 2 p. 2 mp. alatt adott.

Az V. sorozatban egykaru, egyhorgu létrával a III. emeletre beszállással és rögtöni visszajövetellel. (Ezen versenyben egy testület tagjai közül csak egy vehetett részt.)

Hét versenyző közül első lett *Budapest* 1 p. 30 mp. Második *Eger* 1 p. 40 mp.

A VI. sorozat. Rohammászás, mint az előző sorozatban, azzal a különbséggel, hogy ezen versenyben egy testületből többen is vehetnek részt; (*Bundschuh*, *Peck*, *Mihajlovics* mászók) 6 versenyző közül mind a 3 díjat *Budapest* vitte el legjobb eredmény 1 p. 20 mp. alatt.

$\frac{1}{4}$ 3 óraker a versenyek véget érven, az ítélethozatal és díjak kiosztása a délutáni órákra tűzített ki.

A versenyek eredménye a versenybizottság jegyzőkönyve szerint a következő: 1. *Szabadka* összversenyekben 1 hibával. 2. *Topolya* összversenyekben 4 hibával. 3. *Torda* összversenyekben 6 hibával. 4. *Székesfehérvár* összversenyekben 7 hibával. 5. *Eger* összversenyekben 9 hibával. 6. *Nagy-Enyed* összversenyekben 11 hibával.

István király napján délre diszes bankettre hívta meg *Kolozsvár* város hatósága az országos szövetség elnökségét, a versenybírók tagjait, valamint a főparancsnokokat s a kongresszus rendezőségének intézőit.

A város bankettje után az emelkedett hangulatban lévő jury tagoknak nehéz feladatuk volt, midőn 5 óraker összegyűltek, hogy a délelőtti versenyek ítéletét meghozzák. A városház tanácstermében ülészttek, mialatt a közgyűlési terem zsufolásig megtelt tűzoltókkal, kik az egy óránál tovább gyűlésező jury érkezését várták.

Végre a díszörségnek vigyázt vezényeltek és harsány éljenektől kísérve, belépett a terembe gr. *Béldy Ákos* elnök, a jury tagoktól körülvéve.

Szép szavakban emelte ki az elért eredmények kiválóságát és célzott rá, hogy a jury tagok minden körülmény figyelembe vételével, lehető legnagyobb igazsággal ítéelkezzenek. Az ítélet a következő volt:

Az I. versenynél az első díjat, az országos szövetség ajándékát nyerte 100 forint értékben *Torda*, a másodikat, a díszoklevelet *N-Enyed*.

A IV. versenynél a kolozsvári hölgyek díját nyerte *Topolya*. A 2-ik díjat (*Sigmond Ákos* ajándéka) nyerte *Szabadka*, a 3-at *Székesfehérvár*, a 4-et *Eger*.

A III. versenynél *Kolozsvár* város nagydíját, mint az összes versenyzők között ügyesség és kiképzés tekintetében kiváló, *Szabadka* nyerte. — Perczekig tartó éljenzés között kívánta gr. *Béldy Ákos*, hogy mint a legnagyobb díj nyerője tartsa meg továbbra is elsőségét. A lendületes beszédre *Venczel Lajos* alparancsnok válaszolt. — A 2-ik díjat *Székesfehérvár* (100 forint értékben), a 3-ik díjat (oklevelet) *Topolya* nyerte.

Az V. versenynél *Bundschuh Pál* (*Budapest*) 3 aranyat, *Bognár János* (*Eger*) 2 aranyat nyert.

A VI. versenynél *Péck István* (*Budapest*) 3 aranyat, *Székely János* (*Budapest*) 2 aranyat, *Mihajlovics Gyula* (szintén *Budapest*) 1 aranyat.

Az utóbbi két díjat a főispán adta.

Sigmond Ákos, a kolozsvári tűzoltó-egylet örökös tiszteletbeli elnöke és főparancsnoka 3 értékes díjat adott. (Támadó harcász, vágó harcász, továbbá a *Viktória* szárnyas szobra bronzból). Nagyon szép volt a kolozsvári hölgyek díja, melynek összehozásában különösen *Albach Gézáné* és dr. *Széchy Károlyné* büzgölködtek és *Kolozsvár* város díja, melyek aranyozott ezüst antik tárgyak voltak nagy értékben.

A díjak kiosztása után rendezett táncszestélylét véget értek a kolozsvári tűzoltónapok. A közgyűlés eredménye nem töltötte ugyan be a hozzákötött várakozásokat és reményeket, nem tőle függő okok miatt, de azért nem tagadható, hogy ha nem is sokkal, a tűzoltó-ügy fejlődése mégis halad előre.

H I R E K.

Az apatini ünnepségek. Azon alkalomból, hogy a bácsvármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlését *Apatinban* tartotta meg, az apatini önkéntes tűzoltó-testület nagyobb ünnepséget rendezett. Ezen időre esett ugyanis a testület 15 éves fennállásának évfordulója, s ezen alkalomra tűzték ki a testület zászlójának felszentelését is. Az ünnepélyességekre a bácsvármegyei szövetség tagtestületein kívül távolabb eső helyekről is megjelentek a bajtársak. Így *Horvátországból*, sőt *Boszniából* is. A megyei szövetség választmányi és közgyűlése után, szeptember 14-én délben, az apatini tűzoltó-

testület nagy lakomát rendezett, melynek főfogása volt az apatini halpaprikás. A kedélyes hangulatban lefolyt lakoma után, 4 óraker, az apatini önkéntes tűzoltó-testület tagjai díszgyakorlatot tartottak, mely iskola szerelésből és támadásból állott. A testület tagjai, — a kiket *Christe Loránd*, *budapesti* önk. szakaszparancsnok gyakorolt be — az új gyakorlati szabályzat szerint — s a ki a gyakorlatokat is vezette — kiváló jelét adták képzettségüknek, s a jelen voltak osztatlan elismerését vívták ki, a minek méltóságos *Schmausz Endre* főispán, megyei szöv. elnök, többször nyil-

vánított elismerésével is kifejezést adott. Este szerenád és lampion-menet volt a zászlóanya, nagyságos dr. Kék Lajosné, szült. Ertl Karola urnő tiszteletére, melyen nem csak az apatini önkéntes tűzoltó-testület, a vendég tűzoltók, hanem ugyszólván az egész város közönsége jelen volt. 15-én volt a zászlószentelés, már jókor reggel zenekarok járták be a várost, tudatva az ünnepélyt. A tűzoltók a főtéren gyülekeztek, a honnan zárt sorokban vonultak a templomba. A zászlós leányok vőfélyeikkel (80 pár) a zászlóanyánál gyültek össze, a honnan párosával vonultak 9 órakor a templomba, szentmisére. Az isteni tisztelet után az egész menet a főtérré vonult, a hol egy emelvényen megtörtént a zászló felszentelése és a szegek beverése. Az ünnepi beszédek elhangzása után az idegen testületek zászlói megkoszorúztattak, majd a testületek díszmenetben elvonultak a zászlóanya előtt. Délben nagy diszebedet adott a jubiláns testület, melyen mintegy 500-an vettek részt, s mint hogy ily nagyszámu vendég egy helyen elhelyezhető nem volt, két tábla lett terítve, az egyiknél dr. Kék Lajos, apatini főparancsnok, a másikon dr. Kék Kálmán, Ertl Karola urnő teljesítette a házigazda tisztét. Az ebéd alatt az apatini, bezdáni, szabadkai és ujvidéki zenekarok játszottak felváltva. A harmadik fogásnál dr. Kék poharat emelve él-tette ő Felségét, a koronás királyt, dr. Szily József ő fensége József főherczegre üritett poharat, ezután megeredt a felköszöntők árja. Él-tették a zászlóanyát, dr. Kék apatini főparancsnokot, vagyis mint szöv. alelnököt, az apatini tes-

tületet, a vendég tűzoltókat, a horvát bajtársakat stb. stb., az ebéd késő estig elnyult, a mikor a termeket tánc-teremmé alakították át. 4 órakor kezdődött az ez alkalommal rendezett sorsjáték számainak kihuzása, melynek főnyereménye egy kettős fedelű arany remontoir óra volt, a huzás 10 óra után ért végett. 8 órakor kezdődött a táncvigalom, a melynek csak a hajnal derengése vetett végett.

Színházegés. 1895. évben csak tizenkét nagyobb színház volt és pedig: Bern (Schweiz), Glasgow (Anglia), Tula, Kutáis és Kasan (Oroszország), Róma (Olaszország), New-York és Sisterwill (E.-Amerika), Bonn (Németország), Dijon (Francziaország), Montevideo (D.-Amerika), Linz (Ausztria); kisebb esetek, de a melyek azonnal elfojtattak, előfordultak: Budapestén, Lembergben, Polában, Münchenben, Fiumében, Durnkirchenben, Laekenben, Orosházán és Millwankeeban, megoszolva színház, mulatóhelyek és czirkusok közt.

Nemzetközi tűzoltó-kongresszus. A VII. nemzetközi tűzoltó-kongresszus 1896. június 19-27-én Londonban fog megtartatni, nagy tűzoltószert kiállítással és nemzetközi tűzoltó versenyekkel. Sajnos, hogy kellő időben nem történtek lépések az iránt, hogy ezen kongresszus a fentjelzett időben Budapestén lett volna megtartható.

Főszerkesztő:

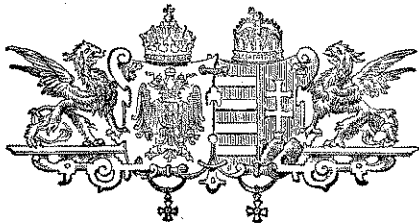
BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

HIRDETÉSEK.

Alapított 1816-ban.

Hazánk legrégibb tűzoltószert-, szivattyú- és kút-gyára, harang- és érczöntődjé

SELTENHOFER FRIGYÉS FIAI

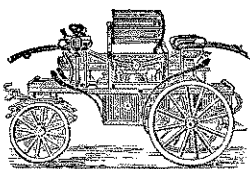
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű **fecskendőköt** és **tűzoltó szereiket**, valamint kitűnő hangú harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség!

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakas-parancsnoka,

Ára 1 frt 50 kr.

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Irta:

Dr. Szily József,

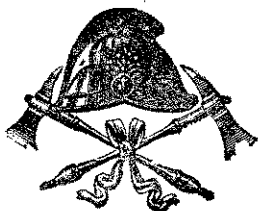
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

Ára 30 kr.

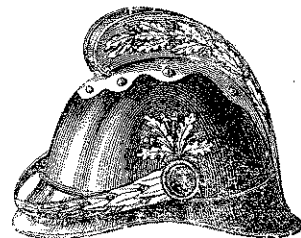
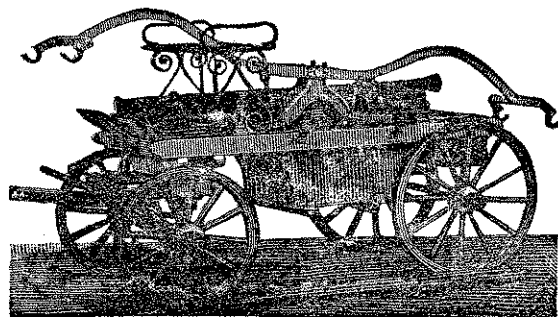
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngytyúk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

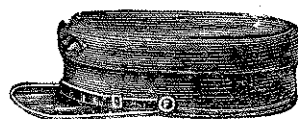
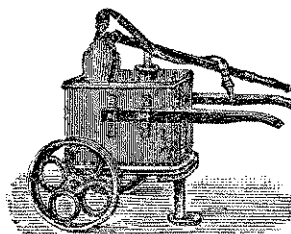
TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95 drb nagy falusi fecskendőt és 12 drb targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt úgy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket jóval felülmúlták és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Kocz Ármin s. k.

mint a sz.-udvarhelyi önk. tűz. egyt. alparancsnoka, biz. tag.

Bárány N. Ernő s. k.

a föv. önk. tűz. test. főparancsnoka. Udvarhelymegye alispánja.

Ugron János s. k.

Udvarhelymegye alispánja.

Csillag József s. k.

mászó oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.

biz. tag.

Soó Gáspár s. k.

biz. tag.

Szidanits Ferenc s. k.

budapesti önk. tűz. oszt.-parancsnok.

Christe Loránd s. k.

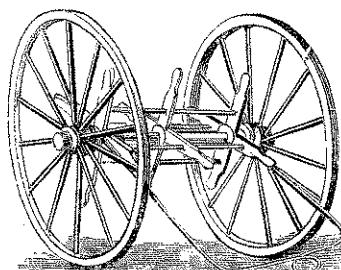
a budapesti önk. tűz. test. I. sziv. szak.-parancsnoka.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

Magyar királyi udvari szállítók.

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

Szerb királyi udvari szállítók.

Perzsa császári udvari szállítók.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és fehéremlék!

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánlunk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, hajtákat és sipoikat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kezyüköt, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,
harang- és ércöntöde
részvény-társaság.

Budapest, VII. Rottenbiller-uteza 66.

Gyártelepének első osztálya zárlit

tűzi fecskendőket, gőz- vagy
kézhajtásra kerti fecskendőket,

községi egységes vészvonatokat,

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsis- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszerelésit a legutolsó részletekig. Utczaöntöző kocsikat, himbatargonczákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, pöczegödör- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyuval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkben hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlisták és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tűzoltó-felszerelések.

*
Gözfecskendők

Mozdony-fecskendők.

Kocsi-fecskendők.

Talyiga-fecskendők.

Puttony-fecskendők.

Extincteurök.

Szer- és személyszállító kocsik.

Tolólétrák.

Dugólétrák.

Horoglétrák. *

*
Vizhordó kocsik.

Tömlőmotolák.

Gummi- és kender-tömlő.

Füst-álarczok.

Vászon víztartó-kádak.

Vizhordó-vedrek.

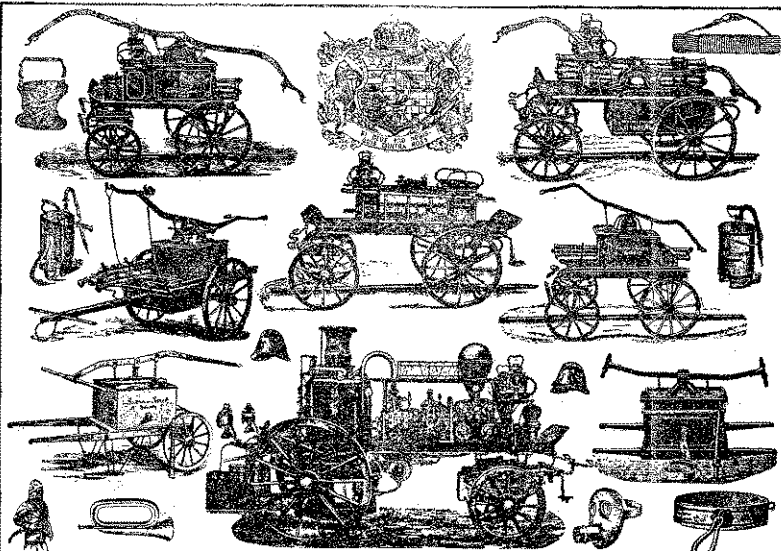
Fáklyák.

Mentőeszközök.

Vészvonatok.

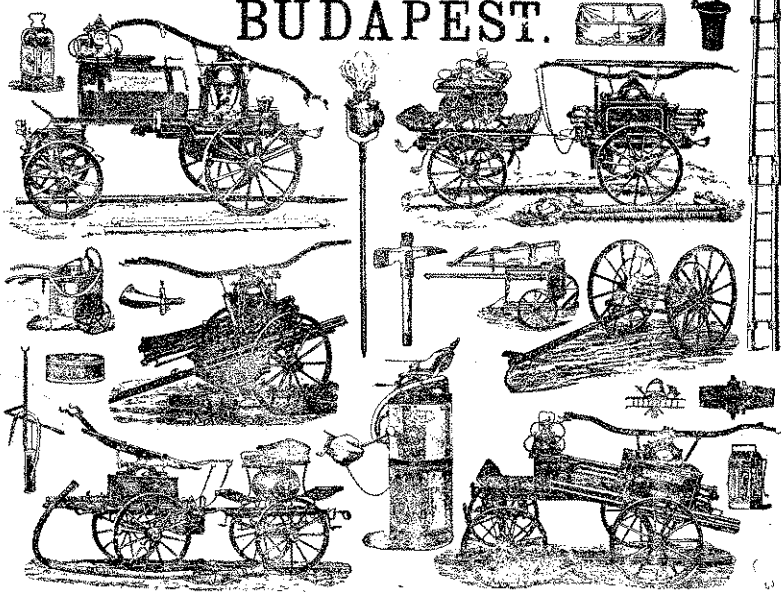
Bontó eszközök. *

Alapítattott 1865.

A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!Kedvező részletfizetési
feltételek.Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH

BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.

Mászóövek.

Szivattyu-
övek.

Sapkák.

Mászó-csáká-
nyok.Szivattyu-bal-
ták.

Tiszti-övek.

Rőzsekések.

Kéthangu jel-
zők.

Jelzősípok. *

*
Kürtök.

Mászólámpák.

Mentőkötélek.

Cső- és tömlő-
kötélek.

Tömlőkötők.

Füstszivacsok.

Kürt- és jelző-
zsinórok.Rangjelző
rosetták.

Vállzsinórok.

Füst-szemüve-
gek. *

Számos kitüntetés.

TÜZOLTÓ-KÖZLÖNY

A MAGYAR TÜZOLTÓK SZAKLAPJA.

A »MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG« HIVATALOS ÉRTESSÍTŐJE.

A »Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség« tagtestületeinek díjtalanul küldetik meg.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Önkéntes Tűzoltó-Testület.

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-
HIVATAL:**
Budapest, IV. kerület, Molnár-utcza
26-ik szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben és vidéken egész évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.
A magy. orsz. tűzoltó-szövetség kötelékébe tartozó testületek tagjainak egész
évre csak 1 frt 20 kr.
Egyes példánynak ára 20 kr.
Előfizetések és reklamátiók a kiadóhivatalhoz czimzendők.

HIRDETÉSEK
a kiadóhivatal által legjutányosabb árak
mellett vétetnek fel.
Többszöri hirdetésnél tetemes árenged-
mény.

MEGJELENIK HAVONKINT EGYSZER.

Tartalom. Előfizetési felhívás. — *Hivatalos rész.* Kolozsvári jegyzőkönyv. — Az orsz. szövetség felterjesztése. — Veszprémi jegyzőkönyv. — M. kir. belügym. leirat. — Titkári jelentés. — *Általános rész.* Zilah rendezett tanácsú város szabályrendelete. — *Technikai rész.* Tanulmányok. Légsúlymérő. (3 ábrával.) — A petroleumlámpák robbanásáról. — *Testületek köréből.* A bácsmegyei tűzoltó szaktanfolyam. — A győri önk. tűzoltóság 25 éves jubileuma. — *Hírek.* — Szerk. üzenetek. — *Hirdetések.*

Előfizetési felhívás

a „Tűzoltó Közlöny“ 1896. évi XVIII. évfolyamára.

A „Tűzoltó Közlöny“ mint eddig, úgy ezután is feladatának fogja tekinteni a tűzoltóságok fejlődésére hatni. E célból lehetőleg tartalmas tudósításokat közöl a testületek beléletének mozgalmairól, e mellett szakcikkek és újdonságok közlése által kívánja a szakszerű fejlődést elősegíteni.

A „Tűzoltó Közlöny“ előfizetési árai:

Egész évre 2 frt 40 kr.
Félévre 1 frt 20 kr.

Szövetségi tagtestületek és azok tagjai, a lapot egész évre 1 frt 20 krért rendelhetik meg.

Gyűjtőknek 5 előfizető után 1 tiszteletpéldány jár.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal a kiadóhivatalhoz: Budapest, IV., Molnár-utcza 26. sz. a. küldendők.

**A „Tűzoltó Közlöny“
kiadóhivatala.**

HIVATALOS RÉSZ.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Kolozsvárott a magyar országos tűzoltó-szövetség központi választmányának a városháza közgyűlési termében 1895. évi augusztus 18-án délelőtt fél 12 órakor tartott ülésén.

Elnök: Dr. Kék Lajos, szöv. alelnök.

Jegyző: Dr. Szily József, szöv. titkár.

Jelen voltak: Dr. Csányi János, dr. Hadzsy János, dr. Balogh Vendel, Kozmáry Dezső, Ormóssy Károly, Polcz Rezső, Sándor Miklós, Szabó Gyula, Szeidl Lajos, Vermes Béla és Vida Pál vál. tagok; továbbá dr. Pásztor Bertalan a hevesvármegyei, Putsch Tóbiás a tátravidéki, Mezey Mihály a biharvármegyei, Rösch Frigyes a sopronmegyei és Benedek János a háromszékvármegyei szövetségek képviselői; végül Tomcsányi Béla szöv. pénztáros.

Mint vendégek: Mamuzsich Lázár szabadkai polgármester, Szalay Mátyás szabadkai főkapitány, Nathán Jakab fogarasi főparancsnok stb.

1. Elnök üdvözölvén a választmány tagjait, miután jelentést tesz az alapszabály módosítás jelenlegi stádiumáról, s egyuttal az évi jelentés késői szétküldését a jóváhagyás körül felmerült kétségekkel igazolja, az ülést megnyitottanak nyilvánítja.

2. Titkár jelenti, hogy Bárány N. Ernő és dr. Óváry Ferencz vál. tagok az ülésről elmaradásukat más irányú elfoglaltságukkal igazolják. A választmány a jelentést tudomásul veszi.

3. Titkár felolvassa József főherceg ö Fenségének főudvarmestere utján küldött, valamint gr. Cziráky Béla és Perczel Dezső belügyminiszter ur ö nagyméltóságaiknak levelét, melyben sajnálatuk kifejezése mellett a közgyűlésről

elmaradásukat tudatják, egyúttal a közgyűlésnek üdvös működéséhez sikert kívánnak. Tudomásul szolgál.

4. Elnök jelenti, hogy a nmélt. miniszterelnökség, úgy az orsz. tűzoltó-szövetség, valamint a segélyző szövetség részére Magyarország egyesített czimerének használatát megengedte, mindazonáltal a szokásos 50—50 forintnyi díjnak lefizetése mellett. A választmány tudomásul veszi.

5. Elnök jelenti, hogy az alapszabályokat a nmélt. belügyminiszterium várakozás ellenére nem hagyta jóvá, de sőt azok ellen újabban több rendbeli olyan kifogást emelt, melyekbe bele nem nyugodhatunk. Így kifogásoltott a tűzfelügyelői intézménynek behozatala, a kormány képviselőjének az országos választmányban és nagygyűlésben való helyfoglalása, az országos szövetségnek a belügyminiszteriummal való közvetetlen érintkezése, a hátralékoknak közigazgatási uton való behajtása stb.

Többek hozzászólása után, megbizva a választmány a titkárt, hogy a holnapi közgyűlés elé kimerítő jelentést tegyen, melyben különösen hangsúlyozva legyen a felügyelői intézménynek és a belügyminiszteriummal való közvetetlen érintkezésnek szükségessége. Az orsz. választmány határozatképességéhez szükséges számot a választmány 20-ban, míg a nagygyűlést 50-ben állapítja meg. Az egyéb kifogások elfogadhatók.

6. Ezzel kapcsolatban fevettetvén a kérdés, vajjon az új választmány a régi alapon alakítandó-e meg, avagy az új alapszabályok értelmében kimondja a választmány, hogy mivel az új alapszabályok teljes egészükben még jóváhagyva nincsenek, a választások a régi alapon lesznek megfajtendők.

7. Dr. Pásztor Bertalan indítványára, Szabó Gyula hozzászólása után a választmány folyó évi július hó 1-étől kezdődőleg titkár tiszteletdíját évi 400 frtról 600 forintra, pénztárnokét és 200 frtről 400 frtra, irnokét évi 240 frtről évi 360 frtra emeli, egyúttal a milleniummal kapcsolatos ügyekből kifolyólag előreláthatólag tetemesen szaporodó munkára tekintettel, ideiglenesen 400 frtnyi tiszteletdíjjal egy másodtitkári állás szervezését tartja szükségesnek, mely utóbbi állás betöltését az elnökre bizza.

8. Titkár felolvassa az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának a szövetséghez intézett átiratát, melyszerint a kiállítási mintatűzoltói szertár és őrszoba felépítésére csak az esetben vállalkozhatik, ha az orsz. szövetség az építési költségek egy részét, valamint a berendezést magára vállalja.

Elnök és titkár javaslatára elhatározza a választmány, hogy úgy a kiállítási igazgatósághoz, valamint a belügyminiszteriumhoz ez ügyben indokolt előterjesztést tesz, melyben hangsúlyozva annak rendkívül nagy fontosságát, az épületnek a kiállítási alap terhére, esetleg a belügyminiszterium, mint legfőbb tűzrendészeti hatóság segélyével leendő felépítése javasoltassék.

9. A szervezés, egyenruházat és rangjelzés kérdése kerülvén napirendre, titkár kimerítően ismerteti az előzményeket, majd felolvassván a pozsonyi testületnek újabban beadott indítványát, azon nézetének ad kifejezést, hogy az ezidőszerint az alapszabályok jóváhagyása előtt meg nem oldható. Szeidl Lajos és Sándor Miklós hozzászólása után, elhatározza a választmány, hogy a közgyűlés elé, tekintettel a szabadkai XI. orsz. közgyűlésnek ez ügyben már hozott határozatára, és arra, hogy az alapszabályok még ma sincsenek jóváhagyva, a kérdésnek a napirendről levétele iránt teendő javaslatot oly hozzáadással, hogy a végleges megoldás a majdan megalakítandó új elnökségre bizzassék.

10. A versenygyakorlatok, kiállítások és a tűzoltószerek mikénti megvizsgálása tárgyában alkotott szabályzatokat. A választmány a közgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

11. Bogyay Zsigmond sárospataki főparancsnoknak a tűzbiztosításnak és a tűzoltó intézménynek állami szerve-

zése iránt újolag beterjesztett indítványa tárgyában a választmány a szabadkai közgyűlés határozatát véli fentartandónak.

12. Náthán Jakab fogarasi főparancsnoknak egy orsz. tűzoltói betegsegélyző pénztár szervezése tárgyában beadott indítványát a választmány oly javaslattal terjeszti közgyűlés elé, miszerint azt a választmánynak adja ki tanulmányozás végett.

13. Elnök bejelenti, miszerint a versenyekre 8 testület jelentkezett, és pedig, 1. Székesfehérvár déli vasuti tűzoltósága az V., 2. Eger a IV., V. és VI., 3. Szabadka önkéntes testülete a III., IV., V. és VI., 4. Székesfehérvár önkéntes testülete a III., IV., V. és VI., 5. Torda az I., IV., V. és VI., 6. Topolya a III., IV., V. és VI., 7. Budapest önkéntes testülete a V. és VI., végül 8. Nagy-Ényed az I., IV., V. és VI. sorozatokra.

Ezzel kapcsolatban Polcz Rezső jelenti, hogy Kolozsvár sz. kir. városa, valamint a kolozsvári hölgyek 200—200 frt értékű versenydíjat adnak, ezeken kívül pedig Sigmond Ákos kolozsvári tb. főparancsnok is följánlott két művészi értékű tárgyat versenydíjjal.

A választmány a jelentéseket örvendetesen tudomásul veszi, egyúttal pedig a versenyjurybe a kolozsvári rendezőbizottság részéről megválasztja elnöknek gr. Bély Ákos főispánt, tagoknak: Albach Géza kir. tan. polgármestert, Kövály Mihályt és Polcz Rezső főparancsnokot, a közp. választmány részéről: dr. Kék Lajos alelnököt, Mezey Mihály, Szabó Gyula, Rösch Frigyes, Putsch Tóbiás, Sándor Miklós, Ormóssy Károly, dr. Csányi János, Kozmáry Dezső, Schuster Károly és Simigh Rezsőt.

14. Pénztárnok jelentése szerint az 1895. évi június hó 29-től augusztus hó 16-áig terjedő időközben volt:

Bevétel 1259 frt 33 kr.,

Kiadás 1520 frt 18 kr.,

pénzmaradvány mint egyenleg 10416 frt 17 kr. A jelentést a választmány tudomásul veszi.

15. A pénztári számadások megvizsgálására a választmány felkéri Polcz Rezső, Szeidl Lajos és Simigh Rezsőt.

16. Az igazoló bizottságba dr. Pásztor Bertalan elnöklete alatt dr. Hadzsy János és Scossa Zoltán küldetnek ki.

17. Az 1895. évi június hó 29 iki vál. ülés jegyzőkönyvét a választmány észrevétel nélkül hitelesíti.

18. Az elnökség által szétküldött évi jelentést a választmány tudomásul veszi.

Ezzel a napirend kimerítettvén, elnök az ülést d. u. 2 órakor berekeszti.

Kmf.

Dr. Kék Lajos,
elnök.

Jegyezte:

Dr. Szily József,
titkár.

Magyar országos tűzoltó-szövetség.

712.
95. szám.

Nagyméltóságu m. kir. belügyi Miniszterium!

Hivatkozással a magyar országos tűzoltó-szövetség módosított alapszabályai tárgyában folyó évi augusztus hó 8-án 60.248/V.6. szám alatt kelt magas rendeletére, van szerencsénk a f. évi augusztus hó 19 én Kolozsvárott tartott XII. országos közgyűlés jegyzőkönyvének a módosításra vonatkozó kivonatával, valamint egy bírált példánynak egyidejűleges csatolásával és az 1—7. sz. alatti mellékletekkel ezen újonnan módosított alapszabályokat három példányban oly alázatos kérelmünk mellett fölterjeszteni, miszerint azokat a bemutatási záradékkal ellátni kegyeskedjék.

Mély tisztelettel hajlunk meg a nmélt. belügyi Miniszteriumnak a fentisztelet rendeletben foglalt kívánságai előtt, s ha mégis a közgyűlés utasításából kifolyólag vesszük

magunknak a bátorságot, hogy ezen rendelet egyes részletei ellenében egyes ös-oknak eredeti alakjukban megahagyása érdekében újlagosan előterjesztéssel éljünk, ugy teszszük ezt csakis azért, mert ezzel az országos tűzrendészetnek kívánunk szerény tehetségünkkel hasznára lenni.

Távol áll tőlünk a gondolat, hogy mi a közhatóságok jogkörének csorbitásával az országos tűzoltó-szövetségnek hatósági jogokat vindikáljunk, a közhatóságokat az őket törvényesen megillető felügyeleti és ellenőrzési jogában gátoljuk, avagy ezeknek csak egy parányi részét is a magunk részére lefoglaljuk, de igenis kötelességünknek tartjuk azt, hogy a közhatóságokat, melyek sok irányu elfoglaltságuk miatt, de a kellő hozzáértés hiányában is eddigelé a tűzrendészetre a kellő súlyt fektetni képesek nem voltak, ezen teendőikben tőlünk telhetőleg támogassuk, az esetleges hiányokra figyelmessé tegyük és egyúttal javaslatok beterjesztésével a javítás módozataira nézve azoknak útmutatást adjunk.

A tűzrendészet mai, valljuk be, fejletlen állapotában kiváló fontossággal bír az, hogy az illetékes hatóságok intézkedéseikben mentül inkább támaszkodhassanak oly faktorokra, melyek a tűzrendészet kezelését különleges feladattukká téve, e téren a kellő szakképzettségre szert tehetek. Másrészt a tűzoltóság eredményes működést csak akkor lesz képes kifejteni, ha ebbeli tevékenységében a közhatóságok részéről a megfelelő támogatásban részesül, de viszont megadatik neki is a lehetőség arra, hogy a tűzrendészetnek a szoros értelmű oltás körén kívül eső részében is felajánlhatja szolgálatait a hatóságoknak.

A közigazgatás jelen szervezete mellett, különösen addig, míg külön törvény a tűzrendészetről nem intézkedik, lehetetlennek tartjuk, hogy a közhatóságok a tűzrendészet tulajdonképeni kezelésében, a felügyeletben és ellenőrzésben a tűzoltóságok támogatását igénybe ne vegyék, és kiterjedt teendőiknek legalább egy töredékét, mindazonáltal a hatósági jogoknak mindennemű csorbitása nélkül, azokra át ne ruházzák.

Ennek tudatában, midőn láttuk, hogy a tűzrendészetnek az 1888. évi 53,888. számú tűzrendészeti kormányrendeletben lefektetett elvei a gyakorlatban alig-alig nyernek valósulást, és sem a tűzoltóságok szervezése és a községeknek a megfelelő oltószerekkel való ellátása, sem pedig a tűzrendészetnek hatósági kezelése éppen a kellő útbaigazítások hiányában nem történik a kívánt módon, elérkezettnek láttuk az időt arra, hogy az e téren nélkülözhetetlen felügyeletre és ellenőrzésre, mindazonáltal a hatóságok jogainak tiszteletben tartásával, működési körének a szoros értelmű tűzrendészetre való kiterjesztésével éppen maga a tűzoltóság vállalkozzék.

A tűzrendészeti kormányrendelet s az ennek alapján megalkotott tűzrendészeti szabályrendeletek intézkedéseinek pontos végrehajtása és ezzel a tűzrendészetnek kiváló fejlesztése érdekében is tartottuk szükségesnek oly irányu mozgalom megindítását, mely máris egyes vármegyékben az illető vármegyei szövetségek keretében a vármegyei és járási tűzfelügyelői intézmény meghonosítását eredményezte.

Örömmel tapasztaljuk, hogy mindazon vármegyékben, melyekben ezen felügyelői intézményt a vármegyei szövetségek létesítették, az illetékes törvényhatóságok az erre irányuló mozgalmat a maguk részéről nemcsak a legnagyobb örömmel üdvözölték, hanem egyúttal azt hathatósan támogatták is.

De nem is lehet ez másként.

A tűzrendészeti felügyelet oly sok irányu specialis tűzoltói szakismeretet igényel, melyet nem tűzoltók lehetetlen hogy elsajátíthassanak, de viszont lehetetlen az is, hogy a közhatóságok illetékes képviselői más irányu teendőikkel való tájékozottságuk mellett oly mértékben és arányokban végezzenek a tűzrendészeti felügyeletet, miként

azt az ügynek és az országnak érdeke jogosan megkövetelheti.

Ily körülmények közt, különösen ha tudjuk azt, hogy a tűzoltóságok az önként magukra vállalt felügyeleti teendőikkel, — a nélkül, hogy a felügyelet, valamint jelentés és javaslatétel lehetőségén kívül bármi néven nevezendő hatósági jogokkal ruháztatnának fel, — csakis a hatóságok kötelességeit, ezeknek terheit veszik vállalkra s ezen teendőiket az ügy érdekében teljesen díjtalanul végezni hajlandók, legkevésbé sem csodálkozhatunk, ha egyes, a tűzrendészet fontosságát kellőképen méltatni képes törvényhatóságok ezen ajánkozást a legnagyobb örömmel elfogadták, de sőt a vármegye és járásainak a vármegyei tűzoltó-szövetség közbenjárásával megválasztott, avagy kinevezett tűzfelügyelőit a felügyelet megengedésén kívül hivatalos eljárásukban még bizonyos hatósági jogokkal is felruházni jónak látták.

A tűzrendészeti felügyelői intézményt éppen a nmélt. belügyi miniszteriumnak jóváhagyásával már is több vármegye területén szervezték a vármegyei szövetségek, miként azt Fejér-, Vas-, Sopron-, Veszprém-, Nyitra-, Liptó-, Bars-, Bács-, Brassó- stb. vármegyék tűzoltó-szövetségeinek jóváhagyott alapszabályai is mutatják.

Fejér- és Vasvármegyék törvényhatóságai külön szabályrendeletet is alkottak a felügyeletről, melyekben a felügyeleti teendőket nemcsak rábízták az illető vármegyei szövetségekre, hanem egyúttal határozottan ki is mondják, hogy a tűzoltóságok és a községek tűzrendészete a vármegyei szövetségnek, mint a vármegye szakközegének felügyelei és ellenőrzése alatt állanak.

Sopronvármegye tűzoltó-szövetsége a vármegye alispánjának hozzájárulásával a felügyeletről ugyancsak külön szabályzatot alkotott.

Mindezen vármegyékben a tűzfelügyelők a legkiterjedtebb hatósági támogatásban részesülnek és hivatalos eljárásukban hatósági közegekül tekintetnek, de sőt Vasvármegye a járások tűzfelügyelőit a vármegyei pénztárból egyenkint még évi 120 frt tiszteletdíjban is részesíti.

A tűzrendészeti felügyelőket Sopron- és Nyitравármegyékben a főispán nevezi ki a vármegyei szövetség előterjesztésére, Vasvármegyében a szövetség választja, de a törvényhatóság erősíti meg; míg a többi vármegyékben az illető vármegyei szövetségek hatáskörébe tartozik a tűzfelügyelők választása.

Látható a fentebbiekből, hogy a tűzfelügyelői intézmény tényleg már életbe léptetett, életbe léptetett pedig mindenütt a tűzoltó-szövetségek kezdeményezése és közbenjárásával.

Az idők jele nyilatkozik meg abban, hogy egyes törvényhatóságok az ugyszólván magán buzgalomból létesült felügyelői intézményt, belátva annak rendkívüli horderejét, nemcsak elismerték, de sőt már is beillesztették a közigazgatás keretébe, s bizonyára csak idő kérdése, hogy ezen példát a többi törvényhatóság is követve oly szervezetet fog megteremteni a tűzoltó-szövetségek segítségével — és csakis azokkal — a tűzrendészet terén, mely annak fejlesztésében viszonyaink közepette a leghathatósabb tényezőzt fogja képezni.

Hogy a tűzfelügyelői intézmény továbbfejlődése a tűzrendészetnek véghetetlen nagy kárára meg ne akadjon, de sőt az mentül rövidebb idő alatt és lehetőleg az ország minden részére kiterjedőleg létesíttessék, kell, hogy az e tekintetben kezdeményezésre hivatott tűzoltóságnak megadassék a lehetőség arra, hogy a maga részéről szükséges mozgalmat megindíthassa és ezzel az ügyek folyását a rendes mederbe terelhesse.

Nem lehet tehát az ország érdekében elegendő az, ha csak egyes vármegyei szövetségek alapszabályaiban jut kifejezésre a tűzfelügyelői intézmény, mert akkor, a mikor egy általános érdekű szervezet akarunk megteremteni,

ugy ennek létesítésére a kellő impulsust mindenkor azon központ hivatott első sorban megadni, a melynek keretében az ország minden tűzoltósága helyet foglal és mely irányadó tényezőül már is el van ismerve.

Ily körülmények között, midőn látjuk, hogy a nmélt. belügyi miniszterium a főnthivatolt vármegyei szövetségek alapszabályaiban jónak látta a tűzoltói felügyeletre vonatkozó intézkedéseket meghagyni, de sőt az országos tűzoltószövetség XI. közgyűlésén módosított és első ízben felterjesztett alapszabályaiban sem kifogásolta azt, s az 1894. évi 19,052/V-6. szám alatt kelt magas rendeletében is csak annyiban emelt a vármegyei és járási tűzfelügyelői állások létesítése elé korlátot, a mennyiben kikötötte, hogy ezen állások csakis akkor létesíthetők a szövetség által, ha arról a közigazgatási hatóságok maguk nem gondoskodnának.

Valóban szinte érthetetlennek tűnnék föl előttünk a nmélt. belügyi miniszteriumnak 1895. évi 60,248/V-6. számú magas rendeletében foglalt ama tiltó intézkedése, mely a tűzfelügyelőkre vonatkozó összes határozmányoknak az alapszabályokból való kihagyását kívánta; ha nem tudnók, hogy ezen rendelkezésre intenczióinknak félreértése szolgálthatatott csak alkalmat.

Az országos tűzoltószövetség a kifogásolt 25. §-sal nem kívánja hatáskörét túllépni, nem kívánja a hatóságoknak törvényes felügyeleti jogát a legkevésbé sem csorbítani, csak azt akarja, hogy neki is engedjék meg az, hogy a kebelébe tartozó tűzoltóságok felett a kellő felügyeletet gyakorolhassa és az ügy érdekében kívánatos, hogy ezen felügyeletet olyképp gyakorolja, hogy abból haszna ne csak magának a tűzoltóságnak, hanem egyuttal a tűzrendészet ügyének is meglegyen. Azon dús tapasztalatok, melyekre a felügyelők eljárásukban szert tehetnek, lehetetlen, hogy csak a statisztika száraz anyagául szolgáljanak, hanem kell, hogy azok a tűzrendészet javára értékesítenek is. Ily felügyelet mellett képzelhető csak el, hogy hazánk tűzrendészeti viszonyaiban a létező hibák felismerése, a hatóságok figyelmének azokra való reá irányítása, valamint javaslatok tétele által érdemleges és messze kiható javulás álljon elő.

Azon szunnyadó érzéket, mely a közhatóságokban a tűzrendészet nagy fontosságu kérdése iránt meg van, nem szabad aludni hagyni, azt a tűzoltóság hivatott felkelteni, és elérkeztetnek látjuk az időt arra, hogy ezen munkáját megkezdjék. Meg vagyunk róla győződve, hogy ha a tűzrendészeti felügyeletet maga a tűzoltóság nem szervezi, ugy a törvényhatóságok magasabb kormányi intézkedések nélkül bizonyára nem fogják sohasem kezdeményezni. Viszont eddigi tapasztalataink alapján jogosan reméljük, hogy ha a tűzoltóság maga megteremti a felügyelői szervezetet, ugy az eddig annak szolgálatait nélkülöző törvényhatóságok versenysze fogják a már készen kapott intézményt sanctionálni s azt a hatósági szervezetbe beiktatni.

E meggyőződésünkben a legnagyobb tisztelettel kérjük a nmélt. belügyi miniszteriumot, miszerint alapszabályainkban a vármegyei és járási tűzfelügyelőkre vonatkozó 25. §-t eredeti alakjában meghagyni kegyeskedjék.

Kívánatosnak tartjuk a 6. §. második részének eredeti alakjában való meghagyását, mert azon intézkedés, hogy a szövetség keretébe tartozó tűzoltó-testületek már jóváhagyott alapszabályaiknak egy másolt példányát a vármegyei, illetve fővárosi szövetségek útján az országos szövetséghez beterjesztik, egyáltalán nem érintheti a hatóságok törvényes felügyeleti jogát, mert hisz ezen hatóságoknak akkor, a midőn a jóváhagyott alapszabályoknak egy eredeti példánya amugy is irattárunkban őriztetik, meg van adva a felügyelet lehetősége és koránt sincs indokolva az, hogy egyéb fontos teendőik mellett még a száraz expedicióval is terheltessenek. Szükségesnek tartjuk az alapszabályoknak az alszövetségek útján való továbbítását még azon szempontból is, hogy ezeknek is módjukban álljon azokba betekinteni.

Kifogás tárgyát képezte az alapszabályok 9. §-a 2. és 3. pontjainak azon intézkedése, hogy a tagtestületek hátralekös tagsági díjai közigazgatási úton hajtandók be és hogy a tagtestületek az országos tűzoltószövetség alapszabályainak tiszteletben tartására közigazgatási úton szorítandók.

Szükségesnek tartjuk ez intézkedésnek alapszabályainkban való meghagyását azért, mert akkor, a midőn az összes tűzoltóságra kötelezővé tétetik az országos szövetséghez való csatlakozás, az előirt tagsági díjnak befizetése, valamint az országos tűzoltószövetség szabályainak tiszteletben tartása minden egyes tagtestületnek oly alapszabályszerű kötelezettsége, a mely kötelezettségnek teljesítése fölött való felügyelet, valamint annak foganatosítására való szorítás épp ugy képezheti az illetékes közigazgatási hatóságok feladatát, mint a hogy ezen hatóságok feladatát képezi a tűzoltó-testületeknek alapszabályaik egyéb részeinek megtartására való szorítása is.

De egyébként is az általánosan kötelező csatlakozás elvének a gyakorlatban való kivételénél az országos tűzoltószövetség szemei előtt mindig az lebegett, hogy azon tűzoltó-testületeknek tagdíjait, melyek erre anyagi körülményeik miatt egyébként nem volnának képesek, a tűzrendészeti kormányrendelet felhatalmazása és utasítása alapján maguk a községek fedezzék olyképen, hogy azt költségvetésük keretébe beilleszsjék, s ha az ország legfőbb tűzrendészeti és közigazgatási hatósága a tűzrendészet érdekében jónak és célszerűnek tartotta a tűzoltóságoknak az országos szövetséghez való csatlakozását általánosan kötelezővé tenni, ugy bizonyára csak kötelezést teljesítenek az alantabb közigazgatási hatóságok, ha ezen csatlakozással járó kötelezettségek teljesítése felett a kellő felügyeletet gyakorolják, de egyuttal ezen elvnek megvalósításához segítséget nyújtanak.

A 9. §-nak eredeti szerkezetében való meghagyása iránti kérelmünket támogathatjuk még azzal is, hogy a veszprémmegyei szövetség 7) alatt tisztelettel csatolt alapszabályainak 11. §-ában a tagsági díjnak közigazgatási úton való behajtása sanctionálva és a gyakorlatban tényleg már életbe léptetve van.

Pájdalmasan érint bennünket azon követelés, hogy a 14. §. c) pontja olyképen módosíttassék, miszerint az országos tűzoltószövetség a tűzoltóügy fejlesztését célzó javaslatait a kormányhatóság elé csakis »a törvényhatóság útján« terjeszthesse. A magyar országos tűzoltószövetség 25 évi fennállása és ezen idő alatt kifejtett tevékenységével, szerénytelenség nélkül mondhatjuk, méltán kiérdemelte azon kitüntetést, melyben részesült akkor, midőn a nmélt. belügyi miniszterium 1887. évi 53.720. számú rendeletével ezen miniszteriumnak tűzoltói kérdésekben szakközegévé elismertetett. Már maga ezen körülmény — eltekintve attól, hogy a lefolyt 25 év alatt a nmélt. belügyi miniszteriummal mindenkor közvetlen érintkezésben állott s ezen tény illetékes helyen sohasem kifogásoltatott, — kellőképen indokolja azt, hogy ezen közvetlenség egyrészt az országos tűzoltószövetség, mint szakközeg, tekintélyének emelése, másrészt pedig az ügyek akadálytalanabb és gyorsabb lebonyolításának érdekében továbbra is fentartassék, és ne legyen kitéve annak, hogy kiváló fontosságu és gyors elintézését igénylő javaslatok a székesfővárosi törvényhatóságának komplikált retortáin esetleg hajótörést, avagy pedig a véleményező végett leküldött ügyiratok azoknak újbóli visszaterjesztésénél késedelmet szenvedjenek.

Midőn végül bátrak vagyunk hivatkozni arra, hogy az ugyancsak szakközegként működő orsz. közegészségügyi tanács ebbeli működésében mindenkor közvetlenül érintkezik a nmélt. miniszteriummal, de sőt el sem képzelhető, hogy ezen szaktestület, mely csakis szervezetében különbözik az orsz. tűzoltószövetségtől, szervi összefüggésben ne legyen a nmélt. belügyi miniszteriummal, mely tiszte-

lettel kérjük, hogy a 14. §. c) pontját »a törvényhatóság útján« szavak elhagyásával eredeti szövegében meghagyni kegyeskedjék.

Sajnálattal vesszük tudomásul a nmélt belügyi miniszterium azon intézkedését, mely szerint a kormány, illetve a legfőbb tűzrendészeti hatóság kiküldöttjét, mint a választmánynak és nagygyűlésnek tagját, a 12. és 13. §-ból kihagyatni rendelte, annál is inkább, mert a nmélt. miniszterium iránt táplált kiváló tiszteletünk nyilvánítása mellett, különösen azon indok is vezérelt bennünket ennek fölvétele, hogy ez által alkalmat kívántunk a legfőbb tűzrendészeti hatóságnak adni arra nézve, hogy kiküldöttjének a választmányi és nagygyűléseken való részvételével közvetlen és pártatlan benyomást szerezhessen magának az országos szövetség működéséről, másrészt pedig ezen szövetségnek, mint szaktestületnek erkölcsi tekintélyét megjelenésével emelje.

Bármily különösnek tűnik is föl látszólag az, hogy a kormány küldöttje hivatalból tagja legyen az országos választmánynak és nagygyűlésnek, s ekként mint annak közege működjék, nem lesz szokatlan többé akkor, ha tekintetbe vesszük azt, hogy például a sopronvármegyei szövetség jóváhagyott alapszabályai szerint a vármegye alispánja, valamint Sopron város polgármestere mint ilyenek tagjai a választmánynak, avagy Veszprém- és Nyitra vármegyékben az alispán hivatalból elnöke a vármegyei szövetségnek, Nyitra város polgármestere pedig tagja a választmánynak stb.

Lehet ekként talán hibául fölroni nekünk azt, hogy a kormány küldöttjét a választmány és nagygyűlés egyéb tagjaival a »szövetség közegei« cím alá helyeztük, de bizonyára a legnemesebb szándék vezérelt csak bennünket, s habár most a nmélt. miniszterium rendeletére ki is vetjük az alapszabályokból, a legnagyobb örömünkre szolgálna, de egyuttal az ügy érdekében is volna az, hogy ha a nmélt. miniszterium módját ejtené annak, hogy állandó kiküldöttjével magát az orsz. tűzoltó-szövetségnél képviseltetné.

Végül midőn még 1., 2., 5., 6., 7. számok alatt Fejér-, Vas-, Soprony-, Nyitra- és Veszprémvármegyék tűzoltó-szövetségeinek jóváhagyott alapszabályait, 3. és 4. számok alatt pedig Vasvármegyének kétrédbeli tűzrendészeti szabályrendeletét kérelmünk indokolása céljából betekintés végett csatolnók, a legmélyebb tisztelettel esedezünk, miszerint ezen módosított alapszabályainkat jóváhagyásával ellátni kegyeskedjék.

Budapest, 1895. december 17-én.

Az orsz. tűzoltó-szövetség elnöksége:

Dr. Kék Lajos,
alelnök.

Dr. Szily József,
titkár.

Jegyzőkönyv

mely fölvetett Veszprémben, 1895. évi december hó 16-án, a veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának rendszeres ülése alkalmával.

Jelen voltak: dr. Óváry Ferencz szövetségi elnök, Blázy Imre mint jegyző, Gerber Sándor enyingi-, Takácsy Ignác zirczi járási tűzrendészeti felügyelő, Jenőfy Ferencz szövetségi pénztáros, dr. Réthy Ede, Fischer Károly, Kányai József, Pongrácz Dániel, Hegedüs János és többen választmányi tagok.

1. Elnök üdvözlővén az egybegyűlt választmányi tagokat, a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja s felhívja a főjegyzőt a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasására. Miután a jegyzőkönyv egy pontja ellen sem emeltetett kifogás, az hitelesítettet.

2. Felolvasatott a szövetség elnöksége által az alispáni hivatalhoz beterjesztett, Veszprémvármegye tűzrendészetét tárgyazó jelentés. Tudomásul vétetett.

3. Olvasatott az ügyforgalmi statisztika, mely szerint: 1895. január 1-től az ülés napjáig iktattatott 681 ügydarab. Ezek közül az alispáni hivatalból érkezett 358 drb; ezekből vélemény adatott 72-re, tudomásul vétetett: 286 drb. Tűzfelügyelőktől érkezett: 19, községektől: 22 darab; Veszprémvármegyei törvényhatósági bizottságtól 47 drb; vélemény adatott 4-re, tudomásul vétetett: 43 drb. Egyletektől érkezett: 10 drb; Szolgabiraktól 51 drb; Országos tűzoltó-szövetségtől: 6 drb; Választmányi tagoktól 2; Körjegyzőktől 11 drb; Saját hivatalból kiadott 175 drb. Tűzeset volt 75. A tűzesetekre vonatkozólag elnök megjegyzi, hogy a tűzkárok összegéről pontos statistikát az elnökség nem készíthetett, mert a községi előjáróságok a szövetség részére a tűzkárjelentéshez a tűzkár számláló lapokat nem csatolhattak. Minthogy azonban az elnökség megkeresésére a megye alispánja a tűzkár számláló lapok pontos beküldésére a községek előjáróságait már utasította, legközelebbi ülés elé a tűzkárok összegére nézve is teljesen pontos statistikát fog előterjeszthetni. Tudomásul vétetett.

4. Elnök előterjeszti a jövő évi költségvetést, mely szerint az előirányzott bevétel:

165 község 6 frtnyi tagsági díjából leend	990 frt
Kiadás: Az országos tűzoltó-szövetség	
pénztárába befizetendő	495 frt
5 járási tűzrendészeti felügyelő uti	
átalánya	250 frt
Nyomda költségre	25 frt
Postai és irodai költségre	50 frt
Jutalmazásokra és segélyalapra	100 frt
Előre nem látható kiadásokra	70 frt

Osszes kiadás 990 frt

Jóváhagyó tudomásul vétetett.

5. Elnök felhívja a választmányt, hogy állapítsa meg a jövő évi közgyűlés helyét és idejét, egyuttal a maga részéről azt javasolja, hogy a jövő évi közgyűlés Pápán tartassék.

A választmány ennél fogva a közgyűlés helyül Pápa városát, idejéül 1896. évi június hó 29-én d. u. 3 órát állapítja meg.

A közgyűlés napirendjére a következő pontok vétettek fel:

1. A mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.

2. A pénztári számadások megvizsgálása.

3. A jövő évi költségvetés megállapítása.

4. A tűzfelügyelők jelentései a vármegye tűzrendészeti állapotáról.

5. A tisztikar lemondása.

6. Az új tisztikar- és választmánynak 3 évre megválasztása.

7. Esetleg időközben beérkezett indítványok tárgyalása.

8. Felolvasások és a pápai önk. és kötelezett tűzoltóságának gyakorlata.

6. Olvasatott Farkas János herendi porcellángyári munkás és tűzoltónak kérvénye, ki a herendi tűzvész alkalmával mentés és oltás közben súlyos sérülést szenvedett, úgy hogy most ágyban fekvő beteg.

A választmány a hatósági bizonylatokkal támogatott és kellően indokolt kérelem folytán folyamodónak a szövetség pénztárából 5 frtnyi segélyt szavazott meg.

7. Olvasatott a devicséri járási tűzrendészeti felügyelőnek a járása tűzrendészetére vonatkozó kimerítő jelentése:

Minthogy ezen jelentés ez idő szerint már nem volt tárgyalható, a jövő évi közgyűlés elé terjeszteni határozatott.

8. Elnök szomorú kötelességet teljesít akkor, midőn a veszprémvármegyei tűzoltószövetség alelnökének, P. Szabó Károlynak halálát adja a választmánynak tudtára s jelenti,

hogy a választmány nevében az elnökség az elhunytak családjához részvétiratot is küldött, de az azon megjegyzéssel érkezett vissza, hogy a neje is meghalt.

9. Gerber Sándor indítványozza, hogy a veszprémi vármegyei tűzoltó-szövetség tegyen lépéseket a magyarországos tűzoltó-szövetség útján a kereskedelemügyi minisztériumnál az iránt, hogy 10 évet kiszolgált tűzoltók a vasuton féljegygyel utazhassanak. Pongrácz Dániel ezzel szemben azt indítványozza, hogy azt kellene a m. orsz. tűzoltó-szövetség útján a kereskedelmi minisztériumnál kivinni, miszerint oly esetekben, midőn a tűzoltó-egyletek a szomszéd községnek tűzvész alkalmával vasuton mennek segítségére, az érdekelt vasuti igazgatóságok engedjék el a szállítási díjakat egészen, hogy sem a segítségül menő tűzoltók, sem a veszélyben forgott község ne legyen kénytelen a vasuti költségeket fedezni:

Az indítvány helyesléssel fogadtatván, a magyarországos tűzoltó-szövetség választmányához felirat terjesztetik fel, hogy a m. kir. kereskedelemügyi minisztériumnál hasson oda, hogy ezen valóban méltányos kedvezményben a tűzoltók és községek minél előbb részesülhessenek.

Több tárgy nem lévén, elnök megköszönvén a választmányi tagok szíves megjelenését, az ülést berekesztette.

Dr. Óváry Ferencz,
elnök.

Blázy Imre,
jegyző.

Magyar királyi belügyi minisztérium.

110659 sz.

V. B.

A magyarországos tűzoltó-szövetség elnökségének

Budapest.

A magyarországos tűzoltó-szövetségnek múlt évi december 17-én 712. sz. a. kelt felterjesztésével bemutatott alapszabályait azzal a kijelentéssel, hogy a tüzfelügyelők hatósági jogokat nem gyakorolhatnak, s hogy a 9. §-ban előforduló azon kijelentés, hogy a tagsági díjak közigazgatási uton hajtandók be — mint törvényes jogalappal nem bíró — érvénytelen a szabályszerű bemutatási záradékkal elláttam.

Az ekként megerősített alapszabályok egy példányát a többi csatolmányokkal együtt, azzal küldöm meg az elnökségnek, hogy a magyarországos tűzoltó-szövetség az alapszabályai szerint hatásköréhez tartozó ügyekben előterjesztéseit közvetlenül hozzám intézhesse, nincs észrevételem.

Végül értesitem az elnökséget, hogy az alapszabályok egy példányát itt visszatartottam, a másik példányt pedig Budapest székes-főváros közönségének küldöttem meg.

Budapest, 1895. január 4-én.

A miniszter helyet:

Latkóczy Imre s. k.,
állam titkár.

Titkári jelentés

az 1895. évi aug. 19-én Kolozsvárott tartott XII. országos közgyűléstől 1896. évi január hó 5-ig teljesített működésről.

Tekintetes választmány.

Az 1895. évi augusztus hó 19-én Kolozsvárott lezajlott XII. országos közgyűlés óta az elnökség által teljesített működésről van szerencsém jelentésemet a következőkben előterjeszteni:

Az elmúlt 1895. évben 725 ügydarab iktatott, melyek a választmányi tárgyalást avagy pedig nyilvántartást igénylő ügydarabok kivételével elintéztést nyertek.

Ezen ügyiratok nagy részben olyan természetűek voltak, melyek a személyzet nagyobb munkásságát igényelték, úgy hogy egy ügydarabból kifolyólag igen sok esetben

több irányu intézkedésre is volt szükség, miért is az iroda való tevékenységét a fenti szám korántsem képes feltüntetni.

Az ügyiratok természetét tekintve a szolgálati érmek beszerzésére vonatkozó dominálnak és eltekintve az ezekkel összefüggő sokszoros levélváltásoktól az elmúlt évben 78 esetben adományoztatott szolgálati érem: kiadott pedig 492 drb V, 226 drb X és 131 drb XV éves szolgálati érem, ami az előző években kiadott éremmennyiséghez képest határozott csökkenést mutat, mert 1893-ban 625 V, 547 X és 182 XV, 1894-ben pedig 819 V, 413 X és 334 XV éves érem adatott ki. A szolgálati érmek alapítása óta összesen kiadott: 6334 V, 4044 X, és 1330 XV éves érem.

Fontos szerepet játszottak az elnökség működésében az elmúlt időszakban a belügyminisztériumhoz fölterjesztett véleményezések, melyekről rövid kivonatban a következőkben van szerencsém jelentést tenni:

1. Névtelen egyének újabb tűzoltó-szer és újabb tűzoltási eljárás tárgyában tett előterjesztésére oly értelmű javaslatot adtunk, hogy a szénsavnyomással hajtott mészhabarcs a tűzoltásban drágasága, nehezen megszerezhető és nehezen kezelhető volta miatt nem használható.

2. Mező-Szt-György Veszprémi vármegyei községnek tűzoltófecskendő beszerzése ellen közbevetett felebbezését az elnökség elutasítandónak tartotta, mert a tűzrendészeti kormányrendelet 8. §-a alapján már a község nagysága miatt is indokolt, hogy szívószerkezet nélküli 95 mm-es fecskendője mellett egy szabályszerű fecskendő beszerzésére köteleztessék.

3. Győr vármegye módosított tűzrendészeti szabályrendeletének 14. §-át olyképp bővítette ki, hogy a köteles községi tűzoltóság parancsnokává megválasztott egyén büntetés terhe mellett köteleztessék ezen állás elfogadására. Az elnökség azon meggyőződésben, hogy az erőszakkal kényszerített tűzoltóparancsnok az állásával járó köteleességek teljesítésében a kellő ambíció hiányában a célnak megfelelőleg amugy sem járna el, a módosítást elvetendőnek tartotta.

4. Dr. Ellbogen G. cs. és kir. ezredorvosnak a közhasználatban levő szekereknek sebesültek szállítására való mikénti berendezése és utmutatásának terjesztése tárgyában az elnökség azon véleményt nyilváníttotta, hogy a szekerek felszerelésének komplikált módosítása a szekereknek sebesültek szállítására való fölhasználását csakis tömegesebb szállításoknál, pl. háboruban teszi lehetővé, míg annak a tűzoltás közben előfordulható egyes szerencsétlenségeknél való alkalmazása épen complicált volta miatt szóba sem jöhet.

5. Alsó-Fehérvármegye balázsfalvai szolgabírói járásában fekvő 21 község részére megállapított köteles tűzoltósági szabályrendeleteket az elnökség elvetendőnek véleményezte, mert eltekintve attól, hogy ezen szabályrendeletek az azok alapján megalakítandó köteles tűzoltóságnak autonóm egyleti jogokat akartak biztosítani, hézagosságuk folytán a megalakítás, szervezés mikéntjére, továbbá az intézménynek helyes fenntartása és vezetésére ugyszólván egyáltalán nem tartalmaztak intézkedéseket. A szabályrendeleteknek a tűzrendészeti kormányrendeletnek megfelelőleg leendő megalkotására a szükséges javaslatok megtétek.

6. A szoborvármegyei tűzoltószövetség segélyezési alapjának Roszcsür községe által felebbezéssel megtámadott alapszabályait az elnökség hiányos szerkezetük miatt elfogadhatónak nem tartotta, nem pedig azért, mert az alapszabályokban sem a tagsági díjaknak, sem pedig az engedélyezendő segélyösszegeknek magassága megállapítva, de még csak körvonalozva sem volt.

7. Szászvár községnek tűzoltófecskendő beszerzési kötelezettsége ellen beadott felebbezését az elnökség elvetendőnek tartotta annál is inkább, mert a 214 házzal bíró község a kormányrendelet 8. §-ának megfelelő fecskendővel nem bír.

8. Komáromváros tűzrendészeti szabályrendeletében kifogásoltatott, hogy a tűzoltó kötelesek összeírása, nyilvántartása, valamint a fölmentések tárgyában ugyszólván semminemű intézkedést nem tartalmaz, továbbá hogy a kor szerint kötelezettek csakis a kirendelés sorrendjében tartoznak a tűzvész elfojtásában közreműködni, a mi azon látszatot adja, mintha az ottani önk. tűzoltó-testület kezdeményezésére szabályrendeletileg megállapított kötelezettséget csakis papíron, nem pedig az életben akarná a város megteremteni. A tűzoltói mentességet 5 évi önk. tűzoltói szolgálat helyett 10 évi szolgálat után véleményeztük megadhatónak, hogy ekként az önk. tűzoltó-testületnek begyakorlottabb régi legénység is álljon szolgálatában. Javasoltatott, hogy a jövedelmek fokozása végett a városi tanácsnak adassék meg a felhatalmazás, hogy a 35—40, esetleg már a 30—40 év közt levő tűzoltó szolgálatra köteles egyéneket is a szolgálat alól a kellő váltságdíj fizetése mellett felmenthesse, nehogy a kötelesek túl magas száma miatt azok kiképzése lehetetlenségbe ütközzék. Felveendőnek tartottuk a szabályrendeletbe, hogy a köteles tűzoltók évente 4 gyakorlaton megjelenni s ezek közül 2 gyakorlaton az összes fogattulajdonosok is fogatjaikkal együtt résztvenni tartoznak.

Kimondandónak tartottuk, hogy tűz esetén úgy a köteles tűzoltók, valamint a fogattulajdonosok fogatjaikkal minden külön felhívás nélkül az oltásban közreműködni tartoznak. A fogatosok és oltásban közreműködők díjazása helyett a város nagy anyagi megterhelésének elkerülése végett csakis a magukat kitüntetett egyének jutalmazását tartottuk felveendőnek.

9. Trencsén város tűzrendészeti szabályrendeletét apróbb módosításokkal jóváhagyásra ajánlottuk.

10. Kassa város tűzrendészeti szabályrendeletében kimondandónak tartottuk, hogy a laképületek padlásaira szalma és takarmányfélék nem rakhatók, a város tűzjelzés szempontjából kerületekre osztandó, s a fogattulajdonosok az oltó eszközöket és a vizet minden külön felhívás bevétele nélkül szállítsák a tűzhelyére.

11. Fogaras vármegye községei részére beszerzendő tűzoltó-fecskendők tárgyában az elnökség a felebbezéssel megtámadott versenytárgyalást megfelelőnek találván, azt jóváhagyásra ajánlotta. Végül

12. A temesvármegyei tűzoltó-szövetség alapszabályait az elnökség jóváhagyásra ajánlotta.

Ezen most felsorolt és elintézett véleményezések mellett véleményezés alatt van Hevesvármegyének decz. 30-án és Fogarasvármegyének f. hó 4-én leküldött tűzrendészeti szabályrendelete.

Ezek után áttérve jelentésem egyéb részére, mindenek előtt a legnagyobb szomorúsággal emlékezem meg László főherczeg ő Fenségének mult évi szeptember havában váratlanul bekövetkezett haláláról.

Azon mély részvét, mely e haláleset alkalmából ország-szerte megnyilatkozott, és mely a mi sziveinkben annál is inkább visszhangzott, mert Fenséges Védnökünknek szeretett fiáról volt szó, arra készítette az elnökséget, hogy

Ő Fenségéhez részvétáviratot intézzen, a ravatalra a szövetség nevében koszorut helyezzen, s a temetésen alelnökével magát képviseltesse. Mindezekért ő Fensége táviratilag nyilvánította köszönetét.

A bácsbodroghvármegyei tűzoltó tanfolyam, mely tudvalevőleg az elmúlt év május havában lett volna megtartandó, mult év szeptember havának második felében tényleg megtartott, s arra az elnökség a szövetség képviselőit titkárt küldte ki, miről a bácsbodroghvármegyei szövetséget az elnökség átiratilag értesítette. Mivel azonban a tanfolyam vizsgái a megállapított sorrend ellenére egy nappal előbb kezdődtek, a hivatalosan kiküldött titkár pedig egy tévedés folytán egy napal később érkezett oda, a szövetség a megejtett vizsgákon tulajdonképpen képviselve nem volt, mert értesüléseink szerint az ott mandátum nélkül megjelent Lukács Gyula vál. tag ur az orsz. szövetség képviselőjeként el nem fogadtatott.

A 2000 frt állami subvenciónak kiutalványozása iránt az elnökség fölterjesztést intézett a belügyministeriumhoz, mely azonban a számadásokra újabb pótlásokat kívánt, úgy hogy ma, daczára az új év beálltának, még mindig nem vagyunk az elmúlt évi subvenciónak birtokában.

Az új alapszabályok jóváhagyása tárgyában a belügyministeriumhoz az elnökség a közgyűlés határozatához híven kimerítő felterjesztést intézett s örömmel jelenthetem, hogy a kellő indokolás, valamint alelnök ur személyes intervencziója lehetővé tették azt, hogy ma alkalmunk nyílik alapszabályaink rég huzodó jóváhagyásának megtörténtéről a t. választmánynak jelentést tenni.

A kiállítási mintafalu tűzoltói szertárának és őrszobájának felállítása tárgyában a közgyűlés határozatához képest előterjesztést tettünk úgy a kiállítási igazgatósághoz, valamint a belügyministeriumhoz minek is eredménye lett az, hogy a mintaszertár és őrszoba a kiállítás területén ma már fel van építve, és csak annak berendezése fogja a szövetség feladatát képezni.

A millenium méltó megünneplése módzatainak megállapítása végett, hogy a választmánynon kívül álló tűzoltó bajtársainknak is lehetővé tétessék a hozzászólás, kivánatosnak tartotta az elnökség a szaklapok útján a tűzoltókat általában, a nevezetesebb tűzoltókat pedig külön meghívók szétküldése által is a tegnapi napra ez ügyben tartandó értekezletre meghívni.

Ez értekezlet eredményéről lesz szerencsém külön jelentést előterjeszteni akkor, amidőn a milleniumi ügyek tárgyalása kerül napirendre.

Végül tisztelettel jelentem, hogy a közgyűlés által engedélyezett másodtitkári állásra alelnök ur Kőporossy Tivadar joghallgatót és a budapesti önk. tűzoltótestület tagját alkalmazta.

Ezekben volt szerencsém jelentésemet a t. választmány elé terjeszteni, kérve annak szives tudomásul vételét.

Budapest, 1896. január 6.

Dr. Szily József,
szöv. titkár.

ÁLTALÁNOS RÉSZ.

Zilah rendezett tanácsu város szabályrendelete
a városi kötelezett tűzoltóság szervezéséről

VIII. fejezet.

A működésről.

43. §.

(Vége.)

A tűznéli működés és egyéb ezzel összefüggő városi tűzoltói szolgálattételek a következőkben állapíttatnak meg.

Már az első szakaszban általánosságban ki lett mondva, hogy a városi tűzoltóság célja a tüzeseteknél az önkéntes

tűzoltók vezetése és intézkedése értelmében segédkezni, illetve a tűznél való védekezésnél közreműködni; miből kifolyólag kell, hogy a mint a tűzjelzést meghallották, szerelvényeikkel azonnal a tűz helyére siessenek és ott századukat felkeresve, a vezénylő századparancsnok, vagy helyettesétől nyert utasításhoz mérten közreműködjenek mindaddig, míg a testület kürtöse által sorakozó nem fuvatott, mire minden városi tűzoltó külön-külön saját százada, illetve osztályához sorakozik és a midőn a jelen voltak századuk segéd-szolgálatvezetője, osztályfőnökük vagy he-

lyettese által névszerint szállítva s bejegyezve lettek, az «Oszolj» vezényszóra a tűzhelyet odahagyva eltávoznak.

44. §.

Minden évben négyszer és pedig április, május, június és szeptember havában az önkéntes tűzoltókkal egyetemben, jelképes öszgyakorlat fog tartatni, minek célja az, hogy az előálló tüzesetnél a helyes működés és beosztás mód jára nézve gyakorlati utasítással egybekötött tapasztalatot szerezzenek.

45. §.

A megtartandó gyakorlatok határnapja és órájáról már 8 nappal előbb az önk. tűzoltó-laktanyán kifüggesztett parancsnoki határozatból minden városi tűzoltó értesítést szerethet ugyan, mindazonáltal a gyakorlat idejéről, valamint az azt megelőző gyülekezés helyéről is nemcsak hirdetényileg fognak értesítettetni, hanem az önk. tűzoltó-testület által követett eljárás szerint a vétív melletti személyes értesítés is alkalmaztatni fog.

46. §.

A gyakorlatok rendszerint vasárnap délután és pedig április, május és júniusban d. u. 4 órakor, szeptemberben pedig d. u. 3 órakor, mindig az említett hónapok első vasárnapján fognak megtartatni. Ha azonban a kitűzött gyakorlat bármily okból is a már megállapított és tudtul adott napon és órában megejthető nem volna: azon esetben az a legközelebb következő vasárnap (és így tovább) fog a már előzőleg történt értesítés értelmében megtartatni.

47. §.

Azon városi tűzoltó, a ki a tűznél vagy a gyakorlatokon, habár azon időben a városban tartózkodott is, meg nem jelent és ebbeli mulasztását a megjelenhetést gátló akadály megszüntetésétől számított 8 nap alatt a rendőrkapi-

tányi hivatalnál egyáltalában nem, vagy elfogadható okokkal nem igazolta, az esetben annyiszor, a hányszor a már meghatározott hely, cél és eljárás terhe mellett a városi tűzrendészeti szabályrendelet 25. §-a értelmében 1—5 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

48. §.

Éjjeli és színházi őrségi szolgálatot teljesíteni a városi tűzoltók nem tartoznak, ha csak abbéli szolgálattételre magukat — legalább egy évi tartamra — nem kötelezik, minek elismerése indokából az önk. tűzoltó-örtanyán e célra kitett rovatos naplóba sajátkezűleg, két tanu jelenlétében iratkozhatnak be. Ezen kötelezettség elvállalása esetében az önk. tűzoltó-testület alap- és szolgálati rendszabályainak idevonatkozó határozatainak lesznek alávetve, ha azonban a gyakori tüzesetekből a gyújtogatás gyanuja lenne következtethető, az esetben a régi szokáshoz mérten, a városi hatóság hatáskörébe tartozand a városi tűzoltókat az általa meghatározandó rendben és számban teljesítendő utczai, nappali vagy éjjeli tűzorségi szolgálatra kirendelni és ezen intézkedésről az önk. tűzoltó főparancsnokot értesíteni.

IX. fejezet.

A büntetésekről általában.

49. §.

Azon tűzveszélyes és rendellenes cselekmények és mulasztások, melyek jelen rendszabály szakaszaiban nem említvék, a büntető- és kihágási törvények, valamint a tűzrendészeti kormányrendeletek ellátása alá esnek.

Kelt Zilah város képviselőtestületének 1893. augusztus 27-én tartott közgyűléséből.

Mártonfy Dezső,
elnök.

Czeglédy Miklós,
főjegyző.

TECHNIKAI RÉSZ.

TANULMÁNYOK.

Légsúlymérő.

(Polytátás.)

A már általánosságban leirt csöves rendszerű higanylégsúly mérőkön kívül vannak használatban teljesen fémből készült légsúlymérők is, melyeknél ugy a higany, mint bármi másnemű folyadék teljesen mellőzve van.

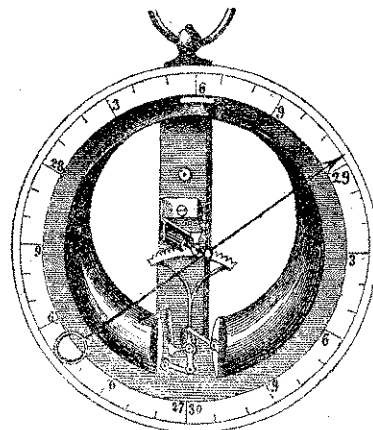
Czél szerűnek látszik ezekből mint az előbb említettek közül egy-kettőt leírva megismertetni:

Fém légsúlymérők közül említést érdemel az aneroid és csöves légsúlymérők, melyek lényegükben ugyanazok, csak a kivitelben különböznek.

1. Az aneroid áll egy lapos szelencéből, rendszeren körülbelül egy fél hüvelyk vastagságu és 2 hüvelyk átmérőjű, a melyből majd csaknem az egész levegő el van távolítva. A felső és alsó lapja hullámosan készült vékony lemezből áll, úgy hogy a külső légnyomásnak alávetve engedjen és hogy visszatérjen midőn a külső nyomás teljesen vagy részben szűnik. — Ezen mozgás ámbár majd csak nem oly csekély, hogy fel nem fegyverzett érzéknek alig lehet észrevenni, szembetűnővé lett téve egy igen érzékeny rugó által, mely mozgásba hoz egy mutatót; ezen mutató egy óralapon mozog; természetesen ezen óralap szinte be van pontosan osztva köröskörül, és ezen beosztás a csőben levő higany oszlop változásának a legkisebb részletéig tökéletesen megfelel.

2. A fém barometer áll egy hosszú vékony lapos fém ből, a melyből a levegőnek legnagyobb része el van távolítva, tehát lehetőleg légüressé téve. Ezen cső kör alakban van meghajtv. (1. ábra.) Tevékenységének elve az, hogy

midőn a külső levegőnek nyomása növekszik, arra törekszik, hogy zárja a csövet és mikor a nyomás kisebbszik, akkor arra törekszik, hogy engedje a végeket egymástól eltávozni. — A csőnek egyik vége meg van erősítve, miért is az egész mozgás hatását csakis a másik szabad vég

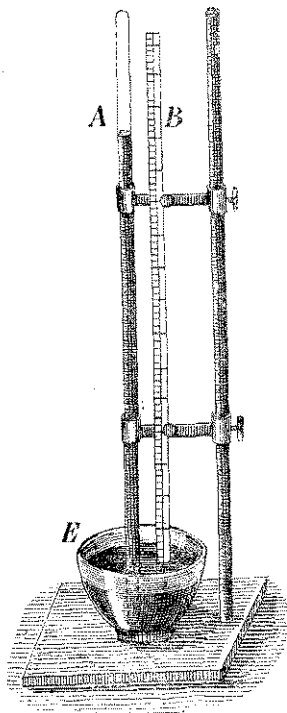

1. ábra.

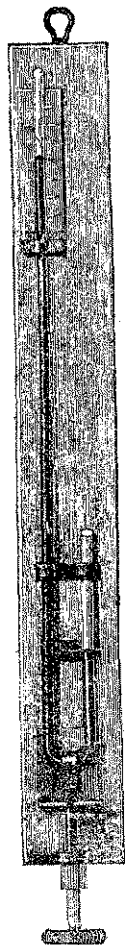
érzi; van továbbá egy egész emeltyű- és feszítő rendszer, a melyek a központban lévő fogas keréknek adják át ezen mozgást és ez által aztán át lesz adva egy kisebb kerékkel ellátott orsónak, melynek végén egy forgó mutató van, mely megmutatja a fokokkal ellátott óralap felületén a nyomást épen ugy, mint az aneroid. — Ezen gépezet és berendezésének egész rendszere némileg bonyolodottnak látszhatnak, mind a mellett nagyon kedvelt műszer és igen megbízhatók, csak ugy mint a többiek; különösen tengerészek és mások, kiknek szakát a külső légkör befolyásolja.

Higany műszer, mely légsúly mérésre használva több féle van alkalmazásban. A rendszer mindeniknél ugyanaz, csakis a rendszerint elő álló differenciák kiegyenlítése céljából alkalmazott különböző segéd eszközök által térnek el egymástól, míg működésük egy és ugyanazon természeti törvényen alapulván teljesen egyenlő.

A higany műszerek legegyszerűbb alakját a második ábra mutatja. Ez egy üveg cső, a mely egyik végén zárt a másik végén nyitott. A cső előbb higanyal megtöltve nyitott végével az edényben levő higany fürdőbe lett merítve, minek folytán a csőben levő higany oszlop ha a cső eléghosszu, vissza fog esni addig a míg a csőben levő higany oszlop súlya és a külső levegő nyomása egyensúlyba jönnek. A higanynak visszaesése folytán a cső felső végében teljesen légüres tér támad, vagyis ennél fogva a higany oszlop ezen felső vége sohasincs ellenállásnak kitéve, minél fogva ha a levegő az edényben levő higany felületére súlyánál fogva nagyobb nyomást gyakorol akkor a csőben lévő higany oszlop ezen nyomás folytán nem lévén előtte semmi ellenállás, fel fog bizonyos mértékben emelkedni, a mikor pedig a nyomás a normalis állapotnál kisebb lesz és lejjebb fog esni. A csőben levő higany oszlopnak ezen emelkedése és esése közötti különbség mutatja a levegő súlyának, illetve az ez által okozott nyomásnak változását. A cső mellett 0-tól 760 mm -re beosztott scala van, a melyen a higany oszlop emelkedése és esése leolvasható. (A méter rendszer behozatala előtt ezen scala nálunk 30 párisi hüvelykre volt beosztva, az angolnál még most is az angol hüvelykes beosztás alkalmaztatik 31 angol hüvelykig.)

2. ábra.

3. ábra.

egy külön megfigyelő egyén, ki különösen ismeri műszerét és szükséges, hogy ezt folytonosan tanulmányozza, hogy

képes legyen megmondani még csak egy helyen is azt a mit a barometer jelent esőt-e, vagy szép időt és a döntésében majd csaknem egészen mindig helybeli körülmények és helyi ismeretek lesz az, a mi mutatni fogja neki azt, hogy mi történt azelőtt ugyanezen helyen, ugyanezen feltételek alatt és sokkal fontosabb csak ugy általánosan megfigyelni, hogy vajjon emelkedett-e a higany oszlop a légsúlymérésben, vagy valyon lejjebb szállt-e; mondom, ezt szükségesebb megnézni, mint azt a pontot, a melyiken áll. — Nem szükséges a tanulónak még több magyarázat a légnyomás megismerése végett; az itt említettek nagyon is elegek arra, hogy azt a titkos fátyolt eltávolítsa a barometer működésétől, mely sok ember előtt igazi okát gondosan eltakarta. — Tény az, hogy a levegő súlya, vagy nyomása folytonosan változik és a barometer csupán egy egyszerű műszer, hogy megmutassa ezen változást és tárgyát azon természet törvényeinek, a melyek életünk legközöngésőbb működéseit kormányozzák, milyen a lélekzés, ivás és mások.

A levegő súlyának különbsége folytán a változás nagyságakörülbelül 710 mm és 760 mm közt ingadozik, azaz körülbelül 50 mm tesz. Most egy \square mm higany oszlop, melynek magassága 760 mm , nyom, majd csaknem pontosan 1 kg-ot, míg ugyanazon területű higany oszlop, melynek magassága 710 mm , nem nyom csak 930 grammot, úgy, hogy a légkör némely időben 70 grammal többet nyom minden \square szög mm -re; azon testekre, melyek az ő nyomásának ki vannak téve, mint más időben, azonban a levegőnek ezen nagyobb súlya akkor van meg rendesen, mikor azt mondják róla, hogy nagyon könnyű és tisztuló félben van, míg nem derült napon, mikor közönségesen azt mondjuk, hogy a levegő nehéz, akkor valóban sokkal könnyebb, mint azt könnyen lehet látni, hogy akkor a légsúlymérésben a higany oszlop magassága redukálva lesz, kisebb lesz.

Most tegyük fel, hogy a higany barometer mellé még víz barometert (hol víz van a csőben higany helyett) is használunk, akkor azt fogjuk tapasztalni, egy tiszta derült napon, mikor a higany oszlop 760 mm magasságu a vízé 10'2 m. lesz; és mikor a higany oszlop 710 mm , a vízé körülbelül 9'50 m. lesz. — Minthogy a tárgy ezen része a szivattyuknak vízzel való ellátására légnyomás, vagy pedig mint közönségesen nevezik, szivás által igen fontos, azért ide mellékelünk egy táblát, mely a légnek minden mm higany oszlopra való nyomását, valamint a megfelelő vízoszlop magasságára ugyanazon körülmények közt gyakorlott nyomását feltünteti. (Folyt. köv.)

A petróleum lámpák robbanásáról.

A »T. T. Közlöny« nyomán.

Közönséges világitásra olyan petróleum, melynek gőze — 36° C.-nál meg nem gyulad, bátran használható. Az olyan petróleum, melynek gyulási hőfoka ezen alul áll, lámpák töltésére nem ajánlatos, tehát nem használandó. Ezt a tényt a tudományosan megejtett kísérletek alapján mutatták ki. Sajnos azonban, hogy a legtöbb háznál ezzel a ténynyel részint az anyagi — részint más körülmények miatt nem sokat gondolnak. Gyakori tapasztalat bizonyítja, hogy a használt petróleum már 18°-nál is meggyulad. Az ilyen petróleum pedig már nem egy izben lett okozója végzetes szerencsétlenségeknek. S ez legtöbb esetben onnan van, hogy a gyengébb nem szeme előtt sokkal fontosabb argumentum a gyulékonyabb minőségű petróleum olcsósága, mint az észszerű predikáció.

Hogy mégis óvjuk magunkat a lámpákban való égetésnél a használt petróleum robbanásaitól, tudnunk kell, hogy mi okozza a robbanást? A robbanást kétségtelenül az okozza, hogy az olajtartóban a petróleum felett levő gőztér, mely robbanó keverékkel van betöltve, érintkezésbe

jön a lánggal. Nem számítva azon eseteket, midőn a lámpa edényének külső behatásuk folytán történt összetörése ad okot a robbanásra, a következő módokon robbanhat a petróleum:

1. Ha égés közben akarják a lámpát újra tölteni Ekkor t. i. lecsavarván a lámpa felső részét (égőjét), de égő belet nem oltják ki s így töltenek petróleumot a lámpába. A beleöntött petróleum az olajtartóban levő robbanó keveréket (gőz- és levegő keverék) feljebb szorítja, azaz a lángfelé közelíti, s a gyulás beállván, tovább terjed az edény belsőjébe. Erre megtörténik a robbanás, rendesen úgy, hogy a petróleum szétfercsenve, leönti a körülállókát s legiszonyabb szerencsétlenséget okozza.

2. Ha az égető szerkezete nagyon rövid; azaz oly annyira közel van az olajtartóhoz, hogy a láng sugárzó melege felhevíti az olajtartó a felső részét. Ha akkor a lámpát mozgatják, a petróleum hirtelen lehűti az edény forró falait, mire az edény megrepedhet s a benne levő

gázok kiszabadulván, meggyuladnak s az edény tartalmát fellobbantják.

3. Ha a lámpa bele vékonyabb, keskenyebb mint a vezető csatorna, vagy ha körégetővel bíró lámpánál a bél nem fogja körül teljesen a tartó hengert; ekkor a gőztér közlekedhetik a lánggal, s beállhat a robbanás úgy is, ha a lámpa nyugodtan marad.

Hogy tehát lehetőleg kizárjuk a petróleum lámpáink robbanását, ügyeljünk arra, hogy:

1. Égő állapotban ne töltsünk a lámpába olajat

2. A lámpa kiválasztásánál legyünk tekintettel arra, hogy a lámpa lángja, a mennyre lehet, legyen távol az olajtartó felső részétől.

3. A lámpa-bél legyen teljesen záró, vastag kanócz.

Végre hozzá kell szokni ahhoz is, hogy lámpáinkat különösen körégetüket nem teljes lecsavarás, hanem arra való szerkettel elfojtás által oltjuk ki.

Sz. F.

TESTÜLETEK KÖRÉBŐL.

A bácsvármegyei tűzoltó szaktanfolyam.

A bácsvármegyei tűzoltó-szövetség már 1895. május havában akarta megtartani a tanfolyamot, azonban az, közbe tolt akadály következtében akkor elmaradt, illetve elhalasztva lett. A választmány azonban Schmausz Endre szöv. elnökkel élén újabban napirendre tűzte az ügyet, s a tanfolyam megtartását szeptember 17-től október 1-ig ter-

jedő időre állapította meg, a tanfolyam megtartásának helyül pedig Szabadka várost jelölte meg.

A tanfolyam tartamának, valamint a tanrendnek megállapításánál a budapesti önkéntes tűzoltó-testület által rendezni szokott országos tanfolyam tanrendje szolgált alapul s a megállapított tanrend keretébe új tantárgyként a dezinficiálás volt felvéve. Különben a következő órarend teljes tájékoztatást nyújt az egész beosztásról.

1895 évi Szeptember hó	D é l e l ő t t				D é l u t á n	
	9-9	9-10	10-11	11-12	1/2 9-1/2 4	1/2 4-1/2 5
Szerda 18-án	M e g n y i t á s			Rendgyakorlat	Szerk ismertetése	
Csütörtök 19-én	Szervezés	Tűzjelzés	Tömlő fektetések	Rendgyakorlat	Szerk ismertetése	
Péntek 20-án	Szerk ismertetése		Fecskendő szerelés		Szolgálat	Rendgyakorlat
Szombat 21-én	T a k t i k a		Fecskendő szerelés		V i z s z e r z é s	
Vasárnap 22-én	Rendgyakorlat	Városi gyakorlat		Színház megtekintése	—	—
Hétfő 23-án	T a k t i k a		Fecskendő szerelés	Mászó gyakorlat	Szerk ismertetése	
Kedd 24-én	T a k t i k a		Fecskendő szerelés	Mászó gyakorlat	Taktika	Fecskendő szerelés
Szerda 25-én	Tűzrendészet		Fecskendő szerelés	Mászó gyakorlat	Szerk gondozása	Fecskendő szerelés
Csütörtök 26-án	Mentőügy		Fecskendő szerelés	Mászó gyakorlat	Mászó gyakorlat	
Péntek 27-én	Vizmentés		T á m a d á s		T á m a d á s	
Szombat 28-án	Fertőtlenítés		T á m a d á s		T á m a d á s	
Vasárnap 29-én	Fecskendő próba	Elméleti vizsgák			—	—
Hétfő 30-án	G y a k o r l a t i v i z s g a				B e f e j e z é s	

A tanfolyamra előadókul a választmány *Breuer Szilárd* fővárosi tűzoltó segéd tisztet, *Köhler István* budapesti önkéntes szivattyumestert, *dr. Kovács Aladár* önkéntes mentő-főparancsnokot, *Scossa Zoltán* szabadkai városi tűzoltó parancsnokot és *Venczel Lajos* szabadkai önkéntes alparancsnokot hívta meg, a kiknek élén *Vermes Béla*, a szabadkai önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoka állott, mint elnök.

A szövetség választmányának előterjesztésére a vármegye alispánja a tanfolyam érdekében kibocsátott rendeletében utasította a községeket, miszerint a tanfolyamra két-két hallgatót küldjenek a megfelelő utiköltség és napi-díj mellett, azonban e rendelet dacára is összesen csak 56 hallgató jelentkezett és pedig Bezdán, Szabadka, Zombor, Csantavér, Bács, Szántova, B.-Földvár, Ókér, Petrovác, Bulkesz, Káty, F.-Kovil, B.-Cséb, Kula, Bresztovác, Zsablya, N.-Palánka, Futtak, Kulpin, Petrovoszellő, Ó-Kanizsa, Gajdobra, Pacsér, B.-Almás, Mélykút, Deronya, Turia, Baracska, B.-Keresztur, Ó-Sztapér, Kupuszina, Kiszács, Bogolyeva, Kis-Hegyes, Feketehegy, Bajsa, Veprovác, Szilbás, Szeghegy, Topolya, Madaras, B.-Doroszló községekből, a kik legnagyobb részben ingyenes elszállásolásban részesültek, részben az önkéntes tűzoltó-testület őranyáján, részint pedig egyik városi iskolában lakásul berendezett szobában. A rendre mindenik helyen egy szoba-parancsnok és annak helyettese ügyelt, míg az előadók naponként felváltva tartottak inspekciót, a kikhez volt intézendő minden kérelem és panasz, a kik ezt az elnöknek jelentették. A hallgatók azonkívül naponként éjjeli őrökre voltak kirendelve egy szabadkai parancsnok vezénylete alatt 8 tagú csoportokban. Az éjjeli őrég az önkéntes őranyán 9 órától reggeli 6 óráig tartott.

A tanfolyam hallgatóinak gyakorlati kiképezésére rendelkezésre állottak a szabadkai önkéntes és városi tűzoltóság összes szereit. Azonkívül a csapat két szakaszra lett beosztva, melyekhez váltakozva naponként egy-egy szakaszvezető rendeltetett, a kinek kötelessége volt a szakaszt szórakoztatni, a gyakorlat helyére vezetni s a gyakorlatot vezénylőnek a jelentést megtenni; de ezenkívül mindenki felváltva önállóan vezényelt a gyakorlaton.

Az elméleti előadások egyik iskola tantermében, míg a gyakorlatok a városi tűzoltóság őranyájának udvarán tartattak.

Az ünnepélyes megnyitás 17-én volt délelőtt 9 órakor a városháza tanácstermében, a hova a megnyitásra megjelentek: Schmausz Endre főispán, Mamuzsich Lázár polgármester, Vojnich Félix főjegyző, Szalay Mátyás rendőrfőkapitány, ifj. Vojnich Sándor önk. tűzoltó-testületi elnök, Vermes Béla önk. főparancsnok stb.

Először Schmausz Endre főispán üdvözölte a megjelenteket, úgy a tanári kart, mint a hallgatókat, felhívta őket, hogy azon rövid idő alatt, a mely a tanfolyamra szánva van, teljes igyekezettel szenteljék magukat a tűzoltás ügyének, hogy elméleti és gyakorlati ismeretekben gazdagodva térhessenek haza, érvényesíthessék is szerzett tapasztalataikat.

Majd Vojnich főjegyző üdvözölte a hallgatókat a városi közönsége nevében. Ezután Vermes Béla főparancsnok mutatta be a hallgatóknak az előadókat, mely után az órarend szerint megkezdődtek az előadások. A vizsgák 29-én és 30-án tartattak meg Schmausz Endre főispán, megyei szövetségi elnök és Lukács Gyula országos szövetségi kiküldött jelenlétében és pedig 29-én az elméleti, 30-án pedig a gyakorlati részből következő eredménnyel: Tiszti minősítést kapott 23, altiszti minősítést 26, tűzoltóvá minősítve lett 7 hallgató.

A vizsga-gyakorlat két fecskendővel, grácsi dugólétra és horoglétrával mentéssel egybekötött kombinált összetámadással ért véget, melylyel egyszersmind a tanfolyam is befejezést nyert.

A győri önk. tűzoltóság 25 éves jubileuma!

Szép ünnepély színhelye volt Győr városa október 20-án. Az önkéntes tűzoltó-testület ünnepelte 25 éves fennállásának évfordulóját, az ünnepély fényét emelte az is, hogy a testület elnöke Batthyány Lajos gr., fiemei kormányzó ez alkalomra Fiuméből Győrbe érkezett, hogy részt vegyen az emberbaráti intézmény ünnepségén.

Mondani sem kell, miszerint már előzőleg folytak az előkészületek, hogy az ünnepély méltóan sikerüljön. Október 20-án reggel a tűzoltó-zenekar járta be a várost. A tűzoltók 8 órakor gyülekeztek az őranyán, a honnan $\frac{1}{2}$ 9 órakor a benzések templomához vonultak, hogy részt vegyenek a hálaadó isteni tiszteleten, a melyen a közhatalóságok képviselői, a városban levő jótékonyági és egyéb testületek s a nagy közönség is megjelent. A mise végeztével a tűzoltók a vidádó nagy termébe vonultak a díszülésre, s a riadó éljenzéssel fogadták a vasutról Laszberg Rudolf gr. főispán, Zechmeister Károly kir. tanácsos polgármester, Jerfy Antal tűzoltótest. alelnök, Hauser György főparancsnok, Klézar Ágost városi tanácsnok, Fischer Sándor dr. megyei főjegyző, Haják Antal árvaszéki elnök, Kuncz Jenő és Mihályfy Ferencz aljegyzők kíséretében megjelent testületi elnököt, Batthyány Lajos grófot.

Az éljenzés lecsilapultával szólni kezdett az elnök: Némi elfogultsággal foglalja el az elnöki helyet — ugymond — közel négy évi távollét után, a honnan és még a városból is, a körülmények és polgári kötelesség messze elszólították, de ezen nemes célú, közérdeket önzetlenül szolgáló tevékeny, humanus testület jubileumi ünnepélyére, melynek kettős célja van: védeni a válságos percekben a polgárság vagyonát, gyakran életét, tehát mindenét; s összehozni a társadalom legtávolabb élő elemeit egy közös nemes célra, örömmel jött a távolból is. Szívélyesen üdvözli a testületnek teljes számban megjelent választmányát és tagjait, valamint mindazokat, a kik a mai ünnepély fényének és jelentőségének emelésére megjelentek, a díszgyűlést megnyitottnak nyilvánította.

Az elnök megnyitó beszéde után Bánóczy Jenő testületi titkár felolvasta a testület rövid keretbe foglalt történetét, mely után dr. Kautz Gusztáv mondotta el alkalmi emlék beszédét, melynek eszme menetét alábbiakban közöljük:

A testület felolvasott történelméből — ugymond — annak felismerésére jut, hogy bár a testület létesítése, szervezése és igazgatása körül a mai napig számosan fáradoztak, és így érdemesültek, sőt a város egész közönsége anyagi és erkölcsi támogatásával a testület működését jelentékenyen hatályosabbá tette, mégis az egyület működésének súly- és sarkpontját az önkéntes tűzoltó csapat önfeláldozó munkássága képezte, mert egyedül az adta meg a jogos czímet arra, hogy mai nap méltán ünnepelhesünk, ez adta a jogot arra, hogy a testület történelme megírója azt mondhatta, hogy Győr városa büszkén vallja magáénak a falai közt működő önkéntes tűzoltó testületét. Ezen felismerésből kiindulólág az ünnepély méltatásában feladatául ismeri, hogy azon rugókat és indokokat, melyek derék tűzoltókat ez önfeláldozó munkásságra serkentették, valamint munkásságuk gazdasági és erkölcsi hatását ecsetelve, méltassa a jelen ünnepély fontosságát és azzal mintegy az ímént felolvasott történetnek bölcséletét adja.

Könnyűnek látja a feladatának teljesítését, mert a derék tűzoltó csapat iránt benne 25 éven át megérlelődött nagyrabecsülés, tisztelet és hála készítték erre s ha mégis gyöngének érzi magát e feladata megfelelő teljesítésére, ezt azon Győr városa közönségét megörvendeztető tényben találja, hogy a jelen ünnepélyen öngyméltóságát gróf Batthyány Lajost a díszgyűlés elnöki székében tisztelhetjük.

Az ilykép kifejezett elismeréshez, hogy Győr városa közönsége is egy szívvel-lélekkel csatlakozik, szónok ennek

fényes bizonyítékát a város minden rangu és rendü polgárságának itt megjelent díszkoszorujában látja és méltán, mert az elismeréshez a város közönségének mélyen érzett hálája is fűződik és e magasztos érzelmeknek ily ünnepléses módon történt egyesülésében a mai ünnepélyben a tűzoltó csapat munkásságában megtestesült emberszeretet erényének megdicsőítése ünnepét látja.

Tüneményszerűnek találja az önzés erkölcsrontó jelen korszakában azon jelenséget, hogy találkozik a bátor férfiaknak egész csapata, mely feláldozva nyugalma, minden pillanatban kész egészségét, sőt életét kockára tenni, hogy embertársai vagyonát és életét a tűz romboló hatásától megmentse.

Talányszerűnek találja szónok szerint a hétköznapi gondolkodás azt, hogy ennyi elszántság, ennyi önfeláldozásnak indokai, rugói mik lehetnek? Bővebben ecseteli, hogy a jutalomra való kilátás, miért nem lehet ez elhatározás indoka. — Hir és dicsvágy nem képezhetnek a normális embernél élete rendes folyamában oly indokot, mely őt évtizedeken keresztül minden pillanatban a heroismusra készítse. — Hogy a hálára való lekötelezettség sem édesgetheti a szokott körébe való lépésre a férfit, a mindennapi sajnos tapasztalásra utal, mely a hálára való kötelezettségen már rég túl tette magát s ha ma hálával találkozunk, annál jobban esik, mert reá számítani nem lehet, az pedig, ami nem képezi számítás tárgyát, emberi cselekvés rugójául igen csekély mérvben szolgálhat. S mert így az emberi élet mindennapi impulzusaiból alig lehetne ez önfeláldozás indokait megmagyarázni, egy magasabb álláspontra kell helyezkednünk, oda, honnan minden élet és világosság áradzik, csak ily látkörrel ismerhetjük fel azt, hogy az *önfeláldozó munkásság egyedüli rugója a szó legnemesebb értelmében emberszeretet.*

»Az emberszeretet magasztos érzelmei — mondja szónok — képesek csak azon varázserőt az ember lelkében kifejtetni, mely elfeledtetni az emberrel embertársai javára saját énjét s az ember természetében ültetett legerősebb ösztönt, az *önfentartást* az emberiség legszebb erényévé, az *önfeláldozássá* varázsolni. Az emberszeretet magasztos érzelmének az általános műveltség haladása folytán történendő általánossá tételétől s az önzés fölötti győzelmétől várható egyedül a társadalom már-már nagyon is megingott egyensúlyának békés uton véghez menő helyreállítására.«

Méltatja ezután szónok gazdasági és erkölcsi hatását a tűzoltó csapat emberszerető munkásságának. Kiemeli különösen, hogy a valószínűségi számítás azon formuláját még ember nem volt képes kitalálni, a mely meg tudná állapítani, hogy egy nagy szélviharban keletkezett tűzvész gyors elfojtása által mennyi értéktől megmentve, mennyi baj és mennyi nyomor lett az emberségtől elhárítva. És mégis megközelítő számítást tesz, összehasonlítván a közelebb lefolyt 25 év tűzkárait, az azt megelőző 25 éven át Győr városában pusztító tüzek által okozott rombolásokkal, ha nem is számszerűleg, de képzeletileg megállapíthatónak véli, hogy mily tetemes összegű érték lőn ez időszak alatt a köztvagyonosság számára megtartva és ezt nem a tüzesetek gyérülésének, nem is az emberi gonoszság kevesbedésének vagy az előrelátás és gondosság fokozottságának, hanem azon döntő körülménynek tulajdonítja, hogy minden tüzeset folytonos készenlétben és harcizelkesedésben talál egy fegyelmet, rendszeresen begyakorolt, önfeláldozásra kész derék csapatot, mely a vész színhelyén gyors megjelenése és rendszeres munkássága által fékei közzé visszazorítja a rombolni vágyó elemet.

Miután még e biztonsági érzet erkölcsi értékét megfelelően méltatta volna, annak bizonyosságául, hogy az érzés városunkban a legfőbb fokot elérte, hivatkozik arra, hogy a város hatósága, a melynek hivatása a város lakosságának biztonsága fölött örködni, eltávolította azon örállomást, melynek vészjelző harangja volt az első messzeható riadója tűzoltóesapatunknak.

És ezek után azzal fordul a tűzoltó-csaphoz, hogy vajmi kevés az, a mit a város polgársága annyi jó, annyi önzetlen fáradozás viszonzásául adhat, de annál fokozottabb erkölcsi értékében, mert azt a város összes polgársága egy szívvel-lélekkel adja: a mélyen érzett hála.

Ezek után köszönetet mond szónok elsősorban a megjelent soproni testvértestület küldöttségének, különösen Rösch Frigyes főparancsnoknak, aki a testület bölcsőjénél állott és a tűzoltóknak első mestere volt s azt hiszi, hogy a főparancsnok az ez ünneplésen látottaktól örvedetesen meggyőződhetett arról, hogy a tanítványok jeles mesterüknek becsületére válnak.

Végre szónok az elnök ő nagyméltóságának és a nagy számban megjelent közönségnek lendületes szép szavakban az egylet hálás köszönetét kifejezvé, azon kívánságával, zárja be beszédét, hogy »az isteni Gondviselés engedje, hogy a győri önk tűzoltó-testület annak idején felszázados jubileumát is *tetterejének és dicsőségének mai teljében tarthassa meg*«.

Felolvasták ezután az üdvözlő iratokat, majd *Batthyány* Lajos gróf egyenként és kézszorítás mellett a város érmeit azon hat egyleti tagnak, kik szintén negyedszázadot jubilálnak.

Rösch Frigyes a soproni testület nevében a kölcsönös barátság jeléül gyönyörű ajándékot adott át a győri testületnek, babérkoszoruban tűzoltósíkok van, a koszoruból ezüst paizs emelkedik ki.

A győrszigeti testület szintén értékes ajándékkal lepté meg a testületet.

Hauzer György főparancsnok hálás köszönetet mondott *Batthyány* grófnak nemes érdeklődéséért és ez alkalommal lelkes éljenzés közt adta elő, hogy a testület szeretett diszelnöke szintén 10 évet jubilál.

Batthyány Lajos gr. a diszgyűlés bezárása előtt még egyszer megköszönte a megjelentek érdeklődését, különösen *Kautz* Gusztávnak a remek alkalmi beszédet és nagy hatás közt jelentette ki, hogy reméli, a testület a mai erőben és kedvvel *halad továbbra is az ő vezetése alatt.*

E kijelentés lelkesítő hatása alatt ért véget a közgyűlés.

Délután fél 2 órakor a Vigadó nagytermében 106 terítékű bankett volt.

A gazdag menu negyedik fogásánál *Batthyány* Lajos gr. rövid meleg szavakban ő Felségét, a királyt, a királynét és az egész uralkodó családot éltette.

Laszberg Rudolf gr. főispán a terebélyes tölgygyé fejlődött tűzoltó-testületet, *Zechmeister* Károly királyi tanácsos polgármester *Batthyány* Lajos grófot élteti.

Hosszas, lelkes éljen volt e szavakra a válasz.

Kautz Gusztáv érdekes visszaemlékezésből indulva ki, a mai tűzoltó-testületet, mely tettel él hivatásának és a testülete legkiválóbb bajnokát, *Hauzer* főparancsnokot és *Dorner* alparancsnokot élteti.

Az éljenzés után *Hauzer* György a testület működőinek begyakorlóját, *Rösch* Frigyeset köszöntötte fel éljenzés közt.

Kiss Ferencz főjegyző *Batthyányné* *Andrássy* Ilona grófnőre üritette poharát.

Batthyány Lajos gr. Győr város derék, hazafias polgárságát éltette.

Megújuló lelkes éljenzés volt a válasz a pohárköszöntőre, mely után még *Rösch* Frigyes a tűzoltó ügyet éltette, majd felolvasták *Földváry* Elemér dr. országos képviselő sürgönyét, melylyel a bankett $\frac{1}{2}$ órakor véget ért, mint-hogy 4 órakor a *diszgyakorlat* volt megtartandó

Esernyők alatt, nyakig kabátba bujva nézte végig a nagyközönség a diszgyakorlatot, mely a mászóház előtti nagy térségen folyt le.

A diszgyakorlatot megelőzőleg az összes tűzoltók a tűzőrség épelete előtt gyűltek össze; ott voltak felállítva a

gépek is, melyek tekintélyes helyet foglalván el, a szűk bástya-utca éppen hogy elég volt a néptömeg befogadására.

Fél négy órakor harsant fel a vezénylő tisztek parancsszava; a legénység katonás rendbe sorakozott s a *tűzoltó banda* harsogó zenéje mellett vonult ki gyakorló térre. Négy óra volt, mire a gyakorló-téren elhelyezkedtek; a közönség a térség széleit okkupálta kényelmes mozoghatást biztosítván ezáltal a gyakorlatozó tűzoltókat. Röviddel az elhelyezkedés után háromszoros kúrhang jelezte és rianó éljenzés kísérte az elnök *Batthyány* Lajos gróf érkezését, ki *Laszberg* Rudolf gróf főispán, *Jerfy* Antal alelnök s *Hauzer* György főparancsnok társaságában érkezett a helyszínére.

Miután az elnök szemlét tartott a legénység és a szerelés felett s a gyakorló térközepén a mászóházzal szemben foglalt állást, kezdetét vette a gyakorlat.

Először is a mászó gyakorlatokat mutatták be Formandl Ágoston vezénylete mellett, a kinek szakavatottságáról az egyöntetű és nagy gyorsasággal véghezvitt mászógyakorlat a legfényesebben tanuskodott. Ezt követte a toló létra-gyakorlat.

Ezután jött a tüzesetknél legfontosabb szerepet játszó *fecskendő gyakorlat*, melyet Fördös János vezényelt.

Végül támadás volt a mászóházra, mentéssel kombinálva; az egész gyakorlatot kötélen való leereszkedés zárta be.

A szépen sikerült és precízitással véghezvitt gyakorlatok felett Batthyány gróf többször adott kifejezést megelégedésének és elismerésének.

A gyakorlat befejeztével megeredt eső szétzavarta a nézőközönséget. Batthyány gr. és kísérete kocsira ülve a városi kórházba onnan pedig a színházba hajtatott.

H I R E K.

— A budapesti önkéntes tűzoltó testület január hó 25-én tartja rendes évi táncvigalmát. A rendező bizottság, élén gyulafalvi Bulyovszky Aladár miniszteri titkár parancsnoksági taggal, mindent elkövet, hogy a multság minden tekintetben sikerüljön

— Királyi adományok. Ő csász. és apostoli királyi Felsége *Gyetta* község tűzkárosult lakosainak 400 frt, a *haracsonyi* önkéntes tűzoltó-testületnek pedig 80 frtot

méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben adományozni.

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Kérjük csak velünk a hiányzó számokat tudatni, azok pótlásáról azonnal gondoskodni fogunk.

Főszerkesztő:

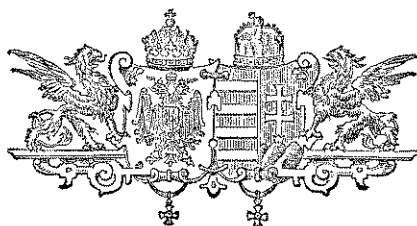
BÁRÁNY N. ERNŐ.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁN GÉZA.

H I R D E T É S E K.

— Alapított 1816-ban. —

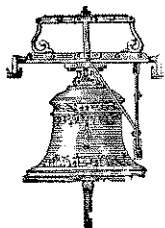
Hazánk legrégebb tűzoltószersz., szivattyú- és kút-gyára, harang- és ércöntödéje

SELTENHOFER FRIGYES FIJAI

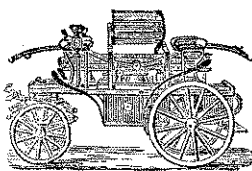
cs. és kir. udvari szállítók

SOPRONBAN

ajánlják legjobb szerkezetű *fecskendőket* és *tűzoltó szereiket*, valamint kitűnő hangu harangokat s vasszerkezetű harangállványokat.

Képes árjegyzékekkel, költségvetéssel s bármily kérdésre a felvilágosítással ingyen és bérmentve azonnal szolgálunk.

— Előnyös feltételek! * Öt évi kezesség! —

SZAKKÖNYVEK

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület kiadványai:

A szivattyú és annak kezelése.

Vezérfonal tűzoltók számára.

A parancsnokság megbízásából kidolgozta:

Breuer Szilárd,

a budapesti önkéntes tűzoltó-testület II. szivattyús szakasz-parancsnoka.

— Ára 1 frt 50 kr. —

A tűz és annak oltása.

CSŐVEZETÉS.

Pályanyertes mű.

Írta:

Dr. Szily József,

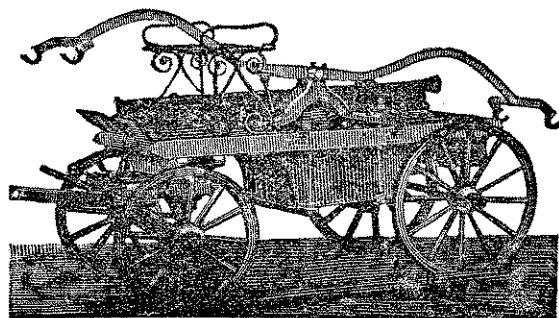
a budapesti önkéntes tűzoltó-testület főparancsnoki helyettese.

— Ára 30 kr. —

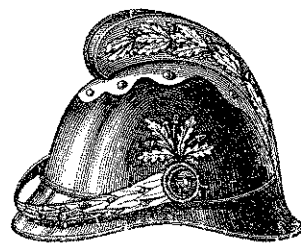
Megrendelhetők a budapesti önkéntes tűzoltó-testület titkári hivatalánál.

Budapest, VIII. ker., Gyöngytyúk-u. 3. sz.

5 évi
jótállás!

10 évi
részletfizetés mellett!

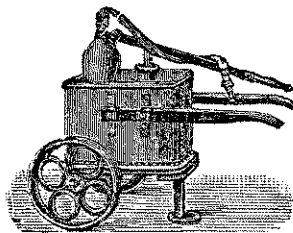
TARNÓCZY

tűzoltószer- és gépgyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

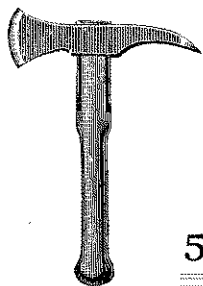
Gyár: Külső váczi-út 95.
Mintatelep: Teréz-körút 31.

Bizonyítvány.

Alólirottak ezennel bizonyítjuk, hogy a budapesti Tarnóczy-féle gép- és tűzoltószer-gyárban Udvarhely vármegye községei részére megrendelt 95 drb nagy falusi fecskendőt és 12 drb targoncza-fecskendőt nevezett gyárnál kipróbáltuk és azok a bemutatott mintafecskendőknek és a megkötött adásvevési szerződés pontjainak nemcsak hogy teljesen és mindenben megfelelőknek bizonyultak, sőt ugy a kiállítás, mint működési képesség tekintetében a mintafecskendőket **jóval felülmúlták** és teljes elismerésünket érdemelték ki.

Budapest, 1892. augusztus 26-án.

N.-Solymosi Koncz Ármin s. k.
mint a sz.-udvarhelyi önk.
tűz. egyl. alparancsnoka, biz. tag.

Bárány N. Ernő s. k.
a főv. önk. tűz. test. főparancsnoka.

Ugron János s. k.
Udvarhelymegye alispánja.

Csillag József s. k.
mászó oszt. parancsnok.

Ugron Gáspár s. k.
biz. tag.

Soó Gáspár s. k.
biz. tag.

Szidanits Ferencz s. k.
budapesti önk. tűz. oszt.-parancsnok.

Christe Loránd s. k.
a budapesti önk. tűz. test. 1. szív.
szak.-parancsnoka.

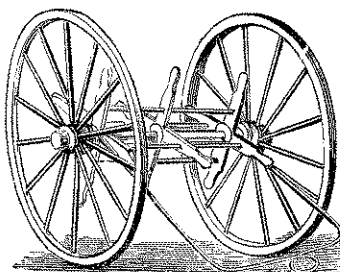

5 évi jótállás!

5 évi jótállás!

10 évi részletfizetés mellett.

10 évi részletfizetés mellett.

— Pártoljuk a magyar ipart! —

BUDAPEST

Magyar királyi udvari szállítók.

BÉCS

Császári és királyi ausztriai udvari szállítók.

BELGRÁD

Szerb királyi udvari szállítók.

TEHÉRAN

Perzsa császári udvari szállítók.

Magyar dísz-öltönyök!

Polgári öltönyök és feheremékek!

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

császári és királyi udvari szállítók

BUDAPESTEN, Károly-laktanyában lévő

EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ-INTÉZETÉT

a t. tűzoltó-testületek parancsnokainak és tagjainak becses figyelmébe ajánljuk.

Teljes egyenruhák, valamint az egyenruhához szükséges felszerelések, mennyiségre való tekintet nélkül, a haladott kor igényeinek megfelelően, mérték szerint és jutányos árak mellett készítenek. Ajánljuk továbbá tűzoltó-parancsnoki felszerelést, dísz-sisakot minden kiállításban, rőzsekéseket, baltákat és sipo-kat, sapkákat posztóból és bőrből, paszományt, zsinórokat, kardbojtokat, kezyüket, gallérokat stb. a legdúsabb választékban.

Katonai egyenruhák és felszerelési tárgyak. — Vívó-eszközök, érmek és rendjelek.

Megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek.

Árjegyzékek kívánatra díj- és bérmentesen küldetnek. * Sürgöny-czim: Tiller udvari szállító, Budapest.

— Mindennemű sport-öltönyök! —

ALAPITTATOTT
1858.

WALSER FERENCZ-FÉLE

ALAPITTATOTT
1858.

első magyar

gép- és tűzoltószer-gyár,

harang- és érczöntöde

részvény-társaság.

Budapesten, VII. Rottenbiller-utca 66.

Gyártelepének első osztálya zállit

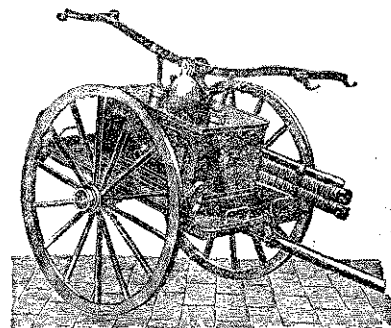
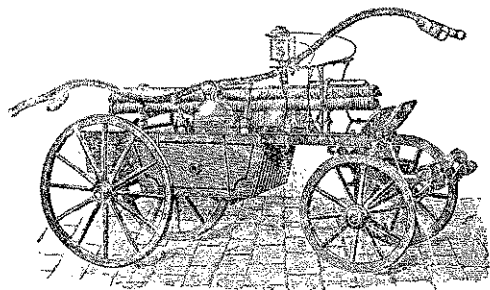
tüzi fecskendőket, gőz- vagy kézhajtásra kerü fecskendőket,

☛ **községi egységes vészvonatokat,**

továbbá községek s a szervezendő tűzorségek részére kocsi- és mozdony-fecskendőket, vízfordó-kocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket, és köteles tűzorségek és önkéntes tűzoltó-testületek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Utcaöntöző kocsikat, himbatargoncákat szeméthordásra s egyuttal utcák locsolására. Fertőtlenítési kocsikat, póczegődő- és csatorna-tisztító gépeket légszivattyúval. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átídomíttatnak.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzfecskendőkből hazánkban 12,000 darabnál több van használatban.

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen szolgáltatnak.

Tüztoltó-felszerelések.

*
Gőzfecskendők

Mozdony-fecskendők.

Kocsi-fecskendők.

Talyiga-fecskendők.

Puttony-fecskendők.

Extincteurök.

Szer- és személyszállító kocsik.

Tolólétrák.

Dugólétrák.

Horglétrák. *

*
Vizhordó kocsik.

Tömlőmotolák.

Gummi- és kender-tömlő.

Füst-álarczok.

Vászon víztartó-kádak.

Vizhordó-vedrek.

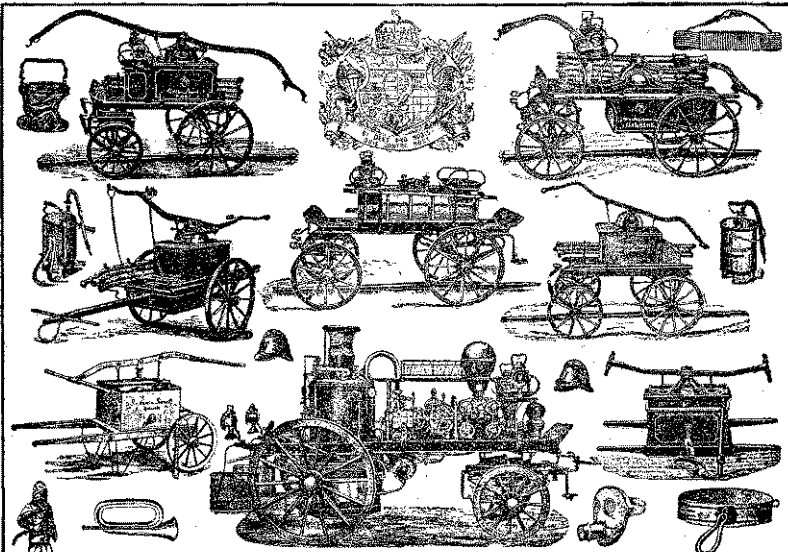
Fáklyák.

Mentőeszközök.

Vészvonatok.

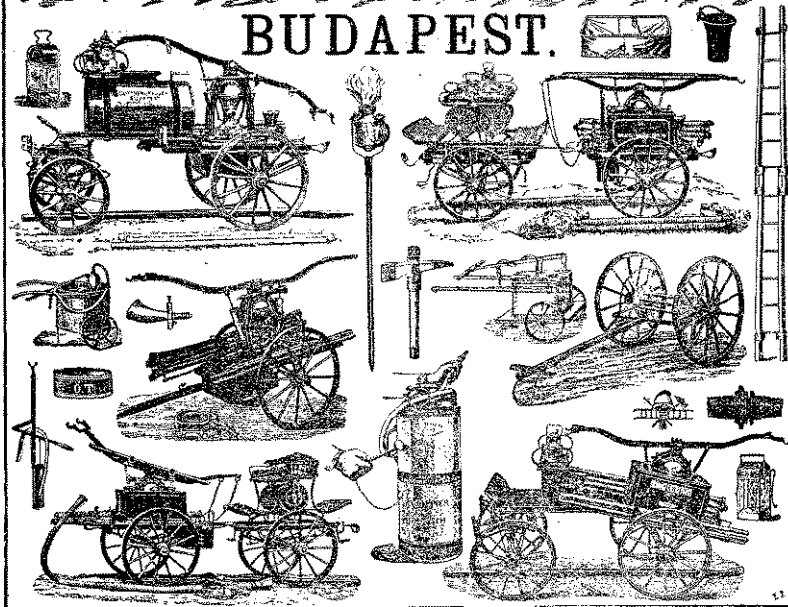
Bontó eszközök. *

Alapított 1865.

A magyar királyi belügyminiszterium által
52,971/1873 és 6840/1889. szám alatt ajánlva!Kedvező részletfizetési
feltételek.Öt évi jótállás munka-
és anyagért.

GEITNER ÉS RAUSCH

BUDAPEST.

Képes árjegyzék in-
gyen és bérmentve.Szakkérdésekre felvilá-
gosítással szolgálunk.

Szivattyu-, fecskendő- és gépgyár érczöntődével

V., Nádor-utca 46/48. sz.

Műszaki üzlet: VI. ker., Andrássy-út 8. szám.

Egyéni felszerelések.

*
Sisakok.

Mászóövek.

Szivattyu-
övek.

Sapkák.

Mászó-csaká-
nyok.Szivattyu-bal-
ták.

Tiszti-övek.

Rőzsekések.

Kéthangu jel-
zők.

Jelzősípok. *

*
Kürtök.

Mászólámpák.

Mentőkötélek.

Cső- és tömlő-
kötélek.

Tömlőkötők.

Füstszivacsok.

Kürt- és jelző-
zsinórok.Rangjelző
rosetták.

Vállzsinórok.

Füst-szemüve-
gek. *

Számos kitüntetés.